DİMİTROV

FAŞİZME KARŞI BİRLEŞİK CEPHE

ekim

EKİM YAYINLARI: 1

FAŞİZME KARŞI BİRLEŞİK CEPHE
KASIM-1989
7. BASKI

BİRİNCİ BASKI: Haziran 1969
İKİNCİ BASKI: Şubat 1974
ÜÇÜNCÜ BASKI: Ocak 1976
DÖRDÜNCÜ BASKI: Ekim 1976
BEŞİNCİ BASKI: Mayıs 1977
ALTINCI BASKI: Aralık 1978
SER YAYINEVİ

EKİM SANAT YAPIM ÜRETİM

Yöneten: **Abdullah NEFES**
Yazışma: PK 328 Yenişehir-ANKARA
Tel: (9.4) 117 97 47 Ankara
*
ISBN 89.06.Y.0072.0101
*
Genel Dağıtım: **VERSO A.Ş.**
Konur Sok. 13/7 Ankara
*
Dizgi: B.D. Tanıtım Hizmetleri
Baskı: MAYA Matbaacılık

*

FAŞİZME KARŞI BİRLEŞİK CEPHE

GEORGİ DİMİTROV

*

Türkçesi: SEÇKİN
CILIZOĞLU ALİ
ÖZER

ekim yayınları

"Faşizme Karşı Birleşik Cephe" Bulgaristan'ın ***"Foreign Language Press"*** *yayınevinin 1964 yılında yayınladığı,* ***Boris Palankov*** *ile* ***Zora Takova'nvn*** *în-gilizceye çevirdiği* ***"GEORGİ DİMİTROV- On the Unity of the workers and Communist Movement in the Strugglef or Peace, Democracy and Socialism"*** *adlı kitaptan Türkçeleştirildi.* ***"Faşizme Karşı Birleşik Cephe'nin*** *ilk basımı 1969 yılında* ***SER YAYINEVİ*** *tarafından yapılmış ve kısa bir süre sonra toplatılmıştı. Ancak* ***4 Mayıs 1970 tarihinde Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1970/93*** *sayılı oybirliğiyle alınan kararıyla beraat etmiş ve bu karar Yargıtayca da onaylanarak kesinleşmiştir.*

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I	Birleşik Cephe ve Sermayenin Saldırısı (22 Ağustos 1923)	9
BÖLÜM II	Birleşik Cephe ve Burjuva Gericiliği (23 Ağustos 1923)	14
BÖLÜM III	Birleşik Cephe ve Politik Buhran (24 Ağustos 1923)	18
BÖLÜM IV	Birleşik Emek Cephesinin Yarattığı Korku (27 Ağustos 1923)	22
BÖLÜM V	Birleşik Cephe veya Sınıf İşbirliği (29 Ağustos 1923)	27
BÖLÜM VI	Birleşik Cephe veya Politik Spekülasyon (30 Ağustos 1923)	32
BÖLÜM VII	Bulgar İşçi ve Köylülerine Açık Mektup (27 Ekim 1923)	37
BÖLÜM VIII	Birleşik Cephe (12 Aralık 1923)	45
BÖLÜM IX	Ekim Devrimi ve Balkanlar (18 Kasım 1927)	49
BÖLÜM X	Faşizme ve San Sendikalara Karşı Mücadele Tedbirleri (Sendikalar Enternasyonali Dördüncü Kongresi-1928)	57
BÖLÜM XI	Anti-Faşist Mücadele Konusunda Karar Önergesi (1928)	67
BÖLÜM XII	Balkanlardaki Durum ve Komünist Partilerinin Görevleri (28 temmuz 1928)	71
BÖLÜM XIII	Balkan Komünist Partilerinin Başlıca Görevleri (4 Ağustos 1928)	75
BÖLÜM XIV	Mahkemedeki Savunma Tutanakları (16 Aralık 1933)	82

BÖLÜM XV	Proletarya Birleşik Cephesi (15 Mart 1934)	110
BÖLÜM XVI	Birleşik Cephe İçin Mücadele (7 Kasım 1934)	115
BÖLÜM XVII	Barış İçin Mücadele, Proletaryanın Birleşik Eylemi (11 Mayıs 1935)	124
BÖLÜM XVIII	Faşizme ve Savaş Kışkırtıcılarına Karşı Birleşik Cephe (23 Haziran 1935)	130
BÖLÜM XIX	Faşist Saldırı ve İşçi Sınıfının Faşizme Karşı Savaşı Açısından Komünist Enternasyonalin Görevleri - VII. Dünya Kongresinde Okunan Rapor (2 Ağustos 1935)	133
BÖLÜM XX	İşçi Sınıfının Faşizme Karşı Birliği (13 Ağustos 1935)	220
BÖLÜM XXI	Kapitalist Ülkelerin Bugünkü Yöneticileri Gelip Geçicidir. Dünyanın Gerçek Sahibi Proletaryadır (20 Ağustos 1935)	255
BÖLÜM XXII	Anti-Faşist Gençliğin Tüm Güçlerini Birleştirelim (25 Eylül 1935)	267
BÖLÜM XXIII	Barış için Mücadelenin Birleşik Cephesi (1 Mayıs 1936)	272
BÖLÜM XXIV	Faşizme ve Savaşa Karşı Halk Cephesi (Kasım 1936)	287
BÖLÜM XXV	Uluslararası Proleter Birliği (1 Mayıs 1937)	305
BÖLÜM XXVI	Faşizme Karşı Uluslararası Proletarya ve Halk Birleşik Cephesi (7 ekim 1938)	315
BÖLÜM XXVII	Vatan Cephesi Programı (17 Temmuz 1942)	345
BÖLÜM XVIII	Vatan Cephesi, Gelişimi ve Görevleri (2 Şubat 1948)	348
BÖLÜM XXIX	Bulgar İşçi Komünist Partisi Beşinci Kongresinde Merkez Komitesinin Sunduğu Siyasi Rapor (19 Aralık 1948)	359

BÖLÜM: I

BİRLEŞİK CEPHE VE SERMAYENİN SALDIRISI

Emekçi kitlelerin Birleşik Cephe fikri şimdi, teorik açıklamalar ve olağan siyasi propaganda alanından çıkarak pratik uygulama aşamasına atlamaktadır.

İlk elde, sermayenin yoğunlaşan saldırısı acil olarak bir birleşik cephenin kurulmasını gerektiriyor. Nasıl değerlendirilirse değerlendirilsin, 9 Hazi-ran'da[1] gelen siyasi değişme bu saldırının gerisindeki güçleri bütün şüphelerin ötesinde, açık seçik ortaya çıkarmıştır. Kapitalistler, sömürü alanlarının farklı kesimlerinde -sanayi ve ticarette, bankacılıkta ve anonim şirketlerde, temel ihtiyaç maddelerinin spekülasyonunda, gayri menkulde ve toprak mülkiyetinde- birbirlerine kenetlendiler. Önlerine çıkan bütün yasal engelleri kaldırmaya çalışmakta, vergi ve zarar yükünü şehirler ve kırsal bölgelerdeki ezilen kitlelerin omuzlarına yüklemeye hazırlanmaktadırlar.

Sermayenin büyüyen saldırısı ve tam bir hareket özgürlüğünün ilk sonuçlan şimdiden ortaya çıkmış bulunuyor. Geçim maliyetleri artarken, gerçek ücretler düşmektedir. Yabancı unsurlar özellikle Wrangel'in Beyaz Rus ordusundan artakalanlar fabri-

[1] 9 Haziran 1923'te, Bulgaristan'da 9 Eylül 1944'e kadar süren faşist bir diktatörlükle sonuçlanan askeri bir hükümet darbesi yapılmıştı.

kalan doldururken, Bulgar işçileri işsiz ve ekmeksiz bırakılmaktadır. Çalışma günleri keyfi olarak artırılmakta ve varolan emek kanunu ayaklar altında çiğnenmektedir. Büyük iş çevreleri ve borsa spekülasyonu üzerindeki en küçük kısıtlamalar dahi kaldırılırken, küçük ticaret erbabı ve gezginci esnafın özgürlüğüne tecavüzde bulunulmakta ve küçük zanaatkarlara yapılan yardım hasır altı edilmektedir. Yürürlükteki toprak kanununa[2] rağmen büyük toprak sahiplerine köylülerin alınteriyle işledikleri topraklardan alman ürün kaldırma hakkı tanınırken, köylüler kendilerine verilen topraklardan yoksun bırakılmaktalar. Çalışanların ve yoksul ev sahiplerinin yararına Konut Kanunu genişletilip geliştirileceği yerde, bu kanunun kaldırılması için her türlü hazırlık yapılmaktadır. Bankalar anonim şirketler ve özel kapitalistler, yiyecek, giyecek ve yakacak üzerinde kullanılan tekelci kapitalizmin vantuzlarını, kışın kitleler için hayati önem taşıyan bu temel ihtiyaç maddelerinin fiyatlarını daha da artırmak için bütün ülke üzerinde yayıyor. Yiyecek ihracı ve gümrük politikası ülkenin ekonomik rahatlığı ve yurtiçi tüketimi için stok yapmak amacıyla değil, sadece ihracat firmalarının ve ilgili spekülatörlerin çabuk ve büyük kâr elde etmeye olan doymak bilmez susuzluğuna uygun olarak işletiliyor.

Bir kapitalist azınlığın bencil çıkarları ve hırsı, Bulgar emekçilerinin çalışan aydınların ve ülkenin kapitalist olmayan unsurların varlığını ve geleceğini her zamankinden daha fazla tehdit etmektedir.

Bu koşullar altında yokluk içinde yaşayan halkın çoğunluğu kollarını kavuşturup kendi durumlarına karşı kayıtsız ve seyirci mi kalacaklar? Aralarında varolan program, politika ve taktik ayrılıklarından dolayı kendilerini kapitalistlerin eline bırakarak, onların azgın saldırılarının kurbanı mı olacaklar?

[2] 21 Nisan 1921'de kabul edilen **Toprak Sahipliği Kanunu.** 30 hektardan fazla toprağı olan köylülerin topraklarının satın alınabilmesini ve 20 senelik bir süre içinde bedelle ödenmek şartıyla topraksız köylülere dağıtılabilmesini sağlamıştı. Bu kanun 9 Haziran 1923'te kaldırıldı.

Böyle birşey önerecek kadar saçma düşünen bir tek gerçek halk lideri var mı?

Gerçekte emekçi halk, ve onların aydın kesimi kendilerinin sahip olduğu bir siyasi parti etrafında örgütlenmiş ve birleşmiş değiller. Onların büyük bir kısmı Komünist Partisi'nin[3] safları içinde veya onun önderliğini izliyor, diğer önemli bir kısmı Çiftçi Birliği'ne[4] bağlı, bir üçüncü Sosyal Demokrat Par-ti'de ve yine bir dördüncüsü epey küçük sayıda da olsa şüphesiz Radikal Parti'nin[5] çoğunluğunu teşkil ediyor.

Bu partiler birbirlerinden, özellikle Komünist Partisi'nden program ve amaçlarından, isteklerinde, karşılıklı mücadelelerinin temelinde yatan genel kavramlarda ve siyasi taktiklerinde ayrılıyorlar. Emekçi halkın partilerinin aralarındaki bağdaştırılmaz ayrılıklar, onların kesin amaçları, bu amaçlara ulaşma yolları ve araçlarıyla ilgilidir. Halbuki bütün bu partiler ile sermayenin partisi, proletarya ve küçük burjuvazi ile kapitalist burjuvazinin zıt çıkarları, sömürülen ile sömüren, köle ile efendisi arasında aşılmaz bir uçurum bulunmaktadır.

İşte emekçi halkın partilerinin, -bu kitlelerin çıkarlarına bağlı kaldıkları sürece- zorunlu olarak kapitalist partilere karşı olmalarının ortak çalışma ve mücadelelerinde aralarında bağlar kurmaya

(3) **Bulgar Komünist Partisi** 1891'de kurulmuştu. Rus Devriminin etkisi altında kalarak Leninist bir parti haline dönüştü ve 1919'da Komünist Enternasyonali'ne (3. Enternasyonal) katıldı. 1923 Eylül Ayaklanması bolşevikleşmesinde dönüm noktası oldu. 1924'ten 9 Eylül 1944'e kadar kanun dışı çalıştı.

(4) **Bulgar Çiftçi Birliği** 1899 yılında kuruldu. Birinci Dünya Har binde iktidara geldi. (1919-23) 1923'te ise büyük burjuva hare keti Çiftçi Birliğini iktidardan indirdi ve Alaxander Stambol-ski de dahil olmak üzere önde gelen liderlerini öldürdü. Çiftçi Birliğinin sol kanadı faşist diktatörlüğün hakim olduğu süre içinde Komünistlerle birlikte gerçek demokrasi için savaşırken, sağ kanadı da kralla ve karşı-devrimcilerle işbirliğine girdi. Birlik, 1947 Kongresinde yoksul ve orta halli köylülerin siyasi örgütü haline geldi.

(5) **Radikal Parti** 1903 yılında, küçük burjuva partisinin sol kana dı olarak kuruldu. 1945'ten kendini feshettiği 1949'a kadar Anavatan Cephesinin bir bölümü olarak kaldı.

çalışmalarının nedeni budur.

Bugün, kitleler ve halkın sözcüsü aydınlar böylesine kötü bir durum içinde ve korkunç tehlikelerle karşı karşıya kalmaktayken, halkın partilerinin ortak mücadeleye katılmaları ve ücretler, çalışma saatleri, temel ihtiyaçlar, toprak, konut, vergiler, tazminatlar, vb. hayati sorunlarla ilgili somut ortak programlar adına beraberce sermaye saldırısına karşı koymaları gerçeğini ciddi olarak kim inkâr edebilir?

Kitle partilerinin programlarındaki amaçlar, isteklerindeki ayrılıklar ne olursa olsun, bu partiler. Komünist Partisi gibi bir partinin önderliğinde halkın çıkarları doğrultusunda kapitalist partiler ile -Demokratik Birlik[6] ve Ulusal Liberaller[7] - kurdukları halka karşı koalisyondan fedakârlık yapmaya hazır bulundukları sürece, onların ortak çalışma ve mücadelesini, kitlelerin çıkarlarını savunan Birleşik Cephesini önleyici değildir ve olamaz.

Mücadelede, kendi programının hiçbir önemli amacını bir kenara bırakmaksızın, bir parti olarak bağımsızlığından fedakârlıkta bulunmaksızın. Sosyal Demokrat, Çiftçi ve Radikal Partilere onların program ve amaçlarım terketmelerini istemeyerek, bir Birleşik Cephe önerilmektedir. Komünist Partisi bu önermeyi yaparken şuna inanmaktadır ki; bu anda, sermayenin saldırısını püskürtmek emekçi halkı tehditlerden korumak ve ülkeyi kapitalist burjuvazinin soktuğu karanlık yoldan çıkarmak için izlenecek en emin yol budur.

Uygulamada Birleşik Cephe, partinin genel ilkelerini terketmesi veya tavizci bir politikaya yönelmesi değildir. Bu sadece emekçi halkın çıkarına genel, somut ve anti-kapitalist bir plâtformun kurulmasının ve bu plâtformun işler hale getirilmesi için ortak mücadele yapılmasının kabul edilmesidir.

(6) **Demokratik Birlik** - Büyük ve orta burjuvaların, 1923'ten 1934'e kadar yaşayan faşist koalisyon partisi.
(7) **Ulusal Liberal Parti** - 1920'de kurulan karşı-devrimci burjuva partisi.

Çiftçi Birliği, 9 Haziran'a kadar, şehir ve kırsal bölgelerde emekçi halka karşı olan egemen köy burjuvazisinin hakimiyeti altındaydı. Bu dönemde birleşik bir emek cephesinin kurulması akıl almaz bir şeydi. Halbuki bugün, diğer birçok engel gibi bu da ortadan kalkmıştır. Bu durumda Çiftçi Birliği, artık daha fazla egemen köy burjuvazisinin aleti olarak kalamaz. Emekçi halkın safında zorunlu olarak yürüyecektir. Bunu yapmazsa kendi yokoluşunu hazırlar.

Ortam bir Birleşik Cephenin kuruluşu için hazırdır. Sermayenin karşısında emeğin Birleşik Cephesi ortaya çıkacaktır, çünkü emekçi halkın hayati ihtiyaçları ve iradesi bu cephenin varlığını şiddetle gerektirmektedir.

Bulgar emekçi halkının temsilcisi olmak isteyen, fakat parti ve kendi çıkarları yararına kapitalistlerle koalisyonu devam ettirerek emeğin Birleşik Cephesine düşüncesizce karşı çıkan partilere ve. parti liderlerine ancak acınır.

Böylece onlar, kendi kendilerinin siyasi ölüm hükmünü imzalamak durumunda kalacaklardır.

22 Ağustos 1923

BÖLÜM: II

BİRLEŞİK CEPHE VE BURJUVA GERİCİLİĞİ

Genellikle bilindiği gibi Bulgaristan'da kapitalistler çok küçük bir azınlıktır. Bu azınlığa, sermaye ideologlarını, kapitalist politika izlemede ve kapitalizmin varlığında doğrudan çıkarı olanları katsak bile, ülkenin toplam nüfusunun *dörtte birini* aşamazlar.

Bununla beraber egemen olmak insanların ve ülkenin kaderlerini tayin etmek ve kendi sınıf egemenliğini emekçi halkın büyük çoğunluğu üstünde pekiştirmek isteyen yine bu kapitalist azınlıktır.

Savaşlar ve felâketlerden, burjuva partilerine indirilen ağır darbelerden ve bu partilerin geçmişteki iflaslarından sonra kapitalist azınlık, ulusal bir program adına kitleler üzerindeki egemenliğini sürdürme şansını kaybetmiş bulunmaktadır. Bu kapitalist azınlık artık gücünü şiddet ve teröre başvurmaktan, emperyalizme ve yabancı saldırganlara körü körüne uşaklık etmekten almaktadır.

Bazı eski burjuva partilerinin *Demokratik Birlik* adı altındaki gülünç birleşmesi, meseleleri zerre kadar değiştirmemiştir. Aksine bu durum kapitalist azınlığın gerici niyetlerini halkın gözü önüne apaçık sermiştir.

Bu şartlar altında parlamenter rejim, kapitalist-

ler için epeyce mahzurlu görünmekte, sermaye saldırısına, sömürü politikasına, halkın çoğunluğunun soyulup soğana çevrilmesine karşı bir engel teşkil etmektedir. Yasal olmak onlar için boğucu ve öldürücüdür. Onlar yıllarca önce, büyük Fransız Burjuva Devrimi tarafından gerçekleştirilen demokratik hükümet ilkelerinin karşısındadırlar. Onlar, parla-mentarizmin, anayasal özgürlüklerin ve yasallığın karşısında yerlerini alıyorlar. Onlar, sermayenin burjuva diktatörlüğünü isterler. Kinizme(*)' ilgi duyan Kilisenin gazetesi *Pravda*(8) "kayıtsız halk çoğunluğunun", "güruhunun" değil, "akıllı" kapitalist azınlığın ülkeyi yönetmesi gerektiğini açıkça ilân etmektedir.

Diğer ülkelerin örneklerini izleyen Bulgar kapitalistleri ve onların partileri şimdi de sınıf egemenliklerini koruyacak, devlet gücünü ellerinde tutacak *son yola,* demokrasiyi ve kitlelerin siyasi hak ve özgürlüklerini tamamen inkâr eden *faşizme* sığınıyorlar.

Serbest seçimlerin emekçi temsilcilerinin büyük bir kısmının parlamentoya girmelerini sağlayacağını iyi bilen Bulgar kapitalistlerinin "yeni hükümeti" faşist kadrolar örgütlemeye hız vermiş ve emekçi halk üzerinde baskı yapmaya başlamıştır. Turnova, Berkovitsa, Bratsigovo, Peroushtitsa ve diğer yerlerdeki vahşet örnekleri, 9 Haziran olayları ile ilişkin olarak devrimcilere yapılan insanlık dışı muameleler ve verilen cezalar, şüphesiz ki, Bulgar kapitalistlerinin faşist saldırısının sadece başlangıcıdır. Faşizmin sadece "Komünist tehlikeye" karşı yöneldiğini düşünenler kendilerini acı bir şekide aldatıyorlar. Bunlar ileride hatalarının ve siyasi dar görüşlülüklerinin karşılığını epeyce pahalı ödemek

(*) Sokrates'ten esinlenen Antisthenes, Diogenes, Krates, gibi, insan için en büyük mutluluğun, yalnız her türlü tutku ve ihtiyaçlardan uzak bulunma olarak saymakla kalmayıp, topluluk törelerini de hor gören eski Yunan filozoflarının bağlı oldukları çığır.

(8) **Pravda.** 1923-24 yıllarında Gorna Oryahovitsa'da basılan haftalık karşı-devrimci gazete.

zorunda kalacaklardır.

Faşizm sadece *anti-komünist olmakla* kalmayıp, aynı zamanda özünde *halka da karşıdır.* Faşizmin görevi sermaye saldırısını, kitlelerin kapitalist bir azınlık tarafından sömürülmesinin siyasi anlamda başarı kazanmasını ve bu azınlığın halk çoğunluğu üzerindeki egemenliğini sağlamlaştırmaktır.

Eğer faşizm komünizm tehlikesiyle mücadele için sağlam bir şekilde Bulgaristan'a yerleşecek olursa, onun canavarca saldırıları, şu veya bu biçimde, emekçi halkın çıkar ve haklarını savunmaya hazır siyasi parti ve ekonomik örgütler tarafından da en acı şekilde hissedilecektir. Sosyal Demokratlar ve Radikaller, Bulgar kapitalistlerini gözleri kapalı izlemedikleri sürece bu darbelerden kurtulabileceklerdir.

Faşizmin klâsik ülkesi İtalya örneği, bunun en iyi ispatıdır. Bugün İtalyan faşizminin sosyalistlere ve diğer radikal örgütlere indirdiği darbeler komünistlere indirdiklerinden daha hafif değildir.

Bununla beraber, bugün kitleler ve emekçi aydınlar ile onların siyasi parti ve ekonomik örgütlerinin hayati önem taşıyan bir tek ortak çıkarı var: Ortak çabalarla, başkaldıran burjuva gericiliğine ve onun tipik siyasi görüntüsü olan faşizme başından engel olarak kendi özgürlüklerini, haklarını, şeref ve hayatlarını korumak.

Bulgaristan'daki bugünkü partilerin programları ve aralarındaki diğer ayrılıklar bu önemli görevin uygulanması için bir engel teşkil eder mi? Bu partiler sadece, örneğin sosyalizasyon ve kamu mülkiyeti veya gelecekte halkın kendisini yönetme biçimleri üzerinde aralarında ayrılıklar ve kavgalar var diye emekçi halkın kapitalist azınlığın faşizmi tarafından ezilmesine, hem manen hem maddeten aşağılanmasına ya da gözlerini kâr hırsı bürümüş kapitalistlerle onların destekleyicileri ve ideologları uğruna, ana yurdun anarşi içine düşerek yabancı saldırganların kölesi durumuna düşmesine izin verecekler mi?

Hangi Çiftçi, Sosyal Demokrat[9] veya Radikal

[9] **Bulgar Sosyal Demokrat Partisi** - 1903 ve 1948 yılları arasında çalıştı.

önder, eğer halkla bağlarını tamamen koparmamışsa böyle temelsiz ve akıldışı bir tezi savunmak yüzsüzlüğünü gösterebilir?

Bugün kapitalist partilerle birleşerek burjuva gericiliğini güçlendirmeye ve faşizmi örgütlemeye yardımcı olan emekçi halkın diğer partileri ve özellikle Sosyal Demokratlar ve Radikaller acaba Komünist Partisi tarafından savunulan, Birleşik Emek Cephesinin önemini kavrayacaklar mı?

Emekçi halkın hayati çıkarlarının, bu örgütlerden kapitalistlerin partileri olan Demokratik Birlik ve Ulusal Liberallerle halka karşı koalisyona gitmekten vazgeçmelerini, burjuva gericiliği ve faşizmin yüzsüz çıplaklığını örten incir yaprakları rolünü oynamayı durdurmalarını ve Komünist Partisi tarafından önerilen Birleşik Cepheyi kabul etmelerini istediğini anlayacaklar mı?

Bu soruların cevabı bize yakın gelecekte verilecektir.

Fakat siyasi hayatımızı yakından izleyen herhangi biri; işçiler, köylüler, zanaatkarlar, küçük ticaret erbabı ve küçük memurlardan tutun, doktorlar, avukatlar, profesörler, emekli subay ve hatta generallere kadar geçimini kendi emeği ile sağlayan bütün çalışan kitlelerin, içgüdüsel olarak kendilerini ve ülkeyi tehdit eden tehlikeyi sezdiklerini ve ortak düşmana karşı ortak bir savunma yapmak için ortak bir mücadelede kurtuluşu aradıklarını apaçık görebilir.

Birleşik Emek Cephesini kaçınılmaz bir gereklilik yapan sadece sermayenin saldırısı değildir. Yukarıda sayılan bu önemli nedenler de cephenin kurulmasını kesin olarak gerektirmektedir. Buna karşı olan her kişi emekçi halkın çıkarlarının, haklarının ve can güvenliğinin, Bulgaristan'ın özgürlük ve bağımsızlığının karşısında olup, gericiliğin ve faşizmin, kapitalist azınlığın acınacak bir aleti durumundadır.

23 Ağustos 1923

BÖLÜM: m

BİRLEŞİK CEPHE VE POLİTİK BUHRAN

9 Haziran'daki hükümet darbesi, başlangıcı 1918 Eylül felaketine'[10] kadar uzanan ve Tarımsal rejim esnasında geçici olarak bastırılan büyük politik buhranın, şimdi tekrar alevlenmesine yol açmıştır.

Bu politik buhranın gittikçe keskinleşmesiyle ortaya çıkan ve derhal çözümlenmesi gereken büyük mesele *iktidar meselesidir.* Bulgaristan'da iktidar kime aittir: *Kapitalist azınlığın mı* yoksa *geniş emekçi halk çoğunluğunun mu?* Başka bir deyişle, halkın ve ülkenin kaderini kim tayin etmeli, politik gelişmeleri kim yönlendirmelidir: *Kapitalist sınıf mı yoksa emekçi halk mı?*

Şüphesiz ki, bu önemli mesele ne bazı generallerin kendi askeri meselelerini halletmeye alıştıkları şekilde, ne de bazı profesörlerin üniversite seminerlerini düzenledikleri şekilde çözümlenir. Politik ve toplumsal meselelerin çözümü, son tahlilde, gerçek ihtiyaçlara ve o anda çatışan politik güçlerin gerçek kuvvet dengesine bağlıdır.

(10) 1918 Eylül'ünde Bulgar Ordusu askerlerinin Selanik Cephesinde bulunan çoğunluğu başkaldırdı ve Sofya'ya doğru yürüdü. Köstence'deki ordu karargahını ellerine geçirdiler, Cumhuriyet kurduklarını ilan ettiler ve devletin başkenti çevresinde savaştılar ama sonunda çok daha iyi silahlanmış hükümet alayları ve Alman birlikleri tarafından bozguna uğratıldılar.

Şimdiki politik buhranın iki çözüm yolu vardır: *Kapitalist* çözüm yolu veya kitlelerin gösterdiği halkçı çözüm yolu. Bugün, bu iki yoldan ayrı *orta bir yol* yoktur ve olamaz.

Şimdiki hükümet kapitalistlerin çıkarına hizmet etmektedir. Buhranın kapitalist çözümü, kapitalistlerin, emekçi halkın ve ulusun ihtiyaçlarına aldırmadan, sadece ne pahasına olursa olsun iktidarı ellerinde tutma arzularından doğmaktadır. Kapitalistlerin bütün amaçları kâr, zenginlik, kendi sınıf hakimiyetlerini pekiştirmek ve emekçi halkı alabildiğine soymak ve sömürmektir. Kapitalistler, sadece bankalar, büyük şirketler, borsalar, Sanayi Birlikleri, Balkan Sigorta Şirketi, Tütün İhracatçıları Birliği ve diğer bazı firmalar tarafından yönetilen bir hükümet istemektedirler. Ulusun bütün ekonomik, kültürel ve politik hayatını, devlet gücü kullanarak, sermayenin çıkarlarına dayandırmaya çalışmaktadırlar.

Şimdiki politik buhranın böyle bir çözümüne halkın büyük bir çoğunluğu haliyle karşı olduğundan, iktidarı vaktiyle parlamenter olmayan yollarla ellerine geçiren Bulgar kapitalistleri ve partileri bu gücü kaybetmemek için, şimdi gene, parlamenter olmayan yollara başvurmaktadırlar.

Hükümet darbesinden bu yana nerdeyse üç ay geçti. Buna rağmen, Tanmsal istibdata son veren halk "kurtarıcıları" hâlâ parlamento seçimleri için bir tarih tespit etmeye hazır değildirler ve iktidarı ellerinde tutmaya devam etmektedirler. Çiftçi Bir-liği'ni ve -şayet becerebilinirse- Komünist Partiyi (ki bunlar Bulgaristan'ın en büyük iki politik partisidir-ler) gelecekteki seçimlere sokmamak için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Seçimleri nisbi sisteme göre değil, fakat onun kaba Çiftçi taklidini yapmaya niyetlenmektedirler. Hileli seçim makinesini hararetle tezgahlamaktalar ve halkın serbestçe istediklerini ortaya koyma imkanlarını yok etmekte ve halen ülkeyi yönetmekte olan kapitalist azınlığa parla-

menter bir çoğunluk sağlamak üzere şimdiden bir seçim öncesi terör kampanyasına girişmiş bulunmaktadırlar.

Ancak, bu kapitalist çözüm yolunun halk ve ülke için sayısız kötülüklerle; özgürlüğe, bağımsızlığa ve barışa karşı yönelmiş dış tehlikelerle dolu *askeri veya faşist bir diktatörlüğe yol açması* kaçınılmazdır.

Diğer çözüm yolu olan politik buhranın *halkçı çözümü,* iktidarın, kendisini ve ülkesinin kaderini tayin edecek yönetme hakkına sahip emekçi halka, büyük halk çoğunluğuna, devredilmesi demektir. Bu çözüm, ülkenin toplumsal gelişimi kadar, ekonomik, kültürel ve politik hayatını emekçi halkın ihtiyaçlarını tatmin edecek, onların haklarını, özgürlüklerini, refah ve barışını sağlayacak, sermaye ve kapitalist azınlığın bencil çıkarlarını ve bu büyük amaca bağımlı kılacak bir biçimde yönlendirilmesi anlamına da gelmektedir.

Bu çözüm yolu; emekçi kitleler, bütün emekçi aydınlar ve bütün kapitalist olmayan unsurlar açısından olduğu kadar, Bulgaristan'ın ulusal bağımsızlığı, esir edilmiş Balkan halklarının kurtuluşu ve komşu halklar ve ülkelerle sürekli ve sağlam barışçı ilişkiler kurmaları açısından da bugünkü politik buhranın yegane doğru çözümüdür.

Fakat, bugünkü şartlar altında, politik buhranın halk yararına olan bu çözümünün gerçekleşebilmesi ancak. Komünist Partisi tarafından önerilen Birleşik Emek Cephesinin kurulmasıyla mümkündür. Emekçi halkın ve onun politik partilerinin ve ekonomik örgütlerinin kuracakları bu cephe, Komünistler'den Demokratik Birliğe teslim olmamış Radikallere kadar bütün güçleri içine almaktadır.

Kapitalist partilerin hükümetlerinde yer almaya hâlâ devam eden Sosyal Demokrat ve Radikal Partiler artık bir karara varıp politik buhranın iki çözüm yolundan birini seçmek zorundadırlar: Ya Demokratik Birlik ve Ulusal Liberallerle koalisyon yaparak bunun kaçınılmaz sonucu olan askeri veya faşist bir

diktatörlüğü seçecekler, ya da işçi ve köylü hükümeti vasıtasıyla gerçek bir halk yönetimi sağlayacak olan Birleşik Emek Cephesini seçeceklerdir.

Sosyal Demokratların ve Radikallerin yapacakları tercih çok yakın bir zamanda açığa çıkacaktır.

Fakat hiç şüphe yoktur ki, bütün emekçi halk. Sosyal Demokrat ve Radikal partilere bağlı kitleler de dahil olmak üzere, Birleşik Emek Cephesine tam bir ittifakla katılacaklar, nereden gelirse gelsin ve nitelikleri ne olursa olsun, bütün karşı eylemlere rağmen halk ve ülke yararına olan bu Cephe, eninde sonunda kurulacaktır.

24 Ağustos 1923

BÖLÜM:IV

BİRLEŞİK EMEK CEPHESİNİN YARATTIĞI KORKU

Bir Birleşik Emek Cephesi oluşturulması yolunda Sosyal Demokrat Partiye yaptığımız öneri, burjuva partilerinin karargâhlarında ve yayın organlarının bürolarında panik havası uyandırdı.

Komünist Partinin bu öneri uyarınca amaçlaması gereken hedefler, gördüğümüz gibi kimi anlamsız ve gülünç olmak üzere çeşitli biçimlerde yorumlanıyor. Yaşlı politika falcıları ile burjuva yayın organlarının genç kâhinleri, bu hedefleri bulup ortaya çıkarmak için zaten pek sağlam olmayan beyinlerini daha da sarsıyorlar.

Kimileri, Komünist önerisini. Sosyal Demokrat Partiyi karıştırmak ve saflarını bozmak amacıyla "usta taktisyenler" tarafından belirlenmiş, içtenlikten uzak "akıllı bir manevra" olarak görmektedir.

Kimileri de bu öneride, Komünist Partinin temel ilkelerinden, programından ve "Bolşevik" yöntemlerinden geri dönüşünün, yani Komünistlerin partilerini "bölünmekten" korumak ve kendi "kellelerini" kurtarmak için yaptıkları dönüşün kanıtını bulmaya çalışıyorlar.

Müflis Demokrat maliye uzmanı Lyapchev[11] gibi düşünen üçüncü bir grup ise, işi Komünist Partisinin

(11) **Andrey Lyapchev** (1866-1933) Demokrat Partinin liderlerinden. 1908-19'da bakan ve 1921-1931 arasında başbakan oldu.

önerisinde Bulgar Komünizminin "moral çöküşü"nü bulmaya kadar vardırıyor.

Bunların hepsi tuhaf ve gülünç geliyor. Partiyi yıkmak için bıkıp usanmadan tertipler düzenleyen Komünist Partisinin düşmanları, şimdi de tutmuş Komünizmin ve temsilcilerinin "moral çöküşünden" duydukları üzüntüyü dile getiriyorlar. Bunun tek nedeni de Komünist Partisinin önerdiği Birleşik Cephe taktiğidir.

Bu arada, oniki burjuva gazetesinin bürolarına dağılmış olan Bulgar kapitalizminin ideologları ve kalemşörleri de. Sosyal Demokrat Partiyi "komünistlerin attığı yemi yutmak"tan ve "yokolmaktan kurtarmak", daha doğrusu Bulgar işçi sınıfına yönelik saldırı ve cinayetlerde Sosyal Demokrat Partinin kapitalist sınıfın suç ortaklığından kopmasını engellemek için ellerinden geleni yapıyorlar.

9 Haziran olaylarından önce ve olaylar sırasında bu partinin burjuvaziye yaptığı hizmetleri vurgulayan ve siyasal yaşamımızdaki rolünü inceleyen dağılmış Demokrat Partinin([12]) yayın organı *Pryapo-rets*[(13)] daha onbeş gün önce güvenilir kaynaklara dayanarak kesinlikle belirtti ki, Bulgaristan'da Sosyal Demokrat Parti olmasaydı, *burjuvazi kendi çıkarları adına bu partinin kurulmasını sağlardı.*

Burjuva çevrelerinin bugün içinde bulunduğu panik havasının nedeni kolayca anlaşılmaktadır. Birleşik Emek Cephesi, gerici kapitalist saldırılar ve burjuvazinin sınıfsal egemenliği için öldürücü bir silahtır. Burjuvazi bu silahı doğrudan doğruya kendi kalbine yönelmiş olarak görmektedir. Bu Cephe, kapitalistler, bankerler, vurguncular, büyük mülk sahipleri, toprak ağalan, yani halkın büyük çoğunluğunun emeğini bir asalak gibi sömürmek isteyenlerin tümü için gerçek bir tehlikedir.

(12) **Demokrat Parti** - 1896da bir küçük burjuva partisi olarak ku ruldu, sonradan endüstri ve ticaret burjuvazisinin partisi duru muna geldi. Bu parti birkaç hükümette yer aldı.

(13) **Pryaporeta** - Demokrat Partinin yayın organı. Birkaç kez ara vererek 1898 ile 1932 arasında yayınlandı.

Ne var ki, Komünist Partinin Birleşik Cephe taktiğini önermesinde gizli nedenler arayan yaşlı politika falcılarıyla kapitalizmin genç kâhinleri tarafından ileri sürülen varsayımlar düzmecedir; çünkü partinin bu taktiği önermesinde hiçbir gizli niyet yoktur ve olamaz.

Akıllı bilim adamları ve profesör beyler, konu son derece basit ve açık seçiktir; dünyadaki en basit şeyden daha yalındır.

Emekçi halkın ekmeğini, yaşamını, haklarını, özgürlüklerini ve geleceğini güven altına almak için Birleşik Cephe, emekçi kitlelerini, bütün çalışan aydınları ve kapitalist olmayan unsurları, kapitalist azınlığın sömürüsünden, yağmasından ve boyunduruğundan korumak için, kapitalist azınlığın askeri veya faşist dikta planlarını bozmak ve gerçek halk egemenliğini kurmak için gereklidir. Herhangi bir yeni askeri serüveni ve felaketi engellemek, ülkenin siyasal özgürlüğünü, ulusal bağımsızlığını, barışı ve komşu uluslarla kardeşlik ilişkilerini sağlamak için Birleşik Cephe zorunludur. Son olarak, ama önem açısından sonuncu olmayan koşul da, toplumsal gelişmeye, halkı ve ülkeyi kapitalizm boyunduruğundan kurtarıcı bir yön vermek için Birleşik Emek Cephesinin vazgeçilmez zorunluluk oluşudur.

Bugün Bulgaristan'da en büyük ve gerçekten halka dönük parti olan, Bulgar emekçilerinin önderi Komünist Partisi, Birleşik Emek Cephesinin kurulması için yılmadan çaba göstermekle, ülkemizdeki emekçi halkın bütün siyasal partilerini ve ekonomik örgütlerini sermaye ve gericiliğe karşı birleştirmek için elinden geleni yapmakla sadece kendisine, halkına ve ülkesine karşı olan ödevlerini yerine getirmekte ve tarihi işlevini gerçekleştirmektedir.

Komünist Partisi bir kitle partisi olarak, bugün Demokratik Birlik kisvesine bürünen ve emekçilerin nefretini kazanmış olan eski burjuva partilerinin müflis kadroları gibi perde arkasında, karanlık ve gizli köşelerde, halkın haberi olmadan işler çevirmek

durumunda değildir.

Komünist Partisi, bütün dünyanın gözleri önünde, açık ve seçik olarak Birleşik Emek Cephesinin kurulmasını savunmakta ve bunun için çalışmaktadır; çünkü tek çatı altında toplanmak zorunluluğunu duyan ve halktan korktukları için birtakım tertiplere giren "Birlikçiler"in ve onların müttefiki Ulusal Liberal Partinin tersine Komünist Partisi karanlık ve halka karşı işler içinde değildir.

Komünist Partisi her zaman açıkça söylediklerini uyguladığı, yaptıkları ortada olduğu halde, nasıl olur da içtenlikten uzak olmakla suçlanabilir?

Emekçi halkın ihtiyaçları ve kurtuluş eyleminin çıkarları. Komünist Partisi için en yüce kanundur. Bu ihtiyaçlar ve çıkarlar partinin temel ilkelerinde, muhalefet ve iktidar programlarında kuramsal anlatıma kavuşmuş ve siyasal açıdan somutlaşmışlardır. Taktiklerin temelinde ve özünde hep bu çıkarlar ve gereklilikler bulunmaktadır. Komünist taktiklerinin sadece biçimleri, değişen siyasal durumlara ve mücadelenin yeni koşullarına uygun olarak değişir.

Birleşik Emek Cephesi karşısında kapitalist burjuvazinin kopardığı yaygara ve cephenin gerçekleşmesinden duyduğu korku, Komünist Partisinin taktiklerinin ve Birleşik Cepheyi tam zamanında önermiş olmasının doğruluğunu kanıtlamaktadır.

Alman proletaryasının unutulmaz lideri Bebel, bir keresinde, doğru yolda olup olmadığını, proletaryanın sınıf düşmanları tarafından kendisine ve tutumuna yöneltilen sözlerle ölçtüğünü söylemiştir.

Bugün Komünist Partisi de aynı biçimde. Birleşik Emek Cephesi taktiğiyle doğru yolda olduğunu sınıfsal düşmanlarının tutumundan kanıtlamakta; kapitalistler, onların Partileri, ideologları, profesörleri ve hukukçuları panik içinde Birleşik Emek Cephesi taktiğine karşı çıktıkça bu taktiğin ne kadar yerinde ve zamanında öne sürüldüğü ortaya çıkmaktadır.

Birleşik Emek Cephesi, bütün düşmanlarına rağmen gerçekleşecektir; çünkü hayat onu gerçek bir zorunluluk haline getirmiştir.

27 Ağustos 1923

BÖLÜM: V

BİRLEŞİK CEPHE VEYA SINIF İŞBİRLİĞİ

Geçmişteki yenilgi ve acı tecrübelerden sonra ülkemizdeki proletarya ve burjuvazi arasındaki sınıf işbirliğinin tanınmış savunucu ve ideologları bugün zafere ulaşmışlardır. Ve tatmin olmayan bir duygu ile dünyaya göstermek istemektedirler ki, Birleşik Emek Cephesi için komünistlerin yapmış olduğu öneri sınıf işbirliği taktiklerinin doğruluğunu kesinleştirmektedir ve burjuva partileriyle kurulan birlik ise onların emekçi kitlelere yaptıkları bütün zararı kapatabilir.

Hayattan yeni hiçbirşey öğrenmemiş ve tuttukları eski örgütleri unutmamış sahte politikacıların boş ve cüretkar bir zaferi!

Bu kişiler tarafından çıkarılan sonuçların, Komünist Partisince önerilen Birleşik Emek Cephesiyle, sınıf işbirliği taktiklerinin kabul olunmaz bir şekilde karıştırılmaları ve bir tutulmaları üzerine dayandırıldığı açıktır.

Bundan daha büyük bir yanılgı ve Birleşik Cephe düşüncesinin daha derin bir şekilde bozulması mümkün değildir, çünkü; kesinlikle belirtilmelidir ki *Birleşik Cephe ve* sınıf *işbirliği, aynı olmaktan çok aksine karşıt, bir araya gelemeyecek iki ayrı taktiktir.*

Gerçekten Birleşik Cephe emekçi kitlelerin, onların politik partilerinin ve ekonomik örgütlerinin belirli somut talepler ve amaçlar için birlikte çalışıp mücadele etmeleri demektir; bu amaçlara ulaşılması da burjuvazi, kapitalizm ve onların partileriyle *savaşmakla olur,* onlarla *işbirliği* yaparak değil.

Sınıf işbirliği en iyi şekliyle bile, kitlelerin ihtiyaç ve çıkarlarının, bazı partilere, gruplara ve hatta bireylere sağlayacağı geçici ve küçük bedeller karşılığında, bu kitlelerin, burjuvazinin sınıf çıkarlarına, amaçlarına ve aynı zamanda sınıf politikasına bağımlı bir hale getirilmesinden başka bir şey değildir.

Sınıf işbirliği, emekçi halkı dağıtarak, onların partilerini ve örgütlerini zayıflatıp burjuvazinin sömürme ve baskı planlarını kolaylaştırırken ve büyük emekçi halk çoğunluğu üzerinde burjuvazinin hakimiyetini desteklerken, Birleşik Emek Cephesi, kapitalist burjuva ve onun tutuculuğuna karşı kapitalist toplumdaki proletarya ve bütün diğer emekçi halkın, grupların ve unsurların egemen sınıflarla çakışan çıkarları ve haklarını savunmak üzere birleştirmek amacını gütmektedir.

Sınıf işbirliği, kitlelere yabancı olan çıkar ve amaçlara ulaşmak için, onları bir pazarlık tezgahı olarak kullanır. Birleşik Emek Cephesi ise emekçi halkın ekmeğini, varlığını, haklarını, özgürlüğünü ve geleceğini garantiye alan somut bir platform adına yaratılmaktadır.

Birleşik Emek Cephesi, geniş kitleleri burjuvazinin politik etkisi ve bağımlılığından, sermayenin ve partilerinin baskısından kapitalizmin boyunduruğundan kurtarmaktadır.

Diğer yandan, sınıf işbirliği kitleleri burjuvaziye teslim eder, burjuvazinin sınıfsal pozisyonunu sağlamlaştırır, halk çoğunluğunun tatminsizliğinden dolayı burjuvazinin düşeceği kritik durumlarından onu korur; böylece yeni zulüm ve daha büyük gaddarlıkla sömürme, yağma ve baskı politikasının de-

vamını sağlar.

Her türlü durumda, sınıf işbirliği burjuvazinin ve kapitalizmin amaçlan için, "bir tas çorba'ya karşılık yoksul şehir ve köy emekçilerinin ve proletaryanın temel çıkarlarının ve bağımsızlığının satılması demektir.

Diğer ülkelerde olduğu gibi, Bulgaristan'daki sınıf İşbirliği kesin bir şekilde ispatlamaktadır ki, burjuva partilerinin Sosyal Demokrat Parti veya diğer küçük burjuva partileriyle kurduğu koalisyon hükümetleri *her zaman,* belirli anlarda *burjuvaziyi* tehdit eden halk hareketlerinden onu *koruyup kurtaran, geçici hükümetlerdir.*

Burjuvazi, sınıf işbirliğinin Sosyal Demokrat taktiklerini öyle görmekte ve kendilerini sıkıntılı bir noktada bulduğu, sömürü ve baskı politikasına ve sınıf hakimiyetine yöneltilen halk hareketlerini saptırmak veya yoketmek gereğini duyduğu zaman bu taktiklere başvurmaktadır.

Yine burjuvazi, güçlükleri ve tehlikeleri yendikten ve ayaklarını sağlamca yere bastıktan hemen sonra Sosyal Demokrat Parti ile işbirliğini reddeder ve amaçlarına ulaştıktan sonra da onu sessizce kapı dışarı eder.

Hem ülkemizde, hem de dışarıda bunun örnekleri o kadar çoktur ve o kadar bilinir ki, burada anlatmaya lüzum görmüyoruz.

Komünist Partisi tarafından önerilen Birleşik Emek Cephesi, Sosyal Demokrat Parti tarafından bu kadar ısrarla elde edilmeye çalışılan sınıf işbirliği taktiklerinin tam tersidir ve burjuva partilerinin ve Sosyal Demokrat Partinin seçim anlaşmaları veya hükümet koalisyonları ile ortak hiçbir yanı yoktur. Dahası var: Komünist Partisinin öteki işçi ya da küçük çiftçi-köylü partileri ve örgütleriyle Birleşik Cephe kurmasının ilk şartı, bu son sayılanların burjuvazi ve onun partileriyle ilişkilerini kesmeleri ve onlarla işbirliği yapmaktan vazgeçmeleridir.

Birleşik Emek Cephesi, burjuvazi ile sınıf

işbirliği düşüncesinde değil, günlük hayatlarında ekmek, giyecek, konut, vergi, tazminat, politik haklar, özgürlükler, barış ve savaş ile ilgili bütün büyük meselelerde gösterdiği gibi emekçi halkın, burjuvazi ve kapitalizm ile uyuşmazlığı üzerine dayandırılmıştır.

Bu nedenle, emek ve sermaye arasında uyuşmaz bir sınıf mücadelesine karşı çıkmaktan çok uzak olan Birleşik Emek Cephesi, belirli şartlar altında meydana gelen ve büyüyen bir sınıfsal mücadele biçimidir.

Bu anın en büyük emri, emekçi halkın burjuvaziyle sınıf işbirliğine girmesi değil, sermayeye ve partilerine karşı Birleşik Emek Cephesinin kurulmasıdır. Ve Birleşik Cephenin kurulması için ilk ve kaçınılmaz şart *burjuvazi ile sınıf işbirliği taktiklerinin tamamiyle reddedilmesi ve Demokratik Birlik ve Ulusal Liberal Parti ile hükümet koalisyonunun dağıtılmasıdır.*

Bunu anlamak istemeyenler ve anlamayanlar ya da anlamayı çıkarlarına uygun bulmayanlar, şüphesiz, Birleşik Cephenin karşısında olacaklar, onu sabote edecekler ve uygulanmasını önlemeye çalışacaklardır.

Tamamiyle bu nedenledir ki Sosyal Demokrat Parti bugün, kendisini bir yol ayrımında bulmakta ve iç değişimler geçirmektedir, çünkü eski sınıf işbirliği burjuva taktikleri ile Birleşik Emek Cephesi taktikleri arasında bir seçme yapmak zorundadır.

Bazı Sosyal Demokrat Parti liderleri, -popülist organ Mir'in[14] tavsiye ettiği gibi- burjuva partileri ile işbirliğini, sandalyeler ve bakanlıkların dağıtılması için anlaşmaları ve gelecek seçimlerde seçim ganimetlerini eşit olarak sömürmek için perde arkası pazarlıklar yapma taktiklerini izlemeyi uygun bulabilirler. Fakat, bu taktiklerin kötülüklerini bir kere görmüş olan parti üyeleri için. Birleşik Cephe ve sınıf işbirliği arasındaki derin farkı kavramak ve

(14) Mir - Karşı-devrimci Halk Partisinin 1894'ten 1944 Aralığına kadar yayınlanan organı.

burjuvaziye karşı uyuşmaz bir sınıf mücadelesi üzerine dayandırılan Birleşik Emek Cephesinin faydalı taktiklerini uygulamak güç olmayacaktır.

Emekçi halkın kaderiyle ilgili bu sorunları çözerken bireysel isteklerden, kavramlardan ve liderlerin hesaplarından daha güçlü bir şey vardır: *Kitlelerin ihtiyaç ve emirleri*

Bunun için Komünist Partisi Birleşik Emek Cephesi önerisini yaparken ve onun gerçekleşebilmesi uğruna olanca gücüyle çalışırken herşeyden önce ve özellikle bugünkü durumda en büyük yandaşı *(müttefiki) olan canlı, amansız ve bozulmaz hayata güvenmektedir.*

29 Ağustos 1923

BÖLÜM: VI

BİRLEŞİK CEPHE VEYA POLİTİK SPEKÜLASYON

Komünist Partisi Merkez Komitesi, Sosyal Demokrat parti Merkez Komitesine verdiği, emekçi kitlelerin Birleşik Cephesiyle ilgili öneride, Sosyal Demokrat Partinin bu cephenin gerekliliği ve yapılan öneriyi prensipte kabul etmesi halinde *temsilcilerini seçmesini ve bu temsilcilerin Komünist Partisi temsilcileriyle görüşerek ayrıntılı bir birleşik eylem programının hazırlanmasına yardımcı olmalarını istemektedir.* (Rabotnicheski Vestnik[15] No. 62 de ve Narod[16] Gazetesi No. 186'da yayınlanan öneri.)

Bu önerinin yapıldığı 16 Ağustos gününden beri bir iki hafta geçti. Sosyal Demokrat Partinin Merkez Komitesi hâlâ kendi köşesinde öneriyi inceliyor. Gereksiz aralarla toplantıları uzatıyor. Komünist Partisi temsilcileriyle görüşerek daha önce sözünü ettiğimiz ayrıntılı birleşik eylem programını çizecek olan temsilcilerini hâlâ seçemedi.

Bir yandan Komünistleri oyalayan Sosyal Demokrat Parti Merkez Komitesi, diğer yandan da bir

(15) **Rabotnicheski Vestnik** - Bulgar Komünist Partisinin 1897-1923 arasında yasal olarak yayınladığı organı. 1923 Ekimin den sonra Georgi Dimitrov ve Vasil Kolarov'un yönetimi altında önce Viyana'da, sonra da Bulgaristan'da kanun dışı ola rak çıkarıldı.

(16) **Narod** - Sosyal Demokrat Partisinin 1911'den 1934'e, 1944'ten 1948 Ağustosuna kadar çıkarılan yayın organı.

kabine değişikliği halinde koltukların dağılım şekli üzerinde, hükümetle hararetli pazarlıklarda bulunmakta, bu pazarlıklarda komünistlerin Birleşik Cephe önerisini koz olarak kullanmakta ve Komite içindeki uzatılmış tartışmalardan faydalanmaktadır.

Sosyal Demokrat liderler Pastouhov,[17] Sakuzov[18] ve Djidrov[19] un Narod ve Epoha[20] gazetelerinde. Birleşik Cephenin temeline inmeyen, karışık bilmecelerle ve belirsiz ipuçlarıyla dolu yazıları çıkmaktadır. Bu yazılar, istekleri gözönüne alınmadığı takdirde, Sosyal Demokrat Partinin Birleşik Cephe üzerinde Komünist önerisini kabul edeceğini ileri sürerek hükümetle yapılan perde arkası pazarlıkları etkilemek amacını gütmektedir.

Sosyal Demokrat Liderlerinin bu meseledeki davranışlarının bütünü açık ve anlaşılır bir dille ifade edilirse, şu anlama gelir:"Ya Ulusal Liberalleri kabineden düşürüp bizim bakanlıkları bir tane daha artırırsınız ve boşalan koltukları ve bunların sağlayacağı avantajları garanti edersiniz, *ya da bizi komünistlerin safında görürsünüz."*

Birleşik Cephenin kurulmasını sabırsızlıkla bekleyen emekçi kitleleri bugün, *Birleşik Cephe konusunda Komünist Partisi önerisi üzerindeki değersiz bir politik spekülâsyonla karşı kar siyadırlar.*

Birleşik Cepheye karşı değillermiş ve burjuva partilerinin hükümetine katılmak istemezmiş gibi görünmeye çalışan sorumlu Sosyal Demokrat liderlerini, emekçi kitlelerin temel çıkar ve haklarını korumak için kurulacak Birleşik Cephe değil, tamamen başka meseleler ilgilendirmektedir.

Komünist Partisine karşı yürüttüğü vicdansız bir

(17) **Pasthouhov, Krustyu** (1874-1950) Sosyal Demokrat Partisinin sağ kanadının lideri. İçişleri Bakanı bulunduğu 1919 yılında halk gösterilerini ve grevlerini gaddarca davranarak bastırdı.
(18) **Sakuzov, Yanko** (1860-1941) ilk Bulgar Sosyal Demokrat larından. Sınıf işbirliği teorisyeni.
(19) **Djidrov, Peter.** Sosyal Demokrat Partisinin liderlerinden.
(20) **Epoha** - Sosyal Demokrat Partisinin 1923-25 arasında yayınladığı günlük gazete.

iftira, entrika ve kışkırtma kampanyasıyla Sosyal Demokrat Parti üyelerini Komünist önerisinin reddini psikolojik yönden hazırlamaya çabalayan, Sosyal Demokrat Partisinin resmi organı *Narod'un* 27 Ağustos sayısında. Sosyal Demokrat temsilcileriyle hükümet arasındaki görüşmeler hakkında açıkça şöyle yazılmıştı:

"Burada yine ana meseleye değiniyoruz. Baştaki hükümet, Sosyal Demokratları mı, yoksa Ulusal Liberalleri mi seçeceğine karar vermelidir. Eğer kendisini Ulusal Liberallerden kurtaramazsa, Sosyal Demokratların desteğini alamayacağını iyi bilmelidir. Biz bunun, bütün diğer meselelerin yanısıra, Radikallerin önümüzdeki kongresi ve ileride hükümete ve Demokratik Birliğe katılmaları konularında da büyük önem taşıdığını düşünüyoruz."

Sosyal Demokratlar bir yandan, en az Ulusal liberaller kadar karşı-devrimci ve işçilerin, emekçi halkın haklarına ve çıkarlarına karşı en az Ulusal Liberaller kadar saldırgan olan Demokrat sanayicilerle ve tüccarlarla, popülist[21] bankerlerle, spekülatörlerle ve iş adamlarıyla elele vermeye hazırken, öbür yandan hükümette neden Ulusal Liberallerle bir arada yer almak istemezler? Sosyal Demokrat Partisinin aklı başında üyelerinden hiçbiri bunun sebebini anlayamamaktadır. Biz yine de bu garip gerçeği bir kenara bırakalım.

Emekçi kitleler bugün, yüksek hayat pahalılığına, kötü konutlara, ağır vergilere ve spekülasyon yüküne dayanamıyorlar. Kendilerini politik haklarından mahrum eden bir şiddet ve zulüm rejiminde, insanlık dışı kararların verildiği, politik cinayetlerin işlendiği bir rejimde acı çekiyorlar. Varoluşları, haklan, özgürlükleri, hayatları ve gelecekleri güvenlik altında değil. Kendilerini sermayeye, karşı-devrim ve faşizme karşı korumak için kendi Birleşik Cephelerini kurmaya çabalıyorlar. Böyle bir durumda hükümetle tartışmalara giren Sosyal De-

(21) Halk Partisi; 1894 yılında Konstantin Stoilov tarafından karşı-devrimci bir burjuva partisi olarak kurulmuştu.

mokrat liderlerinin en önemli meselesi, bir bakanlık daha alabilmek için Ulusal Liberalleri kabineden attırmak ve Demokratik Birlikle seçim işbirliğini kolaylaştırmaktır.

Diyelim ki hükümet Ulusal Liberallerden ayrılmaya karar verdi ve Sosyal Demokrat liderlerin en önemli meselesi de böyle çözümlenmiş oldu. O zaman Sosyal Demokrat Parti kabinede kalıp Demokrat Birlik içinde şekillenen burjuva-kapitalist hizipleri ile "işbirliği"ne devam eder, kendisini, *emekçi kitlelerin Birleşik Cephelerine karşı kurulmuş bir sermaye, karşı-devrim ve faşizm Birleşik Cephesinin içinde bulurdu.*

Pastouhov, Birleşik Cephe konusundaki makalelerimiz üzerine, 29 Ağustos tarihli *Epohdda* "daha somut" diye kaypak bir tarzda bağırırken. Sosyal Demokrat liderler de kendi davranışlarıyla, işçilerin zanaatkarların, köylülerin ve Sosyal Demokrat Parti içindeki emekçi halk çoğunluğunun önüne büyük meseleyi getirmiş oluyorlardı: Mesele hükümetin kimden (Sosyal Demokratlardan ya da Ulusal Liberallerden) yana olacağı değil, kendi partilerinin hangi yolu tutacağıdır. Bu partinin tutabileceği iki tane yol vardır. Ya bakanlıkları ve meclisteki koltukları elde etmek için hükümetle ve burjuva kapitalist koalisyonu temsilcileriyle pazarlığa girişecek ya da ilgili meselenin açık halk toplantılarında tartışması sonunda Birleşik Emek Cephesi kurulmasına çalışacak, komünist önerisini prensipte kabul edecek, kendi temsilcilerinin Komünist Partisi temsilcileriyle bir araya gelmesi ve emekçi kitlelerin korunması için gerekli olan somut ve ayrıntılı birleşik eylem programının görüşülüp hazırlanması için çaba harcayacaktır.

Baştaki hükümet *ne yapacağını* kesinlikle bilmektedir, kararını vermiştir. Bunu anlayamayanlar politik bilinci zayıf olan kişilerdir.

Şimdi karar verme sırası işçilere, zanaatkarlara, köylülere ve Birleşik Cephenin gerekliliğinin farkına

varmış bulunan, Sosyal Demokrat Parti içindeki emekçi halka gelmiştir.

Görevleri partileri kurtarmak. Birleşik Cephe önerisi üzerindeki yüz kızartıcı politik spekülasyonları sona erdirmek ve partilerini, burju-va-kapitalist koalisyonuna karşı emekçi kitlelerin Birleşik Cephesinin hızla gerçekleşmesine doğru yönlendirmeye çalışmaktır.

30 Ağustos 1923

[1] aristan'dı. Burada ayaklanmayı Georgi Dimitrov ve Vassil Kolarov yönetiy arasında bir uçurum açmış ve Bulgar Komünist Partisinin Leninist bir partiye

BÖLÜM: VII

BULGAR İŞÇİ VE KÖYLÜLERİNE AÇIK MEKTUP

Sevgili yoldaşlar! Başarısızlığa uğrayan büyük devrimci mücadeleden[22] sonra, halkımızın yüce davası adına mücadeleyi sürdürebilmek için, savaşçıların çoğu gibi biz de şimdilik sizlerden uzaklaşmak zorunda kaldık. Sizlerden geçici olarak ayrı kalsak da, bu mücadelede bize düşen rol açısından sizlere bu açık mektupu yazmak gerekliliğini duyduk.

Size ilk diyeceğimiz şudur:

Başlarınızı *yukarı kaldırın! Beyaz muhafız güruhunun iktidardan düşürülme korkusuyla aldığı kanlı intikamı, emekçi Bulgarisian'ın savaşçı ruhunu yok etmeyi başaramayacaktır. Yenilgi bize yenmeyi öğretecektir. Herşeye rağmen, Bulgaristan'da bir işçi ve köylü hükümeti kurulacaktır.*

"Kanun ve düzen"den söz eden kapitalistlerin ve toprak ağalarının partileri, 9 Haziran'da silahlı bir darbe düzenlediler ve böylelikle iç savaşı başlattılar.

(22) Anti-Faşlst Eylül Ayaklanması - Bulgar Komünist Partisinin önderliğinde faşist diktatörlüğe karşı yapılan ayaklanma 23 Eylül 1923'te başladı. Ayaklanmanın merkezi Kuzey Batı Bul-
klanma başarısızlığına rağmen tarihi bir önem taşımış, çünkü halk ile faşizm nde dönüm noktası olmuştu.

Eylül olayları bu iç savaşın *önemli bir bölümü* niteliğindedir ve emekçi kitlelerin kanlı sömürücüler ve yağmacılar üzerindeki *kesin zaferinden* başka bir sonuç olamaz.

Bulgaristan'daki emekçi köylü ve işçiler hayati çıkarlarını savunmak için iki siyasal örgütte birleştiler: Bulgar Tarım Birliği ve Bulgaristan Komünist Partisi.

Beyaz muhafızlar hükümeti, 9 Haziran'da oldukça kolay sağladığı başarıyı, Tarım Birliğine yıkıcı darbe indirmek için kullandı. Birliğin kent ve kasabalardaki ileri gelenleri tutuklandı. Çoğu haince öldürüldü. Binlerce işçi ve köylü, ayaklanmayla suçlanarak insafsızca dövüldü. Hapse atıldı ve sınıfsal intikam mahkemelerine sevkedildi. Bulgaristan'da üye sayısı en fazla siyasal parti olan Tarım Birliği dağıtıldı, gazeteleri kapatıldı ve partinin her türlü siyasal faaliyeti yasaklandı.

Tarım Birliği tehlikesinin artık varolmadığını düşünen generaller ve bankerler hükümeti, bu sefer de dikkatini emekçi halkın öteki kitlesel örgütü olan Bulgar Komünist Partisine yöneltti. Hükümet 9 Hazi-ran'ın ertesi günü, çok sayıda Komünisti darbeye karşı koydukları gerekçesiyle tutukladı ve onlara Tarım Birliği üyelerine yapılandan daha da gaddarca işkenceler yaptı. Hükümet, bu Komünistleri sürekli bir terör havası içinde tutmak amacıyla subayları ve tertipçi çeteleri kullandı. Herkesin bildiği gibi, bir gece Tumovo'da bütün Komünistler polis tarafından askeri barakalara götürüldüler ve orada kılık değiştirmiş subaylardan ölesiye dayak yediler. Yine herkesin bildiği gibi, faşistler Berkovitsa'ya baskın yaptılar, tam bir hafta süreyle ve hükümetin destek ve himayesiyle kasabadaki, çevredeki bütün komünistlere dehşet saçtılar. Başka kasaba ve köylerde de buna benzer baskınlar yapıldı.[23] Zorbalıkla iktidara gelen yeni hükümeti tanımak istemeyen bütün emekçi halk, sürekli terör ve baskı altında

[23] Bulgar hükümeti Eylül 1923 ayaklanmasını bastırmak için eski Wrangelci Beyaz Muhafızları kullandı.

yaşadı. Hiçbir köy banş ve huzur içinde yaşayacağına, hiçbir işçi ve köylü canını kurtaracağına güven du-yamıyordu.

Bu arada, devlet gücünü kendi talancı amaçları için kötüye kullanan aç gözlü ve yağmacı burjuvazinin ajanları iyice su yüzüne çıktılar. *Büyük toprak sahipleri, el konulmuş topraklarını geri almak için kampanya açtılar. Büyük mülk sahipleri,* yoksul kiracılarını soyup sovana çevirme özgürlüğünü yeniden elde edebilmek için *yaygara kopardılar.* Büyük vurguncular ve ihracatçılar, işçileri ve yoksul köylüleri daha iyi soyabilmek için banka mevduatlarına el koydular. Ücretli emekçinin sömürülmesi eskisinden de gaddar bir duruma ulaştı. Kısacası şehirli kapitalistlerle büyük toprak ağaları ülkenin mutlak sahipleri oldular. Bütün bunlar, emekçi halkın yeni rejime zıtlığını pekiştirdi. Öte yandan, geniş halk yığınları, *halkı iki askeri felakete sürüklemiş olan eski milliyetçi partiler ve savaştan yana unsurlardan oluşmuş* hükümetin dış politikasından da hiç hoşnut değillerdi. Sovyet Rusya ve komşu devletlerle olan bitmez tükenmez çatışmalar, *Bulgaristan'ın her an yeni ve daha da beter bir savaşa sürüklenebileceği* kaygu-suyla halkı sürekli tetikte tutuyordu.

Yeni rejim çevresinde birleşen burjuvazi, bu koşullar altında, genel seçimlere giderek durumunu "meşrulaştırmak" zorunda kaldı. Seçimlerde halkın, güvenini kazanmakta hiçbir umudu olmayan Komünist Partisi ise, tüm emekçi Bulgarların haklarını ve çıkarlarını savunarak direncini sürdürdü. Komünist Partisi artık eskisinden de büyük bir tehlike niteliğindeydi; çünkü şehirli ve köylü emekçilerin Birleşik Cephede bütünleşmesi gerektiğini ileri sürdükten sonra Tarımcılara da kardeşçe el uzatmış ve dağılmış örgütlerini[24] yeniden kurmalarına yardımcı olmuş, böylelikle de şehir proletaryası ile emekçi köylülerin ittifakına somut bir örnek

(24) Drouzhba - Bulgar Tarım Birliğinin yerel hücresi, "drouzhbaşki rejimi"- 1919-1923 arasındaki Bulgar Tarım Birliği hükümeti.

getirmişti. Gerçekten de, şehirli ve köylü kitlelerin ortak çıkarları ve tedirginlikleri, *ülkenin her yanında Tarım Birliği ile Komünist Partisi arasındaki ittifakı pekiştirdi* Bunun üzerine bankerler, generaller ve profesörler hükümeti, Tarım Birliğine yaptıkları gibi Komünist Partisini kışkırtmaya ve onun da hesabını görmeye karar verdiler. Bunu sağlamak için de 12 Eylül'de Komünistleri *kitle halinde tutuklattılar.*

Komünist Partisine yapılan bu saldın, şehirlerde ve köylerde binlerce üyesinin tutuklanması, işçi derneklerinin, sendikaların ve kooperatif kuruluşlarının kapatılması. Komünist ve işçi gazetelerinin tümünün yasaklanması, köylerde Komünistlerin ve işçilerin her türlü propaganda ve eylemlerinin engellenmesi bardağı taşırdı. *Hükümetin, hiçbir yasal mücadeleye izin vermeyeceği ortadaydı. Sadece Komünistler değil, geniş halk kitleleri de haklarına tecavüz edildiği duygusunu taşıyorlardı.* Tutuklanma ve işkenceyle tehdit edilen kırsal kesimdeki Komünistlerin çoğu, dağlara çıktılar. Onlardan yana olan binlerce kişi de peşlerinden gitti. Beyaz Muhafızlar hükümeti, onları eşkiya olarak tanımladı ve üzerlerine asker gönderdi.

Buna karşılık olarak, Komünist Partisi, *şehirlerde 24 saatlik kitlesel protesto grevi ilan etti ve kırsal kesimde kitlesel protesto gösterileri düzenledi* Hükümet bu protesto hareketini bastırmak için bütün güçlerini seferber etti. Sofya'da ve birtakım başka şehir ve köylerde kanlı olaylar oldu. Bulgaristan'a egemen olan yaygın ve eşi görülmemiş terör, genel huzursuzluğun daha da yoğunlaşmasına ve kanlı çarpışmaların tekrarlanmasına yol açtı. Sonunda bu çatışmalar, emekçi halkın tümüne savaş açmış olan hükümete karşı bir halk ayaklanmasına dönüştü...

Hükümetin her türlü yasal mücadele yolunu kapadığı ve pek çok yerde yığınların kendiliğinden ayaklandığı bu kritik noktada. Komünist Partisinin önünde bir sınav vardı: *Ya kitlelerin kendi başlarına ayaklanmalarına ve ezilmelerine göz yumacak, ya da*

onların yanında yer alıp, hareketi genelleştirmeye, bütünleştirmeye, ve hareketin siyasal, örgütsel lideri olmaya çalışacaktı. Böylesi bir mücadelenin ve örgütlenmenin getireceği zorlukların bilincinde olan Komünist Partisi için, *emekçi kitlelerin partisi* olarak, halkın davasına sarılmaktan ve alabildiğine elverişsiz koşulları hesaba katmaksızın 23 Eylül'de Tarım Birliğiyle ülke çapında ortak eyleme geçme işaretini vermekten başka seçenek yoktu.

Ayaklanmanın parolası neydi? Herkesin bildiği gibi, ayaklanma, zorbalıkla iktidarı ele geçirmiş bugünkü gaspçı hükümetin devrilmesi ve yerine işçi ve köylü hükümetinin geçirilmesi için yapılıyordu.

Mücadelenin amacı, bugünkü hükümetin göstermeye çalıştığı gibi Bulgaristan'da bir diktatörlük veya Sovyet rejimi kurmak değil, askeri diktayı devirmek, Bulgar halkının büyük çoğunluğundan, yani emekçi kitlelerinden oluşacak demokratik bir hükümet kurmaktı. Ve mücadele süreci boyunca ayaklananlar yerel yönetimi ele aldıkları yerlerin hiçbirinde, hükümetin ileri sürdüğü gibi Sovyet rejimi kurmadılar. Sadece işçi-köylü hükümetinin genel devrim komiteleri kuruldu.

Komünist Partisinin ortaya sürdüğü parola, partinin izinden giden kitleler tarafından olduğu gibi, Tarım Birliğine bağlı köylüler ve tüm emekçi halk tarafından da benimsendi. Kitleler siyasal özgürlüklerini, hayati çıkarlarını güven altına almak ve kendilerinin olan bir hükümet kurmak için tek bir kişi gibi ayaklandılar.

Eylül devrimci mücadelesi, sözün gerçek anlamıyla ve bütün karakteristik özellikleriyle *genel bir halk hareketini* temsil ediyordu. Yüce bir ülkünün gerçekleşmesi için çabalayan halk, *hiçbir zaman talana, tahribe ve kişisel öç almaya yönelmedl* Bankalar muhafaza altına alındı, mülkler korundu, orada burada görülen halk düşmanları zararsız duruma getirildi, tutuklandı, ama hiçbir yerde bunlara kötü davranılmadı, hiçbiri öldürülmedi, kimsenin kılına

zarar gelmedi. *Olağanüstü komitelerin kurulduğu ve idam hükümleri verildiği yolundaki söylentiler ta mamen iftiradır.* Tutuklular güven altındaydı. Her iki tarafın yaralılarına da aynı özenle bakıldı, hatta hükümetin ayaklanan halkın üzerine sevkettiği Wrangel[25] çetelerinden tutsaklara bile ilişilmedi. Halkın ayaklanması, yaklaşık onbeş gün süren des tansı bir mücadeleden sonra, halkın elindeki acınacak derecede yetersiz silahlara karşı, bol cep hane ve makineli tüfeklerle donanmış, yedek askerle rini seferber etmiş ve binlerce Wrangelci karşı dev rimciyi saflarına katmış olan hükümet tarafından bastırıldı.

Paniğe kapılmış burjuvazi, duruma hakim olunca, egemenliğinin temellerini sarsmaya girişen emekçi halka bütün gazabını boşalttı.

Burjuvazinin gözünü kan bürümüş haydutları, gözlerimizin önünde ayaklananları toplu olarak imhaya başladılar. Yaralılara, savaşa katılmamış olanlara, kadınlara ve çocuklara bile acımadılar, ayaklanma bölgelerindeki köyleri ve emekçi halkın mallarını bile gazaplarının dışında bırakmadılar.

Şu anda zafer kazanmış olan Beyaz Muhafızlar güruhunun kanlı misilleme hareketi üzerinde uzun boylu durmak istemiyoruz. Bu misillemenin altında inlemekte olan sizler, yapılanları daha iyi biliyorsunuz. Bu misilleme hareketleri gaddar, barbarca, zalimce olacak ve Beyaz Muhafızların öteki ülkelerde yaptıklarını kat kat geride bırakacaktır. Böylece ezenler ve sömürenler sınıfı ile emekçi halk arasındaki *kanlı uçurumu* daha da derinleştireceklerdir.

Artık bir daha hiç, ama hiç bu sınıfların arasında barış olmayacaktır. Ancak bankerlerden ve general-

(25) Peter Nikolayeviç Wrangel (1878-1928), 1920 Nisan'ından Kasım'ına kadar Güney Rusya'daki karşı devrimi yöneten Çarlık Rusya'sı generali. Kızıl orduya yenilen Wrangel askerleri, Sovyetler Birliği'ne karşı yeni saldırılar için eğitilmek üzere yabancı müdahaleciler tarafından Bulgaristan'a getirildiler. Bulgaristan'daki gerici güçler, Wrangel'i ve askerlerini kendi iç politika alanındaki amaçları adına Kullandılar.

lerden kurulu kanlı monarşist hükümetin devrilmesi ve yerine işçi ve köylü hükümetinin kurulması bu zulmün kefareti olacak, halka ve ülkeye huzur getirecektir.

Sevgili yoldaşlar halkın büyük davası adına hep birlikte savaştık. Şu anda yenik düşmüş durumdayız, ne var ki mücadele devam ediyor ve kesin zafer, düşmanın sandığından çok daha yakında. Bulgar emekçi halkı, kendisine ne kadar gösterişli adlar takarsa taksın, ne kadar "demokratik" reformlar yapmak niyetinde görünürse görünsün, önemsiz, talancı ve baskıcı azınlığın Beyaz Muhafız rejimiyle hiçbir zaman anlaşmayacaktır. Uğradığımız yenilgiden ders alacağız ve yarın dünden daha güçlü olacağız. Düşmanlarımız ise sürekli olarak zayıf düşecekler.

Halkın *kutsal davası* olan davamıza sarsılmaz inançla bağlı olarak, biz tüm emekçi halk, yenilginin acılarına ve güçlüklerine yiğitçe katlanacak ve kendimizi eskisinin iki katı enerji ve istekle halkımızın davasına adayarak, zafere ulaşıncaya kadar hiç durmayacağız.

Yeniden toplanıp, kırılmış ve seyrelmiş saflarımızı sıklaştıracağız. Düşmanın açtığı yaraları kısa zamanda iyileştireceğiz.

Ortak çaba ve fedakarlıklarla, yabancı ülkelere iltica etmek zorunda kalmış yoldaşlarımızın zor durumdaki ailelerine olduğu kadar, dullara ve yetimlere yardımcı olacağız.

Zaferin ancak emekçi halkın örgütlü mücadelesiyle kazanılacağına inanarak. Beyaz Muhafız hükümetinin devrilmesinin ve işçi-köylü hükümetinin kesin zaferinin halk düşmanlarından alınacak en amansız intikam olduğuna güvenerek, güçlerimizi tekil terörist eylemlerde harcamayacağız. *Bütün şehir ve köylerdeki emekçilerin ittifakını* -Eylül olaylarında halkın davası adına canlarını veren binlerce savaşçının kanıyla mühürlenmiş ittifakını destekleyecek ve güçlendireceğiz.

Dağınıklığa, umutsuzluğa ve karamsarlığa

kapılmayalım.

Kaldırın başlarınızı yukarı yiğit savaşçılar! Yaşasın işçi-köylü hükümeti! Yaşasın emekçi Bulgaristan!

27 Ekim, 1923

Vassl Kolarov[26]
Georgi Dimitrov

(26) **Vassil Kolarov** - (1877-1950), Bulgar Komünist Partisinin ve uluslararası işçi hareketinin ileri gelen liderlerinden. Kolarov 1919-1922 arasında Bulgar Komünist Partisi Merkez Komitesi Sekreteri, 1922-23'te Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi Genel Sekreteri, 1922-1943 arasında da Prezidyum üyesi olarak çalıştı. G. Dimitrov'la birlikte 1923 Eylül ayaklanmasını yönetti, sonra SSCB'ne iltica etti ve orada Bulgaristan Komünist Partisi Mülteci Bürosunun üyesi oldu. 1944'te Bulgaristan'a döndü, 1945-1946'da Ulusal Meclisin Başkanlığını yaptı, 1947-1949 arasında Başbakan Yardımcılığında ve Dışişleri Bakanlığında bulundu, Temmuz 1949'da Dimitrov'un ölümünden sonra Başbakan oldu ve 23 Ocak 1950'de ölünceye kadar Başbakanlık yaptı.

BÖLÜM: VIII

BİRLEŞİK CEPHE

Geçen birkaç ay içinde Bulgar emekçi halkının en önemli başarılarından biri, şehir proletaryası ve köylü kitleler arasında ve özel Çiftçi Birliği ve Komünist Partisi gibi iki politik kitle örgütü arasında bir *Birleşik Cephenin* kurulması olmuştur.

Birleşik Emek Cephesinin büyük gerekliliği ve önemi hem 9 Haziran 1923 darbesi ve hem de Eylül 1923 Ayaklanmasında açık ve tartışma götürmez bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Israrla belirtilmelidir ki, 9 Haziran darbesi başarılı olmuştur, çünkü Stamboliski[27] hükümeti ve Çiftçi Birliği liderleri her şekilde, şehir ve köy-şehir proletaryası ve emekçi köylüler arasında bir Birleşik Cephenin kurulmasını istemeyerek sabote etmiş, böylece darbeye katılan bankerler ve spekülatörler kliği askerinin ve Makedonya kolunun görevini kolaylaştırmıştır.

Eylül Ayaklanması başarısızlığının önemli *poli-*

(27) **Stamboliski, Alexander:** (1879-1923) önemli bir Bulgar şahsiyeti, Bulgar Çiftçi Birliğinin ideologu ve lideri. Almanlardan yana politikaya ve Çar Ferdinand'ın kişisel rejimine karşı verdiği yürekli kavga yüzünden 1915 yılında müebbet hapse mahkum edildi. 1919-1923 yılları arasında Başbakanlık görevinde bulundu. 14 Haziran 1924'te faşistler tarafından hunharca öldürüldü.

tik nedeni de; 9 Haziran'dan sonra başlayan Komünist Partisi ile Çiftçi Birliği arasındaki Birleşik Emek Cephesi ve dostluk işbirliğinin *tamamlanmasından önce* harekete geçilip empoze edilmesidir.

Halkın binlerce ölü bırakarak kanı pahasına gerçekleştirmeye çalıştığı Eylül Ayaklanması, proletarya ve köylü kitleleri arasındaki Birleşik Cepheyi ve burjuva-faşist gerici hareketine karşı ve işçi-köylü hükümeti için yapılan mücadelede Komünist Partisi ve Çiftçi Birliğinin birleşik hareketini *kutsal-laştırmış ve perçinlemiştir.*

18 Kasım seçimleri emekçi halkın Birleşik Cephesinin *gücünü* ve oldukça kısa bir zamanda gerçekleştirilen *büyük gelişmeyi* çarpıcı bir şekilde kanıtlamıştır.

Birleşik Cephenin yolu şimdiden açıkça planlanmıştır. Birleşik Cephenin kurulması işçilerin, küçük esnafın ve diğer bütün örgütlerin de katılmasıyla hızla tamamlanmaktadır ve burjuva-faşist gericiliğinin gazabını aşarak halkın kesin zaferine, kaçınılmaz bir biçimde ulaşacaktır.

İktidar koalisyonundaki halk düşmanlarının ve canilerin emekçi kitlelerin Birleşik Cephesi tarafından, özellikle seçimlerden sonra, *ölüm korkusuna* uğratılmalarının tek sebebi budur. Bugün, bu Cepheyi *yoketmek,* birlikte savaşan işçileri ve köylüleri *bölmek* ve özellikle Çiftçi Birliğini ve Komünist Partisini birbirinden *ayırıp karşı karşıya getirmek* için insanüstü çabalar harcamaktadırlar; çünkü bilmektedirler ki halka hakim olabilmek için onu önce bölmek ve sonra her parçasını ayrı ayrı vurmak gerekmektedir.

Eylül ve Ekim günlerinde bu amaçla insanlık dışı kitle katliamı yapmış olan burjuva-sosyalist koalisyonu ve bir sürü "iyi niyet sahibi" halk "koruyucusu" şiddete, politik madrabazlığa ve demagojiye bugün de büyük ölçüde başvurmaktadırlar.

Karanlık planlarını yürütebilmek için başlıca çabalarını Çiftçi Birliğinin sağ kanat unsurlarına

yöneltmişlerdi. Bu unsurlar 9 Haziran'dan önce Birlik ve Hükümet içinde, köylü burjuvazisi politikasını ve Birleşik Emek Cephesini yıpratma politikasını desteklemişlerdi. Bu politikacılar ise Çiftçi Birliği ve hükümet liderlerini köy ve şehir emekçi kitleleriyle dolayısıyla da Komünist Partisi ile karşı karşıya getirmişti.

Bugün şu gerçeği kabul etmeyecek dürüst ve açık fikirli bir Çiftçi militanı bulunabilir mi? *Komünleri* (Komünist belediye kurulları) dağıtarak burjuvazinin durumunu güçlendirenler, böylece hem 9 Haziran darbesini kolaylaştırıp ve hem de Ulaşım İşçileri ve Madenciler Birliğini dağıtanlar, Eylül Ayaklanmasının başarısızlığına yol açarak şehirleri darbeyi örgütleyenlere teslim edenler Çiftçi hükümeti değil miydi?

Çiftçi Birliği şimdi, emekçi halk için son derece zararlı olan ve hataları taraftarlarının başlarıyla ödenen bu yanlış politikaya mı dönecektir?

Çok pahalıya mal olan Haziran ve Eylül olaylarının kanlı derslerini bu kadar çabuk mu unuttular?

Son altı ay içinde ülkede olanlardan sonra, *eski ölüm saçan hataları tekrarlayıp emekçi kitlelerin Birleşik Cephesini ve Komünistlerle Çiftçiler arasındaki dostluğu bozma çabalarında halk düşmanlarına yardım etmek, Bulgar halkının temel çıkarlarına karşı bir suç olacaktır.* Bulgaristan'daki bütün işçiler ve köylüler bunu açıkça bilmiyorlar mı?

Köylü burjuvazisinin sayısı pek büyük olmayan hizmetkarları ve Çiftçi Birliği içindeki burjuva-sosyalist koalisyonu taraftarları eğer Birliği ve Köylü kitlelerini eski tehlikeli ve yıpratıcı yola itebileceklerini düşünüyorsa yanılmaktadırlar.

Şehir ve köylerdeki emekçi halk ve onların Komünist Partisi ile Çiftçi Birliği saflarındaki öncüleri Birleşik Cephelerini gözbebekleri gibi koruyacaklardır; çünkü *halk düşmanlarının barbar rejiminden ancak bu şekilde kurtulabileceklerini,*

emeklerinin, hayatlarının ve geleceklerinin efendileri olabilmelerinin ancak bu yoldan gerçekleşebileceğini çok iyi bilmektedirler.

12 Aralık 1923

BÖLÜM: IX

EKİM DEVRİMİ VE BALKANLAR

Rus Devriminin Balkanlar üzerinde olağanüstü güçlü bir etkisi oldu. Devrim, Balkan cephelerindeki savaş karanlığını bir ışıldak gibi yırttı; yön belirleyen yıldızlar gibi Balkan halklarına, milyonlarca işçi ve köylü - kitlelerine barış ve özgürlük yolunu gösterdi. Sovyet Rusya'nın oluşumu, Balkan ülkelerinin tarımsal karakteri ve bu ülkelerdeki ekonomik ve toplumsal yapının Rusya'dakine benzemesi, Rus Devriminin Balkan halkları tarafından içtenlikle kavranmasına ve benimsenmesine yol açtı. Rus proletaryasının zaferi ve ilk Sovyet işçi-köylü devletinin kuruluşu sınırsız bir coşku yarattı.

Gerek Balkan ülkelerindeki halklar, gerekse Balkan cephelerindeki asker kitleleri arasında, savaşa karşı, toprak ilhakı ve savaş tazminatı olmaksızın derhal barış yapılmasından yana güçlü bir hareket başladı. Rus Devriminin sloganları günden güne savaş cephelerindeki işçi ve köylü kitleleri arasında da, şehir ve köylerde de yandaşlar kazanmaya başladı. Kadınların savaşa karşı gösterileri birbirini izledi; fabrika işçileri savaşın sürmesini şiddetle protesto ettiler. Dobruca cephesinde, askeri makamların kesin tedbirler almalarına rağmen, Rus, Alman ve Bulgar askerleri arasında yakın dayanışma kurulmaya

başlandı. Selanik cephesinde (Balkanlardaki merkez cephe) Bulgar askerleri, savaşa derhal son verilmesi için eyleme geçtiler, barış için geniş bir propaganda kampanyasına giriştiler, devrimci bildiriler dağıttılar, gizli asker komiteleri ve hücreleri kurdular. Kitlesel tutuklamalara ve binlerce askerin kurşuna dizilmesine rağmen, bu hareket giderek güç kazandı ve 1918 Eylülünde Dobro Polje'deki ve Sofya kapıları önündeki asker ayaklanmasıyla doruk noktasına ulaştı. Bu asker ayaklanmaları, Balkan cephesinde savaşın sona ermesini hızlandıran nedenlerden biri oldu.

Rus Devrimi, Balkanlardaki işçi ve köylü kitlelerinin monarşizme, burjuvaziye ve o kanlı savaşın sorumlularına karşı giriştikleri mücadelede cesaret kazandırdı.

Balkanlardaki işçi ve köylü hareketi beklenmedik ölçüde genişledi. Ezilen uluslar (Makedonyalılar, Dobrucalılar, Trakyalılar ve Arnavutlar), Rus Devriminin etkisiyle, eski çarlık Rusya'smdaki ezilen halklara ulusal özgürlüklerini kazandırmış olan ulusal devrimci mücadele yolunu seçtiler. Bolşevikliğin işçiler, köylüler, küçük burjuvalar ve ezilen uluslar üzerindeki etkisi çok güçlü oldu.

İşçilerin sınıfsal sendikalarda, köylülerin solcu köylü partilerinde örgütlenmeleri büyük hızla ilerledi. İşçi ve köylülerin ortak eylemi, savaştan önce olanak bulunmayacak bir oranda gelişti. Bulgaristan, Yugoslavya, Romanya ve Yunanistan'daki devrimci Sosyal-demokrat partiler Bolşeviklikten yana oldular, komünist partilere dönüştüler ve birer kitle partisi durumuna geldiler. *Bulgar* Komünist Partisi oyların dörtte birini aldı ve hemen hemen bütün şehir ve köylerdeki konseyleri ele geçirdi. *Yugoslav* Komünist Partisi, seçimlerde 200,000 oy aldı. Bütün bunlar, bolşevik sloganları sayesinde başarıldı. Romanya ve Yunanistan Komünist Partileri de büyük ilerleme gösterdiler. Kitlesel gösteriler ve grevler dalgası Balkanları sardı. İşçi ve köylü kitleleri, burjuva-

monarşist rejime karşı kesin saldırıya geçtiler.

Savaşın yol açtığı, ekonomik, toplumsal ve siyasal değişikliklerin ve Rus devriminin etkisiyle monarşinin ve burjuvazinin durumları ciddi biçimde sarsıldı. Bulgaristan'da yaşlı Kral Ferdinand tahttan çekilmek zorunda kaldı. Yunanistan'da Kral Kons-tantin tahttan indirildi. Belgrad ve Bükreş'teki hanedanlar, savaşta elde ettikleri "zafere" rağmen sallantılı durumdaydılar. Giderek büyüyen dünya devrimi dalgası, Balkanlarda emperyalizmin etki ve baskısını azalttı. Balkan burjuvazisi ve monarşileri, eskiden destek gördükleri dış güçlere artık bel bağlayamaz oldular (eski çarlık Rusya'sı ve Avustur-ya-Macaristan krallığı ortadan kalkmıştı ve emperyalist galip devletler kendilerini devrim tehlikesiyle karşı karşıya bulmuşlardı)

Güçsüz ve ürkmüş Balkan burjuvazisi, sınıfsal egemenliğini koruyabilmek için kitlelere çeşitli tavizler verdi. Hemen hemen her yerde sekiz saatlik iş günü kabul edildi. Çalışma kanunu çıkartılacağı konusunda kesin söz verildi. Romanya ve Yugoslavya'da tarım reformu başlatıldı. Köylü kitlelerinin ayaklanması öylesine güç kazandı ki, Bulgaristan'da üç yıl süren bir köylü hükümetinin kurulmasına yol açtı.

Bu, devrimci bir ortamdı. Balkanlar bir işçi-köylü devriminin eşiğindeydi. Ve uluslararası Sosyal Demokrasi, ikinci kez ihanet etmeseydi (birinci ihaneti 4 Ağustos 1914'te yapmıştı),[28] Almanya ve Avus-turya'daki devrimin gerçek bir proleter devrime dönüşmesini engellemeseydi,[29] İtalyan işçilerinin ayaklanmasını ve fabrikaların işgalini destekleseydi[30]

(28) 4 Ağustos 1914'te Alman Sosyal Demokrat Partisinin meclis grubu, Rechstag'da askeri yardımlar lehine oy verdi.

(29) Başında Şheidemann ve Noske'nin bulunduğu Alman Sosyal Demokrat Hükümeti, Ocak 1919'da, Berlin Proletaryasının ayaklanmasını kanlı biçimde bastırdı. Avusturya'da da Sosyal Demokrat liderler burjuvaziyle ortak harekete geçtiler, burju vazinin iktidarı almasına ve gerici kanunları sürdürmesine yardım ettiler.

(30) Milano, Cenova ve Torino'daki işçiler 1920 Eylülünde fabrika ları ele geçirdiler, ama Genel tş Konfederasyonu Liderlerinin ihaneti yüzünden fabrikaları bırakmak zorunda kaldılar.

Bavyera[31] ve Macaristan'daki[32] Sovyet Cumhuriyetlerinin yıkılmasına yardım etmeseydi, Balkanlarda devrim gerçekleşir ve başarıya ulaşırdı. Zafere erişmiş bir Balkan devrimi, sadece o günkü koşullar içinde bir Sovyet Balkan Federasyonu kurulmasını sağlamakla kalmaz, aynı zamanda Orta Avrupa'da proleter devrimin gerçekleşmesine yardımcı olur, Sovyet Rusya'mn geri hatlarını büyük ölçüde korur ve Yakın Doğu'da Devrimlere yol açardı.

Balkan Sosyal Demokratları da tıpkı Batı Avru-pa'daki kardeşleri gibi, proletaryanın, köylülerin ve ezilen ulusların devrimci hareketine karşı; Balkanlarda bir işçi-köylü devrimine karşı burjuvaziyle birleştiler.

Sosyal Demokratların bu ihaneti yüzünden, uluslararası burjuvazi güçlerini yeniden toplamak, kendine güvenini kazanmak, durumunu belirli bir ölçüde sağlamlaştırmak, kapitalizmin izafi istikrarına yönelmek ve devrimci proletarya ile köylülere sistematik saldırılarda bulunmak olanağını elde etti.

Almanya'da Noske'nin kan dökmesi, Macaristan'da Horthy'nin zaferi ve İtalya'da faşizmin üstün gelişi, uluslararası burjuva gericiliğinin sürekli ilerlemesinde ve yayılmasında dönüm noktası oldu. Avrupa'da karşı devrimin zaferi, emperyalist güçlerin Balkanları bir kez daha avuçlarına almalarını sağladı.

Balkan burjuvazisi ile monarşileri, Balkanların ekonomik ve siyasal bağımsızlığı pahasına İngiliz, Fransız ve İtalyan emperyalizminden güçlü destek sağladılar ve aldıkları bu destekle Balkanlardaki devrimci harekete karşı kanlı bir saldırıya giriştiler. Aralık 1920'de Romanya'daki genel grevin kanlı

(31) 13 Nisan 1919'da "Bağımsız Sosyal Demokratlar" Bavyera Sov yet Cumhuriyetini ilan ettiler, fakat karşı devrimci güçleri ye nemediler ve 1 mayıs 1919'da devrildiler.

(32) Macaristan'da 22 Mart 1919'da ilan edilen Sovyet yönetimi, Sosyal Demokrat Partinin ihanetine uğrayarak faşist Horthy'nin eline geçti.

biçimde bastırılması, bu saldırının başlangıcı oldu.[33] Bu yönde atılan ikinci büyük adım, 1921'de Yugoslavya'da devrimci harekete karşı ("obznana" denilen) olağanüstü kanunların çıkartılması oldu.[34] Balkanlarda oluşan, gelişen ve tamamen dış emperyalizm tarafından desteklenen Balkan karşı-devri-minin üçüncü tarihi olayı, 1923 Haziran'ında Bulgaristan'daki faşist askeri darbeydi. 1924'te, İtalya ve Yugoslavya'dan doğrudan yardım alan ve İngiltere'den büyük destek gören Ahmet Zogu'nun *Arnavutluk'taki Fan Noli halk hükümetini* devirmesi[35] Balkan karşı devriminin bir adım daha ilerlemesine yol açtı.

Bulgaristan'da, faşist askeri diktaya karşı ve işçi-köylü hükümeti, adına yapılan 1923 eylül ayaklanması, o dönemde proletaryanın geriliği yenmek, elde edilmiş proleter cephelerini korumak ve Balkan Devrimine zafer yolunu açmak için son yiğitçe girişim oldu. Bulgar işçi ve köylülerinin Eylül ayaklanması, Bolşevik ruhundan esinlendi ve Rus Devriminin bayrağı altında yürütüldü. Bu ayaklanma başarısızlığına rağmen, Bulgar proletaryası için olduğu kadar, bütün Balkan proletaryası için de son zafere yönelik devrim mücadelesi yolunda parlak bir nokta olarak kalacaktır.

Bundan sonra yıllarca en müthiş beyaz terör ve faşizm, Balkan ülkelerinde egemen oldu. Sayısız kurbanlar verildi. Burjuvazi, proletarya ve köylü örgütlerini ortadan kaldırmayı, Bulgaristan, Yugoslavya ve Romanya'daki Komünist Partilerini kapatmayı ve bunlar hakkında sıkı kovuşturmalar açmayı

(33) Romanya'daki Sosyal Demokrat Parti'nin liderleri, 20 Aralık 1920'de yapılacak genel grevi kabul ettiklerini bildirdilerse de, sonradan ihanet ederek durumu hükümete ihbar ettiler. Hükümet de kitlesel tutuklamalarla grevi önledi ve sendika ları ezdi.

(34) Yugoslav Hükümeti Obznana Kanunundan yararlanarak, 1921'de Komünist Partisini, gençlik örgütlerini ve sendikaları kanun dışı ilan etti.

(35) **Fan Noli'nin hükümeti,** 1924'te toplumsal reformlar ve Arnavutluk'un egemenliği adına girişilen silahlı ayaklanmadan sonra kuruldu. 1934'ün sonlarında feodal İslam kliğinin başında bulunan Kral Ahmed Zogu eski rejimi yeniden kurdu.

ve yargılamayı, en faal proleter kadrolarını hapsetmeyi veya öldürmeyi, işçi ve köylü kitlelerini bütün siyasi haklarından yoksun bırakmayı ve amansız bir sömürüye sokmayı başardı. Burjuvazi, devrimci hareketi belirli bir süre engelledi ve proletaryayı temel politik unsur olmaktan uzaklaştırdı.

Ne var ki, Balkan burjuvazisi, Rus devriminin getirdiği görüşleri, Bolşeviklik ruhunu yoketmeyi, Komünizmin kitleler içindeki kökünü kazımayı, Balkan halklarının Sovyet Rusya'ya duyduğu sınırsız ilgiyi ortadan kaldırmayı beceremedi.

Tam tersine, proletaryanın bolşevikleşme süreci, büyük fedakarlıklar ve anlatılmaz acılar pahasına da olsa *ilerlemektedir.* Proleter kitleleri ile yoksul köylülerin büyük bölümü Komünizme bağlanmış durumdadır.

Herşeye rağmen, proleter grupları, (burjuvazi ve karşı devrimin siyasi ajanı olan) Sosyal Demokrasiye kaymamıştır.

Gaddarca izlenen ve yargılanan Balkan Komünist partileri (Komünist Partisinin hâlâ legal olduğu Yunanistan hariç) yeraltı örgütleri olarak yeniden toplanmışlardır ve ağır ama tutarlı biçimde güçlenmeye ve gelişmeye başlamaktadırlar.

Balkanlardaki Komünist Partileri, iç mücadeleleri ve bolşevikleşme süreci içinde, köylüler ve ulus sorunları konusunda, proletarya hegemonyası ve önderlik rolü sorunları üzerinde kendi yanlışlarından ve Sosyal Demokrat sapmalardan ders almayı, bunun yanı sıra da yanlışlarını düzeltmeyi, politik bocalamayı ortadan kaldırmayı, proleter ve köylü kitlelerinin ideolojik ve politik görüşe katılmaları ve örgütlenmeleri için doğru yöntemler bulmayı öğreniyorlar.

Komünist Partileri bolşevikleşme yolunda, saflarını likidasyonizm (tasfiyecilik) yanlısı küçük burjuva aydınlardan ve Sosyal Demokrat kalıntılarından arıtmışlardır. Balkanlardaki Komünist Partilerinin ileri ölçüde bolşevikleşmesinin küçümsenmeyecek

kanıtı, bunların tümünün Troçkist muhalefete, Menşevik tutumuna ve Balkan partileri tarafından hiç desteklenmeyen Troçki-Zinoviev grubunun eylemlerine karşı Sovyetler Birliği Komünist Partisinin yanında yer almalarıdır. Balkanlardaki Komünist Partilerinin şimdilerdeki başlıca uğraşı kendilerini geliştirip güçlendirmek ve kitlelerle olan bağı sağlamlaştırmaktır. Sınıfsal sendika eylemi, sermayenin saldırısına karşı yeniden proletaryanın kitlesel örgütü olarak ortaya çıkabilmek için gücünü toplamaya çalışmaktadır.

Balkan proletarya ve köylülerinin 1923'te başlayan geri çekilmesi durdurulmuştur. Balkan proletaryası bugün köylülerle olan ittifakını pekiştirmekte, etkin bir savunma mücadelesi vermekte ve Balkanlar'daki burjuva-faşist gericilere karşı saldırıya geçeceği ana yeniden yaklaşmaktadır.

Kapitalizm, Balkanlar'da izafi ve geçici bir istikrar sağlamış durumdadır. Ne var ki bu istikrar, Avrupa'nın öteki ülkelerine oranla çok daha değişken ve izafidir. Bugünkü durum, Balkan kapitalizminin iç güçlerinden çok, dış emperyalizme ve uluslararası gerici güçlere dayanmaktadır. Balkanlar'daki eski çatışmalar bitmemiş; dahası, yeni çatışmalar doğmuştur.

Bu arada *sınıfsal çatışmalar* yoğunlaşmakta, köylü yığınları sola yönelmekte, işçilerle köylüler arasındaki ittifak giderek pekişmekte, ulusal devrim hareketi sürekli güçlenmekte, Balkanlar'daki işçiler, köylüler ve ezilen uluslardan oluşan devrimci cephenin tümü direnişe hazır duruma gelmektedir.

Balkan ülkelerindeki burjuvazi (başta büyük Britanya olmak üzere) emperyalist güçlerin önderliğinde, eski ve yeni çatışmaların üstesinden gelmeye ve Sovyetler Birliği'ne karşı bir karşı devrimci Balkan blo-ku kurmaya çalışırken. Komünist Partilerinin ve Balkan Komünist Federasyonunun liderliğindeki işçi sınıfı ve köylü kitleleri ise, tamamen Sovyetler Birliği'ne yandaş olmakta, ilk işçi devletini gerçek ana

vatanları olarak görmektedirler. Balkanlar'daki egemen sınıflar, emperyalist Cemiyet-i Akvam'a bağlıdır, oysa Balkan halkları, dünya kurtuluşunun merkezi ve emperyalizmin can düşmanı olan Sovyet Rusya'nın yanında olduklarını belirtmektedirler. Kesinlikle denilebilir ki, kaçınılmaz olarak iç savaşa dönüşecek, burjuvazi ve monarşilere karşı devrim yapılacak, (askere alınmış işçi ve köylülerden oluşan) asker kitleleri Kızıl Orduya katılarak silahlarını Balkan burjuvazisine ve emperyalizme çevireceklerdir.

Eski çarlık Rusyasındaki bütün ulusları kapsayan bir federasyon olarak Sovyetler Birliği Balkan halkları için *parlak bir örnek de* olduğu gibi, Balkan-lar'da da, karmaşık ulusal sorunların, toprak anlaşmazlıklarının çözümü, emperyalist baskının ortadan kalkması ve Balkan halkları arasında gerçek barışın doğması ancak kapitalizmden *kurtulmuş Balkan halkları federasyonunun* kurulmasıyla olanak kazanır. Balkan proletaryası, köylülerle ittifak kurarak ve tüm ezilen ulusları yanma alarak, işte bu nedenle bir Balkan federasyonunun kurulması için, Balkan işçi ve köylü cumhuriyetlerinin birliği için savaş vermektedir. Böyle bir Balkan federasyonunun gerçekleşmesi ancak Balkanlardaki burjuva-monarşist faşist rejimin yıkılması ve emperyalizme karşı savaşla olabileceğinden, bunu sağlamak için tek doğru yol, Bolşeviklik yolunu, Rus Devriminin yolunu, proletaryanın liderliğindeki işçi-köylü devrimi yolunu izlemektir.

18 Kasım 1927

BÖLÜM: X

FAŞİZM VE SARI SENDİKALARA KARŞI MÜCADELE TEDBİRLERİ

Çok iyi bilinmelidir ki faşizm *yerel ya da geçici* bir olgu değildir. Faşizm, emperyalizm ve toplumsal devrim döneminde, kapitalist burjuvazi ve diktatörlüğünün sınıf hakimiyeti *sistemidir.* Burjuvazi, emperyalist savaştan, muzaffer Rus Devrimi'nden ve Sovyetler Birliği'nin on yıllık varlığından ve bu faktörlerin proletarya, köylü, baskı altındaki uluslar ve sömürge halkları üzerinde yaptığı büyük devrimci etkiden sonra eski parlamenter demokrasi biçimi ve yöntemleri ile halk kitlelerini sınıf egemenliği altında tutamayacak ve kapitalist istikrar ve rasyo-nalizasyon görevlerini yerine getiremeyecektir. Burjuvazinin tek çıkar yolu kitleleri faşizm ile *zaptetmektir. Faşizm burjuvazinin sınıf egemenliğinin son aşamasıdır.* Bütün burjuva devletleri eninde sonunda ya bir hükümet darbesi ile ya da "barışçı" bir yolla, ya da gaddarca ya da tatlı sert bir biçimde faşizme geçer; geçiş yöntemleri önemli değildir ve belirli bir ülkenin özel şartlarına, toplumsal yapısına, politik güçler ve sınıflar arasındaki dengeye bağlıdır.

Faşizm, proletarya ve sınıf sendikacılığı hareketi için *devamlı ve büyüyen bir tehdittir.* Bu tehdidin bütünüyle yokedilmesi ancak burjuvazinin egemenliğinin ortadan kaldırılmasıyla, burjuva dik-

tatörlüğünün yerine emekçi köylüler ile işbirliği halindeki proletaryanm diktatörlüğü ile gerçekleşir. Faşizmi, kapitalizm çerçevesi içinde yerini eski bur-juva-demokratik rejimine bırakacak geçici bir yönetim olarak kabul ve büyük kapitalist ülkelerdeki gelişme tehlikesini inkar etmek, proletaryanın uyanışını ve direnişini yıpratmakla sonuçlanacak, faşist diktatörlüğün geçici olarak sağlamlaşmasını destekleyerek yardım edecek boş aldatmacalardır. *Bu aldatmacalar kesinlikle reddedilmeli ve Sendikalar Enternasyonali taraftarları bunları güçsüz kılmak için bütün imkanlarını seferber etmelidirler.*

Burjuvazinin, birtakım özel tarihi, ekonomik ve politik nedenlerle elinde olmadan faşizme sürüklenmesi gerçeği, Güney-doğu Avrupa ülkelerinde de (Balkan ülkeleri ve Macaristan) aynı derecede hatta daha fazla geçerlidir. Temel nedenler şunlardır:

Balkanlar'da ve Macaristan'da burjuva-demokratik devrimi henüz tamamlanmamıştır. Burjuvazi, kendisini ideolojik ve politik alanlarda kitlelere bağlayacak, feodalizme ve geçmişteki monarşiye karşı halka yol göstermek gibi devrimci görevlerinden hiçbirisini yerine getirememiştir. Böyle bir burjuva-demokratik devrimi yapılmadığı için köylüler toprak sahibi olamadılar. Üstelik, ilkel sermaye birikimini sağlamak için yapılan insafsız bir sömürünün ve yağmanın hedefi haline geldiler. Feodalizm ortadan kaldırılamadı. Ulus sorunu henüz çözülemedi. Bu ülkelerin çoğunda proletarya köylü kökenlidir, toprağa bağlıdır ve doğduğu günden beri köylülerin anti-kapitalist duygularıyla doludur.

Balkan ülkeleri ve Macaristan, emperyalizmin birer yarı-sömürgesi durumundadırlar. Bu ülkeler emperyalist devletlerin çok gelişmiş kapitalizminin güçlü rekabetiyle karşı karşıya kalan, endüstrisi zayıf tarım ülkeleridir. Bu ülkeler, emperyalist güçler tarafından körüklenen ve sömürülen gizli ve öldürücü bir ekonomik savaşa, sürekli ulusal ve bölgesel çatışmalara sahne olmaktadırlar. Yabancı pazarlar

erişilmesi imkansız, iç pazarlar ise geniş kitlelerin çok düşük satın alma gücü yüzünden oldukça sınırlıdır. Ellerindeki olanaklar kapitalizmi istikrarlı ve üretimi rasyonel bir hale getirmek için son derece yetersizdir. Emperyalist savaşın getirdiği çöküntü bazılarının yüklendiği tazminat ve sırtlarına binen savaş borçlarının ağırlığı, ekonomik durumlarını daha da kötüye götürüp ekonomik krizi güçlendirmektedir.

Emperyalist savaş ve sonuçları burjuvazivi halk kitlelerinin gözünden büyük ölçüde düşürmüştür. Yönetici burjuvazi ile baskı altındaki sömürülen kitleler arasındaki uzaklık daha da artmıştır. Bu ülkelerin burjuvazisi yabancı sermaye ile rekabet edebilmek için proletaryayı her zaman gaddarca sömürmüş ve köylü kitlelerini soymuştur. Emperyalizmin bu sömürü yöntemleri, emperyalist savaştan sonra daha da yaygın bir biçimde uygulanmaktadır. İşçiler en küçük kazançlar için bile zor ve uzun mücadelelere girişmek zorundadırlar. Bunun sonucu olarak proletaryanın burjuvaziye karşı uzlaşmaz tavrı ve kitlelerin yüksek devrimci bilinçleri doğmuştur. Emperyalist ülkelerde sömürgelerden aldığı büyük kârları kullanan burjuvazi imtiyazlı bir proletarya tabakası yaratabilir ve sömürüden az bir pay verip yatıştırdığı bu tabakayı doğrudan ya da dolaylı uşağı haline getirebilir. Güney-doğu Avrupa'da ise özellikle bugün, işçi aristokrasisi ve reformculuk zayıftır ve burjuvazi emekçi halk ile arasındaki açığı kapatmak için işçilere ciddi ekonomik tavizler verecek durumda değildir.

Eski Rusya ile Güney-doğu Avrupa'nın toplumsal yapısı arasındaki güçlü benzerlik buralarda, Rus Devriminin etkisini en güçlü şekilde hissedilmesine ve kitlelerin kendilerini Sovyetler Birliği'ne adamasına neden oluyor.

Burjuvazinin böyle bir durumda, özellikle bugün olduğu gibi kapitalizmin istikrara kavuşması için köylü kitleleri ve işçi sınıfına karşı *özel tedbirler al-*

mak zorunda kaldığı ve bundan kaçınamadığı zamanlar parlamenter demokrasi yöntemleri ile burjuva diktatörlüğünün sağlanamayacağı açıktır.

Burjuvazi egemenliğini korumayı, kitlelerin devrimci çıkışını bastırmayı, kapitalist istikrar ve ras-yonalliğe ulaşmayı, ancak halk kitlelerinin zararına olacak bir faşist diktatörlükle başarabilir.

Balkanlardaki ve Güney-doğu Avrupa'daki burjuvazi bu yolu, proletarya, köylüler ve baskı altındaki halkların devrimci hareketinin bastırılması, dağıtılması ve yıpratılması şartı ile gerçekleştirebilecek emperyalist, anti-Sovyet bir savaşın hazırlanması ve özellikle Balkanların ve diğer Güney-doğu Avrupa ülkelerinin katılması için yapılacak emperyalist baskı yüzünden, izlemek zorunda kalacaktır.

Diğer yandan, Güney-doğu Avrupa ülkelerindeki özel şartlar faşizme *kendine özgü* bir nitelik kazandırmaktadır. Bu özellik, örneğin İtalya'nın aksine, faşizmin iktidara bir kitle hareketinin sonucunda aşağıdan gelen değil *yukarıdan inen bir hükümet biçimi* halinde ortaya çıkmasından doğmaktadır. Faşizm, devlet gücünün denetimini, burjuvazinin askeri gücünü ve banka sermayesinin mali olanaklarını eline geçirerek kitlelere işleyip yayılmak ve kitleler arasında ideolojik, politik ve örgütsel bir temel yaratmak çabasındadır.

9 Haziran 1923 askeri-faşist darbesinden sonra Bulgaristan'da olan şey budur. Yugoslav faşizminin taraftan ve örgütleyicisi monarşi, militarizm ve banka sermayesi *blok*'u idi. Romanya 'da ve Yunanistan'da ise durum bundan çok az değişiktir. Horthy ve Bethlen yönetimindeki Macaristan bu kuralı bozmaz. Faşizm, Avusturya'da ve daha gizli bir biçimde Çekoslovakya'da cumhuriyet hükümetlerinin koruyuculuğu ve büyük desteği ile önemli bir saldın hazırlamakta, örgütlenmekte ve silahlanmaktadır.

Faşizm, yukarıdan aşağıya (devlet aygıtı yardımıyla) olan bu gelişinde devrimci işçi hareketine karşı sınıf savaşının bütün izlerini yokederek bir

"endüstriyel barış" politikası uygulayan, gaddarca savaşan ve açık bir *faşist tavır* takınan reformistler arasında değerli destekler bulmaktadır.

Faşizmin gelişmesi için *sendikaların denetimini* ele geçirmek, sınıf sendikacılığı hareketini yoketmek *son derecede gerekli bir şarttır.* Burjuvazinin faşist diktatörlüğü de proletaryayı ve köylüyü (herhangi bir yoldan) kendine *bağımlı kılmadan* ve hepsinden önemlisi sınıf sendikacılığı hareketini bastırmadan mümkün olamaz.

Faşizmin Güney-doğu Balkan kanadı sınıf bilincinde olan proletaryaya karşı demagojik sloganlar atmaktan, demagoji ve fesat yöntemleri kullanmaktan vazgeçmeden, Bulgaristan ve Macaristan'da olduğu gibi kitle katliamlarına girişip şiddet ve korkunç terör hareketlerine başvurmak zorundadır.

Faşizmin başlıca çabası ulaşım işçileri, *madenciler* ve endüstrinin diğer *kilit noktalarındaki işçiler* ve memurlar arasındaki hareketin *denetimini ele geçirmeye* yöneltilmiştir. Demiryolu ve maden işçilerinin, PTT ve devlet memurlarının sınıf örgütlerinin varlığına ve güçlenmesine karşı çeşitli engeller çıkaran faşizm, bu alanlardaki liderlerin doğrudan yardımları, reformcular ve sarı örgütlerin varlığı ile daha da güçlü bir hale gelmektedir. Balkan ülkelerinde bir yandan madencilerin yasal örgütler kurmak için gösterdikleri bütün çabayı yok ederken, öte yandan da demiryolları, PTT ve devlet personelinin mevcut örgütlerinin yöneticileri üzerinde şimdiden önemli bir etki sağlayabilmiştir. Faşizm, tarım işçileri ve aç işsiz kitleler üzerindeki etkisini de bunların kültürel geriliklerinden yararlanarak artırabilmek için elinden geleni yapmaktadır. Çeşitli spor ve diğer "kültürel" örgütlerle, ağlarına takmak istediği köy gençliği için de aynı çabayı göstermekte, emperyalist savaşın vahşetini gözleriyle görmemiş bulunan gençliğin duygularından yararlanmaktadır.

Yerli işçileri diğer ülkelerden gelen işçilerle karşı karşıya getirmeye, özellikle işsizleri aldatmaya ve

kitleleri diğer ülkelere karşı kışkırtıp, ulusal duyguları körükleyerek diğer komşu topraklarını ve bölgelerini işgal etmeye, işçi sınıfının koşullarında meydana gelecek gelişmeler hakkında parlak resimler çizip kitlelerin ilgisini *iç sorunlardan dış sorunlara* kaydırmaya çalışan faşizm, ideolojik *milliyetçilik ve şovenizm* fikirlerinden yararlanır.

Faşizm, kapitalizmin, istikrara kavuşturulması ve üretimin rasyonalleştirilmesi için kapitalistlerle işçiler arasında işbirliği teorisini; sınıflar arasında ahenk ve çıkarlarının bir olduğu, sınıf kavgasının kaldırılması, grevlerin zorunlu hakemlikle değiştirilmesi, sendikaların burjuva devlet gücünün organları haline getirilmesi teorisini ortaya atmaktadır.

Bu noktada, reformcu sendika liderleri ve faşizm, yine aynı ideolojik ve politik görüşü paylaşmaktadırlar. Bu liderler yayınlarında aynı düşünceleri, aynı politikayı savunurlar. Örneğin, Bulgaristan'daki demiryolları ve PTT işçilerinin reformcu liderleri faşist bir örgüt olan *Koubrat*'m üyesidirler ve proletarya, küçük burjuva ve özellikle sendikacılık hareketini ideolojik yönden etkilemek isteyen ve faşist bir dergi olan *Zveno'da* yazı yazmaktadırlar. Sınıf sendikacılığını baltalamak için faşizm ile aynı saflarda çalışırlar; daireler ve işletmelerdeki taraftarları karşı devrimcilerin haberciliğini yaparlar. Bütün Balkan ülkelerinde ve Macaristan'da durum budur.

Faşistler, aynı zamanda bazı meslek gruplarının üst tabakalarına dayanarak kendi sendika gruplarını kurmak için olağanüstü bir çaba harcamaktadırlar. Bu gruplar, sınıf sendikacılığının kuvvet kullanarak yok edilmesinden sonra, bütün sendika hareketinin denetimini ele geçirmeye çalışacak *örgütsel bir çekirdek* görevini yükleneceklerdir.

Bütün büyük işletmelerde emekli faşist memurlar ve çeşitli işsiz kişiler denetmen, koruyucu, vb. olarak görevlendirilmekte; işçiler ve personeli dağıtmak ve moralini bozmak isteyen, terör faaliyetlerinde bulu-

nan silahlı gruplar meydana getirilmekte, işletmelerdeki devrimci proleter unsurlar temizlenmekte ve kitleler böylece lidersiz bırakılmaktadır.

Madenciler, demiryolu ve liman işçileri, endüstrinin diğer kilit noktalarındaki işçiler için genel olarak kanuni sendika örgütüne izin vermeyen faşizm, *sınıf kavgasının temel unsurları olmayan küçük esnaf ve diğer endüstri kolları* içinde de sınıf sendikacılığı hareketinin örgütsel temelini ve kapsamını sınırlamaya çalışmaktadır.

Faşizm, aynı zamanda sınıf sendikalarının *ulusal birlikler* halinde *merkezileşmesini* her şekilde önlemeye, bu sendikaları mücadelelerinde başarılı olmamaları için parçalamaya, yerel sendikalar durumuna getirmeye çalışmaktadır.

Meslek okulları, ulaştırma ve diğer önemli endüstri bölümlerindeki devrimci proleter kalifiye kadroların yerini alabilecek *faşist eğitim görmüş yeni teknik kadroları* yetiştirmek için kullanılmaktadır.

Faşizmin sendikacılık hareketine karşı politikası, "parçala ve yönet" sözleriyle ifade edilebilir. Faşizm, proletaryanın ayrı kategorilerini birbirine, işsizi işçiye, yerli işçiyi yabancı işçiye karşı çıkartıp parçalamaya, sınıf sendikacılığı hareketinin kalıntıları üzerine faşist örgütler kurmak için sendikaları dağıtmaya çalışmaktadır. Sendikacılık hareketi içinde birliğin kurulmasının güçlü bir düşmanıdır ve örneğin Yunanistan ve Macaristan gibi sendikaların henüz bölünmediği ülkelerde bunların bölünmesi için uğraşmaktadır. *Faşizmin sendikacılık hareketine hakim olması, bağımsız sendikacılık hareketinin sonu, yani sendikacılık hareketinin bölünmesi ve sınıf sendikalarının yok edilmesi anlamına gelmektedir.*

Faşizm, proletaryanın ve sınıf sendikalarının can düşmanıdır. Faşizme karşı sonuna kadar uzlaşmaz ve amansız bir kavga verilmelidir. Sınıf sendikacılığı ve faşizm arasında hiçbir uzlaşma ola-

maz. Sendikalar Enternasyonali üyeleri hiçbir zaman ve hiçbir yerde faşizm ile birlikte ya da paralel eyleme geçmemelidirler. Üyelerimiz, faşistler ile reformcuların kesin anlaşmaya varamadıkları (Bulgaristan Öğretmenler Birliği gibi) ve hâlâ rekabet halinde bulundukları yerlerde faşistlerin reformcularla yaptıkları mücadeleye karışmamalıdırlar. Sendikalar Enternasyonali, üyelerinin Bulgaristan'daki demiryolu işçilerinin ve öğretmenlerin örgütlerinde yaptıkları hatalardan gelecekte titizlikle kaçınmalıdır. *Reformculuğa karşı mücadele her zaman faşizme karşı mücadele demektir. Ve faşizme karşı mücadele her zaman reformculuğa karşı mücadele demektir.*

Sendikacılık hareketinde faşizme özellikle faşist sendikalara karşı *bütün cephelerde ve her yerde sürekli* olarak sistemli, inatçı ve amansız bir mücadele verilmelidir. *Faşizm her görüldüğü yerde* , -işletmelerde, resmi dairelerde, örgütlerde, işsizler arasında, vb., proletaryanın kurtarıcı sınıf savaşı açısından ve işçilerin ve personelin yakın çıkarlarına ve sendikaların özel görevlerine ilişkin olarak somut ve etkili bir şekilde- yok edilmelidir.

Faşizme karşı mücadele, sendikacılık hareketinin ideolojik, politik ve örgütlenme alanlarında aynı anda, şu yönlerde yürütülmelidir:

1. Proletaryanın devrimci sınıf ideolojisini azimle faşist ideolojiye karşı çıkartmak. Milliyetçilik, şovenizm, "endüstriyel barış" ve "sınıfların uzlaşması" düşüncelerinden vazgeçmek. Sınıf işbirliğinin ve reformculuğun her çeşidini yok etmek. Faşizmin, sendikacılık hareketinin çöküşünü hazırlayan bir katil olduğunu ortaya çıkarmak. Faşizmin banka sermayesinin ve emperyalizmin ideolojisi olduğunu belirtmek. Faşizmin savaş, özellikle Sovyet Cumhuriyetlerinin Büyük Birliğine karşı savaş tehlikesinin tek nedeni olduğunu açıklamak. Sendikalar Enternasyonalinin -sınıf sendikacılığı hareketi Enternasyonali- program ve taktiklerini kitleler arasında en geniş

bir biçimde, yorulmadan yaygınlaştırmak.

2. Sınıf sendikaları, örgütlerini güçlendirmek ve örgütlenmemiş işçi kitlelerini bu sendikaların safları arasına katmak. Legal sınıf sendikalarının varlığının imkansız olduğu yerlerde (maden işçileri ve diğerleri), geniş kitlelerle ilişkiler kuracak ve mücadelelerinde önderlik edecek *illegal* sendika grupları oluşturmak zorunludur. Reformcu, milliyetçi, bağımsız ve diğer sendikalar içinde bilinçli unsurları, birlikte eylem ve mücadele için sınıf sendikalarıyla arasındaki bağlan güçlendirmek. İşletmeler ve resmi dairelerdeki işçi komiteleri ağını, kitleler içindeki organlar halinde geliştirmek ve çalışmalarını sınıf sendikacılığı hareketine bağlamak. İşsizlerin hareketini,örgütlemek ve bu hareketi sınıf sendikalarının eylemiyle koordine etmek. Tarım işçilerini örgütlemek. Emekçi gençliği ve emekçi kadınları sınıf sendikalarının saflarına katmak. Yabancı işçileri her bakımdan korumak ve örgütlemek.

3. Kitle kampanyalarının, grevlerin ve grevlerin sürdürülmesinin daha yüksek ücret, daha kısa çalışma günü, iş güvenliği ve örgütlenme özgürlüğü konularında büyük önemi vardır. Kitleleri bu şekilde (işçilerin yakın çıkarları ve istekleri için mücadele sürecinde) faşizme (ve onun yardımcısı reformizme) karşı çıkartmak, böylece faşizmin ve reformizmin hain burjuva niteliğini ortaya koymak. Faşizmi ve faşist sendikaları bu yoldan proleter kitlelerden uzaklaştırmak.

4. İşçilerin mücadelesinde (grevler, vb.) diğer şehir ve kır emekçi halkının da aktif, maddi ve manevi desteğini sağlamak. İşçiler ve köylüler arasında bir Birleşik Cephe kurmak. Mücadele sürecinde faşizmi emekçi kitlelerden uzaklaştırmak için endüstri sermayesine karşı ortak mücadelelerinde endüstri işletmelerindeki işçiler ile (tütün şeker endüstrisi, vb.) küçük hammadde üreticileri (tütün, pancar üreticileri, vb.) arasında sıkı bir işbirliği sağlamak. 5. Faşist baskıya karşı işletmelerde savunma sis-

temi kurmak. (Örgüt muhafızları, mitingler, grevler, sendika militanları, vb.) Faşist ajanların, yöneticilerin, casusların, provokatörlerin işletmelerden çıkarılması için kampanya düzenlemek.

6. Sendikacılık hareketinin sınıf *işbirliği* için mücadele eden politikasına karşı aşağıdan bir kampanya geliştirmek ve Amsterdam Enternasyonaline ve faşist sendikalara karşı amansız bir mücadeleye
girişmek.

Sendikacılık hareketinde faşizme ve faşist sendikalara karşı savaş -sınıf bilincinde olan bütün ülkeler proletaryasının ortak çabaları ile- *uluslarası çapta* yapılmalıdır. (İtalya, Bulgaristan, vb. gibi) Faşist diktatörlüğün kurulmuş bulunduğu ülkelerdeki sınıf sendikalarının savunulmasını sağlamak için, uluslararası kampanyalar düzenlemek, son derece önemlidir. Faşizmin iktidarda bulunduğu ülkelerde durumunun zayıflaması, şüphesiz, faşist diktatörlüğün henüz kurulmadığı ülkelerdeki sendikacılık hareketine yapılan faşist saldırıya karşı mücadeleyi kolaylaştıracaktır.

Sendikacılık hareketinde faşizme karşı mücadelenin genel başarısı, ilk önce Sendikalar Enternasyonali üyelerinin sürdürdükleri çalışmaya, politikalarının doğruluğuna, kitlelerinin güvenini kazanabilmelerine, sermayenin saldırısına ve savaş tehlikesine karşı kitlelerin giriştiği mücadeledeki liderliklerine bağlı olacaktır ki; bunu daha ayrıntılı bir biçimde ortaya koymanın gereği yoktur.

Bunlar olmazsa, sınıf sendikacılığı hareketini korumak mümkün olamaz.

Sendikalar Enternasyonali
Dördüncü Kongresi
1928 . Moskova

BÖLÜM: XI

ANTİ-FAŞİST MÜCADELE KONUSUNDA KARAR ÖNERGESİ
(Sendika Enternasyonali Dördüncü Kongresinden Önceki Rapor)

Yoldaşlar, sendika hareketi içinde faşizme karşı mücadele konusunda Kongreye getirilen karar tasarısı, aşağıdaki altı bölümü içermektedir: 1) faşizmin kökeni ve karakteri, 2) sendika hareketi içinde faşizm, 3) faşizme hizmet eden reformizm, 4) sendika hareketi içinde faşizmle mücadele, 5) İtalya'da faşizm ve sendika hareketi 6) sendika hareketindeki anti-faşist mücadelenin uluslararası karakteri.

Bu tasarının birinci bölümü, emperyalizm ve toplumsal devrim döneminde kapitalist burjuvazinin sınıfsal egemenlik sistemi olarak faşizm genel karakteristiğini tanımlamaktadır. Yine bu bölümde, faşizmin bütün ülkelerde proletaryanın sınıfsal eylemi için sürekli ve giderek büyüyen bir tehlike olduğu belirtilmektedir. Tasanda bununla ilgili olarak şöyle denilmektedir:

"Faşizm, bütün ülkelerde proletaryanın sınıfsal eylemi için sürekli ve giderek büyüyen bir tehlikedir. Bu tehlikenin kesinlikle ortadan kalkması, ancak burjuva egemenliğinin yıkılmasıyla olanak kazanır. Faşist diktatörlüğün güçlerini küçümsemek, belli başlı kapitalist ülkelerde faşizmin bir diktatörlük biçiminde kurulma tehlikesini inkar etmek, proletaryanın faşizme karşı direncini ve tetikte oluşunu güçsüzleştirmekten başka birşey değildir. Üstelik boş ve tehlikeli aldatmacalara düşmek ve faşist dik-

tatörlüğün kurulmuş olduğu yerlerde güçlenmesine, henüz devlet yönetme biçimi durumuna gelmemiş olduğu yerlerde ise kurulmasına yardım etmek demektir. Bu tür aldatmacalara kesinlikle karşı çıkılmalı ve Sendika Enternasyonaline bağlı olanlar bu görüşlerle yılmadan mücadele etmelidirler."

İkinci bölümde, faşizmin sendika hareketini ezip yok etmek için bu eylemi kendi denetimi altına almaya çok önem verdiği belirtilmekte ve şöyle denilmektedir:

"Proletarya diktatörlüğü sınıf sendikaları olmadan nasıl düşünülemezse, burjuvazinin faşist diktası da aynı biçimde sınıf sendikaları hareketini ortadan kaldırılmadan düşünülemez."

Tasarının ikinci bölümünde, faşizmin "sendika hareketinin mezarcısı olduğu" vurgulanmakta ve şunlar söylenmektedir: "Sendika hareketi içinde faşizmin egemen olması demek, hareketin bölünmesi sınıf sendikalarının yokedilmesi, proletaryanın bağımsız sendika hareketinin ortadan kaldırılması demektir. Proletaryanın sınıf savaşını inkâr temeli üzerinde kurulmuş olan ve kapitalistlerin işçileri bağımlılaştırmalarında bir silah görevi gören faşist sendikalar, özleri ve yapıları gereği, işçilerin çıkarlarını savunacak, proleter sendikalar değillerdir ve olamazlar. Faşizm, İtalya'daki sendika hareketinde örneklendiği gibi, egemen olduğu sendika hareketlerinin mezarcısıdır."

Üçüncü bölümde, reformist bürokrasinin faşistleşme süreci ve bu bürokrasinin, sendika hareketinde faşizmin suç ortağı olarak davranması incelenmektedir.

Dördüncü bölümde, faşizmle mücadelede alınacak siyasal, örgütsel ve ideolojik kriterler formüle edilmektedir.

Özellikle İtalyan sendika hareketini konu edinen beşinci bölüm, faşist sendikanın karakterini incelemekte ve İtalya'daki Sendika Enternasyonalcilerinin görevlerini belirlemektedir. Tasarıda bu konuda şöyle

denilmektedir: "Faşist sendikaların burjuva sınıf yapısında olmaları ve örgütlenmedeki zorlama sistemi nedeniyle, faşist sendikaları ele geçirmek ve bunları sınıf mücadelesine dayanan bir niteliğe dönüştürme olanağı kesinlikle yoktur. Bu yüzden Sendika Enternasyonalcilerinin genel sloganı, İtalya'da benimsenmiş olan, "Faşist sendikalardan çıkalım! Genel İş Konfederasyonuna katılalım!" olmalıdır. Kuşkusuz bu. Sendika Enternasyonalcilerinin faşist sendikalara bağlı işçileri kazanmak ve bu sendikaları yıkmak çabalarından vazgeçmeleri anlamına gelmez. Bugün İtalya'daki tek legal örgüt faşist sendikalardır. Bunlar işçi kitlelerini baskıyla örgütlemektedirler. Sendika Enternasyonalcilerinin ödevi de, kendilerini faşist sendikaların özgün karakterine uydurarak bu sendikalarda özel bir çalışma geliştirmektir."

İtalya'daki Genel İş Konfederasyonunun ve özellikle İtalya sendika hareketi içindeki Sendika Enternasyonalcilerinin yapmaları gereken işler de ayrıntılı olarak belirtilmektedir.

Tasarının son bölümü, faşizme karşı uluslararası mücadelenin gerekliliğini vurgulayarak şöyle demektedir: "Sendika hareketi içinde faşizmle mücadele, faşist sendikalarla ve faşist diktatörlükle mücadele, bütün ülkelerin sınıf bilinçli proletaryasının ortak çabalarıyla uluslararası ölçüde yürütülmelidir. Faşist diktatörlüğün kurulmuş olduğu (İtalya, Bulgaristan, Polonya, İspanya, Litvanya, vb. gibi) ülkelerde sınıf sendikalarını savunan uluslararası kampanyalar açılması gereklidir. Faşizmin, egemen olduğu ülkelerde gücünü yitirmesi, faşist diktatörlüğün henüz kurulmamış olduğu ülkelerdeki sendika hareketi içinde faşizmle mücadeleyi kuşkusuz kolaylaştıracaktır."

Tasarı son olarak, bütün ülkelerdeki Sendika Enternasyonalcilerinin çalışmalarını yoğunlaştırmaları gereğinden, doğru bir devrimci çizgi izlemek, işçilerin güncel çıkar ve istekleri için verdikleri

mücadeleyi yönetmek ve bu yolla geniş kitlelerin güvenini kazanmak zorunluluğundan söz etmektedir. Bu, sendika hareketinde faşizmi yenmek için vazgeçilmez ve kaçınılmaz koşuldur.

Yoldaşlar, bu tasarı özellikle faşist diktatörlüğün kurulmuş bulunduğu İtalya, Polonya ve Bulgaristan gibi ülkelerin delegasyonlarıyla tartışıldı ve faşizmle mücadele komitesinde oy birliğiyle kabul edildi. Komitenin ve Kongre Prezidyumunun adına, Kongrenin bu önergeyi tartışma açmadan kabul etmesini ve son biçimini almak üzere Kongre birinci komitesi denilen "Uluslararası sendika hareketinin sonuçları ve gelecekteki görevleri" tezleri üzerinde çalışan Komiteye gönderilmesini öneriyorum. (Karar tasarısı kabul edilmiştir.)

Sendika Enternasyonali
Dördüncü Kongresi,
Moskova, 1928

BÖLÜM: XII

BALKANLARDAKİ DURUM VE KOMÜNİST PARTERİNİN GÖREVLERİ (Komünist Enternasyonalin Altıncı Kongresindeki Konuşma[36]

Kongrenin dikkatini rapor ve tezlerde söz konusu edilen başlıca sorunlara çekmek isteyen Bukharin, Balkanlardaki özel durum ve Balkan Komünist Partilerinin görevleri üzerinde durmuyor. Oysa dünya politikasının ve genel devrimci cephenin bu kesimi büyük önem taşımaktadır.

Balkanları kontrol altına almak nedeniyle emperyalist güçler arasında ortaya çıkan çekişme giderek yoğunlaşmaktadır.

Feodalizm kalıntıları ve çözüm getirilmeyen ulusal sorun yüzünden giderek büyüyen ekonomik ve politik kriz, emperyalist baskılarla daha da yaygınlaşmaktadır.

Emekçi kitlelerin yoksulluğu ve anlatılmaz sefaleti, işçi ve köylü emeğinin gaddarca sömürülmesi, ulusal baskı ve eziklik, Balkanlardaki işçi, köylü ve ulusal devrimci harekete yeni bir hız getirdi.

Ne var ki, ulusal devrim gibi, tarımsal devrim de ancak proletaryanın ve onun komünist öncüsünün liderliğindeki proleter devrimi ile birlikte başarıya ulaşabilir.

(36) Komünist Enternasyonalin Altıncı Kongresi, 17 Temmuz - 1 Eylül 1928 tarihleri arasında Moskova'da yapıldı.

Kesinlikle denebilir ki, kapitalizmin istikrarı, dünyanın hiçbir yerinde Balkanlarda olduğu kadar istikrarsız değildir. Balkanlar sürekli bir barut fıçısı durumundadır.

İşte bu nedenle, Balkan ülkelerinde bolşevik partileri kurmanın yanı sıra, Komünist Enternasyonalin (ve Sendika Enternasyonali ile Köylü Enternasyonalinin) Balkanlardaki duruma ve mücadeleye özellikle ilgili göstermesi, Balkan proletaryasına ve onun Komünist öncüsüne olanaklar oranında en geniş desteği sağlaması zorunludur.

Balkanlardaki Komünist hareket, faşizmin ve beyaz terörün darbeleri altında ve bunun yanı sıra kendi liderlerinin birtakım yanlış tutumları nedeniyle son birkaç yılda ciddi engellerle karşılaşmış, iç krizlere düşmüş durumdadır. Balkan Komünist Partileri, eski devrimci sosyalist partilerden oluştu. Bunlara amansız bir beyaz terör rejimi uygulandı ve bu partiler, sırtlarına ağır yük olan Sosyal Demokrat mirasını taşıyarak, legal kalmak alışkanlıkları ile ve hiçbir devrim deneyinden geçmeden Bolşevikleşme yoluna girdiler. İşte bu yüzden Bulgaristan'da o ölümcül, oportünist Haziran yanlışı yapıldı (1923); işte bu yüzden 1921'de Yugoslav Komünist Partisi, ulus ve köylü sorunlarındaki yanlışlarının yanı sıra oportünist bir pasifliğe büründü; işte bu yüzden 1923-24'te Yunanistan Komünist Partisi ulusal sorun konusunda yanlışlıklar yaptı; işte bu yüzden 1925-26'da Romanya Komünist Partisi, işçi-köylü blokunun taktiklerinde oportünist uygulamaya girdi, sendika sorununda oportünist bir bocalamaya saplandı.

Doğal olarak, bu oportünist yanlışlara bir tepki biçiminde, Balkan partilerinin hemen hepsinde aşın solcu ve sekter sapmalar ortaya çıktı.

Ancak, Komünist Enternasyonalin yardımıyla, Balkan Komünist Partileri bugün iç krizler dönemini atlatmaya, yanlışlarını düzeltmeye, karşılaştıkları engellerden sonra kendilerini yeniden toparlamaya, bolşevikleşme ve devrimci proletaryanın gerçek kitle

partileri olma yolunda sistematik bir düzende ilerlemeye başladılar. Aşağıdaki üç olay, bu sürecin belirgin özelliklerini örneklemektedir:

1) Komünist Partileri kendilerine aykırı düşen Sosyal Demokrat ve yan Sosyal Demokrat unsurlar dan peşpeşe arındılar.

2) Eski komünist liderlerden çoğu, yeni koşul larda liderliğe uygun düşmediler. Bunların yerine proletarya arasından seçilen yeni parti işçilerinin getirilmesi gerekti.

Balkan Komünist Partilerinde militan Bolşevik liderler ve parti kadroları oluşturmak ve bunların eğitmek sorunu, Balkanlar'daki Komünist hareketin temel sorunlarından biri durumundadır.

3) Balkan Komünist Partilerinin Bolşevikleşme yolunda daha da ilerlemesi için, beyaz terör koşul larında proletaryanın ayrıcalıklı tabakasına güve nen sağ kanada ve yıkıcı akımlara karşı yılmadan mücadele verilmektedir. Bu akımlar şu anda, Balkan lar'daki Komünist hareket için başlıca tehlike nite liğindedir ve aşırı solcular ile sekter tutumlar yü zünden bu tehlike sürüp gitmektedir.

Balkanlar'daki Komünist Partilerin proletarya üzerindeki etkisi, örgütsel güçsüzlüğe rağmen, tartışmasız çok büyüktür.

Büyük kapitalist devletlerin tersine, Balkan Sosyal Demokrasisi, Proleter kitleleri üzerinde etkin değildir ve gücünü sürekli olarak yitirmektedir.

Ne var ki, Sosyal Demokrasinin Balkanlar'da kitlesel etkinliği olmaması demek, devrimci hareket için bir tehlike olmaması demek değildir. Sosyal Demokrasi, burjuvazinin bir ajanı ve memurlar ile küçük burjuvalar arasında sosyal-faşizmin besleyicisi olarak, büyük ölçüde zararlıdır ve Sosyal Demokrasiyle yılmadan mücadele edilmesi gerekir.

Troçkizm, Balkan Komünist Partileri ve proletarya arasında yandaş bulamamıştır. Balkanlar'da Troçkizmi destekleyenler, sosyal-faşistler ile Komünist hareket içindeki dönekler olmuştur.

Yoldaşlar, Bulgar delegasyonunun görüşüne göre Balkanlar'daki Komünist Partilerin bugün karşılaştığı başlıca görevler şunlardır:

Proletarya çekirdeğinin ve Bolşevik iç birliğinin örgütsel olarak güçlendirilmesi.

Bunların, kitlelerin gerçek öncüsü ve lideri olmalarını sağlamak için kitlelerle olan bağlarının pekiştirilmesi ve yaygınlaşması.

Bolşevik kadroların eğitimi.

Sermayenin ve faşizmin saldırısına karşı savaşmak üzere proletarya, ile köylüler arasında bir ittifak kurulması ve proletarya, köylüler ve ezilen uluslardan devrimci bir blok oluşturulması.

Sovyetler Birliğini savunmak için emperyalist bir savaş tehlikesine karşı, Balkan faşizmine ve emperyalizme karşı ve bir Balkan işçi-köylü cumhuriyetleri federasyonu adına mücadeleye girişilmeli, bu mücadele ulus çapında olduğu kadar Balkanlar çapında da yürütülmelidir.

İşte özellikle bu nedenle, Balkan Komünist Federasyonunun varlığı, gelişme ve güçlenmesi, bugün her zamankinden daha gereklidir. Bunun yanı sıra, Balkan Komünist Federasyonu ile Türkiye, İtalya, Macaristan ve Çekoslavakya Komünist Partileri arasında sıkı ilişkiler de kurmak zorunludur.

Bulgar delegasyonunun kesin inancı odur ki, Bolşeviklik yolunda ilerleyen Balkan proletaryası ve öncüsü; Komünist Enternasyonalin liderliğinde ve onun yardımlarıyla, Sovyetler Birliğini savunmak, proleter devrimi ve Komünizm davasını gerçekleştirmek için emperyalizme karşı verilecek gelecek savaşlarda üzerine düşen devrimci ödevi yerine getirecektir.

Komintern 6. Kongresi
raporundan-Pravda,
28 Temmuz 1928

BÖLÜM: XIII

BALKAN KOMÜNİST PARTİLERİNİN BAŞLICA GÖREVLERİ
(Komünist Enternasyonal Altıncı Dünya Kongresinin Sekizinci Oturumu. Yürütme Komitesinin raporu üzerindeki tartışmaların devamı.)

Şu anda Sovyetler Birliğine karşı hazırlanmakta olan askeri bir saldırı açısından, Balkanlar coğrafi konumu nedeniyle son derece önemli bir stratejik üs durumundadır. Bunun yanı sıra, Balkanlar, büyük endüstri ülkeleri için başlıca hammadde kaynaklarından biri ve bu ülkelerin endüstri ürünlerini satacakları bir pazar niteliğini de taşımaktadır.

Bu sıralarda emperyalist güçlerin Balkanları kendi kontrollerine alma mücadelesine alabildiğine hız vermiş olmaları kolaylıkla anlaşılır nedenlere dayanmaktadır. Bugün birbirleriyle rekabet içinde bulunan Büyük Britanya, Fransa ve İtalya'nın yanı sıra, yeniden belini doğrultan Alman emperyalizmi de gözünü tekrar Balkanlara dikmiş durumdadır. Güçlü Amerika Birleşik Devletleri de Balkan politikasına ve Balkanlar'daki olaylara giderek daha etkin biçimde karışmaktadır. Emperyalist güçlerin Balkanlar'daki gidişe sürekli karışmaları ve (Sovyetler Birliği ile Balkanlardaki devrimci hareket karşısındaki genel karşı devrimci tutumlarım hiç engellemeyen) birbirleri arasındaki rekabet, giderek artmakta; Balkan devletleri arasında her an uluslararası ölçüde ve uluslararası sonuçlar doğurucu askeri hareketlere yol açabilecek eski ve yeni çatışma ve

çelişkileri yoğunlaştırmaktadır.

Balkan devletlerinin bağımsız bir ulusal politikası yoktur. Balkan devletleri, proletaryanın, köylülerin ve ezilen ulusların devrimci hareketine karşı mücadelede emperyalizmin desteğini arayan Balkan burjuva sınıfları ve hanedanları yüzünden, emperyalist güçlerin yarı-sömürgesi durumuna düşmüşlerdir. Emperyalist baskılar, emperyalist entrikalar ve emperyalist güçlerin Balkanlar'daki üretici güçlerin gelişimini engellemek, sürekli kargaşa yaratmak politikası, iç ekonomik ve siyasi krizi daha da artırmakta, yaygınlaştırmakta ve şiddetlendirmektedir. Yunanistan'da Venizelos hükümetinin kurulması ve bununla birlikte ortaya çıkan iç çatışmalar, Yugoslav parlamentosundaki suikastler, Yugoslavya'da ulusal mücadelenin hız kazanması ve Sırp-Hırvat çelişkilerinin uç noktaya varması, Romanya'da Bratianu rejimine karşı şimdilik, geçici bir duraklamaya giren güçlü köylü hareketi, Demokratik Birlik içindeki bölünmeler, General Protogerov'a yapılan suikast, ulusal Makedonya örgütünün (IMRO) kanlı mücadelesi ve Bulgaristan'da yeni askeri darbelerin belirgin olasılığı, Arnavutluk'ta Ahmed Zogu'nun kral ilan edilmesindeki tertip ve Yugoslavya ile ilişkilerin yeniden geliştirilmesi, Balkanlar'da beyaz terörün ve faşist saldırıların giderek artması gibi son zamanlarda ortaya çıkan önemli gelişmeler ve olaylar, Balkanlar'da burjuvazinin uzun süre kontrol edemeyeceği ve kesin çözüme ulaştıramayacağı bir büyük krizin belirtileridir. Öte yandan, emekçi kitlelerin korkunç yoksulluğu ve büyük acıları, işçilerin amansızca sömürülmesi, tarım kesiminde sürmekte olan feodal koşullar ve köylülerin soyulması, ulusların ezilmesi, ulusal bağımsızlığı yok etme ve sömürgeleştirme politikasının ağırlığı, Balkanlarda işçi, köylü ve ulusal devrimci hareketlerinin yeni bir atılımını hazırlamaktadır.

Bu arada, Balkanlar'da -Yugoslavya, Romanya, Arnavutluk ve Yunanistan'da- köylü ve ulusal

bağımsızlık devrimlerinin giderek başarı şansı kazanması kesinleşmektedir. Ne var ki, Balkanlar'daki bugünkü koşullar ve uluslararası durum nedeniyle, ulusal bağımsızlık devrimi gibi köylü devrimi de ancak proleter devrimi ile, yani proletaryanın ve onun Komünist öncüsünün liderliğinde oluşacak bir proletarya, yoksul köylüler ve ezilen Balkan uluslarının devrimci bloku ile bir arada yürütülürse başarıya ulaşabilecektir.

Hiç çekinmeden denilebilir ki, emperyalizmin istikran, hiçbir yerde Balkanlar'da olduğu kadar istikrarsız değildir ve bu istikrarı sağlamak çabasının doğurduğu sorunlar hiçbir yerde Balkanlar'daki kadar önem taşımamaktadır. Balkanlar sürekli bir barut fıçısı durumundadır. Balkanlar, emperyalizmin ve burjuva egemenliğinin dünyada en güçsüz ve kolayca yıkılır durumda olduğu bir alandır. Emperyalizmin bu kesimdeki cephesini güçlendirmeye, Balkanları uluslararası karşı devrim için güvenilir bir üs durumuna getirmeye, Balkan devletlerinden bir anti-Sovyet blok oluşturmaya çalıştığı şu sırada, başlıca görevimiz, burada, uluslararası proletarya devriminin güçlü bir kanadını oluşturmaktır. Bunu sağlayabilmek için, Komünist Enternasyonal, Balkanlar'daki duruma ve mücadeleye özellikle ilgi göstermeli ve burada Bolşevik kitle partileri kurulması yolundaki çabalarını iki katına çıkartmalıdır.

Yoldaşlar, faşizmin ve beyaz terörün darbeleri ve bunun yanı sıra Komünist liderlerin birtakım büyük yanlışları nedeniyle, son birkaç yıl içinde Balkanlardaki Komünist hareket iç krizlere düşmüş, ciddi aksamalara uğramıştır. Neyse ki, Balkan Komünist partileri Komünist Enternasyonalin yardımlarıyla, yanlışlarından ders alarak iç krizlerini atlatmaya, siyasi ve kuramsal çizgilerine yeniden ulaşmaya başlamışlar; uğradıkları yenilgilerin sarsıntısını atlatmaya, bolşevikleşme yolunda sistematik bir ilerlemeye, bütün zorluklara rağmen devrimci proletaryanın gerçek kitle partileri olmaya yönelmişlerdir.

Bu gelişim sürecinin ve Balkanlar'daki eski Sosyalist partilerin gerçek Bolşevik partilere dönüşümünün karakteristik belirtileri şu üç örnekte görülmektedir:

1) Komünist Partileri kendilerine ters düşen Sos yal Demokrat ve yan Sosyal Demokrat unsurlardan temizlendiler. Komünist hareketin dışında kalan ufak gruplar ve tekil akımlar, proleter unsurları ken dilerine çekemediler. Devrimci proletarya bunları kendinden koparmayı ve uzaklaştırmayı başardı.

2) Eski Komünist liderlerden çoğu, yeni koşullarda Komünist Partiyi yönetebilecek nitelik gösteremediler. Bu nedenle, bunların yerine proletar ya içinden Bolşevik ruhu ve Bolşevik nitelikleri taşıyan yeni parti görevlileri getirilmesi gerekti. Bal kan Komünist Partileri içinde enerjik Bolşevik li derler ve parti kadroları oluşturmak ve bunları eğitmek sorunu. Balkanlardaki komünist hareketin en önemli sorunlarından biridir.

3) Balkan Komünist Partilerinin bolşevikleşme yolunda daha da ilerlemesi, beyaz terör ortamında proletaryanın imtiyazlı kesimine dayanan sağcılara ve yıkıcı akımlara karşı sürekli ve tutarlı mücadele vererek gerçekleşmektedir. Bu akımlar, şu anda Bal kan Komünist hareketi için başlıca tehlike nite liğindedir. Öte yandan, bolşevikleşme, orada burada ortaya çıkan aşırı sol ve sekter akımlarla da mücadele edilerek ilerlemektedir.

Yoldaşlar, Balkan Komünist Partileri, örgütsel açıdan güçsüz olan proletarya üzerinde büyük ölçüde etkindir.

Sosyal Demokrasi, Balkan proleter kitleleri üzerinde, büyük endüstri ülkelerinde olduğu gibi etkili değildir ve sürekli gerileme durumundadır. Bunun başlıca nedeni. Sosyal Demokrasinin genellikle dayandığı imtiyazlı proleter tabakasının, özgün tarihi, ekonomik, toplumsal ve siyasi koşullar nedeniyle Balkanlar'da önemli yer tutmayışıdır. Bunun bir başka nedeni de, yukarda belirtilen gelişimler sonucu Balkan ülkelerinde ortaya çıkan şiddetli sınıfsal

çatışmadır.

Ne var ki. Sosyal Demokrasinin Balkan kitleleri üzerinde etkin olmaması, devrimci hareket için bir tehlike niteliğini taşımaması demek değildir. Tam tersine. Sosyal Demokrasi burjuvazinin bir ajanı ve memurlar ile küçük burjuvalar arasında sosyal-faşizmin besleyicisi olarak büyük ölçüde zararlıdır ve bununla sürekli mücadele gereklidir.

Troçkizm, Balkan Komünist partileri ve proletarya arasında yandaş bulamamıştır. Balkanlar'da Troçkizmi destekleyenler, Sosyal-faşistler ile Komünist hareket içindeki dönekler olmuştur.

Yoldaşlar, Bulgar delegasyonunun görüşüne göre, Balkanlar'daki Komünist Partilerinin başlıca görevleri şunlardır:

Proletaryanın örgütsel yönden güçlenmesi ve Bolşevik oluşumunun pekiştirilmesi.

Kitlelerle, onların gerçek öncüsü ve lideri olarak ilişkiler kurulması ve bu ilişkilerin yaygınlaştırılması.

Yetkin Bolşevik kadrolarının yetiştirilmesi. Sermayenin ve faşizmin saldırısına karşı, olağanüstü beyaz terör rejimine karşı ulusların ezilmesine ve feodal kalıntılara karşı, emperyalist baskıya karşı, yeni bir emperyalist savaş tehlikesine ve Sovyetler Birliğine yöneltilecek bir saldırı tehlikesine karşı savaşmak için proletarya ile yoksul köylüler arasında ittifak kurulması ve proletarya, köylüler ve ezilen uluslardan bir devrimci blok oluşturulması. Bu mücadele işçi ve köylü kitlelerinin güncel çıkarlarıyla bağlantılı olmalı ve "İşçi ve Köylü Hükümeti İstiyoruz!", "Balkan işçi ve Köylü Cumhuriyetleri Federasyonu İstiyoruz!" sloganlarıyla yürütülmelidir.

Balkan Komünist partilerinin önündeki görevlerden büyük bölümü, bütün Balkan ülkelerini ilgilendirmektedir ve ancak bütün Balkan partilerinin sürekli işbirliği ve ortak çabalarıyla gerçekleştirilebilir. Emperyalist savaş tehlikesine karşı ve

Sovyetler Birliğinin savunulması için, Balkanlar'da faşizme ye emperyalizme karşı ve Balkan İşçi-Köylü Cumhuriyetleri Federasyonunun kurulması adına verilecek savaş, hem ulusal, hem de Balkanlar çapında örgütlenmelidir. Ulusal bağımlılığa karşı, ezilen Balkan halklarının ulusal kurtuluşu adına verilecek savaş da, bütün Balkan devletlerini ilgilendiren bir görevdir. Proletarya, köylüler ve ezilen uluslardan oluşturulacak bir Balkan devrimci blokunun kurulması, devrimci proletaryanın liderliğinde köylü ve bağımsızlık devrimi ile proletarya devrimi arasında bağ kurulması da, Balkanlar'daki bütün devrimci partileri ilgilendiren bir ödevdir. Balkanlar'daki saldırıya karşı mücadele, ancak bütün Balkan ülkelerindeki proletarya ve sendika örgütleriyle birlikte yürütülürse başarıya ulaştırılabilir. Son olarak, dış ülkelerde beyaz terör ve faşizme karşı bir kampanyaya girişmek, Balkanlar'daki bütün Komünist Partilerinin ortak görevidir.

Balkan devletleri birbirleriyle öylesine içli dışlı ve karşılıklı etki ortamındadırlar ki, bu ülkelerden herhangi birinde başarıya ulaşacak proleter devrimi, doğrudan doğruya komşu ülkelerdeki duruma ve oradaki devrimci hareketin gücüne bağlıdır.

Bütün bu nedenleri, Balkanlar'da giderek büyüyen krizi ve yaklaşan savaş tehlikesini göz önünde tutunca, daha 1910'da kurulmuş olan Balkan Komünist Federasyonunu (eski Balkan Sosyalist Federasyonu) güçlendirmek ve geliştirmek gereği her zamankinden önemli ve güncel bir zorunluluk olmaktadır.

Komünist Enternasyonal ile Balkan Komünist partileri arasında, Komünist Enternasyonalin Yürütme Komitesi ile dolaysız bağlantıyı sağlayan bir aracı organ niteliğinde olmayan Balkan Komünist Federasyonunun görevi, bu partilerin bir bütün olarak Balkanları etkileyecek devrimci görevlerini ortaklaşa ve başarıyla yerine getirmelerine yardımcı olmaktır. Bu, Balkanlar'daki Komünist hareket için hayati önem taşımaktadır ve Balkan Komünist Parti-

leri bu federasyonu güçlendirmek, onun çalışmalarını yoğunlaştırmak için ellerinden geleni yapmalılar; Komünist Enternasyonalin bu federasyonu desteklemesini sağlamalıdırlar. Bu konuda en ufak çekimserlik, en ufak gecikme büyük zararlara yol açabilir.

Komünist Partisi olmayan tek Balkan devleti, ufak Arnavutluk'tur. Ne var ki, Arnavutluk Komünist Partisinin oluşumu için vazgeçilmez unsurlar gelişmektedir.

Bulgar delegasyonunun kesin inancı odur ki, Bolşeviklik yolunda ilerleyen Balkan proletaryası ve öncüsü. Komünist Enternasyonalin liderliğinde ve onun yardımlarıyla, Sovyetler Birliğini savunmak, proleter devrimi ve Komünizm davasını gerçekleştirmek için emperyalizme karşı Balkanlar'da verilecek mücadelede üzerine düşen görevi yerine getirecektir.

4 Ağustos 1928

BÖLÜM: XIV

MAHKEMEDEKİ SAVUNMA TUTANAKLARI

Dimitrov- Ceza Kanununun 258. maddesi gereğince, hem avukat, hem de sanık olarak söz hakkım var.

Başkan- Son sözünüzü söylemek hakkınız vardır ve bu hakkı şimdi kullanabilirsiniz.

Dimitrov- Ceza Kanunu gereğince, savcı ile tartışmaya ve son sözümü söylemeye hakkım var.

Sayın baylar. Sayın Yargıçlar, Sayın İddia ve Savunma Makamları. Üç ay önce bu davanın başlangıcında, sanık mevkiindeki ben. Mahkeme Başkanına bir mektup yazdım. Bu mektupta, mahkemedeki tutumumun yargıçlarla aramda çatışma doğurmasından üzüntü duyduğumu, ancak soru sormak ve konuşma haklarımı propaganda amacıyla kötüye kullandığım iddiasını da kategorik olarak çürüteceğimi belirttim. Bu mahkemede haksız yere suçlandığım için, gerçeğe aykırı suçlamalara karşı kendimi savunmak amacıyla elimdeki bütün olanaklardan yararlanmam doğaldı. Mektupta şöyle diyordum:

"Sorularımdan bazılarının zamansız olduğunu ve istediğim biçimde ortaya konulamaması yönünden uygun olmadığını kabul ediyorum. Bunun nedenini. Alman hukukunu bilmediğimi ve ömrümde ilk kez bu

tür bir yargılamaya katıldığımı belirterek açıklamak isterim. Kendi isteğimle seçtiğim bir avukatım olsaydı, savunmam yönünden bu kadar zararlı anlaşmazlıkları kuşkusuz engelleyebilirdim.

izninizle hatırlatmak isterim ki, Amerika Birleşik Devletlerinden MM Dechev, Moco-Giafferi, Campinchi, Torres, Crigorov ve Leo Calagher'in, Saarrücken'den Dr. Lehmann'ın avukatım olmaları yolundaki isteklerim, çeşitli gerekçelerle Yüce Divan tarafından reddedildi. Kesinlikle ortaya çıkmış olduğu gibi. Bay Dechev'e duruşmaları izlemek için giriş kartı bile verilmedi.

Dr. Paul Teichert'e karşı, gerek kişi olarak, gerek avukat olarak hiçbir kişisel güvensizliğim yoktur; ne var ki, Almanya'nın bugünkü koşulları içinde kendisinin resmi makamlar tarafından atanan avukat olarak yapacağı savunmaya güvenim yoktu. Bu nedenle, zaman zaman, yasal açıdan uygunsuz davranışlarla suçlandığım biçimde, kendi kendimi savunmak yolunu seçiyorum.

Gerek Yüce Divan önündeki savunmamı, gerekse duruşmanın kanımca normal gidişini izlemesini sağlamak açısından, kızkardeşimin tuttuğu avukat Marcel Willard'ın savunmamı yapmasına izin verilmesini Mahkemenizden son kez rica ediyorum.

Mahkeme bu isteğimi de reddederse, o zaman benim için tek yol, savunmamı elimden geldiğince kendi başıma yapmam olacaktır."

Mahkeme son isteğimi de reddettiği için, kendi kendimi savunmaya karar verdim. Bana zorla kabul ettirilen bir savunmanın balını da istemem, zehirini de. Bütün duruşmalar boyunca kendi kendimi savundum.

Doğal olarak, Dr. Teichert'in savunmamla ilgili konuşmasının beni herhangi bir biçimde bağladığını kabul etmiyorum. Benim davamda sonucu belirleyici sözler, Mahkemeye benim söylediklerim ve söyleyeceklerimdir. Kendi avukatı kendisine yeterince kötülük etmiş olduğu için, Torgler'i bir de ben

incitmek istemem; ne var ki kendi açımdan. Dr. Sack'ın Torgler'i savunduğu biçimde bir savunma ile beraat etmektense, suçsuz olduğum halde idama mahkum edilmeyi yeğ tutarım.

Başkan- (Dimitrov'un sözünü keserek) Burada bu tarz eleştiriyi yapmak size düşmez.

Dimitrov- Sert konuştuğumu kabul ediyorum. Yaşamımın mücadelesi hep sert ve çetin oldu. Açık ve yalın konuşurum. Herşeyi açık seçik söylemeye, herşeyi olduğu gibi ortaya koymaya alışığım. Ben bu mahkemede, sadece mesleği gereği yer alan bir avukat değilim.

Sanık mevkiindeki bir Komünist olarak kendimi savunuyorum.

Siyasi onurumu, devrimci onurumu savunuyorum.

Komünist ideolojimi, ülkülerimi savunuyorum.

Tüm yaşamımın özünü ve anlamını savunuyorum.

Bu nedenlerle, Mahkemede söyleyeceğim her söz benden bir parçadır; söyleyeceğim her cümle, bu haksız suçlamaya karşı, bu anti-Komünist suçun, Re-ichstag'ın yakılması suçunun Komünistlere yüklenmesine karşı duyduğum derin öfkenin bir belirtisidir.

Bana sık sık, Almanya'nın en yüce mühkemesini ciddiye almadığım ihtar edildi. Bu suçlama tamamen yersizdir.

Bir komünist olarak, benim için en yüce konunun Komünist Enternasyonalin programı ve en yüce mahkeminin Komünist Enternasyonal Denetleme Komitesi olduğu bir gerçektir.

"Ne var ki, bir sanık olarak benim için, Reich'm Yüce Divanı, bütün ciddiyetiyle düşünülmesi gereken; sadece üyelerinin üstün hukuk yeteneklerine sahip olmaları açısından değil, aynı zamanda bu mahkeme, devlet gücünün, topluma egemen olan düzenin çok önemli bir organı olduğu için, en ağır cezaları ver-

meye yetkili bir organ olduğu için ciddiye alınması gereken bir mahkemedir. Vicdanım rahat olarak diyebilirim ki, bu mahkemeye ve kamuoyuna söyle-' diğim herşey gerçektir. Yeraltına geçmek zonanda bırakılmış Partimle ilgili olarak herhangi bir ifade vermeyi reddettim. Her zaman ciddiyetle ve inandığım gibi konuştum."

Başkan- Bu Mahkemede Komünizm propagandası yapmanıza izin vermeyeceğim. Böyle yapmakta direttiniz. Bu tutumunuzdan vageçmediğiniz takdirde, size söz hakkı vermeyeceğim.

Dimitrov- Propagandacı bir yol izlediğim iddiasını kesinlikle reddederim. Bu mahkemedeki savunmam, belirli bir propaganda etkisi yapmış olabilir. Bu mahkemedeki tutumum da, öteki Komünist sanıklara örnek olabilir. Ama, benim savunmamın amacı bu değildi. Benim amacım, bu iddianameyi de Dimitrov, Torgler, Popov ve Tanev'in, Komünist Partisi ile Komünist Enternasyonalin yangınla ilişkili oldukları suçlamasını çürütmekti.

Biliyorum ki, iddia edildiği gibi Reicstag yangınında suçlu olduğumuza Bulgaristan'da hiç kimse inanmıyor. Biliyorum ki, yabancı ülkelerde, yangınla ilişkili olduğumuza inanan kimse yok. Ama Almanya'da başka koşullar hüküm sürüyor ve Almanya'da insanların böylesine olağanüstü şeylere inanması hiç de olanaksız değil. Bu nedenle, Komünist Partisinin ileri sürülen suçla hiçbir ilişkisi olmadığını ve olamayacağını kanıtlamak istedim.

Propaganda sorunu ortaya atılacak olursa, bu mahkemede edilen sözlerden çoğunun propaganda niteliği taşıdığını belirtmek isterim. Gobbels ve Goer-ing'in burada yaptıkları konuşmalar, dolaylı olarak komünizm lehinde propaganda sayılabilecek nitelikteydi, ama konuşmaları böyle bir sonuç doğurdu diye kimse onları suçlayamaz (mahkeme salonunda gürültü ve gülüşmeler).

Basın sadece bana hakaret etmekle kalmadı -bu tutumları beni hiç etkilemiyor- ama aynı zamanda

benim kanalımla Bulgar halkına da barbar ve vahşi damgası vuruldu. Bana Balkanlar'dan gelme kuşkulu bir kişi, vahşi bir Bulgar dediler. Bu tür şeylere ses çıkarmadan seyirci kalamam.

Bulgar faşizminin vahşi ve barbar olduğu bir gerçektir. Ama Bulgar işçi ve köylüleri, Bulgar aydınları hiç de vahşi ve barbar değildir. Balkanlardaki yaşam standardının Avrupa'nın öteki ülkelerine oranla yüksek olmadığı doğrudur. Ne var ki, Bulgar halkının öteki ülkelerin halklarına oranla daha düşük bir politik ya da ussal düzeyde olduklarını söylemek yanlıştır. Bizim siyasi mücadelemiz, bizim politik isteklerimiz hiç de öteki ülkelerden geri kalır yücelikte değildir. Beşyüz yıl boyunca anadilini ve ulusal kişiliğini kaybetmeden yabancı boyunduruğunda yaşamış bir halk, Bulgar faşizmine karşı ve komünizm için savaş veren işçi sınıfı ve köylüler, ne vahşidirler, ne de barbar. Vahşi ve barbar olan, sadece Bulgaristan'daki faşizmdir. Ama sorarım size, *faşizm hangi ülkede bu niteliklerin dışında bir tanım gösterir?*

Başkan- (Dimitrov'un sözünü keserek) Alman-ya'daki siyasi durumu mu ima etmeye çalışıyorsunuz?

Dimitrov- (Müstehzi bir gülümsemeyle) Hiç de değil, sayın Başkan... Tarihin bir döneminde. Alman İmparatoru V. Karl, atlarından başka hiç kimseyle Almanca konuşmayacağına yemin ederken ve Almanya'nın soylu kişileri ile aydın çevreleri ana dillerinden utanarak sadece Latince yazarlarken, "barbar" Bulgaristan'da ermiş Kiril ve ermiş Metodyus, eski Bulgar yazısını icad edip yaydılar.

Bulgar halkı, yabancı egemenliğine karşı dirençle ve var gücüyle savaştı. Bu nedenle, halkıma yöneltilen saldırıları protesto ediyorum. Bulgar olmaktan utanmam için hiçbir neden yok, gerçekte, Bulgar emekçi halkının çocuğu olduğumu söylemekten gurur duyuyorum.

Temel konulara geçmeden önce, bunu belirterek konuşmama başlamak isterim. Dr. Teichert, buradaki durumumuzun sorumluluğunu bize yüklemeyi uygun gördü. Buna cevap olarak belirtmek isterim ki, 9 Mart 1933'te tutuklanmamızdan bu davanın başlangıcına kadar çok zaman geçti. Bu süre içinde herhangi bir kuşkulu durum enine boyuna araştırılabilirdi. Hazırlık sorgusu sırasında, Reichstag yangınıyla ilgili soruşturma komisyonu üyeleriyle görüştüm. Bu yetkililer, Reichstag yangınından biz Bulgarların sorumlu olmadığımızı söylediler. Bizim sadece sahte pasaport taşımaktan, sahte ad kullanmaktan, gerekli belgeleri yaptırmamış olmaktan suçlandığımızı belirttiler.

Başkan- Bu yeni bir konu. Bu, şimdiye kadar hiç söz konusu edilmediği için, bu sorunu şu anda ortaya atmaya hakkınız yok.

Dimitrov- Sayın Başkan, geçen süre içinde, bizi yüklenilen suçlardan arındıracak her türlü durum araştırılıp soruşturulabilirdi. iddianamede deniliyor ki, "Dimitrov, Popov ve Tanev, Bulgaristan'dan siyasi mülteci olarak geldiklerini söylüyorlar; ama onların Almanya'da illegal siyasi eylemler için bulundukları kanıtlanmış varsayılmalıdır." Yine iddianamede "Bunlar, silahlı bir ayaklanma hazırlamak için Almanya'ya gönderilmiş olan Moskova Komünist Partisinin ajanlarıdır" deniliyor.

İddianamenin 83. sayfasında, "Dimitrov, 25 Şu-bat'tan itibaren Berlin'de olmadığını söylüyorsa da bu, durumu değiştirecek ve Dimitrov'u Reichstag'ı yakma olayında suç ortaklığından kurtaracak bir etki yapmaz. Dimitrov'un suç ortaklığı, sadece Helm-er'in ifadesiyle değil, başka delillerle de kanıtlanmıştır" deniyor...

Başkan- (Sözünü keserek) İddianamenin tümünü okumaya kalkışmayın. Mahkeme iddianameyi biliyor.

Dimitrov- O açıdan ele alınacak olursa, iddia ve savunma makamlarının söylediklerinden dörtte

üçünün çoktandır herkesçe bilinmekte olduğunu söylemek isterim. Oysa durumun böyle olması, onların sözlerini tekrarlamalarına engel olmadı. (Salonda gürültü ve gülüşmeler). Helmer, Dimitrov ve van der Lubbe'nin Bayernhof lokantasında birlikte olduklarını söyledi. Şimdi izninizle yeniden iddianameye değineceğim. İddianamede deniliyor ki, "Her ne kadar Dimitrov suçüstü yakalanmamışsa da, Reichstag'm yakılması hazırlıklarına katılmıştır. Olay günü orada bulunmadığını kanıtlamak için Münih'e gitmiştir. Dimitrov'un üzerinde bulunan Komünist bildiriler, onun Almanya'daki Komünist harekette rol aldığını kanıtlamaktadır."

İşte, oldu bittiye getirilmiş iddianamenin temel dayanağı budur.

Başkan- (Dimitrov'un sözünü keserek) İddianame için böyle bir tanım kullanamazsınız.

Dimitrov- Öyleyse bir başka tanım seçeyim.

Başkan- Her nasıl olursa olsun, böylesine saygısızca terimler kullanamazsınız.

Dimitrov- Savcının ve iddianamenin yöntemlerine bir başka ortamda yeniden değineceğim.

Bu duruşmanın yapısını belirleyen görüş, Re-ichstag yangınının Alman Komünist Partisinin, hatta dünya komünizminin bir eylemi olduğu görüşüdür. Anti-Komünist bir eylem olan Reichstag yangını. Komünistlerin üstüne atılmış ve silahlı bir Komünist ayaklanmasının, bugünkü Alman anayasa düzenini yıkacak bir hareketin başlama işareti olarak gösterilmiştir. Bu görüşten yararlanılarak, bütün soruşturmalara anti-komünist bir hava verilmiştir. İddianame şöyle diyor:

"Sanıklara yüklenilen suç, işlenilen suçun, Alman Reich'ına karşı saldırıya geçecek, onu yıkacak ve yerine proletarya diktatörlüğünü. Üçüncü Enternasyonalin emirlerine uygun bir Sovyet Devletini kuracak olan Devlet düşmanlarına verilmiş bir işaret olduğu temeline dayanmaktadır..."

Baylar, bu, Komünistlere haksız yere yüklenilen

ilk suçlama değildir. Bundan önceki olayların tümünü burada sayamam, ama sizlere sadece, bir süre önce akıl dengesi bozuk bir serüvenci ve ajan provokatör tarafından Almanya'da, Jüteborg'da demiryoluna yapılan saldırıyı hatırlatmak istiyorum. Haftalarca gerek Alman gazeteleri, gerek dış basın, bu saldırının Alman Komünist partisi tarafından düzenlendiğini, bunun Komünistlerin bir terör eylemi olduğunu yazdılar. Sonunda, akıl dengesi bozuk bir serüvenci olan Matuşka'nm bu suçu işlediği ortaya çıktı. Matuşka tutuklandı ve mahkum oldu.

Bir başka örnek daha vereyim. Fransız Cumhurbaşkanına Gorgulov tarafından yapılan suikastten söz edeyim. O olayda da çeşitli ülkelerin basını, haftalarca Komünizm parmağından söz edip durdular Gor-gulov'un Komünist olduğu ve Sovyetlere ajanlık ettiği ileri sürüldü. Peki ya gerçek neydi? Bu olay, Beyaz Rusların işiydi. Gorgulov da Fransa ile Sovyetler Birliği arasındaki dostluk ilişkilerini bozmaya görevli bir ajan provokatördü.

Sofya Katedralindeki olaydan da söz etmek istiyorum. Bu olay Bulgar Komünist Partisi tarafından düzenlenmediği halde, Parti hakkında soruşturma açıldı. Bu yalan iddia ile iki bin işçi ve köylü ve aydın katledildi. Sofya katedralinin havaya uçurulması provokasyonu, gerçekte Bulgar polisi tarafından düzenlenmişti. Daha 1920'de Sofya Emniyet Müdürü Proutkin, Bulgar işçilerini provoke etmek amacıyla, demiryolu grevi sırasmda bir bomba olayı düzenlemişti.

Başkan- (Sözünü keserek) Bunların, bu duruşmayla hiç ilgisi yok.

Dimitrov- Polis memuru Heller, buradaki ifadesinde Komünizm propagandasına kanıt olarak kundakçılığı gösterdi, kendisine, sigortadan para almak için kapitalistlerin kundakçılık yaptığım ve bu suçun Komünistlerin üstüne yüklendiğini hiç duyup duymadığım sordum. 5 Ekim 1933'te *Völkischer Beo-bahcter*'in yazdığına göre, Stettin polisi...

Başkan- Söz konusu yazıya duruşma boyunca hiç değinilmedi.

Dimitrov sözünü sürdürecek olur.

Başkan- Duruşma süresince daha önce ele alınmamış konulan açmaya kalkışmayın.

Dimitrov- Peşpeşe bir sürü yangın...

Başkan- yeniden sözünü keser.

Dimitrov- Bu konu ilk soruşturma sırasında ele alındı, çünkü Komünistler peşpeşe yangın çıkartmış olmaktan suçlanıyorlardı, oysa sonunda bu yangınların, "iş yaratmak amacıyla" mal sahipleri tarafından çıkarıldığı anlaşıldı. Ayrıca, sahte belgeler konusuna da değinmek istiyorum. İşçi sınıfına karşı, bu tür sahte belgelerden yığınla kullanıldı. Bunlar saymakla bitmez. Örneğin ünlü Zinoviev mektubunu ele alalım. Bu mektubu Zinoviev yazmamıştı ve bu kasıtlı bir sahtekarlıktı. İngiliz Muhafazakar Partisi, işçi sınıfına karşı sürekli olarak sahte belgelerden yararlanıyordu. Alman politikasında da rol oynamış birtakım sahtekarlıklardan söz etmek istiyorum...

Başkan- Bunlar, bu davanın dışında kalan şeyler.

Dimitrov- Reichstag yangınının silahlı bir ayaklanmaya başlangıç işareti olduğu iddia ediliyor. Bu görüşe haklılık kazandırmak için de şu yolda girişimler yapıldı:

Goering, mahkemede verdiği ifadede, Hitler iktidara geldiği zaman Alman Komünist Partisinin kitleleri ayaklandırmak ve birtakım eylemler ortaya koymak zorunda bırakıldığını söyledi. Komünistlerin ya o zaman birşeyler yapmak, ya da başka hiçbir zaman birşey yapamamak gibi bir seçme zorunluluğunda bırakıldıklarını iddia etti. Komünist Partisinin yıllardır Nasyonal Sosyalist Parti karşısında kitleleri kendi yanma çekmeye çalıştığını ve Nasyonal Sosyalist Parti iktidara geçince, eyleme girişmek konusunda "ya şimdi, ya hiçbir zaman" dışında bir seçeneği kalmadığını ileri sürdü. Savcı da bu varsayımı daha kesin çizgilerle ve ustaca formüle etmeye

çalıştı.

Başkan- Savcıya hakaret etmenize göz yumamam.

Dimitrov- Baş suçlayıcı olarak Goering'in verdiği ifade, bu mahkemede savcı tarafından geliştirildi. Dr. Werner'in iddiasına göre. Komünist Partisi ya boyun eğecek, ya da mücadele için gerekli hazırlıklar tamam olmadığı halde savaşı göze alacaktı. Bundan başka çıkar yolu yoktu. Q durumda, Partinin tek seçeneği buydu: Ya hiçbir tehlikeyi göze almadan amaçlarından vazgeçip teslim olacak, ya da koşulları kendi lehine değiştirebilecek bir riske girecekti. Bu girişim başarıya ulaşmayabilirdi. Ama yine de tek kurşun atmaksızm teslim olmaktan daha beter bir durum olamazdı.

İddia makamı tarafından ortaya atılan ve Komünistlere yamanmaya çalışılan bu tez, kesinlikle Komünist tezi değildir. Alman Komünist Partisine düşman olanların onu yeterince tanımadığı anlaşılıyor. Düşmanını yenmek isteyen, onu iyi tanımayı öğrenmelidir. Partinin kapatılması, kitle örgütlerinin dağıtılması, legalliğin yokolması, devrimci hareket için kuşkusuz ciddi darbelerdir. *Ama bu hiçbir zaman, herşey kaybedilmiş demek değildir.*

1933 Şubatında Komünist Partisi baskılarla karşı karşıya bırakıldı. Komünist yayın organları kapatıldı. Partinin legal örgüt çalışmasının engellenmesi an meselesi durumuna geldi. Alman Komünist Partisi bu gibi şeyleri biliyordu. Bunları bildirilerinde ve gazetelerde ortaya koydu. Alman Komünist Partisi çok iyi biliyordu ki, öteki ülkelerin çoğundaki Komünist partileri illegal oldukları halde, varlıkları ve çalışmalarını sürdürebiliyorlardı. Polonya'da, Bulgaristan'da, İtalya'da ve daha pek çok ülkede durum böyleydi.

Ben kendi deneylerime dayanarak, Bulgaristan'daki durumdan söz edebilirim. Bulgar Komünist Partisi, 1923 ayaklanmasından sonra yasaklandı, yine de varlığını ve çalışmalarını sürdürdü. Büyük

fedakarlıklar sonunda, zamanla 1923'te kapatıldığı günkünden de güçlü duruma geldi. Eleştirici kafa yapısı olan herkes bu olgunun önemini değerlendirebilir.

Alman Komünist Partisi de, illegal olmakla birlikte, gerekli koşullar oluşunca, başarılı bir devrimi gerçekleştirebilir. Rus Komünist Partisinin deneyi bunu kanıtlamaktadır. Rus Komünist Partisi illegal olmasına ve büyük baskı altında kovuşturulmasına rağmen, sonunda işçi sınıfını kazandı ve işçi sınıfının başında iktidara geldi. Alman Komünist Partisi liderleri, partilerinin baskı altına alınmasıyla herşeyin biteceğini, belirli bir anda sorunun "ya şimdi ya hiçbir zaman" olduğunu, teslim olmak veya yokolmaktan başka seçenek bulunmadığını düşünemezlerdi. Alman Komünist Partisi liderleri, böyle saçma sapan fikirlere kapılmazlardı. Pek âlâ biliyorlardı ki, illegal çalışma büyük kayıplara yol açacak, fedakarlıklar ve kahramanlıklar gerektirecektir. Ama yine biliyorlardı ki, partinin devrimci güçleri yeniden çoğalacak ve Parti bir gün ödevlerini başarıyla gerçekleştirecek duruma gelecekti. Bu nedenlerle Alman Komünist Partisinin kumar oynarcasına birtakım hareketlere girişmesi varsayımı kesinlikle ihtimal dışıdır. *Neyse ki. Komünistler, karşıtları kadar uzağı görme yeteneğinden yoksun değildirler. Ve onlar gibi, zor durumlarda akılları başlarından gitmez.*

Şurası da belirtilmelidir ki, bütün öteki Komünist Partileri gibi Alman Komünist Partisi de, Komünist Enternasyonalin bir bölümüdür. Komünist Enternasyonal nedir? Onun ne olduğunu, programından alıntılar yaparak söylememe izin verin.

Programın birinci paragrafı şöyle diyor:

"Uluslararası bir işçi kuruluşu olan Komünist Enternasyonal, çeşitli ülkelerdeki Komünist Partilerinden oluşan bir dernek, bir birleşik dünya Komünist Partisidir. Proletaryanın evrensel devrimci hareketinin lideri ve örgütçüsü, komünizm ilkeleri ve

amaçlarının yürütücüsüdür. Bu nedenle. Komünist Enternasyonal, dünya proletarya diktatörlüğünün kurulması adına, dünya Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri Birliğinin kurulması adına ve Komünist topluma varmak için ilk adım olarak Sosyalizmin kurulması adına işçi sınıfı çoğunluğunu ve geniş köylü yığınlarım kazanmaya çalışmaktadır."

Bütün dünyada milyonlarca üyesi bulunan bu Komünist Enternasyonal Partisi içinde, en güçlü tekil oluşum Sovyetler Birliği Komünist Partisidir. Bu Parti, dünyanın en büyük devleti olan Sovyetler Birliği'ni yöneten Partidir. Dünya Komünist Partisi demek olan Komünist Enternasyonal, siyasal durumu, bütün ülkelerin Komünist Partileri ile birlikte değerlendirir.

Bütün bölümlerinin doğrudan doğruya muhatap oldukları ve dolaysız sorumluluk taşıdıkları Komünist Enternasyonal, bir tertipçiler örgütü değil, bir dünya Partisidir. *Böyle bir dünya Partisi, ayaklanma ve devrimi oyuncak durumuna getirmez.* Böyle bir parti, milyonlarca üyesine resmi açıklamalarıyla belirli birşey söyleyip, gizliden gizliye tam tersini yapmaz. Sayın Dr. Sack, böyle bir parti ikili oynamaz.

Dr. Sack- Pekala. Komünist propagandası yapmaya devam edin bakalım.

Dimitrov- Böyle bir Parti, milyonlarca proletere yaklaşımda bulunur ve güncel görevlerle taktikler konusunda karar alırken, bütün ciddiyetiyle ve sorumluluğunun bilincinde olarak davranır. İzninizle, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesinin Oni-kinci Genel Kurul kararlarından söz edeyim. Bu kararlar mahkemede söz konusu edilmiş olduğu için onları açıktan okumaya hakkım var.

Bu kararlara göre. Alman Komünist Partisinin başlıca görevleri şunlardı:

Emekçi kitlelerini, günlük ihtiyaç ve isteklerinin savunusu için, tekelci sermayenin soygununa karşı, faşizme karşı, olağanüstü durum kararlarına karşı,

milliyetçilik ve şovenizme karşı seferber etmek; çeşitli gösterilerin yanı sıra siyasi ve ekonomik grevler ile proleter enternasyonalizmi mücadelesini geliştirerek, yığınları bir siyasi genel grev aşamasına getirmek; Partinin sendika çalışmalarındaki güçsüzlüğünü yenerek Sosyal Demokrat işçilerin çoğunluğunu kazanmak. Faşist diktatörlüğün. Üçüncü Reich'ın sloganına karşı. Sosyal Demokrat Partinin, Weimar Cumhuriyetinin sloganına karşı Alman Komünist Partisinin ileri sürmesi gereken başlıca slogan, İşçi ve Köylü Cumhuriyetinin, Sovyet Sosyalist Almanya'nın sloganı olmalıdır. Bu slogan, Avusturya Sovyet Cumhuriyeti ile öteki Alman ülkelerinin de Sovyet Sosyalist Almanya'ya gönüllü olarak bağlanması görüşünü de içerir.

Kitlesel çalışma, kitlesel eylem, kitlesel muhalefet ve Birleşik Cephe -serüvencilik yok— işte bunlar, Komünist taktiklerinin alfası ve omegasıdır.

Üzerimde, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesinin bir bildirisi bulundu. Bu bildiriden bölümler okuyabileceğimi sanıyorum. Bildirideki iki nokta özellikle önemlidir. Bildiri, Almanya'daki olaylarla bağlantılı olarak çeşitli ülkelerde yapılan gösterilerden söz etmektedir. Ayrıca, Almanya'daki Komünist Partisinin, Nasyonal Sosyalist teröre karşı savaşında ve işçi sınıfı örgütleriyle yayın organlarının savunusu için yerine getirmesi gerekli ödevlerden söz ediliyor.

Bildirinin bu bölümünde şöyle deniliyor;

"Komünist ve Sosyal Demokrat işçilerden oluşacak bir Birleşik Cephe kurulması yolundaki en büyük engel, bugün uluslararası proletaryayı sınıfsal düşmanının darbelerine teslim etmiş olan Sosyal Demokrat Partilerin burjuvaziyle işbirliği yapma politikaları oldu ve böyle olmaya da devam ediyor. "kötünün iyisi" politikası diye tanınan bu burjuvaziyle işbirliği politikası, Almanya'da faşist gericiliğin zaferine yol açtı.

Komünist Enternasyonal ve bütün ülkelerdeki

Komünist partiler, sermayenin ve siyasi gerici akımların saldırısına karşı, savaş tehlikesine karşı. Sosyal Demokrat işçilerle ortak mücadeleye hazır olduklarını defalarca tekrarladılar. Emekçi kitlelerinin Birleşik Cephesini sistematik biçimde bozan Sosyal Demokrat Partiler liderlerinin muhalefetine rağmen, ortak mücadeleyi örgütleyen. Komünist partiler oldu.

Daha geçen yılın 20 Temmuz'unda von Papen'in, Prusya Sosyal Demokrat hükümetini görevden uzaklaştırmasından sonra, Alman Komünist Partisi, faşizme karşı ortak bir grev düzenlemek için Alman Sosyal Demokrat Partisine ve Alman Sendikalar Birliğine öneride bulundu. Ne var ki. Alman Sosyal Demokrat Partisi ve Sendikalar Birliği, İkinci Enternasyonalin onayı ile, bu ortak grev önerisini bir provokasyon olarak nitelediler. Alman Komünist Partisi, Hitler iktidara geldiği zaman da, birleşik eylem önerisini tekrarladı; Sosyal Demokrat Parti Merkez Komitesine ve Sendikalar Birliği liderlerine çağrıda bulunarak faşizme karşı birleşik direniş örgütlenmesini istedi. Bu öneri de reddedildi. Dahası, geçen Kasım'da Berlin'deki ulaşım işçileri ücret indirimine karşı hep birlikte greve gittikleri zaman. Sosyal Demokratlar birleşik mücadele cephesini yine bozdular. Uluslararası işçi sınıfı hareketinin tarihi bu tür örneklerle doludur.

Bu yılın (1933) 19 Şubat'nda Sosyalist İşçiler Enternasyonali Bürosunca yayınlanan bildiride, Enternasyonalin üyeleri olan Sosyal Demokrat Partilerin bir deklarasyonu yer alıyor. Bu deklarasyonda, Sosyal Demokrat Partilerin, Almanya'daki faşizmle savaşmak üzere Komünistlerle Birleşik Cephe kurmaya hazır oldukları belirtiliyor. Bu deklarasyon, Sosyalist Enternasyonalin ve Sosyal Demokrat Partilerin bundan önceki tutumlarına tamamen ters düşmektedir. Sosyalist Enternasyonalin bugüne kadar yürüttüğü politika ve çalışmalar, Komünist Enternasyonal ile Komünist Partilerin, birtakım ülkelerde

ve öncelikle Almanya'da Birleşik Cephe kurulması sorununu işçi sınıfının kendi kendine üstlendiği bir sırada bu öneride bulunan Sosyalist İşçi Enternasyonali Bürosunun içtenliğine inanamamaları için yeterli nedendir.

Böyle olmasına rağmen, Alman işçi sınıfına yöneltilen faşist saldırı —dünyadaki bütün gerici güçlerin dizginlerini koyveren saldırı- karşısında. Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, bütün Komünist Partilere çağrıda bulunarak, Sosyal Demokrat Partiler aracılığıyla Sosyal Demokrat emekçi kitleleri ile Birleşik Cephe kurulması için bir girişimde daha bulunulmasını istemektedir. Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, burjuvaziye karşı kurulacak işçi sınıfı Birleşik Cephesinin, sermaye ve faşizmin saldırısını püskürteceğine ve her türlü kapitalist sömürünün yıkılmasını hızlandıracağına inandığı için bu girişimde bulunmaktadır.

Çeşitli ülkelerdeki özgül koşullar ve bu ülkelerde işçi sınıfını bekleyen değişik görevler nedeniyle, burjuvaziye karşı kesin eyleme girişmek yolunda Komünist Partiler ile Sosyal Demokrat Partiler arasında varılacak anlaşma, ancak her ülkenin kendi çerçevesi içinde yürütülebilir. Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, işte bu nedenle, faşizme ve sermayenin saldırısına karşı, kendi ülkelerindeki Sosyalist Enternasyonal üyesi Sosyal Demokrat Partilerin Merkez Komitelerine ortak eylem önerisinde bulunmayı Komünist Partilere öğütlemektedir. Sermayenin saldırısına ve faşizme karşı girişilecek ortak mücadelenin koşulları, bu yoldaki görüşmelerin temelini oluşturmalıdır. Burjuvaziye karşı belirli bir hareket programı olmaksızın, partiler arasında yapılacak bir anlaşma, işçi sınıfının çıkarları aleyhine yönelir.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, bu önerileri bütün dünya işçi sınıfının önünde yapmakta, bütün Komünist Partilere ve öncelikle Alman Komünist Partisine çağrıda bulunarak, Sosyal De-

mokrat kanatla yapılacak görüşmelerin ve varılacak anlaşmaların sonucunu beklemeksizin gerek Sosyal Demokrat, gerekse başka eğilimlerdeki işçilerle ortak eylem komiteleri kurulmasını istemektedir.

Komünistler uzun mücadeleleri boyunca sadece sözleriyle değil, davranışlarıyla da göstermişlerdir ki, burjuvaziye karşı sınıfsal eylemde oluşturulacak Birleşik Cephe mücadelesinde kendileri her zaman en ön safta yer almışlardır ve alacaklardır.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi kesinlikle inanmaktadır ki. Sosyal Demokrat liderler Birleşik Cephe kurulması konusunda ne tavır alırlarsa alsınlar, gerek Sosyal Demokrat, gerekse partili olmayan işçiler bütün engelleri aşacak ve Komünistlerle birlikte Birleşik Cepheyi sözde değil, gerçekte kuracaklardır.

Alman faşizminin Almanya'daki işçi sınıfı hareketini ezmek için korkunç bir provokasyona girdiği şu sırada - Reichstag'm yakılması, ayaklanma olacağı konusunda sahte belge, vb. gibi provokasyona giriştiği şu sırada- her işçinin sermaye ve faşizmin saldırısına karşı mücadelede kendi sınıfsal görevinin bilincine varması gerekir.

Bu bildiride, iktidarı ele geçirmek için hemen mücadeleye girmek söz konusu değil. Ne Komünist Partisi, ne de Komünist Enternasyonal böyle bir görev belirtmemiştir. Kuşkusuz, Komünist Enternasyonal bildirisi, silahlı bir ayaklanma ihtimalini de gözardı ediyor değildir.

Mahkeme, bildiride bu ihtimalin yok sayılmamış olmasından yararlanarak, silahlı ayaklanmayı parti amaçlarından biri kabul etmiş ve Alman Komünist Partisinin silahlı bir ayaklanma hazırlaması ve bunun derhal patlak vermesi için çalışması zorunda bulunduğu sonucuna varmıştır. Oysa bu, -daha ağır bir tanımda bulunmak istemediğim için- mantığa ve gerçeğe aykırıdır diyorum. Proletaryanın diktatörlüğü için mücadele etmek, doğal olarak, bütün dünyadaki Komünist Partilerinin görevidir. Bu bizim

ilkemiz, bizim amacımızdır. Ne var ki, bu belirli bir programdır; sadece işçi sınıfının değil, emekçi halkın öteki kesimlerinin güçlerini de gerektiren bir somutlaşmadır.

Alman Komünist Partisinin proletarya diktatörlüğünden yana olduğunu herkes bilmektedir; ne var ki, durumun böyle olması, bu duruşmanın sonucunu belirleyici olması demek değildir. Sorun sadece şudur: 27 Şubat 1933'te iktidarın ele geçirilmesini amaçlayan ve Reichstag'm yakılmasıyla bağlantısı olan bir silahlı ayaklanma tasarlanmış mıdır, tasarlanmamış mıdır?

Yasal soruşturmanın sonucu ne olmuştur, beyler? Reichstag yangınının bir Komünist eylemi olduğu efsanesi çökmüştür. Buradaki avukatlardan bir bölüğünün tersine, ben kanıtlardan söz etmeyeceğim. Kafası normal çalışanlar için, en azından bu nokta kesinlikle aydınlığa çıkmış, Reichstag yangınının Komünist Partisinin eylemleriyle ilişiği olmadığı, bırakın silahlı ayaklanmayı, grev, gösteri ya da benzeri bir eyleme dahi bağıntılı bulunmadığı anlaşılmıştır. Yasal soruşturma durumun böyle olduğunu kanıtlamıştır. Hiç kimse -gerçek suçlular ile akıl dengesi bozuk olanlar dışında hiç kimse- Reichstag yangınını bir ayaklanma işareti olarak yorumla-mamıştır. Hiç kimse Reichstag yangını ile ilişkili olarak herhangi bir ayaklanma hareketi ya da girişimi olduğunu görmemiştir. Hiç kimse bu yolda birşey duymamıştır. Buna ilişkin olarak ortaya atılan söylentiler çok daha sonraya rastlamaktadır. O tarihte, işçi sınıfı, faşizmin saldırısına karşj kendini savunma durumundaydı. Alman Komünist Partisi, kitlelerin muhalefetini kendi savunmaları adına örgütlemeye çalışıyordu. Ama görüldü ki, *Reichstag yangını Alman işçi sınıfına ve onun öncüsü Alman Komünist Partisine yöneltilen en dehşetli saldırı kampanyası için bahane ve başlangıç işareti olarak kullanıldı.*

Hükümetteki sorumlu üyelerin, 27 ya da 28

Şubat'ta bir Komünist ayaklanması ihtimalini dahi düşünmedikleri, su götürmez biçimde kanıtlanmıştır. Bu konuda, tanıklara pek çok soru yönelttim. Özellikle Heller'e, ünlü Karwahne'ye (salondan gülüşmeler), Frey'e, Graf Helldorfa ve polis memurlarına bu tür sorular sordum. Bu tanıklar, ifadelerin-deki öteki çelişkilere rağmen, bu noktada, yani o sırada bir Komünist ayaklanması olacağını bilmedikleri ve duymadıkları noktasında birleştiler. Bu da göstermektedir ki, egemen çevreler, böyle bir ayaklanma ihtimaline karşı hiçbir tedbir almamışlardır.

Başkan- Ama Batı Kesimi Polis Merkezi tarafından, mahkemeye bu konuda bir rapor verildi.

Dimitrov- Batı Kesimi Polis Müdürü, raporunda Goering tarafından çağrıldığı ve Goering'in kendisine Komünizmle mücadele için, yani Komünistlerin mitinglerine, grevlerine, gösterilerine, seçim propagandalarına yapılacak baskılar için sözlü talimat verdiğini belirtiyordu. Ama Polis Müdürünün ifadesinde, o anda beklenen bir Komünist ayaklanması tehlikesine karşı tedbir alınmasıyla ilgili tek söz yoktu.

Dün Dr. Seuffert de konuşmasında bu konuya değindi ve şu sonuca vardı ki, hiçbir hükümet yetkilisi, ayaklanma olmasını beklemiyordu. Dr. Seuffert, Goebbels'in -doğru olup olmadığı tartışılabilecek-ifadesinde, Reichstag yangınını ilk duyduğunda ina-namadığım söylediğini de belirtti.

Hükümetin 28 Şubat 1933 tarihli olağanüstü hal kararnamesi de bu durumu kanıtlamaktadır. Bu kararname yangının ertesi sabah yayınlandı. Kararnameyi okuyun, ne diyor? Anayasanın çeşitli maddelerinin, özellikle örgütlenme ve basın özgürlüğü ile, kişi ve ikametgah dokunulmazlığı ile ilgili maddelerin geçici olarak yürürlükten kaldırıldığı belirtiliyor. Olağanüstü hal kararnamesinin özü budur. Kararnamenin ikinci paragrafı, işçi sınıfına bir saldırıdır.

Başkan- İşçilere değil. Komünistlere karşı.

Dimitrov- Bu kararname ile sadece Komünistlerin değil. Sosyal Demokrat ve Hıristiyan

işçilerin de tutuklandıklarını ve örgütlerinin kapatıldığını hatırlatmak isterim. Ayrıca, bu kararnamenin başlıca hedefi Komünist Parti olmasına rağmen, tek hedefinin komünistler olmadığını da vurgulamak isterim. Olağanüstü hal ilanı için gereken bu kanun, bütün siyasi parti ve grupları hedef almıştır. Bu kararname, Reichstag yangınıyla organik bağ içindedir.

Başkan- Alman hükümetine saldırıda bulunduğunuz takdirde, konuşma hakkınızı kaldıracağım.

Dimitrov- Bu konuşmada, hiç ortaya atılmayan bir soru var?

Başkan- Dinleyicilere değil, yargıçlara hitap edin. Aksi halde, konuşmanız propaganda sayılır.

Dimitrov- İddia ve savunma makamlarının hiç ortaya atmadıkları bir soru var. Bu sorunun sorulmaması beni şaşırtmıyor. Çünkü bu, birtakım endişelere yol açacak bir sorudur. 1933 Şubatında Alman-ya'daki siyasi ortamdan söz ediyorum. Bu sorunu ele almak zorundayım. 1933 Şubatının sonlarına doğru siyasi durum, Milli Cephe kampı içinde çetin bir çekişmenin varlığını gösteriyordu.

Başkan- Size defalarca yasaklanmış olan konulara değiniyorsunuz yine.

Dimitrov- Schleicher, Bruening, von Papen, Hugenberg, Duester, Stahlhelm örgütü Başkan yardımcısının ve daha başkalarının tanık olarak dinlenmeleri için Mahkemeden istekte bulunduğumu hatırlatırım.

Başkan- Mahkeme bu isteğinizi reddetti. Bu konuyu yeniden açmaya hakkınız yok.

Dimitrov- Bu isteğimin reddedildiğini, dahası, neden reddedildiğini biliyorum.

Başkan- Son söz hakkınızı kullanırken, sürekli olarak sözünüzü kesmek hiç de hoşuma gitmiyor, ama siz de benim dediklerime uymak zorundasınız.

Dimitrov- Milli Cephe kampındaki bu çekişme, Almanya'nın ileri gelen ekonomik çevrelerindeki perde arkası çekişme ile bağlantılıydı. Bir yanda,

uzun yıllar boyunca Nasyonal Sosyalistleri desteklemiş olan Krupp-Thyssen çevresi (savaş endüstrisi), öte yanda ise giderek geri plana itilmekte olan onların karşıtları bulunuyordu.

Thyssen ve Krupp, mutlakiyet ilkesini yerleştirmek, kendi yönetimleri altında bir politik diktatörlük kurdurmak ve giderek işçi sınıfının yaşam standardını düşürmek istiyorlardı. Bunu sağlamak için de devrimci işçi sınıfını ezmek gerekliydi. Bu arada Komünist Partisi de, bir birleşik işçi sınıfı cephesi kurmaya ve Nasyonal Sosyalistlerin işçi sınıfı hareketini yok etmek için yapacakları girişimlere karşı bütün güçleri birleştirmeye çalışıyordu. Sosyal Demokrat işçilerden bir bölüğü de, birleşik işçi cephesinin gerekliliğini duyuyordu. Bu gerekliliği kavrıyorlardı. Binlerce Sosyal Demokrat işçi, Alman Komünist Partisinin saflarına katıldı. Ne var ki, 1933 Şubat ve Martında, Birleşik Cephenin kurulması demek, kapitalistlerin yağmacı atılımlarına ve Nasyonal Sosyalistlerin terörüne karşı işçi sınıfının seferber olması demekti. Ama bu, ayaklanma veya ayaklanma hazırlığı demek değildi.

Başkan— (Sözünü keserek) Sadece Bulgaristan'daki siyasi durumla ilgili olduğunuzu belirtiyordunuz. Ama şimdiki sözleriniz açıkça göstermektedir ki, Almanya'daki siyasi durumla da çok yakından il-giliymişsiniz.

Dimitrov— Sayın başkan, bana bir suçlama yöneltiyorsunuz. Size sadece şöyle cevap verebilirim: Bir Bulgar devrimcisi olarak, bütün dünyadaki devrimci hareketlerle ilgiliyim. Örneğin, Güney Ameri-ka'daki siyasi durumla da ilgiliyim ve oraya hiç gitmediğim halde, olup bitenleri en az Almanya'dakiler kadar iyi biliyorum. Güney Amerika'da bir hükümet binası yansa, bu, yangından benim suçlu olmam demek değildir. Bu duruşma sırasında çok şey öğrendim ve olayları değerlendirmekteki siyasal yeteneğim sayesinde, pek çok ayrıntıyı kesinlikle kavradım.

O sırada, siyasi duruma egemen olan iki etmen

vardı: Bunlardan birisi, Nasyonal Sosyalistlerin iktidar mücadelesi; ikincisi de karşıt etmen olan, Alman Komünist Partisinin Birleşik Cephe kurma çabasıydı. Bence, durumun böyle olduğu, duruşmalar sırasında tamamen gün ışığına çıkmış bulunmaktadır.

Nasyonal Sosyalistler, bir yandan kamuoyunun dikkatini Milli Cephe içindeki çekişmelerden uzaklaştıracak, öte yandan da birleşik işçi sınıfı cephesini dağıtacak bir şey arıyorlardı. "Milli Hükümet", basın ve kişi özgürlüğünü ortadan kaldıran, Komünistlere karşı polis kovuşturması, toplama kampları ve daha başka tedbirleri içerecek bir sistem getiren 28 Şubat 1933 tarihli olağanüstü hal kararnamesini çıkartmak için bahane arıyordu.

Başkan- (Sözünü keserek) Artık söz hakkinizin sınırını aşıyor, birtakım imalarda bulunuyorsunuz.

Dimitrov- Ben sadece, yangın gecesi Alman-ya'daki siyasi durumu kendi yorumuma göre açıklamaya çalışıyorum.

Başkan- Hükümet aleyhinde bir takım imalarda bulunmanın ve çoktan çürütülmüş iddialar ileri sürmenin yeri bu mahkeme değildir.

Dimitrov- İşçi sınıfının o tarihteki tutumu, bir savunma tutumuydu. O nedenle, şimdi dış ülkelerden histerik çığlıklar yükselten Wells ve Breitscheid'in muhalefetine rağmen, Komünist Partisi Birleşik Cepheyi örgütlemek için elinden geleni yapıyordu.

Başkan- Kendinizi savunmak istiyorsanız, savunun, yoksa buna zamanınız kalmayacak.

Dimitrov- İddianame ile bir noktada görüş birliğinde olduğumu daha önce belirtmiştim; şimdi bunu bir kez daha vurgulamak istiyorum. Söz konusu ettiğim nokta van der Lubbe'nin Reichstag yangınında *tek başına* mı, yoksa suç ortaklarıyla birlikte mi hareket ettiği sorunudur. Savcı yardımcısı Parrisius, sanıkların kaderinin, van der Lubbe'nin suç ortakları olup olmamasına bağlı bulunduğunu belirtti. Bu soruya hayır diye cevap veriyorum, bin kez hayır. Böyle bir sonuca varmak mantığa aykırıdır ve olayın

gidişine uymamaktadır. *Benim mantığıma göre, Van der Lubbe Reichstag'ı tek başına yakmamıştır.* Bilirkişi raporlarına ve verilen ifadelere dayanarak diyorum ki, Reichstag'ın Genel Kurul salonundaki yangm, lokanta bölümündeki, zemin katındaki, vb. yangından farklıydı. Genel Kurul Salonu, başkaları tarafından, başka yöntemlerle yakıldı. Van der Lubbe'nin çıkardığı yangınlar da aynı *zamana rastlamakla birlikte,* Genel Kurul salonundaki yangm tamamen *başka* nitelikteydi. Büyük bir ihtimalle, van der Lubbe farkında olmadan bu kişilere alet olmuş, kötüye kullanılan bir alet durumuna getirilmiştir. Van der Lubbe, mahkemede kesinlikle doğruyu söylememiş ve ısrarla susmuştur. Bu sorunun cevabı, öteki sanıkların kaderini belirlemez. Van der Lubbe yalnız değildi, burası doğru; ama ne Dimitrov, ne Torgler, ne Popov ne de Tanev onunla birlikte idiler.

Van der Lubbe'nin 26 Şubat'ta Hennigsdorf ta birisiyle karşılaşmış ve ona Belediye ile Sarayı yakmak girişiminden söz etmiş olması akla yakın değil midir? Bunun üzerine, karşılaştığı kişi, bu tür şeylerin çocuk oyuncağı sayılacağını ve seçimler sırasında Reichstag'ı yakmanın gerçekten önemli olacağını söylemiş olabilir. Siyasi çılgınlık ile siyasi provokasyon arasındaki gizli ittifak da böylelikle Reichstag yangınında sonuçlanmış olabilir. Bugün bu siyasi çılgınlığın temsilcisi, sanık mevkiinde oturmaktadır. Oysa provokatörler, ellerini, kollarım sallayarak dolaşmaktadırlar. Bu Van der Lubbe budalası, kendisi lokantayı, koridoru ve zemin katı kundaklamaya çalışırken, başkalarının Dr. Schatz'ın sözünü ettiği o gizli yanar sıvıyı kullanarak Toplantı Salonunu yaktıklarım bilemezdi.

(Konuşmanın bu noktasında, Van der Lubbe sessizce gülmeye başladı. Bütün gövdesi sessiz kahkahalarla sarsılıyordu. Yargıçlar kurulu ve sanıklar dahil, herkesin dikkati ona çevrildi.)

Dimitrov- (Van der Lubbe'yi göstererek) Bilinmeyen provokatör, yangm için gerekli bütün

hazırlıkları yaptı. Bu Mefisto, tek iz bırakmadan ortadan kaybolmayı da becerdi. Şimdi budala maşa, bu sefil Faust, sanık sandalyesinde otururken, Mefisto ortalarda yok. Van der Lubbe ile siyasi provokatörler, yani işçi sınıfı düşmanlarının ajanları arasındaki bağlantının Hennigsdorfta kurulmuş olması çok muhtemeldir.

Savcı Werner, Van der Lubbe'nin Komünist olduğunu söyledi. Daha da ileri giderek, Van der Lubbe komünist olmasa bile yaptıklarım Komünist Partisi adına ve onunla birlikte yapmıştır dedi. Bu iddia tamamen gerçeğe aykırıdır.

Van der Lubbe neyin nesidir? Komünist midir? Bunu akıl almaz. Anarşist midir? Hayır. Sınıf bilinci olmayan bir işçidir. Toplumun ayak takımından bir asidir. İşçi sınıfına karşı oyuna getirilmiş, kötüye kullanılmış bir maşadır. Hayır, Van der Lubbe ne komünisttir, ne de anarşist. Dünyanın hiçbir yerinde hiçbir Komünist ya da Anarşist, mahkemede Van der Lubbe'nin davrandığı gibi davranmaz. Gerçek anarşistler, çoğu zaman anlamsız şeyler yaparlar; ama mahkemeye çıkarıldıklarında hepsi yiğitçe davranır ve amaçlarını açıklarlar. Bu işi bir Komünist yapmış olsaydı, sanık sandalyesinde yanına dört suçsuz insanın oturtulduğunu bile bile susmazdı. Hayır, Van der Lubbe Komünist değildir. Anarşist de değildir. O, faşizmin kötüye kullanılmış bir maşasıdır.

Onunla birlikte sanık sandalyesinde bulunan Komünist Parlamento Grubu Başkanmm ve biz Bulgarların, bu yaratıkla. Komünizm aleyhine kullanılmış bu zavallı maşa ile hiçbir ortak yanımız, hiçbir bağıntımız yoktur. Mahkemenizin izniyle hatırlatmak isterim ki, 28 Şubat sabahı Goering, yangınla ilgili bir bildiri yayınlayarak, bir akşam önce saat 10'da Torgler ile Koenen'in birlikte Reichstag'tan kaçtıklarım belirtti.

Bu bildiri bütün Almanya'da yayınlandı. Goering aynı bildiride, Reichstag'ı komünistlerin yaktığını

söylüyordu. Oysa, Van der Lubbe'nin Hennigsdorfla yaptıklarını soruşturmak için hiçbir girişimde bulunulmadı. Van der Lubbe'nin orada geceyi birlikte geçirdiği adam hiç araştırılmadı.

Başkan- (Sözünü keserek) Konuşmanızı ne zaman bitirmeye niyetlisiniz?

Dtmitrov- Yarım saat daha konuşmak istiyorum. Bu konudaki görüşlerimi belirtmem gerekiyor.

Başkan- Sonsuza dek konuşamazsınız.

Dtmitrov- Sayın başkan, bu duruşmanın sürdüğü üç ay boyunca, pek çok kez, duruşmanın sonunda kendimi savunmam için istediğim kadar konuşma hakkı vereceğinizi söyleyerek beni susturdunuz. Şimdi duruşma sonuna geldi, ama siz verdiğiniz sözün tersine, benim konuşma hakkımı kısıtlıyorsunuz.

Hennigsdorfta ne olduğu sorusu, gerçekten önemli bir sorun. Van der Lubbe'nin geceyi birlikte geçirdiği adam, yani Waschinski bulunamadı. Polisin onu araması yolundaki isteğim, gereksiz görülerek reddedildi. Van der Lubbe'nin Heningsdorfta Komünistlerle beraber olduğu iddiası. Nasyonal Sosyalist tanık, berber Grawe'nin uydurduğu bir yalandır. Van der Lubbe, Henningsdorf ta Komünistlerle buluşmuş olsaydı, bu konu çoktan ele alınmış olurdu. Sayın başkan. Oysa, kimse Waschinski'nin bulunmasıyla ilgilenmiyor.

Brandenburg Kapısındaki polise yangın haberini ilk veren sivil de araştırılmadı, onun kimliği de saptanmadı. Kendisinin kim olduğu henüz bilinmiyor. İlk soruşturma yanlış yönde ilerletildi. Yangın çıktıktan sonra Reichstag'tan kaçan Nasyonal Sosyalist milletvekili Dr. Albrecht sorguya çekilmedi. Kundakçılar, bulunacakları yerde değil, bulunmadıkları yerde, yani Komünist Partisi saflarında aranıldı. Böylelikle gerçek suçluların ortadan kaybolmasına fırsat verildi. Gerçek suçlular bulunamayacağına ve bulunmaması gerektiğine göre, onların yerine başkalarının toplanmasına, yani Reichstag için sahte kundakçılar yaratılmasına karar verildi.

Başkan- Sizi böyle ifade kullanmaktan men ediyorum ve konuşmanız için on dakika daha tanıyorum.

Dimitrov- Mahkemeye, kararla ilgili olarak kendi mantık önerilerimi sunmaya hakkım var. Savcı, Komünistlerin ortaya koyduğu kanıtların, güvenilir olmadığını ileri sürdü. Ben bunun karşıtı görüşü savunmayacağım. Yani, Nasyonal Sosyalist tanıkların hepsinin yalancı olduğunu söylemeyeceğim. Milyonlarca Nasyonal Sosyalist arasında namuslu kişilerin de olduğuna inanıyorum.

Başkan- Böyle kötü niyetli sözler sarfetmenizi men ederim.

Dimitrov- İddia makamının başlıca tanıkları olarak çağrılanların Nasyonal Sosyalist milletvekilleri, Nasyonal Sosyalist gazeteciler ve Nasyonal Sosyalist tufeyliler olması biraz tuhaf değil mi? Nasyonal Sosyalist milletvekilleri Karwahne, Torgler'i Reichstag'da Van der Lubbe ile birlikte gördüğünü söylüyor. Nasyonal milletvekili Frey Reichstag'da Popov'u Torgler ile birlikte gördüğünü belirtiyor. Nasyonal Sosyalist Walter, Dimitrov'u Van der Lubbe ile birlikte gördüğünü ileri sürüyor. Nasyonal Sosyalist gazeteci Weberstedt, Tanev'i Van der Lubbe'nin yanında gördüğünü söylüyor. Nasyonal Sosyalist gazete *Völkischer Beobachtefe* Zimmermann imzasıyla yazılar yazan Dr. Droescher ise...

Başkan- (Sözünü keserek) Yazılan onun yazdığı kanıtlanmış değildir.

Dimitrov- ... mahkemede verdiği ifadede, Sofya Katedrali olayından Dimitrov'un sorumlu olduğunu belirtiyor - ki bunun böyle olmadığı kamtlanmıştır-ve beni Reichstag'da Torgler ile birlikte gördüğünü söylüyor. Droescher ile Zimmermann'ın aynı kişi olduklarını kesinlikle iddia ediyorum...

Başkan- Bu iddiayı reddediyorum. Bu, kanıtlanmış değildir.

Dimitrov- Polis memuru Heller, mahkemede, 1933 yılında Reichstag'ı Komünistlerin yaktığını

kanıtlamak için 1925 yılında yayınlanmış bir kitaptan Komünist bir şiir okudu.

Bana da bir şiir okumak, en büyük Alman şairi Goethe'nin bir şiirini okumak zevkini lütfetmenizi istiyorum:

Mutluluğumuzun terazisi,
Arada bir geliyor dengeye,
Yaklaşan günlerde onun için
Akıllı davranmak gerekiyor.
Sürekli yükselmen gerek senin,
Bükmeli ya da bükülmelisin,
Ya da çalışmalı duraksız hiç
Ya üzülmeli, ya gülmelistn,
Ya örs olmalısın sen, ya çekiç!

Evet, örs olmak istemeyen, çekiç olmalıdır. Alman işçi sınıfı bu gerçeği, 1918'de de, 1923'te de, 20 Temmuz 1932'de de. Ocak 1933'te de anlayamadı. Bunun sorumluluğunu Sosyal Demokrat liderler yani Wells'ler, Severing'ler, Braun'lar, Leipart'lar, Grass-mann'lar taşımaktadır. Alman işçileri, artık bugün bu gerçeği kavrayabilirler!

Burada Alman hukukundan ve kanunundan çok söz edildi. Ben de bu konudaki görüşlerimi belirtmek istiyorum. Herhangi bir zamanda egemen durumdaki siyasi çevreler ve o gün geçerli olan siyasi akımlar, mahkeme kararlarını hiç kuşkusuz etkiler.

Mahkeme, Adalet Bakanı Kerl'i yetkili bir tanık olarak görmektedir. Şimdi onun sözlerini tekrarlayacağım:

"Formel-liberal hukukun önyargısı, nesnelliğin adalet ilahı sayılması yolundadır. Şimdi biz de kişilerin adalete yabancılaşmalarının kaynağına varmış bulunuyoruz. Ne olursa olsun, her zaman adalet bu yabancılaşmadan, bu nesnellikten sorumludur. Bir ulusun kendi varlığı için savaştığı bir sırada nesnellik de ne demek oluyor? Savaştaki asker, nesnelliği tanır mı, savaş kazanan ordu nesnel olmayı bilir mi? Askerlerin ve ordunun bir tek düşüncesi vardır, bir tek şeyi bilirler özgürlüğü ve ulusal onuru kurtar-

mayı, ulusu kurtarmayı bilir onlar.

Ölüm kalım savaşı veren bir ulusun adaleti de, nesnellik karşısında eli kolu bağlı kalamaz. Yargıçlar kurulu, iddia makamı ve baro, bir tek şey düşünmelidir: Ulusun varlığı için önemli olan nedir, ulusu ne kurtarabilir? Durağanlık ve bu kemikleşme nedeniyle halktan kopukluk anlamına gelen ilkesiz nesnelliğe hayır, bunun yeri yoktur. Bütünün ve bireylerin bütün davranışları, bütün tedbirleri halkın, ulusun hayati çıkarlarına uygun olacaktır."

Görüldüğü gibi, adalet izafi bir kavram oluyor...

Başkan- Bu sözlerinizin konu ile ilgisi yok. Kendi önerilerinizi ileri sürün.

Dimitrov- Savcı, Bulgar sanıkların kanıt yetersizliği nedeniyle beraat etmelerini önerdi. Bu istek beni tatmin etmiyor. Sorun hiç de o kadar basit değil. Bu, bizi kuşku altında kalmaktan kurtarmaz. Gerçek odur ki, bu duruşma, bizlerin Reichstag yangınıyla hiçbir ilişkimiz olmadığını kesinlikle kanıtlamıştır ve bizi suçlayacak hiçbir neden bulunamamıştır. Biz Bulgarlar ve de Torgler, kanıt yetersizliğinden değil, birer Komünist olarak anti-Komünist eylemle hiçbir ilişkimiz olmadığı için beraat etmeliyiz.

Bu nedenle, kararın şu yolda verilmesini öneriyorum:

1) Yüce Divan, Torgler, Popov, Tanev ve benim suçsuzluğuma ve iddianamenin asılsızlığına karar versin;

2) Van der Lubbe'nin işçi sınıfı düşmanları tarafından maşa olarak kullanıldığı açıklansın;

3) Bize karşı yalan yere suçlamalar düzenleyenler hakkında cezai hükümler uygulansın;

4) Bu duruşma sırasında uğradığımız zararlar, kaybettiğimiz zaman, bozulan sağlığımız ve çektiklerimiz için bize tazminat verilsin.

Başkan- Mahkeme kararını verirken, bu önerilerinizi de göz önüne alacaktır.

Dimitrov- Bu önerilerin istekle yerine getirileceği zaman da gelecektir. Reichstag yangınının

açıklığa kavuşması ve gerçek suçluların ortaya çıkarılması, gelecekteki proletarya diktatörlüğünde halk mahkemelerine *düşecek* bir ödevdir.

Onyedinci yüzyılda, bilimsel fiziğin kurucusu *Galilei,* kendisini kafir olarak idama mahkum eden Engizisyon mahkemesi önüne çıkarıldı. Galilei, inançlı ve kararlı olarak, *"Eppur si muove!" "O -dünya-herşeye rağmen dönüyor!"* dedi. Bu bilim kanununu, sonra bütün insanlık öğrendi ve benimsedi.

Başkan- (Dimitrov'un sözünü keser. Ayağa kalkar ve kağıtlarım toplar ve çıkmaya hazırlanır.)

Dimitrov- (Sözünü sürdürür) *Biz Komünistler de, bugün en azından koca Galilei kadar kararlı ve inançlı olarak diyoruz ki,*

"Eppur si muove!"

"O herşeye rağmen dönüyor!"

Tarihin çarkı, bir Sovyet Avrupa'ya doğru, bir Dünya Sovyet Cumhuriyetleri Birliğine doğru dönmektedir.

Ve ne imha tedbirleri, ne hapishaneler, ne idam cezaları. Komünist Enternasyonalin liderliğindeki proletarya tarafından döndürülen bu çarkı durdura-mayacaktır. Bu çark, Komünizmin son zaferine doğru dönüp durmaktadır.

(Polisler Dimitrov'un kollarından tutarak, zorla yerine oturturlar.

Başkan ve yargıçlar kurulu, Dimitrov'un konuşmasını sürdürüp sürdürmemesini karara bağlamak üzere çekilirler. Görüşmeden sonra yargıçlar kurulu yerini alır ve Dimitrov'un konuşmasını yasakladıklarını açıklar.)

i 6 Aralık *1933*

BÖLÜM: XV

PROLETARYA BİRLEŞİK CEPHESİ
(Rundschau Gazetesinin Moskova Özel Muhabiriyle Yapılan bir Konuşmadan)

- *Yoldaş Dimitrov, hapishanedeyken, sizin kur tulmanız için dünya kamuoyu tarafından girişilen kampanyayı öğrendiniz mi?*

- O sıralarda basında yer alanları ancak buraya geldikten sonra öğrenebildim. Bunları şimdi ayrıntılarıyla inceleyebiliyorum. Hapishanedeyken dış dünyadan tamamen koparılıp kapatılmıştım. Leipzig ve Berlin'deki emekçilerin, uğrunda savaştığımız davaya besledikleri yakınlık ve sevgiyi, çeşitli ufak belirtilerden, bir bakıma içgüdüsel olarak seziyordum. Bu duyguyu duruşmalar boyunca proleter tanıkların davranışlarından bir hapishaneden ötekine sevkedilirken ve daha başka birkaç olayda algılamıştık.

- *Hiç mektup almadınız mı?*

- Pek çok mektup gönderildi, ama bunların he men hepsi hapishane yetkilileri tarafından alakonuldu. İlk birkaç ay, mektuplarıma el konulduğundan kuşkulanmadım bile. Sonra yazışmalarıma engel olunmasına var gücümle karşı çıkınca, bana şu tarz mektupları verdiler:

"Reich Yüce Divanı, Dördüncü Ceza Dairesi
Berlin, N.W. 14 Ekim 1933
Yazar Bay Dimitrov'a, Berlin, Alt Moabit

Bilinmeyen kişiler tarafından size yazılmış mektupları okumanıza izin verilmediğini bildiririz."

Bir de 7 Ekim tarihli şu mektup var:

"Size verilmesi halinde hapishane düzenini bozacağı için, Romain Rolland ve Henri Barbusse imzalı telgrafın tarafınıza verilmesine izin çıkmadığını bildiririz."

Sonra, 31 ekim 1933 tarihli şu yazıyı aldım:

"Paris'teki Federation unitaire des travailleurs du livre et du papier'den gelen mektubun size verilmesine izin çıkmadığını bildiririz. Mektupta Komünizm propagandası vardır ve hapishane düzenini bozabilir."

Birkaç ay süren mahkeme boyunca, her gün bana yazılmış çok sayıda mektubun Mahkeme başkanma teslim edildiğini gördüm. Ama bu binlerce mektup bana verilmedi. Sadece arada bir yukarıda sözünü ettiğim türden, yasaklamaları bildiren resmi yazılar aldım. Ne var ki, yetkililerin, dünyaca ünlü yazarlardan gelen, hatta siyasal nitelik taşımayan mektupları "hapishane düzenini bozar" gerekçesiyle yasaklamalarına karşın, SA ve SS birliklerinden yüzlerce kişinin nöbetçilik ettiği hapishanedeki hücreme, bilmediğim yollardan birtakım mektuplar ulaştı. Gördüğünüz gibi (Dimitrov, mektup ve telgraflarla dolu masayı gösterdi) bir kısmını son ana kadar saklayabildiğim mektupları henüz tamamen okumuş ve ayırmış değilim. Hapishanedeyken, çeşitli partilerden olan yazarlardan aldığım şu mektuplara ve kartlara bir göz atın hele.

Berlin'den gönderilen bir kartta sadece şunlar yazılı:

"Georgi Dimitrov! Senin yanındayız."

Stuttgart'tan gelen bir başka kart da şöyle diyor:

"Dimitrov! Bulgar işçi sınıfı seninle övünebilir!, Yaşasın dünya devrimi!"

Bu kartlardan yazılış tarzından ve içeriğinden bunları sınıf bilinçli işçilerin gönderdiği anlaşılıyor. Bu da, Ludwigshafen'den, partili olmayan bir

aydından gelen mektup:

"17 Aralık 1933.

Sayın Bay Dimitrov! Özgürlük saati çok uzaklarda değil. Ayağınızdaki Almanya tozunu silkeleyeceksiniz. Ama unutmayın ki, burada da sizin bundan sonraki kaderinizle ilgilenen dostlar kazandınız. Ben ne Komünistim ne de bir başka partidenim, ama aklı başında bir adamım..."

Bir de şu var (Dimitrov, mektupların arasından birini aldı ve bana vermeden önce uzun süre büyük bir duyarlıkla göz gezdirdi):

"Kari Marx-Hof *Viyana, 7 Aralık 1933*

Sevgili Yoldaş Dimitrov:

Birçok yoldaşımız adına, size en içten selamlarımızı iletiyoruz. Milyonlarca kişi sizin yiğit sözlerinizi dinliyor. Milyonlarca kişiye yeni güç veriyorsunuz. Mücadeleniz boşa gitmeyecek, sizin mücadeleniz bizim de mücadelemizdir. Sınıf bilinçli proletaryanın büyük ordusu hep birlikte sizin ar-kanızdadır!

Savaşçı proleter selamlanyla *üç imza*(*)

Viyanalı işçilerden aldığım tek mektup bu değil. Çoğu, kendi adlarına mektuplar gönderdiler. Bunların arasında çeşitli işçi örgütlerinden gelen mektuplar da vardı. Reformist bir sendikadan da mektup aldım.

Bilinmeyen yollardan elime ulaşan mektuplar arasında, İngiltere'den, Hollanda'dan, İsviçre'den, İsveç'ten, vb. gönderilmiş pek çok mektup vardı. Bu mektuplar bir dayanışma belirtisidir. Hatta bir İngiliz işçisi, faşist hapishaneye gönderdiği mektuba "Yoldaş Dimitrov" diye başlamayı bile uygun görmüştü. Bu ve bunun gibi satırlar ile sonradan Sosyal Demokrat barikat savaşçıları olan Karl Marx Hof takilerden gelen mektup, canlı Birleşik Cephenin

(*) Avusturya'daki durumla bağlantılı olarak okurlarımızın anlayacakları nedenlerle İmzaları sildik. (Rundsdau Gazetesi Özel Muhabirinin Notu.)

hücreme sızan ışınlarıydı. Bu mektuplar, Komünist Enternasyonalimizin uyguladığı biçimdeki Birleşik Cephe görüşünün ne kadar doğru olduğunu gösteriyor. Şimdi sorun, davamıza duyulan bu yakınlığı, devrimci mücadeledeki gerçek birliğe dönüştürmektir. Bununla ilgili olarak. Sosyal Demokrat işçilere şu dileğimi ve ricamı iletmek istiyorum:

Sosyal Demokrat işçiler, kendi liderlerinin müflis tutumundan gerekli sonuçlara varsınlar ve Komünist politikanın doğruluğunu kesinlikle anlasınlar. Komünist partisi ile elele, faşizmi yıkmak ve devrim yoluyla sosyalizme varmak için mücadele etsinler.

Dünya proletaryasının ve bütün aklı başında işçilerin, binlerce devrimci savaşçıyı ve özellikle Alman proletaryasının lideri Yoldaş Thaelmann'ı kurtarmak için daha büyük coşku ve güçle mücadeleyi sürdürecekleri, sadece dileğim değil, aynı zamanda kesin inancımdır. Bir kez daha tekrarlamak isterim ki, bence Thaelmann'ın kurtarılması, uluslararası işçi sınıfı için bir onur sorunudur.

Özel muhabirin notu:

Yukarıdaki satırları postalamadan az önce. Yoldaş Dimitrov, Karl Marx-Hof'taki Sosyal Demokrat işçilerden 2 Mart tarihli bir mektup aldı Bu mektuptaki üç imzadan sadece birini bulabildik. Bu imzayı, mektuba ilişik olarak gönderilen ve faşist bombalarla yıkılmış işçi evlerini gösteren bir fotoğrafla kapatıyoruz. Öteki iki savaşçı ya gizli polis tarafından öldürülmüş, ya da Dollfuss[37] zindanlarına atılmış olmalılar. Bu mektuptan, sadece Dimitrov'un davasına değil, Komünizm davasına olan dayanışma da fışkırmaktadır. Bu mektup aynı zamanda, Sosyal Demokrat işçilerin, kendi liderlerinin ihanetlerini suçlaması ve Komünist liderlerin yönetiminde Avusturya işçi sınıfının böylesine utanç verici bir yenil-

(37) Engelbert Dollfuss (1892-1934) Avusturyalı gerici politikacı, Faşist Katolik Hıristiyan Sosyalist Partisi lideri, 1932-34'te Başbakan ve Dışişleri Bakanı, Avusturyalı Nasyonal Sosyalistlerin bir ayaklanması sırasında öldürülmüştür.

giye sürüklenmeyeceğinin beltrtümesidir. Karl Marx-Hof'lu Sosyal Demokrat işçiler, "Bu bize acı bir ders oldu" diye yazmaktadırlar. Mektup şöyledir:

"Karl Marx-Hof Viyana, 2 Mart 1934

Sevgili Yoldaş Dimitrov,

Sizin ve yoldaşlarınız Popov ile Tanev'in, kahverengi cehennemden kurtulduğunuzu ve Sovyetler Bir-liği'ne varmış bulunduğunuzu sevinerek öğrendik. Şimdi binlerce proleter rahat soluk alıyor, çünkü saflarımızda sizler gibi yiğit savaşçılara gerek duyuyoruz. Böyle kahramanlarımız olsaydı, Avusturya işçi sınıfı, ihanet yüzünden uğradığı o utanç verici yenilginin acısını tatmazdı. Bu bize acı bir ders oldu. Bizim için bu, 1905 Rus Devriminin yerine geçti Umarız ki bu durum uzun sürmez, biz de bir Sovyet Avusturya ilan ederiz ve Rusya'ya kardeş elimizi uzatarak, proleterlerin yaşayabileceği yeni bir devleti birlikte kurarız. Gerçek bir işçi devletini.

Sevgili Yoldaş Dimitrov, bize lütfen birkaç satır yazın ki gerçekten Rusya'da olduğunuza inanabilelim, çünkü artık iyice kötümser olduk.

Savaşçı selâmlar,

"Rundschau" sayı 21 15 Mart 1934

BÖLÜM: XVI

BİRLEŞİK CEPHE İÇİN MÜCADELE

Kapitalist ülkelerdeki ilerici işçiler için Ekim zaferini kutlama yıldönümünün anlamı herşeyden önce sosyalist devrimin derslerini uluslararası proletaryanın mücadelesine uygulamak ve ders çıkarmaktır.

Rusya işçi sınıfının *Devrimci Proleter Partisi*-Bolşevik Partisi- öncülüğünde Menşevizm ile şiddetle mücadele ederek, *proletarya diktatörlüğü* Ekim Devriminde bir zafer kazandı. Ekim Devrimi proletaryanın politik öncülüğünde proletarya-köylülük ittifakının zaferidir. 1917'de silahlı işçilerin ayaklanması, *Sovyetleri* ayaklanmanın aygıtı ve iktidarın; proletarya diktatörlüğünün Sovyetlerin aygıtı olduğuna inanıldığı için başarıya ulaştı. SSCB emekçi halkı Ekim Devriminin kazanımlarım kendinden bir parçaymış gibi savundu. Çünkü O, *uluslararası proletaryanın desteğine* dayanan dünya devriminin bir parçasıdır.

Lenin'in partisi öncülüğünde, geçen 17 yıl zarfında SSCB'de proletarya diktatörlüğünün kazandığı harikulade başarılar, bütün dünya tarafından bilinir. Çevresinde milyonlarca emekçiyi toparlayan proletarya diktatörlüğü, bu geri tarım ülkesini bir sanayi ülkesi haline getirerek sefalet ve işsizliği tamamen

kaldırdı. Tarımın kolektif çiftlikler halinde yeniden sosyalist örgütlenmesi sayesinde SSCB, büyük çapta makineleşmiş kolektif çiftçilik ülkesi haline geldi. Sürekli gelişen ekonomik ilerleme nedeniyle, köy ve kasabalardaki emekçi kitlelerin hayat standartları devamlı artıyor ve yeni sosyalist kültür hızla gelişiyor. Eskiden halkların zindanı iken Rusya, şimdi çeşitli ulusların gönüllü birliği olan Sovyet Cumhuriyetleri haline gelmiştir. Sovyetler Birliği, dünya proleter devrimini gerçekleştirebilecek bir tabya, sosyalizmin dayanağı, uluslar arasındaki barışın kalesi ve bütün ülkelerdeki emekçi halkın sosyalist ana vatanıdır. ,

Kapitalist ülkelerde süre ve yayılma bakımından benzeri görülmemiş şiddetli bir kriz milyonlarca insanı sefalete ve mahva sürükledi. Hatta krizden, üretimde bir miktar artış gösteren özel bir depresyona geçişte bile geniş kitlelerin durumu düzeleceğine daha da kötüleşti. Milyonlarca işçi, işsiz ve umutsuz kaldı. Burjuvazi ücretleri azaltmakta, sosyal güvenliğin son kalıntılarını da yok etmekte, köylü kitlelerini mahva sürüklemekte, milyonlarca genç erkek ve kadını işsizliğe, maddi ve manevi sefalete mahkum etmektedir.

Dünya pazarlarının, hammadde kaynaklarının ve etki alanlarının tekrar bölüşülmesi yoluyla bu krize bir çare bulma çabalan içinde olan burjuvazi, büyük bir gayretle dünyanın yeniden paylaşılması için yeni bir savaş hazırlamaktadır. Hararetli bir "silahlanma" yarışı devam etmektedir; ulusal ekonomiler savaş ödevlerine göre ayarlanmıştır; işçilere savaş sanayii ile ağır ek işler yüklenmiştir.

Burjuvazinin ekonomik saldırısı ve savaş hazırlığı geniş kitleleri gittikçe artan bir savunmaya itmiştir. Birçok ülkede, devrimci mücadele yolunda komünist partileri izleyen işçilerin sayıları artmaya başlamıştır.

Burjuvazi, kitleleri yağma edebilmek ve bu şartlarda savaş hazırlıkları politikasını daha etken bir

şekilde sürdürebilmek için diktatörlüğünü bütün ülkelerde sıkılaştırmakta, demokratik hakların ve özgürlüklerin son kalıntılarını da yok ederek *faşist* burjuva diktatörlüğüne gittikçe artan bir şiddetle sarılmaktadır. Faşizmin bugünkü görevi proletaryanın bütün sınıf örgütlerini yıkmak, devrimci proleter öncüleri maddeten yok etmek ve milyonlarca emekçi için terör, kanunsuzluk ve karanlık bir kölelik rejimi kurmaktır.

Yeryüzünün en emperyalist, en şovenist unsurlarının temsilcisi olan faşizm, dünyanın yeniden paylaşılması yoluyla bu krizden kurtulma çarelerini ararken, milliyetçi ve ırkçı propaganda ile geniş kitleleri yanlış yönlendirmeye çalışmakta, bazı ulusları diğerlerine karşı kışkırtmakta ve yeni bir emperyalist savaşı körüklemektedir. İşçi hareketini kırmanın temel sınıf amaçlarına uygun düştüğü faşizm, şimdi uluslararası proletarya ve SSCB'ine saldırıya geçebilmek için burjuva dünyasının en karşı-devrimci güçlerini bir araya getirmeye bakmaktadır.

Proleter güçler arasında birlik bulunmamasından yararlanan burjuvazi, *işçi sınıfının değişik kesimlerine saldırıp felaketler yağdırmakta ve köylünün belirli bir kesimiyle işçileri yenmekte,* şimdilik hâlâ başarılı olmaktadır. Burjuvazi emekçi sınıfın öncüsünü ya Avusturya'da olduğu gibi geri kalan proletarya ve köylü kitlelerinden izole edilmiş olduğu zaman yenebilmekte ya da İspanya'da olduğu gibi köylü ordusunun yardımıyla, köylülerle bir mücadele işbirliği kurmadan ayaklanan şehir işçilerine saldırmaktadır. Ya da bir ülkede faşist diktatörlük kurulmuş olduğundan komşu ülkedeki sınıf kardeşlerine yardım edemeyen işçi sınıfı yüzünden bu ülkede de kolayca diktatörlük kurulmaktadır.

Avrupa ülkelerinin proletaryası 1918-1920 devrimci eylemlerinde başarılı olamazlarken, Rus proletaryasının Ekim Devrimi neden zaferle sonuçlanmıştı? Macaristan'daki,* Bavyera'daki,** Sovyet

(*) 22 Mart 1919'da Macaristan'da ilan edilen Sovyet Yönetimi

Cumhuriyetleri, Almanya, Avusturya ve Finlan-diya'daki devrimler, İtalya*** işçilerinin fabrika ve işyerlerini işgal hareketleri neden yenilmiş, bastırılmış ve kana boğulmuştu? Niçin Almanya ve Avusturya'da faşizmin iktidara gelme olasılığı doğmuştur? Diğer ülkelerde, hatta görünüşte en demokratik ülkelerde bile, faşizm şimdi işçi sınıfını neden tehdit etmektedir?

Bu sorular bugün bütün mantıklı işçilerin kafasını meşgul etmekte. Sosyal Demokrat Partilerin, reformcu işçi sendikalarının ve diğer örgütlerin üyesi olan işçilerin karşısına büyük bir ısrarla dikilmektedir.

Bu hareketlerin yenilgiye uğramasının sebebi, çoğunluğun Sosyal Demokrat liderliği altında bulunan Avrupa işçilerine, burjuvazinin yatıştırılma politikası uygulaması, burjuvazi ile uzlaşmalarıydı. Onlar burjuva demokratik cumhuriyetiyle kan dökülmeden, barışçı yoldan sosyalizme ulaşabileeklerine inanıyorlardı. Başka bir neden de Avrupa proletaryasının sağlam, birleşmiş, devrimci bir partiye sahip olmamasıydı. Bir diğer neden, Avrupa proletaryasının milyonlarca sağlam köylüyü mücadeleye sokmama yeteneksizliği idi.

1918-20 devrimlerinin başarıya ulaşamamasının ve faşizmin iktidara gelmesinin tarihi sorumluluğu, bu yüzden. Sosyal Demokraside ve onun burjuvazi ile işbirliği politikasında aramak gerekir. Sosyal Demokrat Partilerin peşinden giden milyonlarca işçi bu sorumluluğun farkına şimdi daha iyi varmaktadırlar.

Sosyal Demokrat Partinin ihanetine uğradı ve karşı-devrimci faşist Horthy'e teslim edildi.

(**) "Bağımsız Sosyal Demokratlar" 13 Nisan 1919'da Sovyet Ba-varya Cumhuriyetini ilan ettiler ama bu cumhuriyeti 1 Mayıs 1919'da yıkan karşı-devrimci güçlerle başa çıkamadılar.

(***) Milano, Cenova ve Torino'daki İtalyan İşçiler, 1920 Eylül'ünde fabrikaları ellerine geçirdiler ama Genel İşçi Konfederasyonunun reformcu liderlerinin ihaneti yüzünden aldıkları fabrikaları geri vermek zorunda kaldılar.

Bütün kapitalist ülkeler işçileri, birleşmemiş güçlerini örgütlemenin gereğini gittikçe daha iyi anlıyorlar ve Birleşik Cephenin kurulması için Komünist partilerin çabasını desteklemeye başlıyorlar. *Birleşik proleter cephesi meselesi bütün ülkelerdeki işçi hareketinin ana meselesi ve en önemlisi*
görevi haline gelmektedir.

*

Birleşik Cephe meselesi *Sosyal Demokrat Partilerin* ve komünist olmayan diğer işçi örgütlerinin *saflarına iç ayrılıklar ve mücadeleler saçmaktadır.* Bu partiler içinde burjuvazi ile sıkı sıkıya birleşmiş bulunan "sağ unsurlar" Birleşik Cephenin kurulmasını önlemek için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Bütün ileri Sosyal Demokrat işçiler ise, aksine, Birleşik Cephe ve komünistlerle birlikte savaşma düşüncelerini cesur bir şekilde kabul etmektedirler. Sosyal Demokrat Partilerin içindeki "sol unsurlar" demagojik ifadelerle. Sosyal Demokrat işçilerin Birleşik Cephe saflarına geçişten etkilenmelerini ve Sosyal Demokrat kitlelerin daha fazla devrimci eyleme katılmalarını önlemeye çalışmaktadırlar.

Sosyal Demokrat Partilerin içindeki bu oldukça devamlı farklılaşma bir yandan Birleşik Cephenin gelişmesi ve genişlemesi ile daha da artacak, saf-larındaki sürtüşme daha da kızışacak ve birçok durumlarda sağ grupların yok edilmesine, burjuva partileriyle ilişkilerini artırmalarına, diğer yandan da devrimci Sosyal Demokrat işçilerin ayrı gruplar ve örgütler halinde belirmesine yol açacaktır.

Son yıllarda farkına varılmamış olan son derece önemli bir gerçeği bugün görebilmekteyiz: Sosyal Demokrat işçiler ve Sosyal Demokrat örgütler birçok ülkede faşizme karşı, silahlı mücadelelerde bile komünistlerle birleşmektedirler. *Avusturya'da* Sosyal Demokrasinin yatıştırma politikasını reddeden ilerici Sosyal Demokrat işçilerin komünistlerle yan yana silaha sarılarak saldırgan faşizmi son anda

durdurmaya çalıştıklarını gördük. Avusturya işçi sınıfı, şimdi Şubat mücadelelerini aklında tutarak devrimci yeni bir mücadele ile birliğine kavuşmaktadır. *İspanya'ya* Komünist, Sosyalist ve Anarko-sendikalist işçiler elde silah faşist saldırısına karşı savaştılar. Komünist Partisi silahlı mücadeleden hemen önce *İşçi Birliği* ile birleşmiş ve onu bir Birleşik Cephe örgütü haline getirmişti. Devrimci köylü rezervlerine yakınlaşmayı başaramayan İspanyol işçi sınıfının bazı bölgelerde işçi ve köylü hükümetlerini ortaya çıkaran böyle uzun bir savaşı sürdürmesini, ancak devrimci mücadele süreci içinde beliren Birleşik Cephe mümkün kılmıştır.

Son aylarda, *Fransa'da* hızlı bir Birleşik Cephe gelişimi izlenmektedir: Komünist parti ve Sosyalist Parti faşizme ve burjuvazinin saldırısına karşı birleşik mücadele için bir anlaşma imzaladılar. Fransız işçi sınıfı, tek cephede toplanarak ve ortak sendikalarda birleşmeye başlayarak faşizmin bütün kışkırtıcı hareketlerini defetmektedirler. İşçilerin birlik ve mücadeleye olan istekleri gün geçtikçe her ülkede artmaktadır.

Fakat bütün bunlar yalnızca ilk adımları teşkil etmektedir. İkinci Enternasyonal liderlerinin ve birtakım Sosyal Demokrat Partilerin karşı çıkmasına rağmen, Birleşik Cephenin kitleler arasında yayılıp yerleşmesine daha fazla çalışılmalıdır. Birleşik Cephe, herşeyden önce, kitlelerin kendileri tarafından mücadele için yaratılmış birleşik organları etrafında, *aşağıdan gelen mobliizasyonu (seferberlik), genişletilmeleri ve birleştirilmeleridir.* Birleşik Cephenin en acil görevi, *özellikle fabrika ve işyerlerinde kitlelerin inisiyatifinde Birleşik Cephe seçim organları kurmaktır.* Bunun kadar önemli bir görev de Birleşik Cephenin daha fazla gelişmesi için *işçi sınıfının bütün sendikalarının* burjuvaziye karşı sınıf mücadelesi organları olarak *birleştirilmeleri gerekmektedir.*

Birleşik Cephenin daha başarılı olması, hepsinin

üstünde. Komünist Partilerin genel sağlamlığına, doğru politikaya, komünistlerin enerjik kitle çalışmalarına bağlıdır, çünkü onlar Birleşik Cephenin gerçek öncüleri ve ana örgütleyici gücüdürler.

Birleşik Cephe taktiklerini izlerken, somut şartlara bağlı olarak değişik ülkelerde az veya daha çok olmak üzere, iki çeşit engelle karşılaştık. *Birincisi:* Birleşik proleter cephesinin örgütlenme sebebinin önemi ve adiliğinin anlaşılmaması, kitlelerin sekter bir korkusu, geniş kitle politik eylemi korkusu. Birleşik Cephe örgütlenmesi için kitleler arasındaki ısrarlı ve devamlı çalışma, şimdi, yalnız Sosyal Demokrat Partiye yapılan formel nutuklara indirgenmiştir. Bu partinin liderleri tarafından birlikte eylemin reddedilmesi bazı arkadaşlarda yalnızca bir ferahlık duygusu yarattı. Halbuki daha fazla bir enerji ile Sosyal Demokrat liderlerinin bu sabotajını kullanıp karşı eylemi dikkate almadan, hatta ona rağmen, Sosyal Demokrat işçilerle ilişki kurup onları Birleşik Cepheye doğru itmeliydiler.

Şimdi bazı yoldaşlar Birleşik Cephe taktiklerini yalnızca Sosyal Demokrat işçilerin Komünist Partilerin saflarına hemen geçişi olarak görüyorlar. Gerçekte, devrimci bir mücadele ile. Sosyal Demokrat ve komünist olmayan diğer işçilerin bu geçişi, bizim her işçi için ayrı ayrı savaşacağımız, oldukça uzun bir süreçtir.

İkincisi Sosyal Demokrat Parti ile bir anlaşmaya varmak veya yapılmış bir anlaşmayı devam ettirmek isterken, bazen arkadaşlar bizim ideolojimiz ile Sosyal Demokratların ideolojisi arasındaki farkı tahrif etmekte veya Birleşik Cephe için mücadeleyi anlaşma çerçevesine sıkıştırmakta. Birleşik Cephe ağırlık merkezini kitlelerin kendilerinin harekete geçmesine kaydırmaktadırlar. Anlaşılmalıdır ki. Birleşik Cephenin kurulup sağlamlaştırılarak yayılması için yapılan mücadele. Komünist Parti ile Sosyal Demokrat Parti arasındaki Komünist ve Sosyal Demokrasi arasındaki uyuşmaz bir sınıf mücadelesi politikası

ile burjuvazi ile sınıf işbirliği politikası arasındaki farkın yani SSCB'de, sosyalizmin zaferine yol açan Bolşevizmin ve çeşitli ülkelerde gericiliğin ve faşizmin iktidara gelmesine neden olan Sosyal Demokrasinin kitlelere izahı için devamlı ideolojik çalışma yapılmasını da içerir.

Kapitalistlerin saldırısına, faşizme ve savaşa karşı birleşik işçi cephesinin pratik yoldan gerçekleştirilebilmesi için Sosyal Demokrat Partilerle anlaşmalara varmak hiçbir şekilde ideoloji ve sınıf işbirliği uygulanması konularında Sosyal Demokrasiye karşı mücadelemizde gecikme ve rahatlama getirmez.

Tam aksine. Birleşik Cephenin çıkarı için bu ilke mücadelesi yoğunlaştırılmalıdır. Bundan başka, propagandamız proleter politikamızla ilişkili olmalıdır. Somut politika yerine soyut politika getirmekten kaçınmak gerekmektedir. Komünist Partinin Komünizm propagandası yapmak için kurulmuş bir birlik değil, proletaryanın *siyasi partisi* olduğu unutulmamalıdır. Komünistler Birleşik Cephe için savaşırken devrimci görüş açılarını bir an bile kaybetmemelidirler. Birleşik Cephe ile stratejik görevleri, yani proleter devriminin, proletarya diktatörlüğünün zaferi için mücadelelerini nasıl birleştireceklerini bilmelidirler.

Yukarıda belirtilen iki ana engele karşı devamlı bir mücadele olmadan birleşik proleter cephesinin kurulması ve yayılması için başarılı çalışma yapmak imkansızdır. Ana saldırı belirli bir anda, belirli somut koşullarda, mücadelenin belirli bir aşamasında Birleşik Cephenin kurulup sağlamlaşmasına karşı olan *temel engeli* hedef almalıdır. Birleşik Cephe taktiklerinin ayrı ülkelerin sınıf güçleri dengesini ve somut koşullarım göz önüne almayan biçimsel uygulamalarını kesinlikle önlemek gerekir. Bir ülkenin. Örneğin Fransa'nın, deneyleri, koşulları tamamen değişik bir ülkeye, örneğin İngiltere'ye, olduğu gibi ak-tarılmamalıdır. Bir ülkenin politik ve örgütsel deney-

lerinin hiç eleştirilmeden, olduğu gibi diğer ülkelere model olarak alınması, çoğu zaman işçi sınıfına pahalıya malolan yenilgilere yol açmıştır.

Kendi bölümlerinin gelişmesine ve birliğine. Sosyal Demokrat Partiler içindeki devrimci eyleme katılan işçi kitlelerine, reformcu sendikalara ve diğer örgütlere dayanan üçüncü Enternasyonal, Komünist, Sosyal Demokrat, Anarko-sendikalist ve diğer işçileri kapitalist saldırısına, faşizme ve savaş tehdidine karşı korumak için ortak bir mücadelede örgütlemeyi günümüzdeki ana görevi olarak bilir.

7 Kasım 1934

BÖLÜM: XVII

BARIŞ İÇİN MÜCADELE PROLETARYANIN BİRLEŞİK EYLEMİ" (Sendika konferans salonunda, 11 Mayıs 1935'te yabanca işçi delegasyonuna sunulan 1 Mayıs konuşması)

Yoldaşlar, sizler kapitalist ülkelerden proletarya diktatörlüğü ülkesine -Sovyetler Birliği- dünya proletaryasının ilk -fakat son değil- devletine geldiniz.

Sermayenin ve faşizmin egemen olduğu oralardaki işçi sınıfının ve buradaki, burjuvaziyi devirmiş, şanlı Bolşevik Partinin önderliğinde zaferler kazanarak sosyalizmi inşa eden işçi sınıfının koşulları arasındaki olağanüstü farkı kendi gözlerinizle görme olanağına sahipsiniz ve sahip olmaya devam edeceksiniz.

Proletarya devriminin Kızıl Bayrağı, dünyanın altıda birinde zaferler kazanarak dalgalanıyor. Dünyanın altıda biri üzerinde kapitalistler ve toprak ağalan değil, işçiler ve köylüler, iktidardadır. Milyonlarca Sovyet erkeği, kadını, işçisi ve bu büyük ve engin Sovyet anavatanının kolektif işçileri, eski, karanlık ve geri, çarcı toprak ağalarının Rusyasını, en son tekniğin, mekanikleşmenin ve endüstrileşmenin ülkesine, Sosyalizm ülkesine dönüştürüyorlar.

Bir kere iktidara geldi mi, işçi sınıfının *neleri* başarabileceğini kendi gözlerinizle görüyorsunuz, bir

(*) Raporun özeti

Mayıs'ta Kızıl Meydan'da, Sovyetler Birliği'nin güçlü donanmış kuvvetlerini -şanlı Kızıl Ordumuz— işçi sınıfının kuvvetini, Sovyet topraklarının kuvvetini gördünüz.

Birlikte, Kızıl Meydan'da sırayla önümüzden geçen tankları, üstümüzde uçan uçakları seyrettik. Yalnızca Sovyetler Birliği işçi sınıfının donanmış güçlerini değil, dünyanın her yerindeki devrimci proletaryanın kudretini ve gücünü gördük.

Yoldaşlar, Sovyet devleti proletarya devletidir ve Sovyet devleti bütün dünya işçilerinin, emekçilerinin ve ezilen halklarının çıkarlarını savunur. Sovyet devletinin çıkarları, dünya proletaryasının çıkarlarıdır.

Rus (erkek ve kadın) kardeşlerimiz, sosyalist yarış ve hızlı-çalışma yoluyla, inatçı ve yaratıcı çalışmayla sosyalizmi inşa ederlerken yalnız kendi ülkeleri için değil, dünya proletaryası için de çalışıyor ve yaratıyorlar.

Kızıl Ordunun savaş gücünü artırırken, yalnız Sovyetler Birliği'nin gücünü değil, dünya proletaryasının gücünü de artırıyorlar.

Sovyetler Birliği ve Kızıl Ordusu, halklar arasında barış için kaledirler. Sovyetler Birliği dünya proletarya devriminin kalesidir.

Gerici Sosyal Demokrat ve liderler, "Komünistlerle birlikte bir Birleşik Cepheye girmek istemiyoruz, çünkü Moskova'dan emir almak istemiyoruz" diye söylediklerinde ve yazdıklarında, yalnızca, proletarya devletine karşı olduklarını kanıtladılar. Bununla onlar, burjuvaziyle bağlan olduğunu, burjuvaziyle sınıf işbirliği politikasını desteklediklerini ve proletaryanın sınıf düşmanına yardım etmeye hazır olduklarını kanıtladılar.

Her gerçek işçi için -Fransa ya da İngiltere, Amerika ya da Avustralya, Almanya ya da İspanya, Çin veya Japonya, Balkan ülkeleri veya Kanarya Adalarındaki her gerçek işçi için-, Moskova *kendi* Mos-kova'sıdır. Sovyetler Birliği *kendi devletidir.* Muha-

liflerimiz sık sık "Moskova'dan emirler" hakkında feryat koparırlar. Moskova, elbetteki emirler dağıtmaz. Moskova'dan "emir" almak, yani büyük Le-nin'in örneğini izlemek, dünya proletaryasının kurtuluşu demektir.

Eğer sizler burada, büyük anavatanımızdayken, bir bütün olarak dünya işçi sınıfı hareketine bir göz. atacak olursanız, dünya işçi sınıfı hareketinde iki temel ve önemli yönün ya da akımın olduğunu görürsünüz.

Bir yanda, proletaryanın kendi devletini -Sovyetler Birliği- kabul ettiren devrimci bölümü. Bütün ülkelerin komünistleri ve devrimci işçileri kendilerini, dünya çapındaki birleşik militan cephesinin bağlarıyla, Sovyet proletaryasına, Sovyet devletine bağlı olduklarını hissederler.

Diğer yanda, işçi sınıfı hareketinde bir diğer yön, diğer akım vardır. Bu, İkinci Enternasyonal'a hâlâ egemen olan yön, reformist akımdır. Orada ne proletarya devleti, ne Sovyet gücü, ne Kızıl Ordu, ne de dünya proletaryasının savaş gücü vardır. Fakat orada örneğin, kapitalistlerle işbirliği içinde burjuva partileriyle hükümet olan Vandervelde ve diğer liderler vardır. Kendi ulusal politikasını desteklerler. Bu tarafta birlik ve uluslararası disiplin yoktur.

Dünya Proletaryasının devrimci kesiminde bir ortak uluslararası disiplin hakimdir. Sovyetler Birliği Bolşevik Partisinin eylemleri, Alman, Amerikan ve diğer ülkelerinki gibi Fransız emekçilerinin çıkarlarına uygundur. Ve Fransız, İngiliz, Amerikan, Japon ya da Çin Komünistlerinin yapmayı yüklendikleri hiçbir zaman Sovyetler Birliği'nin çıkarlarıyla çelişmez.

Burada, dünya proletaryasının devrimci *kesiminde* önderlik, bir güçlü ortak düşünce, tek bir istek bir ortak önderlik ve bir ortak disiplinle biraraya gelmiş bütün dünya proletaryasının milyonlarcasmı birleştiren Komünist Enternasyonalin ellerindedir. *Orada,* karışıklığın çok-dilli karmaşası vardır.

Fakat Yoldaşlar, Sosyal-Demokrat Parti saf-larındaki emekçi kitlelerin bir farklılaşma ve dev-rimcileşme süreci var. Bunlardan Komünistlerle Birleşik Cephe içinde yer alanların sayısı artıyor.

Faşizm ve savaş tehdidiyle yüz yüze geldiğimiz günümüzde, bütün emekçilerin önündeki temel görev, sınıf düşmanlarına karşı birleşik işçi cephesini ve işçi sınıfının birleşik eylemini gerçekleştirmektir.

Yoldaşlar! Leipzig duruşması sırasında üç ay boyunca komünizmle faşizm arasında süren mücadeleyi hatırlayın. Hiçbir resmi anlaşma olmadığı halde, Leipzig duruşmasıyla ilgili suçsuz komünistleri savunan dünya-çapmda bir Birleşik Cephe yaratılmıştı. Komünistler, Sosyal-Demokratlar, Anarşistler ve partisiz emekçiler Alman faşizmine karşı çıktılar. Milyonlarca erkek ve kadın işçi Leipzig'deki mücadeleyi gün be gün izlediler. Milyonlarca ve milyonlarca küçük burjuva, köylü ve aydın anti-faşist Birleşik Cephe safındaydılar. Burjuva gazeteleri, tutucu saldırgan gazeteler bile, bizim ve duruşmadaki konuşmalarımız aleyhinde yazmaya cesaret edemediler. O zamanlar Alman faşizmi tecrit edilmişti. Hit-ler, Goering ve Goebbels ne Almanya'da ne de diğer ülkelerde kamuoyu desteği bulabildiler.

Birleşik Cephe hareketi, Leipzig duruşmasından bu yana büyük ilerleme gösterdi. Bizler şimdi, Fransız Komünist Partisi ile Fransız Sosyalist Partisi, İtalyan Komünist Partisi ile İtalyan Sosyalist Partisi arasında ve birçok Komünist Partiyle, Sosyalist Partiler ve aynı zamanda birçok anti-faşist örgütler arasındaki birleşik eylem anlaşmalarına sahibiz.

Birleşik proletarya cephesi gelişiyor, daha büyük güçleri toparlıyor, ancak muazzam sorunlarla ve düşmanlarının direnişiyle karşılaşıyor. Burjuvaziyle bağları olan ve bu bağlan koparmak istemeyen herkes Birleşik Cephenin düşmanıdır.

Yoldaşlar! Bu gerici Sosyal-Demokrat liderlerin direnişinin kırılıp, işçi sınıfının Birleşik Cephesinin kurulduğu andan itibaren, kapitalist baskılara karşı.

gericiliğin ve faşizmin baskılarına karşı yokedilmez bir set yaratılmıştır.

İşçi sınıfı eğer yalnızca eylem birliğini sürdürürse, gücünü gösterebilecektir.

Değişik politik eğilimleri olan bütün işçilerin — Komünist işçiler, Sosyal-Demokrat işçiler veya Anarşist işçiler olabilir- ekonomik, toplumsal, kültürel ve politik çıkarları aynıdır. Bunun için bu temel üzerinde Birleşik Cephe gereklidir ve kurulması mümkündür.

Bunu kim engelliyor?

Proletaryanın Birleşik Cephesi, gerici Sosyal-Demokrat liderler. Sosyal-demokrat ideoloji ve Sosyal-Demokrat politikanın burjuvazisiyle sınıf işbirliği tarafından engellendi. Bu engel aşılmalıydı. Biz, Komünistler, bunun zor bir görev olduğunu biliyoruz, ancak bu engelleri kırmak o kadar kolay değildir. Fakat bizler günlük mücadele ve kararlı çalışmayla hemen hemen bütün ülkelerde, birleşik proletarya cephesinin, proletaryanın sınıf sendikalarının ve devrimci partisinin birliğinin yaratılacağına inanıyoruz.

Yoldaşlar! Kapitalist ülkelerin işçilerinin delegeleri olarak sizler, kendi gözlerinizle gördüklerinize. Komünist Enternasyonal yolunun, Leninist yolun doğruluğuna inandığınızda, kapitalist ülkelerdeki (erkek ve kız) kardeşlerinize Sovyetler Birliği hakkındaki bütün gerçekleri, birleşik proletarya cephesinin kesin kuruluşu ve proleter anavatanın savunması için kararlı ve sürekli mücadele etmeyi söylemeyi ihmal etmeyeceksiniz. *Kendi ülkelerinizin* emekçilerine sıcak, devrimci, Bolşevik selamlarımızı iletin ve bütün Sosyal-Demokrat işçilere şimdi. Birleşik Cepheye katılmayan, işçi sınıfıyla birlikte eylem için mücadele etmeyen, -dünya proletaryasının anavatanı aleyhine bir saldırıyı hoş gören, burjuvaziyle sınıf işbirliği politikasını destekleyen herkesin- işçi sınıfı çıkarlarının düşmanı, gericiliğin ve faşizmin suç ortağı ve emperyalist savaş tah-

rikçilerinin yardımcısı olduğunu söyleyin.

Hep birlikte. Komünistler, Sosyal-Demokratlar ve diğer bütün işçiler, uyum içinde, elele faşizme karşı ve sermaye ve faşizmin tutukladığı binlerce ve binlerce mahkumun özgürlüğü için, Thaelmann, Rakosi, Tom Mooney ve kapitalist ülkelerde toplama kamplarında ve hapishanelerde çürüyen bütün devrimci, anti-faşistlerin özgürlüğü için mücadele edelim.

İşçi sınıfının birleşik eylem düşmanlarına karşı birlikte mücadele edelim!

Sosyalizmin dünya üzerinde kesin zaferi için birlikte savaşalım!

Yaşasın işçi sınıfının her ülkedeki ve uluslararası çaptaki birleşik eylemi!

Yaşasın Dünya Proletarya Devriminin zaferi!

"Faşizme ve Savaşa Karşı Birleşik Cephe İçin Mücadele'den"

BÖLÜM: XVIII

FAŞİZME VE SAVAŞ KIŞKIRTICILARINA KARŞI BİRLEŞİK CEPHE

Uluslararası proletarya dayanışması gerçekleştirildiği zaman, *güçlü* bir unsur durumuna gelir. Dünyanın ilk proleter devletinin, -Sovyetler Birliğinin- varlığının tehlikede olduğu günler hiçbir zaman unutulmamalıdır. Askeri istilâların, iç savaşların ve açlığın sürdüğü o kritik günlerde uluslararası proletaryanın etkin dayanışması sayesinde karşı devrimi ezdiler ve kötü istilâcıları kovdular. Açlıktan kıvrananların dertlerini azalttılar ve sosyalizmin barış içinde kurulmasının mümkün olduğunu gösterdiler.

Çeşitli ülkelerde işçiler, uluslararası dayanışmanın kendi gücünü göstermesi sayesinde her defasında düşmanımızın darbelerine başarıyla karşı koymuşlardır. Yine uluslararası dayanışma kampanyaları işçi sınıfının binlerce militanını kurtarmıştır. Hayatı sürekli tehlike içinde olan Alman işçilerinin önderi Thaelmann'ı eğer faşist cellatlar önceden tasarlamış olmalarına rağmen öldürmek cesaretini gösterememişlerse; Macar faşistlerinin idama mahkum ettiği Macar işçilerinin önderi yoldaş Rakosi'ye eğer bu ceza uygulanmamışsa ve son olarak, idama mahkum edilmiş birçok proleter ve anti-faşist devrimcinin bu cezaları infaz edilememişse, bunların

hepsini etkin bir uluslararası dayanışmaya borçluyuz.

İşçiler, emekçi halk ve ilerici aydınlar arasındaki bu uluslararası dayanışma hareketi (parti ve örgüt ilişkilerinden bağımsız olarak) bizlere Leipzig duruşmasında. Alman faşizmini yenilgiye uğratma imkanını veren en büyük güç oldu. Bu zafer bizi Almanya'yı yöneten faşist çetenin elinden kurtardı. Ayrıca Goering'in alçakça planını uygulamasına da engel oldu. Bu plana göre faşistler tarafından bugün, faşist hapishanelerde ve toplama kamplarında tutuklu bulunan sayısı oldukça kabarık Alman proletaryası yeni bir provokasyon ve bir St. Bartholomew Gecesi ile tümüyle yokedilecekti.

Emekçi halk arasındaki uluslararası dayanışma bütün gücünü bugüne kadar, ortaya koymadı; gerek ekonomik, toplumsal, siyasi ve kültürel gericiliğe ve faşizme karşı kavgada olsun, gerekse emekçi halkın çıkarları ve hakları konusunda olsun, henüz büyük başarılar kaydedemedi. Bunun başlıca nedeni gerici unsurların İkinci Enternasyonal ile Amsterdam Enternasyonalinin önderliği konusunda olduğu kadar, pek çok sosyalist partinin ve çeşitli ülkelerdeki sendikaların önderliği konusunda da önemli bir rol oynamasıdır. Bu unsurlar kendi ulusal burjuvazileriyle birlikte oluşturdukları Birleşik Cepheyi işçilerin ve ulusal ve uluslararası çapta oluşturdukları Birleşik Cepheye yeğ tutarlar. Üstelik de uluslararası dayanışmayı pekiştirmeyi ve tamamlamayı sistemli bir biçimde engellemeye devam ederler.

Komünist Enternasyonali ve Kızıl Sendika Enternasyonali tarafından İspanyol devrimcilerine birlikte yardım etme ve ortak düşmana karşı birlikte savaşma konularında yapılan öneriler, bilindiği gibi, bu gerici Sosyal-Demokrat önderlerle sendika önderleri tarafından geri çevrildi. Ancak Komünist işçiler kadar Sosyal-Demokrat işçiler ve ilerici aydınlar da faşizmden ve siyasi gericilikten zarar görmüş, sermayenin baskısına maruz kalmış ve

sayısız kurbanlar vermişlerdir.

Bununla birlikte, proletarya dayanışmasının pekiştirilmesinin ve uygulamada tamamlanmasının hiçbir zaman bu dönemde olduğu kadar gereği duyulmamıştı. Çünkü bugün kapitalizmin emekçi halkın hayat standartlarına yönelttiği hücum artmış, faşizm birtakım kapitalist ülkelerde dişlerini gösterirken başka ülkelerde yönetimi eline geçirme çabalarına girişmiş; yeni bir emperyalist savaşı kışkırtanlar -özellikle Alman faşistleri- hararetle silahlanarak emekçi kitleleri yoketmek üzere korkunç katliamlar tezgahlamaktadır.

Dileriz ki, 1935 yılında, Uluslararası Dayanışma Günü, her zaman gerekli olan uluslararası dayanışmanın gelişmesi ve pekişmesi yönünde bir diğer kararlı adım olsun. Emekçi halkın arasında milyonlarca erkek, kadın, genç insan ve aydın bu günde uluslararası dayanışma davasının saflarına katılsın.

23 Haziran 1935

BÖLÜM: XIX

FAŞİST SALDIRI VE İŞÇİ SINIFININ FAŞİZME KARŞI SAVAŞI AÇISINDAN KOMÜNİST ENTERNASYONAL'İN GÖREVLERİ (Komünist Enternasyonalin VII, Dünya Kongresinde Okunan Rapor)

FASİZM VE İSCİ SINIFI

Yoldaşlar!

Komünist Enternasyonal'in Altıncı Kurultayı dünya proletaryasına yeni bir faşist saldırının peydahlandığını bildirmiş ve savaşmaya çağırmıştı. Yine Kurultay'ın belirttiğine göre "Faşist eğilimler ve faşist bir akımın tohumları aşağı yukarı gelişmiş bir biçimde, hemen hemen her yerde kendini göstermektedir."

Büyük ekonomik krizin geliştiği sıralarda kapitalizmin genel krizi açıkça belirlenince, emekçi halk giderek devrimciliğe yöneldi. Bu devrimci yönelişe karşı faşizm de geniş bir saldırıya geçti. Yönetici burjuvazi daha sonra kurtuluş yolunu faşizmde aradı. Bunların amaçları, emekçi halka karşı yok edici tedbirlere başvurmak, emperyalist bir talan savaşı hazırlamak, Sovyetler Birliği'ne hücum etmek, Çin'i köleleştirmek ve bölüşmek; böylelikle de devrimi engellemektir.

Emperyalist çevreler krizin bütün yükünü emekçi halkın omuzlarına yüklemeye çalışıyorlar. *Faşizmin gereğini duymalarının nedeni budur.*

Pazarlar sorunu, güçsüz ulusları köleleştirerek, sömürgeci baskıyı artırarak ve savaş yoluyla dünyayı yeniden bölüşerek çözmeye çalışıyorlar. *Faşizme bu yüzden gerek duyuyorlar.*

Devrim güçlerinin gelişmesini, işçilerin ve köylülerin devrimci hareketlerini ezerek ve dünya proletaryasının siperlerine karşı askeri saldırılar düzenleyerek *engellemeye* çalışıyorlar. *İşte bu yüzden faşizmin gereğini duymaktadırlar.*

Bazı ülkelerde, özellikle Almanya'da bu emperyalist güçler -kitleler kesinlikle devrime yönelmezden önce- proletaryayı yenilgiye uğratmak ve faşist diktatörlükler kurmak başarısını göstermişlerdir.

Ancak bu zafer faşizmin kazandığı zaferlerin iki niteliğini ortaya çıkarmaktadır: Bir yanda, Proletarya, Sosyal Demokrasi'nin yıkıcı siyaseti ve burjuvaziyle olan sınıfsal işbirliği yüzünden bozulmakta, eylemsiz kalmakta ve güçsüz bir duruma gelmektedir. Diğer yanda ise, burjuvazi de güçsüzdür; çünkü işçi sınıfının yaratacağı ortak bir savaştan korkmaktadır, devrimden korkmaktadır. Artık eski burjuva demokrasisi ve parlamentarizm yöntemleriyle diktatörlüğünü sürdürecek durumda değildir.

FASİZMİN SINIFSAL NİTELİĞİ

Yoldaşlar!

Komünist Enternasyonal, Yönetim Kurulu 'nun on üçüncü oturumunda işbaşındaki faşizmi finans kapitalin *en gerici, en bağnaz ve en emperyalist unsurlarının açık zorba diktatörlüğü* olarak doğru bir biçimde tanımladı.

Faşizmin en gerici biçimi Alman tipi faşizmdir. Sosyalizmle ortak hiçbir yanı olmamasına karşı kendi kendine Nasyonal Sosyalizm adını verecek kadar yüzsüzdür. Alman faşizmi sadece burjuva milliyetçiliği olmayıp, şeytani bir bağnazlıktır da. Siyasi gangsterlik biçiminde bir devlet sistemi, işçi sınıfına

ve köylülerin, küçük burjuvaların ve aydın kitlenin devrimci unsurlarına uygulanan bir provokasyon ve işkence sistemidir. Ortaçağ barbarlığı ve canavarlıktır o; öteki uluslarara karşı zaptı raptı olmayan bir saldırıdır.

Alman faşizmi *uluslararası karşı-devrimin öncüsü, emperyalist savaşın başlıca kışkırtıcısı ve dünya üzerindeki ilk proleter devleti ve dünyadaki bütün emekçi halkın anavatanı olan Sovyetler Bir-liği'ne karşı cihadı başlatandır.*

Faşizmin, söz gelimi Otto Bauer'in[38] iddia ettiği gibi, "her iki sınıfın-proletarya ile burjuvazinin üstünde yer alan" bir devlet gücü biçimi değildir. İngiliz Sosyalist Brailsford'un belirttiği gibi "Devlet mekanizmasını ele geçirmiş olan küçük burjuvazinin başkaldırması" da değildir. Hayır, faşizm ne sınıfların üstünde var olan bir güç, ne de küçük burjuvazinin ya da *yozlaşmış proletaryanın* (lümpen proletarya) finans kapital üzerindeki iktidarıdır. Faşizm finans kapital iktidarıdır. Faşizm finans kapital iktidarının ta kendisidir; işçi sınıfı ile köylülerin ve aydın kitlenin devrimci kesimlerine karşı örgütlenmiş bir yıldırıcı öç alma hareketidir. Dış siyaset açısından faşizm en kaba biçimiyle bağnaz bir milliyetçiliktir; öteki uluslara karşı kini körükler.

Faşizmin bu gerçek yüzünü özellikle belirtmek gerekir. Çünkü faşizm, birtakım ülkelerde -toplumsal demagoji maskesi altında- krizin yerinden oynattığı küçük burjuva kitlesinin, hatta proletaryanın en geri tabakalarının bazı kesimlerinin desteğini kazanmıştır. Bu güçler faşizmi, eğer onun gerçek sınıfsal niteliğini ve gerçek yapısını kavrayabilselerdi, asla desteklemeyeceklerdi.

Tarihi, toplumsal ve ekonomik koşullar, ulusal özellikler, hatta bir ülkenin uluslararası durumu, faşizmin ve faşist diktatörlüğün değişik ülkelerde *değişik biçimlerde* gelişmesine yol açmaktadır.

(38) **Bauer, Otto** Avusturya Sosyal Demokrat Partisinin lideri, Avusturya marksizminin teorisyeni, iki buçukuncu Enternasyonalin kurucularından.

Faşizmin geniş bir kitle dayanağı bulamadığı ve faşist burjuva kampın çeşitli grupları arasındaki mücadelenin kesin olduğu birtakım ülkelerde bu rejim, öncelikle parlamentoyu feshetme yoluna gitmez. Sosyal Demokrat Partiler de dahil olmak üzere öteki burjuva partilerinin biraz meşruiyet elde etmelerine göz yumar. Başka ülkelerde eğer yönetici burjuvazi *erken* bir devrimin patlak vermesinden korkuyorsa, faşizm sınırlandırılmamış olan siyasal tekelini kurar. Bunu, ya hemen ya da rakip parti ve gruplara karşı terör yönetimini ve kan kusturmayı artırarak yapar. Kendi durumu özellikle açıklığa kavuşunca bu durum faşizmin, kendi temelini genişletmesini ve sınıfsal yapısını değiştirmeksizin açık terörist dikta-toryayı kaba ve uydurma bir parlamentarizmle *birleştirmesini* engellemez.

Faşizmin yönetimi ele geçirmesi, sadece bir burjuva hükümetin bir *diğerini* izlemesi değildir. Burjuvazinin - burjuva demokrasisinin belli bir sınıfsal egemenliği içeren devlet biçiminin, bir diğeriyle; açık terörist diktatörlükle *değiştirilmesidir.* Bu farkı gözden ırak tutmak çok yanlış olur. Çünkü bunun unutulması devrimci proletaryanın, emekçi halkın en yaygın olduğu şehir ve köy kesimlerinde yönetimi ele geçirmeye çalışan faşistlere karşı mücadeleye girişmesine, ayrıca burjuva kampında söz konusu olan iç çelişkilerden yararlanmasına da engel olabilir. Yine faşist diktatörlüğün yerleşmesi açısından, bugün *burjuva demokratik ülkelerde burjuvazinin gittikçe gelişen gerici tedbirlerinin* önemini *küçümsemek de aynı* oranda ciddi ve tehlikeli bir hatadır. Bu tedbirler emekçi halkın demokratik özgürlüklerini baskı altında tuttuğu gibi, parlamentonun haklarını da zedeler, sınırlar ve devrimci hareketin engellenmesini de güçlendirir.

Yoldaşlar, faşizmin yönetimi ele geçirmesi sanki bir finans kapital kurulu ya da organı, faşist diktatörlüğü başlatmak için bir tarih saptamış gibi basitleştirilmiş, düzgün bir olay olarak düşünülmemelidir.

Faşizm gerçekte genel olarak eski burjuva partilerine ya da bunların belirgin bir kesimine karşı verilen karşılıklı, bazen de şiddetli bir kavga sonucu ortaya çıkar. Bu kavga faşist kampın kendi içinde de sözkonusu olabilir. Bu kavga bazı durumlarda silahlı çatışmalara da yol açabilir; Almanya, Avusturya ve birtakım ülkelerde gördüğümüz gibi. Ne var ki, bunlar şu gerçeğin önemini azaltmaz: Burjuva hükümetler, faşist diktatörlük kurulmadan önce belli birtakım ön aşamalardan geçerler ve faşizmin yönetimi ele geçirmesini doğrudan doğruya mümkün kılan birtakım gerici tedbirler alırlar. Her kim ki burjuvazinin koyduğu gerici tedbirlere ve bu ön aşamalarda faşizmin gelişmesine karşı koymaz, o kişi *faşizmin zaferine engel olmak durumunda değildir; aksine o zaferi kolaylaştırır.*

Sosyal Demokrasi'nin önderleri faşizmi cilalayıp gerçek sınıfsal yapısını kitlelerden gizlediler. Ve kitleleri, burjuvazinin giderek gericileşen tedbirlerine karşı savaşmaya çağırmadılar. Sosyal Demokrat-lar'ın büyük *tarihi sorumlulukları* bu yüzdendir: Faşist hücumun en önemli anında, Almanya'daki ve bazı faşist ülkelerdeki emekçi halkın büyük bir kesimi, faşizmin özündeki kana susamış ve canavar en büyük düşmanları olan finans kapitali tanıyamadılar; kitleler ona karşı koymaya hazırlıklı değillerdi.

Faşizmin kitleleri etkilediği kaynak nedir? Faşizm kitleleri çekebilir, çünkü demagoji yoluyla onların en *acil ihtiyaçlarına ve isteklerine* seslenir. Faşizm, kitlelerin özünde kökleşmiş ön yargıları alevlendirmekle kalmaz, onların duygularına, adalet anlayışlarına ve hatta bazen de devrimci geleneklerine el atar. Alman faşistleri -büyük burjuvazinin bu uşakları ve sosyalizmin düşmanları- neden kendilerini kitlelere "sosyalistler" olarak tanıtırlar? Neden yönetimi ellerine geçirdiklerine "devrim yaptık" derler? Çünkü, Alman emekçi halkının yüreklerindeki devrime olan inancı ve sosyalizme yönelme isteğini

sömürürler de ondan.

Faşizm, büyük emperyalistlerin çıkarlarına hizmet etmekle birlikte, kitlelere, kendisini aldatılmış bir ulusun kahramanı biçiminde tanıtır. Ayrıca küçük burjuvaların "Versailles Antlaşması kahrolsun!" gibi sloganlarla desteğini kazanan Alman faşizmi örneğinde de görüleceği gibi, kitlelerin ateşli ulusal duygularından yararlanır.

Faşizm, kitleleri en sınırsız biçimde sömürür. Ancak bunlara, en ustaca anti-kapitalist demagojilerle yaklaşır. Bunu başarmak için de emekçi halkın vahşi burjuvaziye, bankalara, tröstlere, sermaye patronlarına karşı beslediği kinden yararlanır ve ortaya atıldığı zaman, siyasal olgunluğa erişmemiş kitleleri kandıran sloganlar yayar. Bu sloganların örnekleri Almanya'da "Genel refah bireyin refahından daha eşsizdir"; İtalya'da "Devlet biçimimiz kapitalist değil, anonimdir"; Japonya'da "Sömürüsüz Japonya için"; ABD'de "Zenginliği Paylaşalım"dır.

Faşizm insanları en yozlaşmış ve en sömürücü unsurların merhametine terketmekle birlikte; onların karşısına "dürüst ve yozlaşmamış bir hükümet" isteğiyle çıkar. Burjuva Demokratik hükümetlerde kitlelerin derin hayal kırıklığına uğradıklarını ileri sürerek yozlaşmayı - ikiyüzlülükle- yerden yere vurur (sözgelimi, Almanya'daki Barmat ve Sklarek olayları; Fransa'daki Stavisky olayı, vb.)

Faşizmin, eski burjuva partilerini terkeden hayal kırıklığına uğramış kitleleri durdurması, burjuvazinin en gerici çevrelerinin çıkarları gereğidir. Ne var ki faşizm, burjuva hükümetlerine yönelttiği *hücumların şiddeti* ve eski burjuva partilerine karşı takındığı uzlaşmaz tutum sayesinde kitleleri etkiler.

Hayasızlığı ve iki yüzlülüğü ile bütün öteki burjuva gerici hareketlerini geride bırakan *faşizm*, demagojisini her ülkenin *özelliklerine uydurmaya* çalışır; hatta aynı ülkedeki değişik toplumsal tabakaların özelliklerine bile. Bu nedenle, işsizlik ve yaşama garantilerinin olmaması yüzünden karamsarlığa sap-

lanmış küçük burjuva kitlesi -hatta işçilerin bir kısmı- faşizmin sosyal ve şoven demagojisinin kurbanı olurlar.

Faşizm, proletaryanın devrimci eylemine ve huzursuz birtakım insanlara saldıran bir parti olarak yönetimi ele geçirir. Ama bu eylemini "tüm ulusun" ve ulusun "kurtuluşunun" hatırına burjuvaziye karşı yöneltilmiş bir "devrim" biçiminde tezgahlar. Musso-lini'nin Roma'ya "yürüyüşü"nü, Pilsudski'nin Varşova'ya "yürüyüşü"nü, Hitler'in Almanya'da yaptığı Nasyonal Sosyalist "devrim"i, vb. hatırlamalıyız.

Ancak suratlarındaki maske ne olursa olsun; kendini hangi biçimde tanıtırsa tanıtsın; hangi yollardan yönetimi ele geçirirse geçirsin:

Faşizm sermayenin emekçi halk kitlelerine yöneltebileceği en azgın saldırıdır;

Faşizm dizginlenmemiş bir şovenizm ve yağma savaşıdır.

Faşizm kudurmuş bir gericilik ve bir karşı devrim hareketidir;

Faşizm işçi sınıfının ve bütün emekçi halkın en korkunç düşmanıdır.

FAŞİZMİN ZAFERİ KİTLELERE NELER GETİRİR?

Faşizm, işçilere "adil ücret" vadetti ama, gerçekte onların hayat standartlarını daha da düşürdü, yok-sullaştırdı. İşsizlere iş vadetti; ancak bugün emekçiler açlıktan -daha da-büyük bir acıyla kıvranıyor, köle emeğe zorlanıyorlar. Uygulamada faşizm, işçileri ve işsizleri, hakları ellerinden alınmış, kapitalist toplumun birer paryası, kölesi durumuna getirmektedir. Sendikalarını kapatır; grev haklarını ellerinden alır. Kendi işçi basınını kurmasına izin vermez; faşist örgütlere girmeye zorlar onları. Sosyal sigorta fonlarını yağma ederek işyerlerini ve fabrikaları, kapitalist saltanatın sınırsız ve gelişigüzel kurallarının

egemen olduğu barakalar durumuna sokar.

Faşizm emekçi gençliğe; bir yandan umutla yarınlara açılan geniş bir yol vaad ederken, öte yandan onları, kampların ve sonu gelmez askeri eğitimlerin kucağına, daha sonra korkunç bir savaşa itti.

Faşizm *bürolarda çalışan emekçilere, küçük memurlara ve aydınlara* varlıklarının emniyet altında olacağına dair garanti verdi. Tröstlerin herşeye muktedir olma durumunu ve banka sermayesi vurgunculuğunu ortadan kaldıracağım vaadetti. Oysa onları, yarınları konusunda daha büyük bir kötümserliğin ve kuşkunun eşiğine getirmişti. Bu kitleler faşist kuklaların oluşturduğu yeni bir bürokrasinin içine itilmektedir. Tröstlerin diktatörlüğü çekilmez olmuştur; benzeri olmayan bir kokuşma ve yozlaşma yayılmaktadır.

Faşizm, yoksul ve perişan *köylülere,* borç boyunduruğunu kaldıracağına dair; kirayı feshedip devlet topraklarını -tazminat ödetmeden- topraksız ve perişan köylülerin çıkarları için paylaştıracağına dair söz verdi. Oysa faşizm köylüleri, tröstlerin ve faşist devlet mekanizmasının benzeri görülmemiş köleleri durumuna sokmakta, büyük toprak ağalarının, bankaların ve tefecilerin en son haddine kadar sömürmesine izin vermektedir.

Hitler büyük bir ciddiyetle Almanya için, "ya bir köylü devleti olur ya da hiçbir şey olmaz" demişti. Hitler Almanyası'nda köylüler ne elde ettiler? Feshedilmiş olan moratoryum (borçların ödenmesini erteleme hakkı) mu? Yoksa milyonlarca köylü çocuğunu köylerden çıkarıp dilencilik durumuna getiren köylü malları kanunu mu? Çiftlik işçileri yarı köle durumuna getirilmiş, serbest hareket gibi ilkel bir haktan bile yoksun bırakılmışlardır. Köylüler çiftliklerinin ürünlerini pazarda satma olanağından da yoksun bırakılmışlardır.

Ya Polonya'da?

Czas adlı bir Polonya gazetesine göre Polonyalı köylüler, Orta Çağ'da kullanılan yöntemler ve yollarla

çalışmakta, hayatlarını sürdürmektedirler. Ateşi kendi sobasında söndürmez ve komşusuna ödünç verir. Kibritleri birçok parçaya böler. Başkalarına kirli sabunlu su ödünç verir. Tuzlu su elde etmek için fiçılarla ringa balığı kaynatır. Bu uydurma birşey olmayıp taşradaki gerçek durumun ta kendisidir; herkesin inanabileceği bir gerçek...

Bunları söyleyen komünist değil, Polonya'da yayınlanan gerici bir gazetedir.

Herşey bununla da bitmiyor. Faşist Almanya'nın toplama kamplarında, Gestapo (Alman gizli poli-si)nun hücrelerinde, Polonya'nın işkence odalarında, Bulgar ve Fin gizli polislerinin hücrelerinde, Bel-grad'daki *"Clavnyacha"*da, Romanya'daki *"Siguran*-za"da ve Italya'daki birtakım odalarda; işçi sınıfının ve devrimci köylülerin oğulları, insanlığın o muhteşem geleceği için savaşan insanlar, hergün en akıl almaz işkence ve hakaretlere maruz kalmaktadırlar. Çarlık döneminin *Okhranka*[39] sının en iğrenç hareketleri bile bunlara kıyasla önemini yitirmektedir. Rezil Alman faşistleri erkekleri karılarının gözü önünde öldüresiye dövmekte, öldürülen oğullarının küllerini paketler içinde analarına göndermektedirler. Kısırlaştırma siyasi savaşın yöntemlerinden biri olmuştur. İşkence odalarında tutuklu anti-faşistlere zehir iğnesi yapılmakta, kolları kırılmakta gözleri oyulmakta, vücutlarına su pompa ettirilmekte ve faşist *Gamalı Haç* kazınmaktadır.

Uluslararası Kızıl Yardım tarafından hazırlanmış olan şu önümdeki istatistik özette, Almanya, Polonya, İtalya, Avusturya, Bulgaristan ve Yugoslavya'da öldürülmüş, tutuklanmış, sakat bırakılmış ve işkence ile öldürülmüş insanların sayıları yer almaktadır. Sadece Almanya'da Nasyonal Sosyalistler başa geçtikten bu yana 4200 anti-faşist emekçi köylü, işçi, aydm-Komünist, Sosyal Demokrat ve muhalefetteki Hıristiyan örgütlerin üyesi öldürülmüş, 317.800 kişi tutuklanmış ve 218.600 kişi yaralanıp, işkence edil-

(39) Okhranka, Çarlık Rusya'da, 1881 yılında, devrimci harekete karşı döğüşmek için Polis Dairesi içinde kurulan bir jandarma örgütü. Şubat 1917ye kadar varlığını sürdürdü.

mistir. Geçen yılki Şubat savaşlarından bu yana Avusturya'da "Hıristiyan" faşist hükümet, 1900 devrimci emekçiyi öldürmüş, 10.000 kişiyi sakat bırakmış ve yaralamış, 40.000 kişiyi tutuklamıştır. Bu özet bile çok eksiktir.

Emekçi halkın bugün bazı faşist ülkelerde maruz kaldıkları işkenceleri düşündükçe öfkemi açıklayacak kelime bulamıyorum. Sıraladığımız bu sayılar ve gerçekler, birçok kapitalist ülkede işçi sınıfının günlük yaşamının bir parçası durumuna gelen ve Beyaz şiddetin uyguladığı bu canavarlığın, *işkencelerin yüzde biri* bile değildir. Emekçi halkın faşizmin elinden çektikleri bu sınırsız vahşeti anlatabilmek için ciltler gerek.

Yüreklerimiz faşist kasaplarına karşı derin nefret ve kinle dolu olarak Almanya'da John Scheer[40]'le-rin, Avusturya'da Koloman Wallish ve Muenichreiter-lerin; Macaristan'da Salai[41]lerin; Fuerstlerin;[42] Bulgaristan'da Kofardjievlerin;[43]Lyutibrodskileri[44] ve Voykovların[45] faşizme karşı savaşırken hayatlarını feda eden binlerce komünistin. Sosyal Demokratın ve partili-partisiz işçinin, köylünün ve ilerici aydın temsilcilerinin anısına Enternasyonal'in bayrağını göndere çekiyoruz.

Bu kürsüden Alman proletaryasının önderi ve Ku-

(40) **Scheer, John.** (1896-1934) Alman Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi. Yakın Arkadaşı Ernst Thaelmann'ın ölümünden sonra Partinin liderliğini üzerine aldı. 1933 Kasım'ında Gestapo tarafından tutuklandığı ve insafsızca işkencelere hedef olduğu zaman, olağanüstü bir dayanıklılık gösterdi- 2 Şubat 1934'te Naziler tarafından öldürüldü.

(41) **Sallai, Imre** (1897-1932), Macaristan Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi, 1932 yılında ölüme mahkum edildi ve asıldı.

(42) **Schülze, Fritzs,** Alman Komünist Partisi militanlarından, 6 Haziran 1935'te ölüme mahkum edildi ve asıldı.

(43) **Kofandjiev, Nikola** (1904-1931) Bulgaristan Komünist Partisi Merkez Komitesi Sekreteri. Faşistler tarafından öldürüldü.

(44) **Lyutibrodski, Tordan** (1911-1935), Bulgaristan Komünist Parti si militanlarından. Komünist Gençlik Derneği Merkez Komite sinde eğitimci. 9 Mayıs 1935'te ölüme mahkum edildi ve asıldı.

(45) **Voykov, Alezander** (1912-1935), Bulgaristan'daki Komünist Gençlik Hareketi militanlarından. Ordudaki yeraltı çalışmalarından yargılandı ve 25 Haziran 1935'te asıldı.

rultayımızın onursal başkanı Thaelmann'ı selamlarız. Rakosi'yi, Gramsci ve Antikaineni de selamlarız. On sekiz yıldır hapishanede çürüyen Tom Moo-ney'yi ve kapitalizmin, faşizmin çürüttüğü nice tutukluyu selamlarız. Ve kendilerine deriz ki: "Savaşan, elleri silahlı kardeşlerimiz, sizleri unutmadık. Sizlerle beraberiz. Hayatımızın her saatini, kanımızın her damlasını sizin kurtuluşunuz için, bütün emekçileri utanç verici faşist rejimden kurtarmak için vermeye hazırız."

Yoldaşlar, Burjuvazinin, emekçi halkı vahşi bir şiddetle boğmayı başarabileceğini, kısa sürelerle devrimin gelişen güçlerini kontrolü altına alabileceğini, ama er geç, kendi kaderine boyun eğmek zorunda kalacağını bize Lenin söylemişti.

"Hayat kendini kabul ettirecektir" demişti Lenin. "Bırakın burjuvazi köpürsün, cinnet getirsin, meseleleri abartsın. Bırakın aptallığını göstererek Bolşeviklerden ivedilikle intikamını alsın ve Hindistan'da, Macaristan'da, Almanya'da, vb. yüzlerce, binlerce dünkü ve yarınki bolşeviği öldürsün. Böylelikle burjuvazi de tarihin mahkum ettiği bütün sınıflar gibi hareket etmiş olacaktır. Komünistler, ne olursa olsun geleceğin kendilerine ait olduğunu bilmelidirler; bu nedenle büyük devrimci kavga için içimizde beslediğimiz o güçlü tutkuyu -delice köpürmekte olan burjuvaziye karşı- en ağır ve en ciddi bir şekilde yürüteceğimiz değerlendirme ile birarada sürdürmeliyiz, sürdürebiliriz de."[1]*'

Evet, eğer biz ve bütün dünya proletaryası Lenin'in çizdiği yoldan yürürsek, burjuvazi herşeye rağmen yok olacaktır.

FAŞİZMİN ZAFERİ KAÇINILMAZ MIDIR?

Faşizm neden ve nasıl başarıya ulaştı?

Faşizm işçi sınıfının ve emekçi halkın; Alman halkının yüzde doksanının, Avusturyalı'ların yüzde doksanının, öteki faşist ülkelerdeki halkların yüzde doksanının en kötü düşmanıdır, öyleyse bu kötü düşman nasıl ve hangi yollarla zafere ulaşmıştır?

(*) (V.l. Lenin, Toplu Eserler Cilt: 31, S: 81 "Sol Komünizm - Bir Çocukluk Hastalığı")

Sosyal Demokrat önderler burjuvaziyle sınıfsal işbirliğine gittiği ve burjuvazi saldırıya geçtiği için işçi sınıfı *böləndü, siyasi ve örgütsel bütünlüğünü yitirdi;* böylelikle faşizm rahatlıkla yönetimi eline geçirdi. Ote yandan Komünist Partiler, Sosyal De-mokratlar'a karşı olmakla birlikte, kitleleri uyandıracak ve onları faşizme karşı kararlı bir savaşa yöneltecek güçte değillerdi.

Ve gerçek de, Komünistlerle birlikte bugün faşist barbarlığın vahşetine maruz kalan Sosyal Demokrat işçiler şunu hatırlasınlar: 1918 yılında Almanya'da ve Avusturya'da devrim başladığında, Avusturya ve Almanya proletaryası Avusturya'da Otto Bauer, Frie-drich Adler[46] ve Kari Renner,[47] Almanya'da ise Ebert[48] ve Scheidemann[49] gibi Sosyal Demokrat önderlerin ardından gittiler. Oysa Rus Bolşevik-lerinin; Lenin'in yolunu izleselerdi, Avusturya'da ya da Almanya'da, İtalya ya da Macaristan'da, Polonya ya da Balkanlarda bugün faşizm söz konusu olmayacaktı. Burjuvazi yerine işçi sınıfı çok önceden Avrupa'nın efendisi durumuna gelecekti.

Sözgelimi, *Avusturya* Sosyal Demokrat Partisine bakalım. 1918 devrimi bu partiyi yüceltti. Güç onun elindeydi, ordunun ve devlet mekanizmasının kilit noktaları onun elindeydi. Bu durumdan yararlanarak parti, faşizmi daha başlamadan bastırabilirdi. Oysa işçi sınıfının mevzilerini hiçbir direnç

(46) **Adler Friedrich** (doğum: 1879). Avusturya Sosyal Demokrat Partisinin, II. ve II 1/2 Enternasyonallerin liderlerinden. Viya na Şehir Meclisi Başkanı bulunduğu sıralarda, 15 Haziran 1919'da Avusturya Komünist Partisinin düzenlediği bir işçi gösterisini kanlı bir şekilde bastırdı.

(47) **Renner. Dr. Karl** (1870-1950) Avusturya Sosyal Demokrat Par tisi liderlerinden. 1918 devriminden sonra ilan edilen Cumhu riyetin Birinci Sekreteri. 1945'te Başbakan. 1945-50 arasında da Devlet Başkanlığı görevlerinde bulundu.

(48) **Ebert Friedrich** (1871-1925) Alman Sosyal Demokrat Partisi li deri, cumhuriyetin ilk Başkanı (1919-1925), Denizci İsyanını (1918 Aralığı) ve Berlin ayaklanmasını (1919 Ocağı) bastırma hareketinin düzenleyicisi.

(49) **Schidemann. Philip** (1863-1939), Alman Sosyal Demokrat Par tisi lideri. 1918'de Bakan, 1919'da Başbakan, Berlin'deki Ocak Ayaklanmasının bastırılmasında etken bir rol oynadı.

göstermeden teslim etti. Burjuvaziye, iktidarının pekiştirmesine izin verdiği gibi, anayasayı feshetmesine, devlet mekanizmasını ve Sosyal Demokrat memurları tasfiye etmesine ve cephaneliklerin işçilerin elinden alınmasına göz yumdu. Faşist eşkiyaların Sosyal Demokrat işçileri cezalarını çekmeden katletmesine ve Hüttenberg Paktı'nın[50] koşullarını kabul etmelerine imkan verdi. Bu pakt ayrıca faşist unsurların fabrikalara girmesini mümkün kıldı. Sosyal Demokrat önderler aynı zamanda emekçileri Linz programı[51] ile kandırdılar. Bu programa göre işçiler burjuvaziye karşı silahlı kuvvetleri kullanabiliyor, proletarya diktatörlüğünü de kurabiliyorlardı. Programın bir de teminatı vardı: Yönetici sınıf işçi sınıfına karşı zora başvurursa, Parti genel grev için ve silahlı müdahale için çağrıda bulunacaktı. Oysa, işçilere yapılacak bir faşist saldırıya karşı hazırlanan politika sanki işçi sınıfına yöneltilmiş ve yasal biçimlerle maskelenen şiddet davranışları zincirinin bir parçası değilmiş gibi davranıldı. Hatta Şubat savaşlarının başladığı ve sürdüğü günlerde Avusturyalı Sosyal Demokrat önderler kahramanca dövüşen Schutzbund[52] u büyük kitlelerden kopuk bir biçimde yüzüstü bıraktılar; böylelikle Avusturya proletaryasının yenilgisini hazırlamış oldular.

Faşizmin Almanya'daki zaferi kaçınılmaz mıydı? Hayır! Alman işçi sınıfı engelleyebilirdi bunu.

Ancak bunu başarabilmek için anti-faşist, proleter bir Birleşik Cephe yaratmak. Sosyal Demokrat önderleri Komünistlere karşı yürüttükleri kampan-

(50) **Hüttenberg Paktı** 1922 yılında Avusturya Hükümeti ve Alman Nasyonal Partisi arasında, Anti-Marksist Cephe hükümetinin kurulması için imzalanmıştı.

(51) **Linz Programı.** Avusturya Sosyal Demokrat Partisinin programıydı ve 1926'daki Linz Kongresinde kabul edildi.

(52) **Schulzbund,** Avusturya Sosyal Demokrat Partisinin yarı askeri örgütü. 1 Nisan 1933'te Dolfuss Hükümeti tarafından dağıtıldı. 1920-32 arasında Prusya'da Braun ve Severing'in yönettiği Sosyal Demokrat Hükümet iktidarda bulunuyordu. Bu hükümet Prusya iktidarını bir süre halk aleyhtarı ve anti-komünist eylemden sonra hiçbir direnmede bulunmadan von Papen tarafından düzenlenen faşist darbeye teslim etti.

yadan vazgeçmeye zorlamak ve partinin sürekli olarak önerdiği faşizme karşı ortak cephe görüşünü benimsemek zorundaydılar.

Faşizm saldırırken ve burjuvazi, burjuva-demokratik özgürlükleri ortadan kaldırırken, işçi sınıfı Sosyal-Demokratların lafta kalan önerilerine kanmamalıydı. Aksine buna gerçek bir kitle mücadelesiyle cevap vermeliydi ki bu da. Alman burjuvazisinin faşist planlarını gerçekleştirmesini büyük ölçüde engellemiş olurdu.

Alman işçi sınıfı, Braun ve Severing hükümetinin, Kızıl Cephe Savaşçıları îttifakı'nı yasaklamasına izin vermemeliydi. Bunun yerine sayıları bir milyona yaklaşan üyeleriyle, Reichsbanner(53) ile İttifak ilişkileri kurmalıydılar. Ayrıca hem Braun'u, hem de Severing'i, -faşist zümrelere karşı durmak ve bunları ezmek için- her iki örgütü de silahlandırmak yolunda zorlamalıydılar.

Alman işçi sınıfı ayrıca, Prusya hükümetini yöneten Sosyal Demokrat önderleri faşizme karşı korunma tedbirleri almaya zorlamalı, faşist önderlerin tutuklanmasını sağlamalı, bunların yayın yapmalarına izin vermemeliydiler. Faşistlerin maddi kaynaklarına ve faşist hareketi besleyen kapitalistlerin kaynaklarına el konulması, faşist örgütlerin kapatılması ve bunların silahsızlandırılması için Sosyal Demokratlar'a baskı yapmalıydılar.

Alman işçi sınıfı ayrıca bütün sosyal yardım kurumlarını kurdurup yaymak ve krizin etkisiyle ezilen köylüler için kriz tazminatları verilmesini sağlamakla yükümlüydü. Banka ve tröstlerden vergi almak yoluyla yapılacak olan bu işle, köylülerin desteği de kazanılmış olurdu. Sosyal Demokratların bunları gerçekleştirmemeleri büyük bir hataydı. Ve faşizm bu durumda doğal olarak zaferi kazanacaktı.

Proleter isyan güçlerinin köylü savaşıyla böylesine yararlı bir biçimde birleştiği bir ülkede,

(53) **Reichsbanner,** Almanya Sosyal Demokrat Partisinin yan askeri örgütü.

İspanya'da[54] burjuvazinin ve aristokrasinin zaferi kaçınılmaz mıydı?

İspanyol sosyalistleri daha devrimin ilk günlerinde hükümete katılıyorlardı. Komünistler ve anarşistler de dahil olmak üzere, her siyasal görüş etrafında birleşen işçi sınıfı örgütleri arasında faşizme karşı verilecek kavga için ilişkiler kurdular mı? İşçi sınıfını birleşik bir sendika örgütü durumuna getirdiler mi? Köylüleri devrimden yana çekmek için toprak ağalarının, kilisenin ve manastırların topraklarına el konulmasını önerdiler mi? Katalonya ve Basques halklarının ulusal bağımsızlıkları, Fas'ın kurtuluşu için savaşmak istediler mi? Kralcı ve faşist unsurların ordusunu tasfiye edip, işçilerin ve köylülerin saflarına katılmaları için hazırladılar mı onları? Halkın nefret ettiği, halkın her hareketini baltalayan Sivil Muhafızları dağıttılar mı? Gil Rob-les'in faşist partisine Katolik Kilisesinin gücüne darbe indirdiler mi? Hayır. Bunların hiç birini yapmadılar. Burjuva- toprak ağası, gericiliğinin ve faşizmin saldırılarına karşı komünistlerin birleşik eylem konusunda sık sık yaptıkları önerilere kulak asmadılar. Geçirdikleri seçim kanallarıyla gericilerin Cortes (Parlamento) de çoğunluğu ele geçirmesini sağladılar. Bu kanunlar halk hareketini cezalandıran kanunlardı. Bugün de bu kanunlar Asturias'ın kahraman madencilerini yargılamaktadır. Toprak için Çarpışan köylülerin üzerine. Sivil Muhafızlara ateş açtırdılar.

İşte Sosyal Demokratlar böylece işçi sınıfının saflarım bozarak, bölerek Almanya'da, Avusturya'da ve İspanya'da faşizmin işbaşına gelmesini sağladılar.

Yoldaşlar! *Büyük köylü kitlesini* kazanan faşizm, proletaryanın kendi doğal müttefiklerinden kopması nedeniyle *iş başına geldi* Çünkü Sosyal Demokratlar

(54) İspanya'daki monarşi 1931 yılında yıkıldı ve yerine burjuva Cumhuriyetçilerinden ve Sosyalistlerden meydana gelen bir hükümet kuruldu. 1934'te ise karşı-devrimci partiler, hile ve rüşvet yoluyla genel seçimleri kazandılar ve Komünist Partisinin öncülüğünü yaptığı Asturya, Madrid ve Biskay işçilerinin savaşmaya başladıkları yeni bir hükümet kurdular.

işçi sınıfı adına köylüye karşı bir siyaset izlediler. Köylü, hükümetin başında Sosyal Demokratları gördü. Bunlar onun gözünde işçi sınıfının gücünü temsil ediyorlardı. Oysa bu adamların hiçbiri köylünün isteklerini önemsemiyorlardı; hiçbiri köylüye toprak vermek konusunda en ufak bir çalışma yapmıyordu. Sosyal Demokratlar Almanya'da toprak ağalarına dokunmadılar; çiftlik işçilerinin grevlerine karşı savaştılar. Bu nedenle Hitler'in işbaşına gelmesinden çok önce. Alman tarım işçileri, reformcu sendikalardan ayrılmış ve çoğu Stahlhelm'e[55] ve Nasyonal Sosyalistlere sığınmıştı.

Faşizm yönetimi eline geçirdi çünkü *gençlik* saflarına nüfuz edebilmişti. Halbuki Sosyal Demokratlar, genç işçileri sınıf kavgasından saptırdılar. Bu yüzden de devrimci proletarya gençlik için, gerekli eğitimi geliştiremedi ve onun özel çıkarları ve istekleri için savaştan kaçındı. Faşizm ise, gençliğin militan eylem gibi önemli bir ihtiyacını kavradığı için, gençliğin büyük bir kesimini kendi savaş bölüklerine çekebildi. Yeni kuşak savaşın dehşetini bilmiyordu. Ekonomik krizin işsizliğin ve burjuva demokrasisinin çözülmesinin bütün ağırlığını omuzlarında duydu. Ancak bir sürü genç geleceğe umutla bakamadığı için faşist demagojiyi yutabileceğim gösterdi herkese. Gençler faşizm başa geçtiği takdirde parlak bir geleceğin kendilerini bekleyeceği sevdasına kapılıp kandırıldılar.

Bu açıdan bakılınca, faşizme karşı verdiğimiz savaşı köstekleyen. *Komünist Partilerin yaptıkları hatalara da* değinmek zorundayız.

Saflarımızda faşist tehlikeyi alttan alan affedilmez bir eğilim vardı; bugüne kadar üstesinden gelemedik bunun. Aklımıza şu örnek geliyor: Eskiden partilerimizde "Almanya İtalya'ya benzemez" diye bir görüş hakimdi. Yani italya'da faşizmin başarılı olması Almanya için de geçerli değildir, çünkü Almanya sanayi ve uygarlık açısından çok gelişmiş bir

(55) Stalhelm (Çelik Miğfer) Hitler öncesi Almanya'sında karşı-devrimci ve yan askeri bir örgüt.

ülkedir, işçi sınıfının eylemi kırk yıllık bir geleneğe dayanır ve burada faşizm söz konusu olamaz. Bu görüşün yanısıra bugün rastlanan bir başka görüş de şudur: "Klasik burjuva demokrasilerinin egemen olduğu ülkelerde faşizm yeşerecek toprak bulamaz." bu gibi görüşler faşist tehlikeye karşı uyanık olmamaya götürür bizleri. Geçmişte de bu böyle olmuştur. Bu da giderek proletaryanın faşizme karşı seferber edilmesini daha da güçleştirmiştir.

Faşist darbelerin sosyalistleri hazırlıksız bastırması konusunda birtakım örnekler verilebilir. Bulgaristan'ı hatırlayın. Orada 9 Haziran 1923'teki hükümet darbesinde Partinin önderleri "tarafsız" aslında oportünist bir tavır takındılar. Polonya'da Mayıs 1926'da Komünist Partisi'nin önderleri Polonya devriminin gücünü yanlış hesapladıkları için Pil-sudski'nin(56) yaptığı darbenin faşist niteliğini göremediler ve olayları çok geriden izlediler. Finlandiya'da Parti, faşizm yavaş yavaş gelir sandı ve burjuvazinin yönetici grubu tarafından tezgahlanan faşist darbeyi hafife aldı. Böylelikle hem parti, hem de işçi sınıfı bir kez daha faka basmış oldu.

Nasyonal Sosyalizm Almanya'yı tehdit eden bir kitle hareketi durumuna geldiğinde birtakım yoldaşlar Bruening hükümetine faşist dikta hükümeti gözüyle bakmaya başladılar ve göğüslerini kabartarak şöyle dediler: "Eğer Hitler'in Nazi Almanyası(*) işbaşına gelirse bu hareket yerin altı (feet) defa"" dibine inecektir. Onun üstünde de işçilerin muzaffer gücü yer alacaktır."

Almanya'daki yoldaşlarımız, uzun bir süre, kitlelerin Versailles Antlaşmasına karşı besledikleri öfkeyi ve zedelenen ulusal duygularını tümüyle hesaba katamadılar. Köylünün ve küçük burjuvaların kararsızlıklarını önemsemedikleri gibi, toplumsal ve ulusal özgürlük programını hazırlamakta da geç

(56) **Pilsudski, Jozef,** (1867-1935). 1926'da bir hükümet darbesi yağarak faşist bir diktatörlük kuran Leh milliyetçisi. (*) Üçüncü Reich. (**) Feet (ayak) İngiliz uzunluk birimi yaklaşık 30,5 cm dir.

kaldılar. Program gerçekleşti, ama, bu defa onu kitlelerin somut isteklerine ve düzenine göre ayarlaya-madılar. Hatta programı kitleler arasında yayamadılar bile.

Bazı ülkelerde faşizme karşı kitleler halinde mücadele geliştirileceği yerde, "genel olarak" faşizmin niteliği gibi, kısır *tartışmalara yer verildi* ve yöneticiler partinin en önde gelen siyasal ödevlerini saptamak ve çözmek için dar bir particilik eğilimine yöneldi.

Yoldaşlar! Faşizmin zaferinin nedenlerinden, ne sadece geçmişe yönelmek istediğimiz, ne işçi sınıfının yenilgisinde Sosyal Demokratların tarihi bir sorumlulukları olduğunu ileri sürmek, ne de faşizme karşı savaşırken yaptığımız hataları anlatmak için sözediyoruz. Yaşayan gerçekleri saklayan tarihçiler değiliz. İşçi sınıfının etkin savaşçıları olan bizler, milyonlarca işçiye işkence çektiren şu soruya cevap vermek zorundayız: *Faşizmin zaferi engellenebilir mi? Nasıl?* Ve işte milyonlarca işçiye cevap veriyoruz: Evet yoldaşlar, faşizme giden yol kapatılabilir; mümkündür bu. Bize bağlıdır bu, işçilere, köylülere ve tüm emekçi halka.

Faşizmin zaferini şu şekilde engelleyebiliriz: *Birincisi ve en önemlisi:* İşçi sınıfının militan eylemiyle; işçi sınıfının güçlerini tek bir militan ordu durumuna getirip, kapitalizmin ve faşizmin saldırılarına karşı savaşmakla. Proletarya kendi savaş birliğini kurarak faşizmin köylüler, şehirli küçük burjuvazi, gençlik ve aydın kitle üzerindeki etkisini felce uğratacak bir kesimini etkisiz bırakıp öteki kesimi kendi saflarına kazanacaktır.

İkincisi: Güçlü bir devrimci parti; emekçi halkın faşizme karşı verdikleri savaşı yanhşsız yönetecek bir parti gereklidir. Faşizm karşısında işçileri sürekli olarak gerilemeye çağıran ve faşist burjuvazinin durumunun sağlamlaşmasına göz yuman bir parti, işçileri yenilgiye sürüklemeye mahkumdur.

*Üçüncüsü: İ*şçi sınıfının, köylülere ve şehirli

küçük burjuva kitlelerine karşı uygulayacağı politika hatasız tespit edilmelidir. Bu kitleler oldukları gibi alınmalıdır, bizim kendilerini görmeyi arzuladığımız şekilde değil. Bu kitleler, ancak kavga sırasında kuşkularından ve kararsızlıklarından kurtulacaklardır. Kitlelerin kaçınılmaz kuşkularına karşı, sabırlı bir tutum takımlırsa ve proletaryanın siyasi yardımı sağlanırsa, ancak o zaman bu kitleler daha yüksek bir devrimci bilince ve etkenliğe ulaşacaklardır.

Dördüncüsü: Devrimci proletarya uyanık olmalı ve eylemini zamanında yürütmelidir. Faşizmin kendisini faka bastırmasına izin vermemeli, suyun başını kaptırmamalıdır. Aksine faşizme güçlerini bi-raraya getirme fırsatı vermeden kesin darbeler indirmeli, durumunu pekiştirmesine izin vermemelidir. Faşizmin yeni mevziler kazanmasını engelleyip, kafasını çıkardığı her yerde, her zaman ezmelidir. Fransız proletaryasının başanyla yürütmeye çalıştığı eylem budur.

Faşizmin gelişmesini engellemek ve işbaşına geçmesini önlemek için zorunlu olan temel koşullar bunlardır.

FASİZM KUDURMUS AMA DENGESİZ BİR GÜCTÜR

Burjuvazinin faşist diktatörlüğü kudurmuş bir güçtür, ama dengesizdir.

Faşist diktatörlüğün dengesini bozan başlıca etkenler nelerdir?

Faşizm burjuva kampındaki ayrılıkları ve çelişkileri yenmeye uğraşır, ancak bu, çelişkileri daha da keskinleştirir.

Faşizm öteki siyasi partileri şiddetle yok ederek kendi siyasal tekelini kurmaya çalışır. Ancak kapitalist sistemin ve sınıfların varlığı ve sınıf çelişkilerinin hızlanması, faşizmin siyasi tekelini yerinden oynatır ve yokeder. Sovyet ülkesinde durum böyle değildir; çünkü proletaryanın diktatörlüğü ora-

da da bir partinin siyasi tekeli yoluyla gerçekleşmiş olmakla birlikte, bu siyasi tekel milyonlarca emekçinin çıkarlarıyla uyuşmaktadır ve sınıfsız bir toplum yaratmaya yönelmiştir. Faşist bir ülkede faşistlerin partisi, sınıflan ve sınıf çelişkilerini ortadan kaldırmayı amaçlayamaz. Aksine burjuva partilerin yasal, legal varlığına son verir.

Faşist diktatörlüğün dengesiz oluşunun bir başka nedeni de şudur: Faşizmin sürdürdüğü anti-kapitalist demagoji ile, tekelci burjuvaziyi en korsanca biçimde palazlandırma politikası arasındaki karşıtlık, faşizmin sınıfsal yapısını teşhir etmeyi kolaylaştırır.

Ayrıca faşizmin kazandığı zafer, kitlelerin kin ve öfkesini çeker üzerine. Onları devrimci yapar ve proletaryanın faşizme karşı Birleşik Cepheyi kurabilmesi için zorunlu olan örgütlenmesini ve hareketini sağlar.

Faşizm, ekonomik milliyetçilik (Otarşi) siyaseti izler ve savaşa hazırlanmak için ulusal gelirin büyük bir kısmını eline geçirerek, ülkenin bütün ekonomik hayatını baltalar ve kapitalist ülkeler arasındaki ekonomik mücadeleyi hızlandırır. Burjuvazinin içinde beliren çelişkileri keskin, hatta kanlı çatışmalarmış gibi reklam eder; oysa halkın gözünde faşist yönetimin dengesi böylelikle bozulmuş olur. Geçen yıl 30 Haziran'da[57] Almanya'da olduğu gibi, eğer hükümet ardından gelenleri öldürürse ve faşist bir hükümete karşı faşist burjuvazinin bir başka kesimi silahla savaş açarsa -sözgelimi, Avusturya'daki Nasyonal Sosyalist darbe ve Polonya, Bulgaristan, Finlandiya ve başka ülkelerde küçük faşist grupların faşist hükümete saldırmaları gibi- bu nitelikteki bir hükümet küçük burjuva kesiminin gözünde etki ve ağırlığını kısa zamanda yitirir.

(57) 29-30 Haziran 1934'te SA'nın, Nasyonal Sosyalist Partisinin bütün liderleri Hitler'in emri üzerine tutuklandılar. 1500 kadar kumandan öldürülürken, SA da akılcı yollarla temizlendi. Büyük iş çevrelerinin isteğiyle yapılan bu katliama gösterilen bahane, SA'nın "ikinci bir devrim" için kendi içindeki küçük burjuva unsurlarını yok etmek amacıyla Hitler'e karşı bir hükümet darbesi hazırlamasıydı.

İşçi sınıfı burjuva kampındaki karşıtlardan ve çelişkilerden yararlanabilmelidir. Ancak, faşizm kendi çelişkileri içinde kendi kendini yitirecektir gibi bir aldatmacaya da kanmamalıdır. Faşizm kendi kendine çökmeyecektir. İşçi sınıfının devrimci eylemi, -faşist diktatörlüğü baltalamak ve yıkmak için-burjuva kampındaki kaçınılmaz çelişkilerden yararlanabilir.

Faşizm, burjuva demokrasisinin kalıntılarım yok ederek, uluorta şiddet taraftan bir hükümet sistemine dönüştüğü için, sözde, demokrasiyi sarsar ve emekçi halkın gözünde kanun otoritesini yıkar. Faşizme karşı işçilerin silaha sarıldıkları Avusturya ve İspanya gibi ülkelerde durum böyledir. Avusturya'da "yenilgilerine rağmen" Schutzbund'un ve komünistlerin mücadelesi faşist-diktatörlüğün dengesini ta başından sarsmıştı.

İspanya'da burjuvazi emekçi halkın ağzını faşizmle kapatamadı. Avusturya ve İspanya'daki silahlı mücadeleler, işçi sınıfının devrimci sınıf kavgasının zorunluluğunu anlamalarını sağlamıştır.

Ancak, İkinci Enternasyonal'in emekliye ayrılmış kuramcısı Karl Kautsky[58] gibi müthiş düşmanlar ve burjuva uşakları işçilere leke sürer; Avusturya'da ve İspanya'da silaha sarılmamalıydılar, derler. Eğer bu ülkelerdeki işçiler Kautsky gibilerin hain öğütlerine kulak verselerdi, eylemleri nice olurdu. Doğal olarak işçi sınıfının saflarında herkesin maneviyatı bozulacaktı.

"İç savaş dersi halkı etkiler" der. Lenin. "Güç bir derstir bu; programında karşı devrimin zaferleri, kudurmuş gericilerin ayartmaları, eski hükümetler tarafından isyancılara verilen vahşice cezalar, vb. gibi kaçınılmaz unsurlar bulunmaktadır. Ne var ki, ancak açıktan açığa bilgiç geçinenler ve bunak mumyalar, uluslar bu zorlu derse başlıyorlar diye ağlaşırlar. Bu

(58) Kautsky, Karl (1854- 1938). II. Enternasyonal'in en önemli Sosyal Demokrat teorisyeni. Birinci Dünya Savaşı sırasında saf değiştirdi. SSCB'ye düşman oldu ve Lenin'in kitabına "Proleter İhtilali ve Dönek Kautsky" adıyla geçti.

okul ezilen sınıflara iç savaşı nasıl yürüteceklerini öğretir. Muzaffer bir devrimi nasıl gerçekleştireceklerini öğretir. Bunun kölesi durumundaki kitlelerine ezilmiş, uyuşuk, bilgisiz kölelerin özündeki o nefreti aşılar. O köleler ki, köleliklerinin utanç verici durumunun bilincine vardıkları zaman, tarihin en yiğit eylemlerine girişirler."(*)

Faşizmin Almanya'daki zaferini, bildiğimiz gibi, yeni bir faşist hücum dalgası izlemiş; Avusturya'da bu yeni dalga Dollfuss'un Provokasyonlarına yol açarken İspanya'da, devrimci kavga veren kitlelere karşı devrim biçiminde saldırmıştır. Fransa'da faşistlerin ordu birlikleri 1934 Şubatında bir darbe yapmışlar, Polonya'da anayasa faşist reformlarla değiştirilmiştir. Ne var ki, bu zafer -faşist diktatörlüğün bu çılgınca hareketleri- faşizme karşı proletaryanın uluslararası çapta bir geniş cephe kurarak karşı harekete geçmesini sağlamıştır.

Reichstag'ın yakılması bir işaretti. Bunun sonucu faşizm, işçi sınıfına karşı genel bir saldırıya geçti; sendikaları ve işçi sınıfının öteki örgütlerini eline geçirdi ve yoketti. Faşist barakalarının ve toplama kamplarının kubbelerinden, işkence edilen anti-faşistlerin haykırışları yükseldi. Kitleler bütün bunların, Alman Sosyal Demokrat önderlerin gerici, yıkıcı davranışlarını, saldıran ve ilerleyen faşizme karşı komünistlerin birleşik bir kavga önerilerini dinlememelerinin bir sonucu olarak ortaya çıktığını anlamışlardır. Bu gelişmeler kitleleri, işçi sınıfının bütün güçlerini faşizmi ortadan kaldırmak için birleştirmenin gereğine inandırmıştır.

Hitler'in zaferi Fransa'da da işçi sınıfının faşizme karşı Birleşik Cepheyi kurmasına yol açtı. Fransa'da işçiler Hitler'in zaferi sonucu sadece Alman işçilerinin başına geleceklerden korkmakla kalmadılar. Almanya'daki işçi kardeşlerini öldürenlere karşı korkunç bir nefret beslemeye başladılar ve Alman işçi sınıfının başına gelenlere kendi ülkelerinde

(*) Lenin, Toplu Eserler (Rusça) C. 15 - S. 160.

asla izin vermemekte kararlı olduklarını da gösterdiler.

Bütün kapitalist ülkelerde Birleşik Cephelere doğru yapılan bu güçlü atılımlar, yenilgiden birtakım dersler alınmış olduğunu göstermiştir. İşçi sınıfı *yeni bir biçimde* hareket etmeye başlamaktadır. Komünist partilerin Birleşik Cepheyi örgütlemekte gösterdikleri yetenek ve komünistlerin kendilerini feda etmeleri ayrıca faşizme karşı devrimci işçilerin sürdürdükleri kavga, Üçüncü Enternasyonal'in prestijini eşi görülmemiş bir şekilde artırmışır. Aynı zamanda İkinci Enternasyonal'in içinde derin bir kriz gelişmektedir - Alman Sosyal Demokrasisi'nin iflasından bu yana özellikle beliren ve artan bir kriz-. Sosyal Demokrat işçiler büyük bir rahatlıkla şunu görmektedirler: Bütün vahşetiyle ve barbarlığıyla faşist Almanya, son çözümlemede. *Sosyal Demokra-si'nin burjuvazi ile sınıfsal işbirliğine gitme siyasetinden doğmuştur.* Alman Sosyal Demokrat önderlerin proletaryayı peşlerine takıp geçtikleri yoldan bir daha geçmemek gerektiğini, bu kitleler artık anlamışlardır. İkinci Enternasyonal kampında hiçbir zaman bugünkü kadar çok ideolojik kavga yapılmamıştı. Bütün Sosyal Demokrat partilerde bir çözülme hareketidir gidiyor. *Başlıca iki kamp* oluşmaktadır: Sosyal Demokratlarla burjuvazi arasındaki bloku her ne pahasına olursa olsun korumaya, çalışan gerici unsurların kampı ve *bunun yanısıra, yine gerici unsurlardan oluşan burjuvazi ile sınıfsal işbirliğine gitme siyasetinin doğruluğundan kuşkulanmaya başlamış bir kamp: Bu kamp komünistlerle birlikte ortak bir cephe kurmaya taraftardır; giderek devrimci sınıf kavgasını benimsemektedir.*

Öyleyse kapitalist sistemin gerilemesi sonucu ortaya çıkan faşizm, uzun sürede bu sistemi daha *da bozmaktadır.* Öyleyse Marksizm'i ve işçi sınıfının devrimci hareketini yoketmek amacında olan faşizm, hayatın ve sınıf kavgasının diyalektiği sonucu, kendi

mezarını kazacak *güçlerin* -kapitalizmin mezarcılarının- *gelişmesine* önayak olmuştur.

İŞÇİ SINIFININ FAŞİZME KARŞI BİRLEŞİK CEPHESİ

Kapitalist ülkelerde, milyonlarca işçi ve emekçi halk "Faşizmin işbaşına gelmesi nasıl engellenebilir ve işbaşına geldikten sonra nasıl devrilebilir?" sorusunu sormaktadır. Üçüncü Enternasyonal buna şu cevabı verir: *İlk yapılacak iş, başlangıçtaki iş, birleşik bir cephe yaratmak, işçilerin bütün fabrikalarda -her yörede, her bölgede, her ülkede, bütün dünyada- eylem birliğine varmalarını sağlamaktır. Proletaryanın ulusal ve uluslararası çapta eylem birliğini sağlaması, işçi sınıfına sadece başarılı bir savunma silahı değil, aynı zamanda faşizme ve işçi sınıfının düşmanlarına yöneltilen bir karşı harekette kullanılacak silahı da kazandırmış olacaktır.*

BİRLEŞİK CEPHENİN ÖNEMİ

Komünist Enternasyonal ile İkinci Enternasyonali destekleyen partiler ve örgütler ortak eyleme yönelselerdi, kitleler faşist saldırıyı daha da kolay püskürtür ve işçi sınıfının siyasal önemini artırmış olurlardı.

Ancak bu ortak eylem bu iki enternasyonalin sadece bugünkü taraftarlarını -Komünistleri ve Sosyal Demokratları- etkilemekle kalmayacaktı. Siyasal etkisini *Katolik, Anarşist ve örgütlenmemiş işçilerin, hatta faşist demagojisinin geçici olarak kurbanı olan işçilerin bile saflarına kadar uzatacaktı.*

Proletaryanın güçlü Birleşik Cephesi, ayrıca emekçilerin *bütün tabakalarını* da etkileyecekti; köylüleri de, şehirli küçük burjuvaziyi de, aydın kitlesini de. Birleşik Cephe kararsız grupların, işçi sınıfının gücüne olan inançlarını pekiştirecekti.

Herşey bununla da bitmiyor. Emperyalist ülkelerdeki proletaryanın müttefikleri sadece kendi

ülkesindeki emekçi halk değildir; *sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin* ezilmiş ulusları arasında onların müttefikleri vardır. Proletarya ulusal ve uluslararası düzeyde bölündüğü ve kendi bölümlerinden biri burjuvazi ile işbirliği siyasetini - özellikle sömürge ve yarı-sömürgelerde zulüm sistemini- desteklediği için işçi sınıfı ile sömürge ve yarı-sömürgelerdeki zulüm gören halklar arasında bir duvar belirecek ve böylelikle dünya çapındaki anti-emperyalist cephe zayıflayacaktır. Emperyalist ülkelerdeki proletaryanın eylem birliği, sömürge halklarının kurtuluşu için verilen kavgayı destekleme doğrultusunda attığı her adım, sömürge ve yarı-sömürgeleri, dünya proletaryasının en önemli yedek güçlerinden biri durumuna getirecektir.

Son olarak proletaryanın, uluslararası eylem birliğinin, proletarya devletinin. Sosyalizm ülkesinin, yani Sovyetler Birliğinin durmaksızın artan gücüne dayandığını düşünecek olursak, proletaryanın ulusal ve uluslararası eylem birliğinin sağlanmasıyla ne kadar geniş ufuklar açacağım görürüz.

İşçi sınıfının her kesimini içeren eylem birliğinin kurulması, -bağlı oldukları parti yahut örgüt gözönüne alınmaksızın- *kapitalizmin devrilmesi ve proletarya devriminin zaferi için birleşmeden bile önde gelir.*

Tek tek her ülkede ve bütün dünyada proletaryanın eylem birliğini sağlamak olanağı var mıdır? Evet, şu anda bu mümkündür. Komünist Enternasyonal *eylem birliği konusunda bir tek şart öne sürmektedir, bütün işçilerin, vb. kabul edebileceği basit bir koşul: Eylem birliği faşizme, sermayenin saldırısına, savaş tehdidine ve sınıf düşmanlarına yöneltilmelidir.* Şartımız budur.

BİRLEŞİK CEPHEYE KARŞI OLANLARIN TEMEL ELEŞTİRİLERİ

Birleşik Cepheye karşı olanların itirazları neler-

dir? Bazıları şöyle diyorlar: "komünistler için Birleşik Cephe sloganı sadece bir manevradır." Biz de şöylece cevap veriyoruz: Eğer durum bu ise, Birleşik Cepheye dürüstçe katılıp neden bu "komünist manevrasını" teşhir etmiyorsunuz. İçtenlikle şunu belirtiriz: İşçi sınıfının Birleşik Cepheyi kurmasını istiyoruz; burjuvaziye karşı savaşacak proletarya gelişsin, bugünkü çıkarlarını sermayenin, faşizmin saldırılarına karşı korurken bir yandan da kendi nihai kurtuluşu için gerekli ön koşulları yaratacak duruma gelsin diye.

"Komünistler bize saldırıyor" diyor başkaları. Ama dinleyin bir dakika, sürekli olarak şunu belirttik: İster kişi, isterse parti ya da başka bir örgüt olsun, sınıf düşmanlarına karşı işçi sınıfının Birleşik Cephesini destekleyenlere elbette saldırmayacağız. Ancak proletaryanın çıkarları ve amacı açısından işçilerin eylem birliğini köstekleyen kişileri, örgütleri ve partileri eleştirmek de görevimizdir.

Üçüncü bir grup "Komünistlerin değişik bir programı var, onlarla Birleşik Cephe kuramayız" diyor. Halbuki siz kendiniz burjuva partilerinin programından değişik bir program uyguladığınızı söylüyor, ardından da onlarla koalisyona girişiyorsunuz; "giriştiniz" de.

Birleşik Cepheye muhalif olanlarla, burjuvaziyle koalisyona gitme taraftan olanlar "Burjuva demokratik partiler faşizme karşı, komünistlerden daha iyi müttefiklerdir" diyorlar. Peki Almanya deneyi ne öğretti bize? Sosyal Demokratlar bu "daha iyi" müttefiklerle birlik olup bir blok yaratmadılar mı? Sonuçlan ne oldu?

Çoğu kez "eğer komünistlerle birlikte Birleşik Cephe kurarsak, küçük burjuvazi "Kızıl Tehlike" yüzünden bizleri terkedip faşistlere katılacaktır." deniliyor. Peki Birleşik Cephe köylüler, küçük tüccarlar, esnaflar ve çalışan aydınlar için bir tehlike teşkil ediyor mu? Asla. Birleşik Cephe büyük burjuvazi için sermaye patronları, aristokratlar ve öteki

sömürücüler için bir tehlike teşkil etmektedir ve bütün bunları toptan bir çöküşe götürecektir.

Birtakım Sosyal Demokrat önderler "Sosyal Demokrasi demokrasiyi, komünistler diktatörlüğü öngörür. Dolayısıyla komünistlerle Birleşik Cephe kuramayız" diyorlar. Biz size şu anda proletaryanın diktatörlüğünü ilan etmek için Birleşik Cephe kuralım diyor muyuz? Şu anda böyle bir öneride bulunuyor muyuz?

"Komünistler demokrasiyi tanısınlar, onu korumak için çıksınlar ortaya. İşte o zaman Birleşik Cepheye hazırız." diyorlar. Cevabımız şudur: Biz Emekçi halk olarak Demokrasinin, Sovyet demokrasisinin, dünya üzerindeki en gerçek demokrasinin taraftarıyız. Ama kapitalist ülkelerde faşizmin ve burjuva gericiliğinin saldırısına uğramış burjuva demokratik özgürlükleri koruruz, koruyacağız da. Çünkü proletaryanın sınıf kavgası çıkarları böyle emretmektedir.

Büyük Britanyanın işçi önderleri: "İşçi partisi'nin kurduğu Birleşik Cepheye küçücük Komünist Partileri katkıda bulunabilirler mi?" diyor. Avusturyalı Sosyal Demokrat önderler de o küçük Avusturya Komünist Partisi için aynı şeyi söylemişti, hatırlarsınız. Olaylar ne gösterdi bize? Avustur-ya'daki faşist tehlikeye tam zamanında dikkati çeken ve işçileri savaşmaya çağıranlar, Otto Bauer ve Renner önderliğindeki Avusturya Sosyal Demokrat Partisi değildi; o küçük Avusturya Komünist partisi idi. İşçi hareketinin tüm tecrübeleri şunu göstermiştir: Komünistler sayıca az olmalarına rağmen, proletaryanın militan eyleminin ardındaki dürtücü güç olmuşlardır. Ayrıca şu da unutulmamalıdır: Avustur-ya'daki ya da Büyük Britanya'daki Komünist Partilerin işçileri, sadece o partinin taraftan olmayıp, dünya komünist hareketinin bir *parçası Komünist Enternasyonal'in bölümleridir.* Komünist Enternasyonalin lideri olan parti, zaferi kazanmış ve bugün dünyanın altıda birini yönetmekte olan bir proletar-

yanın partisidir.

Birleşik Cepheye karşı olanların ileri sürdükleri bir başka itiraz da şu: "Birleşik Cephe Saar'da faşizmin muzaffer olmasını önleyemedi." Bu beylerin mantığı gerçekten çok tuhaf. Faşizmin zaferini hazırlamak için ellerinden geleni yaparlar, ondan sonra da bile bile sevinirler. Çünkü son anda katıldıkları Birleşik Cephe, işçileri zafere ulaştıramamıştır.

Bazı ülkelerde hükümette görev almış olan Sosyal Demokrat önderler "Eğer Komünistlerle Birleşik Cepheyi kurmak yoluna gitseydik, koalisyondan çekilmemiz gerekecekti ki bu durumda gerici ve faşist partiler hükümeti ellerine geçirmiş olacaklardı" diyorlar. Güzel!... Alman Sosyal Demokrat Partisi bir koalisyon hükümetinde görev almamış mıydı? Almıştı. Avusturya Sosyal Demokrat Partisi hükümetin başında değil miydi? İspanyol sosyalistleri burjuvazivle aynı hükümette görev almamışlar mıydı? Almışlardı elbette. Bu ülkelerde Sosyal Demokrat partilerin burjuva koalisyon hükümetlerinde görev almaları, faşizmin proletaryaya saldırısını önledi mi? Asla!... Öyleyse Sosyal Demokrat bakanların burjuva hükümetlerde görev almalarıyla faşizmin engellenmeyeceği gün gibi açıktır.

"Komünistler diktatörler gibi davranırlar, herşeye emretmek ve öğüt vermek isterler." Hayır biz ne öğüt veririz ne de emrederiz. Sadece önerilerimizi ortaya koyarız, çünkü inancımız şudur ki, bunların gerçekleştirilmesi emekçi halkın yararınadır. Bu, işçiler adına bir iş yapan herkesin hakkı ve görevidir. Komünistlerin "diktatörlüğü"nden mi korkuyorsunuz? Gelin işçilere sizin ve bizim önerilerimizi birlikte sunalım, birlikte tartışalım. Bunları bütün işçilerle ve işçi sınıfının amacı için en yararlı olanlarını birlikte seçelim.

Bütün bunlardan dolayı Birleşik Cepheye yöneltilen bu itirazlar *en küçük bir eleştiriye bile tahammül edemez.* Bu itirazlar Sosyal Demokrasinin

gerici önderlerinin burjuvaziyle Birleşik Cepheyi, proletaryanın Birleşik Cephesine yeğ tutan kişilerin geçersiz özürleridir.

Hayır, bu özürler geçerli değil artık, İşçi sınıfındaki bölünme uluslararası proletaryaya çok acı çektirmiştir. Ve uluslararası proletarya gittikçe inanmaktadır ki, *Birleşik Cephe ile proletaryanın ulusal ve uluslararası düzeyde birleşik eylemi zorunludur ve kesinlikle mümkündür.*

BİRLESİK CEPHENİN KAPSAMI VE BİCİMLERİ

Bugünkü aşamada Birleşik Cephenin temel kapsamı nedir ve ne olmalıdır? İşçi sınıfının en önde gelen ekonomik ve siyasi çıkarlarının korunması, işçi sınıfının faşizme karşı korunması, bütün kapitalist ülkelerde Birleşik Cephenin *başlangıç noktası ve temel kapsamı* olmalıdır.

Kendimizi sadece proletarya diktatörlüğü mücadelesine vermeliyiz. Kitlelerin en önemli ihtiyaçlarına ve gelişmenin şu aşamasında kitlelerin savaşma birikimlerinden doğan sloganlar ve savaş biçimleri bulmalı ve öne sürmeliyiz.

Bugün kitlelere, kapitalist yağmaya ve faşist barbarlığa karşı kendilerini korumak için neler yapmaları gerektiğini göstermeliyiz.

Değişik tutumları olan işçi örgütlerinin ortak eylemlerinin yardımıyla, emekçi kitlelerin en önemli çıkarlarını korumak için en yaygın Birleşik Cepheyi yaratmaya çabalamalıyız. Bunun için de: '

Birincisi: Kriz sonuçlarının yükünü yönetici sınıfın, kapitalistlerin ve toprak ağalarının, kısaca zenginlerin omuzlarına aktarmak için birleşik kavga;

İkincisi: Emekçi halkın haklarını ve kazançlarım korumak için, her türlü faşist saldırıya ve burjuva demokratik özgürlüklerin kaldırılmasına karşı birleşik kavga;

Üçüncüsü: Emperyalist savaş tehlikesine karşı,

böyle bir savaşın hazırlığını güçleştirecek birleşik kavga gerekmektedir.

Durumda bir değişiklik olunca, *savaş biçimlerinde ve yöntemlerinde hızlı değişiklikler* yapılabilmesi için yorulmadan hazırlanmalıyız. Ha reket genişleyip işçi sınıfının bütünlüğü pekiştikçe, daha ileriye gitmeli, *sermayeye karşı korunma duru mundan saldırı durumuna* geçişi hazırlamalı, *politik bir kitle grevini örgütlemeye* yönelmeliyiz. Böyle bir grevin en önemli koşulu, söz konusu ülkedeki belli-başlı sendikaları hareketin içine çekmektir.

Komünistler elbette kitlelerin komünist eğitimi. örgütlenmesi ve seferber edilmesi gibi ayrı çalışmalarını bir an olsun bir kenara itemezler, itmemelidirler. Ne var ki işçilerin eylem birliğine ulaşmalarını sağlamak ve aynı zamanda, proletaryanın sınıf düşmanlarına karşı *Sosyal Demokrat partiler, reformcu sendikalar ve emekçilerin öteki örgütleriyle birleşik eylemi* sağlamak için kısa ve uzun süreli anlaşmalar yapmaya da çabalamalıdırlar. Bütün bu hareketlerde ağırlık, yöresel *kitle eylemini* geliştirmeye ve yöresel anlaşmalarla, *yöresel örgütlerle yürütmeye* verilmelidir. Anlaşma koşullarına sadık kalmakla birlikte, Birleşik Cepheye katılıp da ortak eylemleriyle hareketi sabote eden bütün kişi ve örgütleri acımadan teşhir edeceğiz. Anlaşmaları bozacak her çabaya, ki bunlar söz konusu olabilir, kitlelere seslenmekle cevap verecek, bu arada bozulan birleşik eylem bağlarını yorulmadan onarmaya çalışacağız.

Doğal olarak. Birleşik Cephenin gerçekleştirilmesi, değişik ülkelerde *değişik* biçimlerde olacaktır. İşçi örgütlerinin niteliği, içinde bulundukları koşullar ve ulaşmış oldukları politik düzey; o ülkenin kendine özgü durumunu, uluslararası işçi hareketinin gelişmesinde beliren değişiklikler, vb. bu değişik biçimlenmeleri etkileyecektir.

Bu biçimler arasında şunlar sayılabilir: İşçilerin her ayrı olayda belirli fırsatlarla, kişisel isteklere ya

da ortak bir platforma dayanarak yürütecekleri eşgüdümlü ortak eylem, her aynı fabrikada ya da bütün endüstride yöresel, bölgesel ya da uluslararası çapta işçilerin *ekonomik* savaşını örgütlemek, *politik* kitle eylemini yürütmek, faşist saldırılara karşı savunma örgütlemek, *siyasi tutuklulara ve ailelerine* yardım etmek ve toplumsal gericilikle savaşmak, *kooperatif hareketi, kültürel çalışmalar, spor* gibi sahalarda *gençliğin ve kadınların çıkarlarını* korumak için ortak eylemler, vb.

Birleşik Cepheye katılan partiler ve örgütler arasındaki ilişkileri sağlayacak komiteler kurmakla ve ortak eylem sağlayacak bir anlaşma yapmakla yetinmek -söz gelimi: Fransa'daki bu tip çalışmalarda da görüldüğü gibi- mümkün değildir. Bu ilk aşamadır. Anlaşma ortak eylemi sağlamak için bir yan yoldur, kendi başına Birleşik Cephe değildir. Bütün sol partilerin önderleri arasındaki ilişkileri sağlayacak bir komisyonun kurulması -ortak eylemi yürütmeyi kolaylaştıracağı gibi- zorunludur. Ancak kendi başına Birleşik Cepheyi geliştirmek ve en geniş kitleleri faşizme karşı savaşmaya itmek için yeterli değildir.

Komünistler ve bütün devrimci işçiler, *fabrikalardan, işsizlerden, emekçiler arasından, kasabalılar ve köylülerden seçilmiş Birleşik Cepheci, parti dışı sınıfsal niteliği ağır basan organları kurmaya çalışmalıdırlar.* Faşist diktatörlükle yönetilen ülkelerde ise bu organlara. Birleşik Cephe hareketinin en başta gelen kişileri seçilmelidir. Ancak bu gibi organlar emekçi halkın örgütlenmemiş kitlelerini Birleşik Cephe hareketine çekebilir ve kapitalist saldırıya, faşizme ve gericiliğe karşı savaşmak için zorunlu kitle bilincinin gelişmesine yardım edebilirler. Yine bu açıdan, ancak bu organlar *yaygın ve etkin Birleşik Cephe safları* kurup, kapitalist ülkelerdeki yüzlerce, binlerce parti dışı bolşeviği eğitebilirler.

Örgütlenmiş işçilerin ortak eylemi başlangıçtır, temeldir. Şunu da unutmamalıyız ki, işçilerin çoğunluğu örgütlenmemiş bir kitle durumundadır. Söz

gelimi, *Fransa'da* örgütlenmiş işçilerin sayısı onbir milyonken, komünist sosyalist her eğilimdeki sendika üyesi sayısı topu topu *bir milyondur. Büyük Britanya'da* toplam emekçi sayısı ondört milyonken, değişik eğilimlerdeki parti ve sendikalara üye olanların sayısı aşağı-yukarı *beş milyondur.* ABD'de örgütlenmiş işçi sayısı *beş milyondur;* bütün işçilerin sayısı ise *otuzsekiz milyon.* Bir sürü başka ülkede de oranlar bu civardadır. "Normal" zamanlarda bu kitle genellikle siyasal hayata katılmaz. Ama bugün, bu dev kitle gittikçe hareketlenmekte, siyasi hayata itilmekte ve politik ortamda kendini göstermektedir.

Birleşik Cepheyi kitle saflarında yaratmanın, yaymanın, pekiştirmenin *en iyi* yolu parti dışı sınıfsal örgütleri oluşturmaktır. Bu organlar aynı şekilde işçi sınıfının gelişen ortak eylemini bozmak isteyen Birleşik Cephe muhaliflerine karşı da en iyi silahtır.

ANTİ -FASİST HALK CEPHESİ

Emekçi halk kitlesini faşizme karşı savaşmak için seferber ederken, *proletarya Birleşik Cephesi niteliğide bir anti-faşist Halk Cephesi* oluşturmak çok önemli bir görevdir. Proletaryanın kavgasının başarılı olması, kendisi ile emekçi köylülerin ve şehirli küçük burjuvazinin meydana getirdiği bu kitle -endüstrisi gelişmiş ülkelerde bile nüfusun çoğunluğunu teşkil eder- arasındaki savaş birliğine bağlıdır.

Faşizm, kapıldığı heyecan içinde bu kitleleri kendi saflarına çekmek istediğinden kasabadaki ve kırsal yapıdaki emekçi kitlesini yani köylüyü, devrimci proletaryayla karşı karşıya getirmeye çalışır; küçük burjuvazive "Kızıl Tehlike" korkusunu aşılamak ister. *Bu silahı onu kullananlara karşı çevirmeli* ve köylülere, esnaflara ve aydınlara gerçek tehlikenin nereden gelmekte olduğunu göstermeliyiz. Her çeşit verginin yükünü köylünün omuzlarına yükleyip, sınırsız faiz alanların kimler olduğunu *açıkça*

göstermeliyiz. Toprağın en iyisi, zenginliğin her çeşidi kendilerindeyken, köylüyü ve ailesini gerçekte kendi malı olan topraktan çıkarıp, işsizliğe ve yoksulluğa itenler kimlerdir, göstermeliyiz. Esnaf ve el sanatlarıyla uğraşanları dayanılmaz vergilerle, yüksek kiralarla ve rekabetle mahvetmeye sürekli olarak ve sabırla çalışan kimlerdir; çalışan aydınların büyük bir kesimini sokaklara atan işsiz bırakanlar kimlerdir, açıkça herkese anlatmalıyız. Ama bu yetmez.

Anti-Faşist Halk Cephesini kurmak için gerekli en temel, en etkili unsur *devrimci proletaryanın azimli eylemidir.* Devrimci proletarya halkın bu kesimlerinin özellikle çalışan köylülerin, proletarya ile aynı olan isteklerini savunmalı ve bu kavga süresinde işçi sınıfının istekleri ile birleştirilmelidir.

Anti-Faşist Halk Cephesi'ni kurarken, çok sayıda köylü ile şehirli küçük burjuvaziden oluşan örgütlere ve partilere, doğru yoldan yaklaşmak büyük önem taşır.

Kapitalist ülkelerde bu parti ve örgütlerin çoğu -ister siyasi, ister ekonomik nitelikte olsun- burjuvazinin etkisi altındadır ve onun ardından giderler. Bu parti ve örgütlerin toplumsal yapısı aynı türden değildir. Bunlarda zengin köylülerin yanısıra topraksız köylüler, büyük iş sahiplerinin yanısıra küçük dükkan sahipleri de bulunur; ama kontrol büyük sermaye sahiplerinin elindedir. Öyleyse, *değişik örgütlere değişik yollardan yaklaşmak zorundayız.* Unutmamalıyız ki büyük üye kitlesi çoğu kez önderlerin gerçek siyasi niteliklerini önemsemez. Önderleri burjuvalar olmasına rağmen bazı durumlarda, bu örgütleri partileri ya da bunların bazı unsurlarını Anti-Faşist Halk Cephesi saflarına çekebiliriz, çekmeye çalışmalıyız da. Sözgelimi bugün Fransa'da Radikal Parti'nin, ABD'de çeşitli çiftçi örgütlerini, Polonya'da "Stronnictwo Lyudove"nin,[59] Yugoslavya'da Hırva-

(59) Stronnictwo Lyudovc (Halk Partisi) Polonya'da 1937 Ağustosunda köylü kitlelerinin genel grevini yöneten demokratik bir köylü partisi.

tistan Köylü Partisi'nin, Bulgaristan'da Çiftçi Birliği'nin ve Yunanistan'da Tarımcılar'ın durumu budur. Ancak bu parti ve örgütleri tümüyle Halk Cephesine çekmek mümkün olsun olmasın, taktiklerimiz *her* durumda bu örgütlerdeki küçük köylüleri, esnafları, el sanatlarıyla uğraşanları Anti-Faşist Halk Cephesi'ne çekmeye yönelmelidir.

Görüldüğü gibi çalışmalarımız sırasında sık sık düştüğümüz bir hata, köylülerin, esnafın ve kasabadaki küçük burjuva kitlelerin oluşturduğu çeşitli örgütlere ve partilere karşı nefret duyma, bunları göz önüne almama hastalığına son vermeliyiz.

BİRLEŞİK CEPHENİN BAŞKA BAŞKA ÜLKELERDE KARSILASTIĞI TEMEL SORUNLAR

Her ülkede bugün, büyük kitleleri rahatsız eden birtakım *temel sorunlar* bulunmaktadır. Birleşik Cephenin kurulması savaşı bu sorunlar çevresinde geliştirilmelidir. Bu temel hususlar ya da sorunlar yeterince anlaşıldığı takdirde Birleşik Cephenin kurulması işi gerçekleşir ve hızı artar.

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

Kapitalist dünyanın en önemli ülkelerinden biri durumunda olan *Amerika Birleşik Devletlerine* bakalım. Orada kriz milyonlarca insanı hareketlendir-miştir. Kapitalizmi canlandırması düşünülerek hazırlanan program giderek yük olmuştur bu rejime. Geniş kitleler burjuva partilerden ayrılmaktadır; birçokları artık dört yol ağzına varmıştır.

Daha başlangıç halindeki Amerikan faşizmi, bu kitlelerin hayal kırıklığını ve hoşnutsuzluğunu gerici faşist kanallara aktarmak çabasındadır. Amerikan faşizmi, gelişmesinin şu döneminde -kendine özgü biçimde- faşizme karşı muhalefet diye ortaya çıkmakta, faşizmi dışarıdan ithal edilmiş "Amerikan olmayan" bir tutum olmakla suçlamaktadır. Anaya-

saya karşı sloganlar kullanan Alman faşizminin aksine, Amerikan faşizmi kendini Anayasanın ve "Amerikan demokrasisinin" muhafızı olarak takdim etmektedir. Amerikan faşizmi şu anda gerçek bir tehlike değildir. Ancak eski burjuva partilerine hiç güveni kalmamış olan geniş kitleleri etkileyecek olursa, yakın bir gelecekte büyük bir tehlike durumuna gelebilir.

' Faşizmin ABD'de başarılı olması ne demektir? Emekçi halk kitlesi açısından bu, doğal olarak sömürü rejiminin misli görülmemiş bir biçimde güçlenmesi ve işçi sınıfı hareketinin yok edilmesi demektir. Peki bu faşist zaferin uluslararası düzeydeki önemi ne olabilir? ABD ne Macaristan'dır, ne de Finlandiya, Bulgaristan ya da Letonya. Faşizmin Amerika Birleşik Devletlerinde zafere ulaşması şüphesiz bütün uluslararası durumu değiştirecektir.

Durum böyle olunca, Amerikan proletaryası sadece, sınıf bilincine varmış, devrimci çizgiyi izlemeye hazır olan kendi öncü kolunu örgütlemekle yetinebi-lir mi? Hayır.

Ortada olan şudur ki. Amerikan proletaryasının çıkarları, bütün güçlerini hızla kapitalist partilerden koparmasını gerektirmektedir. Durumundan hoşnut olmayan emekçi kitlesini faşizmin ellerine terketme-mek için yollar ve yöntemler kısa zamanda bulunmalıdır. Burada şunu söyleyebiliriz: Amerika'nın koşullan ışığında, emekçileri sinesinde toplayacak bir kitle partisi *bir işçi ve çiftçi* Partisi, yararlı bir yol olabilir. *Böyle bir parti Amerika Halk Cephesinin özel bir biçimi olmalı,* ortaya tröstlere, bankalara ve büyüyen faşist partilerine muhalif bir güç olarak çıkarılmalıdır. Böyle bir parti elbette *ne* sosyalist *ne de* komünist olacaktır. Ama anti-faşist bir parti olmalı, marksizme karşı bir parti olmamalıdır. Partinin programı bankalara, tröstlere ve tekellere, halkın başlıca düşmanlarına -halkın üzüntüleriyle kumar oynayanlara- karşı yönelik olmalıdır. Bu gibi bir parti işçi sınıfının belli başlı isteklerini koruduğu

takdirde adına sahip çıkabilir. Sosyal kanunlar, işçi sınıfının acil istekleri, işsizlik sigortası, beyaz ve siyah ortakçılara toprak ve bunların borç yükünden kurtulmaları için savaşırsa; çiftçilerin borçlarının iptalini sağlayabilirse; zencilere de eşit haklar verilmesi için savaşırsa; eski askerlerin dileklerini ve serbest meslek erbabının, küçük iş sahiplerinin ve esnafın çıkarını korursa, adını kullanmaya hak kazanır.

Bu arada parti, doğal olarak, yöresel hükümetlere devletin organlarına, Meclis'e ve Senato'ya kendi adaylarını seçtirmek için de savaşacaktır.

Amerikalı yoldaşlar böyle bir parti kurmak için harekete geçmekle çok iyi ettiler. Yine de böyle bir partinin yaratılmasını kitlelerin amacı durumuna getirmek için etkin tedbirler almak zorundadırlar, İşçi ve çiftçi partisi kurmak meselesi, bunun programı, kitle toplantılarında tartışılmalıdır. Böyle bir partinin kurulması için geniş çapta bir hareket başlatarak önderliğini yapmalıyız. Partiyi örgütleme çabası asla, her iki partiden: Demokrat Parti ile Halk Partisi'nden hoşnut olmayan milyonlarca insanı kullanmayı amaç edinen burjuva unsurların eline geçmemelidir. Çünkü bu unsurlar ABD'de "üçüncü bir parti", anti-komünist bir parti kurmak ve devrimci harekete karşı çıkmak isteyeceklerdir.

İNGİLTERE

İngiliz işçilerinin kitle hareketi sonucu, Büyük Britanya'da Mosley'in faşist örgütü bugün için ikinci plana itilmiştir. Ancak unutmamalıyız ki, şu sözde "Ulusal Hükümet", doğrudan doğruya işçi sınıfına yöneltilmiş birtakım karşı tedbirler almaktadır. Öyle ki, bu tedbirlerin yaratacağı koşullar, gerektiğinde Büyük Britanya'da burjuvazinin faşist bir rejimi harekete geçirmesini sağlayacaktır.

Şu aşamada. Büyük Britanya'da faşist tehlikeye karşı savaşmak demek "Ulusal Hükümet'e ve onun

gerici tedbirlerine karşı, sermayenin saldırısına karşı, ücret kısıtlamalarına karşı, işsizlerin dilekleri için ve kitlelerin hayat standartlarını düşürmesine yarayan bütün kanunların kaldırılması için, savaşmak demektir.

Ayrıca işçi sınıfının "Ulusal Hükümet'e karşı giderek artan kini Büyük Britanya'da *yeni bir İşçi Hükümeti* kurulması gibi bir sloganla sayısız emekçinin biraraya gelmesine yolaçmaktadır. Komünistler kitlelerin bu kafa yapısını, bir işçi hükümetine karşı hâlâ besledikleri inancı görmezlikten gelebilir mi? Hayır... Kitlelere yaklaşmanın yolunu bulmalıyız. İngiliz Komünist Partisi'nin Onüçüncü Kurultayı'nda da belirtildiği gibi, bizler, işçileri sermayenin boyunduruğundan kurtarabilecek tek devlet biçiminin Sovyet hükümeti olduğunu, buna taraftar olduğumuzu onlara açıkça söylüyoruz. Ama ille de bir İşçi Hükümeti mi istiyorsunuz? Pekâlâ. Sizinle elele "Ulusal Hükû-met'in yenilgisi için savaştık, savaşmaktayız. Bundan önceki her iki işçi hükümeti de işçi partisi'nin işçilere verdiği sözleri gerçekleştirmedi. Yine de yeni bir işçi hükümeti kurmak yönündeki çabalarınızı desteklemeye hazırız. Bu hükümetin sosyalist tedbirler alacağını sanmıyoruz. Bütün bunlara *rağmen onlara şu dileği sunacağız:* Milyonlarca işçi adına, işçi sınıfının ve bütün emekçilerin ekonomik çıkarlarım korusun. Bu dilekleri yerine getirecek ortak bir programı birlikte tartışalım. "Ulusal Hükümet" in gerici saldırısını püskürtmek, sermayenin, faşizmin saldırısını durdurmak ve yeni savaş hazırlıklarına son vermek için proletaryanın gerekli gördüğü ortak eylem olgusunu gerçekleştirelim. Bu temel üzerinde, önümüzdeki parlamento seçimlerinde İngiliz sosyalistleri "Ulusal Hükümet'e karşı İşçi Partisi'nin kollarıyla işbirliği yapmaya hazırdırlar. Aynı şekilde, İngiliz burjuvalarının çıkarları için, işçi sınıfını amacından saptırmak ve ardından gitmeye zorlamak çabasında olan Lyod George'a karşı da işbirliğine gitmeye hazırdırlar.

İngiliz komünistleri doğru yoldadır, İngiliz sendikalarının ve İşçi Partisi'nin milyonlarca üyesiyle birleşip militan ve Birleşik Cephe kurmak onlar için yararlı olacaktır. Komünistler savaşan proletaryanın en ön saflarında yer alıp kitlelere tek doğru yolu-burjuva yönetiminin devrimle devrilmesi ve bir Sovyet hükümetinin kurulması için savaşmanın yolunu-göstereceklerdir. En önde gelen siyasî hedeflerini tanımlarken, komünistler, bu kitle hareketinin zorunlu aşamalarını atlamaya çalışmamalıdırlar. Bu kitle hareketi süresinde işçi sınıfı kendi tecrübeleriyle yanılgılarından kurtulacak ve komünizme geçecektir.

FRANSA

Bildiğimiz gibi *Fransa'da* işçi sınıfı, bütün uluslararası proletaryaya faşizmle nasıl savaşılacağını göstermektedir. Fransız Komünist Partisi Üçüncü Enternasyonalin bütün kesimlerine -Birleşik Cephe taktiklerinin nasıl uygulanacağı konusunda- örnek olmaktadır. Faşizme karşı savaşmak için öteki kapitalist ülkelerdeki Sosyal Demokrat işçilerin şimdi neler yapmaları gerektiğini sosyalist işçiler göstermektedir.

Bu yılın (1935) 14 Temmuz'unda Paris'te düzenlenen ve yarım milyon insanın katıldığı anti-faşist gösteri ve öteki Fransız kentlerdeki sayısız gösteri, çok önemli olgulardır.

Bu, sadece işçilerin oluşturduğu bir Birleşik Cephe hareketi değildir. Fransa'da faşizme karşı kurulmakta olan genel bir Halk Cephesidir. Bu Birleşik Cephe hareketi işçi sınıfının kendi güçlerine olan güvenini arttırmakta, köylülere, şehirli küçük burjuvaziye ve aydınlara kıyasla, kendisinin, hareketin önderi durumunda olduğu bilincine güç kazandırmaktadır. Hareket, işçi sınıfı arasında partinin etkisini artırmakta, dolayısıyla faşizme karşı savaşan prole-

taryayı güçlendirmektedir. Hareket, faşist tehlikeye karşı kitlelerin uyanık olmasını da sağlamaktadır. Bu hareket anti-faşist kavga verilen öteki kapitalist ülkelere de sıçrayacak, faşist diktatörlüğün ezdiği Alman proletaryasına güvenilir bir etkide bulunacaktır.

Söylemenin gereği yok, zafer elbette büyüktür; ancak bu zafer, anti-faşist savaş meselesini çözmez. Fransız halkının ezici çoğunluğu şüphesiz faşizme karşıdır. Ne var ki burjuvazi silah gücüyle kamunun iradesini kırabilir. Tekelci sermayeden, burjuvazinin devlet mekanizmasından, Fransız ordusunun subaylarından ve gericiliğin kalesi Katolik Kilisesi'nin gerici önderlerinden gördüğü etkin destekle faşist hareket serbestçe gelişmektedir. En güçlü faşist örgüt, Crox de Feu (Ateş Haçı) nün emrinde 60,000 i subaylar olmak üzere 300-000 silahlı insan vardır. Polis ve jandarma örgütlerinin, ordunun, hava kuvvetlerinin ve bütün devlet bürolarının bazı kilit noktaları bu örgütün elindedir. Fransa'daki son belediye seçimleri şunu göstermiştir: Faşist güçler de devrimci güçler kadar büyümektedir. Eğer faşizm köylüler arasına girerek bir bölümü tarafsız kalacak ordunun diğer bölümünü saflarına çekerse, Fransız emekçi halk kitleleri faşistlerin işbaşına gelmesini engelleyemeyecektir. Fransız işçi hareketinin, faşist saldırıları kolaylaştıran örgüt yetersizliğini asla gözden ırak tutmayın. Bugünkü sonuçlar Fransa'da işçi sınıfı ve diğer bütün anti-faşistleri memnun edecek yeterlilikte değildir.

Fransa'da işçi sınıfını bekleyen görevler nelerdir?

Birincisi, Kapitalist saldırıya karşı savaşı örgütlemek; bunun sonucu olarak da İşçi Konfederasyonu'nun reformcu önderleri tarafından Birleşik Cepheye gösterilen direnci kırmak için, Birleşik Cepheyi hem politik hem de ekonomik düzeyde kurmak;

İkincisi, Sınıf çatışmasına dayanan birleşik sendikalar ve sendika birliğini başarmak;

Üçüncüsü, Köylü ve küçük burjuvaları anti-faşist

harekete çekmek; Anti-faşist Halk Cephesinin programında onların başlıca isteklerine önem vermek;

Dördüncüsü, Anti-faşist Halk Cephesi içinde yaygın, parti-dışı seçilmiş organlar kurmak yoluyla, aslında gelişmiş olan anti-faşist hareketi daha da yaymak ve örgüt gücünü sağlamak. Bu seçilmiş organları Fransa'daki emekçi halkın oluşturduğu bugünkü parti ve örgütlerden daha çok etkileyecektir kitleleri;

Beşincisi, Faşist örgütleri, Hitler'in Fransa'daki ajanları ve cumhuriyeti yoketmeye çalışan fesat örgütleri oldukları gerekçesiyle, silahsız bırakmak ve dağıtmak;

Altıncısı, Ordunun ve polisin, faşist bir darbe hazırlamakta olan fesatçılardan temizlenmesini sağlamak;

Yedincisi, Fransız faşizminin en güçlü kalelerinden biri durumunda olan Katolik Kilisesinin gerici kliklerini yönetenlere karşı savaşmak;

Sekizincisi, Saflarında cumhuriyeti ve anayasayı korumak için komiteler kurarak, orduyu anti-faşist hareketle birleştirmek; (bu komitelerle orduyu anayasa dışı bir askeri darbe için kullanmak isteyenler temizlenecektir); gerici güçlerin. Alman faşizminin saldırılarına karşı barış amacını güden Fransız-Sovyet anlaşmasını bozmalarına izin vermemek.

Fransa'daki anti-faşist hareket, Fransız faşizmine karşı lafta kalmayıp gerçekten savaşacak bir hükümetin doğmasına yolaçar ve anti-faşist Halk Cep-hesi'nin isteklerini programına koyarsa, komünistler, her burjuva hükümetin bağdaşmaz düşmanları ve bir komünist hükümetinin destekleyicileri olmakla birlikte, artan faşist tehlike karşısında bu hükümeti desteklemeye hazır olacaklardır.

BİRLEŞİK CEPHE VE FAŞİST KİTLE ÖRGÜTLERİ

Yoldaşlar! Faşistlerin işbaşında oldukları ülkelerde karşılaştığımız en önemli sorun, Birleşik Cep-

heyi kurmak için verilecek savaştır. Bu ülkelerde, yasal işçi hareketlerinin geliştiği ülkelere kıyasla, kavga daha güç koşullar içinde verilmektedir. Bunlara rağmen, faşist ülkelerde de faşist diktatörlükle savaşacak bir gerçek ve Anti-Faşist Halk Cephesi'nin kurulması için zorunlu koşullar mevcuttur. Çünkü Sosyal Demokrat, Katolik ve öteki işçiler -söz gelimi Almanya'da- faşist diktatörlüğe karşı Komünistlerle ortak savaşa yönelmenin gereğini anlayabilmişlerdir. Geniş köylü ve küçük burjuva tabakalar -faşist yönetimin acısını tattıkları için- giderek huzursuz olmakta ve hayal kırıklığına uğramaktadırlar. Bu da onların anti-faşist Halk Cephesine aktarmayı kolaylaştırmaktadır.

Faşizmin bir kitle temeli kazandığı ve işçileri kendi örgütlerine girmeye zorladığı faşist ülkelerde -özellikle Almanya ve İtalya'da- temel görev, faşist diktatörlüğe karşı dışarıdan verilen savaş ile içeriden verilen savaşı -faşist kitle örgütlerini ve organlarını içerden imha ederek- birleştirmektir. Bu ülkelerin kendi koşullarına uyan yöntemler ve yöneliş biçimleri öğrenilmeli, kavranılmalı ve uygulanmalıdır. Böylece, faşizmin kitle temeli hızla parçalanır ve faşist diktatörlüğün devrilmesi için zorunlu yollar hazırlanmış olur. "Kahrolsun Hitler" ya da "Kahrolsun Mussolini" demek yetmez; bu yolu öğrenmeli, kavramalı ve uygulamalıyız. Evet öğrenmek, kavramak ve uygulamak.

Bu güç ve karmaşık bir görevdir. Görevimiz güçtür. Çünkü faşist diktaya karşı başarıyla savaşma konusunda çok az tecrübemiz var. Sözgelimi, İtalyan komünistleri onüç yıldır faşist diktatörlüğün getirdiği koşullar içinde savaşmaktadır. Yine de faşizme karşı gerçek bir kitle savaşı geliştirememişlerdir. Bu nedenle, öteki faşist ülkelerdeki komünist partilere kendi olumlu tecrübeleriyle çok az yardım edebilmişlerdir.

Alman ve İtalyan komünistleri öteki faşist ülkelerdeki komünistler ve komünist gençlik

şaşılacak ülkelerdeki komünistler ve komünist gençlik şaşılacak bir yiğitlik örneği göstermiş, her gün inanılmaz fedakârlıklar yapmıştır, yapmaktadır da. Bu yiğitlik ve fedakârlıkların önünde saygıyla eğiliriz. Ama yiğitlik kendi başına yeterli değildir. Yiğitlik kitleler arasında gündelik çalışmalarla, faşizme karşı somut bir savaşla birleştirilmelidir. Yeryüzündeki en elle tutulur sonuçlar böyle alınır. Faşist diktatörlükle savaşırken istek ile olguyu karıştırmak çok tehlikelidir. Olgulara dayanmalıyız, gerçek somut duruma.

Örneğin bugün Almanya'daki gerçek durum nedir?

Kitleler faşist diktatörlüğün izlediği siyasetten hoşnut değildir, hayal kırıklığına uğramaktadır ve küçük çapta grevler ve benzeri eylemler başlamıştır. Bütün çabalarına rağmen faşizm, başlıca emekçi kitlelerini ve işçileri, siyasal yollarla kazanmayı başaramamıştır. Hatta eskiden kendisini destekleyenleri de kaybetmektedir ve gelecekte daha da kaybedecektir. Yine de şunu bilmeliyiz: Faşist diktatörlük devrilebilir diyenler, bu konuda etkinlikle savaşmaya hazır olanlar, küçük bir işçi kitlesidir. Bu kitle Komünistlerle Sosyal Demokrat işçilerin devrimci kesimlerinde oluşmaktadır. Emekçilerin büyük kesimi ise hâlâ kavrayamamışlardır bu diktatörlüğü devirmenin yöntemlerini ve bunun gerçekten mümkün olabileceğini. Çoğunluk hâlâ beklemektedir. Almanya'da faşizme karşı savaşmak için görevlerimizi tanımlar, faşist diktatörlüğün devrilmesi için özel yöntemler arar, irdeler ve uygularken bu hususu asla aklımızdan çıkarmamalıyız.

Faşist diktatörlüğe etkin bir darbe indirebilmek için ilk kez, en can alıcı noktayı bulmak zorundayız. Achilles'in topuğu misali, neresidir bu can alıcı nokta? Faşizmin toplumsal temeli. Bu temel katiyen türdeş değildir ve toplumun değişik tabakalarından oluşmuştur. Faşizm kendini bütün sınıfların ve tabakaların tek temsilcisi ilân etmiştir. - Fabrikatörün

ve emekçinin, milyonerin ve işsizin, aristokratın ve köylünün, büyük kapitalistin ve esnafın temsilcisi-Bütün bu tabakaların çıkarlarını, ulusun çıkarlarını korur görünmüştür. Ama faşizm, büyük burjuvazinin diktatörlüğünden başka bir şey olmadığı için kendi toplumsal kitle temeliyle çelişkiye düşmesi kaçınılmazdır. Çünkü, faşist diktatörlük olgusunda, sermaye patronları güruhu ile halkın ezici çoğunluğu arasındaki sınıf çelişkileri gün gibi ortaya çıkacaktır.

Ancak faşist örgütlere itilen ya da bilgisizliklerinden bunlara katılan işçileri kendi ekonomik, kültürel ve politik çıkarlarını korumak için küçük hareketlerin içine ittiğimiz takdirde, kitleleri faşist diktatörlüğü devirmek üzere kesin bir savaşa sokmuş oluruz. Bu nedenle sosyalistler, üyelerinin çıkarlarım gün be gün koruyan önderler oldukları için bu örgütlerde çalışmalıdır. Şunu akıllarından çıkarmamalıdır bu savaşçılar: Bu örgütlere üye olan işçiler haklarını daha sık isteyip, çıkarlarını savundukça, eninde sonunda faşist diktatörlükle karşı karşıya geleceklerdir.

Kasaba ve taşradaki emekçi halkın en önemli ve âcil çıkarlarını korumak için hem bilinçli anti-faşistlerin, hem de faşizmi hâlâ destekleyen ama, onun siyasetinden hoşnut olmayan, hayal kırıklığına uğramış ve bu hoşnutsuzluklarını anlatmak için fırsat kollayan emekçi halkın da kolaylıkla anlayabilecekleri ortak bir dil bulmak mümkündür. Faşist diktatörlüğün süregeldiği ülkelerde genellikle taktiklerimizin niteliği öyle olmalıdır ki, faşizmi destekleyenler bizden uzaklaştırılmasın, hemen faşizmin kucağına atılmasın. Aksine toplumun emekçi kesimlerinden çekilip faşizme yaklaştırılan ama durumundan hoşnut olmayan bu kitle ile, faşist liderler arasında büyük bir uçurum açılsın.

Günlük çıkarlar etrafında kümelenmiş olan kişilerin kendilerine, politikaya karşı kayıtsız kişiler ya da faşizmin destekleyicileri gözüyle baksa-

lar bile hiç korkmayalım. Bizim için önemli olan onları harekete sokmaktır. Bunun için belki başlangıçta faşizme karşı savaş sloganını atmayacağız ortaya. Ne var ki hareket, özü itibariyle anti-faşist bir harekettir ve bu kitleleri faşist diktatörlükle karşı karşıya getirecektir.

Tecrübe bize göstermiştir ki, faşist diktatörlüğün sürdüğü ülkelerdeki yasal ya da yarı-yasal biçimlerde ortaya çıkmak *genellikle olanaksızdır,* diyen görüş zararlı ve yanlıştır. Bu görüşü savunmak etkisizliğe yönelmek ve gerçek kitle eylemini tümüyle inkâr etmek demektir. Faşist diktatörlük koşulları içinde yasal ya da yarı-yasal eylem için yollar, yöntemler bulmak güç ve çapraşık bir sorundur. Ne var ki, başka sorunlarda da olduğu gibi, bize doğru yolu hayat ve kitlelerin çabaları göstermektedir. Kitleler bize, örgütlü ve etkili bir biçimde genelleştirip uygulayabileceğimiz birtakım örnekler sunmuştur.

Faşist kitle örgütlerinde çalışmayı reddeden eğilimlere de kesinlikle son vermek zorundayız. İtalya'da Almanya'da ve birtakım başka faşist ülkelerde arkadaşlarımızı etkinliklerini gizlemeye çalıştılar. Hatta faşist örgütlerde çalışacak yerde fabrikalarda çalışarak, bu örgütlerde çalışmayı kesinlikle reddettiler. îşte bu yüzden, bu mekanik ayrılık yüzünden aslında hem faşist kitle örgütlerinde, hem de fabrikalarda yürütülen eylem çok hafif kaldı; ba-zan da hiç yürütülmedi.

Faşist ülkelerde kitle neredeyse komünistler de orada olmalıdır; bu çok önemlidir. Faşizm işçilere kendi yasal örgütlerini kurma hakkını tanımamıştır. Kendi faşist örgütlerini onlara empoze etmiştir. İşte, ister zorla olsun, isterse gönüllü olsun, kitleler oralardadır. Kitlelerle karşılaşabileceğimiz her çevrede, bu faşist kitle örgütleri bizim yasal ya da yarı-yasal eylem sahamız durumuna getirilebilir, getirilmelidir de. Kitlelerin günlük çıkarların korumak için bunları kendi yasal ya da yarı-yasal başlangıç noktalarımız olarak alabiliriz, almalıyız da. Komünistler, kitle-

lerle ilişki kurabilmek açısından, bu ihtimalleri kullanmak için, faşist örgütlerinde birtakım görevlere seçilmeli, bu gibi eylemlerin devrimci işçiler için geçersiz ve değersiz olduğu önyargısından kendilerini tümüyle kurtarmalıdırlar.

Örneğin, Almanya'da "dükkân delegeleri" adı verilen bir sistem vardır. Peki kim söylemiş, bırakalım faşistler ve örgütlerde kendi tekellerini kursunlar diye? Fabrikalardaki komünistleri, Sosyal Demokratları, Katolikleri ve öteki anti-faşist işçileri birleştirmeye çabalayamaz mıyız? Böylelikle "dükkân delegeleri" listesine oylar verilince işverenlerin bilinen güvenini kazanmış başka adaylar seçilmiş olur. Uygulama bunun yapılabileceğini göstermiştir.

Yine uygulamalar, Sosyal Demokratlar ve öteki huzursuz işçilerin birlikte başa geçirecekleri "dükkân delegeleri"nden, işçilerin çıkarlarını korumaları istendiğinde, bunun pekâlâ mümkün olduğunu göstermemiş midir?..

Almanya'daki *Emek Cephesi'ne* ya da İtalya'daki faşist sendikalara bakın. Emek Cephesi yöneticilerinin atanma yoluyla değilde seçim yoluyla işbaşına gelmelerini istemek mümkün değil midir? Yöresel grupların başta gelen organlarının, örgütün üye toplantılarına rapor sunmalarında Israr etmek; grup kararı sonucu bu istekleri işverene, "Emeğin ko-ruyucusu"na. Emek Cephesi'nln daha üst organlarına iletmek mümkün değil midir? Tabii mümkündür bunlar; yeter ki devrimci işçiler Emek Cephesine katılsın ve görev almaya çalışsın.

Öteki faşist kitle örgütlerinde de benzer işler yapmak mümkündür ve zorunludur. Örneğin Hitler Gençlik birliklerinde, spor örgütlerinde, "Kraft durch Freude"[60] örgütlerinde,İtalya'da Depo Lovoro da [61]Kooperatiflerde vb.

Yoldaşlar! Truva'nın zaptını anlatan o eski

(60) **Kraft druch Freude.** Almanyada eğlenceler düzenleyen faşist örgütü. Nazizmin emekçi halk arasındaki kitle haberleşme aracı.

(61) **Dopo Layoro** (İş sonrası) Emekçi halkın indoktrinasyonu ve askeri eğitimi için kurulmuş İtalyan faşist örgütü.

hikâyeyi hatırlarsınız. Aşılmaz duvarları sayesinde Truva, kendisine saldıran ordulara geçit vermiyordu. Saldıran ordu birçok ölü verdi ama zafere ulaşamadı. Ancak ünlü Truva Atı'nın yardımıyla o aşılmaz duvarlar aşıldı ve düşman kampın içine kadar girildi.

Bana kalırsa, biz devrimci işçiler, kiralık katillerin meydana getirdiği yaşayan bir duvarın ardına gizlenip, halktan kendini korumaya çalışan faşist düşmanlarımıza karşı benzer taktikler kullanmaktan utanç duymamalıyız.

Her kim ki faşizm olgusuna karşı bu gibi taktikler kullanmanın zorunluğunu anlamaz, her kim ki bu tip bir yaklaşımı "alçaltıcı" bulur, güvenilir bir arkadaş olsa bile izin verin şunu söyliyeyim: Bir devrimci değil bir gevezedir o. Faşist diktatörlüğü devirecek kitlelere, önderlik edecek yetenekte değildir.

En önemli ihtiyaçların korunması biçiminde başlayan savaş gelişip yayıldıkça, yöntemini ve parolalarını değiştiren bir Birleşik Cephe içinde büyüyecektir. Almanya'daki İtalya'daki ve faşizmin kitle temeline dayandığı bütün öteki ülkelerdeki faşist örgütlerin içinde ve dışında gelişecektir. Bu şahmerdan (mancınık) bugün bir çoklarınca aşılmaz gibi görülen o faşist diktatörlüğün kalesini yıkacaktır.

SOSYAL DEMOKRATLARIN HÜKÜMETE KATILDIĞI ÜLKELERDE BİRLEŞİK CEPHE

Birleşik Cepheyi kurma için verilen savaşta karşımıza bir başka sorun çıkmaktadır. Bu, sosyalistlerin de katıldığı Sosyal Demokrat ya da koalisyon hükümetleriyle yönetilen ülkelerde sözgelimi Danimarka, Norveç, İsveç, Çekoslavakya ve Belçika'da karşılaşılan Birleşik Cephe sorunudur.

Burjuvaziye taviz veren hükümetler olarak tanınan Sosyal Demokrat hükümetlere karşı kesin muhalefette olma eğilimimiz herkes tarafından bilinmektedir. Bununla birlikte *Sosyal Demokrat bir*

hükümetin ya da burjuva partileriyle koalisyon durumunda olan bir hükümetin varlığının, belli meselelerde Sosyal-Demokratlarla kuracağımız Birleşik Cephe için aşılmaz bir engel teşkil etmediği kanısındayız.

İnancımız odur ki, bu durumda bile emekçi halkın hayatî çıkarlarını koruyan ve faşizme karşı savaşan bir Birleşik Cephe kurmak *mümkün ve zorunludur.* Sosyal Demokrat Parti temsilcilerinin hükümette görev aldığı ülkelerde Sosyal Demokrat önderlik, proletarya Birleşik Cephesine karşı, kuşkusuz, en zorlu *direnci teşkil* etmektedir. Bunu anlamak oldukça kolay. Aslında burjuvaziye herkesten çok kendilerinin emekçi kitlelerinin hoşnutsuzluğunu kontrol altında tutabileceklerini, böylece komünistlerin etkisinden onları koruyacaklarını göstermek istemezler mi?

Öte yandan Sosyal Demokrat bakanların proletarya Birleşik Cephesine karşı çıkmaları, komünistlerin *proletarya Birleşik Cephesini kurmak için hiç bir şey yapmamalarını da haklı göstermez.*

İskandinav ülkelerindeki arkadaşlarımızın yaptıkları, *en az direnç göstermek ve Sosyal Demokrat hükümetleri propaganda yoluyla teşhir etmekle* yetinmektir. Bu yanlıştır. Örneğin Danimarka'da Sosyal Demokrat önderler son on yıldır işbaşındadır. Buna karşılık komünistler, on yıldır her Allahın günü bu hükümetin burjuva kapitalist bir hükümet olduğunu tekrarlamaktan öteye gitmemişlerdir. Danimarkalı işçilerin bu propagandayı bildiklerini varsaymak zorundayız. Ezici bir çoğunluğun Sosyal Demokrat iktidar partisine oy vermesi, komünistlerin, propaganda yoluyla hükümeti teşhir etmesi işinin *yetersiz* olduğu anlamına gelmektedir. Ancak yüzbinlerce işçinin Sosyal Demokrat bakanların aldıkları tedbirlerle tatmin olduğunu da ispatlamaz bu durum. Sosyal Demokrat hükümetin buhran "anlaşması" denilen yolla işçilere ve yoksul köylülere yardım edeceği yerde, *büyük kapitalistlere ve toprak*

ağalarına yardım etmesi elbette işçileri tatmin etmeyecektir. 1933'de hükümet tarafından çıkarılan, işçilerin *grev hakkını ellerinden alan* karar, elbette onları tatmin etmeyecektir. Sosyal Demokrat önderlerin o tehlikeli *anti-demokratik seçim reformu* tasarısı -ki bu gerçekleşirse milletvekili sayısını oldukça azaltacaktır- işçileri tatmin edemez. Mübalâğa etmeden söyleyebilirim. Danimarkalı işçilerin yüzde doksandokuzu Sosyal Demokrat önderlerin ve bakanların aldıkları tedbirleri *onaylamamaktadır.*

Komünistler Danimarka'daki sendiklaları ve Sosyal Demokrasi örgütlerini toplayıp, bu önemli meselelerden bazılarını onlarla tartışamazlar mı? Görüşlerini belirtip işçilerin dileklerini gerçekleştirmek amacıyla onlarla birleşik bir proletarya cephesi kuramazlar mı? Geçen yıl Ekim ayında, Danimarkalı arkadaşlar - işsizlik ödeneklerinin azaltılması ile sendikaların demokratik haklan konusunda- sendikalardan harekete geçmelerini istediler. Bu Birleşik Cepheye hemen hemen yüz mahalli sendika katıldı.

İsveç'te Sosyal Demokrat bir hükümet üçüncü defa başa geçiyor ve isveç komünistleri uzun bir süredir Birleşik Cephe taktiklerini uygulamaktan kaçınıyorlar. Neden? Birleşik Cepheye muhalif miydiler? elbette hayır; ilkeler açısından ve *genellikle* birleşik cepheyi destekliyorlardı. Ama hangi durumlarda, ne gibi sorular için ve proletaryanın hangi isteklerini savunmak için Birleşik Cephenin başarıyla kurulabileceğini; kısacası "kancayı" nerede ve nasıl atacaklarını bilemediler. Sosyal Demokrat Parti, Sosyal Demokrat hükümetin kurulmasından birkaç ay önce ve seçimler sırasında aslında proletarya Birleşik Cephesinin plâtformunda yer alması gereken birtakım istekleri kendi plâtformuna aktardı. Örneğin, *"Gümrük vergisine karşıyız", "Militarizme karşıyız", "İşsizlik sigortası* konusundaki geciktirme siyasetine son verilmeli", *"Yeterli emeklilik maaşı* verilmelidir", *"Munch* (Faşist bir örgüttür.) gibi örgütler yasak-

lanmalıdır", "Burjuva partilerinin istediği *sendikalara karşı sınıfsal kanunlar* kahrolsun" gibi sloganlar.

1932'de İsveç'te bir milyonun üstünde emekçi halk, Sosyal Demokratların öne sürdüğü bu isteklere oy verdi ve 1933'de Sosyal Demokrat bir hükümetin işbaşına gelmesini sevinçle karşıladı. Bu isteklerin gerçekleştirileceğini umuyorlardı. Bu durumda yapılması gereken ve işçi kitlesine uyan en iyi şey, Komünist Parti'nin bütün Sosyal Demokrasi örgütlerine ve sendikalara çağrıda bulunması ve *Sosyal Demokrat Partinin öne sürdüğü bu isteklerin gerçekleştirilmesi* için ortak eyleme gidilmesini zorlamak olurdu.

Eğer geniş kitleleri ve Sosyal Demokrat ve Komünist işçilerin örgütlerini Birleşik Cephede toplayarak. Sosyal Demokratların isteklerini gerçekleştirmeyi, başarabilseydik, şüphesiz *İsveç işçi sınıfı* bundan yararlanabilirdi. İsveç'in Sosyal Demokrat bakanları bu durumu doğal olarak hoş karşılamıyacaklardı, çünkü hükümetin bu isteklerden bazılarını gerçekleştirmesi gerekecekti. Her ne ise, durum istenenin tam aksidir: Hükümet vergileri kaldıracağı yerde arttırmış, militarizmi sınırlayacağı yerde bütçede buna daha çok ödenek ayırmış, sendikalara yönelmiş birtakım kanunları kaldıracağı yerde kendisi bir kanun tasarısı sunmuştur. Bunların hiçbirisi olmayacaktı. Sadece son konuda İsveç Komünist Partisi, proletarya Birleşik Cephesinin özüne uygun bir kitle kampanyası yürütmüş, bunun sonucu olarak da Parlamento'daki Sosyal Demokrat güçler bile, tasarıya karşı oy kullanmak zorunda kalmışlardır. Tasarı şimdilik kanun-laşmamıştır.

Norveç komünistleri 1 Mayıs günü gösterileri düzenlemek ve birtakım istekler öne sürmek için, İşçi Partisi'nin örgütlerine çağrıda bulunmakta haklıydılar. Bu istekler genel hatlarıyla Norveç İşçi Partisi'nin seçim plâtformunda önerdiği isteklere uyuşuyor. Birleşik Cephe kurmaya yönelik bir girişim

yetersiz bir düzen içinde yürütülmesine ve Norveç İşçi Partisi önderlerinin buna muhalif olmalarına rağmen otuz yerde *Birleşik Cephe gösterileri* yapıldı.

Eskiden pek çok komünist "Sosyal Demokrat-lar'ın istediğine iki misli daha köklü isteklerle karşı çıkmamak oportünistlik olur" diye korkarlardı. Çok çocukça bir hataydı bu. Sözgelimi, Sosyal Demokratlar faşist örgütlerin feshini istediklerinde, bizim de çıkıp "devlet polisi de feshedilsin" dememiz gereksiz olurdu; çünkü bu istek çeşitli durumlara göre uygun düşer ya da düşmezdi. Bunun yerine Sosyal Demokrat işçilere şöyle dememiz gerekirdi: Partinizin isteklerini proletarya Birleşik Cephesinin istekleri sayıp bunların gerçekleştirilmesi için sonuna kadar savaşmaya hazırız. Savaş için birleşelim.

Çekoslavakya'da Çek ve alman Sosyal Demokratların ve reformcu sendikaların önerdikleri bazı istekler de işçi sınıfına özgü bir Birleşik Cephe yaratmak için kullanılabilir ve kullanılmalıdır. Örneğin Sosyal Demokratlar işsizlere iş ve belediyelerde halk hükümetlerini sınırlayan kanunların kaldırılmasını -1927'den beri yaptıkları gibi- istediklerinde, bu istekler her yörede, her bölgede somut bir biçimde ortaya konmalı. Sosyal Demokrat örgütlerle elele verilip bunların gerçekleştirilmesi için savaşılmalıdır. Ya da Sosyal Demokrat Partiler devlet mekanizmasındaki faşist kişilere karşı "genel" hücumlarda bulunduklarında, yapılması gereken iş, her bölgedeki faşist önderleri gün ışığına çıkarmak ve Sosyal-Demokrat işçilerle birlikte bunların devlet organlarından uzaklaştırılmalarını istemektedir.

Belçika'da Emile Vandervelde [62] nin önderliğindeki Sosyalist Parti koalisyon hükümetinde görev almıştır. Bu "başarıları"nın nedenleri uzun ve yaygın kampanyaları sırasında şu iki temel isteğe yönelmiş olmalıdır.

J. *"Acil durum" kanunlarının kaldırılması*

2. de Man Plânı'nın [63] *gerçekleştirilmesi.*

(62) Vendervelde, Emi. (1866-1938) Belçika Sosyal Demokrat Partisi liderlerinden, 1925'den 1927"ye kadar Başbakan.

Bunlardan birincisi çok önemlidir, önceki hükümet 150 tane gerici "acil durum" kanunu geçirmişti meclisten. Bunlar işçiler için oldukça ağır bir yüktür. İstek bunların hemen feshiydi; öneriyi Sosyalist Parti yaptı. Ne var ki, yeni hükümet bu kanunların kaçını feshetti? Bir tekini dahi feshetmedi. Belçikalı Sosyalist önderlerin cömert vaatlerini karşılamak üzere -"borcuna sadık" gözükmek için- bu acil durum kanunlarının bazılarını yumuşatmakla yetindi, (aynen bazı Avrupa ülkelerinin savaş borçlarını ödeyeceklerini göstermek için ABD'ne teklif ettikleri "sembolik dolarlar" gibi.)

Büyük çapta reklâmı yapılan de Man Plâm'mn gerçekleştirilmesine gelince; Sosyal Demokrat kitlelerin umduğundan çok değişik biçimde gelişti bu durum. Sosyalist bakanlar *öncelikle ekonomik krizin önüne geçilmesi* gerektiğini belirttiler. Aslında, de Man Plâm'nın, sanayi kapitalistlerinin ve bankaların durumunu düzeltecek bölümlerinin uygulanması gerekirdi. Ancak bundan sonra işçilerin içinde bulundukları durumu düzeltecek tedbirler almak sözkon^su olabilirdi. Peki, de Man Plâm'nında vadedilen "yararlar" dan kendi paylarını almak için işçiler daha *ne kadar* beklemelidirler? Belçikalı bankerler *kendi paylarını* fazlasıyla almış durumdadırlar. Belçika Frangı'nın değeri yüzde 28 oranında düşürülmüş bundan yararlanan bankerler de ücretlerden ve bankalarda bira parası olanların sırtından 4 milyar 500 milyon frank vurmuşlardır, de Man Plânı'mn getireceklerine ne derecede uymak tadır bu? Tabii plâna bakılırsa amaç tekelci sömürüyü ve spekülatif ayarları kovalamak olarak gözükmektedir.

De Man Planı çerçevesinde hükümet, bankaları kontrol etmek üzere bir komite kurmuştur. Bu komite bankerlerden kurulmuştur; otursunlar ve neşe içinde rahatça kontrol etsinler kendi kendilerini.

(63) de Man Projesi. Belçika Sosyal Demokrat Partisi liderlerinden biri olan de Man'm "sosyalizme barış içinde dönüşüm" sloganı 1933 yılında Partinin Programına alınmıştı.

De Man Plânı'nın önerdiği öteki tutarlı değişikliklerden bazıları da şunlar: *"İş gününün kısaltılması", "Ücretlerin yeniden düzenlenmesi" "asgari ücret, "herkesi içine alan bir sosyal sigorta sisteminin kurulması", "yeni konutlar yaparak yaşam standartlarında kolaylık sağlamak"* vb. Biz, Komünistler bu isteklerin tümünü destekleyebiliriz. Belçika'daki işçi örgütlerine gidip şunu söylemeliyiz: Kapitalistlere gereğinden çok şey verildi; Sosyal Demokrat bakanlardan işçilere söz verilen hususları gerçekleştirmelerini isteyelim. İsteklerimizi başarıyla korumak için Birleşik Cephede elele verelim. Bakan Vandervelde'nin işçiler için yapmak istediklerini destekliyoruz. Ama sana içtenlikle söylüyoruz: Bu istekleri ciddi'ye aldık, boş laf değil eylem istiyoruz. Bu istekler için *savaşmak üzere* yüzlerce, binlerce işçiyi örgütlüyoruz.

Öyleyse, Sosyal Demokrat hükümetlerin işbaşında olduğu ülkelerde komünistler, ortak eylemi başarmanın başlangıç noktası olarak Sosyal Demokrat bakanların verdikleri sözlerden elde edilmiş uygun isteklerden yararlanabilirler. Bunun ardından kitle isteklerinin ışığı altında kapitalist saldırıya, faşizme ve savaş tehdidine karşı savaşmak için kurulacak Birleşik Cephenin kampanyasına yönelebilirler.

Şunu da aklımızdan çıkarmamalıyız: Sosyal Demokrat Parti ve örgütlerle ortak eyleme yöneldiklerinde Komünistler çoğu zaman Sosyal Demokrasiyi ciddi ve somut bir biçimde eleştirmelidirler. Sosyal Demokrasinin, burjuvazi ile sınıf işbirliği yapmayı öngören ideoloji ve uygulama olduğunu göstermeli. Sosyal Demokrat işçilere yorulmadan, Komünizm programını ve sloganlarını anlatmalıdırlar. Sosyal Demokrat hükümetlerin bulunduğu ülkelerde Birleşik Cepheyi yaratmak için çok önemli bir görevdir bu.

SENDİKALARIN BİRLİĞİ İCİN MÜCADELE

Birleşik Cephenin pekiştirilmesi için zorunlu, en önemli aşamalardan biri ulusal ve uluslararası çapta sendika birliğini sağlamaktır.

Bildiğiniz gibi, reformist önderler sendikaları bölme taktiklerini öldürücü bir biçimde uygulamışlardır. Bu önderlerin, burjuvaziyle sınıfsal işbirliğine gitme siyasetleri, -işçi sınıfının çıkarlarına büyük zararlar vermesine rağmen- fabrikalarda en yüksek noktasına ulaştı. Bu yüzden komünistlerin önderliğindeki devrimci işçiler bu kişileri eleştirdiler, sonuna kadar karşı koydular. Komünizimle reformculuk arasındaki savaşın en şiddetli biçimde sendikalarda ortaya çıkmasının nedeni budur.

Durum kapitalizm için güçleşmeye ve karmaşık bir hal almaya başlayınca, Amsterdam sendikalarının önderleri de gittikçe gerici bir politika izleme yolunu tuttular. Sendikalardaki muhalif güçlere karşı aldıkları tedbirler de izlenen gerici politika oranında saldırgan olmaya başladı. Almanya'da kurulan faşist diktatörlük ve bütün kapitalist ülkelerde artan kapitalist saldırı dahi bu saldırganlığı azaltamadı. 1933'de, Büyük Britanya, Hollanda, Belçika ve İsveç'te komünistlerin ve, devrimci işçilerin sendikalardan uzaklaştırılması için dağıtılan o utanç verici bildiriler ilginç değil midir? Büyük Britanya'da 1933'de yayınlanan bir bildiri sendikaların mahalli kollarının, savaş aleyhtarı örgütlere ve öteki devrimci örgütlere katılmasını yasaklıyordu. Bu, Sendika Kurultayı Genel Konseyinin o ünlü "Kara Bildiri" sinin başlangıcıydı. Bu konsey "Dolaylı ya da dolaysız olarak komünist örgütlerle ilişkisi olan" kişileri delege yapacak bütün sendika konseylerini kanun dışı ilân ediyordu. Alman sendikalarının önderleri de aynı şeyi yapmadılar mı? Onlar da sendikalardaki devrimci unsurlara karşı eşi görülmemiş baskı tedbirleri uyguladılar.

Biz taktiklerimizi, yine de Amsterdam sendika-

larının önderlerinin tek tek davranışlarına göre ayarlamalıyız. Davranışları sınıf kavgasını ne kadar güçlendirirse güçlendirsin, biz taktiklerimizi işçi *kitlelerinin bulunduğu yere* göre ayarlamalıyız. Bu noktada açıkça belirtmek gerekir ki, Komünist Partilerin en önemli çalışması sendikalarda yapılacak çalışmalardır. Bu çalışmalarımız sırasında daha iyi öngören birtakım gerçek değişiklikler getirmeli, sendika birliği için savaşmayı temel sorun biçimine sokmalıyız.

Bundan on yıl önce *Stalin yoldaş* şöyle söylemişti:

"Batı Sosyal-Demokrasisinin gücü nedir?"

"Sendikalara dayanmasıdır. Batıdaki komünist, partimizin zayıflığı nedendir?

Onların sendikalarla şimdiye kadar bağ kuramamış olmaları ve bu partilere bağlı bazı unsurların sendikalarla bağlar kurmak istememeleridir. Bütün bunlardan dolayı şu anda batı Komünist Partilerin temel görevi, sendikal hareketin birliğini yaratma uğruna kampanyanın geliştirilmesi ve tamamlanması, tüm Komünistlerin kayıtsız şartsız sendikalara girmeleri; orada işçi sınıfının sermayeye karşı birleşme amacıyla sistemli ve sabırlı çalışmalar yapması ve böylece Komünist Partilerin sendikalara dayanmalarının sağlanmasıdır." '*'

Stalin yoldaşın bu direktifi yerine getirilmiş midir? Hayır yoldaşlar! yerine getirilmemiştir...

Amsterdam sendikalarıyla çalışmada güçlük çektiklerinden dolayı arkadaşlarımızın çoğu işçilerin sendikalara girme çabasını gerektiği kadar değerlendirip önemsemediler. Sürekli olarak, Amsterdam sendikalarında örgütsel krizler var dediler; sendikalardan ayrılan işçilerden sözettiler. Ama dünya ekonomik krizinin başlangıcında biraz gerileyen bu sendikaların sonraları gelişmeye başladığını farketmediler. Sendika hareketinin özelliklerinden biri şu olmuştur: Burjuvazinin sendika haklarına saldırması, (Polonya, Macaristan gibi) bir takım

(*) Stalin, Leninizmin İlkeleri 9. Basım (Rusça)

ülkelerde sendikaları "uyuşturma" çabaları. Sosyal sigortanın kısılması ve ücretlerin düşürülmesi -reformist sendika önderlerinin direnmeye istekli olmamaları bir yana- işçileri yine de bu sendikaların etrafında toplanmaya zorlamıştır. Çünkü işçiler, bu sendikalarda, kendi hayatî çıkarlarını savunan militan savaşçılar görmek istemişlerdir, hâlâ da istemektedirler. İşte bu yüzden Fransa, Çekoslavakya, Belçika, Hollanda, İsviçre, İsveç, vb. deki Amsterdam sendikalarının üye sayısı son yıllarda artmıştır. Amerikan İşçi Federasyonu da son iki yılda üye sayısını arttırmıştır.

Thaelmann yoldaşın her fırsatta sözünü ettiği, sendikalarda çalışma meselesini Alman Komünistleri daha iyi anlamış olsalardı, sendikaların durumu -faşist diktatörlük kurulurken sözkonusu olan durumdan- şüphesiz daha iyi olurdu. Üçüncü Enternas-yonal'ın Altıncı Kurultay'ından sonra Komünistler bir çok grevde önderlik yapmış olmalarına rağmen 1932'nin sonunda. Parti üyelerinin sadece yüzde onu özgür sendikalara üyeydiler. Arkadaşlarımız güçlerimizin yüzde doksanım sendikalarda çalışmaya tahsis etmemiz gerektiğini yazdılar. Ama gerçekte, çalışmalar tümüyle devrimci muhalefetin etrafında toplandı. Bunun da aslında amacı sendikaları değiştirmekti. Hitler'in işbaşına gelmesinden sonra ne oldu? Komünistler iki yıl inatla ve sistemli bir biçimde özgür sendikaların yeniden kurulması için savaş sloganlarına muhalif kaldılar.

Hemen hemen her kapitalist ülkeden buna benzer örnekler verebilirim.

Ama Avrupa'da sendika birliğini kurmak yolunda verilen savaşın ilk ciddi başarılarından biri var önümüzde. Söz konusu ülke Avusturya'dır. Burada Komünist Parti'nin teşebbüsüyle kanun dışı bir sendika hareketinin temeli zorunlu olarak atılmıştır. Şubat savaşlarından sonra, Otto Bauer'in önderliğindeki Sosyal Demokratlar şu parolayı yaydılar: *"Özgür sendikalar* ancak faşizm yıkıldıktan sonra ye

niden kurulabilir." Komünistler *sendikaları yeniden kurma görevini* yüklendiler. O çalışmanın her eylemi, Avusturya proletaryasının yaşayan Birleşik Cephesinin bir parçasıydı. Yeraltında özgür sendikaların yeniden kurulması başarılmakla faşizme ciddi bir darbe indirilmiş oldu. Sosyal demokratlar kilit noktalarındaydı; bazıları hükümetle müzakereye giriştiler. Başkaları, bu hareketin başarısını görmüş olduklarından benzer kanun dışı sendikalar kurdular. Ancak bir tek çözüm yolu vardı: *Ya faşizme teslim olmak, ya da faşizme karşı ortak savaş yoluyla sendika birliğini kurmak.* Kitlelerin baskısı yüzünden, eski sendika önderlerinin kurmuş oldukları benzer sendikaların - sallantıdaki- önderleri, birleşme yoluna gitmeyi kararlaştırdılar. Bu birleşmenin temeli faşist ve kapitalist saldırıya karşı uzlaşmaz savaş ve sendika demokrasisinin garantiye alınmasıdır. Sendikaların birleşme eylemini kutlarız. Bu, savaştan sonra resmen bölünen sendikaların birleşmesinin ilk örneğidir ve *uluslararası önemi* vardır.

Birleşik Cephe Fransa'da sendika birliğini sağlamak yolunda çok önemli bir güç olmuştur. Genel İş Konfederasyonu'nun önderleri her yola başvurarak birliğin gerçekleştirilmesini engellemişlerdir, hâlâ da engellemektedirler. Yan ya da ikinci derecede nitelikteki meseleleri ileri sürüp sendikaların sınıf politikası meselesine karşı koymaktadırlar. Sendika birliği için verilen savaşın başarılarından biri, mahalli çapta *tek* sendikaların kurulması olmuştur. Örneğin, her iki sendikaya üye olan demiryolu işçilerinin dörtte üçü birtek sendikada birleştirilmiştir.

Her ülkede ve uluslararası düzeyde sendika birliğinin yeniden kurulmasına kesinlikle taraftarız.

Her sanayi kolunda bir tek sendikaya taraftarız. Her ülkede bir tek sendika federasyonuna taraftarız.

Sanayi dallarına göre düzenlenmiş tek tek uluslararası sendika federasyonlarına taraftarız.

Sınıf kavgasına dayanan bir tek sendika enternasyonalinde ısrar ediyoruz.

İşçi sınıfına, sermayenin ve faşizmin saldırılarına karşı en önemli siperlerimizden biri olan birleşik sınıf sendikalarına taraftarız. Sendikaları birleştirmek için tek şartımız şudur: Sermayeye ve faşizme karşı, sendika demokrasisi için savaşmak.

Zaman durmuyor. Bizim için ulusal ve uluslararası çapta sendika birliği meselesi demek; sınıfımızı, sınıf düşmanlarına karşı güçlü ve tek tek sendika örgütleri biçiminde birleştirmek için, büyük görevi yüklenmek demektir. Bu yıl 1 Mayıs'ta Devrimci İşçi Sendikaları Enternasyonali, Amsterdam Enternas-yonali'ne dünya sendika hareketinin şart; yöntem ve biçim meselelerini birlikte ele almak için öneride bulundu. Bundan kıvanç duymaktayız. Ne var ki Amsterdam Enternasyonali'nin önderleri, sendika hareketinin birliği sadece Amsterdam Enternasyonali içinde mümkündür gibi modası geçmiş bir gerekçeyle bu öneriyi geri çevirdiler. Amsterdam Enternasyo-nal'ma Avrupa ülkelerinin sadece bir kısmındaki sendikalar dahildir.

Sendikalarda çalışan komünistler, sendika hareketinin birliği için mücadeleyi bıkmadan, usanmadan sürdürmelidirler. Kızıl sendikalar'la Profin-tern'in(*' görevi, tüm sendikaların, sermayenin ve faşizmin saldırısına karşı mücadele etmeleri zamanının bir an önce gelmesi için ve Amsterdam Enternasyonali'nin gerçi liderlerinin inatla karşı koymalarına rağmen sendikal hareketin birliğini yaratmak için, ellerinden gelen herşeyi yapmaktır. Kızıl sendikalara ve Profintern'e bu yolda her bakımdan destek olmalıyız.

Küçük Kızıl Sendikaların bulunduğu ülkelerde, bunların büyük reformist sendikalara sokulmasına çalışmasını bu arada görüşlerini savunma hakkının geri verilmesini ve atılan üyelerin yeniden üyeliğe kabul edilmesini öğütleriz. Ancak büyük reformist sendikaların yanısıra büyük Kızıl Sendikaların da bu-

(*) Profintern: Kızıl İşçi Sendikaları Enternasyonali.

lunduğu ülkelerde, kapitalist saldırıya karşı ve *sendika demokrasisini* garantilemek için savaşmak üzere *sendika kurultayları* düzenlemeye çalışmalıyız.

Şunu kesinlikle belirtmek gerekir: Kendi sanayi dalının büyük sendikalarına üye olmayan devrimci ya da komünist işçi reformcu sendikayı gerçek bir sınıf sendikası örgütüne dönüştürmek için çaba sar-fetmeyen, sınıf kavgasının ışığında sendika birliği için savaşmayan komünist ya da devrimci işçi; en belli başlı proleter görevini yerine getirmiyor demektir.

BİRLESİK CEPHE VE GENCLİK

Yoldaşlar, gençliği faşist örgütlere itmenin faşist zafer açısından oynadığı rolü anlattım. Emekçi gençlik kitlelerini sermayesinin saldırısına, faşizme ve savaş tehlikesine karşı mücadele saflarına çekmek gerekirken, bu görevimizi yerine getirmedik; birçok ülkede unutturduk görevimizi. İçtenlikle kabul edelim hatamızı. Faşizme karşı savaşırken gençliğin ne büyük bir önemi olduğunu düşünmedik. Gençliğin kendine özgü ekonomik, siyasal ve kültürel çıkarlarını her zaman önemsemedik. Aynı şekilde gençliğin devrim için eğitimine de gereken önemi vermedik.

Faşizm bunların bütün hepsini akıllıca kullandı ve bazı ülkelerde -örneğin Almanya'da- büyük gençlik kitlelerini aldatarak anti-proleter yola itti. Faşizm gençliği, sadece militarizmin çekiciğiyle büyülemez. Bunu unutmayalım. Birliklerinde bazılarını besler, giydirir; gençlik için kültür kurumları kurar; böylelikle onları doyurur. Emekçi gençlik kitlesine onu, beslemek, giydirmek, eğitmek ve kendisine iş bulmak isteğinde olduğunu anlatır.

Bir takım kapitalist ülkelerdeki Genç Komünist Birlikleri (Komsomol) kitlelerden kopuk derneksel örgütler durumundadır. Hâlâ Komünist partilerini, onların biçimlerini ve çalışma yöntemlerini kopya

etmeye çalışmaktadırlar. Bu durum onlara Komsomol (Genç Komünist Birliği) un bir Gençlik *komünist Partisi olmadığını* unutturmaktadır. Bu onların en büyük eksikliğidir. Bu örgütün kendine özgü görevleri olan bir örgüt olduğunu anlamamaktadırlar. Bu örgütün yöntemleri, çalışma biçimi, eğitimi ve kavgası gençliğin gerçek düzeyine ve ihtiyaçlarına göre ayarlanmalıdır.

Faşist şiddete ve burjuva gericiliğine karşı savaşan bizim genç komünistlerimiz büyük yiğitlik örnekleri vermişlerdir. Ancak gençlik kitlelerini tehlikeli etkilerden korumak için somut çalışma yapabilecek yetenekte değildirler şimdilik. Bunun kanıtı açıktır: Bu gençler faşist kitle örgütlerinde çalışmaya hâlâ karşı çıkmakta, sosyalist gençlikle komünist olmayan gençliğe yaklaşırken birtakım hatalar yapmaktadırlar.

Bu konuda Komünist Partilere muhakkakki büyük sorumluluklar düşmektedir, çünkü bunlar Komsomol eylemlerine destek olmalı, yardım etmelidir. Gençlik sorunu sadece bir Komsomol sorunu değildir. Bu *Komünist hareketin bütünü için bir sorundur.* Gençlik için savaşırken Komünist Partiler ve Komsomol yöneticileri gerçek ve etkili bir değişiklik yapmak zorundadırlar. Komünist gençlik hareketinin kapitalist ülkelerdeki en önemli görevi, genç işçi kuşaklarını birleştirmek ve örgütlemek yoluyla Birleşik Cepheyi gerçekleştirmeye doğru yönelmektir. Bu yönde atılan ilk adımların bile, gençliğin devrimci hareketini ne kadar etkilediği son yıllarda Fransa'da ve ABD'ndeki örneklerden anlaşılmaktadır. Bu ülkelerde Birleşik Cepheyi uygulamaya yönelmek kısa sürede büyük başarılar elde edilmesine yarayacaktır. Bu vesileyle, Paris'teki savaşa ve faşizme karşı mücadele eden komitenin bütün anti-faşist gençlik örgütlerinin işbirliğini sağlama yolundaki başarılı girişiminin uluslararası Birleşik Cephedeki önemini belirtmek gerek.

Gençliğin Birleşik Cephe hareketinin bu son za-

manlardaki başarılı aşamaları şunu da göstermiştir: Gençliğin Birleşik Cephesi alışılagelmiş biçimler olmamalı ve Komünist Parti yöntemlerine kesinkes benzememelidir. Genç Komünist Birliği her yola başvurarak henüz yeteri kadar faşist olmayan gençlik örgütlerini birleştirmeye çalışmalı, faşizme karşı savaşmak için çeşitli biçimleri olan ortak örgütler kurmalıdır. Gençliği eşi görülmemiş biçimde haklarından yoksun bırakanlara ve militarizme zorlayanlara karşı, genç kuşağın ekonomik ve kültürel haklan için savaşmalıdır. Böylece bu genç emekçiler -ister fabrikalarda, mecburi iş kamplarında isterse askeri karakollarda, deniz kuvvetlerinde, okullarda ya da değişik spor ve kültür örgütlerinde olsun- anti-faşist cepheye çekilmiş olacaklardır.

Komsomolu geliştirmek ve güçlendirmek için Komsomol üyelerimiz sınıf kavgası düzeninde komünist ve devrimci gençlik birliklerinden oluşacak anti-faşist örgütler kurmaya çalışmalıdırlar.

BİRLEŞİK CEPHE VE KADINLAR

Yoldaşlar, gençler için olduğu kadar, emekçi kadınlar - emekçiler, işsiz kadınlar, köylü kadınlar ve ev kadınları- için de çalışmak gerektiğini biliyoruz. Faşizm bir yandan gençliği sömürürken öte yandan da yarınından emin olmayan anneyi, ev kadınlarını, bekar işçi kadını -onların en derin duygularıyla oynayarak- insafsızca ve alayla köleleştirir. Aç gezen ailenin velinimetiymiş gibi -önüne bir parça kuru ekmek atıp- yarattığı hoşnutsuzluğu boğmaya çalışır. Faşizm bunun için de özellikle işçi kadınları misli görülmemiş bir köleliğe itmeye çalışır. İşçi kadınları sanayiden uzaklaştırılıp yoksul kızları taşraya göç etmeye zorlar. Böylece onları zengin çiftçilerin ve toprak sahiplerinin boğaz tokluğuna çalışan hizmetçileri durumuna getirir. Kadınlara mutlu bir ev ve mutlu bir aile hayatı vaadeder; ama

aslında öteki kapitalist rejimlerden daha çok fuhuşa iter onları.

Faşizme ve savaşa karşı başarıyla mücadele edebilmek için geniş kadın kitleleri de çekilmelidir saflara. Komünistler ve herşeyden çok kadın komünistlerimiz, bunu anlamalıdır. Sadece ortalığı karıştırmak yeterli değildir. Her eylemin somut durumunu göz önüne alarak, en önemli çıkarlarına ve isteklerine hitap etmek yoluyla kadın kitlelerini seferber etmeliyiz. Yüksek fiyatlara karşı; eşit işe eşit ücret ilkesinin ışığında yüksek ücretler için; kitlece kovmalara karşı ve kadınların durumundaki her türlü eşitsizliğe ve kadınların faşistçe köleleştirilmelerine karşı onları seferber etmeliyiz.

Emekçi kadınları devrimci harekete çekerken, gerektiğinde bağımsız kadın örgütleri kurmaktan çekinmemeliyiz. İşçi hareketinde "kadınları ayırma" ya karşı kavganın bir parçası olarak, kapitalist ülkelerde komünist partisi önderlerinin yönetimindeki kadın örgütlerinin tasfiyesini öngören görüş, çoğu kez zararlı olmuştur.

Devrimci Sosyal Demokrat ve ilerici anti-faşist kadın örgütleri arasındaki ilişkiyi ve kavga için zorunlu işbirliğini sağlamak amacıyla en basit ve karışık biçimleri bulmak zorunludur. Kadın emekçilerin ve çalışan kadınların her yerde aynı sınıftan gelen erkek kardeşleriyle birlikte -birleşik işçi sınıfının saflarında ve Anti Faşist Halk Cephesinde- omuz omuza çarpışmalarını sağlamak için her çabayı göstermeliyiz.

ANTİ-EMPERYALİST BİRLEŞİK CEPHE

Ulusal ve uluslararası düzeyde değişen durum, sömürge ve yarı-sömürge durumdaki ülkelerde *anti-emperyalist Birleşik Cepheye* büyük önem kazandırmıştır.

Sömürge ve yarı-sömürgelerde yaygın bir anti-

emperyalist birleşik savaş cephesi kurabilmek için herşeyden önce kitlelerin anti-emperyalist kavgayı yürüttükleri değişik koşullan, ulusal kurtuluş hareketinin değişen olgunluk derecesini, bu ortamda proletaryanın rolünü ve Komünist Partinin kitleler üzerindeki etkisini tanımak, tesbit etmek zorunludur.

Mesela Brezilya'daki mesele Hindistan'da Çin'de ve başka ülkelerde olanlardan çok daha değişiktir.

Ulusal Kurtuluş Birliğini kurup anti-emperyalist Birleşik Cephenin gelişmesi için zorunlu doğru temeli oluşturduğu için. Komünist Partisi Brezilya'da bu Cepheyi öncelikle milyonlarca köylüyü çekerek-genişletmeli, halk devrim ordusu birlikleri kurulmasına ön ayak olmalı, kendisini devrime ve ulusal kurtuluş birliği yönetiminin kurulmasına ada-malıdır.

Hindistan'da. Komünistler bütün anti-emperyalist kitle hareketlerini desteklemeli, yaymalı ve bunlara katılmalıdırlar. Ulusal reformcu önderlerin ardından gidenler de sokulmalıdır bu harekete. Komünistler bir yandan politik ve örgütsel bağımsızlığını korurken öte yandan Hindistan Ulusal Kurultayı'na katılan örgütlerde de etkin çalışmalar yapmalıdırlar. Böylece bu örgütler yoluyla -Hindistan halkının İngiliz emperyalizmine karşı giriştiği ulusal kurtuluş hareketini geliştirmek amacıyla- ulusal, devrimci bir kanadın billurlaşması sürecini kolaylaştırmış olurlar.

Çin'deki halk hareketi ülkenin büyük bir kesiminde Sovyet bölgelerinin kurulmasına ve güçlü bir Kızıl Ordu'nun örgütlenmesine yol açmıştır. Ancak Japon emperyalizminin yırtıcı saldırılan ve Nanking hükümetinin ihaneti, Çin halkının ulusal varlığını tehlikeye sokmuştur, emperyalistlerin Çin'i köleleştirme ve bölmelerine karşı verilen kavgada Çin Sovyetleri birleştirici merkezler gibi hareket etmişlerdir. Bu merkezler bütün antî-faşist güçleri Çin halkının ulusal savunmasına itmiştir.

Bu nedenle, Çin'deki komünistlerin Japon emper-

yalizmine ve onun Çin'deki işbirlikçilerine karşı yaygın bir anti-emperyalist Birleşik Cephe kurmak için harekete geçmiş olmasını memnuniyetle karşılamaktayız. Çin Komünist Partisi, Çin toprakları üzerinde varolan örgütü, ülkesinin ve halkının kurtuluşu için gerçekten savaşmaya hazır güçleri birleştirerek. Birleşik Cepheye aktarmıştır.

Burada kurultayımızın duygularını ve düşüncelerini belirtmek isterim: Bütün dünyanın devrimci proletaryası adına, Çin'deki bütün Sovyetler'e binlerce savaşta sınav geçirmiş kahraman Çin Kızıl Ordusuna, devrimci Çin halkına en sıcak dostça selâmlarımızı iletiriz. Çin halkı emin olsun ki, bütün emperyalist eşkıyalardan ve onların Çin'deki uşaklarından tamamen kurtulmak için verdiği savaşı var gücümüzle desteklemeye hazırız.

BİRLESİK CEPHE HÜKÜMETİ ÜZERİNE

Yoldaşlar, işçi sınıfının. Birleşik Cephesini kurmak yönünde yiğitçe ve sağlam adımlar attık. Şimdi bunu tutarlı bir biçimde sonuna kadar götüreceğiz.

Biz Komünistlere sorsalar ve deseler *ki: Birleşik* Cepheyi *sadece* birtakım küçük istekler için mi yaymaya çalışıyorsunuz? Birleşik Cephe temeli ışığında bir hükümet kurmak gerekirse sorumluluk yüklenir misiniz? Sorumluluğunu kavramış kişiler olarak şöyle cevap veririz: Evet durum, *proletarya Birleşik Cephesi hükümetinin* ya da *Anti-Faşist bir Halk Cephesinin* kurulmasını mümkün kılabilir ve proletaryanın çıkarları açısından bir hükümetin kurulmasını gerektirebilir. Bu durumda, hükümetin kurulması gerektiğini tereddütsüz belirteceğiz.

Burada proletarya devriminin! zaferinden *sonrası* kurulacak bir hükümetten sözetmiyorum. Doğal olarak bir ülkede burjuvazinin devrimle düşürülmesinden hemen sonra, bir Sovyet hükümeti kurulabilir. Bu hükümete Komünist Partisi ile başka bir par-

ti (ya da onun sol kanadı) girecektir. Rus Bolşevik-leri'nin Partisi, bildiğimiz gibi, Ekim Devriminden sonra Sovyet Hükümetine (Esser)[64] lerin (Sol Sosyalist Devrimciler) temsilcilerini de soktu. Ekim Devri-mi'nden sonra kurulan Sovyet Hükûmeti'nin bir niteliğiydi bu.

Ben bundan söz etmiyorum. Burada anlatmaya çalıştığım şey, Sovyet devriminden önce ya da devrim hareketi başlamak üzereyken bir Birleşik Cephe hükümeti kurmanın mümkün olabileceğidir.

Bu ne biçim bir hükümettir ve hangi durumda böyle bir hükümetin kurulması düşünülebilir?

Bu hükümet öncelikle *faşizme ve gericiliğe karşı kavga hükümetidir.* Birleşik Cephe hareketinden doğan bir hükümet olmalı, Partinin eylemlerini ve işçi sınıfının kitle örgütlerini katiyen smırla-mamalıdır. Tam aksine, karşı devrimci sermaye patronlarına ve bunların faşist ajanlarına karşı sağlam tedbirler almalıdır.

Büyüyen Birleşik Cephe hareketine bakarak belirli bir ülkedeki Komünist Parti, kesin bir anti-faşist plâtforma dayanan böyle bir hükümetin kurulmasını tam zamanında isteyecektir.

Bu hükümeti kurmak için gerekli nesnel şartlar nelerdir? En geniş anlamıyla bu sorunun cevabı şudur. Yönetici sınıflar anti-faşist kitle hareketiyle uğraşacak güçleri kalmayınca, yani *politik kriz* sözkonusu olduğunda böyle bir hükümet kurabilir. Meseleye bu kadar geniş bir açıdan bakmadan. Birleşik Cephe hükümetini kurmak, imkânsızdır. Ancak önemli bir siyasî görev olduğundan konuya eğilirken özel ön şartları da gözönüne almak zorunludur. Bu ön şartlardan en önemlileri kanımca şunlardır:

Birincisi: Burjuvazinin devlet mekanizması yeterli derecede dağılmış *ve felce uğramış* olmalıdır. O

(64) Esser, Sosyalist Devrimcilerin adlarının baş harflerinden meydana gelen, çok kullanılan bir isim. Çarlık Rusyada küçük burjuva partisi.

zaman gericilik ve faşizme karşı savaşmak için kurulacak hükümeti engelleyemiyecektir burjuvazi.

İkincisi: Büyük işçi kitleleri -özellikle kitle sendikaları- *faşizme ve gericiliğe* karşı *-isyan bayrağını açıp Komünist Parti'nin önderliğinde Sovyet gücü kurmaya hazır olmasa bile—* şiddetli bir baş kaldırma durumunda olmalıdır.

Üçüncüsü: Birleşik Cepheye katılan Sosyal Demokrat ve öteki parti saflarında farklılaşma ve kökleşme o kerteye ulaşmış olmalıdır ki; bu güçlerin önemli bir kısmı *faşistlere ve öteki gericilere karşı kesin tedbirler* alınmasını istesin, faşizme karşı Komünistlerle birlikte savaşsın ve kendi örgütlerinde Komünizme düşman olan kanadı açıkça karşısına alsın.

Bu ön şartlar hangi ülkede ne zaman yeterli bir duruma gelir; bunu önceden bilmek imkânsızdır. Yine de *hiç bir kapitalist ülkede* bu ihtimal gözden ırak tutulmamalı, hesaba katılmalıdır. Ayrıca sadece kendimizi şartlara uyarlamak ve hazırlamak da yeterli değildir; işçi sınıfını da uyarlamak ve hazırlamak zorundayız.

Bu meseleyi buraya bugün, tartışma konusu olarak getirmemizin nedeni, son' yıllarda birtakım ülkelerde Birleşik Cephe hareketinin durumu, nereye vanlabilecegi ve büyüyüp büyümeyecegi düşünüldüğü içindir. On yıldan uzun bir süredir kapitalist ülkelerdeki durum bu gibi bir meselenin Üçüncü En-ternasyonal'de tartışılmasını gerekli kılmıştı.

Yoldaşlar hatırlarsınız, 1922'de yapılan Dördüncü Kurultayımız'da ve yine 1924'te yapılan Beşinci Kurultayımız'da işçi ya da *işçi ve köylü hükümeti* sloganı meselesini tartışıyorduk. Tartışmalar bugünküne çok benzeyen bir mesele etrafında gelişiyordu. Üçüncü Enternasyonalde o zaman yapılan tartışmalar, özellikle o konuda Komünist çizgiden *sağa ve "sola"a yapılacak sapmalara karşı uyanık olmamız gerektiğini* bugüne kadar göstermiştir. Bu nedenle. Partilerimizin bugünkü po-

litikasına yardımcı elması düşüncesiyle bu hatalardan bazılarına kısaca değineceğim.

Birinci dizi hatalar şundan çıktı:İşçi hükümeti meselesi ile politik krizin varlığı arasındaki bağ, açık ve seçik olarak kurulamadı. Bu nedenle *sağ oportünistler,* meseleleri sanki biz her "normal" durumda Komünist Parti'nin desteğinde bir işçi hükümeti kurulmasına çabalıyormuşuz gibi yorumladılar. Öte yandan *aşırı sollar,* burjuvazinin silahlı bir isyan ile devrilmesinden kurulacak bir işçi hükümeti istiyorlardı sadece. İki görüş de yanlıştı. Bu gibi hataları tekrarlamamak için; politik kriz ve Birleşik Cephe hükümetinin kurulmasını mümkün ve gerekli kılacak bir kitle hareketinin kabarışının belirgin, somut durumuna büyük önem vermek zorundayız.

tkinci dizi hatalar işçi hükümeti meselesi ile militan *proletarya Birleşik Cephe hareketi* arasındaki bağ kurulamadığı için doğdu. Yine *sağ oportinüstler* meseleyi değiştirdiler ve bunun sadece parlementer birleşimler temeline dayanarak Sosyal Demokrat partilerle bloklar kurma taktiği olduğunu ileri sürdüler.

Öte yandan *aşırı sollar,* bütün sosyal demokratlar karşı devrimciymiş gibi, "karşı devrimci sosyal demokrasi ile koalisyon istemiyoruz!" diye haykırıyorlardı.

Yine iki görüş de hatalıydı. Birincisi, aşağı yukarı genişletilmiş bir Sosyal Demokrat hükümet durumunda olacak olan bir "işçi hükümeti" görmeye hiç de istekli değiliz. Aslında "işçi hükümeti" terimini kullanmak doğru değildir. Biz burada kendilerine genellikle "emekçi (ya da işçi) hükümeti" adım veren bütün Sosyal Demokrat hükümetlerden kesinlikle değişik politik nitelikte olan, değişik ilkeleri bulunan, *Birleşik Cephe hükümeti* terimini kullanmak istiyoruz. Sosyal Demokrat hükümet, kapitalist düzenin korunması için burjuvazisiyle sınıf işbirliği yapma aracıdır. Halbuki *Birleşik Cephe hükümeti,* bütün

emekçilerin çıkarları için, devrimci proletaryanın öncüleriyle bütün anti-faşist partilerin işbirliği yapmalarını sağlayan araçtır. Bu faşizme ve gericiliğe karşı savaş hükümetidir. İkisi arasında köklü bir ayrılık bulunduğu ortadadır.

Öte yandan *Sosyal Demokrasinin iki ayrı kampı arasındaki farkı* görmenin gereğini de belirtmek isteriz. Daha önce belirttiğim gibi Sosyal Demokrasi'nin içinde gerici bir kamp; bunun yanında da gittikçe büyüyen ve devrimci emekçileri içine alan bir Sol Sosyal Demokratlar kampı bulunmaktadır. Gerçekte ikisi arasındaki kesin fark, proletarya Birleşik Cephesine karşı takındıkları tavırdır. Gerici Sosyal Demokratlar Birleşik Cepheye karşıdır; Birleşik Cephe hareketine kara çalarlar, sabote ederler hareketi, çözülmeye zorlarlar. Çünkü hareket onların burjuvaziye taviz verme siyasetini baltalamaktadır. Sol Sosyal Demokratlar *Birleşik Cepheden* yanadır. Birleşik Cephe hareketini korur, geliştirir ve pekiştirirler. Birleşik Cephe hareketi faşizme ve gericiliğe karşı militan bir hareket olduğu için sürekli bir itme gücü durumunda olacak ve Birleşik Cephe hükümetini gerici burjuvaziyle savaşmaya zorlayacaktır. Bu kitle hareketi güçlendiği oranda hükümete, gericilerle savaşmak için daha çok baskı yapacaktır. Ayrıca bu kitle hareketi *alt kademeden* yukarıya doğru düzenlendikçe; fabrikalarda, *işsizler arasında işçi mahallelerinde, küçük kasabalarla taşralılar arasında parti dışı Birleşik Cephe sınıf örgütleri şebekesi kuruldukça,* Birleşik Cephe hükümeti siyasetinin yozlaşması ihtimali de gittikçe azalmış olacaktır.

Üçüncü dizi hatalı görüşler -ki önceki tartışmalarımız sırasında açığa çıkmıştı- "işçi hükümeti" politikası konusunda ortaya çıktı. Sağ oportünistler "işçi hükümeti burjuva demokrasisi çerçevesinde kalmalı ve bunun dışına çıkmaya çalışmamalıdır." dediler. Öte yandan aşırı *sollar* Birleşik Cephe hükümetini kurmak için pratikte hiç bir çaba

göstermeyeceklerini belirttiler.

1923'de *Saksonya ve Turingiya'da* Sağcı oportünistlerin anladığı anlamda bir "işçi hükümeti" işbaşında idi. Komünistlerin Sol Sosyal Demokratlarla (Zeigner grubu) birlikte Saksonya[65] işçi hükümetlerine girmeleri bir hata değildir. Aksine, Al-manya'daki devrimci hareket bu adımım atılmasını gerektirmişti. Ancak, komünistler hükümette görev alırken kendi yetkilerini *proletaryayı güçlendirmek için* kullanmalıydılar. Bunu yapmadılar. İşçiler arasında yerleşme sıkıntısı varken, çoğu işçi kârısı ve çocuklarıyla açıktayken, onları bu zor durumdan kurtaracak en ufak bir tedbir almadılar. İşçilerin devrimci kitle hareketini örgütlemek için de *hiçbir şey yapmadılar.* Genellikle "Burjuva demokrasi çevresinde hareket eden" basit bakanlar gibi davrandılar. Bildiğimiz gibi bu Brandler[66] in ve onun taraftarlarının oportünist politikasının bir sonucuydu. Sonunda bu politika iflas etti. Bu nedenle, devrimciler iş başına geldiklerinde neleri yapmamak zorunda olduklarını göstermek için, hep klâsik saksonya hükümeti örneğinden yararlanırız.

Yoldaşlar, bütün Birleşik Cephe hükümetlerinden, diğer hükümetlerin politikalarından tamamen değişik bir politika gütmesini, durumun gerektirdiği *kesin ve devrimci isteklere* cevap verilmesini istiyoruz. Sözgelimi, üretimin kontrolü, bankaların kontrolü, polisin dağıtılması, yerine silahlı işçi militanların getirilmesi vb.

Lenin onbeş yıl önce dikkatimizi "proleter devrimine *geçiş ve yöneliş* biçimleri aramaya" yönelt-. memizi istemişti bizden. Bazı ülkelerde *Birleşik*

(65) Saksonya İşçi Hükümeti 11 Ekim 1923'te 5 Sosyalist ve 3 Komünistten. Sosyal Demokrat Zeigner'in başkanlığında ku ruldu. 30 Ekimde de Merkez Hükümetin birlikleri tarafından devrildi.

(66) **Brandler, Heinrich,** Almanya Komünist Partisi içinde bulunan Sosyal Demokrat Partisi liderleriyle işbirliğine giren ve Al man proletaryasınını 1923'teki yenilgisine katkıda bulunan oportünist grubun lideri. Almanya Komünist Partisinden 1929'da, bölücü çalışmaları yüzünden atıldı.

Cephe hükümeti en önemli geçiş biçimlerinden biri olabilir. "Sol" doktrinciler Lenin'in bu emrini her zaman gözden ırak tutmuşlardır. Kısır propagandacılardı bunlar ve "geçiş biçimlerini" önemsemeden sadece "amaçlar" dan söz etmekle yetiniyorlardı. Öte yandan Sağ oportünistler, proletarya diktatörlüğü ile burjuva diktatörlüğü arasında kalan özel bir geçici demokratik aşama kurmuşlardır. Bu uyduruk "geçici aşamaya" "geçici biçim" adını da vermişler, hatta Lenin'in kullandığı kelimeleri kullanmışlardır. Ama bu tip dolandırıcıları teşhir etmek çok kolaydır. Lenin'in söylediği şey, *proletarya devrimine* geçiş biçimi ve yönelişle ilgiliydi, yani burjuva diktatörlüğünün devrilmesini söylüyordu Lenin. Burjuva ve proletarya diktatörlükleri *arasında* bir geçiş biçiminden söz etmiyordu.

Lenin proletarya devrimine geçiş biçimini neden bu kadar önemsemişti? Çünkü kafasında *bütün büyük devrimlerin değişmez kanunu* vardı: kitleler için, propaganda ve ajitasyon, onların siyasî tecrübesinin yerini alamaz. Çünkü bu gerçekten büyük emekçi kitlelerini devrimci öncü saflara çekme meselesidir ki, bu yapılmadan zaferi kazanmak ve işbaşına gelmek mümkün değildir. Politik ya da devrimci kriz çıkar çıkmaz, komünist önderlerin devrimci isyan sloganlarını ileri sürmeleri yetecek ve büyük kitleler bunların ardından gidecektir düşüncesi, çok düşülen "sol" ' nitelikte bir hatadır. Hayır, bu türden bir kriz anında bile kitleler harekete geçmeye hazır değillerdir. *İspanya'da* gördük bunun örneğini. Tecrübelerden yararlanarak *milyonlarca* insana ne yapmaları gerektiğini, köklü çözüm yollarının nerede bulunacağını ve hangi partiye bel bağlamaları gerektiğini, en kısa zamanda kavramlarına çalışmak için her ilk geçici slogan da -özellikle "proletarya devrimine *geçiş* ya da *yöneliş* biçimleri" sloganı- kullanılmalıdır. Aksi takdirde, küçük burjuva yanılgılarının ve geleneklerinin etkisi altında bulunan büyük insan kitlesi, devrimci bir durum olsa dahi sendeleyebilir, işini erteleyip yo-

lundan çıkabilir ve devrime giden yolu bulamayıp faşist cellâtların kucağına düşebilir.

Bu nedenle politik kriz söz konusu olduğunda, anti-faşist bir Birleşik Cephe hükümeti kurmak mümkündür dedik. Bu hükümet halk düşmanlarına karşı savaşını sürdürdüğü, işçi sınıfı ve Komünist Partisi'yle elele verdiği sürece, bizler kendisine sınırsız destek sağlayacak ve devrim savaşçıları olarak *ateş hattının en ilerisinde* yerimizi alacağız. Ama kitlelere içtenlikle söylüyoruz: Bu hükümet *nihai kurtuluşu* getiremez, sömürücülerin sınıf yönetimini devirecek durumu yoktur; faşist karşı-devrim tehlikesini kesinlikle ortadan kaldıramaz. Bu yüzden *sosyalist devrime hazırlanmak* zorunludur.

Dünyadaki bugünkü durumun gelişimini değerlendirirken, birçok ülkede *politik krizin* olgunlaştığını görmekteyiz. Bu nedenle Birleşik Cephe hükümeti meseleleri konusunda çabuk ve önemli bir karar almak zorundadır kurultayımız.

Partilerimiz eğer Birleşik Cephe hükümeti kurmak ve *kitlelerin devrimci eğitimini* sağlamak için, böyle bir hükümetin işbaşına getirilmesi ve işbaşında tutulması fırsatını bolşevik yöntemlerle başarabilirlerse, o takdirde Birleşik Cephe hükümetleri kurulmasını arzulayan politikamız yararına *en doğru politik özü* bulmuş oluruz.

FAŞİZME KARŞI İDEOLOJİK KAVGA

Partilerimizin yürüttükleri anti-faşist kavganın en zayıf unsurlarından biri, *faşizm demagojisine karşı çok yetersiz ve yavaş tepki göstermeleridir.* Bu arada faşist ideolojiyle savaşma sorunları da önemsenmemiştir. Birçok komünist burjuva ideolojisinin en gerici türlerinden olan faşist ideolojisinin -kendi aptallığı yüzünden delirme derecesine bile varan bu ideolojinin- kitleleri etkileyebileceğini düşün-

memişti. Büyük bir hataydı bu. Kapitalizmin yozlaşması kendi kültürüne ve ideolojisine de bulaşır. Bu arada büyük halk kitlelerinin bazı kesimleri o korkunç durumları nedeniyle, bu yozlaşmanın ideolojik süprüntüsünün etkisi altında kalabilir.

Faşizmin ideolojik aşılama gücünü asla küçümsememeliyiz. Tam aksine açık, popüler görüşlere dayanan ve halk kitlelerinin ulusal psikolojisine doğru, iyice düşünülmüş yollardan yaklaşan yaygın bir ideolojik kavga geliştirmeliyiz.

Faşistler geçmişte yüceltilen yiğitçe ne varsa tümünün mirasçıları ve sürdürenleri olduklarını göstermek için - her ulusun *bütün tarihini* didik didik etmektedirler. Bu arada halkın ulusal duygularını zedeleyecek ne varsa faşizm düşmanlarına karşı silah olarak kullanılmaktadır. Almanya'da yüzlerce kitap yayınlanmaktadır ve amaç birdir: Alman halkının tarihini sahteleştirmek ve ona faşist bir görünüş vermek. Yeni yeni türeyen Nasyonal Sosyalist tarihçilerin çizdikleri resme bakalım: İki bin yıldır, bilinmeyen bir tarih yasası sayesinde, kırmızı bir iplik gibi gelişen çizgi giderek tarih sahnesinde bir ulusal "kurtarıcı'nın ortaya çıkmasına ulaşmıştır. Alman halkının "Mesih" idir o; Avusturya kökenli bir, "Onbaşı"[67]. Bu kitaplarda Alman halkının en ünlü kişileri faşistler, büyük köylü hareketleri ise faşist hareketin habercisi olarak tanıtılırlar.

Mussolini Garibaldi'nin o yiğit yaşantısından kendisine pay çıkarmak için elinden geleni yapmaktadır. Fransız faşistleri Jan Darc'ı kendi kahraman-larıymış gibi öne sürerler. Amerikalı faşistler Amerikan Bağımsızlık Savaşının, Washington ve Lincoln'ün geleneklerine yönelirler. Bulgar faşistleri yetmişlerdeki ulusal kurtuluş hareketinden ve halkın sevgilisi durumuna gelmiş Vassil Levski[68] lerden,

(67) Burada, eski çavuş Adolf Hitlerden söz edilmektedir.

(68) **Levski, Vasil** (1837-1873) Demokrat Bulgar devrimcisi. Os manlı baskısına karşı verilen ulusal kurtuluş kavgasının lide ri ve ideologu. İç Devrim Örgütünün kurucusu. 6 Şubat 1873 de asıldı.

Stefan Karadja (Karaca)[69] lardan yararlanmak isterler.

Komünistler, bunlarla işçi sınıfının davası arasında ilinti yok diyorlarsa, kitleleri geçmişleri hakkında aydınlatmıyorlarsa, tarih açısından doğru, gerçek bir Marksist-Leninist şekilde uyarmıyorlarsa, *halkın devrimci geleneğini ve geçmişini bugünkü kavgasıyla birleştirmiyorlarsa, o* zaman ulusun büyük geçmişinde değerli ne varsa faşist sahtekârların eline verilmiş onlara kitlelerle alay etme imkânı tanınmış olur.

Hayır yoldaşlar; *halkımızın bugününü ve yarınını ilgilendiren meseleleriyle olduğu kadar, dünü ilgilendiren meseleleriyle de ilgilenmek durumundayız.* Biz, Komünistler, işçilerin meslek çıkarlarına dayanan sınırlı bir politika gütmüyoruz. Biz dar görüşlü sendika yöneticileri ya da derebeylik döneminden kalma lonca önderleri değiliz. Biz çağımız toplumunun en büyük, en önemli sınıfının -işçi sınıfının- sınıf çıkarlarını temsil ediyoruz. Bu sınıfın kaderinde kapitalist sistemin bütün dertlerinden insanlığı kurtarmak vardır. Bu sınıf bugün dünyanın altıda birinde kapitalizmin boyunduruğunu atmış ve yönetici durumuna gelmiştir. Biz bütün sömürülen, ezilen tabakaların-yani bütün kapitalist ülkelerdeki ezici çoğunluğun hayatı çıkarlarını korumaktayız.

Biz Komünistler, her çeşit burjuva milliyetçiliğinin *uzlaşmaz düşmanlarıyız. Biz milliyetçi nihilizme de taraftar* değiliz ve asla bu şekilde davranmamalıyız. Her Komünist Partinin en önemli görevlerinden biri, işçileri ve bütün emekçi halkı proletarya enternasyonalizminin ruhuyla eğitmektir. Her kim bu durumun kendisine emekçi halk kitlelerinin ulusal duygulan ile alay etme hakkı tanıdığını ya da alay etmeye zorladığını düşünüyorsa gerçek bir

(69) Karaca, Stefan (1844-1868) Bulgar ulusal devrimcisi. 1868'dekl bir başkaldırmanın lideri. Türk birlikleriyle yapılan bir savaşta yaralandı, esir alındı ve Rusçuk hapishanesinde öldürüldü.

Bolşevik değildir ve Lenin'in bu konudaki öğretisinden hiç bir şey anlamamış demektir.

Burjuva milliyetçiliğiyle sürekli olarak ve şiddetle savaşan Lenin, 1914'de yazdığı "Rusların Ulusal Gururu Üzerine" adlı makalesinde ulusal duygular meselesine yönelmenin doğru yolunu bize göstermiştir. Lenin şöyle der:

Biz *ulusal gurur duygusuna karşı hissiz, sınıf bilinci olan Rus proleterler miyiz? elbette ki hayır. Dilimizi ve ana vatanımızı severiz; herkesten çok biz vatanımızın emekçilerini (yani nüfusunun onda dokuzunu) akıllı demokratlar ve sosyalistler yapmaya çalışıyoruz. Herkesten çok biz, Çarcı cellâtların, asillerin ve kapitalistlerin vatanımıza karşı giriştikleri şiddeti, baskıyı ve aldatmacayı görüyor, duyuyor ve kederleniyoruz. Bu şiddet hareketlerine karşı koyulmuş olmasından gurur duyuyoruz. Bu ortamın Radishchev'i "Aralıkçılar'ı, 70 lerin kendi sınıflarından kopmuş devrimcilerini yaratmış olmasından kıvanç duyuyoruz. 1905'de Rus işçi sınıfının güçlü bir devrimci kitle partisi yaratmış olmasını kıvançla karşılıyoruz...*

Seviniyoruz, çünkü Rus Halkı da devrimci bir sınıf yaratmış, özgürlük ve sosyalizm kavgasında insanlığa büyük örnekler vermiş, davamıza olan katkısı papazların, çarların, toprak ağalarının ve kapitalistlerin ellerinde büyük katliamlar, binlerce darağacı, işkence odaları, açlık ve kölelik çekmekle kalmayıp çok daha olumlu, çok daha değerli olmuştur.

Ulusal gururla doluyor yüreklerimiz; işte bu yüzden nefret duyuyoruz köle geçmişimizden... Ve şu andaki köle durumumuzdan. Bugün aynı toprak ağaları kapitalistlerin yardımıyla, Polonya ve Ukrayna'yı boğmak için bizi savaşa sürüklüyor. İran ve Çin'deki demokrasi hareketlerini ezmek, Roma-nov'ların, Bobrinski'lerin ve Purishkevich'lerin çetelerini güçlendirmek için zorluyorlar bizi. Ve ulusal saygımıza leke sürmek istiyorlar.

Lenin ulusal gurur hakkında bunları söylemişti.

Yoldaşlar, Leipzig duruşmasında faşistler Bulgarlara iftira ederek barbar bir halk olduklarını söyledikleri zaman, faşist zorbalara -gerçek barbarlara ve vahşilere- karşı yiğitçe çarpışan Bulgar halkının ve emekçi kitlelerinin ulusal onurunu müdafaa etmekle, hataya düşmediğim kanısındayım. Bulgar olmaktan utanç duymadığımı belirtmekle; yiğit Bulgar işçi sınıfının bir evladı olmaktan kıvanç duyduğumu belirtmekle doğruyu söyledim.

Yoldaşlar, topraklarda derinlere kök salabilmek için, proletarya enternasyonalizmi, kendini her ülkeye "alıştırmalıdır". Proleter sınıf kavgasının *ulusal biçimleri* ve ülkede işçi hareketleri ile, proletarya enternasyonalizmi arasında çelişki söz konusu değildir. Aksine, *proletaryanın uluslararası çıkarları ancak* bu şekilde başarıyla korunabilir.

Ayrıca faşist burjuvazinin, genel ulusal çıkarları korumak adı altında kendi halkına karşı susturma ve sömürme politikası gütmekte olduğunu, başka ulusları da talan edip köleleştirdiğini, kitleler önünde teşhir .etmek ve *her yerde, her fırsatta* ispatlamak zorunlu bir eylemdir. İşçi sınıfının kavgası ve Komünist Partilerin eylemleriyle, aynı zamanda köleliğin ve ulusal baskının her çeşidine karşı olan proletaryanın ulusal özgürlük ve bağımsızlık için kavga veren tek gerçek savaşçı olduğunu da göstermeliyiz.

Proletaryanın kendi ülkesindeki sömürücülere ve zorbalara karşı verdiği sınıf kavgasının çıkarları, ulusun özgür ve mutlu yarınlara yönelme çıkarlarıyla çelişkiye düşmemektedir. Aksine, sosyalist devrim *ulusun kurtuluşunu* ve daha yüksek düzeylere ulaşmasını belirlemektedir. İşçi sınıfı ulusun geleceği için savaşmaktadır; çünkü bugün kendi sınıf örgütlerini kurmakta ve durumunu pekiştirmektedir. Çünkü faşizme karşı demokratik hak ve özgürlükleri korumaktadır. Çünkü kapitalizmi devirmek için savaşmaktadır.

Devrimci proletarya halkın kültürünü kurtar-

mak, halkı çürüyen tekelci kapitalizmin engellerine ve barbar faşizme karşı korumak için savaşmaktadır. Bu kültürü yokolmaktan koruyacak ve onu en yüksek gerçek ulusal kültür durumuna getirecek olan unsur. *sadece* proletarya devrimidir. *Biçimde ulusal ve kapsamda sosyalist.* Bunun Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinde gerçekleştirilmekte olduğunu kendi gözlerimizle görmekteyiz.

Proletarya enternasyonalizmi, her ülkede emekçi halkın ulusal, toplumsal ve kültürel özgürlüğünü sağlamak için verdiği kavgayla çelişkide değildir. Ayrıca uluslararası proletarya dayanışması ve kavga birliği sayesinde, bu savaş için zorunlu *desteğide* sağlar. Kapitalist ülkelerin işçi sınıfı, zafer kazanmış olan büyük Sovyetler Birliği proletaryası ile. *sıkı bir işbirliğine* gittiği takdirde *ancak* başarıya ulaşabilir. Ancak Emperyalist ülkelerdeki proletarya ile elele savaştığı takdirde sömürge durumundaki halklar ve baskı altındaki ulusal azınlıklar özgürlüklerine kavuşabilirler. Emperyalist ülkelerde, proleter devriminin zaferine giden *tek* yol, emperyalist ülkedeki işçi sınıfının sömürgelerdeki ve bağımlı ülkelerdeki ulusal kurtuluş hareketiyle devrimci bir işbirliğine gitmeleri yoludur. Çünkü *Martın* da bize öğrettiği gibi *"başka ulusları ezen ulus asla özgür olamaz."*

Ezilmiş bağımlı bir ulusun komünistleri kendi uluslarının halkı arasındaki şovenizme karşı başarıyla savaşabilmek için, pratikte aynı *zamanda* uluslarını yabancıların boyunduruğundan kurtarmak için de savaşmakta olduklarını göstermelidirler. Yine, aynı şekilde, ezen bir ulusun komünistleri boyunduruğu altına aldığı ulusların kaderlerini kendilerinin tayini için kendi ülkelerindeki burjuvaziye karşı savaşmadıkça ülkelerindeki emekçi kitlelerini enternasyonalizm ruhuna sadık kalarak eğitmeleri imkânsızdır. Bu *savaşı vermedikleri takdirde,* ezen ulusların sosyalistleri ezilen ulusların emekçi halklarının ulusal ön yargılarını yenmelerine yararlı değil zararlı olmuş olurlar.

Eğer bu öze göre hareket eder; bütün kitle eylemimizde hem milliyetçi nihilizmden, hem de burjuva milliyetçiliğinden arınmış olduğumuzu gösterirsek, ancak o zaman faşistlerin aşırı milliyetçi demagojilerine karşı başarıyla savaşabiliriz.

Bu yüzden Leninist ulusal politikayı doğrulukla ve geçerli bir şekilde uygulamak önem kazanmaktadır. Şovenizme, faşistleri kitlelere yaptıkları ideolojik etkinin bu baş aracına karşı savaşmanın *kuşkusuz en önemli* koşullarından biridir bu.

KOMÜNİST PARTİLERİN SAĞLAMLAŞTIRILMASI VE PROLETARYANIN SİYASİ BİRLİĞİ İÇİN SAVAŞMA

Yoldaşlar; Birleşik Cephenin kurulması için verilen savaşta Komünist Partisinin yönetici rolü görülmemiş bir şekilde artmaktadır. Gerçekte işçi sınıfı Birleşik Cephesinin başlatıcısı, örgütleyicisi ve itici gücü sadece Komünist Partidir.

Komünist Partiler, faşizme ve kapitalizmin saldırısına karşı emekçi halk kitlelerini seferber edebilmek için *kendi saflarını da her bakımdan güçlendirmeli.* Markxist-Leninist bir politika izlemeli ve sınıfların gerçek durumunu ve tabakalaşmasını göz önüne alan taktikler uygulamalıdırlar.

KOMÜNİST PARTİLERİN SAĞLAMLAŞTIRILMASI

Altıncı ve Yedinci Kurultaylar arasındaki dönemde kapitalist ülkelerdeki Partilerimiz *kuşkusuz genişlemiş ve çelikleşmiştir.* Ama bununla yetinmek büyük bir hata olur. İşçi sınıfının Birleşik Cephesi genişledikçe yeni, karmaşık meseleler çıkacak ve Partilerimizin siyasi ve örgütsel sağlamlaştırılma-sına yönelmek daha büyük bir zorunluluk olacaktır. Proletarya Birleşik Cephesi bir işçi ordusu yaratır. İşçilerin görevlerini gerçekleştirmeleri için bu orduya, amaç ve yollan yönünde önderlik edecek güçler gereklidir. Bu yönetici güç sadece *güçlü, devrimci ve*

proleter bir parti olabilir.

Biz; komünistler. Birleşik Cepheyi yaratmak için elden gelen her çabaya başvuruyorsak bu. Partilere yeni üyeler kazanmak için değildir. Ama Komünist Partileri her yola başvurarak güçlendirmeli ve üyesini arttırmalıyız. Çünkü gerçekten Birleşik Cepheyi güçlendirmek istemekteyiz. Komünist Partilerin güçlendirilmesi dar bir parti meselesi olmayıp bütün işçi sınıfını ilgilendirir.

Komünist Partilerin birliği, devrimci dayanışması ve savaşa hazırlıklı oluşu en değerli hazinedir. Bu hazinenin sahipleri sadece biz değiliz, bütün işçi sınıfıdır. Faşizme karşı savaşırken bütün Sosyal Demokrat Partilerle ve örgütlerle birlikte yürümeye hazırız. Bunu burjuvaziye taviz verme ideolojisi ve uygulaması demek olan Sosyal Demokrasiye -dolayısıyla bu ideolojinin saflarımıza sızmasına- karşı vereceğimiz savaşla birleştirdik, bundan sonra da birleştireceğiz.

Birleşik Cephe politikasını korkmadan, azimle yürütürken saflarımızda birtakım engeller çıkıyor karşımıza. Bunları ne yapıp yapıp en kısa sürede ortadan kaldırmalıyız.

Üçüncü Enterasyonal'in Altıncı Kurultayı'ndan *sonra, kapitalist denge unsurlarının oportünistçe benimsenmesi ile, reformcu ve legalist yanılgılara bulaşılması eğilimine karşı, kapitalist ülkelerdeki bütün Komünist Partiler'de başarılı bir savaş verildi* Partilerimiz saflarını Sağ opürtünistlerden temizlediler. Bolşevik birliği ve dövüşme birikimini güçlendirdiler. Sektarizme karşı verilen savaş ise daha az başarılıydı, çok defa yapılmadı da. Sektarizm üçüncü Enternasyonal'in ilk yıllarında olduğu gibi ilkel değildir artık, açıkça görünmüyordu. Aksine Bolşeviklerin önerilerini kabul eder görünüp Bolşevik kitle politikasının gelişmesini engelliyorlardı. Günümüzde bu, Lenin'in de dediği gibi *"başlangıç düzensizliği değildir; kökleri derinlere varan bir hastalıktır."* Bundan kurtulmak gerekir, yoksa proletarya. Birleşik Cephesini kurma meselesini çözmek ve halk kitle-

lerini reformculuktan devrimciliğe yöneltmek mümkün olmayacaktır.

Bugünkü durumuyla sektarizm, yani kendinden memnun sekterler. Birleşik Cepheyi gerçekleştirme savaşımıza *herşeyden* çok engel olmaktadır. Bunlar kendi teorik kısırlığından, memnunluk duyar. Kitlelerin gerçek yaşamından her gün biraz daha hızla koparlar. İşçi sınıfı hareketinin en karmaşık meselelerini *basitleştirdikleri yöntemlerle* çözmek tatmin eder onları. Herşeyi bilmek ister ama, kitlelerden, işçi hareketinden ders almayı gereksiz bulurlar. Kısacası, hani derlerya, sektarizm için dağlar birer binek taşıdır. Yalnızca kendi kendini tatmin eden bu tutum (sektarizm) Komünist Parti'nin işçi sınıfının önderi durumuna kendiliğinden gelemiyeceğini *anlayamayacaktır, anlayamaz,* işçi sınıfının savaşında, önderliği Komünist Parti kazanmalıdır. Bunun için de, komünistlerin önderliği hakkında lâf ebeliği yapmak yerine, hergün kitle çalışması yaparak ve tutarlı bir politika izleyerek *emekçi kitlelerin güvenini kazanmak gerekir.* Politik eylemimiz sırasında kitlelerin sınıf bilincinin gerçek düzeyini ve ne oranda devrimci kavgaya hazır olduklarını gözönüne alırsak bu mümkün olabilir. Ayrıca durumu isteklerimize göre değil de, gerçek durum ne ise ona göre değerlendirmeliyiz. Geniş kitlelerin komünist kampa geçmelerini sabırla, adım adım kolaylaştırmalıyız. Bizi elinden geldiği kadar uyaran Lenin'in şu sözlerini unutmamalıyız:

Bizim için eskimiş olan şeyler sınıf için, kitleler için (yeni) önemli olabilir. (*)

Yoldaşlar; saflarımızda hâlâ Birleşik Cephe politikasını tehlikeli bulan, bunu her yerde her zaman belli eden birtakım doktriner unsurlar bulunduğu yanlış mıdır? Bu arkadaşlar için bütün Birleşik Cephe süregelen bir tehlikedir. Ne var ki sekter "ilkelere bağlılık", kitlelerin savaşını yönetirken karşılaşılan güçlükler yüzünden, politik çaresizliğe

(•) Lenin, Bütün Eserleri C. 31, Sf. 40 Rusça Baskı "Sol Kanat" komünizmi. Bir Çocukluk Hastalığı.

düşmekten başka bir şey değildir.

Sektarizm *özellikle* kitlelerin devrimci eyleme geçişini reformculuktan ayrılma hızlarını olduğundan büyük göstermek ve hareketin güç aşa-malarıyla karmaşık görevlerine yan çizmek biçiminde belirir. Uygulamada kitleleri yönetme yöntemleri, sınırlı bir parti grubunu yönetme yöntemleriyle değiştirilmiştir. Kitleler ile bunların örgütleri ve önderleri arasındaki geleneksel bağın gücü iyi hesaplanmamıştı. Bu nedenle kitleler bu bağlarından kurtulmadıkları zaman onlara karşı takınılan tavır bunların gerici önderlerine karşı takınılan tavırlar kadar serttir. Taktik ve sloganlar her ülke için bir tutulmuş, her ülkenin gerçek durumu, bunun özel unsurları gözönüne alınmıştır. Kitlelerin güvenini kazanmak için onların içinde güçlü bir savaş vermek yoluna gidilmemiş; işçilerin istekleri, reformcu sendikalarda ve faşist kitle örgütlerindeki çalışmalar bir kenara itilmiştir. Birleşik Cephe politikası yerine kuru öneriler ve soyut propaganda yeğ tutulmuştur.

Sekter görüşler, halkın doğru seçimini, *kitlelere bağlı kadroların* eğitimini ve geliştirilmesini de engellemiştir. Kitlelerin güvenine hak kazanmış olan bu kadroların *devrimci hırsı sınıf savaşlarında denenmiştir. Kitle eyleminin pratik tecrübelerini bir Bolşevik'in ilkelere bağlılığıyla birleştirecek yetenekte kadrolardır bunlar.*

Böylece sektarizm Komünist Partilerin gelişmesini büyük, ölçüde geciktirmiş, gerçek bir kitle politikası izlemeyi güçleştirmiştir. Ayrıca devrimci hareketin yerini sağlamlaştırmak için sınıf düşmanlarının güçlüklerinden yararlanmamıza engel olmuş ve proletaryayı yalnızca parti saflarına aktarmamıza izin vermemişlerdir.

Ancak kendini tatmin edebilen bu tutumun son kalıntılarını silmek ve yoketmek için savaşırken, aynı zamanda *sağ oportünizme* karşı uyanık olmalı, ona karşı, onu yansıtan herşeye karşı çıkmalıyız.

Şunu unutmamalıyız: Birleşik Cephe geliştiği oranda sağ oportünizm tehlikesi de artacaktır. Ayrıca Birleşik Cephe taktiklerinin, Sosyal Demokrat işçileri komünist politikanın doğruluğuna inandırmak ve reformcu politikanın yanlış olduğunu göstermek için kullanılan bir yöntem olduğunu da unutmamalıyız. Bu yöntem *Sosyal Demokrat ideoloji ve uygulama ile uzlaşmak değildir.* Birleşik Cepheyi kurma kavgasını başarıyla verebilmek için, Saf-larımızdaki *partinin işlevini değersiz kılma eğilimlerine ve legalist yanılgılara* karşı savaşmalı; *kendiliğinden oluşmaya* bel bağlanmamalıdır. Böylelikle faşizm tasfiye edilmiş ve *kesin eylem anında belirecek en küçük tereddütün* bile önüne geçilmiş olur.

Stalin yoldaş bize şunları öğretmektedir.

"Partinin yürüttüğü çalışmalarda en önemli prensip (sektarizmle karıştırılmasın!) kitlelerle en büyük bağ ve ilişkiler (kuyrukçulukla karıştırılmasın!) kurmak ve birleştirmektir. Ve bunun yapılması gerekir; bu olmadıkça partinin kitlelere ders vermesi şöyle dursun, onlardan ders alması da, kitleleri ileri götürüp partinin düzeyine çıkarması, kitlelerin sesine kulak vermesi ve onların çözüm sırası, gelmiş ihtiyaçlarını sezmesi de mümkün olamaz" (Stalin, "GKP perspektiflerine ve Bolşevikleşitirme üzerine" "Pravda Sf. 23, 3 Şubat 1921")

İSCİ SINIFININ POLİTİK BİRLİĞİ

Yoldaşlar, Komünist ve Sosyal Demokrat işçilerin faşizme ve sermayenin saldırısına karşı ortak bir kavga vermek için geliştirilen Birleşik Cephenin *politik birlik* meselesi, *işçi sınıfına özgü bir tek siyasi kitle partisi* meselesini de içerir. Sosyal Demokrat işçiler -tecrübeleri sonucu- sınıf düşmanlarına karşı savaşmak için, politik önderlik birliğine varılması gerektiğine giderek inanmaktadır. Aynı şekilde, *önderlikte ikilik,* işçi sınıfının

ortak kavgasını geliştirmez, güçlenmesine engel olur.

Her ülkede *bir tek proletarya partisi* bulunmalıdır. Proletaryanın sınıf kavgası çıkarları ve proletarya devriminin başarılı olması buna bağlıdır. Elbette bunu başarmak kolay değildir. Bu proletarya partileri işçilerin Sosyal Demokrat partiler ya da tek tek örgütlerle, Komünist Partileri birleştirme isteklerine uyarak güvenle, azimle bu yönde çaba göstermelidirler. İşçi sınıfının güçlerini, -uluslararası işçi hareketinin saflarındaki çatlakları kapatmaya başladığı dönemde- bir tek devrimci proleter partiye aktarmak hedefimizdir; bu aynı zamanda Üçüncü Enternasyonalin de hedefidir.

Ancak faşizmin, sermayenin ve savaşın saldırılarına karşı cepheyi kurmak için Komünist ve Sosyal Demokrat Partiler arasında bir anlaşmaya varılmasını sağlamak yeterli olmakla birlikte siyasi birliğe ulaşmak için ilkeleri de içine alan bazı kuralların tespiti de zorunludur. Bu kurallar ve şartlar şunlardır:

Birincisi: Burjuvaziden tamamiyle ayrılmak (bağımsız olmak) ve Sosyal Demokrasi'nin burjuvaziyle birlikte yaratacağı bloku tümüyle kırmak;

ikincisi: İlk önce eylem birliğini sağlamak;

Üçüncüsü: Burjuva yönetiminin yıkılmasının ve proletarya iktidarının kurulmasının zorunlu olduğunu anlamak;

Dördüncüsü: Emperyalizmle savaşırken burjuvaziyi tamamen inkar etmek;

Beşincisi: Partiyi Rus bolşeviklerinin tecrübeleriyle denenmiş olan, demokratik merkeziyetçilik temeline dayandırmak; bu, eylem ve istek birliği de yaratacaktır.

Sosyal Demokrat işçilere sabırla ve arkadaşça bu şartlar olmadan işçi sınıfının politik birliğini sağlamanın neden mümkün olmayacağını anlatmalıyız. Onlarla bu şartların ve kuralların anlamını, önemini tartışmalıyız.

Proletaryanın politik birliğini gerçekleştirmek

için burjuvaziden tamamiyle ayrılmak ve Sosyal Demokratların burjuvaziyle birlikte yaratacağı bloku tamamen kırmak neden gereklidir?

Çünkü işçi hareketinin, özellikle Almanya'da on beş yıldır süregelen koalisyon politikasının tecrübeleri şunu göstermiştir: Sınıf işbirliği politikası, burjuvaziye bel bağlama politikası, işçi sınıfını yenilgiye; faşizmi zafere götürür. Ve işçi sınıfını zafere götürecek tek gerçek yol, burjuvaziye karşı uzlaşmaz sınıf kavgası yoludur.

Politik birliğin ilk şartı olarak, neden ilk önce eylem birliği kurulmalı?

Çünkü sermayenin ve faşizmin saldırısını püskürtmek için -işçilerin çoğunluğu kapitalizmi devirmek için ortak bir siyasi platformda birleşmeden önce bile- eylem birliği mümkündür ve zorunludur. Bu arada genel çizgiler etrafında görüş birliğine varmak ve proletaryanın vereceği kavganın hedeflerini tespit etmek için uzun bir süre gerekmektedir. Görüş birliği ise, iyi şekilde sınıf düşmanlarına karşı birlikte savaşırken -bugün- kurulmalıdır. Birleşik Cephe kurmak yerine birleşmeyi önermek, taşıma suyla değirmeni döndürmeye çabalamak demektir. Bizim için politik birlik meselesi bir taktik olmadığı için -ki aslında birçok Sosyal Demokrat için taktiktir- bu politik birliğe ulaşmanın en önemli aşamalarından birinin eylem birliğini gerçekleştirmek olduğunu ısrarla belirtiriz.

Niçin burjuvazinin devrimle alaşağı edilip yerine Sovyet biçiminde proletarya diktatörlüğünün kurulmasının gerektiğini kavramak önemlidir?

Çünkü bir taraftan Büyük Ekim Sosyalist Devrimi zaferinden edinilen deneyler, diğer yandan savaştan sonraki devrede Almanya, Avusturya ve İspanya'da alman acı dersler, proletarya zaferinin ancak burjuvazinin devrim yoluyla devrilmesi ile mümkün olduğu ve burjuvazinin, proletaryanın barış yolu ile sosyalizmi kurmasına fırsat vermektense, işçi hareketini kan denizinde boğmayı tercih

edeceğini bir daha doğruladı. Ekim Devrimi'nin deneyi; proletarya devriminin temel içeriğinin, devrilmiş sömürücülerin direncini kırmaya, devrimi emperyalizmle mücadele için silahlandırmaya ve devrimi sosyalizmin tam zaferine ulaştırmaya yetkili olan proletarya diktatörlüğü sorunu olduğu açık olarak gösterdi. Büyük bir çoğunluğun önemsiz bir azınlık üzerinde, sömürücüler üzerinde diktatörlük kurmasından ibaret olan proletarya diktatörlüğünün gerçekleştirilmesi için -ki ancak bu özelliği ile gerçekleşmesi mümkündür- işçi sınıfının bütün tabakalarını, köylülerin ve diğer emekçilerin esas kitlelerini içine alan *Sovyetler* gereklidir; bu tabaka ve kitleler uyanmadıkça ve devrim mücadelesi cephesine katılmadıkça proletarya zaferinin tutunması mümkün değildir.

Neden emperyalizme karşı savaşırken burjuvaziyi desteklemeyi kabul etmemek politik birliğin koşullarından biridir?

Çünkü burjuvazi kendi adi çıkarları için, halkların çıkarlarını düşünmeyen emperyalist savaşı sürdürmekte ve bunu elinden gelen her şekle sokmaya çalışmaktadır. Çünkü bütün emperyalistler savaş için hararetle hazırlanırlar, bir yandan da ülkelerindeki emekçilere daha çok baskı yapar, sömürüyü artırırlar. *Bu savaş verilirken burjuvaziyle işbirliği yapmak, ülkeye ve uluslararası işçi sınıfına ihanet etmek demektir.*

Son olarak, demokratik merkeziyetçilik temeline dayanan bir parti kurmak neden birliğin şartlarından biridir?

Çünkü sadece demokratik merkeziyetçilik temeline bağlı bir parti, eylem ve istek birliği sağlayabilir ve proletaryayı zafere ulaştırır. Bu zafer burjuvaziye karşı -merkeziyetçi bir devlet mekanizması gibi güçlü bir silaha sahip olan burjuvaziye karşı- kazanılacaktır. Demokratik merkeziyetçilik ilkesinin uygulaması Lenin'in partisinde de yapılmıştır.

Evet işçi sınıfına özgü bir tek siyasi kitle parti-

sine taraftarız.

Bu nedenle bu şartların ışığında politik birliğe varmak zorunludur.

İşçi sınıfının politik birliğine taraftarız. Bu nedenle. Birleşik Cepheyle ve yukarıdaki ilkelerin ışığında, birliği destekleyen bütün Sosyal Demokratlarla işbirliği yapmaya hazırız.

Ancak sadece birliğe taraftar olduğumuz için, bütün "sol" demagoglara karşı korkmadan savaşacağız. Bu demagoglar, Sosyal Demokrat İşçilerin hayal kırıklığına uğramalarından yararlanarak, yeni partiler ya da Enternasyonaller kurmaya Komünist harekete karşı örgütlenip işçi sınıfını bölmeye çalışırlar.

Sosyal Demokrat işçilerin Komünistlerle Birleşik Cephesi kurma çabalarını kutlarız. Bu onların devrimci bilinçlerinin geliştiğine ve işçi sınıfındaki çatlakların onarılmakta olduğuna işaret eder. Kanımızca, eylem birliği zorunludur ve proletaryanın politik birliğini kurmanın en gerçek yoludur. Bu nedenle deriz ki: *Üçüncü Enternasyonal ve onun bölümleri sermayenin saldırısına, faşizme ve emperyalist savaş tehdidine karşı İkinci Enternasyonal ve onun bölümleriyle müzakereye girişmeye hazırdır.*

ÇÖZÜM

Yoldaşlar, Raporuma son veriyorum. Gördüğümüz gibi Altıncı Kurultay'dan bu yana olan değişiklikleri ve kavgamızdan öğrendiklerimizi sıraladım. Partilerimizin oldukça güçlenmiş olduğunu da düşünerek, birtakım sorular soruyoruz bugün. Özellikle Birleşik Cephe ve Sosyal Demokrasi'ye yaklaşma meselesi reformcu sendikalar ve öteki kitle örgütleri meselesi gibi.

Birtakım ukalalar, bu yaptıklarımıza durduğumuz yerden ayrılmak, doğru bolşevik çizgiden sağa sapmak, diyeceklerdir. Benim ülkemde, Bulgaris-

tan'da şöyle derler: "Aç tavuk, kendini darı ambarında görür". Bırakın bu politikacı tavuklar böyle düşünsün.

Bu bizi çok az ilgilendirir. Bizim için önemli olan Partilerimizi ve bizim ne istediğimizi bütün dünya üzerindeki geniş kitlelerin gerçekten anlayabilmeleridir.

Eğer politikamızı ve taktiklerimizi değişen duruma ve dünya işçi hareketinde meydana gelen değişikliklere göre *yeniden düzenlemezsek,* kendimize devrimci Marksistler, Leninstler ve Marx, En-gels ve Lenin'in değerli öğrencileri adını veremeyiz.

Kendi tecrübelerimizden ve kitlelerin tecrübelerinden ders almadıkça gerçek devrimci olamayız.

Kapitalist ülkelerdeki Partilerimizden şunları istiyoruz: *îşçi sınıfının gerçek politik partileri* olarak ortaya çıkmak ve davranmak; bu ülkelerin yaşamında *politik bir unsur olmak, kendilerini propaganda ve eleştiri ile sınırlamaksızın her zaman etkin bir Bolşevik kitle politikası izlemek, işçi sınıfı iktidarı için mücadele yapmak.*

Önceden *tasarlanmış bütün kalıplara* karşıyız. Herhangi bir yerde ya da her yerde belli *kalıplara* göre davranmak yerine somut durumu -belli bir yer ve zaman içinde- ele almak ve buna göre davranmak istiyoruz. Değişik durumlarda Komünistlerin davranışları aynı olamaz.

Her aşamada, devrimci hareketin bu aşamadaki durumun *somut meselelerini* tespit etmek ve çözmek için, sınıf kavgasının ve kitlelerin sınıf bilincine varmalarının bütün aşamalarını ciddiyetle göz önüne almak istiyoruz.

Sınıf düşmanlarıyla savaşmak; proletaryayı ve bütün öteki emekçilerle, devrimci öncüler arasındaki uzaklık kapatmak ve işçi sınıfının burjuvaziye ve faşizme karşı savaşırken *kendi doğal müttefiklerinden* kopmasını önlemek için, *ortak bir dil* bulmak istiyoruz.

Devrimci sınıf mücadelesine gittikçe daha büyük

kitleleri çekmek ve onları proletarya devrimine yöneltmek istiyoruz. Bunun için başlangıç noktamız *onların hayati çıkarları ve ihtiyaçları, temelimiz ise onların kendi tecrübeleridir.*

Şanslı Rus Bolşev: Klerizmin ve Komünist Enternasyonalin öncü partisi SBKP örneğini izleyerek Alman, İspanyol, Avusturyalı ve diğer Komünistlerin devrimci kahramanlığı ile devrimci gerçekliği birleştirmek ve ciddi politik sorunlar ile ekolastik düşüncenin son artıklarına son vermek istiyoruz.

Partilerimizi her bakımdan güçlendirmek ve karşılaştıkları gerçekten karmaşık politik güçlükleri çözecek duruma getirmek istiyoruz. Bu nedenle teorik seviyeyi daha da yükseltmek, partilerimizi ölü öğreticilik yerine yaşayan Marksizm-Leninizm ruhuna göre eğitmek istiyoruz.

Saflarımızdan yalnız kendini tatmin için varolan sektarizmi tamamen atmak istiyoruz. Çünkü sek-tarizm kitlelere ulaşmamıza izin vermemekle, gerçek bir Bolşevik kitle politikası uygulamamızı engellemektedir.

Sağ oportünizmin bütün somut şekillerine karşı verdiğimiz savaşı güçlendirmek istiyoruz. Çünkü kitle politikamızı ve kitle savaşımızı gerçekleştirmek yoluna gidince bu yönden gelecek tehlike de artacaktır.

Her ülkede Komünistlerden şunu istiyoruz: Kendi tecrübelerinden ve proletaryanın devrimci öncülerinden alınacak ne *kadar ders varsa* bunları tespit etsinler ve uygulasınlar. Biz komünistlerin kıyıda kalıp, kabaran dalgalan gözleyeceklerine; bir kenarda havanın durulmasını bekleyeceklerine, sınıf *kavgasının dalgalı sularında nasıl yelken açabileceğini* hızla öğrensinler.

îşte bunu istiyoruz.

Bütün bunları istiyoruz, çünkü ancak bu şekilde bütün emekçi halkın başına geçecek olan işçi sınıfı, milyonlarca güçlü devrimci ordular halinde ve Üçüncü Enternasyonalin önderliğinde, tarihi

görevini gerçekleştirecek, faşizmi ve onunla birlikte kapitalizmi de dünya yüzünden kesinlikle silecektir.

2 Ağustos 1935

BÖLÜM: XX

İŞÇİ SINIFININ FAŞİZME KARŞI BİRLİĞİ
(Üçüncü Enternasyonalin 7. Dünya Kongresi)
13 Ağustos 1935 Tarihli Konuşma

Yoldaşlar,

Temel taktik problemi ve işçi sınıfının saldırgan sermaye faşizm ve emperyalist savaş tehdidine karşı mücadele görevleri konusundaki raporum büyük ilgi çekmiş, kongre anlamlı konuşmalara sahne olmuştur.

Sekiz gün süren tartışmaları toplarsak, raporda ortaya atılan temel önerilerin hepsi üzerinde fikir birliğine varıldığını söyleyebiliriz. Hiç bir konuşmacı ne önerdiğimiz taktiklere, ne de sunulan tekliflere karşı çıkmadı.

Cesaretle söyleyebilirim ki. Üçüncü Enternasyonalin bundan önceki kongrelerinin hiçbirinde, bu kongrede sağlanan ideolojik ve politik kaynaşma elde edilmemiştir. Kongredeki kesin fikir birliği göstermiştir ki, politika ve taktiklerimizi değişen koşullara göre, geçmiş birkaç yılın hareketli ve öğretici deneylerinden yararlanarak yenilemek bizim için bir zorunluluktur.

Enternasyonal proletarya hareketinde, fevkalade acil problemlerin çözümündeki başarı için, fikir birliği şüphesiz ki en önemli şarttır. Bu problemi isimlendirecek olursak, ona; *faşizme karşı mücadele işçi sınıfının bütün kesimlerinde birlik meydana ge-*

tirme, diyebiliriz.

Bu problemin başarılı bir şekilde çözümlenebilmesi için *ilk* olarak; Komünist *Marksist-Leninist analiz* silahını ustalıkla kullanabilmesi aynı zamanda durumun değerlendirilmesini yaparken, sınıf güçlerinin sıralamasını yapmalı, onların hareketlerinin ve mücadelelerinin durumuna göre planlar hazırlamalıdırlar. Uygulanması mümkün olmayan formüllere, klasik şemalara, önceden yapılmış kalıplara dayanan zayıflıklara karşı merhametsiz olmalıyız, -ki bu tip yanlışları sürdürenlere aramızda rastlanmaktadır- Komünistler arasındaki bu durumlara son vermeliyiz. Marksist-Leninist analiz bilgisi ve gücünün zayıfladığı zamanlar genel kavramlar ve "devrimci yol krizlerin dışındadır" gibi sloganlar atılır. İçinde bulunulan şartların ciddi ve ayrıntılı açıklanması yapılmadan, sınıf güçleri arasındaki ilişkilere, proletaryanın ve ve emekçi halk kitlelerinin devrimci oluşumlarına ve Komünist Parti'nin etki gücüne bakılmadan devrimci yol krizler dışında kalamaz. Böylesine bir analiz olmadan, etkin gibi görünebilen bu boş kalıplar sadece bizi bugünkü görevimizden alıkoyar. Elimizde tam bir Marksist-Leninist analiz olmadan, hiçbir zaman, faşizm problemini ortaya koyup çözemeyiz. Aynı şekilde İşçi Birleşik Cephesi ve Halk Cephesi, Birleşik Cephe hükümeti problemleri de çözülemez. İşçi sınıfı oluşumu problemleri de çözülemez. İşçi sınıfı oluşumu problemleri, özellikle Sosyal Demokrat işçiler, ya da yeni çıkan karmaşık problemler -ki yaşamla birlikte gelişen bu problemler- şimdi bizi tedirgin ettiği gibi ileride de tedirgin edecektir.

İkinci olarak, gelişim içinde olan insanlara ihtiyacımız var. İşçi sınıfından çıkan, bugünkü mücadelelerle yoğurulmuş, militan, kendini tamamen işçi sınıfı davasına adamış ve beyni, herşeyi ile kongrede kararlara etki edebilecek insanlar gerekli bize. Faşizme karşı mücadele emekçi halkın karşılaştığı büyük sorunları Bolşevik, Leninist kadrolar ol-

maksızın çözemeyiz.

Üçüncü olarak, *Marksist-Leninist teori* ile donanmış insanlara ihtiyacımız var. Bu aracı ustaca kullanamayan insanlar dar çerçeve içerisinde kalır, politik kaymalar yapar, ileriyi göremez, olaydan olaya karar alır, mücadelenin genel çerçevesini kaybederek kitleleri nereye yönelttiği ve kimleri yönettiğini unutur.

Dördüncü olarak, düşündüklerimizi gerçekleştirebilmek için *kitlelerin örgütlenmesine* ihtiyacımız var. Bizim politik ve ideolojik etkimiz tek başına yeterli değildir. *"Olaylar kendiliğinden gelişecektir."* İnancına son verelim, bu bizim zayıflığımızdandır. Hatırlamalıyız ki, güçlü, sürekli, sabırlı ve bazen de acımasız bir örgütlenme çabası olmadan kitleler hiçbir zaman Komünizme varamaz. Konuşmasını ve kitlelere hitabetmesini öğrenmeliyiz. Bu konuşmalar kalıplardan uzak, kitleleri harekete geçiren, kafalarda yer eden ve kişileri düşünceye iten bir biçimde yapılmalıdır.

Ben tartışmalara cevaplarımda bu konular üzerinde durmak istiyorum.

Yoldaşlar, Kongrenin büyük bir heyecan ve fikir birliği ile aldığı yeni tarihi kararları kutlarım. Bu heyecan ve birlik gerçekten çok iyi ve çok önemli şeylerdir fakat, alman bu kararların ayrıntılarına inen, eleştirici bir yaklaşımla üstlenilmesi, ülkelerin kendilerine özgü şartlan içerisinde bir metod ve araç olarak ele alınması daha da doğru ve önemlidir.

Bütün bunlardan sonra şunu belirtmeliyiz ki; burada alman kararlar işçi sınıfının öncüleri için geçerlidir. Daha önceleri de fikir birliğiyle güzel kararlar alınmıştı, fakat burada karşılaşılan problemler bunların milyonlarca kişiye önder olabilecekmiş gibi ele aınmasıydı.

Alman karar örneklerine böyle bir formel yanaşma biçimini, artık kesinlikle bıraktığımızı iddia edebilir miyiz? Hayır. Şunu belirtmek gerekir ki, bu kongrede de ayrı ayrı yoldaşların yaptıkları

konuşmalarda formalizmin kalıntıları kendini göstermekte, bazen gerçekten somut olarak analizini, canlı deneyleri, yeni bir kaba taslak şeyler, yeni, basit, cansız bir formülle değiştirmek ve bizim için is-*tenilir olan,* fakat daha varolmayan birşeyi gerçek *varolan* birşey gibi gösterme eğilimi hissedilmektedir.

FASİZME KARSI MÜCADELE SOMUT OLMALIDIR

Faşizmin hiç bir genel tarifi -doğru olsa bile-değişik aşamalardaki bütün ülkelerde gelişiminin ve faşist diktatörlüklerin çeşitli biçimlerinin özel niteliklerinin incelenmesi gereğini ortadan kaldırmaz. Her ülkenin kendi ulusal özelliklerini, faşizmin özel ulusal niteliklerini incelemek, irdelemek ve ortaya koymak ve buna göre faşizme karşı etkili mücadele yöntem ve biçimleri bulmak zorunludur.

Lenin bizi, "kalıplaşmış yöntemlere, mekanik genelleştirmelere, taktik kurallarının, mücadele kurallarının aynı tutulmasına" karşı kesin olarak uyarmıştı.

Bu uyarı özellikle büyük sermayenin çıkarları için kitlelerin ulusal duygu ve davranışlarını ve anti-kapitalist eğilimlerini sömüren bir düşmana karşı mücadele meselesiyle ilgilidir. *Böyle bir düşman her açıdan mükemmel olarak tanınmalıdır.* Hiç gecikmeden onun çeşitli mavralarına karşılıkta bulun-malı, gizli hareketlerini keşfetmeli, onu her alanda her an püskürtmeye hazır olmalıyız. Eğer bize daha çabuk yardım edecek ve kulağımıza daha etkili küpe olacaksa düşmanımızdan bile öğrenmeye tereddüt etmemeliyiz.

Bütün ülkeler ve halklar için geçerli, evrensel bir faşizmin gelişim şeması ortaya koymak büyük bir yanlış olacaktır. Bu, gerçek bir mücadele sürdürmemize yardım etmeyecek, zararlı olacaktır. Üstelik meselenin böyle konulması, doğru ve tutarlı olarak yaklaşıldığında - gelişimin belirli bir

aşamasında- faşizme karşı mücadele cephesi içine alınabilecek veya en azından tarafsız hale getirilebilecek grupların faşizm kampına itilmesi sonucunu doğuracaktır.

Fransa ve Almanya'da faşizmin gelişimini örnek olarak alalım. Bazı arkadaşlar faşizmin Fransa'da Almanya'da olduğu kadar kolay olarak gelişe-meyeceğine inanmamaktadırlar. Bu görüşte doğru ve yanlış olan noktalar nelerdir? 18. ve 19. yüzyıllarda birkaç devrim geçirmiş olan Fransa'da olduğu gibi, Almanya'da köklü demokratik gelenekler olmadığı doğrudur. Fransa'nın harbi kazandıktan sonra "Versailles" sistemini diğer ülkelere empoze ettiği ve Almanya'da olduğu gibi halkın incitilmediği (bu faktör Almanya'da önemli bir rol oynamıştı) doğrudur. Faşizmin iktidara gelmesinden önce bile köylünün büyük bir kesiminin tutucu partilerin etkisi altında bulunduğu Almanya'nın tersine Fransa'da bilhassa güneyde köylü kitleleri cumhuriyetin lehinde ve anti-faşist idiler.

Yoldaşlar, Fransa ve Almanya'daki faşist hareketlerin gelişimlerinin mevcut farklarına, Fransa'da faşizmin saldırısını önleyen faktörlere rağmen orada faşist tehlikesinin devamlı artışına dikkat etmemek veya bir *faşist darbe* ihtimalini küçümsemek uzağı görememek demektir. Bundan başka, Fransa'daki bazı faktörler faşizmin gelişmesinin lehindedir. Fransa'da diğer kapitalist ülkelerden daha sonra başlayan iktisadi krizin daha derin ve kesin olarak devam ettiğini ve bunun büyük ölçüde, faşist demagojiyi teşvik ettiğini unutmamalıyız. Fransız faşizmi orduda ve memurlar arasında. Nasyonal Sosyalistlerin Reichwehr'de[70] iktidara gelmeden önce sahip olmadıkları güçlü araçlara sahiptiler. Bundan başka, hiçbir ülkede parlamenter rejim, Fransa'da olduğu kadar çökmemiş ve kitleler arasında öfkeye yol açmamıştır. Biliyoruz ki, Fransız faşistleri, bunu burjuva demokrasisine karşı mücadele ederken silah ola-

(70) **Reichwehr,** Alnımı Ordusu.

rak kullanmaktadır. Ayrıca Fransız burjuvazisinin, politik ve askeri egemenliğini Avrupa'da kaybetmek korkusuyla faşizmi geliştirmeye çalıştığı da unutulmamalıdır.

Böylece, anlaşılmaktadır ki Thorez ve Cachin'in her zaman bahsettikleri ve bizim içten bir sevinçle karşıladığımız Fransa'daki anti-faşist hareketin kaydettiği başarılar, hâlâ işçi kitlelerinin faşizme giden yolu tamamiyle kapattığını göstermekten uzaktır. Raporumda bahsettiğim Fransız işçi sınıfının faşizme karşı mücadeledeki görevlerinin büyük önemini bir kere daha kesinlikle belirtmeliyiz.

Faşizmin geniş bir kitle temeline sahip olmadığı ülkelerde zayıf olduğunu ileri süren aldatıcı bir görüşe sahip olmakta aynı şekilde tehlikelidir. Geniş bir temele sahip olmadığı halde devletin silahlı güçlerine dayanarak iktidara gelen faşizm aynı zamanda devlet organlarını da kullanarak temelini genişletmeye çalışmaktadır. Bulgaristan, Yugoslavya ve Finlandiya gibi ülkeler bunun açık örneğidir.

Dutt, çeşitli ülkelerdeki faşist hareketin özel niteliklerini dikkate almadan burjuvazinin her reak-siyoner tedbirini yanlış bir tutumla faşizm olarak kabul edip, bütün Komünist olmayan kampı faşist diye adlandıracak kadar ileri giderek faşizmi genel bir kavram olarak mütalâa etme eğiliminin aramızda mevcut olduğu görüşünde haklıydı. Çünkü sonuçta faşizme karşı mücadele, güçlenmemiş, zayıflamıştı.

Şimdi bile faşizm sorununa yaklaşımda, klişe kalıntılarına rastlamaktayız. Örneğin, bazı yoldaşlar, Roosevelt'in([71]) *"New Deal"* programının İngiltere "Ulusal Hükümetinden" daha açık ve daha kesin bir biçimde burjuvazinin faşizme doğru gelişimini temsil ettiğini iddia etmektedirler. Böyle bir iddia faşizm sorununa klişeleşmiş bir yaklaşımın işareti değil midir? Roosevelt'e karşı çıkan Amerika

(71) Roosevelt, Franklin (1882-1945) Amerika'nın ileri gelen devlet adamlarından. ABD Demokrat Parti liderlerinden. 1933-45 arası Devlet Başkanı.

mali sermaye çevrelerinin, ABD'deki faşist hareketi teşvik eden ve örgütleyen en büyük güç olduğunu bir kimsenin görememesi için adi şemalara bağlı olması gerekir. "Amerikan vatandaşının demokratik haklarını savunan" bu çevrelerin ikiyüzlü taşkınlıklarının arkasında Birleşik Devletler'de gerçek faşizmin gelişini görememek işçi sınıfını en kötü düşmanına karşı mücadelesinde yanıltmakla aynı anlama gelmektedir.

Tartışmada değinildiği gibi, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde de bazı faşist gruplar gelişmektedirler, fakat şüphesiz Almanya, İtalya ve diğer kapitalist ülkelerde görmeye alıştığımız faşizm çeşidinden değildir buralarda faşizm. Burada özel ekonomik, politik ve tarihi şartları incelemeli ve dikkate almalıyız. Ayrıca bütün bunlara bağlı olarak da faşizm kendine özgü biçimler almaktadır ve almaya devam edecektir.

Düşünce tembelliği içindeki bazı yoldaşlar gerçek hayat *olgularına somut* olarak yaklaşmamakta, gerçek durumun ve sınıf güçleri arasındaki ilişkinin dikkatli ve *somut* bir incelemesi yerine genel, *yüzeyde formüller* getirmektedirler. Bunlar bize yanılmaz bir amaçla ateş eden keskin nişancıları değil, ya çok yükseğe ya çok aşağıya, ya çok yakına ya çok uzağa ateş ederek her zaman *hedefi şaşıran* "yaman" silahşörleri hatırlatmaktadırlar. Fakat biz, işçi hareketinin komünist savaşçıları, işçi sınıfının devrimci öncüleri olarak hedefi şaşırmadan vuran keskin nişancılar olmak isteriz.

ANTİ-FAŞİST HALK CEPHESİNİN PROLETER BİRLEŞİK CEPHESİ

Bazı yoldaşlar, *ne ile başlamalı* meselesi üzerine kafalarını gereksiz olarak yormaktadırlar: *Proleter Birleşik Cephesi ile mi yoksa anti-faşist Halk Cephesi ile mi?*

Bazılarına göre sağlam bir proleter Birleşik Cep-

hesi örgütlenmedikçe anti-faşist Halk cephesinin kurulmasına girişemeyiz.

Diğerleri, Proleter Birleşik Cephesinin kurulması birçok ülkelerde Sosyal Demokrasi'nin gerici kısmının direnişiyle karşılaştığından, önce Halk Cephesinin kurulmasıyla başlanıp, bu temel üzerinde işçi sınıfı Birleşik Cephesinin geliştirilmesinin daha iyi olduğunu ileri sürmektedirler.

Açıktır ki, iki grup da proletarya Birleşik Cephesi ve anti-faşist Halk Cephesi'nin *mücadelenin yaşayan diyalektiği* ile bağlı ve iç içe geçmiş olduklarını, faşizme karşı mücadele süresinde birinin diğerine geçeceğine ve onları ayıran bir Çin seddinin bulunmadığını anlayamamaktadırlar.

Anti-faşist Halk Cephesi'nin *yönlendirici gücü* olan işçi sınıfının eylem birliği sağlanmadıkça gerçek bir anti-faşist Halk Cephesi kurulmasının mümkün olabileceği ciddi olarak düşünülemez. Aynı zamanda, proletarya Birleşik Cephesi'nin daha fazla gelişme göstermesi -büyük ölçüde- onun faşizme karşı bir Halk Cephesi'ne dönüştürülmesine bağlıdır.

Yoldaşlar, bizim kararlılığımızı gözleyen, gerçek bir bilgin şevkiyle gösterişli şemalarını kuran bu çeşit hazır teorilere bağlı bir kişiyi gözlerinizin önüne getirin:

Önce, tabandan mahalli proletarya Birleşik Cephesi;

Daha sonra, aynı aşamalardan geçerek yukarıdan Birleşik Cephe;

Sonra sendikacılık hareketinde birlik;

Bundan sonra, diğer anti-faşist partilerin katılmasını temin;

Bunu takiben yukarıdan ve aşağıdan genişletilmiş Halk Cephesi;

Bundan sonra hareket daha yüksek bir aşamaya geçirilmeli, politika ve devrim aşamalarına ulaşılmalı, vb.

Yoldaşlar, bunun tamamiyle saçma olduğunu söylemek gereksiz. Sizinle aynı fikirdeyim. Fakat

üzücü olan şudur ki bu çeşit sekter saçmalıklara çeşitli biçimlerde saflarımızda hâlâ pek sık rastlanmaktadır.

Gerçekte sorun nerede yatmaktadır? Şüphesiz faşizme karşı mücadeleyi yürütecek bir Halk Cephesi için her yerde çalışmalıyız. Fakat birçok ülkelerde Sosyal Demokrasi'nin gerici bölümünün direnişini kırmak amacıyla, işçi kitlelerini mücadelenin proletarya Birleşik Cephesine mobilize (seferber) etmeyi başaramadıkça Halk Cephesi hakkında genel konuşmaların ötesinde birşey yapamayız. En başta, nüfusun çoğunluğunu işçi sınıfının meydana getirdiği ve işçi sınıfının büyük bir kısmının sendikalar ve İşçi Partisini takibettiği İngiltere'de durum budur. Belçika ve İskandinav ülkelerinde niceliksel olarak küçük Komünist Partilerinin; güçlü kitle sendikaları ve niceliksel olarak büyük Sosyal Demokrat Partilerle karşılaşmasının nedeni de budur.

Bu ülkelerde komünistler, işçi sınıfının kitle örgütleri katılmadan meydana getirilemeyecek olan Halk Cephesi hakkında genel konuşmalarla bir proletarya Birleşik Cephesi kurma mücadelesinden kaçınırlarsa, çok ciddi bir hata işlemiş olacaklardır. Bu ülkelerde gerçek bir Halk Cephesi ortaya çıkarmak için Komünistler işçi kitleleri arasında büyük politik ve örgütsel çalışmalarda bulunmalıdırlar. Büyük reformist örgütlerini proleter birliğinin varlığı olarak kabul eden bu kitlelerin ön yargılarını yenmek zorundadırlar. Komünistlerle kuracakları bir Birleşik Cephenin bu kitlelerin sınıf mücadelesi aşamasına geçişi demek olduğunu, sermaye ve faşizm baskısına karşı mücadelede başarının bu geçişle garanti edildiğine dair onları ikna etmelidirler. Burada daha geniş görevler tespit etmekle güçlükleri yenemeyiz. Aksine bu güçlükleri yok etmek için savaşırken gerçekten ve yalnız sözde kalmadan faşizme, kapitalist baskıya ve emperyalist savaş tehdidine karşı sağlam bir Halk Cephesi yaratılması için ortam hazırlamış olacağız.

İşçi hareketinin yanında güçlü bir köylü hareketinin geliştiği, köylü hareketinin tarımsal kriz ile ra-dikalleşen örgütlere sahip olduğu ve ulusal baskının azınlıklar arasında öfkeye yol açtığı Polonya gibi ülkelerde sorun başkadır. Burada mücadelenin Halk Cephesi'nin gelişimi, proletarya Birleşik Cephesinin gelişimi ile birlikte paralel gidecek ve bu tipteki ülkelerde bazen genel bir Halk Cephesi hareketi işçi sınıfı cephesi hareketini aşacaktır.

Burjuva demokratik devrimi süreci içinde bir ülke olan İspanya'yı ele alalım. Proletarya birçok küçük örgütlere dağıldığından, Lerroux[72] ve Gil Ro-bles'e[73] karşı bir işçi ve köylü cephesi yaratılmadan önce işçi sınıfının tam savaş birliğinin sağlanması gerektiği söylenebilir mi? Sorunu böyle ele almakla proletaryayı köylüden ayırmış olacak, toprak devrimi sloganından vazgeçecek ve halk düşmanları için proletarya ve köylüyü ayırıp, köylüyü işçi sınıfının karşısına çıkarmalarını kolaylaştıracaktık. Pek iyi bilindiği gibi, Asturias'da 1934 Ekim olaylarında işçi sınıfının yenilgisinin ana sebeplerinden biri bu idi.

Fakat proletaryanın sayıca az olduğu, köylü ve şehir küçük burjuva tabakalarının hakim olduğu bütün ülkelerde bir nokta unutulmamalıdır. Emekçi halkla ilişkilerde işçi sınıfının yönlendirici faktör olarak yerini alabilmesi için, işçi sınıfının kendi Birleşik Cephesinin kurulmasına bütün çabalarının gösterilmesi zorunludur.

Yoldaşlar; görülüyor ki, proleter cephesi ve Halk Cephesi sorununun ele alınmasında bütün durumlara, bütün ülkelere, bütün halklara uygun genel çözümler olamaz. Bu konuda evrensellik, bütün ülkelere tek ve aynı reçetenin uygulanması cahillik demektir. Ve cahillik gizli bile olsa -özellikle evrensel, hazır

(72) **Lerroux, Alessandro Garcia.** İspanyol politikacısı. Cumhuri yetçi ve Radikal Partinin liderlerinden, ilk Cumhuriyet hükümetinin Dışişleri Bakanı (1931), 1935'ten sonra karşı-devrimci hükümetlerin başında bulundu ve en sonunda Franko'nun serkeşleriyle birleşti.

(73) **Robles, Gil.** Karşı-devrimci İspanyol politikacısı, faşistlerden yana olan Lerroux hükümetinde bakan.

şemaların maskesi altında gizli bile olsa- yokedil-melidir.

SOSYAL DEMOKRASİNİN ROLÜ VE PROLETARYA BİRLEŞİK CEPHESİNE KARŞI TUTUMU

Yoldaşlar; karşılaştığımız taktik sorunlar açısından şu soruya doğru cevap vermek çok önemlidir: Sosyal Demokrasi hâlâ burjuvazinin temel siperi midir, eğer öyle ise, nerede?

Tartışmaya katılan yoldaşların bazıları (Florin ve Dutt) bu soruya değindiler. Sorunun önemini dikkate alarak daha tam ve doğru cevaplar verilmelidir. Çünkü bu, her eğilimdeki işçinin, özellikle Sosyal Demokrat işçilerin sorduğu bir sorudur.

Birçok ülkede Sosyal Demokrasi'nin durumunun ve burjuvaziye karşı tutumunun bir değişiklik içinde bulunduğu akılda tutulmalıdır.

İlk önce kriz, işçi sınıfının en emin kısımlarının, yani Sosyal Demokrasinin ana desteği olan işçi aristokrasisinin durumunu bile ciddi olarak sarsmıştır. Bu kısımlar da burjuvazi ile sınıf işbirliği politikasının çıkarlarına ilişkin görüşlerini gittikçe değiştirmeye başlamaktadırlar.

İkincisi, daha önce raporumda işaret ettiğim gibi, bazı ülkelerde burjuvazi, mali sermaye devlet sisteminde Sosyal Demokrasinin yalnız önceki pozisyonunu yok etmekle kalmayıp, bazı koşullarda yasal statüsünü de kaldırarak burjuva demokrasisini ter-ketmek ve terörist diktatörlük kurmak zorunda kalmıştır.

Üçüncüsü, burjuvazi ile sınıf işbirliği Sosyal Demokrasi politikasının ana nedenini teşkil ettiği, Almanya, Avusturya ve İspanya[74]daki işçilerin yenilgisinden alman derslerin, diğer yandan Sovyetler Birliği'nde Bolşevik politikasının ve devrimci Mark-

(74) Burada devrimci hareketlerin 1918-23 arasında Almanya'da, 1934'te Avusturya'da ve yine 1934'te İspanya'da (Asturya) yenik düşmelerinden söz edilmektedir.

sizmin uygulanması sonucunda sosyalizmin elde ettiği başarıların etkileri ile Sosyal Demokrat işçiler devrimci olarak burjuvaziye karşı sınıf mücadelesine giriştiler.

Bunların birleşik etkileri Sosyal Demokrasi için, burjuvazinin siperi olma rolünü korumasını gittikçe daha güç, hatta bazı ülkelerde imkansız hale getirdi.

Bunu anlayamamak, özellikle faşist diktatörlüklerin Sosyal Demokrasi'nin yasal statüsünü kaldırdıkları ülkelerde çok zararlıdır. Bu açıdan konuşmalarında eski formüllere ve Sosyal Demokrasi ile ilgili kararlara bağlı kalmaya son verme zorunluluğunu ve Sosyal Demokrasinin durumunda meydana gelmiş olan değişmeleri gözardı etmeyi durdurma gereğine değinen Alman yoldaşların özeleştirileri doğrudur. Eğer bu değişmeleri gözardı edersek, bu durum işçi sınıfının birliğini sağlama politikamızda bozulmalara yolaçacak ve Sosyal Demokrat partilerin gerici unsurlarının Birleşik Cepheyi sabote etmelerini kolaylaştıracaktır.

Şimdi, Sosyal Demokrat Partilerin saflarının devrimci eyleme katılma süreci her yerde aynı gelişmeyi göstermemektedir. Devrimci eyleme katılmaya başlayan Sosyal Demokrat işçilerin *hemen* ve kitle halinde tutarlı sınıf savaşı durumuna geçecekleri ve hiçbir ara aşama olmaksızın *doğrudan doğruya* Komünistlerle birleşecekleri hayal edilmemelidir. Birçok ülkelerde bu, oldukça güç, karmaşık ve uzun bir süreç olacak ve temel olarak bizim politika ve taktiklerimize bağlı kalacaktır. Hatta burjuvazi ile sınıf işbirliği durumundan geçerken bazı Sosyal Demokrat Partilerin ve örgütlerin bir süre bağımsız örgütler veya partiler olarak devam edecekleri ihtimalini dikkate almalıyız. Böyle durumlarda, şüphesiz, bu çeşit Sosyal Demokrat örgüt ya da partilerin, burjuvazinin siperi olarak kabul edilmeleri doğru olmaz.

Burjuvazi ile sınıf işbirliği ideolojisinin

yıllardır yerleşmiş etkisinde olan Sosyal Demokrat işçilerin kendi kendilerine, nesnel şartların gelişimi ile bu ideolojiyi kırmaları beklenemez. Onların reformist ideolojiden kurtulmalarına yardım etmek, biz Komünistlerin görevidir. Komünizmin program ve ilkelerini izah etme işi sabırla, arkadaşça bir tutumla sürdürülmeli ve Sosyal Demokrat işçinin bireysel gelişimi çizgisinde yapılmalıdır. Sosyal Demokrasiyi eleştirimiz daha somut ve sistematik hale gelmeli ve Sosyal Demokrat kitlelerin kendi deneylerine dayanmalıdır. Hatırda tutulmalıdır ki, temel olarak sınıf düşmanlarına karşı Komünistlerle birlikte mücadele deneylerini kullanarak Sosyal Demokrat işçilerin devrimci gelişimlerini sağlamak ve hızlandırmak mümkün olacaktır. Sosyal Demokrat işçilerin kuşkularını gidermek için onların proletarya Birleşik Cephelerine katılmalarından daha etkili bir yol yoktur.

Yalnızca Sosyal Demokrat işçiler için değil, aynı zamanda devrimci sınıf ideolojisini benimseyecek ve bizimle sınıf düşmanlarına karşı çalışmak isteyecek Sosyal Demokrat Parti ve örgütlerin yönetici üyelerinin de harekete katılmasını kolaylaştırmak için elimizden geleni yapacağız. Şunu da açıklıyoruz ki, gerici Sosyal Demokrat liderlerin yıkıcı taktiklerini yıkmaya devam eden birleşik Cepheye karşı çıkarak, doğrudan ve dolaylı olarak sınıf düşmanlarına yardım eden Sosyal Demokrat herhangi bir kişi için sınıfı önünde, 1918 devrimini birçok Avrupa ülkesinde başarısızlığa götürüp faşizme yolaçan Sosyal Demokrat sınıf işbirliği politikasını desteklemekten tarihi olarak sorumlu olanlar kadar suçlu olacaktır.

Birleşik Cepheye karşı takınılan tavır Sosyal Demokrasinin gerici bölümleriyle devrimci olan bölümleri arasındaki seti belirtir. Burjuvazi ile aynı blokta yer alan Sosyal Demokrasinin gerici kampına karşı savaşımız ne kadar yoğun olursa, devrimci Sosyal Demokratlarla işbirliğimiz o kadar etkili ola-

caktır. Ve sol kamp içinde onun çeşitli unsurlarının kendi iradelerinin daha çabuk yer alması için Komünistlerin Birleşik Cephe hareketinde Sosyal Demokrat Partilerle daha kararlı olarak savaşması gereklidir. Sınıf mücadelesi deneyleri ve Sosyal Demokratların Birleşik Cephe hareketine katılmaları bu kampta kimin lafta, kimin gerçekten solcu olduğunu gösterecektir.

BİRLESİK CEPHE HÜKÜMETİ

Sosyal Demokratların proletarya Birleşik Cephesinin pratikte gerçekleşmesine karşı tutumu, genel bir deyişle, burjuvazinin iktidarda olduğu her ülkede Sosyal Demokrat partinin veya bu partinin belirli organlarının değişimini ve bu değişimin derecesini belirten temel işarettir.

Birleşik Cephe hükümeti sorunu üzerinde Sosyal Demokrasinin davranışı bu konuda açık bir test olacaktır.

Bir Birleşik Cephe hükümeti kurulması meselesi acil bir problem olarak ortaya çıktığı zaman, bu sorun Sosyal Demokrasi politikasının önemli bir testi olacaktır: Ya faşizme doğru giden burjuvazi ile birlikte işçi sınıfına karşı ya da devrimci proletarya ile birlikte faşizme karşı, hem de kelimelerle değil, gerçekten birleşik bir eylem sürdürecektir. Birleşik Cephe hükümeti kurulduğu zaman ve iktidarda iken sorun, kaçınılmaz olarak bu şekilde ortaya çıkacaktır.

Kanımca Birleşik Cephe hükümeti veya anti-faşist Halk Cephesi Hükümetinin kurulmasının niteliği ve şartları ile ilgili olarak, genel taktikler için gerekli olanı raporum vermekteydi. Bunların yanısıra, böyle hükümetlerin bütün kuruluş biçimlerini ve şartlarını belirtmemizi beklemek anlamsız tahminler içinde kaybolmak demek olacaktır.

Bu konuda aşın basitleştirme veya hazır kalıplar uygulamasına karşı bir uyanda bulunmak isterim.

Hayat, her kalıptan daha karmaşıktır. Örneğin proletarya iktidarının kurulması yolunda Birleşik Cephe hükümetinin kaçınılmaz bir aşama olduğunu düşünmek yanlış olacaktır. Faşist ülkelerde hiçbir geçiş aşaması olmayacağını ve faşizmin kesinlikle hemen proletarya iktidarına yolaçacağım ileri süren eski görüş kadar bu görüş de yanlıştır.

Sorunun özü şudur: Proletarya burjuvazinin yıkılması ve kendi iktidarının kurulması için hareket etmesi gerektiği anda hazır olacak mıdır, hazır olduğu anda da dostlarının desteğini sağlayabilecek midir? Ya da burjuva diktatörlüğünü doğrudan doğruya yıkmayı başaramadan, yalnızca faşizmi bastırmakla ve alt etmekle mi yetinecektir? Burjuva diktatörlüğünün yıkılmaması halinde bir Birleşik Cephe ya da Halk Cephesi hükümetinin kurulmasını reddetmek, bağışlanmaz bir dar görüşlülük ve gevşek devrimci politika olur.

Faşizmin henüz güçlenmediği ülkelerde bir Birleşik Cephe hükümeti kurulmasının, bu tip hükümetlerin faşist diktatörlüklerinin hüküm sürdüğü ülkelerde kurulmasından oldukça *farklı* bir özellik taşıdığını anlamak zor değildir. Faşist ülkelerde Birleşik Cephe hükümetleri *yalnızca faşist yönetimin yıkılma sürecinde* kurulabilir. *Burjuua-demokratik devrimin gelişmekte olduğu* ülkelerde ise bir Halk Cephesi hükümeti işçilerin ve köylülerin demokratik iktidarlarının hükümeti olabilir.

Raporumda daha önce de belirttiğim gibi. Komünistler, halk düşmanlarına karşı gerçek bir savaş veren ve Komünist Partisi ile işçi sınıfının hareketlerini kolaylaştıran bir Birleşik Cepheyi desteklemek için bütün güçlerini ortaya koyacaklardır. Komünistlerin hükümette yer alıp almayacağını ise, tamamen o zamanki şartlar belirleyecektir. Bu gibi meseleler ancak karşı karşıya kalınınca çözümlenecektir, önceden hazırlanmış ve hazırlanabilecek hiçbir çözüm olamaz.

BURJUVA DEMOKRASİSİNE KARŞI TAVIR

Bir yandan kitleleri faşizmin emekçi halklara saldırısını püskürtmek için harekete geçiren Polonya Partisi, diğer yandan "halkta demokratik. yanılgılar uyandıracağı korkusu yüzünden olumlu demokratik istekler formüle etmekten kaçınmıştı." Polonya Partisi, tabii ki, olumlu demokratik istekler uyandırmaktan ya da bu yüzden korkan tek parti değildi.

Bu korku nereden geliyor yoldaşlar? Bizim burjuva demokrasisine karşı tavrımızın yanlış ve diyalektik olmayan biçimde kavranmasından geliyor. Biz, Komünistler, Sovyet demokrasisinin değişmez savunucularıyız. Sovyetlerin 7. Kongre kararlarıyla kapitalist ülkelerdeki burjuva demokrasisinin son izleri de yok edilerek eşit oy, tek dereceli ve gizli oy hakkı tanındı. Bu Sovyet demokrasisi proletarya devriminin zaferini ön şart olarak ileri sürer ve sosyalizm yolunda halkın ezici çoğunluğu tarafından benimsenerek üretim araçlarının bireysel mülkiyetinden halkın mülkiyetine geçmesini ister. Bu demokrasi nihai bir biçimi temsil etmez; sınıfsız bir toplumun yaratılmasında ve halkın zihnindeki ve ekonomik hayatındaki kapitalizmin tehlikelerini yenmede sosyalizmin inşasının ilerlemesiyle gelişir ve genişler.

Bugün kapitalist düzen içinde yaşayan milyonlarca emekçi çeşitli ülkelerdeki burjuva yönetiminin aldığı *biçimlere* karşı takınacakları tavır üzerinde karar vermek durumundadırlar. Biz anarşist değiliz. Ama bu ülkelerin politik rejimlerine, örneğin demokratik hakların ve özgürlüklerin büyük ölçüde kısıtlandığı burjuva demokrasisi ya da kesin faşizm biçimlerindeki burjuva diktatörlüğüne ilgisiz kalamayız. Bizler, işçi sınıfının *yıllarca inatla mücadele ederek söke söke aldığı demokratik kazançların en küçük parçasını bile koruyacağız ve bu kazançları yaşatmak için azimle savaşacağız.*

İngiliz işçi sınıfı grev ve toplanma hakkını, sendikalarının meşruluğunu, basın özgürlüğünü, diğer

hak ve imtiyazlarını sağlayıncaya kadar bir sürü kurban verdi. Ondokuzuncu asırda Fransa'da temel hak-lann elde edilmesi ve sömürücülerle mücadele yolunda örgütlenmenin meşrulaştırılması için verilen savaşta onbinlerce işçi can verdi. Dünya proletaryası burjuva demokrasisi haklarını alabilmek için kan akıtmışlardır. Bu hakları elinde tutabilmek için de, tabii ki, bütün gücüyle savaşacaktır.

Burjuva demokrasisine karşı tutumumuz şartlara göre değişmelidir. Rus Bolşevikleri Ekim Devrimi sırasında, burjuva demokrasisini korumak sloganı altında proletarya iktidarını önlemeye çalışan bütün partilere karşı bir ölüm kalım kavgasına girişmişlerdi. Komünistler bu partilerle savaştılar, çünkü proletaryanın zaferine karşı harekete geçirilen bütün karşı-devrimci güçler burjuva demokrasisinin bayrağı çevresinde toplanıyorlardı. Günümüzün kapitalist ülkelerinde ise durum oldukça değişiktir., Faşist karşı-devrimi emekçi kitlelerini ezmek ve sömürmek için en barbar rejimi kurmaya çalışmakta, bunun için de artık burjuva demokrasisine saldırmaktadır. Kapitalist ülkelerin emekçi kitleleri şimdi çabuk ve *kesin* bir seçme yapmak zorundadırlar ve bu seçme proletarya iktidarı ile burjuva demokrasisi arasında değil, burjuva demokrasisi ile faşizm arasında olacaktır.

Bunun yanısıra, bugünkü durum kapitalist istikrar devresindekinden çok farklıdır. Faşizm tehlikesi o zamanlar şimdiki kadar belirlenmiş değildi. Devrimci işçilerin karşısında burjuva demokrasisi biçimindeki burjuva diktatörlüğü vardı ve kavgalarını burjuva demokrasisine karşı sürdürüyorlardı. Almanya'da Weimar Cumhuriyetine[75] karşı bir Cumhuriyet olduğu için değil, özellikle 1918-20 arasında ve 1923'te proletaryanın devrimci hareketini yok etmeye çalışan bir *burjuva* cumhuriyeti olduğu

(75) **Weimar Cumhuriyeti,** Anayasayı hazırlamak için Welmar'da toplanan Anayasa Kurulu tarafından 1919'da ilan edildi. 1933'te Hitler iktidara gelir gelmez Weimar Anayasası yürürlükten kaldırıldı.

için savaştılar.

Faşist hareket kendini belli etmeye başladığı zaman örneğin, faşistler Almanya'da 1932 yılında yüzbinlerce askeri, emekçi kitlelere karşı örgütlerken ve silahlandırırken, komünistler aynı tutumu Sürdürebilirler miydi? Sürdüremezlerdi tabii. Komünistler bazı ülkelerde, özellikle Almanya'da, büyük hatalar yaptılar. Meydana gelen değişiklikleri gözönüne almadıkları gibi, birkaç yıl önce, özellikle proletarya iktidarı mücadelesinin başlıca eylem olduğu ve bütün Alman-karşı devriminin 1918-20 arasında Weimar Cumhuriyeti'nin bayrağı altında canlandığı günlerde, doğru olan sloganları tekrarlamaya ve aynı-taktikleri uygulamaya devam ettiler.

Olumlu demokratik sloganların ortaya atılmasından duyulan korkuyu saflarımızda bugün bile görüyoruz. Bu durum, yoldaşlarımızın, taktiklerimizin bu gibi meselelerine yaklaşımda Markisist-Leninist yöntemleri pek kavrayamadıklarını gösteriyor. Bazıları demokratik haklar için yapılan mücadelenin işçileri proletarya iktidarı mücadelesinden saptıracağını söylüyorlar. Lenin'in bu konudaki sözlerini unutmamak zorundayız:

"Demokrasi mücadelesinin proletaryayı sosyalist devrimden saptıracağını, sosyalist devrimi engelleyeceğini, geriye iteceğini düşünmek büyük bir yanlıştır. Aksine, eksiksiz demokrasi gerçekleştirilmeden sosyalizm kurulamaz. Proletarya çok yönlü, tutarlı ve devrimci bir demokrasi mücadelesi vermeden burjuvaziye karşı kazanılacak bir zafere hazır olamaz.(*)

Bütün yoldaşlarımız bu sözleri kafalarına iyice yerleştirmelidirler. Tarih, işçi sınıfının temel haklarını savunmak için başlatılan küçük hareketlerden büyük devrimler doğduğunu göstermiştir. Diğer yandan, demokratik haklar mücadelesinin işçi sınıfının sosyalizm mücadelesiyle kaynaştırılabilmesi için önce burjuva demokrasisine karşı alman tavırlarda bütün kalıplardan sıyrılmak gerekmektedir.

(*) **V.L Lenin.** Bütün Eserleri, C. 22, sf. 133

YALNIZCA DOĞRU BİR EYLEM ÇİZGİSİ YETERLİ DEĞİLDİR

Yoldaşlar! Üçüncü Enternasyonalin ve her bölümünün ana görevi, doğru bir eylem çizgisi koy-maktır. Diğer yandan doğru bir çizgi, sınıf kavgasının somut liderliği konusunda kendi başına yeterli olamaz.

Bunu tamamlamak için belirli şartların da gerçekleşmesi gerekmektedir ki, bunların en önemlileri aşağıdadır:

Önce, alman kararların uygulanmaya başlanması ve bu yolda karşılaşılacak engellerin giderilmesi konularında *örgütsel garantiler* sağlanmalıdır.

Stalin Yoldaşın Sovyetler Birliği Komünist (bolşevik) Partisi'nin 17. Kongresinde parti çizgisinin yürütülmesi koşulları konusunda söyledikleri, bütünüyle kongremizce alınan kararlara da uygulanabilir ve uygulanmalıdır.

Stalin yoldaş şöyle diyor:

"Bazıları, doğru bir parti çizgisi hazırlamanın bunu her tarafa ilan etmenin, genel tezler ve kararlar biçiminde sunmanın ve oy birliği ile onaylamanın, zaferin kendiliğinden, deyim yerindeyse, kendi başına gelmesi için yeterli olduğunu düşünmektedir. Bu, elbette, doğru değildir; büyük bir sapmadır. Ancak düzelmeleri olanaksız bürokratlar bu şekilde düşünebilir... Partinin genel çizgisi çıkarına güzel kararlar ve konuşmalar yalnızca işin başlangıcıdır. Çünkü onlar zaferin kendisi değil, yalnızca zafer isteği demektir. Doğru çizgi saptandıktan, sorunun doğru olarak çözümü gösterildikten sonra, davanın başarısı örgüt çalışmalarına, parti çizgisinin gerçekleşmesi konusundaki savaşıp örgütlendirilmesine, insanların doğru olarak seçilmesine, yönetici organların kararlarının uygulanması durumunun yoklanmasına bağlıdır. Bunlar olmadıkça, doğru parti çizgisi ve doğru kararlar, ciddi olarak zarara uğrama tehlikesiyle karşı karşıyadır. Dahası var: Doğru politik çizgi saptandıktan sonra politik çizginin geleceği, onun uygulanması ya da başarısızlığa uğraması da dahil her şey örgüt çalışmalarına bağlıdır." (*)

(*) Stalin, "Leninizm Meseleleri",

Stalin yoldaş tarafından söylenen ve Partimizin bütün çalışmalarında yön verici bir temel olması gereken bu tanınmış sözlere birşey eklemeye gerek yok.

İkinci şart, Üçüncü Enternasyonalin ve Bölümlerinin aldığı kararların geniş halk kitlelerinin kendi kararları haline getirilebilmesidir. Bu, şimdi, birleşik işçi cephesini örgütlemek ve geniş halk kitlelerini anti-faşist bir Halk Cephesine çekmek görevini yüklendiğimiz günlerde daha da gerekli olmaktadır. Lenin'in politik ve taktikçi dehası partinin, sloganlarını ve doğru hareket çizgisini halk kitlelerine kendi deneyleriyle anlatmaktaki ustalığından doğmuştur. Bolşevizmin tarihini devrimci işçi hareketinin politik strateji ve taktiklerinin bu en büyük hazinesini incelersek, Bolşeviklerin kitlelerin öncülüğü yöntemlerini. Parti öncülüğü yöntemlerinden her zaman daha üstün tuttuklarını görürüz.

Bunların yanısıra, *eğer halkın anladığı dilde konuşmayı öğrenmezsek, kitlelerin kararlarımızı anlamayacağını da iyi bilmemiz gerekir.* Çoğu zaman basit, somut, kitlelerin yadırgamayacakları ve anlayabilecekleri bir tarzda konuşamıyoruz. Dilimizi, ezbere bildiğimiz soyut formüllerden hâlâ temizleyemedik. Bildiriler, gazete yazıları, kararlar ve tezler öyle ağır bir üslup ve dille yazılmaktadır ki, bunları değil işçi kitleleri, Parti görevlileri bile zor anlamaktadır.

Yoldaşlar, bu yazıları okuyan ve dağıtan işçiler, özellikle faşist ülkelerde, hayatlarını tehlikeye atmaktadırlar. Eğer bütün bu fedakarlıkların boşuna gitmesini istemiyorsak, halk kitleleri için yazdıklarımızı onların dilinde yazmalı, bunun gerekliliğini çok iyi anlamalıyız.

Bu mesele sözlü propagandalarımızda da aynı derecede önem kazanmaktadır. Faşistlerin bu konuda birçok yoldaşımızdan daha becerikli ve esnek davrandıklarını inkar edemeyiz.

Burada, Hitler'in iktidara geçmesinden önce ve meşhur dolandırıcı ve spekülatör Sklarek kardeşlerin birkaç ay süren duruşmaları sırasında Berlin'de

yapılan bir işsizler toplantısından sözetmek istiyorum. Bir Nasyonal Sosyalist, toplantıdaki konuşmasında, Sklarek kardeşlerin duruşmasını kendi işine gelen bir biçimde yorumladı. Sklarek kardeşlerin dolandırıcılığım, rüşvetçiliğini ve diğer suçlarını anlattı, aylardır sonuçlanmayan davanın Alman halkına yüzbinlerce marka malolduğunu belirtip büyük bir tezahürat eşliğinde Sklarek kardeşler gibi gibi soyguncuların hemen öldürülmesi ve dava için harcanan paranın da işsizlere dağıtılması gerektiğini söyledi.

Sonra bir Komünist kalktı ve söz istedi. Önce söz vermek istemeyen başkan, Komünistin sözlerini duymak isteyen dinleyicilerin baskısına dayanamadı ve söz vermek zorunda kaldı. Komünist kürsüye çıktığı zaman, herkes büyük bir heyecanla, söyleyeceği sözleri bekliyordu. Neler söyledi biliyor musunuz? Yüksek ve güçlü bir sesle:

"Arkadaşlar," diye söze başladı, "çalışmalarını yeni bitiren Üçüncü Enternasyonal Genel Kurulu, işçi sınıfının kurtuluş yolunu göstermiştir. Bu yolda size düşen görev arkadaşlar, *"işçi sınıfının çoğunluğunu kazanmak"hr.* Genel kurul işsizlerin hareketlerinin *'politikleşme'si* gerektiğini belirtmiştir. Genel Kurul bizden politik seviyenin yükseltilmesini istemektedir."

Genel Kurulun kararlarını işsizlere açıklayarak sözlerine aynı havada devam etti.

Böyle bir konuşma işsizleri etkileyebilir miydi? İşsizler kendilerini daha yüksek bir seviyeye ulaştırmak için önce politikleştirmemizden, sonra devrimcileştirmemizden, daha sonra da harekete geçmemizden hoşnut olabilirler miydi?

Oturduğum köşede, yapılması gereken şeyleri somut bir biçimde ağzından duymak istedikleri Komünisti sabırsızlıkla kürsüye çağıran işsizlerin esnediklerini, sıkıldıklarını gösteren hareketler yaptıklarını görüyordum. Başkanın konuşmacının sözünü küstah bir davranışla kesmesi ve dinleyicilerin de buna karşı çıkmaması beni hiç şaşırtmamıştı.

Propaganda çalışmalarımız içinde bunun bir sürü örneği vardır. Böyle şeyler yalnız Almanya'da da

olmamıştır. Bu tip yapılan propaganda insanın kendi davasına karşı propaganda yapmasından pek de farklı değildir.

Raporumu okuduğum sırada Başkan; Yoldaş Kuusinen. Kongre üyelerinden bana verilmek üzere ilgi çekici bir mektup aldı. Bu mektupu okuyorum:

"Aşağıdaki meseleyi konuşmanızda lütfen Kongreye getirin. Üçüncü Enternasyonal'in alacağı kararlar yalnız eğitilmiş komünistlerin değil, Üçüncü Enternasyonal kararlarını okuyan her işçinin de komünistlerin istediklerini, komünizmin insanlığa getireceklerini, önceden bir eğitim görmeden anlayabilecekleri bir biçimde yazılmalıdır. Bazı parti liderlerinin unuttukları bu nokta kendilerine, hem de kuvvetle hatırlatılmalıdır. Propagandamız açık bir dille yapılmalıdır."

Bu mektubu yazanın kim olduğunu kesinlikle bilmiyorum ama, bu yoldaşın, mektubunda, milyonlarca işçinin isteğini ve düşüncesini seslendirdiğinden hiç kuşkum yok. Birçok yoldaşımız kitlelerin çoğu zaman anlayamayacağı oturaklı sözlerin ve sayısı kabarık formüllerin daha güçlü bir propagandaya yol açacağını sanıyorlar. Bu arada bazı yoldaşlar Lenin'in her zaman halk dilinde, kitlelerin hemen anlayabileceği bir tarzda yazdığını ve konuştuğunu da unutuyorlar.

Hepimiz şu cümleleri bir kanun, bolşevik kanunu, temel bir kural bilelim:

Yazarken ya da konuşurken sizi anlaması, size inanması ve sizi izlemesi gereken işçileri düşünün. Kendisi için yazdığınız, kendisi için konuştuğunuz insanları unutmayın.

KADROLAR

Yoldaşlar, en iyi kararlarımız bile, eğer onları uygulama alanına sokacak kişiler yoksa, birer karalama olmaktan ileriye geçemeyecektir. Maalesef, buna rağmen, çözmemiz gereken meselelerin en önemlilerinden biri olan kadro meselesi Kongre'nin ilgisini hiç de çekmemiştir.

Komüntern Yürütme Komitesi'nin hesap raporu yedi gün tartışılmış, çeşitli ülkelerden birçok konuşmacı kürsüye çıkmış, ama Partiler ve işçi hareketi için son derece önemli olan bu meseleye yalnızca birkaç kişi, onlar da yüzeyde kalan sözlerle değinmiştir. Partilerimiz eylem alanında *herşeye kişilerin, kadroların karar verdiklerini* henüz pek anlamamış görünüyor.

Bir yandan en değerli kadrolarımızı kavga içinde kaybederken, diğer yandan kadro meselesini önemsemeyen bir tutuma girmek, asla hoşgörülemez. Bizler bir bilgiçler derneğinin değil, her zaman ateş hattında olan bir hareketin insanlarıyız. En dinamik, en cesur ve en bilinçli unsurlarımız en ön saflarda yer almaktadırlar. Düşman, özellikle faşist ülkelerde, ilk önce bu saftaki adamların peşine düşmekte, öldürmekte, hapse ve toplama kamplarma atmakta, akıl almaz işkenceler yapmaktadır. Bu durum saflarımızı durmadan yenilememizi, bir yandan eski kadroları elde tutmaya çalışırken, diğer yandan da yeni kadroları yetiştirmemizin ve eğitmemizin gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır.

Kitle Birleşik Cephesi hareketinin bizim etkimiz altında büyük bir güç kazanması ve ortaya binlerce yeni işçi sınıfı kavgacısı çıkartması, kadroların hızla eğitilmesi için ayrı bir neden ve zorunluluk olmaktadır. Bunun da ötesinde, yalnız genç unsurlar ve işçiler değil, daha önce politik bir harekete karışmadığı halde saflarımıza katılan kişiler de devrimci bir nitelik kazanmaktadırlar. Sosyal Demokrat Partinin eski üyeleri ve militanları büyük gruplar halinde bizden tarafa geçmektedirler. Teorik eğitimden yoksun olan bu yeni kadrolar eylemlerinde kendi kendilerine çözmek zorunda kaldıkları önemli meselelerle karşılaşmaktadırlar. Bu da kendilerine, özellikle legal olmayan Komünist Partilerinde, özel bir çaba harcanmasını gerektirmektedir.

Kadrolar konusundaki doğru politika meselesi yalnızca Partilerimiz için değil, Komünist Gençlik

Birliği (Konsomol) ve bütün diğer kitle örgütleri için, bütün devrimci işçi hareketi için büyük bir önem kazanmaktadır.

Kadrolar konusunda doğru politika nasıl olmalıdır?

Birincisi, *insanları iyi tanımalıyız.* Partilerimizde genel olarak kadrolar üzerinde sistemli bir çalışma yapılmamıştır. Son zamanlarda Fransa, Polonya ve Çin'de bu konuda bazı başarılar elde edilmiştir. Almanya Komünist Partisi de yeraltı devresinden önce kadroları üzerinde böyle bir çalışma yapmıştı. Bu partilerin deneyleri, daha önce dikkati çekmeyen bazı Partili işçilerin incelemeler başlar başlamaz değerlendirilebildiğini göstermiştir. Aynı zamanda. Parti içinde ideolojik ve politik yönlerden zararlı olan yabancı unsurlar da ayıklanabilmiştir. Bu konuda Fransa'da Bolşevik incelemesinden sonra sınıf düşmanlarının ajanı oldukları anlaşılan ve Partiden atılan Celor ve Barbe yeterli birer örnek olarak verilebilirler. Macaristan'da kadroların deneyden geçirilmesi, kimliklerini başarıyla gizleyen provokatörlerin ve düşman ajanlarının açığa çıkartılmasını çok kolaylaştırmıştır.

İkincisi, *kadrolar doğru bir biçimde yükseltilmelidirler.* Yükselme gelişigüzel bir olay değil. Partinin düzgün işleyen bir fonksiyonu olmalıdır. Kadrolar yalnızca Parti üzerinde toplanan dar çerçeveli görüşlere göre yükseltilirlerse ve kitlelere olan yakınlıkları göz önüne alınmazsa, iyi sonuçlara varılamaz. Yükselmede işçilerin Parti içindeki çalışmaları ve kitleler üzerindeki etkileri temel olarak alınmalıdır. Partilerimizde son derece başarılı yükselme örnekleri vardır. Örneğin, bugün Kongre Prezidyumunda yer alan bir İspanyol Kadın Komünist: Dolores,[76] iki yıl öncesine kadar kimsenin ilgisini çekmeyen bir üyeydi. İşçilerle sınıf

(76) Ibbarruri, Dolores (La Passionaria, 1895-) 1932den beri İspanya Komünist Partisi Merkez Komitesinde Politbüro üyesi 1942'den beri İspanya Komünist Partisi Genel Sekreteri.

düşmanları arasındaki ilk çatışmalarda eksiksiz bir propagandacı ve savaşçı olduğunu gösterdi. Sonunda da Parti yöneticilerinden biri oldu.

Diğer ülkeler için de böyle başarılı örnekler verilebilirse de, kadrolar genellikle düzensiz, karmakarışık bir biçimde yükseltilmekte, bu da iyi sonuç vermemektedir. Bazen en önemli yerlere davaya gerçekten zararlı olan çok bilmişler, ukalalar ve gevezeler getirilmektedir.

Üçüncüsü, *insanlar en verimli biçimlerde değerlendirilmelidirler.* Her üyenin özelliklerini iyi bilmeli ve bu özelliklerinden iyi yararlanabilmeliyiz. İnsan kusursuz olamaz. Arkadaşlarımızı olduğu gibi görmeli, zayıflıklarını ve eksikliklerini gidermeye çalışmalıyız. Partilerimizde, kendilerine uygun görevler verildiği zaman çok faydalı olabilecek kişilerin yanlış değerlendirilmesiyle ilgili bir sürü örnek vardır.

Dördüncüsü, *kadrolar uygun bir biçimde dağıtılmalıdır.* Herşeyden önce, hareketin kilit noktalarında kitlelerle ilişkisi olan, kitlelerin bağrından kopup gelen, ileri görüşlü, güvenilir kişiler bulunmalıdır. Önemli bölgelerde bu gibi kişilerin sayısı artırılmalıdır. Kapitalist ülkelerde ise kadroların yerlerinin değiştirilmesi pek kolay değildir. Bu değiştirme işleminin, hesaplanması ve gereken uygun bir biçimde giderilmesinin, maddi durum ve aile meseleleri gibi engelleri ve zorlukları vardır. Bu konuyu çoğu zaman gözönüne almamaktayız.

Beşincisi, *kadrolara sistemli olanaklar sağlanmalıdır.* Bu olanaklar arasında ayrıntılı talimatlar, sürtüşme çıkartmayacak bir denetim, yanlışların ve eksikliklerin giderilmesi ve günlük somut eğitim bulunmaktadır.

Altıncısı, kadroların *harcanmaması konusuna titizlikle eğilinmelidir.* Partili işçileri gerektiği zaman hemen geri çekmeyi ve yerlerine yeni kadroları sürmeyi öğrenmeliyiz. Parti liderlerinin özellikle Partilerin yasal olmadıkları ülkelerde, kadroların

muhafazasının sorumluluğunu yükümlenmelerini istemeliyiz. Kadroların doğru bir biçimde korunması, partideki gizli alışmaların çok ciddi bir biçimde örgütlendirilmesini de gerçekleştirmektedir. Bazı partilerde birçok yoldaşlar, hazır reçetelere göre, yalnızca formel olarak örgütledikleri partilerini illegal çalışma şartları için hazır sandılar. Düşmanın doğrudan doğruya ağır saldırısı üzerine yeraltına geçtikten sonra ve yeniden örgütlenmek için gerçekten çalışmaya başlayınca bunun bedelini çok pahalı ödediler. Alman Komünist Partisinin gizli çalışma durumuna geçmesinin bize ne kadar pahalıya malolduğunu hatırlayınız? Bu bize, bugün daha legal durumda bulunan, fakat yarın legalliklerini kaybetme olasılığı olan partilerimize ciddi bir uyarı olmalıdır.

Partilerimizn gelişmesi, eldeki bütün güçleri en verimli biçimlerde değerlendirmesi, kitle hareketinin uçsuz bucaksız hazinesinden yeni ve zinde işçilerin her zaman canlı olan takviyelerini sağlayabilmesi, ancak doğru bir kadro politikasının uygulanmasıyla gerçekleştirilebilir.

Kadroların seçiminde gözönüne alınacak temel unsurlar nelerdir?

Birincisi, kendini işçi sınıfının davasına *kesinlikle adamak. Partiye bağlılık* ki bu özellikler sınıf düşmanlarına karşı çarpışırken, hapiste ve mahkemede denenmiş olmalıdır.

İkincisi, *kitlelerle mümkün olduğu kadar yakın ilişki.* Sözünü ettiğimiz yoldaşlar kitlelerin çıkarlarını, nabızlarını iyi tanımalı, duygularını ve isteklerini iyi bilmelidirler. Parti örgütlerimizin liderlerinin prestiji, herşeyden önce kitlelerin kendilerini lider olarak tanıması, liderlik kapasitelerini ve deneylerini, mücadeledeki azim ve fedakarlıklarını görüp inanması temeline dayandırılmalıdır.

Üçüncüsü, kadroların *gerekli şartları kendiliklerinden yaratma ve karar verirken üzerlerine sorumluluk alma yetenekleridir.* Sorumluluktan korkan bir

insan lider değildir. Kendisi karar veremeyen, "Ben bana söylenen şeyi yaparım." diyen insan Bolşevik değildir. Gerçek bir sosyalist lider yenilgi anında kendisini kaybetmeyen, başarı anında ne yapacağını şaşırmayan, kararların yürütülmesinde sarsılmaz bir sağlamlık gösteren kişidir. Kadrolar en çok mücadelenin somut meselelerini kendiliklerinden çözmek zorunda kaldıkları ve kararlarının bütününden sorumlu olduklarını anladıkları durumlarda gelişirler.

Dördüncüsü sınıf düşmanlarına karşı kavgada *disiplin ve Bolşevik sağlamlığı,* bunun yanısıra, Bolşevik çizgisinden sapmalara karşı amansız bir mücadele.

Kadroların doğru seçimini sağlayan bu özellikler üzerinde titizlikle durmalıyız. Eylemde çoğu zaman iyi yazan ve iyi konuşan yoldaşlara öncelik verilmektedir. Ama, bu kadar iyi yazıp konuşamasalar bile, mücadeleye daha yatkın, becerikli karar verebilen, kitlelerle ilişki kurabilen, kavgaya girip diğerlerini de kavgaya sokabilen kişiler geri planda bırakılmaktadırlar. Davaya bağlı işçilerin, ileri görüşlü işçi sınıfı liderlerinin arasına tutucuların (sekter), doktrincilerin ve ahlakçıların katıldığı az mı görülmüştür?

Önde gelen kadrolarımız, görevleri hakkındaki bilgilerini *Bolşevik temeliyle kişiliklerindeki devrimci güçle ve görevlerini uygulama ustalığıyla* birleştirmelidirler.

Yoldaşlar, kadrolar konusuna bağlı olarak Uluslararası İşçi Savunmasının işçi hareketinin bu meselede oynadığı büyük rol üzerinde durmama izin verin. Uluslararası işçi Savunmasının işçi hareketinin bu meselede politik göçmenlere, ezilen devrimcilere ve anti-faşistlere verdiği destek, birçok ülkede binlerce işçi sınıfı kavgacısının hayatını kurtarmış, gücünü ve savaşma azmini korumuştur. Hapse girenlerimiz Uluslararası İşçi Savunması'nın eylemlerinin son derece büyük önemini doğrudan doğruya kendi deney-

leriyle anlamışlardır.

Uluslararası İşçi Savunması, eylemleriyle yüzbinlerce proleterin, köylüler ve aydınlar arasındaki devrimci unsurların sevgisini, bağlılığını ve derin şükran duygularını kazanmıştır.

Uluslararası İşçi Savunması'nın önemi bugün, burjuva gericiliğinin güçlendiği, faşizmin kudurduğu ve sınıf kavgasının gittikçe belirlendiği şartlar altında büyük ölçüde artmaktadır. Uluslararası İşçi Savunması'nın bugünkü görevi, bütün kapitalist ülkelerde, (özellikle yerel şartlara uyması gereken faşist ülkelerde) emekçi halkların gerçek kitle örgütü haline gelmektedir. Milyonlarca emekçiyi içine alan anti-faşist Halk Cephesinin, birleşik işçi cephesinin, barış ve sosyalizm için faşizme karşı çarpışan emekçi halklar ordusunun "Kızıl Haç"ı olmalıdır. Uluslararası İşçi Savunması çalışmalarında başarılı olabilmek için binlerce etkin üyesini, kendi kişilikleri ve kapasiteleriyle bu son derecede önemli örgülün *özel amaçlarına* çözüm getiren *kadrolarının* büyük çoğunluğunu, eğitmek zorundadır.

Halka karşı *bürokratik bir yaklaşımın* ve isteksiz bir tutumun hem işçi hareketine genel bir zarar verdiğini, hem de Uluslararası İşçi Savunması'nın çalışma ortamı içinde büyük bir *suç* olduğunu burada kesinlikle belirtmeliyim. İşkence odalarında ve toplama kamplarında acı çeken işçi sınıfı savaşçıları, faşizmin ve gericiliğin kurbanları, politik göçmenler ve aileleri. Uluslararası İşçi Savunması'ndan en büyük yardımı görmelidirler. Uluslararası İşçi Savunması, proleter ve anti-faşist hareketlerin savaşçılarına yardım edilmesi, özellikle işçi hareketi kadrolarının manen ve maddeten muhafazası üzerinde büyük bir önemle durmalıdır. Uluslararası İşçi Savunması örgütlerinin komünist ve devrimci işçileri, attıkları her adımın Uluslararası İşçi Savunması'nın görevleri ve fonksiyonları yönünden işçi sınıfına ve Üçüncü Enternasyonal'e karşı büyük bir sorumluluk taşıdığını iyi bilmelidirler.

Yoldaşlar, bildiğimiz gibi kadrolar en iyi eğitimden, *kavga sürecinde* zorlukları çözümleme sınavları verirken ve *olumlu-olumsuz davranışları* birbirinden ayırmaya çalışırlarken geçerler. Grevlerde, gösterilerde, hapiste ve mahkemelerde yüzlerce olumlu davranış örneği gördük. Birçok kahraman tanıyoruz. Ama yüreksizler, tabansızlarla ve bizi yarı yolda bırakanlarla da az karşılaşmadık. Bu iyi ve kötü örnekleri çoğu zaman unutuyor, insanlara bunlardan ders almayı öğretmiyoruz. Örnek alınması ya da uzak tutulması gereken davranışları belirtmiyoruz. Yoldaşlarımızın ve devrimci işçilerimizin polis sorgularında, hapiste ve mahkemelerdeki davranışlarını incelemeliyiz. İyi örnekler gün ışığına çıkartılmalı ve uygulanması gereken modeller olarak ortaya konulmalı. Bolşevik olmayan yoz ve karşıt örnekler ise bir kenara atılmalıdır. Birçok arkadaşımız Leipzig'de söyledikleri sözlerle, mahkemelerdeki Bolşevik davranışının nasıl olması gerektiğini bilen, sayısız kadronun yetiştiğini gösterdiler.

Ama Kongre delegeleri aranızda Romanya'daki demiryolu işçilerinin, Almanya'da en sonunda faşistler tarafından boynu vurulan Fiete Schulze'nin, yiğit Japon arkadaşımız İchikawa'nm, devrimci Bulgar işçilerinin duruşmalarını, proleter kahramanlığı örnekleri verilen diğer birçok duruşmayı ayrıntılarıyla bilen kaç kişi var?

Böyle değerli proleter kahramanlığı örnekleri her tarafa yayılmak, saflarımızdaki ve işçi sınıfının saflarındaki yüreksizlik, düşmanlık, çürüklük ve zayıflık örnekleriyle karşılaştırılmalıdır. Bu iyi örnekler işçi hareketi kadrolarının eğitiminde büyük ölçüde kullanılmalıdır.

Yoldaşlar! Parti liderlerimiz çoğu zaman, yeteri kadar insan olmadığından, propaganda çalışmaları, gazeteler, sendikalar, gençliğin ve kadınların eyleminin bu yüzden eksik kaldığından yakınıyorlar. "İnsan yetmiyor, insan yetmiyor." Durmadan bunu tekrarlıyorlar. Bu yakınmalara Lenin'in eskiden

söylediği, ama geçerliliğini hiçbir zaman kaybetmeyen şu sözleriyle cevap veriyoruz:

"Hiç insan yok - ama yine de çok insan var. Çok insan var, çünkü işçi sınıfında ve toplumun gittikçe farklılaşan tabakalarında karşı çıkmak isteyen huzursuz kişilerin sayısı her yıl biraz daha artıyor. Aynı zamanda, hiç insan yok, çünkü bütün güçleri, hatta en önemsizlerini bile işe koşacak geniş, düzenli birlikte eylemleri örgütleyecek usta örgütçülerimiz yok."(*)

Partilerimiz Lenin'in bu sözlerini adamakıllı benimsemeli ve günlük bir direktif gibi yerine getirmelidir. İnsanlar çoktur ancak, onları kendi örgütlerimizde grev ve gösteriler sırasında, çeşitli işçi kitle örgütlerinde. Birleşik Cephe organlarında ortaya çıkarmak gerekir, kendilerine çalışmalar ve mücadele sürecinde büyümelerine yardım etmeliyiz, onları işçilerin davasına gerçekten yarar sağlayacak bir duruma getirmeliyiz.

Yoldaşlar, biz Komünistler eylem insanlarıyız. Bizim meselemiz faşizme emperyalist savaşa, sermayenin saldırısına karşı, kapitalizmin devrilmesi için mücadele eylemidir. Komünist kadroların kendilerini *devrim teorisi* ile güçlendirmelerini de bu *eylem* görevi gerekli kılmaktadır. Teori eylemdeki kişilere yönlendirme gücü, görüş açıklığı ve çalışma güvenliği vermekte, davamızın zaferine olan inancımızı sağlamlaştırmaktadır.

Gerçek devrimci teori kısır teorileşmeleri, soyut tanımlamalarla oynanan anlamsız oyunları asla hoş görmez. Lenin *"Bizim teorimiz doğma değil, eylemimizin kılavuzudur."* derdi. Kadrolarımıza işte böyle bir teori gereklidir. Hem de ekmek, hava, su kadar gereklidir.

Eylemimizi uyuşukluktan, kalıplardan ve tehlikeli bilgiç taslaklığından kurtarmak isteyenler bunları, kitlelerin başında ve kitlelerle birlikte sürdürülen etkin bir kavgayla ve Marx'ın, Engels'in ve Lenin'in güçlü, verimli öğretilerini kavramak için gösterecekleri *yorulmak bilmeyen bir çalışmayla*

(*) V.İ. Lenin Bütün Eserler, C. 5, Sf. 436-437.

yakıp kül etmelidirler.

Bu konuya bağlı olarak, dikkatinizi *Parti okullarımızın* çalışmalarına çekmeyi gerekli buluyorum. Okullarımız bilgiçler, ahlakçılar ve laf ebeleri yetiştirmemelidir. Emekçilerin eyleminde ön saflarda yer almak için diğer okulları bırakanlar, yalnızca cesaretleri ve fedakarlık yapmaya hazır oldukları için değil, aynı zamanda diğer işçilerden daha ileri görüşlü oldukları ve emekçi halkın kurtuluş yolunu daha iyi bildikleri için ön saflarda yer alacak kişiler yetiştirmelidir. Üçüncü Enternasyonalin bütün bölümleri bir saniye bile geçirmeden Parti okullarının uygun örgütlenmesi meselesini ele almalı, bunları savaşçı kadroların geliştirileceği tezgahlar haline getirmenin yollarını aramalıdırlar.

Bana kalırsa Parti okullarımızın ana görevi Parti ve Gençlik Birliği üyelerine, genel bir düşmana karşı mücadeleyi değil, çeşitli ülkelerdeki somut durumları, belirli şartlarda Marksist-Leninist yöntemlerin uygulanmasını, belirli bir düşmanla savaşmasını öğretmek olmalıdır. Bu da Leninizm'in edebiyatını değil, canlı devrimci ruhunu incelemeyi gerektirir.

Parti okullarında kadroları eğitmenin iki yolu vardır:

Birinci yol: Soyut teoriyi öğretmek, kafalara mümkün olduğu kadar kuru söz sokmak, tezleri ve kararlan edebi bir üslupla kaleme almayı öğretmek, arada bir de ülkenin meselelerine, belli işçi hareketlerine, tarihine, geleneklerine, ve o ülkedeki Parti'nin deneylerine şöyle bir dokunmak.

ikinci yol: Öğrencinin kendi ülkesinin proletarya mücadelesinin ana meseleleri üzerinde pratik çalışma yapması ve bunu temel alarak Marksizm-Leninizm'in ana prensiplerini kapsayan teorik bir eğitimden geçmesidir. Öğrenci sonra eylemine döndüğü zaman, nasıl davranması gerektiğine kendi kendine karar verebilecek, *kitlelerin sınıf düşmanlarına karşı verdiği savaşı yönetebilecek bir*

lider ve bağımsız bir örgütçü olabilecektir.

Parti okullarının bütün mezunları da aynı derecede başarılı olamıyorlar. Çoğunda büyük sözlere, soyutlamalara, kitap ağzına ve bilgi gösterisine rastlanılıyor. Oysa ki bize kitleler için gerçek Bolşevik örgütçüler ve liderler gerekiyor. Bunlara hem de pek çok ihtiyacımız var. Bu öğrencilerin iyi tezler yazıp yazmamaları pek o kadar önemli değil (aslında buna da çok ihtiyacımız var) önemli ölen şey, zorluklardan yılmadan, örgütlenme ve yönetmede başarılı olabilmeleridir.

Devrim teorisi devrim hareketlerinin genelleştirilmiş, *özetlenmiş deneyleridir.* Komünistler kendi ülkelerinde uluslararası işçi hareketlerinin bütün kollarının yalnız geçmişteki değil, aynı zamanda bugünkü mücadele deneylerini de değerlendirmelidirler. Diğer yandan, yöntemlerinin ve hazır biçimlerin bir ülkeden diğerine, bir durumdan diğer bir duruma olduğu gibi aktarılması demek değildir ki; bu gibi olaylar Partilerimizde çok görülmektedir. Yöntemlerin, eylem biçimlerinin ve hatta Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin kapitalizmin egemen olduğu ülkelerde aynen taklit edilmesi, faydadan çok zarar getirir, getirmiştir de. Özellikle Rus Bolşevik-lerinin deneylerinden ders alarak *uluslararası eylem çizgisinin her ülkenin* hayatının çeşitli şartlarına uygulanmasını öğrenmeliyiz. *Büyük sözleri, adi formülleri, bilgiçliği ve doğmacılığı,* kapitalizme karşı verilen mücadelede bir kenara itmeyi, bunları alay konusu yapmayı öğrenmeliyiz.

Yoldaşlar! Attığımız her adımda; kavga sürecinde, özgürlükte, hapiste, her zaman öğrenmeliyiz. Öğrenip savaşmalı, savaşıp öğrenmeliyiz.

* * *

Yoldaşlar; Komünistlerin uluslararası kongrelerinin hiç biri bu Kongre kadar dünya kamuoyunun

ilgisini çekmemiştir. Şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki Kongremizin gidişini izlemeyen tek bir ciddi gazete, tek bir siyasi parti, tek bir ciddi siyasi ya da sosyal lider yoktur.

Milyonlarca işçinin, köylünün, küçük köy halkının, memurun ve aydınların, sömürge halklarının sömürülen ulusların gözleri uluslararası proletaryanın *ilk* fakat *sonuncu* olmayan devletinin büyük başkenti Moskova'ya çevrildi. Kongrede tartışılan sorunların ve verilen kararların önemi ve zorunluluğun ispatını gördük. Bütün dünya faşistlerinin, özellikle Alman faşistlerinin kudur-muşçasına ulumaları, kararlarımızın markı tam ortasından vurduğunu gösteriyor.

Üçüncü Enternasyonal, Bolşeviklerin uluslararası partisi, burjuva karşı-devrimin ve faşizmin kapitalist ülkelerdeki emekçi kitleleri yerinde tutmaya çalıştıkları karanlık gecede bütün insanlığa kapitalizmin boyunduruğundan, faşist barbarlığından ve emperyalist savaşın tehditlerinden kurtuluş yolunu gösteren bir meşale oluyor.

İşçi sınıfının eylem birliğinin kurulması, bu yol üzerindeki *karar* safhasıdır. Evet, işçi sınıfının her daldaki örgütlerinin eylem birliği, bütün eylem alanlarında ve sınıf kavgasının bütün kesimlerindeki güçlerin birleştirilmesidir.

İşçi sınıfı, *sendikalarının birliğini* sağlamalıdır. Bazı reformcu sendika liderleri Komünist Partilerin sendikaların işine karışacağını, Komünist partizanların sendikaların içinde bulundukları zaman, sendika demokrasisinin yıkılacağını söyleyerek işçileri korkutmaya kalkıyorlar. Bizleri sendika demokrasisinin karşısındaymışız gibi göstermeye çalışmak kafasızlıktır. Bizler sendikaların kendi meseleleri üzerinde kendilerinin karar verme haklarını her zaman savunuyor ve koruyoruz. Eğer sendika birliği için sendikalar içindeki Komünist fraksiyonları dışarı atmak gerekiyorsa, buna bile hazırız. Birleşik sendikaların bütün politik partilerden bağımsız ol-

ması konusunda bir anlaşma yapmaya da hazırız. Ama sendikaların burjuvaziye *bağlanmasına* her zaman karşı olacağız ve sendikaların proletarya ile burjuvazi arasındaki kavgada tarafsız kalamayacağı biçimindeki görüşümüzden de asla vazgeçmeyeceğiz.

İşçi sınıfı işçi gençliğin ve bütün anti-faşist gençlik örgütlerinin *birliğini* sağlamaya, gençliğin faşizme ve diğer halk düşmanlarının yıldırıcı etkisi altında kalan kesimini yenmeye çalışmalıdır.

İşçi sınıfı işçi hareketinin bütün alanlarında birliğini sağlamalıdır ve sağlayacaktır. Bizler, kapitalist ülkelerin Komünistleri ve devrimci işçilerin Kongremizin uluslararası işçi hareketinin en önemli meselelerinde kararlaştırdığı yeni bir hareket çizgisini eylem alanına ne kadar çabuk, sağlam ve kararlı bir biçimde uygularsak, bu birlik de o kadar çabuk gerçekleşecektir.

İleride bir sürü zorlukla karşılaşacağımızı biliyoruz. Yolumuz düzgün, asfalt bir yol değildir ve üzeri güllerle de döşenmemiştir. İşçi sınıfı, yolunda hatta kendi içinde beliren bir sürü engeli yok etmek zorunda kalacaktır. Herşeyden önce, Sosyal Demokrasinin karşı-devrimci unsurlarını temizlemek zorunda kalacaktır. Burjuva karşı-devriminin ve faşizmin demir ökçeleri altında bir' sürü kurban verilecektir. Proletaryanın devrim gemisi limana ulaşmadan önce suyun altında gizlenen birçok kayadan sıyrılmak zorundadır.

Bugün kapitalist ülkelerin işçi sınıfı ne emperyalist savaşın başladığı 1914 yılındaki, ne de savaşın bittiği 1918 yılındaki durumundadır. Zengin deneylerle, devrim mahkemeleriyle, özellikle Almanya, Avusturya ve İspanya'da uğranılan yenilgilerin acı dersleriyle dolu bir yirmi yıl geçirmiştir.

İşçi sınıfı zafere ulaşmış sosyalizmin ülkesi olan Sovyetler Birliği'nin kişiliğinde karşısında, sınıf düşmanını nasıl yeneceğini, kendi egemenliğini nasıl kuracağını ve sosyalist toplumu nasıl oluşturacağını gösteren uyarıcı bir örnek görmektedir.

Burjuvazi, bütün dünya üzerindeki *bölünmez* sömürgesini artık elinde tutamamaktadır. Artık dünyanın altıda birini *muzaffer işçi sınıfı* yönetiyor.

İşçi sınıfı sağlam ve birleşmiş bir devrimci öncü olan Komünist Enternasyonale sahiptir.

Yoldaşlar! Tarihi gelişmenin bütün akışı işçi sınıfının davasından yana olmuştur. Gericilerin, her tür faşistin, bütün dünya burjuvazisinin tarihin çarkını geriye çevirme çabaları boşa gidecektir. Hayır, o çark ileri doğru dönmektedir ve sosyalizmin dünya çapındaki kesin zaferine kadar da dönecektir.

Kapitalist ülkelerdeki işçi sınıflarının bir tek eksiği vardır: Kendi saflarındaki birlik.

O halde. Üçüncü Enternasyonal'in devrimci sesi, Marx-Engels-Lenin'in çağrısı bu kürsüden bütün dünyaya bir daha duyurulsun.

Bütün ülkelerin işçileri, birleşiniz!...

13 Ağustos 1935

BÖLÜM: XXI

KAPİTALİST ÜLKELERİN BUGÜNKÜ YÖNETİCİLERİ GELİP GEÇİCİDİR DÜNYANIN GERÇEK SAHİBİ PROLETARYADIR

(Komünist Enternasyonal Yedinci Dünya Kongresinin Kapanış Konuşması)

Yoldaşlar, Komünist Enternasyonalin Yedinci Kongresi, bütün ülkelerin, bütün kıtaların Komünistlerinin Kongresi sona ermek üzeredir.

Bu kongrenin sonuçlan nelerdir? Bu Kongrenin, hareketimiz açısından dünya işçi sınıfı açısından, her ülkenin emekçi halkı açısından anlamı ve önemi nedir?

Bu Kongre, *zafere ulaşmış sosyalizm ülkesi Sovyetler Birliğinin proletaryası ile, henüz kurtuluş savaşı veren kapitalist ülkelerin proletaryası arasındaki birliğin mutlak zaferi olmuştur.* Dünya tarihinin önemli zaferi olan, sosyalizmin Sovyetler Birliğindeki zaferi, bütün kapitalist ülkelerde sosyalizme yönelik güçlü bir hareket doğurmaktadır. Bu zafer, halklar arasındaki barış davasına güç katmakta, bunu yaparken de Sovyetler Birliği'nin uluslararası önemini ve emekçi halk kitlelerinin sermayeye, gericiliğe ve faşizme karşı mücadelelerindeki rolünü pekiştirmektedir. Bu zafer, dünya proleter devriminin temeli olarak Sovyetler Birliği'ni güçlendirmektedir. Bu zafer, bütün dünyada, sadece giderek çoğalan sayılarla Komünizme yönelmiş işçileri değil, aynı zamanda milyonlarca köylü ve çiftçiyi, emekçi küçük esnafı, aydınların büyük bir kesimini ve köle edilen

sömürge halklarını da harekete getirmektedir. Bu zafer, onlara mücadele duygusunu aşılamakta, onlarla bütün emekçi halkın büyük vatanı arasındaki birlik bağlarını güçlendirmekte ve onların bütün düşmanlara karşı proletarya devletini desteklemek ve savunmaktaki kararlılıklarını pekiştirmektedir.

Sosyalizmin bu zaferi, uluslararası proletaryanın kendi gücüne ve zaferinin başarısına güvenini artırmaktadır. Bu güven, burjuvazinin egemenliğine karşı başlı başına bir güç niteliği kazanmaktadır.

Sovyetler Birliği proletaryası ile kapitalist ülkelerdeki militan proletarya ve emekçi yığınlarının güç birliği, kapitalizmin yaklaşan çöküşünü ve sosyalizmin bütün dünyadaki zaferinin güvencesini hazırlamaktadır.

Kongremiz, sermayeye karşı, bütün emekçi halkın gücünü, işçi sınıfı *mücadelesi tarihinde eşi görülmemiş ölçüde seferber etmenin temellerini atmış bulunmaktadır.*

Kongremiz, uluslararası proletaryaya kendisini bekleyen en önemli görevin siyaset ve örgütsel yönden bütün güçlerini birleştirmek. Sosyal Demokratların burjuvaziyle sınıfsal işbirliği yüzünden ortaya çıkan kokuşmaya son vermek, her ülkede ve uluslararası arenada sermayenin, gericiliğin, faşizmin saldırısına karşı, savaş tehlikesine karşı, bütün emekçi halkı, işçi sınıfının çevresinde geniş bir Halk Cephesi içinde toplamak olduğunu belirtmiştir.

Bu görevi biz uydurmadık. Bu görev, dünya emek hareketinin edindiği deneylerle ve hepsinden çok da *Fransız* proletaryasının deneyleriyle kendiliğinden ortaya çıktı. Fransız Komünist Partisinin en değerli yanı, *zamanın* gerektirdiğini kavraması, Partiyi bir o yana bir bu yana çekiştirerek faşizme karşı Birleşik Cephe mücadelesini engellemeye çalışan bağnazlara aldırış etmeden yiğitçe ve Bolşevikçe davranması ve ortak eylem konusunda Sosyalist Partiyle anlaşma yaparak oluşmakta olan anti-faşist Halk Cephesinin temeli olan Birleşik Proletarya Cephesini kur-

masıdır. Komünist ve Sosyalist Fransız işçileri, bütün emekçi halkın hayati çıkarlarına uygun düşen bu davranışla, Fransız emek hareketini bir kez daha kapitalist Avrupa'da en ön *plana* çıkarmışlar, lider durumuna getirmişler ve Komünarlara layık, Paris Komününün şanlı mirasına layık kişiler olduklarını göstermişlerdir.

Fransız Komünist Partisi ve Fransız proletaryası, faşizme karşı birleşik proletarya cephesinin kurulması adına mücadele ederek, bütün ülkelerin işçileri için büyük önem taşıyan Kongremiz kararlarına yardımcı olmakla büyük hizmette bulunmuşlardır.

Ama Fransa'da yapılanlar sadece başlangıç adımlarıdır. Önümüzdeki yıllarda izlenecek taktik çizgisini belirleyen Kongremiz, sadece bu deneyi kayda geçmekle kalamazdı. Kongremiz daha da ileri adımlar attı.

Biz Komünistler, bir sınıf partisiyiz, proletaryanın partisiyiz. Ne var ki, proletaryanın öncüsü olarak, proletarya ile faşizme karşı mücadeleye ilgi duyan emekçi halkın öteki kesimleri arasında ortak eylemler örgütlemeye de hazırız. Biz Komünistler devrimci bir partiyiz; ama faşizme karşı savaşan öteki partilerle ortak eyleme girmeye de hazırız.

Biz Komünistler son aşamada bu partilerden farklı amaçlar güderiz. Ama amaçlarımıza ulaşma savaşında, faşizmi zayıflatacak, proletaryayı ise güçlendirecek durumlarda ortak mücadeleye hazırız.

Biz Komünistler, öteki partilerden değişik mücadele yöntemleri uygularız. Fakat biz Komünistler, faşizme karşı kendi yöntemlerimizle savaşırken, öteki partilerin yöntemleri ne kadar yetersiz görünürse görünsün, eğer gerçekten faşizme yöneltilmişse, onları da destekleriz.

Bütün bunları yapmaya hazırız; çünkü burjuva demokrasisinin egemen olduğu ülkelerde, sermaye ve faşizmin saldırısının, gericiliğin yolunu tıkamak, burjuva demokratik özgürlüklerin kaldırılmasına

engel olmak, faşizmin proletaryaya köylü ve aydınların devrimci kesimine karşı terörist bir öç alma hareketine girişmesini önlemek, genç kuşakları fiziksel ve ruhsal yozlaşmadan kurtarmak istiyoruz.

Bütün bunları yapmaya hazırız; çünkü faşist ülkelerdeki faşist diktatörlüğün yıkılmasını hazırlamak ve çabuklaştırmak istiyoruz.

Bütün bunları yapmaya hazırız; çünkü *dünyayı faşist barbarlıktan ve emperyalist savaşın dehşetinden kurtarmak istiyoruz.*

***

Bizim Kongremiz, *emperyalist savaş tehlikesine* karşı barışı sürdürme mücadelesinin Kongresidir.

Şimdi bu mücadeleye *yeni bir yoldan* yaklaşıyoruz. Kongremiz, eski Sosyal Demokrat anlayıştan doğan emperyalist savaş sorunundaki kaderci tutuma kesinlikle karşıdır.

Emperyalist savaşların kapitalizmin ürünü olduğu, ancak kapitalizmin yıkılmasıyla bütün savaşlara son verilebileceği doğrudur; ne var ki emekçi halk kitlelerinin militan eylemleriyle emperyalist savaşı önleyebilecekleri de bir gerçektir.

Bugünkü dünya 1914'teki dünyadan farklıdır.

Bugün dünyanın altıda biri üzerinde, zafere ulaşmış sosyalizmin maddi gücüne dayanan güçlü bir proleter devleti bulunmaktadır.

Bugün savaşa karşı mücadelede dünya proletaryasının elinde tek silah olarak 1914'te olduğu gibi sadece kitlesel eylemi bulunmamaktadır. Bugün uluslararası işçi sınıfının savaşa karşı kitlesel mücadelesi, bir devlet olarak Sovyetler Birliği'nin, barışın en önemli koruyucusu olarak Kızıl Ordu'nun etkileriyle kat kat güçlenmiş durumdadır.

Bugün işçi sınıfı, 1914'te olduğu gibi, burjuvaziyle aynı blokta birleşen, Sosyal Demokrasinin etkisi altında değildir. Bugün dünya Komünist Partisi, yani Komünist Enternasyonal vardır. Bugün Sosyal De-

mokrat işçi kitleleri, Sovyetler Birliği'ne, onun barış politikasına. Komünistlerle ortaklaşılacak bir Birleşik Cepheye yönelmektedir.

Bugün sömürge ve yarı sömürge halkları, kurtuluşlarım umutsuz bir dava olarak görmemektedirler. *Tam* tersine, bu halklar emperyalist kölecilere karşı giderek kararlı bir mücadeleye girmektedirler. Bunun en iyi örneği Çin'deki Sovyet devrimi ve Çin Kızıl Or-dusu'nun kahramanlıklarıdır.

İnsanların savaşa duydukları nefret, sürekli olarak derinleşmekte ve yoğunlaşmaktadır. Burjuvazi, emekçi halkı emperyalist savaşların uçurumuna itmekle, kendi başını yemektedir. Bugün sadece işçi sınıfı, köylüler ve öteki emekçi halk değil, bağımsızlıkları yeni savaşlarla tehdit edilen ezilen uluslar ve güçsüz halklar da, barışın korunması davasına dört elle sarılmaktadır. Dünyanın yeniden paylaşılmasında zarara uğrayacaklarından korkan büyük kapitalist devletlerden bazıları da *bugünkü durumda* savaşı engellemekten yanadırlar.

Bu durum, işçi sınıfının, bütün emekçi halkın ve ulusların, emperyalist savaş tehlikesine karşı çok geniş bir Birleşik Cephe kurmalarına olanak yaratmaktadır. Kongremiz, Sovyetler Birliği'nin barış politikasına ve milyonlarca emekçi halkın barış isteğine dayanarak, sadece Komünist öncüler için değil, bütün dünyanın işçi sınıfının ve bütün ülkelerin halklarım kapsayacak genişlikte bir savaş karşıtı Birleşik Cephe geliştirme görüşünü benimsemiştir. Bu dünya çapındaki cephenin gerçekleşme ve eyleme geçme oranı, faşistlerin ve öteki savaş kışkırtıcılarının yakın bir gelecekte yeni bir emperyalist savaş çıkarma olanağını da savaş karşıtı cephenin güçlü baltası tarafından bu kötü niyetli ellerin koparılması imkanını belirleyecektir.

Kongremiz, *işçi* sınıfının *birliğini* somutlayan, birleşik proletarya cephesi mücadelesinin Kongresidir.

Sosyal Demokrat liderlerin gerici kesimi ta-

rafından, birleşik proletarya cephesini gerçekleştirme yoluna çıkarılacak engelleri kolaylıkla yenebiliriz gibi bir aldatmacaya kapılmıyoruz. Ama bu engellerden korkmuyoruz da. Çünkü biz, milyonlarca işçinin isteğini yansıtıyor ve Birleşik Cephe için mücadele ederek proletaryaya en yararlı hizmeti yapıyoruz. Çünkü, Birleşik Cephe, faşizmi ve kapitalist sistemi yıkmanın, emperyalist savaşı engellemenin en güvenilir yoludur.

Bu kongrede, *sendikalar birliği* bayrağını yükselttik. Komünistler, ne pahasına olursa olsun Kızı! Sendikalar bağımsız kalmalıdır diye diretmiyorlar. Komünistler, sınıf mücadelesine dayanan bir sendikalar birliği istiyorlar ve sendikalar birliği ile sınıf mücadelesini savunanları, Amsterdam Uluslararası Sendikalar Federasyonu'ndan atan görüşe kesinlikle son vermeye çalışıyorlar.

Emek Sendikaları Kızıl Enternasyonaline bağlı sendikaların bütün yetkilerinin Kongremizde benimsenen bu tutumu kavrayamadıklarını biliyoruz. Bunlar arasında bağnaz bir kendi kendine yeterli olma görüşü sürmektedir. Kongremizin tutumu kesinlikle yürürlüğe konulacaksa, bu yetkililer, bizim de desteğimizle, bu görüşlerinden vazgeçmelidirler. Biz bu tutumu ne pahasına olursa olsun sürdüreceğiz ve sınıfsal kardeşlerimizle, mücadeledeki yoldaşlarımızla, bugün Uluslararası Sendikalar Federasyonuna bağlı olan işçilerle aramızda ortak bir dil bulacağız.

Bu Kongre, işçi sınıfının bir *tek kitlesel siyasi partisinin* kurulması, proletarya safları içindeki politik bölünmeye. Sosyal Demokratların sınıfsal işbirliği politikasından doğan bir bölünmeye son verilmesi görüşü benimsendi. Bizim için, işçi sınıfının politik bütünlüğü bir *manevra* değil, bütün emek hareketinin gelecekteki kaderi sorunudur. Aramızda, işçi sınıfının politik birliğini bir manevra olarak yorumlayanlar çıkarsa, onlarla işçi sınıfına zararlı kişiler olarak mücadele ederiz. Çünkü bu konudaki tutumumuz son derece ciddi ve içtendir; proletaryanın

çıkarlarıyla belirlenmiştir. Bizler, bu birliğin temelini oluşturacak koşullan yerine getiriyoruz. Bu temel koşulları biz icat etmedik. Bu koşullar, proletaryanın mücadelesi boyunca edindiği acı deneylerden doğdu. Bu koşullar, milyonlarca Sosyal Demokrat işçinin de acı deneyleriyle vardıkları isteğe uygun düşmektedir. Bunlar, bütün devrimci emek hareketinin deneyleriyle sınanmış koşullardır.

Proleter birliği Kongremizin başlıca konusu olduğu için, bu Kongre sadece Komünist öncülerin Kongresi niteliğinde olmamış, militan sendika ve siyasal birlik isteyen bütün uluslararası işçi sınıfının Kongresi olmuştur.

Sosyal Demokrat işçilerle partili olmayan işçiler ve zorla faşist örgütlere sokulmuş olan işçiler Kongremize delegasyon göndermemişlerse de, Kongre sadece Komünistler adına değil, bu milyonlarca işçi adına da hareket etmiş, onların da isteklerini dile getirmiş, işçi sınıfının ezici çoğunluğunun duygu ve düşüncelerine sözcülük etmiştir. Hiç kuşkumuz yoktur ki, çeşitli eğilimlerdeki emek örgütleri, dünya işçileri arasında bizim kararlarımızı özgür bir ortamda tartışma konusu yapacak olsalar, işçilerin tümü, siz yoldaşlarımın oy birliğiyle almış olduğu kararları destekleyeceklerdir.

Biz komünistlere düşen görev. Kongremizin kararlarını, uygulamadan bütün işçi sınıfına mal etmektir. Bu kararların alınması için oy vermiş olmak yetmez. Bunları Komünist Partiler içinde yaymak da yeterli değildir. İkinci Enternasyonal partilerine, Uluslararası Sendikalar Federasyonuna ve öteki siyasal eğilimlerdeki örgütlere bağlı işçilerin de, bu kararları bizimle birlikte tartışmalarını, istedikleri değişiklikleri ileri sürmelerini, pratik önerilerde bulunmalarını istiyoruz. Bu kararların en iyi biçimde uygulanabilmesi için bizlerle elele çalışmalarını istiyoruz.

Kongremiz, *Komünist Enternasyonal için yeni bir taktik yönlendirme kongresidir.*

Uluslararası emek hareketinin deneyleriyle ve hepsinden öte büyük Ekim Devriminin zaferiyle doğruluğu kanıtlanmış olan *Marksist-Leninist* görüşe dayanan Kongremiz, canlı *Marksizm-Leninizm* ruhu ve yöntemiyle hareket ederek. Komünist Enternasyonalin taktiklerini yeniden gözden geçirmiş ve değişen dünya koşullarına uydurma yolunu seçmiştir.

Kongre, Birleşik Cephe taktiklerinin *yeni bir yöntemle* uygulanması konusunda kesin karar almıştır. Kongre, Komünistlerin sadece Proletarya diktatörlüğü ve Sovyet iktidarıyla ilgili genel sloganları yaymakla yetinmemesini, ülkelerdeki her türlü iç ve dış politika sorunları, işçi sınıfının hayati çıkarlarıyla ilgili sorunlar, kendi ulusal emek hareketlerini ve uluslararası emek hareketini ligilendiren sorunlar konusunda etkin bir Bolşevik politikası izlemelerini istemektedir. Kongre, Komünist Partilerin atacağı bütün taktik adımlarının, güncel koşulların ciddi çözümüne dayandırılmasını, sınıfsal güçlerle en yaygın kitlelerin siyasi düzeyi arasındaki bağlantının gözönünde bulundurulmasını istemektedir. Kongre, Komünist hareketin içindeki her türlü bağnazlık kalıntısının yok edilmesini istemektedir; çünkü bugün bu bağnaz tutum, Komünist Partilerinin gerçek bir Bolşevik kitle politikası izlemeleri yolundaki en büyük engeldir.

Kongre, bir yandan bu taktik çizgisini sürdürme kararlılığından ve bu yolun Partilerimizi büyük başarılara götüreceği inancından hareket ederken, bir yandan da Bolşevik çizgide yürümenin her zaman pürüzsüz, yanlışsız ve sağ veya "sol" sapmalar -yani *olaylara ayak uydurma ve olayların gerisinde kalma yönünde ya da bağnaz bir içe kapanma yönünden sapmalar*- olmaksızın yürüyemeyeceğini de göz önünde bulundurmaktadır. Bu sapmalardan "genel anlamda" hangisinin büyük tehlike olduğu, sadece bilim adamlarının uğraşacakları bir tartışma konusudur. Bu sapmalardan hangisi, belirli bir anda, ve belirli bir ülkede Kongremiz kararlarının uygulanması,

Komünist Partilerinin kitle politikalarının gerçekleştirilmesi yolunda engel oluyorsa, büyük tehlike odur.

Komünizm davası, *sapmalara karşı soyut değil, somut mücadeleyi gerektirir.* Her türlü zararlı akıma karşı zaman kaybetmeksizin, kararlı bir mücadeleye girişilmeli ve yanlışlar zamanında düzeltilmelidir. Sapmalara karşı bu gerekli somut mücadelenin yerine -hayali sapmalar veya dönekler avına çıkmak gibi- bir çeşit spor merakı yaratmak, bağışlanmaz bir yanlıştır. Parti çalışmalarımızda, yeni sorunların formüle edilmesi için insiyatifin geliştirilmesi desteklenmelidir. Parti çalışmalarıyla ilgili sorunların her açıdan ele alınarak tartışılmasına yardımcı olmalı. Parti üyelerinin pratik sorunlarla ilgili her kuşkusunu veya eleştirisini bir sapma olarak nitele-memeliyiz. Yanlış yapan bir Yoldaşa, bu yanlışını pratikte düzeltmek olanağı verilmeli ve sadece *yanlışlarında inatla direnenler, Parti içinde bozgunculuk yapanlar acımasızca* cezalandırılmalıdır.

İşçi sınıfının birliği için çalışan bizler, Partilerimiz içindeki birliği sağlamak için çok daha büyük güçle çalışmak zorundayız. Bizim saflarımız içinde hiziplere ve hizip entrikalarına yer verilemez. Saflarımızın demirden birliğini hizipçilikle parçalamaya çalışanlara, Lenin'in bize öğrettiği Bolşevik disiplininin ne olduğu gösterilecektir. Partiler içinde. Partilerinin karşılaştıkları güçlüklerden, düşmanın açtığı yenilgi yaralarından yararlanarak, kendi hiziplerinin tasarılarını gerçekleştirmek, kendi grup çıkarlarını sürdürmek isteyenlere, bu sözlerim bir uyarı olsun. *Parti herşeytn üstündedir! Partinin Bolşevik birliğini gözbebeği gibi korumak Bolşevikliğin ilk ve en yüce kanunudur!*

Kongremiz, bir *Bolşevik öz-eleştiri. Komünist Enternasyonal ve onun bölümlerinin liderliğini güçlendirme kongresidir.*

Saflarımız arasındaki yanlışları, güçsüzlükleri ve eksikleri açıkça ortaya koymaktan korkmuyoruz;

çünkü biz, ancak devrimci bir parti olarak gelişmesini engelleyen herşeyi ortadan kaldırdığı takdirde gelişeceğini, büyüyeceğini ve ödevlerini yerine getirebileceğini bilen devrimci bir partiyiz.

Kongrenin kendi kendine yetinme politikası güden bağnazlığı, belirli kalıplara uydurulmaya çalışılan uygulamaları, düşünce dağınıklığını ve Parti yönetme yöntemlerini kitleleri yönetme yönteminin yerine koymayı, amansızca eleştirerek gerçekleştirdiği işler, bütün partiler tarafından, hareketimizin bütün uzantıları tarafından sürdürülmelidir. Çünkü bu, Kongre kararlarını doğru uygulamanın ön koşuludur.

Kongre, Yürütme Komitesinin raporu üzerine aldığı kararda, hareketimizin *günlük* uygulamalardaki liderliğini her bölümün kendi içinde yoğunlaştırılması görüşünü benimsedi. Bu karar. Komünist Partilerin kadrolarını oluşturmak ve eğitmek. Partilerin politika ve taktik sorunlarıyla ilgili zor anlarda doğru çözümü Komünist Enternasyonal Kongreleri ve Yürütme Kurul kararları uyarınca kısa zamanda ve kendi başlarına bulabilmeleri için gerçek Bolşevik liderler bulmak görevini pekiştirmektedir. Kongre, Komünist Enternasyonal yönetici kurullarını seçerken. Kongrenin yeni tutum ve kararlarını benimseyen, bunları uygulamaya -salt disiplin açısından değil, inançla- hazır kişileri liderliğe getirmeye çalıştı.

Kongrenin aldığı kararların her ülkede doğru uygulanması da gereklidir. Bu da öncelikle, kadroları gereğince sınamaya, görev bölümü yapmaya ve yönetmeye bağlıdır. Bunun kolay bir görev olmadığını biliyoruz. Birtakım kadrolarımızın Bolşevik kitle politikası deneyinden geçmediklerini, genel propaganda çizgisinde yetiştiklerini unutmamak gerekir. Kadrolarımızın kendilerini yeni bir ruha, bu Kongrenin kararlarına uygun bir ruha alıştırmalarına yardımcı olmak için elimizden geleni yapmalıyız. *Eski şarap* tulumlarının *yeni şaraba* uygun düşmediği

durumlarda, *yeni* şarabı dökmemek ya da onu *eski* tulumlara boşaltarak bozmamak için gerekli kararlar alınmalı, *eski* tulumların yerine *yenileri* konulmalıdır.

Yoldaşlar, devrimci görüş konusunda *parlak sözleri,* Kongre raporlarına ve kararlarına özellikle sokmadık. Bunu yapmamızın nedeni, devrimci gelişimin temposunu eskisinden daha karamsar bir görüşle değerlendirmemiz değil, Partilerimizi, Bolşevik eylem yerine devrimci lafazanlık ya da dünya görüşünün değerlendirmesi konusundaki boş tartışmalar eğiliminden arındırmak isteğimizdir. İşi oluruna bırakmaya karşı kesin mücadele veren bizler, devrimin gelişme sürecini pasif gözlemciler olarak izlemiyor, bu sürece etkin biçimde katılıyoruz. Hareketin her aşamasında devrimin çıkarına uygun görevleri, belirli bir aşamanın özgül koşullarının gerektirdiği görevleri yerine getiren, geniş emekçi halk kitlelerinin politik düzeyini göz önünde tutan bir devrimci eylem Partisi olarak bizler, proleter devrimin zaferi için gerekli özel ön koşulların gerçekleşmesini hızlandırıyoruz.

Manx şöyle demiştir:

"Olayları oldukları biçimde ele almalıyız; yani devrimci duyguları, değişen koşullara uygun olarak kullanmalıyız."

İşin özü budur. Bunu hiç unutmamalıyız.

Yoldaşlar;

Dünya Kongresinin kararları kitlelere iletilmeli, kitlelere açıklanmalı, kitlelerin eylemine bir rehber durumuna getirilmeli, kısacası milyonlarca emekçi halkın kanı ve canı niteliğine sokulmalıdır!

Bu kararların uygulanmasında, *işçilerin kendi çevreleri içindeki insiyatiflerini,* Komünist Partilerin taban örgütlerinin ve emek hareketinin insiyati-fini artırmamız gerekir.

** *

Devrimci proletaryanın temsilcileri buradan ayrılırken, biz Komünistlerin işçi sınıfı kaderinin sorumluluğunu taşıdığımız, emek hareketinin, kendi ulusumuzun ve bütün emekçilerin kaderinin sorumluluğunu yüklendiğimiz inancını kendi ülkelerine iletmelidirler.

Dünya, işçilerin elleriyle kurulmuş dünya, toplumsal asalaklara ve aylaklara değil, biz işçilere aittir. Kapitalist dünyanın bugünkü yöneticileri geçicidir.

Dünyanın *gerçek* sahibi, *yarının* sahibi proletaryadır. Ve proletarya dünyanın her ülkesinde kendi tarihi haklarını elde etmeli, egemenliğini kendi eline almalıdır.

Biz, Marx. Engels ve Lenin'in müridleriyiz. Büyük öğretmenlerimize layık olmamız gerekir.

Bütün güçlükleri yenen, bütün engelleri yiğitçe aşarı ve sayısı milyonlara varan siyasal ordumuz görevinin başındadır ve kapitalizmin kalesini yıkarak, bütün dünyada sosyalizmin yeni zaferini gerçekleştirecektir.

Yaşasın işçi sınıfının birliği!

Yaşasın Komünist Enternasyonalin Yedinci Dünya Kongresi!

20 Ağustos 1935

BÖLÜM: XXII

ANTİ-FAŞİST GENÇLİĞİN TÜM GÜÇLERİNİ BİRLEŞTİRELİM
(Komünist Gençlik Enternasyonalinin Altıncı Kongresindeki Açış Konuşması)

Yoldaşlar,

Sizlere, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesinin içten militan selamlarını iletirim.

Uzun ve çetin yolculuğumuzdaki hiçbir tehlike hiçbir faşist ya da polis kordonu, emekçi halkın genç kuşağının güçlerini uluslararası kardeşlik ve dostluk ailesi içinde birleştirmeyi görüşmek üzere kızıl proleter başkentinde toplanmanızı engelleyemedi.

Siz, bir Devrimci Gençlik Kongresi, bir güç ve enerji kongresi yapıyorsunuz. Kongrenizde emekçi gençlik davasının en iyi ve en örnek savaşçılarından ne kadar da çoğu bir araya gelmiş.

Sizden yaşlı devrimci kuşağın adına, sizlerin kişiliğinizde dünyanın bütün ülkelerindeki işçi sınıflarının şanlı genç muhafızlarım gurur ve sevgiyle selamlarım.

Yoldaşlar, bundan bir ay önce, şu anda toplanmış bulunduğunuz salonda, Komünist Enternasyonalin Yedinci Dünya Kongresi çalışmalarını tamamladı.

Marx, Engels ve Lenin'in dehalarının öğretisini kendine rehber edinen Komintern Kongresi, Uluslararası İşçi Hareketinin bütün temel sorunlarını tartıştı ve bu hareketin bölünmesini engelleyecek, emekçi halkın güçlerini sömürücülere ve ezenlere karşı

faşizm ve savaşa karşı mücadelede birleştirecek yolu belirledi. Komünist Enternasyonalin Kongresi, uluslararası devrimci hareketin en önemli sorunlarından biri olarak, emekçi halkın zaferinin gençlik hareketinin doğru ve başarılı gelişimine ve kitlelere yayılmasına bağlı olduğunun bilincinde olarak, gençlik hareketine özel dikkat yöneltti.

Faşizm bir yandan devrimci gençliğin en yiğit savaşçılarını gaddarca yok ederken, öte yandan da gençlerin giderek gelişen militan eylemlerinden kendi adına yararlanmak, bu eylemi can çekişen kapitalizmi desteklemeye dönüştürmek için, yozlaşmış demagojisiyle geniş gençlik kitlelerini kendine çekmek için elinden geleni yapıyor.

Faşist iktidar, emekçi halkın genç kuşağını bütün haklarından yoksun bırakarak, gençliği mili-tarize ediyor ve onları gerek emperyalist savaşta gerekse iç savaşta finans kapitale köle etmeye çalışıyor.

İtalyan faşizminin Habeşistan'a karşı hazırlamakta olduğu saldırı ve Alman faşizminin giderek artan saldırganlığı ile iyiden iyiye beliren emperyalist savaş tehlikesinin karşısına neyle çıkabiliriz.

Bu tehlikelere bütün anti-faşist güçlerin birliğiyle, öncelikle de gençlerin işçi sınıfı mücadele-sindeki rollerini ve eylemlerini bin kat çoğaltarak emekçi halkın genç kuşağının güç birliğiyle karşı koyabiliriz ve öyle yapmalıyız.

Genç Komünist Enternasyonali Kongresinin bütün çalışmalarını, en ön plandaki bu temel amacın gerçekleştirmesine adayalım.

Bugüne kadar edindiğimiz deneylere ve aynı zamanda Komünist Enternasyonal Yedinci Kongresinin kararlarına dayanarak, hareketinizin en önemli ödevleri olan anti-faşist gençliğin tüm güçlerini, öncelikle işçi sınıfı gençlerinin gücünü birleştirmek, sosyalist gençlikle birlik kurmak sorununa doğru çözümler bulmayı başaracağınıza inanıyoruz.

Ne var ki, Komünist Gençlik Dernekleri daha önce yaptıkları gibi, kendilerini birer Komünist

Gençlik *Partisine* dönüştürürler ve yine eskiden yaptıkları gibi, kitlelerden kopuk, kendi içlerine kapanık bir çizgiyi benimserlerse bunu başaramazsınız.

Anti-faşist gençliğin tümü, güçlerini birleştirmek ve örgütlemek istemektedir. Yoldaşlar, işte bu nedenle, kapitalist ülkelerde emekçi gençliğin hayati çıkarlarından kopuk olmayan *yeni bir tür* kitle örgütünün yaratılması için gerekli yollan, biçimleri ve yöntemleri bulmalısınız. Partinin yaptıklarım kopya etmeden, gençliğin *bütün* çıkarları adına mücadele edecek, gençliği sınıf mücadelesi ruhuna, proleter enternasyonalizmi ve Marksizm-Leninizm ruhuna uygun tarzda eğitecek örgütler kurmalısınız.

Bu durum da. Kongrenin Komünist Gençlik Derneklerinin çalışmasını ciddi biçimde gözden geçirmesini, yeniden değerlendirmesini gerçekleştirmektedir. O zaman bu dernekler gerçekten yeniden kurulacak ve kitle eyleminin gelişimini. Birleşik Cephenin kurulmasını, gençliğin güç birliğini engelleyen ne varsa korkusuzca ortadan kaldıracaktır.

Komünist Gençlik Enternasyonalinin bütün çalışmalarını, emekçi gençliğin bütün profesyonel, kültürel, eğitsel ve spor örgütlerini birleştirecek bütün devrimci ve anti-faşist gençlik örgütlerini faşizme ve savaşa karşı mücadele ve genç kuşağın hakları adına bir araya getirecek bir amaca yönelmesini bekliyoruz.

Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki genç yoldaşlarımızın, başarılı bir gelişme gösteren birleşik gençlik cephesine katıldıklarını ve daha şimdiden bu alanda büyük başarılar elde ettiklerini sevinerek görüyoruz. Komünist. Gençlik Enternasyonalinin bütün kesimleri, Fransız ve Amerikalı yoldaşlarımızın bu deneyinden ders almalıdır.

Pek çok ülkede komünist ve sosyalist gençlik, giderek birbirine yaklaşmaktadır. Bunun en belirgin örneği de Komünist Gençlik Enternasyonalinin bu Kongresinde İspanya'dan sadece komünist gençliğin değil, sosyalist gençliğin temsilcilerinin de yer almasıdır.

İşte yoldaşlar, sosyalist gençlikle birlik yolunda böyle korkusuzca ilerleyin ve onlarla birlikte ortaklaşa, bütünleşen örgütler kurun. Anti-faşist gençliğin bütün güçleriyle birleşme yolunda korkusuzca ilerleyin.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, sizin emekçi gençliğin çıkarları adına, birlik için vereceğiniz mücadele ve eylemdeki insiyatifinizi bütün gücüyle destekleyecektir.

Kapitalist toplumun olanaksız yaşam koşulları getirdiği veya her türlü örgütün dışında kalmış ya da sınıfsal düşmanın sultasındaki örgütlere girmiş milyonlarca genç erkek ve kadın, sizin kardeşlerinizdir. Dirençli çabalarınızla onları sosyalizmden yana çekebilirsiniz ve *çekmelisiniz.*

Komünist ve Sosyal Demokrat Partiler ile öteki işçi sınıfı örgütleri arasında birliğin kurulmasını beklemeyin.

Korkusuz ve bağımsız olun ve insiyatifi ele alın!

Sizler, bugünkü genç kuşağın en faal. en fedakar kesiminden oluşan bir Kongresiniz. İşçi sınıfı safları içinde giderek güçlenen birlik hareketinden uzak kalamazsınız. Birleşik Cephe ve emekçi gençliği tek örgütte birleştirme hareketini desteklemek için. Sosyalist Gençlik enternasyonalinin yaptığı gibi, "yukardan" izin beklemeniz gerekir.

Komünist Enternasyonal Yürütme komitesi adına. Komünist Gençlik Enternasyonali saflarında birleşen gençlerin, kendi devrimci hareketlerini *bağımsız olarak* geliştirmek ve bu hareketin sorunlarını çözmek fırsatını elde edeceklerini belirttim.

Gençlik örgütleri saflarındaki komünistler, örgüt üyelerine Parti adına buyruk vererek değil, onları inandırarak örgütlerin kararlarını etkilemeyi bilmelidirler.

Komünist Enternasyonalin gençlikle ve onun örgütüyle ilişkilerine temel olan büyük Lenin'in şu sözlerini hatırlatmak isterim:

"Sık sık görülüyor ki, yaşlı ve orta yaşlı kuşak, sosyalizme kaçınılmaz olarak *babalarının izlediği yoldan, onların*

uyguladığı biçimde, aynı koşullar altında değil, bir başka yoldan yaklaşacak olan gençlere karşı nasıl davranmak gerektiğini bilmiyor. İşte bu nedenle, gençlik birliğinin örgütsel bağımsızlığını kayıtsız şartsız desteklemek, hem de bu bağımsızlıktan sadece oportünistlere korkmak yakıştığı için değil, hareketin özü gerektirdiği için, tam bağımsızlık olmadan gençlik kendi içinden uzmanlar yetiştiremeyeceği ve sosyalizmin ilerlemesine liderlik etmeye hazırlanamayacağı için bu bağımsızlığı kayıtsız şartsız desteklemek zorundayız."(*)

Yoldaşlar, *öğrenmek zorundayız,* savaşırken, *öğrenmek zorundayız!*

Günlük çalışmalarımızı Marksizm-Leninizmin temel kaynaklarının araştırmasıyla birleştirin. Çünkü devrimci teori olmadan, devrimci eylem olmaz.

Faşizme, kapitalizme karşı örnek, dirençli ve korkusuz savaşçılar olun!

İnsanlığın kapitalist boyunduruktan kurtuluş bayrağını; Komünist Enternasyonal bayrağını yükseltin!

25 Eylül 1935

(*)Lenin, Uluslararası Gençlik, Eserler, C. 19, Sf. 295.

BÖLÜM: XXIII

BARIŞ İÇİN MÜCADELENİN BİRLEŞİK CEPHESİ

- I -

1914'ten bu yana dünya, hiçbir zaman bugünkü kadar büyük bir savaş tehdidi ile karşı karşıya gelmemiş ve insanlığı tehdit eden bu felakete karşı bütün güçleri seferber etme gerekliliği duymamıştır. Ancak, bu seferberliği gerçekleştirebilmek için, her şeyden önce tehlikenin nereden doğduğu, bundan kimlerin sorumlu olduğu ve saldırının hangi ülkelere karşı yöneltildiği anlaşılmalıdır.

Yaklaşan savaşın sadece veya öncelikle Sovyetler Birliği'ni tehdit ettiğini düşünmek doğru olmaz. Zira, Ren bölgesinin Hitler orduları tarafından istilası doğrudan doğruya Fransa'ya, Belçika'ya ve diğer Avrupa ülkelerine yönelmiş bir tehlikedir. Hitler'in ilk ağızdaki işgal planının. Komşu ülkelerdeki Al-manlar'ın bulunduğu bölgelere yöneldiği bir gerçektir.

Hitler her ne kadar bugün için sadece "Almanya'nın hakimiyetinden" söz etmekteyse de, yarın "bütün Almanların hakimiyetinden" söz edecektir. Bu slogan altında, Avusturya'nın ilhakını, bağımsız bir devlet olan Çekoslovakya'nın yıkılmasını, Alsas-Loren, Danzing, Danimarka'nın güneyi ve Memel'in işgalini gerçekleştirmeye

çalışacaktır. "Bütün Almanlar'm milli birliği" sloganı altında önce komşu ülke topraklarını gaspedip, ancak bundan sonra Sovyetler Birliği'ne karşı savaşa girmek Alman faşizminin işine gelmektedir. Alman faşizmi Ren üzerindeki durumunu güçlendirmekle, aynı zamanda yöneticileri ile dost bulunduğu Polonya halkının bağımsızlığını da tehdit etmektedir.

Uzak Doğuya gelince: Japon askeri kliği her ne kadar sadece Sovyetler Birliği'ne saldırmak hususunda Berlin ile anlaşmış ise de Çin halkına da *doğrudan* bir darbe indireceğinden şüphe edilemez. Japonya daha şimdiden Mançurya'yı işgal etmiş olup, Çin eyaletini birbiri ardına ele geçirmektedir. Ve böylece, Japon Emperyalizmi, Hindistan da dahil olmak üzere Asya'nın bütün halklarını kendi boyunduruğu altına alarak Filipinler ile Avusturalya'yı ele geçirmeye çalışmakta, Amerika ve İngiltere ile nihai bir çatışmaya hazırlanmaktadır.

Dolayısıyla, şayet Batı halkları Avrupa ve Uzak Doğudaki faşist saldırganların kendilerini tehdit etmedikleri hayaline kapılacak olurlarsa, korkunç bir hata işlemiş olacaklardır. Komşu ülke halklarının özgürlük ve bağımsızlıklarını -özellikle Almanya'ya karşı- savunma meselesini ciddi olarak düşünmeleri için oldukça çok neden vardır.

Bilindiği üzere, emperyalist savaşın temel sebebi kapitalizmin kendi içinde, kapkaççı düzende yatmaktadır. Ancak, bugünkü uluslararası durumdan ötürü yaklaşmakta olan savaşı kışkırtan kapitalizm olmayıp, emperyalizmin en savaşçı ve en saldırgan gücü *faşizmdir.*

Alman faşizmine karşı iktidar yolu zamanında kapatılmadığındandır ki, bugün savaş tehlikesi bu kadar yakın bir tehdit haline gelmiştir. Kendi ülkesindeki halk kitlelerine karşı giriştiği savaşla iktidarı ele geçiren faşizm bugün, bütün dünya ülkeleri için bir savaş tehlikesi yaratmaktadır. Kendi halkını köleleştirdikten sonra, elinde savaş meşalesi, diğer halklara saldırmak üzere ilerlemektedir.

Faşist saldırganların cezasız bırakılmış olmaları savaş tehlikesini fazlasıyla tehditkar bir hale getiren diğer bir sebeptir. Alman faşizminin savaş hazırlıkları, kapitalist güçlerle yapılan gizli anlaşmalarla ve İngiliz hakim çevrelerinin doğrudan yardımıyla mümkün olmuştur. Milletler Cemiye -ti'nin Japonya'nın Çin'e saldırmasına, Habeşistan'ın İtalya tarafından istila edilmesine karşı pasif ve ilgisiz davranması, saldırganların küstahlıklarını artırmıştır.

Fakat, Alman faşizmi ile Japon askeri kliğinin saldırılarını artırmalarının başlıca sebebi *uluslararası proletaryanın kendi büyük gücünü bütün kuvvetiyle hareket ettirmeyi başaramaması, bütün emekçi halk ve barışseverleri savaşa karşı güçlü bir cephe içinde kendi etrafında toplamamasıdır.* İşçi ve Sosyalist Enternasyonalleri ile Uluslararası Sendikalar Federasyonu[77] liderlerinin gerici kesiminin Birleşik Cepheye karşı giriştikleri direniş henüz kırıla-mamıştır. Kendi burjuvazilerinin emperyalist politikalarını destekleyen bu gerici liderlerin savaşa karşı bağımsız proleter birleşik eylemini yürütmeyi reddederek Milletler Cemiyetinin barışı korumak için gerekli her şeyi yapacağı safsatası ile kitleleri uyutmaları proletaryanın savaşa karşı mücadelesini engellemiş ve kapitalist hükümetler üzerindeki baskısını felce uğratmıştır.

Uluslararası proletaryanın barış lehindeki eylem birliğini bozan ve gerici oldukları açıkça ortada olan liderlerin yanı sıra bir de savaşın *kaçınılmaz* ve barışı korumanın *imkansız* olduğu yolunda kaderci görüşleri yayan "Sol" lafazanlar bulunmaktadır. Bunlara göre madem savaşın temel nedeni kapitalizmdir, öyleyse kapitalizm var oldukça savaştan kaçınmak imkansız, barışın korunması için mücadele etmek boşunadır. Bu tür insanlar eğer hilebaz değillerse; en azından son derece dar görüşlü, katı doktriner

(77) Amsterdam Sendikalar Enternasyonali. Reformcu Sendikaların 1919'da kurulan 1945'te kendisini fesheden karşı-devrimci merkezi.

kişilerdir. Bu kişiler çevrelerindeki azgın savaş güçlerini her zaman ve her yerde görüyor, ancak güçlü barışçı unsurların hiç mi farkına varmıyorlar.

Muzaffer proletarya devleti Sovyetler Birliği, gösterdiği tutarlı ve sebatkar barış politikasıyla, bu güçlü unsurlardan biridir. Barış taraftan diğer bir unsur da kapitalist ülkelerin proletaryasıdır. Bunlar, saldırganlara karşı barışı savunan güçlerin en başta gelenleridir. Bütün kapitalist ülkelerdeki köylü kitlesi, bütün emekçi halk kitlesi de barışın sağlanmasından yanadırlar. Faşizmin hakim olduğu ülkelerdeki halkın yanısıra, yöneticilerin saldırganları yeni bir katliama teşvik ettiği ülke halkları da savaşa karşıdırlar.

İngiliz Bağımsız İşçi Partisi'nde olduğu gibi, lafazan doktrinerler savaş ve barış meselesini sadece kapitalist hükümetlere bağlı bir meseleymiş gibi ortaya koyuyorlar. Evet, şayet halk kitleleri hükümetlerinin elinde piyon olsalardı, hükümetlerine rağmen barışın korunması için *savaşmamış* olsalardı, bu doğru olurdu. Fakat bütün mesele şudur: Halk kitlelerini hükümetlerin elindeki kuklalar olarak görmek, temelden hatalıdır. Onlarsız bir savaş sürdürülemez. Kitleler şayet hükümetlerinin savaş planlarına karşı *azimle ve anında,* harekete geçmiş olsalardı kendi hükümetlerini savaştan ve saldırganlara yardım etmekten vazgeçirebilirlerdi. *Bütün mesele, barışı anında sağlamak üzere halkların verdiği mücadeleyi örgütlemek ve bunu, faşist saldırganlara ve onların yardakçılarına karşı her zaman ve her yerde sürekli olarak uygulamaktır.*

Sadece işçi sınıfını, köylüleri, emekçi aydınları ve diğer emekçi halkı içine almakla kalmayan, bütün ezilen ulusları ve bağımsızlıkları saldırganların tehdidi altında bulunan ülkeleri de içine alacak birleşik bir barış cephesinin kurulması gerekmektedir. Tokyo'dan Londra'ya, New York'tan Berlin'e, dünyanın her tarafına uzanan ve Avrupa'da Alman faşizmine, Uzak Doğu'da askeri Japon kliğe karşı ortak eylem

gösterecek böyle bir barış cephesinin kurulması gerekmektedir. Ve şayet bu cephe protestolarla, kararlarla ve bildirilerle yetinmeyip, pratik geçerliği olan kitle eylemleri örgütleyecek olursa güçlü ve yenilmez bir hale gelecektir.

Saldırganlar, alınacak ekonomik ve politik tedbirlerle kesin olarak *hareket edemeyecekleri bir duruma* sokulmalıdırlar. Öyle bir şekilde köşeye sıkıştırılmalıdırlar ki, caniyane planlarını uygula-yamasınlar. Bütün yeryüzü bu tür barış taraftan ve birbirlerine bağlı örgütlerle donatılmalıdır. Böyle güçlü bir uluslararası dayanışma hareketi ve proletaryanın uluslararası ortak politikasının barışı sağlama yolunda bu tür etkili tedbirler alması, saldırganların ellerini kollarını kesin olarak bağlayacaktır.

Her attıkları adımın, milyonlarca insan tarafından ihtiyatla izlendiğini ve diğer halklara karşı girişecekleri her saldırı teşebbüsünün bütün dünya proletaryasının ve emekçi halkının kararlı direnişiyle karşılaşacağını faşist saldırganlara en güçlü şekilde hissettirmek gerekmektedir.

Ancak proletarya, kendi saflarını birleştirerek, böyle bir barış cephesinin örgütleyicisi, itici gücü, belkemiği olabilir. Bu şu anda, bütün uluslararası proletaryanın üzerine düşen *en önemli görevdir.*

- n -

Barışı *istemek* yeterli değildir. Barış için *mücadele etmek* gerekir. Savaşa karşı sadece genel bir propaganda yürütmekle yetinmek, kesin olarak yetersizdir. Savaş aleyhtarı "genel" bir propaganda faaliyeti tek başına, Berlin ve Tokyo'da bulunan fesatçıların alçakça işlerine devam etmelerine hiçbir şekilde engel olamaz. Tam aksine, işçi sınıfının bu tür bir propagandadan başka birşey yapmamasından ziyadesiyle memnun olurlar.

Barışı sağlama yolunda başarılı bir mücadele verebilmek için proletaryanın ve geniş halk kitlelerinin ortak eylemlerini *bu savaş kışkırtıcılarına* ve onların ülke içindeki yardımcı güçlerine karşı yöneltmeleri gerekmektedir. Bu açıdan, her ülkedeki barış mücadelesinin kesin ve doğru bir taktik hareket çizgisine oturtulması ve o ülkedeki Parti ve işçi sınıfı hareketinin ve bu hareketin dahili ve uluslararası durumunun göz önüne alınması çok önemlidir.

Faşizmin iktidarda bulunduğu ülkelerde işçi sınıfı, faşist diktatörlüğe karşı giriştiği mücadelede şovenist demagoji ve savaş hazırlıklarını açığa çıkartmakta ve faşizmin halkı içine sürüklemeye hazırlandığı felaketi defetmek üzere bütün güçleri birleştirmektedir. Almanya, İtalya ve diğer faşist ülkelerdeki proletarya ve halk kitleleri faşist iktidara ve onun askeri saldırılarına karşı mücadele etmekle, sadece kendi kurtuluşları için değil barışın, bütün halkların ve insanlığın yararına bir mücadele de vermiş olacaklardır.

Özellikle doğrudan doğruya bir saldırı tehlikesi altında bulunan ülkelerde, işçi sınıfının uygulayacağı taktiklerde bilhassa önemli olan husus, hükümetin dış politikasına ve ülkenin savunulmasına karşı takınılacak tavırdır. Hükümetin faşist barış düşmanlarına karşı ne gibi bir dış politika güttüğü, bu politikanın kolektif güvenliğe yardımcı olup olmadığı, hükümetin saldırgan faşist ajanları koruyup korumadığı, ordu içinde halk çocuklarına nasıl muamele edildiği, ne gibi bir eğitime tabi tutuldukları, ordu subaylarının hangi unsurlardan meydana geldiği, bu subayların faşist düşmana karşı güvenilir unsurlar mı yoksa faşist gerici unsurlardan mı oldukları, savaş dehşetlerinden ülke halkının nasıl korunacağı, vb. gibi meseleler işçi sınıfı ve bütün emekçi halk için hiç de ilgisiz kalınacak meseleler değildir.

Ülkenin savunulması meselesine karşı ilgisiz bir tavır takınarak bu meselenin hallini burjuva

hükümetinin eline bırakmak, barışı savunma davasına hiç bir şekilde yardımcı olmayacaktır. Burjuvazinin hakim kesiminin şimdiye kadar bu meseleye daima kendi tekelindeymiş gibi bakmış olması, bunu kutsal bir hakkıymış gibi düşünmüş olması bir rastlantı eseri değildir. Burjuvazinin elindeki bu tekel derhal ve kesin olarak yıkılmalıdır.

Proletarya, bu meselelerle ilgili olarak, bağımsız bir politika gütmeli, burjuvazinin bu meseleler üzerinde aldığı kararlarda söz sahibi olmalıdır. Bunun aksi düşünülemez. Proletarya partisi, kendi siyasi görüş ve isteklerini öne sürerek, dış politika ve ulusal savunma meseleleri üzerinde etkin olarak söz sahibi olmalıdır.

Halkın ve ülkenin faşist esarete karşı savunulmasının en çok taraftarları olan işçi sınıfı, ülkenin savunulması meselesi ile işçi ve köylülerin demokratik haklarının genişletilmesi ve hayati çıkarlarının korunması meselelerini sıkıca birleştirmelidir. Ve bunu yapabilmek için de, halkın faşist saldırıya karşı savunma kapasitesinin ancak rejimin ve ordunun de-mokratlaştırılması, ordunun faşist ve gerici unsurlardan temizlenmesi ile güçlendirilebileceği gerçeğinden hareket etmelidir.

İşçi sınıfı temsilcileri, her somut durumda bu gibi önerileri destekleyecek ve ulusal savunma meselesine halk kitlelerinin hükümetin dış politikası üzerine baskı yapabilmesini sağlamak üzere bu tip tedbirlerin uygulanması için gayret göstererek; ve aynı zamanda burjuva hükümetlerin faşist saldırganlara teslim olmalarını ve halkın bağımsızlığına ve özgürlüğüne ihanet etmelerini önleyecek bütün tedbirleri destekleyecektir.

Sovyetler Birliği'nde görüldüğü gibi doğrudan doğruya faşist saldırganlar tarafından başlatılacak bir savaş halinde Komünistler, ülkenin ve bağımsızlığın ancak proletarya tarafından güvenilir bir şekilde savunulabileceğini öne sürerek, bir *Halk Cephesi Hükümeti* kurulmasına çalışacaklardır.

Böyle bir hükümet, ülke içindeki faşizme ve gerici unsurlara, barış düşmanı ajanlara ve yardakçılarına karşı kesin tedbirleri alarak ve ülkenin savunulması İçin örgütlü kitleler üzerinde kontrol sağlayacak faşist saldırganlara karşı halkın savunma kapasitesinin genişletilmesine yardımcı olacaktır.

Bugün için iktidar ülkenin gerçekten savunulacağını hiçbir şekilde garanti edemeyen ve devlet ordusunu emekçi halka karşı kullanan burjuva hükümetinin elinde olduğundan, işçi sınıfı partisi bu hükümetlerin aldıkları savunma tedbirlerinden ötürü hiçbir sorumluluk kabul edemez ve dolayısıyla hükümetin savaş politikasına ve askeri bütçesine bütünüyle karşı çıkar. Fakat bu, bazı hallerde sebep göstererek, faşist saldırganların hücumlarını önleyecek bazı gerekli savunma tedbirleri (örneğin, sınırların istihkamı) lehine, savaşın dehşetlerine karşı halkın savunulması yararına alman tedbirler (gaz sığınakları ve maskeler; Kızıl Haç işleri; vb.) lehine konuşulmaması ve oy kullanılmaması demek değildir.

îşçi sınıfının savaş ve barış gibi hayati meselelere bağımsız *ve etkin,* olarak katılmadığı zamanlar artık çok gerilerde kalmıştır. Reformcularla Komünistlerin, işçi sınıfı hareketinin gerici liderleri ile devrimci liderlerinin arasındaki fark, hiçbir zaman için bir tarafın barış ve savaş meselelerinde söz sahibi olması öbür tarafın ise bu meselelere uzak kalması demek değildir. Hayır! İki taraf arasındaki fark, diğer meselelerde de olduğu gibi, reformcuların kapitalist çıkarlarını, devrimcilerin ise bütün emekçi halk çıkarlarını savunuyor olmalarıdır.

Komünist Enternasyonal'in Yedinci Kongresinin genel taktik yöntemlerinin belirli bir meseleye uygulanması olan ve her kalıba girebilen bu Bolşevik taktikler, bugünkü uluslararası durumun, özellikle faşist saldırganların varlığının, doğal olarak gerekli kıldığı taktiklerdir.

Çeşitli "Sol" safsatacıların bu taktiklere karşı

çıkmaları, taviz vermez devrimci pozlarına girmeleri gerçekten gülünçtür. Eğer onlara inanılacak olursa, *bütün* hükümetler saldırgandır. Bu kişiler, hatta 1914-1918 Emperyalist savaş sırasında "hücuma uğradık ve kendimizi savunuyoruz" diyen sosyal şovenistlere karşı haklı olarak karşı çıkan Lenin'in sözlerini dahi tekrarlamaktadırlar. Ancak, o sıralarda dünya her iki tarafın da bir dünya hegamonyası kurmaya çalıştığı ve bir emperyalist savaşa hazırlandığı ve kışkırttığı iki askeri -emperyalist koalisyona bölünmüştü. Ve o zamanlar dünyada ne proletaryanın iktidarı ele geçirdiği, ne de faşist diktatörlüğün hakim olduğu ülkeler vardı.

Fakat şimdi durum farklıdır. Bugün artık, barışı koruyacak bir proletarya devleti; belirli faşist saldırganlar; doğrudan doğruya bu faşist saldırganların hücumuna uğrayarak devletlerini ve ulusal bağımsızlıklarını kaybetme tehlikesi altında bulunan birtakım ülkeler barışın sağlanmasından şimdilik çıkarları olan diğer kapitalist devletler mevcuttur. Öyleyse, bütün ülkeleri saldırgan olarak nitelemek tamamen yanlıştır. Sadece esas saldırganları gizlemekten çıkarları olan kimseler gerçekleri bu şekilde tahrif edebilirler.

-m-

Zamanımızdaki barış kötü bir barıştır. Ancak kötü dahi olsa, herhalde savaştan daha iyidir. Her aklı başında barış taraftan, Milletler Cemiyeti barışı sağlamaya yardımcı olacak, -özellikle zorlayıcı tedbirler de dahil olmak üzere aldığı- her tedbirin desteklenmesi gerektiğini derhal kavrayacaktır. Milletler Cemiyeti tarafından konulan zorlayıcı tedbirler, saldırganlara karşı etkili araçlar haline getirilebilirler.

Şayet Milletler Cemiyetince konan zorlayıcı tedbirler İtalya'nın Habeşistan'a karşı savaşmaya devam

etmesini engelleyemediyse, kabahat tedbirlerde değil, bu zorlayıcı tedbirlerin uygulanmasını engelleyen güçlerde aranmalıdır.

Ve şayet bugün, Alman faşizmi bütün dünya halklarına meydan okuyabiliyorsa, bunun sebebi tamamen Alman faşizminin bu meydan okumasından ötürü cezalandırılmayacağını düşünmesi, konan zorlayıcı tedbirlerin Japonya'ya uygulanmamış olması, İtalya'ya karşı konan zorlayıcı tedbirlerin kapitalist devletler tarafından engellenmiş olması ve son olarak, ordularını Fransa ve Belçika sınırlarına sevk ettiği sırada Hitler'in, kendisine karşı konan tahditlerin İngiliz burjuvazisi tarafından engelleneceğinden peşinen emin olabilmesidir.

Zorlayıcı tedbirlerin uygulanması sonucu savaş tehlikesinin artacağından ve bunun bir savaşa yol açacağından söz edilmektedir. Bu doğru değildir. Tam tersine: *Saldırganların dokunulmazlığıdır,* savaş tehlikesini artıran. Faşist saldırganlara karşı konan ekonomik ve mali nitelikteki tahditler (kredilerin tamamen reddedilmesi, ticaret ve hammadde arzının kesilmesi) ne kadar azimle uygulanacak olursa Alman faşizminin de bir savaş başlatma eğilimi o kadar az olacaktır, zira bir savaşa girmenin tehlikeleri o nisbette artmış olacaktır.

Milletler Cemiyeti gösterdiği kararsızlıklardan, hareketsizliklerden ve tutarsızlıklardan ötürü amansızca eleştirilmelidir. İşçi sınıfı, emperyalist ülke hükümetlerine karşı kendi şahsi çıkarları uğruna saldırgana yardım eden, barışı koruyacak tedbirleri kıran ve küçük ulusların çıkarlarını büyük emperyalist güçlerin çıkarlarına feda eden Milletler Cemiyetinin üyelerine karşı kesin bir mücadeleye girişmelidir. Fakat, bu Milletler Cemiyetine karşı, genel olarak olumsuz bir tavır takınmamız gerektiği anlamına gelmez. Milletler Cemiyetine karşı olumsuz bir tavır takınıp saldırganların ekmeğine yağ sürmekten proletaryanın ne çıkarı olabilir ki? Savaşın baş kışkırtıcıları Almanya ve Japonya Mil-

letler Cemiyetinden temizlenmiştir. Bütün uluslararası ağırlığını barıştan ve kolektif savunmadan yana koyan Sovyetler Birliği de Milletler Cemiyeti içinde yer almaktadır. Ayrıca Milletler Cemiyeti içinde, faşist saldırganlara diğer halklara hücum etme imkanı vermek istemeyen daha başka devletler de bulunmaktadır. Geçmişteki Milletler Cemiyeti ile bugünkü Milletler Cemiyetini birbirinden ayırt edemeyenler Cemiyetin farklı üyelerine karşı farklı yaklaşımlarda bulunamayanlar, barışın korunmasında gerekli tedbirlerin alınması için Milletler Cemiyeti ve bazı kapitalist hükümetler üzerinde kitle baskısı kurmayı reddedenler devrimci veya proletarya politikacısı değil, sadece gevezedirler.

İşçi sınıfı. Milletler Cemiyeti ve diğer bazı devletlerin gerçek barışın sağlanmasına yönelmiş tedbirlerini (saldırmazlık paktları, saldırganlara karşı karşılıklı yardımlaşma paktları, kolektif güvenlik paktları, mali ve ekonomik tahditler desteklemelidir.) Ve sadece bu tedbirleri desteklemekle yetinmeyip, güçlü bir anti-savaş kitle hareketiyle Milletler Cemiyetini ve bazı kapitalist devlet hükümetlerini barışın sağlanmasında ciddi birtakım adımlar atmaya zorlamalıdır.

Milletler Cemiyetinin ve bazı ülkelerin (İngiltere, Fransa, Belçika, vb.) faşist saldırganların isteklerine sürekli olarak boyun eğme politikalarının barışın sağlanmasına yardımcı olabileceği doğru değildir. İşçiler, Almanya'da faşizmin iktidara gelmesine neden olan yegane şeyin faşizme karşı taviz ve teslim politikası olduğunu unutmamışlardır. Askeri faşizmin uluslararası saldırıları rahatça yapabilmesine neden, buna benzer taviz ve teslim politikası olduğunu unutmamışlardır. Askeri faşizmin uluslararası saldırıları rahatça yapabilmesine neden, buna benzer taviz politikalarıdır.

Gerici Sosyal Demokrat liderlerin şu sıra yaptıkları gibi, hammadde kaynaklarının, kolonilerin ve mandalaştırılmış bölgelerin yeni baştan

bölüştürülmesi meselesinin ortaya atılmasının barışı sağlamaya yardımcı olacağı iddiası da doğru değildir. Bunlar aslında, kitlelerin dikkatini saldırganlara karşı girişilecek somut bir mücadeleden başka konulara saptırmak amacıyla yapılmaktadır. Bu iddiaların altında, aynı zamanda, kolonileri Alman faşizmine Verme arzuları da yatmaktadır ki bu, Alman faşizminin askeri durumunu, zorunlu olarak daha da güçlendirecektir. Proletaryanın işi, koloni ve mandaların emperyalistler arasında şu veya bu şekilde bölüşülmesini savunmak değildir. Proletaryanın işi, koloni ve halklarının çıkarlarını savunmak, emperyalist boyunduruğundan kurtulmak için verdikleri mücadeleyi desteklemektir.

-IV-

Faşist kundakçıların saldırılarına karşı Milletler Cemiyetinden ve burjuva hükümetlerinden etkili tedbirler almalarını isterken, barışın gerçekleşmesinde *temel ve karar verici başlıca unsurun bağımsız kitle eylemleri* olduğunu proletarya bir an dahi gözden kaçırmamalıdır.

Hiç şüphe yoktur ki, şayet uluslararası proletarya, kendi kitle örgütleri ve özellikle sendikalarıyla birlikte harekete geçip grev veya diğer yollarla İtalya'ya giden, yahut İtalya'dan gelen tek bir gemiyi yahut treni engellemiş olsaydı, İtalyan faşizmi, Habeş halkına karşı giriştiği talan hareketini şimdiye kadar çoktan durdurmak zorunda kalmış olacaktı.

Fakat askeri faşizme karşı böyle bir mücadele yürütebilecek kadar güçlü ve geniş bir Halk Cephe-si'nin kurulabilmesi için, herşeyden önce *proletaryanın kendi içinde eylem birliğini* sağlaması gerekir. Fransız ve İspanyol proletaryasının güçlü bir Anti-Faşist Halk Cephesi meydana getirebilmesi, tama-miyle işçi sınıfı eylem birliğinin kurulabilmesiyle mümkün oldu.

İç çelişkiler yüzünden dağılan İşçi ve Sosyalist Enternasyonali ile Uluslararası (Amsterdam) Sendikalar Federasyonunun Londra Konferansı, gerici kanadın baskı yapmasıyla, ulusal ve uluslararası çapta bir proletarya eylem birliği kurma meselesini görüşmekten kaçındı. Bu konferansta işçi kitlelere bağımsız eylem çağrısında bulunulmayarak, bütünüyle Milletler Cemiyetine dayanma kararı alınmakla yeti-nildi. Japon saldırısına uğrayan Çin halkının savunulmasından yana çıkılmadı. Alman faşizminin saldırgan politikasını savunan ve bunu "barışı sağlama" gibi sözlerle maskeleyen İşçi Partisi ve Sosyal Demokrat Partisi liderleri en hafif şekilde olsa dahi, suçlanmadı.

Fakat, Sosyalist Enternasyonali ile Uluslararası Sendikalar Federasyonu safları arasında işçi sınıfı Birleşik Cephesi lehine bir hareket, son zamanlarda hızla gelişmektedir. Bütün uluslararası proletaryanın temel çıkarları, bu hareketin galip gelmesini ve Birleşik Cephe muhaliflerinin gösterdikleri direnişin kırılmasını gerektirmektedir.

Faşizm, çeşitli ülkelerdeki işçi sınıfı parti ve örgütleri içindeki çatışmalardan yararlanarak saldırıya geçmiştir. Bu, *işçi sınıfının, barışı sağlayabilmesi için tek bir uluslararası politika* gütmesini zorunlu kılmaktadır.

Proletaryanın güdeceği bu ortak politika özet olarak şu temeller üzerine oturtulabilir:

1. Geniş emekçi halk kitlelerinin çıkarlarının savunulabilmesi için uluslararası proletarya da yanışması onarılmalı ve güçlendirilmelidir. Ayrıca, her ülkenin Sosyal Demokrat Partisi kendi burjuva zisinin emperyalist emellerinden kesin olarak kop-malıdır.

2. Halklar arasındaki barış koruyuculuğunu hiç yılmadan sürdüren ve bir proletarya devleti olan Sov yetler Birliği'nin barışçı politikasını emperyalist dev letlerin politikasına benzetmek ve barışın dayanağı olan Kızılordu'yu emperyalist devletlerin orduları ile

bir tutma konusunda yapılan ve savaş kun-dakçılıklannm ekmeğine yağ süren girişimlere karşı kesin bir mücadele yürütülmelidir.

3. Faşist saldırganlara indirilecek darbeler belir li bir amaçla ve toplu halde indirilmeli, saldırganlara karşı takınılan tavır, bu saldırganların kurbanlarına karşı takınılan tavırdan farklı olmalı, faşist ülkelerle faşist olmayan ülkeler arasındaki farkı örtbas etme teşebbüsleri açığa çıkarılmalıdır.

4. Proletarya, ne kapitalist devletlere ne de Mil letler Cemiyetine bağlı olmayan bağımsız işçi sınıfı hareketinin. Milletler Cemiyetindeki emperyalist hükümetlerin perde arkası oyunlarına gelmeden, bağımsız bir mücadele vermesini sağlamalıdır.

Bugünkü şartlar altında *barış* için verilen mücadele, *faşizme karşı verilen bir mücadeledir* ve bu mücadele özünde *devrimcidir.*

Faşizm için en büyük tehlike barısın sağlanmasıdır. Çünkü barış, dahili güçlükleri artırarak burjuvazinin faşist diktatörlüğünü zayıflatacak, proletarya güçlerinin ve devrimci güçlerin büyümesine yol açacak, işçi sınıfı hareketi saflarındaki ayrılıkların kaldırılmasına yardımcı olacak, kapitalist sistemin temellerini sarsacak ve sosyalizmin zafere ulaşmasını hızlandıracaktır.

"Savaş ansızın patlayabilir. Şimdi savaşlar ilan edilmiyor; savaşlara başlanıyor." (Stalin). Bu da herşeyden önce komünistlerin savaş tehlikesinin ölçüsünü ve niteliğini, bu tehlikenin önlenmesini sağlayan yol ve araçları açıkça kavramalarını gerektirmektedir.

***

Şimdi uluslararası proletaryanın savaş kun-dakçüarına karşı hareket birliği kurulmasına doğru atılacak kesin adımı, ayrı ayrı her ülkenin Komünist Partisi'nin toplumsal ve politik hayatın bütün alanlarında barışı koruma yolunda çok yoğun, kararlı ve

geniş bir kampanya yürütmesidir. Komünistler bu kampanyayı, ortaklaşa hareket için Sosyal-Demokrat Partinin yönetim kurulu ile uzlaşmalar yapıncaya kadar ertelemeksizin yürütmektedir; ancak bu kampanyayı kesinlikle, Komünist Partisi ile Sosyal-Demokrat Partisi arasında eylem birliği kurulması için yapılan mücadelenin havası içinde yürütmektedirler. Komünistler, gerici sosyal-demokrat liderlerin Birleşik Cepheye karşı gösterdikleri direncin kırılması ve Komünist işçilerle Sosyal-Demokrat işçilerin ortak düşmana karşı ortaklaşa yürüttükleri mücadele bağlarının her bakımdan güçlendirilmesi yolunda olanca çabayı harcamaktadırlar.

Böylece kampanya, Komünist işçilerle Sosyal-demokrat işçilerin birbirlerine yakınlaşmalarına yardım etmekle, bütün proletarya güçlerinin ulusal çapta olmaktan başka uluslararası çapta da aktifleşmesine ve birleşmesine yardım edecektir. Bu şehir ve köy emekçi halkının diğer tabakalarının küçük-burjuva, köylü ve aydın kitlelerinin, tüm barış yanlılarının harekete çekilmesine çok etkili bir şekilde yardım edecektir. Bütün bunlar, uluslararası proletaryanın, bütün emekçi halkın, bütün halkların barışı koruma hedefini güden sarsılmaz mücadele cephesinin kurulmasını hızlandıracaktır.

Barış *için mücadele* aynı *zamanda, faşizme karşı bir mücadele, kapitalizme karşı bir mücadele, bütün dünyada sosyalizmin zaferi için bir mücadeledir.*

1 Mayıs 1936

BÖLÜM: XXIV

FAŞİZME VE SAVAŞA KARŞI HALK CEPHESİ

- I -

Komünist Enternasyonal Yedinci Kongresinde ilan edilen, faşizme ve savaşa karşı Halk Cephesi politikası, bütün ülkelerin emekçi halkı arasında güçlü yankılar uyandırdı. Bu politikanın Fransa ve İspan-ya'daki uygulamaları, Halk Cephesinin *gerçekten olurluğunu* kanıtladı ve halk arasında benimsenmesini pekiştirdi.

Bugün dünyada, halk cephesi görüşünün, demokrasi ve özgürlükten yana olanlar arasında, barıştan yana olanlar arasında giderek yeni taraftarlar bulmadığı hiçbir ülke yoktur. Serüvenci politikası, Çin topraklarım ele geçirmesi ve Sovyetler Birliği sınırındaki provokasyon hareketleriyle Japon halkını büyük felaketlere sürükleyen faşist-feodal militarizmin egemen olduğu -burjuva demokratik devrimin tamamlanmadığı-, Japonya'da bile. Halk Cephesi kurulması eğilimi güç kazanmaktadır. Bu eğilim, tekelci sermayenin yönetiminde olan ve tutucu iç ve dış politikalarıyla demokrasi ve barışı toprağa gömmek üzere bulunan Liberal ve Muhafazakar Partilerin geleneksel olarak ulusun zenginliklerini yönettikleri Büyük Britanya gibi burjuva demokrasi-

sinin klasik ülkeleri diye tanınan yerlerde de güçlenmektedir.

Halk Cephesi politikasının büyük tarihi önemi, doğruluğu, yerinde ve zamanında oluşu, proletaryanın, demokrasi ve barışın düşmanları tarafından, faşist savaş kışkırtıcıları tarafından, kısacası uluslararası gerici güçler tarafından, proletaryaya yöneltilen tutumdan doğdu. Kapitalist devletlerin hükümetleri, burjuva partileri, devlet adamları ve politikacıları, burjuva basını, Yedinci Kongremizde aldığımız kararlardan büyük paniğe kapıldılar. Bütün ülkelerin gericileri, Komünist Enternasyonale ve halk cephesinden yana olanlara karşı eşi görülmemiş bir iftira ve kışkırtma kampanyasına giriştiler. Faşist Almanya, Komünist Enternasyonal ve Halk Cephesi politikasına karşı uluslararası propaganda yapmak amacıyla "anti-komintern" adında özel bir örgüt kuracak kadar işi ileriye götürdü. Nu-renberg'deki Nasyonal Sosyalist Kongresinde, Hitler, Goebbels ve Rosenberg, faşist diktatörlüklerini tehdit eden halk cephesi tehlikesine ve genel olarak demokrasiye karşı amansız bir söz bombardımanına girdiler. Saldırılarına bugün Fransa ve İspanya'da kurulmuş olan Halk Cephelerini hedef aldılar ve bunu yapmakla da Almanya'da oluşmakta olan halk cephesinden duydukları korku ve paniği ortaya koymuş oldular. Roma'da Papa ve Papanın çeşitli ülkelerdeki piskoposları, papalıklarını "korkunç Bolşevik tehlikesinden" -yani Halk Cephesinden- korumak için vaazlar verdiler. Halk Cephesi sorunu kapitalist basının sayfalarından bir türlü eksilmemekte ve yorumların başlıca konusunu oluşturmaktadır.

Sınıfsal düşmanımız, halk cephesinin, bütün anti-faşist güçlerin birleşmesinin kendisi için ne büyük tehlike olacağını çok çabuk sezinledi. Proletarya bölünmüş olarak kaldığı, köy ve kentte öteki emekçi tabakalarından kopuk olduğu, ülkesindeki öteki demokratik güçlerle karşılıklı ilişkiler ve iş birliği kuramadığı sürece, bir avuç para babası ile

endüstri ağası, yani faşist burjuvazi, emek hareketini ezmekte, ulusun değişik tabakalarını tek tek ele alarak susturmakta ve demokrasiyi yok etmekte -İtalya, Almanya ve Avusturya'da örneklendiği gibi- büyük güçlüklerle karşılaşmayacaktır. Faşistler ünlü "böl ve yönet" ilkesini uygulamakta başarı göstermişlerdir.

Ama birbirinden kopuk olan proleter bölükleri Komünistlerin insiyatifiyle ortak düşmana karşı mücadelede el ele tutuşmaya başlayınca; birleşik işçi sınıfı köylülerle, küçük burjuvaziyle ve bütün demokratlarla ortak harekete geçip halk cephesi programına dayanarak eyleme girerse, faşist burjuvazinin saldırısı, geçit vermez barikatlara çarpar. Şimdi, faşizme karşı direnecek, faşizmin burjuva demokrasisinin bulunduğu ülkelerde iktidara gelmesini engelleyecek ve faşizmin iktidara gelmiş olduğu yerlerdeki barbarca egemenliğini yıkacak bir güç doğmaktadır.

Fransa ve İspanya örneklerinden görüleceği gibi, halk cephesinin oluşumu, proletarya ile faşist burjuvazi arasındaki dengenin, milyonlarca emekçi halkın lehine bozulmasında bir dönüm noktasıdır. Halk cephesi, küçük burjuvaziye, köylülere ve demokrat aydınlara, sadece büyük iş çevrelerinin baskı ve egemenliğine karşı çıkmak değil, aynı zamanda ulusal ve uluslararası planda işçi sınıfıyla militan işbirliği yaparak kendi çıkar ve haklarını korumak için faşist burjuvaziye karşı ayaklanmak fırsatını da vermektedir. Kendilerini faşizmin ökçesi altına düşmeye mahkum gören küçük burjuva tabakasının umutsuz saydığı bir durumdan kurtuluş yolunu halk cephesi göstermektedir. Halk cephesi, işçi sınıfının, burjuvazi tarafından sürüklendiği siyasal kopukluktan kurtulmasına yardımcı olmakta; proletaryanın tarihi görevini yerine getirmesi, yani bir avuç para babasına, büyük kapitalistlere ve toprak ağalarına karşı mücadelenin başına geçmesi, tamamlanmamış demokratik devrimlerin ve bütün ilerleme ve kültür hareketlerinin öncülüğünü yapması için gerekli koşulları yaratmaktadır. Böylelikle sömürülenlerle

sömürenler arasındaki mücadele, çok daha yaygın ve güçlü bir biçim almaktadır.

İşçi sınıfı safları içinde birlik olmayışı, proletarya ile ulusun öteki kesimlerinin ortak eyleme gire-meyişi, faşizmin iktidar yolunu hazırlarken; proletarya saflarında birlik olması ve halk cephesinin kurulması da faşizme karşı demokrasinin zaferini sağlar, dünyayı faşist savaş kışkırtıcılarından korur ve uzun vadede emeğin sermaye karşısındaki zaferini hazırlar.

"Sol'daki zeki olmayan, birtakım ateşli eleştiricilerin. Komünist Enternasyonalin Yedinci Kongresiyle ilgili olarak ileri sürdükleri gibi. halk cephesi politikasının karşısına sınıf mücadelesi ilkeleriyle karşı çıkmak tutumundan daha büyük bir siyasi budalalık düşünmek zordur. Sık sık gördüğümüz Sosyal Demokratların burjuvaziyle işbirliği politikasından beklediklerini bulamayan bazı "sol" Sosyalistler, reformist görüşten uzaklaşırken bir başka aşırı uca sürüklenmekte ve bağnazlık ile aşırı sol sapmaların kurbanı olmaktadırlar. Bunlar, yanlış bir yorumla halk cephesi politikası ile burjuvaziyle işbirliği politikasını özdeş görmekte ve proletaryanın "katıksız sınıfsal politikası" çıkışında bulunarak, küçük burjuvaziden, köylülerden ve aydınlardan oluşan demokrat tabaka ile işçi sınıfı arasındaki ortak anti-faşist mücadeleyi, sınıf mücadelesinin teslim olması biçiminde tanımlamaktadırlar. Bu, halk cephesi politikası ile burjuvazi işbirlikçiliği politikasının özdeşliğini kanıtlamaz, ama yine de dürüst sol Sosyalistlere, halk cephesi politikasının sınıfsal anlamını anlatmak ve onların faşizmin ve genel olarak gericiliğin oyununa gelmelerinden başka birşeye yaramayan siyasi görüşten kurtulmalarına yardımcı olmak gerekir.

-II-

Komünist Enternasyonal Yedinci Kongresinde

belirtilmiş olduğu gibi değişik ülkelerde kurulacak halk cepheleri, o ülkenin tarihi, toplumsal ve siyasal özelliklerine ve içinde bulunulan somut duruma bağlı olarak ayrı ayrı oluşturulacaktır. Halk cephesi biçim ve oluşumunu, eleştirisiz bir sınırlamaya sokmak ve bir ülkeden ötekine aynı biçimde transfer etmek, halk cephesinin kurulmasını, gelişmesini ve güçlenmesini aksatmaktan başka şeye yaramayacaktır.

Ne var ki, deneylerin kanıtladığı gibi, kapitalist ülkelerin çoğu için aşağıdaki koşullar eşit derecede geçerlidir:

Bir- Halk cephesinin kurulması, ancak faşizme karşı eylemli mücadele sürecinde olanak kazanır.

İki- İşçi sınıfı ile ne kadar kısa sürede yekvücud olur ve kararlı mücadeleye girerse, işçi sınıfı örgütleri ve öncelikle kitlesel sendikalar. Komünist ve Sosyal Demokrat Partileri faşizme karşı mücadelede ne kadar çabuk güç birliğine yönelirlerse, halk cephesi o kadar çabuk gerçekleşir, yayılır, güçlenir.

Üç- Halk cephesi, emekçi halkın çıkarlarını savunmak adına, faşizme ve faşist savaş kışkırtıcılarına karşı demokrasi ve barışı korumak adına programını gerçekleştirdiği oranda yayılacak ve güçlenecektir.

Dört- Halk cephesinin başarısı tamamen saflarındaki birliğe, kitlelerin politik ve örgütsel eğitimine, faşizmin genel saldırısını beklemeksizin en ufak hareketine karşı koymaya hazır örgütlerin yetiştirilmesine bağlıdır.

İspanyol halkı ile faşist isyancılar arasında mücadele verilirken, başta Fransa, Belçika ve Çekoslavakya olmak üzere bütün kapitalist ülkelerde faşizm baş kaldırırken, işçi sınıfına düşen en büyük ödev, ulusal ve uluslararası ölçüde eylem birliğini gerçekleştirecek halk cephesinin kurulmasını ve güçlenmesini hızlandırmaktır. Kendi ülkelerindeki koşullardan hareketle, işçi sınıfının tarihi görevini yerine getirmesine yardımcı olmak için ellerinden geleni yapmak Komünistlerin görevidir.

Bugünkü durumun, uluslararası proetaryaya yüklediği güncel görevleri sıralayacak olursak, şunları görürüz:

- *Faşist isyancıları ezmek için var güçle İspanyol halkına yardım etmek,*
- *Fransa'daki halk cephesinin dağılmasına veya itibarını kaybetmesine fırsat vermemek,*
- *Faşizme ve savaşa karşı dünya çapında bir halk cephesinin kurulmasını hızlandırmak.*

Bu görevler birbirleriyle yakından bağlantılıdır. Yine de şu an için önemli ve ivedi olan iş, İspanyol halkının faşizmi yenmesine yardımcı olabilmek için uluslararası bir kampanya düzenlemektir.

İspanya'daki olayların ayrı bir önemi vardır; çünkü bu olaylar faşizme karşı mücadelede proletaryanın güçbirliğinin, halk cephesinin ne kadar önemli ve güçlü olduğunu kanıtlamış durumdadır. Bugün herkes anlıyor ki, İspanya'da Komünist, Sosyalist ve Anarşist işçiler eylem birliğine girmemiş ve İspanyol halkı Komünistlerden sol Cumhuriyetçilere kadar uzanan geniş bir cephe kurmamış olsaydı, faşist generaller çoktan diktatörlüklerini ilan etmiş olurlardı. Bu generaller, işçilerin, emekçi halkın ve İspanya'nın dört köşesindeki demokratik unsurların çoktan kanma girmiş, ülkeyi ortaçağdan kalma gericilik ve engizisyon çılgınlıklarına batırmış olurlardı. İspanya'yı Alman ve İtalyan faşistlerinin keyfine göre yönetir, en önemli Akdeniz stratejik noktalarını onların emrine verir ve İspanya'yı Alman ve İtalyan faşizminin askeri cinayet planlarının uygulanacağı bir köprübaşı durumuna getirirlerdi.

Oysa İspanya'daki faşist isyancılar ile onların Berlin ve Roma'daki kışkırtıcıları, yollarını kesen büyük dirençle karşılaştılar. *Halk cephesinin, silahlı direnişine* tosladılar. Bugün İspanyol halkı, yiğitçe savaşıyla faşizme karşı demokrasinin nasıl savunulacağını örneklemektedir. Kendi ülkelerinin faşist barbarlığının pençesine düşmesini istemeyen herkes, İspanyol halkının zaferini istemektedir. Onların za-

feri uluslararası demokrasinin zaferi olacaktır; faşist gericiliğe karşı ilericiliğin ve kültürün zaferi olacaktır; savaş kışkırtıcılarına karşı barış cephesinin zaferi olacaktır. Onların Fransa'daki halk cephesini güçlendirecek ve bütün ülkelerde faşizme ağır darbe indirecektir.

-III-

Son gelişmeler ve özellikle İspanya'daki'durumdan alınacak ders kesinlikle göstermektedir ki, faşist saldırıya karşı, silahlı mücadele dahil bütün olanaklardan yararlanarak demokrasiyi savunmanın zamanı gelmiştir. Bütün işçiler ve emekçi halkı faşist köleliğe ve gaddarlığa tutsak düşürmek istemeyenler bu gerçeği kavramalıdır.

Demokrasiye ve barışa bağlı olanların genel olarak silahlı mücadele hayranları durumuna gelmeleri diye bir sorun yoktur; ama faşizmin her ülkede demokratik rejimine karşı iç savaş kıvılcımlarını tutuşturduğu, her toprağa yokluk ve ölüm tohumu ektiği ve halkı silaha sarılarak canlarını, özgürlüklerini, bağımsızlıklarını savunmak zorunda bıraktığı bir gerçektir.

Bugünkü temel sorun uzak bir gelecekteki faşizm tehlikesi değildir. Faşizmin Almanya ve İtalya gibi büyük ülkelerde terörist bir diktatörlük kurmuş olması ve aynı şeyi İspanya'da da gerçekleştirmeye çalışması, faşizmin günbegün işçi hareketini ezmeye, öteki ülkelerdeki demokrasiyi yok etmeye ve emperyalist bir dünya savaşı çıkarmaya hazırlandığını ortaya koymaktadır.

İspanyol halkına açılan savaşın rastgele kendi başına bir olay olduğu sanılmamalıdır. Hayır, hiç de değil. Bu savaş, faşizmin dünya arenasındaki saldırgan eylemler zincirinin sadece bir halkasıdır. Faşizmin İspanyol halkına açtığı savaşın son savaş olduğu gibi bir hayale kapılmamalıyız. Faşizm, Fransa'da, Belçika'da, Çekoslavakya'da, Büyük Britan-

ya'da, İsviçre'de, İskandinav ülkelerinde ve öteki ülkelerde demokrasiye darbeler indirmeye hazırlanmaktadır. Yine faşizm, gerek İspanya'nın içindeki, gerek dışındaki faşist ayaklanmalar ve hükümet darbeleri hazırlamakta ve bunları gerçekleştirmek için en uygun zamanı kollamaktadırlar. Yeni bir emperyalist savaş çıkarmak, yabancı toprakları ele geçirmek, yabancı halkları kendi egemenliği altına almak, finans kapitalin en gerici unsurlarının egemenliğini güvence altına almak ve Sovyetler Birliği'ne karşı bir saldırıya geçebilmek için işçi hareketini ezmek ve Avrupa demokrasisini yok etmek, faşizm için hava ve su kadar hayati, hava ve su kadar vazgeçilmezdir.

Demokrasiye bağlı olanlar hiçbir zaman unutmamalıdırlar ki, Avrupa'daki anti-faşist demokrasinin geleceği, işçi sınıfının geleceği ile, halk cephesinin kurulmasıyla sıkı sıkıya bağlantılıdır. Demokrasi, işçi sınıfı ve geniş kitleler tarafından desteklenmedikçe ve faşizme karşı kendini var gücüyle savunmaya hazır olmadıkça, faşizmin darbeleri altında yok olmaya mahkumdur.

Gerek ulusal, gerek uluslararası ölçüde, faşizmin karşısında geri çekilme politikası, faşizmin ekmeğine yağ sürmekte, insanlara yokluk, demokrasiye ölüm taşımaktadır. Bu politika, gerek ülke içinde faşizmin karşısında gerileyenler, gerekse dünya arenasında faşizmin önünden çekilen ülkeler için aynı ölçüde zararlıdır.

Faşist saldırılarına karşı koymadan taviz verdikçe, onlar o oranda saldırgan olacaklardır. Faşistler denenmiş yöntemleriyle, yani provokasyonla harekete geçerler. Almanya'da Reichstag'ı yaktılar ve bunu Komünistler yaptı diye büyük yaygara kopardılar. İspanya'da parlamenter rejime karşı, yasal cumhuriyet hükümetine karşı bir ayaklanma mizanseni düzenlediler. Şimdi de iç savaştan halk cephesinin sorumlu olduğunu söylüyorlar. Faşistler, yüreksiz liberalleri ve pelte gibi her kalıba uyabilen demokrat -

ları korkutuyorlar. Kazançları elden gidecek diye titreyen demokrat iş adamlan, bol gelirli işlere kurulmuş, çeşitli liberal ve demokrat parti liderleri, bakanlar, politikacılar ve Sosyalist Enternasyonal ile Ams-terdam Enternasyonalinden belirli birkaç kişi bu tehditlerden ürküyor ve faşizmin hoşuna gitmek için çeşitli yollar arıyorlar. Peter'i soymadan, Paul'ü de doyurmak olanağı varken, kitleleri "orta yol" politikası izlemenin olabilirliğine inandırmaya çalışıyorlar. Oysa faşist aç kurtları tavizlerle doyura-mazsınız, onları böyle bir politikayla durduramazsınız. Bu politika güçlerin seferberlikten uzaklaştırılması ve emekçi kitlelerin iradesinin engellenmesi demek olur.

Bu noktada da İspanya'daki olaylar çarpıcı bir örnektir. Faşistler yakın geçmişteki suçlarından yakalarını kolaylıkla kurtardıkları için İspanya'da askeri harekâta girişmeye karar verdiler. Burjuva demokratik ülkelerin ve Cemiyeti Akvam'ın, Almanya'da zorunlu askerlik hizmeti konulmasına, Rhine-land'ın militarize edilmesine, İtalya'nın Habeşistan'ı işgaline, Japonya'nın Çin'in bazı bölgelerini işgaline ses çıkarmaması, yüzsüz faşistlerin iştahını kamçıladı ve onların daha başka saldırılara girişmesine yol açtı. Faşistlere zamanında gereken uyan yapılmış olsaydı, hiçbir zaman başka ülkelerde iç savaş çıkartmaya, silahlar, uçaklar, tanklar, filolar ve sonunda askeri birlikler göndermeye kalkışamazlardı. İspanya'daki faşist ayaklanmanın başlangıcında, Birleşik Cephe içinde hareket eden uluslararası işçi hareketinin gücüyle karşılaşmış olsalardı, burjuva demokrat hükümetlerinin direncini karşılarında bulsalardı, bu hükümetler bir çeşit ihanet demek olan "iç işlerine karışmamak" politikası ile İspanya Cumhuriyeti'ne abluka uygulamasalardı, o zaman faşistler daha başlangıçta pes etmek zorunda kalırlardı.

Demokrasiyi desteklediklerini ileri süren pek çok kişi, halk cephesinin kurulması sadece faşist

saldırının yoğunlaşmasına, faşizmin silahlı hareketinin hızlanmasına yarar diyorlar. Bu görüşten şu sonucu çıkarıyorlar: Faşizmin barbarca egemenliğini engellemek istiyorsanız halk cephesi kurmayın, Hit-ler ve Mussolini ile ve kendi ülkelerinizin Hitlerleri ve Mussolinileri ile uzlaşmaya çalışın. Oysa proletarya ve burjuva demokrat ülkelerdeki bütün insanlar için, bu sözüm ona demokratların ahmakça mantığından daha zararlı ve yanlış bir yöntem olamaz. Bu mantık, şu anlamsız, çirkin ve soysuz sonuca varır: "Beni sokmayan yılan bin yaşasın." Bu korkunç özdeyiş, özellikle Almanya ve Avusturya'da emekçi halkın yenilgisinden sonra Sosyal Demokrat işçilere öğütleniyor. Oysa, çok iyi bilinmektedir ki, Almanya ve Avusturya'da Sosyal Demokrat partilerin ve sendikaların liderleri. Komünistlerle ortak eyleme girmeyi reddettiler ve bu davranışlarına bahane olarak da, Komünistlerle birlikte kurulacak bir Birleşik Cephe'nin orta sınıfları işçi sınıfından koparacağını, faşizmin durumunu ve saldırılarını güçlendireceğini, faşizmin zaferine, demokrasinin yıkılmasına yol açacağını ileri sürdüler. Alman ve Avusturya halklarının uğradıkları ağır yenilgiler ve bunları izleyen sayısız dehşet ve felaket, işte bu politikanın sonucuydu. Öte yandan ise, Fransa'daki halk cephesinin faşizmin yolunu engellediği ve İspanyol halkının da halk cephesi sayesinde beş aydır özgürlükleri ve bağımsızlıkları adına savaş verebildiklerini görüyoruz, İspanyol işçi sınıfı, halk cephesinin bütünlüğünü korumayı ne oranda başarabilirse, Komünistler, Sosyalistler ve Anarşistler arasındaki tarihi görüş ayrılıklarını ne oranda ulusun yüce çıkarlarına, yani faşist ayaklanmanın bastırılmasına yönelik olarak ortadan kaldırabilirse, birtakım dar görüşlü tutucuların, havai hayalcilerin ve Troçkist ajan provokatörlerin devrim sürecinin kaçınılmaz aşamalarını atlayıp geçmek girişimlerine ne oranda direnç gösterirse, bu çetin mücadeledeki başarı şansı o oranda artacaktır. Ve son olarak da, İspanyol halkı, ulus-

lararası proletaryadan ve bütün ilerici insanlardan ne kadar çabuk ve ne kadar kesin yardım alırsa, faşist isyancıların işini o kadar çabuk bitirecektir.

Benzerlikler, kuşkusuz hiçbir zaman kanıt sayılmaz, ama yine de belirli bir durumu canlı olarak örnekler. Hiç çekinmeden denilebilir ki, Leipzig duruşmaları sırasında, nazizmin kılıcı sanık sandalyesinde Komünistlerin başları üzerinde sallanırken, bütün ülkelerdeki anti-faşistler bu "çekimserlik" politikasını izleseler, yılanın kuyruğuna basmaktan kaçmsalardı. Alman faşizmi öylesine büyük bir moral ve siyasal yenilgiye uğramaz, haksız yere suçlanan Komünistlerin kelleleri omuzları üzerinde kalmaz ve kana susamış faşistlerin hapishanelerdeki ve toplama kamplarındaki binlerce kişiye karşı tasarladıkları Saint Bartholome gecesinin gerçekleşmesi önlenmiş olmazdı.

Hayır, "uyuyan yılanı uyandırma" veya "Beni sokmayan yılan bin yaşasın" politikası geçersiz bir politikadır. Bu politika her türlü koşulda işçi sınıfı, demokrasi ve barış için ölüm demektir. Tam tersine, *faşizm yılanının kuyruğuna basılması gerekir. Halk cephesinin güçlü, örgütlü yumruğu, faşizmin tepesine inmelidir. Bu yılanın sokmasını engellemek için üzerine demir ökçeyle basılmahdır. Halkların demokratik kazançlarını ve barışı korumak için, bu yılan vurulup öldürülmelidir.*

Hiç kuşkusuz bu dediklerim, ülke içinde iç savaş, ülke dışında emperyalist savaş çıkarmak için ellerinde her türlü olanak bulunan faşistlerin, kitleleri aldatmak ve onları iç savaşı çıkaranların, askeri olaylara yol açanların cephesinden yana olanlar ile barışı destekleyen ülkeler olduklarına inandırmak için yaptıkları provokasyonların oyununa düşmek demek değildir.

Avrupa'nın yakın siyasi geçmişinde, faşizme karşı birbirinin tam tersi sonuçlar vermiş iki tepki örneği vardır.

Almanya'da Sosyal Demokrat liderlerin, işçi

sınıfı arasında güç birliği kurulmasını reddetmeleri ve böylelikle faşistlerin iktidara gelişlerini kolaylaştırmalarına karşılık Fransa bir başka örnek vermiş durumdadır.

Komünist ve Sosyalist Partilerin ortak savaşı ve faşizm tehlikesine karşı yılmadan mücadele etme politikasının sonucu olarak, Fransız proletaryası faşizme karşı kesin bir direnmeyi başardı ve faşizm Fransa'da sultasını kuramadı. Faşizmin Almanya'da iktidara gelişinden bu yana, Fransa'daki durum Avrupa proletaryası ve demokrasisinin en büyük zaferidir. Öteki kapitalist ülkelerdeki emekçiler, Fransız proletaryasından önemli bir ders alabilirler ve almaları gerekir. Ancak, Fransa'daki bu başarılar sadece başlangıç niteliğindeki başarılarıdır. Bu başarıların, faşizme karşı yeni girişimlerle desteklenmesi gerekir. Bütün işçiler ve bütün anti-faşistler, halk cephesini yıpratmak veya itibarını yok etmek için yapılacak her türlü harekete kesinlikle karşı koymalıdırlar. Bir ülkede faşist güçlerin toplanması, komşu ülkelerde faşist saldırganlığın artması ve İspanya'daki gelişimlerden alınacak dersler, proletaryaya ve anti-faşistlere kanıtlamaktadır ki, faşizme karşı mücadeleyi on kat yoğunlaştırmak, birleşik halk cephesini çok daha kararlı ve güçlü olarak kurmak gerekmektedir.

Faşizmin giderek artan saldırganlığına karşı tek doğru yöntem olarak mücadele politikasının dirençle izleneceğinden kuşku duyulması için bir neden yoktur. Ne var ki, Fransa'da halk cephesinin sürdürülmesi, işçi sınıfının her türlü koşulda baştaki hükümeti desteklemesi demek değildir. Hükümetin bünyesi değişebilir, ama halk cephesi varlığını sürdürmeli ve giderek güçlenmelidir. Baştaki hükümet şu ya da bu nedenle halk cephesi programının gerçekleştirilmesine aykırı düşerse, iç ve dış düşman karşısında gerilemek yoluna saparsa ya da izlediği politika halk cephesini itibardan düşürmeye ve böylelikle faşist saldırıya karşı direnmeyi zayıflatmaya yol

açarsa, o zaman işçi sınıfı, bir yandan halk cephesinin halklarını pekiştirirken, öte yandan da bu hükümetin yerinde halk cephesi programını izleyen, faşizm tehlikesiyle başa çıkabilecek, Fransız halkının demokratik haklarını güvence altına alabilecek ve onları dış faşist saldırılara karşı koyabilecek bir hükümet getirmeye çalışacaktır.

Fransa'daki halk cephesinin sürdürülmesi ve güçlendirilmesinin yanı sıra, İngiliz işçi sınıfının faşizme ve savaşa karşı birleşik eylemi geliştirmeleri de özellikle üzerine eğilinecek bir durumdur. Büyük Britanya'nın uluslararası olaylarda baş rollerden birini oynadığını hepimiz biliyoruz. Büyük Britanya'nın tutumu, uluslararası durumu, genel olarak etkilemesinin yanında, burjuva demokratik ülkelerden çoğu üzerinde de kesin etki yapmaktadır. Bugünkü durum. Büyük Britanya'daki sınıfın ulusal ve uluslararası ölçüde ne rol oynadığı sorununu ortaya çıkarmaktadır. Bu durum İngiliz işçi sınıfına, faşizme karşı mücadelede ve barışın korunmasıyla uluslararası emek hareketinde birlik sağlanması için gösterilen çabalarda, büyük sorumluluklar yüklemektedir. İngiliz işçi sınıfı, demokratik haklarını öteki ülkelerde emekçi halktan daha önce elde etti. İşçi sınıfının kurmayı başardığı bu demokratik rejim, öteki ülkelerin proletaryasına oranla İngiliz işçi sınıfına ülke politikası üzerinde daha etkili olabilmek fırsatını vermektedir. Büyük Britanya işçilerinin elinde, demokrasinin, barışın korunması için mücadele etmek, faşizme ve özellikle İspanya'daki faşist isyancılarla, Alman, İtalyan ve Portekizli isyan kışkırtıcılarına karşı savaşmak için büyük güç ve olanak vardır.

Chartist hareketin şanlı geleneğini miras edinen, Marx ve Engels'in Birinci Enternasyonalinin kurulduğu ortamı oluşturan, güçlü ve birleşik sendika örgütleri kuran İngiliz işçi sınıfının, faşizme ve savaşa karşı mücadele için yeterli güç katacağı ve Birleşik Cephenin kurulması yolundaki bütün engel-

leri aşacağı, demokrasi, uygarlık ve barışın savunmasında kendine düşen uluslararası yükümlülüklerini yerine getireceği kuşkusuzdur.

Güçlü bir halk cephesinin kurulmasında işçi sınıfına büyük görev düşmektedir. İşçi sınıfı, bütün emekçi halkı, bütün demokrat güçleri ve anti-faşistleri kendi çevresinde toplayabilir ve bunu yapmak zorundadır. Kudurmuş Alman faşistlerinin Nürenberg Kongresinde kesinlikle açığa vurdukları gibi faşist saldırganlığın *bütün demokrasileri* hedef aldığı, İspanyol Demokratik Cumhuriyetini kurtarmak için elden gelen herşeyin yapılması gerektiği, yeni bir emperyalist savaş tehlikesinin belirlendiği bugünkü ortamda, sadece proletaryanın güçlerini bölmeye değil, Birleşik Cephenin kurulmasını geciktirmeye de göz yumulamaz ve böyle bir gecikme suç olarak nitelenir. Bu gecikme, faşistlerin işine yarar, proletarya ve demokrasiye yeni darbeler indirilmesine yol açabilir.

İspanya'da Sosyalist ve Komünist işçiler faşist barbarlığa karşı sadece İspanyol halkının özgürlüğünü ve demokrasiyi değil, aynı zamanda bütün Avrupa demokrasisini ve kültürünü korumak için cephede yanyana dövüşür ve yanyana ölürlerken, işçi sınıfı, İkinci Sosyalist Enternasyonal liderlerinin proletarya safları içindeki çatlağı derinleştirmelerine artık göz yummamalıdır.

Faşist isyancıların, cephelerde omuz omuza savaşan Sosyalist ve Komünist işçileri öldürdüğü ve bütün ülkeyi felakete ve yokluğa mahkum ettikleri şu günlerde, Sosyalist Enternasyonal liderleri, Komünist Enternasyonal ile birlikte İspanyol halkına örgütlü yardımda bulunmayı inatla reddetmektedirler.

Birçok ülkede. Sosyal Demokrat bakanların. Sosyalist partiler ve Sosyalist Enternasyonal liderlerinin katıldıkları koalisyon hükümetleri ya da Sosyalist hükümetler bulunmaktadır. Ne var ki, bu hükümetler, Sovyetler Birliği'nin İspanya sorunu

konusunda İspanyol halkının çıkarlarına, barış ve demokrasinin korunmasına uygun tutumunu kavrayamamakla kalmıyorlar; aynı zamanda "iç işlerine karışmamak" politikasını desteklemiş ve böylelikle de faşist müdahelecilere ve İspanyol halkının katillerine karşı etkin direnmeyi engellemiş oluyorlar. Dünya proletaryasının çıkarlarına son derece zararlı olan bu politikanın sorumluluğu, hiç kuşkusuz bu yolu izleyen Sosyalist liderlerin omuzlarına yıkılacaktır.

Büyük kapitalist ülkelerde işçi sınıfının Birleşik Cephesi ile Komünist ve Sosyal Demokrat Partilerin ve çeşitli siyasal eğilimlerdeki sendikaların ortak eylemi, faşizme ve savaşa karşı mücadele için halk cephesinin kurulması ve yaygınlaşmasında büyük önem kazanmakta ve bu cephenin uluslararası çapta büyümesini, yani Komünist, Sosyalist ve Amsterdam Enternasyonallerinin ortak eylemi durumuna gelmesini sağlamaktadır. Böyle bir ortak eylemin yolunu kapatan bütün engeller, mümkün olduğu kadar kısa sürede ortadan kaldırılmalıdır. Bunu başarmak için. Sosyalist ve Amsterdam Enternasyonallerinin saflarında proletarya birliği ve halk cephesinden yana olanlar ile Komünist Partileri, her gün büyük çaba
göstermelidir.

Komünist Enternasyonal Yedinci Kongresi, işçi sınıfı içindeki çatlağı ortadan kaldırmanın kolay olmadığım göz önüne almış bulunuyor. Emekçi halkın güçlerini bölmek için sınıfsal düşmanların, onların ajanlarının ve yardakçılarının, uzun yıllar boyunca yaptıkları, şöyle bir el hareketiyle veya sadece istemekle düzeltilecek gibi değildir. Kongreden sonraki bütün deneylerimiz daha da kesinlikle gösterdi ki, işçi sınıfının ulusal ve uluslararası çaptaki birleşik eylem yolu hiç de öyle pürüzsüz, engelsiz, asfalt bir yol değildir. Bu, sık sık dikenler ve yokuşlarla zorlanan, zikzaklar çizen bir yoldur.

Birliğin açık ve gizli düşmanları, çeşitli engeller çıkartmakta direniyorlar. İlerlemek için atılacak her

adımın dirençli bir çaba ve mücadeleyle kazanılması gerekir. Yanlışa sürüklenmiş olanlara doğru yol gösterilmeli ve bu kişiler büyük bir sabırla aydınlatılmalıdır. Sabotajcılar ve iki yanlı oynayanlar acımasızca açığa çıkarılmalı, maskeleri yüzlerinden sıyrılmalıdır. Siyasal deneyi olmayan sade işçilere *iki kere ikinin dört değil üç ettiğine,* işçi sınıfı Birleşik Cephesinin işçi sınıfının gücünü artırmak yerine faşist saldırıları yoğunlaştıracağına inandırmak çabasında olan birtakım kurnaz politikacılar, demagoglar ve bilgiçler ile yılmadan mücadele gerekir. Bu arada birleşmenin karşısında olanların provokasyon manevralarına kapılmamak, bu karşı görüştekileri başında bulunduğu örgütlerle dahi ortak mücadele konusunda el birliği etmek üzere kardeşçe bir yakınlık kurmak gerekir. Her Komünistin, her vicdanlı işçinin unutmaması gereken odur ki, uluslararası proletaryanın birliğine karşı olanlar, Citrine'ler[78] ya da başka ad altındaki düşmanlar, yaptıkları provokasyon ve sabotajlar sonucunda Komünistleri birleşme mücadelesinden ve Halk Cephesi politikasını izlemekten caydırabi-lirlerse, bundan ancak sevinç duyarlar. Böyle bir durum, bu liderlerin yıkıcı rolünü kolaylaştırmaktan, onları proletaryanın ve tarihin yargısından geçici olarak kurtarmaktan başka şeye yaramaz. Reformiz-me ve emek hareketi saflarındaki öteki anti-Marksist akımlara karşı amansız bir ideolojik mücadele vermesini, aynı zamanda birleşik Halk Cephesini kurmak, faşizme ve savaşa karşı güncel mücadelemizde yılgınlıkları engellemek için sürekli çaba göstermesini bilmemiz gerekir.

Yirmi iki yıl önce, emperyalist dünya savaşının arifesinde, yüce Lenin bir yandan yaklaşan sosyalizm mücadelesi için işçi sınıfının güçlerini bir araya toplamaya çalışırken, proletarya saflarındaki birliğin büyük özlemini şu sözlerle belirtiyordu:

(78) Walter Citrine - Gerici İngiliz Sosyalist ve Sendika Lideri. 1928'den itibaren Amsterdam Sendika Enternasyonalinin başkanı.

İşçilerin birliği gereklidir. Ve hiç akıldan çıkarmamak gerekir ki, bu birliği onlara kendilerinden başka hiç kimse "veremez", kendilerinden başka hiç kimse birlik sağlamalarına yardımcı olamaz. Kimse birlik sağlayacağına "söz veremez", bu boşuna bir böbürlenme, kendi kendini aldatma olur. Birlik, entelektüel gruplar arasındaki "anlaşmalar"la "yaratılamaz". Böyle olabileceğini sanmak, üzücü, toy ve saf bir aldatmacadır.

Birlik elde edilmelidir. Ve sadee işçiler, sınıf bilinçli işçiler, dirençli ve sürekli çabalarıyla bu birliği elde edebilirler.

Kocaman harflerle "birlik" sözünü yazmaktan, bunu sağlamaya söz vermekten ve kendini birlik savunucusu olarak "ileri sürmekten" kolay birşey yoktur. Oysa gerçekte, birlik ancak ilerici işçilerin, *bütün* sınıf bilinçli işçilerin çabaları ve örgütlenmesiyle geliştirilir.

"... Bu kolay iş değildir. Bütün sınıf bilinçli işçilerin çabasını, direncini ve bir araya gelmesini gerektirir. Ama bu tür çabalar olmaksızın işçi sınıfının birliğinden söz etmek bile boşunadır.(*)

Lenin'in bu önemli sözleri, bugün bütün kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı için değerli bir öğretidir.

* **

Komünist Enternasyonal Yedinci Kongresinden sonra olayların gelişimi, insanlığın en korkunç düşmanı faşizme karşı işçi sınıfının birliği ve Halk Cephesini içeren tarihi sloganların en kısa sürede gerçekleştirilmesi zorunluluğu tartışılmaz biçimde kanıtladı. Emekçi halkın desteğine dayanan Komünist Enternasyonal ile çeşitli ülkelerdeki Komünist Partileri, bu birliğin gerçekleşmesi için var güçleriyle mücadele etmekten bir an bile vazgeçmeyeceklerdir, İşçi sınıfı içindeki bölünmeyi derinleştirmek ve halk cephesini dağıtmak amacıyla yapılan provokasyonlara düşmeyeceklerdir. Sosyalist ve Amsterdam Enternasyonalleri sabotaj-cılarının bütün karşı tutumlarına rağmen, uluslara-

(•) Lenin - **Bütün Eserleri,** C. 20, Sf. 328-329
Lenin - **Sağ ve Sol Sapmalar Üzerine** - Sf. 51-52. - Ser Yayınevi - Ankara 1976

rası proletarya militan birliğini gerçekleştirecektir.

Faşizme ve savaşa karşı yapılması gereken, boş sözler ve platonik özlemler değil, eylemdir. Bu eylemlerin gerçekleştirilmesi için de işçi sınıfının bütün güçlerini bir araya getirmek ve Halk Cephesi politikasını sarsılmadan sürdürmek gerekir.

Kasım 1936

BOLUM: XXV

ULUSLARARASI PROLETER BİRLİĞİ
(Günümüzün En Yüce Buyruğu)

-I-

Bir yanda faşizmin saldırgan bir savaş yoluyla dünyayı yeniden paylaşmak için hummalı hazırlıkları, öbür yanda uluslararası proletaryanın büyüyen birliği ile demokrasi ve barış taraftarı emekçi halkın faşizm ve savaşa karşı mücadelede bir araya gelen güçleri, günümüzün bütün uluslararası durumunu belirlemektedir.

Batının ve Doğunun faşist saldırganları, saldırının yolları, araçları ve amaçları üzerinde her ne pahasına olursa olsun anlaşabilmek için acele etmekte; Berlin, Roma ve Tokyo kendi aralarında çeşitli paktları ve askeri anlaşmaları tamamlamaktadırlar. Hitler ve Mussolini'nin İspanya'ya müdahaleleri ve İspanya halkına karşı giriştikleri savaş ile Japon militaristlerinin Çin'deki saldırgan eylemlerinin büyük bir savaşın sadece hazırlık aşamaları olduğuna şüphe yoktur.

Bu savaş kışkırtıcılarının çıkarları her ne kadar farklı ise de, bunlar faşist olmayan ve barışı korumak isteyen ülkelerde gerici parti ve grupları mümkün olan her şekilde destekleyerek, kendi hareket ve amaçlarına uymayan hükümet ve rejimlere karşı darbeler hazırlayarak ve her yerde karşı devrimci

anarşinin tohumlarını saçarak yıkıcı faaliyetlerini beraberce yürütmektedirler. Fransa'da De la Roque ve Doriat'nun, Belçika'da Degrelle'in, Çekoslovakya'da Henlein'in haince faaliyetlerinde, İskandinavya, Baltık ülkeleri, Macaristan, Polonya, Avusturya ve Balkan devletlerinde çevrilen faşist entrikalarında, Çin'deki Japoncu unsurların politikasında ve Birleşik Amerika'da Hearst takımının eylemlerinde hep bu canilerin parmaklan görülebilir.

Ülkelerin faşist saldırıya karşı savunmalarının azami ölçüde zayıflatılması, işçi hareketinin örgütsüzleştirilmesi ve yeni ortaya çıkan halk cephesinin çelmelenmesinde faşist saldırganların büyük çıkarları vardır ve bu amaçları için her yerde ajan olarak Troçkistleri kullanmaktadırlar. Faşistler, Dördüncü Enternasyonali, yani işçi sınıfına ihanet eden bu hain ve dönekler güruhunu gizli polis ajanlarını himayelerine almışlardır. Faşistlerin hiddeti en başta faşist saldırganlığın engeli olan Sovyetler Birliği'ne yönelmektedir.

Hiç şüphe yok ki, karşılarında Sovyetler Birliği gibi bir engel, uluslararası proletarya saflarında faşizme karşı savaşı yoğunlaştırmak ve birleşik halk cephesi kurmak için kuvvetli bir hareket olmasaydı, İspanyol halkı, bütün faşist saldırılarını kahramanca püskürtmemiş, Fransız proletaryası anti-faşist bir halk cephesi kurmamış, Çin halkı Japon istilacılarına karşı ulusal cephe kurmak için güçlerini toplamaya başlamamış olsalardı. Almanya ve İtalya'daki faşist yöneticiler ile Japonya'daki faşist askeri klik yeni bir dünya savaşını çoktan alevlendirmişlerdi.

Ne var ki bütün bu saydıklarımız faşist savaş kışkırtıcılarının haince planlarının gerçekleştirilmesini sadece engellemektedir. Onlar planlarından kendi istekleriyle vazgeçmemişlerdir ve hiçbir zaman da vazgeçmeyeceklerdir. Mussolini'nin sürüleri Gua-dalajara'da hezimete uğratıldıktan sonra, yabancı müdahaleciler İspanyol halkına karşı yeni kuvvetler

gönderiyorlar. Bir çocuk kadar saf ve politik körlükten muzdarip İşçi Partisi lideri Lansbury karşısında Hitler, barışçı cümleler söyleyerek, faşist anlayışına göre "Avrupa'nın pasikifikasyonu" için bağımsızlığı yokedilmesi gereken Çekoslavakya'yı bir an önce vurmaya çalışıyor. Alman faşizmi Avusturya'yı yutmaya hazırlanırken daha birçok ülkede de darbeler tezgahlanıyor. Japon askeri kliği Çin halkına karşı saldırganlığını artırabilmek için kendi ülkesindeki demokratik hareketleri hileyle düzenle ezmeye çalışıyor.

Faşist savaş kışkırtıcılarının yumuşak ikazlarla durdurulamayacağı, uzun tecrübelerden sonra ancak anlaşılabilmiştir. Bunları dizginlemek için tek etkili yol, kitlelerin gerek ulus çapında, gerekse uluslararası çapta faşizme karşı merhamet tanımayan birleşik mücadelesi olacaktır. Artık çizmeyi aşan kaba faşistleri dizginleyip, onların korsanca planlarını ebediyen toprağa gömecek olan güç, ancak emekçi halkın bütün tabakalarını, bütün ilerici ve demokratik unsurları ve barış taraftarlarını çevresinde toplayan uluslararası proletaryanın eylem birliği olacaktır.

Son olaylar gösteriyor ki proletaryanın faşizmle tek, sağlam ve yek vücut olarak savaştığı ve emekçi kitlelerin ortak bir anti-faşist cephede birleştiği her yerde faşizm, işçi sınıfını ve ne pahasına olursa olsun, kendi haklarını, özgürlük ve bağımsızlıklarını savunmaya hazır insanları köleleştirmeye muvaffak olamamaktadır.

Faşizmin bütün saldırılarım şiddetle püskürten İspanyol halkının dokuz ay süren mücadelesi, halk cephesinin Fransa'daki başarıları ve Çin'de gittikçe büyüyen anti-Japon akımlar, daha şimdiden bu gerçeği ve bunun yanısıra faşizm ve savaşa karşı mücadele davasında Birleşik Halk Cephesinin bütün tarihi önemini tartışılmaz bir şekilde doğrulamaktadır.

-II-

Şimdi esas mesele, bir yandan işçi sınıfı birliğini ulusal çapta daha çok sağlamlaştırmak, bir yandan da proletaryanın uluslararası çapta Birleşik Cephede eyleme girmesini ve temel güçlerini günümüzün en önemli mücadelesi olan anti-faşist mücadele kesimlerinde yeterli bir şekilde yoğunlaştırmasını sağlayacak bir dil, ortak bir platform bulmaktır.

Ortak düşmana, bütün insanlığın en korkunç düşmanı faşizme karşı uluslararası proletaryanın eylem birliğinin kurulması *bütün dünya işçi örgütlerinin en başta gelen, en acil görevidir; en büyük emirdir.*

Bu görev işçi hareketinin günlük olağan görevlerini aşan, büyük ve zor bir görevdir. Fakat çözümü olayların politik akışını köklü olarak değiştirecek, olaylara emekçi halkın çıkarları lehine yeni bir yön verecek ve işçi sınıfı ile örgütlerini kendi ülkelerinin olduğu kadar bütün insanlığın kaderini etkileyecek bir güç haline getirecektir.

Böylesine büyük tarihi önemi olan bu görevin gerçekleştirilmesi için ilk şart nedir?

İlk olarak bütün işçi örgütleri savaşın *asıl düşmana* büyük burjuvazinin en gerici kesiminin vurucu gücü olan/aşizme karşı yoğunlaştırılması gerektiğini anlamalıdırlar. İşçi örgütleri politikalarını tayin ederlerken, burjuvazinin çıkarları hesabına hareket etmemeli, çıkış noktaları *kendi sınıf çıkarlarının savunulması* olmalıdır. Böylelikle aynı zamanda, bütün sömürülen insanların, bütün halkın çıkarlarını savunmuş olacaklardır. Sömürenlerle sömürülenlerin çıkarlarını uzlaştırma politikasına son vermelidir. *Hani bir söz vardır:* Hem tanrıya hem şeytana kulluk edilmez. Hem büyük iş sahiplerinden nem de emekçi halktan yana olamazsın! Hem asi generallerle hem de İspanyol halkı ile beraber olamazsın! İspanyol halkının zaferinden yana olduğunu söyleyip Franko'yla uzlaşma yolları arayamazsın!

Faşizmle savaşmak için hazır olduğunu söyleyip, aynı zamanda halkı faşist saldırganlara karşı en tutarlı savaşçılar olan komünistler aleyhine kışkırta-mazsın!

İkinci olarak, işçi hareketi saflarındaki *Birleşik Cephe düşmanlarını gemlemek gerekir.* İşçiler eylem birliği için çırpınmakta, fakat kendi örgütlerine gösterdikleri yanlış anlaşılan sadakat ve "büyük isim"lere körükörüne bağlılıkları onların Birleşik Cephenin kurulmasını namussuzca manevralarla baltalayan liderlere karşı çıkmalarını önlemektedir. Bu liderler işçi sınıfının yüce isteğine itaat etmeyi reddettiklerine, kendi kariyerist çıkarlarını işçi sınıfının çıkarlarından üstün tutup, burjuvaziye hizmet etmeyi tercih ettiklerine göre, her işçi örgütünün ilk görevi yeterli cesareti toplayarak, işçi sınıfının birlik isteğini gerçekleştirmek için gerekli yol ve araçlar bulmak ve bu yolda engel dinlememektir.

Üçüncü olarak, Sovyetler Birliği aleyhinde iftira ve *tezvir kampanyası yapanlara azimle karşı çıkmak gerekir.* SSCB ile mücadele, işçi sınıfının büyük amacı olan sosyalizmle mücadele etmek demektir. Uluslararası proletaryanın güçlerini bölerek onları teker teker kolayca ezmeyi, işçi hareketini bastırmayı ve işçi sınıfı ile bütün emekçi halkı kapitalist ülkelerde faşist bir diktatoryanın boyunduruğuna sokmayı amaçlayan faşistlerin melun planlarının en önemli kısmı, SSCB ile mücadeledir. Hal böyleyken hem faşizmin düşmanı olup, hem de SSCB ile mücadele edilemez. Canı gönülden ve azimle sosyalist ülkelerden yana çıkmadan değil sosyalist, namuslu bir demokrat bile olunamaz. Her işçi militanının, her işçi örgütünün sosyalizme ve işçi sınıfının çıkarlarına olan bağlılığının *mihenk taşı,* Sovyetler Birliği karşısındaki tutumudur.

Dördüncü olarak, faşizmle mücadele ederken Alman faşizmi ile Japon askeri kliğinin hizmetindeki casuslar, teröristler, bozguncular ve provokatörler çetesini temsil eden *Troçkist ajanları* merhamet et-

meksizin ezmek gerekir. Troçkist canavarlar faşist istihbarat servislerinin emri ile sosyalist ülkelere karşı bozguncu faaliyette bulunarak öbür ülkelerdeki *işçi hareketinin* birleşmesini önlemek ve ayrılığı derinleştirmek için ellerinden geleni yapmakta ve Halk Cephesi hareketini içerden yıkmaya çalışmaktadırlar. Faşizmin Troçkist ajanları ile mücadele edilmeden uluslararası proletaryanın faşizm ve savaşa karşı birliği düşünülemez, imkansızdır.

Faşizme ve savaşa karşı uluslararası proletaryanın eylem birliğinin sağlanabilmesi için *en temel şartlar* bunlardır. Fakat İkinci Enternasyonal ile Amsterdam Enternasyonalinin politikalarının teshirinde son sözü söyleyen liderlerin faaliyetleri, bu temel şartların gerçekleştirilmesine zıt düşmektedir. Bu adamlar sadece Komünist Parti ile Üçüncü Enternasyonalin, İspanya halkının savunulması için birleşik eylem tekliflerini sistemli olarak reddetmekle kalmayıp, aynı zamanda İkinci Enternasyonal'in faşizme ve İspanya'daki Alman ve İtalyan müdahalecilere karşı komünistlerle ortak cephede hareket eden örgütlerinin insiyatifini de yoketmeye çalışmışlardır.

-III-

Gerici liderleri telkin ve tavsiye yoluyla ikna ederek, proletaryanın eylem birliğinin başarılabileceğini varsaymak saflık olur. Uluslararası proleter birliği, bütün yandaşlarının açık ve gizli düşmanlarına karşı inatçı bir mücadelesi olmadan başarılamaz.

Bazen Sosyalist saflardan komünistlerin, İkinci Enternasyonal ile Amsterdam Enternasyonali liderlerinin davranışlarını açıklık ve içtenlikle eleştirerek Birleşik Cephenin kurulmasını engelledikleri yolunda itirazlar yükseliyor. Fakat, Birleşik Cepheyi her yolla engellemek isteyenler en tutarlı bir şekilde eleştirilmedikçe Birleşik Cephe kurulabilir mi? İşçi sınıfı için bu kadar önemli olan böyle bir konuda

bütün hakikati açıkça söylemediğimiz takdirde biz ne biçim militanlar oluruz?

Her kim işçi hareketi saflarındaki gerici liderlerin zararlı eylemlerini gizler ya da ses çıkarmadan geçiştirirse, işçi sınıfı birliği *davasına yardım etmiyor* demektir. Her kim birleşik proleter cephesi çıkarlarım lafta destekleyip *Birleşik Cephe düşmanlarıyla* mücadeleden, reformizmi eleştirmekten kaçınıyorsa, işçi hareketini burjuvazinin çıkarlarına bağımlı kılıyor, işçi sınıfı zararına çalışıyor demektir.

Yedinci Kongre, *"Faşizmin Saldırısı ve İşçi Sınıfının Faşizme Karşı Birliği Mücadelesinde Enternasyonal'in Görevleri"* başlıklı kararnamesinde birleşik proleter cephesi politikasını ilan ederek özellikle şuna işaret ediyor:

"Sosyal Demokrat parti ve örgütlerle birleşik eylem, reformizmin, sosyal demokrasinin, burjuvazi ile sınıf işbirliğinin ideolojisi ve uygulaması" olduğu şeklinde sağlam temellere dayanan bir eleştiriye bağımlı tutulmasını ve komünistlerin ilkeleri ve programının Sosyal Demokrat işçilere sabırla açıklanmasını çok daha gerekli kılmaktadır."(*)

Her kim Yedinci Kongrenin bu direktifini izlemiyorsa, işçi sınıfı birliği ile faşizm ve savaşa karşı mücadele davasının kötü bir savaşçısıdır. Her kim halk cephesi mücadelesinin bizi işçi hareketinin köklü çıkarları ve ilkeleri için mücadele zorun-luğundan azad ettiğini düşünüyorsa, büyük bir hataya düşüyor demektir. Birleşik Cephe davası böyle bir mücadeleden zarar göremeyecek, aksine kazanacaktır. Ayrıca bu çeşit bir mücadele faşizm ve savaşa karşı Birleşik Cephenin geliştirilmesi ve sağlamlaştırılması için bir eşik olacaktır.

Komünistlerin, birleşik halk cephesi için yürüttükleri tutarlı ve inatçı mücadelede ilkesiz bir koalisyon politikası değil, tam bir ilke politikası izledikleri hiçbir zaman unutulmamalıdır.

Demokratik haklar ve özgürlükler yararına, ge-

(*) Komünist Enternasyonal'in 7. Dünya Kongresi Kararları, sf. 16, 1935 (Rusça Baskı)

ricilik ve faşizme karşı azimle savaşırken bunu burjuva demokratı veya reformist olarak değil. Marksist ve tutarlı proleter devrimciler olarak yapıyoruz. Halkımızın ulusal çıkarlarının milliyetçi ya da burjuva vatanseveri olarak değil, proleter devrimcileri, halkımızın hakiki evlatları olarak savunuyoruz. Din özgürlüğünü savunduğumuzu, dine inananların faşist takibatına uğramasına karşı olduğumuzu ilan ederken; bütün dinsel önyargılardan uzak olan Marksist dünya görüşümüzden dönmüyoruz.

Komünistler, faşizm ve savaşa karşı halk cephesi politikasını izleyerek ortak düşmana karşı emekçi halkın öbür parti ve örgütleriyle birlikte eyleme girerken, zamanını doldurmuş olan kapitalizmin yıkılmasının ve işçi sınıfını ve bütün insanlığı kurtaracak olan sosyalizmin gerçekleştirilmesinin tarihi zorunluğunu akıldan çıkarmıyorlar.

İşçi hareketi militanlarının teorik seviyesini yükseltip, Marx, Engels ve Lenin'in öğretilerini eylem kılavuzumuz olarak iyice belleyerek halk cephesi politikası ile Marksist propagandayı doğru bir şekilde birleştirmeliyiz. Öğrenmemiz, militanlara ve kitlelere her gün öğretmemiz gereken şey budur. Ağaçlara bakarken ormanı görmemekten sakınmalıyız. Günlük acil görevlerin yerine getirilmesiyle işçi sınıfı mücadelesinin uzun vadeli amaçlarının zıt düşmesine, teorinin pratikten ayrılmasına izin vermemeliyiz. Unutmamalıyız ki, halk cephesi hareketi genişledikçe hareketin taktik meseleleri daha karmaşık, durumun ve çarpışan kuvvetlerin gerçek bir Marksist analizi ve elimizde Marksist-Leninist teori-nin güvenilir pusulasının bulunması daha zorunlu olacaktır

Faşizme karşı ulusal ve uluslararası çapta birleşik halk cephesi kurulması ve bunun sağlamlaştırılması yolunda en tutarlı savaşçı proletaryadır. Proletarya olmadan halk cephesi katiyen düşünülemez. Her anti-faşist halk hareketinin, demokrasi ve barışı savunan her kitle hareketinin te-

mel itici gücü proletaryadır. Ortak düşmana karşı demokrat küçük burjuvalar, köylüler ve aydınlarla birlikte savaşır. Fakat proletarya herşeyden önce kendi güçlerine, her ülkede ve dünyadaki işçi hareketi safları arasında kurulmuş olan birliğe dayanmalıdır. Proletarya daha çok birleştiği ve örgütlendiği oranda kendi sınıf çıkarlarını hakikaten savunacak ve birleşik halk cephesi saflarındaki öncü rolünü daha iyi yerine getirecektir.

Burada komünistlere ve sınıf bilinci olan bütün işçilere düşen görev, hiçbir çabayı esirgememek, güçlüklerden yılmamak ve işçi sınıfının ulusal ve uluslararası çapta eylem birliği davasını ileri götürecek en ufak fırsatı kaçırmamaktır. Bu dava, sendika hareketi birliği tam olarak başarılıncaya, proletaryanın tek bir Kitle Partisi kuruluncaya kadar ileri götürülmelidir. Burada şunu açıkça belirtmek gerekir ki, Komünist Partiler sayı, örgüt ve ideoloji bakımından güçlendikçe, işçi sınıfı ile kitlelerin en iyi, en ilerici unsurlarının itimat ve desteğini kazanacaklar ve proletarya birliği daha çabuk gerçekleştirilecek, Birleşik Cephenin kurulma ve sağlamlaştırılması daha başarılı olacaktır. Çünkü işçi sınıfı birliğinin gerçekleştirilmesi için en azimli en tutarlı savaşçılar Komünistlerdir.

Uluslararası komünist hareketin başlangıcında, Komünist Manifesto'da uluslararası proletarya saf-larındaki Komünistlerin tarihi rolünü tanımlayan Marx ve Engels şöyle demişlerdi:

"Komünistlerin, proletaryanın çıkarlarından değişik ve ayrı bir çıkarları yoktur."

Dolayısıyla komünistler bir yandan her ülkedeki işçi sınıfı partilerinin bütün öbür kesimlerini ileri iten en ileri ve en azimli kesimi olup, öbür yandan da büyük proletarya kitlesi içinde yürüyüş çizgisini, şartları ve proleter hareketinin kesin genel sonuçlarını anlamak bakımından avantaja sahiptirler."

Sınıfının hakiki evladı, halkının çıkarlarının savunucusu, burjuvaziyle bütün bağlarından kurtulmuş, köklü enternasyonalist olan komünistler,

faşizme ve savaşa karşı mücadelede proletarya saflarında olduğu kadar, bütün anti-faşist partiler, emekçi halkın örgüt ve grupları, demokrat küçük burjuvazi, köylüler ve aydınlar arasında da *birleştirici bağ* rolünü oynamaktadırlar.

Dolayısıyla, *işçi sınıfı birliği ve birleşik halk cephesi* mücadelesini başarıya ulaştırmak için Komünist Partilerin ve bütün Enternasyonal'in saflarını güçlendirmek ve sağlamlaştırmak yolunda durup dinlenmeden çalışmak gerekir. Bunu hem uluslararası proletaryanın, hem de bütün ilerici insanlığın hayati çıkarları emretmektedir.

1 Mayıs 1937

BÖLÜM: XXVI

FAŞİZME KARŞI ULUSLARARASI PROLETARYA VE HALK BİRLEŞİK CEPHESİ (Münih'ten Sonra)

-I-

Bugün kapitalist esaretten kurtulmuş Sovyet Halkı Birinci Emperyalist Dünya Savaşma güçlü bir darbe indiren Büyük Sosyalist Devrimin 21. yıldönümünü kutlarken, kapitalist ülkelerde milyonlarca insan faşizmin kanlı soygunlarının kurbanı olmaktadır. Faşist caniler, insanlığı yeni bir emperyalist savaş uçurumunun derinliklerine doğru durmadan itmektedirler.

Şimdi sürmekte olan olaylardan çok önce Stalin, faşist hükümetlerin yeni bir emperyalist kıyımı hazırlamakta oldukları konusunda bir çok kez uyanda bulunmuştu. 1934 yılının Ocak ayında Stalin, Sovyetler Birliği Komünist (Bolşevik) Partisi 17. Kongresinin kürsüsünden şöyle seslendi:

"1914 yılında olduğu gibi, ön plana yeniden savaşçı emperyalizm partileri, savaş ve öc partileri çıkmaktadır.

İşler açıkça yeni bir savaşa doğru gitmektedir."(*)

Daha sonra, 1 Mart 1936 Stalin R. Howar'la yaptığı röportajda şunları söyledi:

"Bence iki savaş tehlikesi ocağı vardır. Birinci savaş ocağı Uzak Doğu'da, Japon askeri şahsiyetlerinin birçok kez yaptıkları, diğer devletlere karşı tehditlere dolu demeçlerini gözönünde bulunduruyorum. İkinci ocak Almanya

(*) Stalin, Leninizmln Meseleleri, Sf. 508, 1952

bölgesinde bulunmaktadır... Şimdilik Uzak Doğu tehlike ocağı çok büyük faaliyet göstermektedir. Fakat bu tehlike merkezinin Avrupa'ya geçme olasılığı vardır."

1935 Agustos'unda, Üçüncü Enternasyonalin Yedinci Kongresinde Stalin Alman faşizminin saldırgan planlarını, milletlerarası durumu Marksist-Leninist bir tahlilin ışığı altında, şöyle nitelemişti:

Alman faşistlerinin pervasız planlan gerçekten de ileri gitmekte ve Fransa'ya karşı askeri bir revanşı; Çekoslavakya'yı bölmeyi; Avusturya'yı ilhak etmeyi; Sovyet Ukrayna'yı SSCB'den ayırmak üzere, Sovyetler Birliği'ne yapılacak bir saldırının sıçraması olarak kullanmaya çalıştıkları Baltık memleketlerini yok etmeyi amaçlamaktadır. Dünya savaşma sebep olacak bir atmosfer yaratmaya çalışarak koloniler üzerinde haklar ileri sürmektedirler.(*)

Gelişen olaylar, geniş bir halk cephesi kurarak emekçi halkı faşizme karşı derhal direnmeye çağırmakta ve yaklaşmakta olan savaş tehlikesine karşı halkı uyarmakta, komünistlerin ne kadar haklı olduklarını göstermektedir.

1935 yılında, İtalya Habeşistan'a saldırdı. Faşist Almanya da kendi payına düşeni yapıp, Versay Anlaşmasını keyfi olarak çiğnedi; genel askerlik hiz meti koydu; Fransa'ya saldıracağı zaman, bir sıçrama tahtası olarak kullanılmak üzere Ren bölgesini askerileştirdi. Sonra, Avusturya'yı zor kullanarak işgal etti; Südetleri aldı ve Çekoslavakya'nm bütün strate jik yerlerine el koyup, bölerek bir koloni haline ge tirme çabasında, başarıya ulaştı.

1936 yazında, Almanya'nın ve İtalya'nın hakim çevreleri, İspanya'da faşist bir ayaklanma tezgah ladıktan sonra, İspanya Cumhuriyeti'ne karşı askeri bir müdahale düzenlediler. İspanya'ya düzenli ordular ve çok miktarda askeri malzeme gönderdiler. İspanya Cumhuriyeti'ni ablukaya almak üzere bir donanma göndererek Akdeniz'de hakimiyetlerini sağladılar. italyan pilotları ve Alman topçuları iki sene süreyle - tek arzuları kendi ülkelerinin sahibi olmak olan- İspanyol halkını ve toprağını kana boğdular, kadın ve

(*) Komünist Enternasyonalin 7. Dünya Kongresi Kararları, Sf. 16, 1935 (Rusça Baskı)

çocukları öldürdüler, şehirleri yerle bir ettiler.

Japon faşist militaristlerinin. Uzak Doğu'da, bağımsızlıkları için çarpışan Çin halkına karşı giriştikleri istila bundan daha az caniyane bir savaş değildir.

"Bütün bu olaylar, ikinci emperyalist savaşın gerçekten başlamış olduğunu göstermektedir. Bu savaş, sessiz sedasız, savaş ilan edilmeksizin başlamıştır. Devletler ve halklar, İkinci Emperyalist Savaşın yörüngesine hiç farkına varmadan sürüklendiler. Dünyanın başka başka yerlerinde üç saldırgan devlet, yani Almanya ile İtalya ve Japonya'nın yönetimde bulunan faşist çevreleri savaşa başladılar. Savaş Cebelütarık'tan Şankhay'a kadar uzanan koca bir alan üzerinde yapılmaktadır. Savaş, yörüngesine artık yarım milyardan fazla insanı çekmiş bulunuyor. Sonuç bakımından savaş, İngiltere ile Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri'nin kapitalist çıkarlarına karşı yapılmaktadır. Çünkü, savaşın amacı, yeryüzünü, etkinlik bölgelerini, saldırgan devletler yararına ve adına demokratik denilen devletlerin zararına olarak yeniden paylaşmaktır.

Şimdilik İkinci Empervalist Savaşın karakteristik özelliği, diğer devletler, yani savaşın asıl kendilerine karşı çevrilmiş olduğu 'demokratik' devletler, savaş kendilerini ilgilendirmiyormuş gibi davranmakta, geri çekilmekte, kendi barış-severliklerini övmekte, faşist saldırganlara küfürler savurmakta ve ... aynı zamanda karşı koymaya hazırlandıklarını iddia ederek mevzilerini yavaş yavaş saldırganlara teslim etmekte oldukları halde, bu savaşı saldırgan devletlerin yapmakta ve genişletmekte oluşundadır."(*)

Bu seri halindeki faşist saldırılar nasıl yapıldı? Nasıl gerçekleşti? Demokratik denen devletlerin hakim çevrelerinin faşist saldırganlar karşısında sistematik olarak çekilmeleriyle gerçekleşti bu saldırılar.

İtalyan faşizminin, hiç bir engelle karşılaşmadan, Habeşistan'a saldırmasına müsaade edildi. Ama bu hareket sadece Habeşistan'ı esir etmekle yetinmedi. İspanya'ya da sıçradı. Alman faşizminin de, gene hiç bir engelle karşılaşmadan. Ren bölgesini askerileştirmesine göz yumuldu. Almanya bundan sonra,

(*) SBKP (B) P Tarihi Sf. 362, 1952

giderek Avusturya'yı yuttu, Çekoslavakya'yı ezdi. Japon eşkıyalarının Mançurya'yı ve Çin'in kuzey eyaletlerini istila etmelerine fırsat verildi. Bunun üzerine, Japon militaristleri daha da küstahlaşarak, bütün Çin'i istila etmek üzere bir savaşa giriştiler. "Büyük Batı Demokrasisi" ülkeleri faşist saldırganlar önünde adım adım geriledi ler ve faşist saldırganlar adım adım durumlarını güçlendirdiler: Saldırılarım sıklaştırdılar; yeni tecavüzlere giriştiler; ve aynı zamanda da, kendi halklarının boynundaki ilmiği daha da sıktılar.

Halbuki, burjuva demokratik ülke hükümetlerinin elinde faşist saldırılarını engelleyecek ve bir savaşın patlamasını önleyecek yeterli araçlar vardı. Faşist saldırganları. Milletler Cemiyeti üyesi olan ve barışın korunmasını arzulayan devletlerin ortak eylemleri ile engelleyebilirlerdi. Bunu, barışı bozanlara karşı kolektif hareket imkanı sağlayan Milletler Cemiyeti Tüzüğünün 16. Maddesini uygulayarak gerçekleştirebilirlerdi. Bunu, ellerinde yeterli hammadde ve mali kaynaklar bulunmayan Alman, İtalyan ve Japon devletlerine ekonomik tahditler uygulayarak ve barışın devamını isteyenlerin azmi karşısında, boyun eğmeye mecbur bırakarak gerçekleştirebilirlerdi.

Barışın korunması için girişilecek bu tür eylemler, ne faşizm esaretini ne de savaşın dehşetini isteyen bütün halklar tarafından hararetle desteklenirdi. Bu eylemler, faşist barbarlığın boyunduruğu altında inleyen, faşist ülkelerdeki kitleler tarafından da memnuniyetle karşılanırdı. Halkların girişecekleri güçlü bir eylem, savaş tahrikçilerine karşı en emin araç olacaktır.

Ne var ki, burjuva hükümetleri, güvenlik sistemini yürürlüğe koymadılar. Bunu yapmadılar, çünkü *yapmak istemediler.* Yapmak istemediler çünkü, politikaları karşı devrimci emperyalist çevreler tarafından tespit edilmekteydi. Avrupa'da işçi hareketlerinin, Asya'da milli kurtuluş hareketlerinin gelişmesinden endişe etmeleri ve sosyalizm ülkesine karşı olan nef-

retleri sonucu, sadece yabancı ülke halklarının değil, kendi halklarının da çıkarlarını faşizme kurban ettiler. Kendi sınıf ve emperyalist çıkarları uğruna, küçük ulusları faşistlerin önüne attılar ve böylece, faşist hükümetlerin saldırılarına daha da yardımcı oldular. Alman faşizmini desteklediler, çünkü onun şahsında, kitlelerin her türlü demokratik eylemlerini boğacak bir *Avrupa Polisine* sahip olmak istediler.

Emperyalist çevrelerin mağrur liderleri, Alman faşizmiyle anlaşmaya o kadar hevesliydiler ki, sadece temsil ettikleri *"Büyük Güç'ün"* prestijini batırmakla kalmayıp, savaşta yenik düşmüş ülkeler adına konuşacak kadar faşist diktatörler önünde küçüldüler. Şimdi barışı sağlamak, Avrupa'yı ve insanlığı savaşın dehşetinden kurtarmak için faşist baskılara boyun eğildiği gibi, sahte kaçamaklı sözlerle, bu korkunç sorumluluğu halktan saklamak üzere girişilen bütün çabalar boşunadır.

-II-

Faşist saldırının ve emperyalist savaşın alevlendirilmesinin bütün aşamalarında yalnızca Sovyetler Birliği çetin bir barış politikası yürütüyordu. Eğer, diğer devletler Sovyet hükümetinin saldırgana kolektif direnç gösterme yolundaki önerilerini kabul etselerdi, barış korunmuş olurdu. Şimdi olduğu gibi milyonlarca frisan faşist yağmacılar tarafından savaş yıkımlarının kanlı girdabına atılmazdı.

Habeşistan'a yapılan saldırı sırasında, diğer ülkelerden farklı olarak Sovyetler Birliği, faşist İtalya'ya karşı Milletler Cemiyeti'nce saptanan ekonomik zorlayıcı tedbirleri almıştı. İspanya Cumhuriyetine yapılan askeri müdahalenin başlamasıyla Sovyetler Birliği, Milletler Cemiyeti'ne katılmış olan tüm ülkelerin Alman ve İtalyan zorbalıklarına karşı kesin kolektif hareketlere girişilmesi isteğinde olduğunu ilan etti. Sovyet ülkesi birçok kez, bilinen karışmazlık politikasına karşı koymuştu. Çünkü bu

karışmazlık politikasıyla gerçekte İspanya Cumhuriyeti abluka altına alınıyor ve müdahalecilere, İspanya halkını mahvetmek için, serbestçe askeri kuvvetler ve savaş malzemesi çıkarma olanağı veriliyordu. İtalyan korsanlarının Akdeniz'de ticaret gemilerini batırmaya başlamaları üzerine Sovyet hükümeti, deniz korsanlığına son verilmesini ısrarla istedi ve barışçı deniz ticaretinin korunmasını amaçlayan ünlü Nyon anlaşmasının imzalanmasını sağladı. Milletler Cemiyeti'nin genel toplantısında, komisyonlarında, "karışmazlık" komitesinde, kısaca, her yerde İspanya halkının haklı davasını yalnız Sovyetler Birliği kayıtsız şartsız savundu.

Japon Savaşçılarının Çin'e el uzatmaları ile ilgili olarak yapılan Brüksel Konferansında Sovyetler Birliği Japon yağmacılarına karşı kolektif direnme politikasının uygulanması konusunda ısrar etti. Çin halkı, Sovyet halkının kişiliğinde kendisine bağlı olan bir dosta, Çin'in egemenliğini, bütünlüğünü ve bağımsızlığı koruyan bir savunucuya sahip olduğunu biliyor.

Alman faşizmi askeri kuvvetlerini Avusturya'nın üzerine salınca, Sovyetler Birliği diğer devletlerin hükümetlerine faşistlerin gelişigüzel hareketlerine karşı ortak hareketlere girişilmesini önerdi.

Alman faşizminin Çekoslavakya'yı bıçakladığı, Polonya ve Macaristan atmacalarının Çekoslavakya halkının canlı bedenine tırnaklarım batırdıkları sırada da Sovyetler Birliği'nin almış olduğu yer herkesçe bilinmektedir. Çekoslavakya ile imzalanan anlaşma gereğince Sovyetler Birliği Çekoslavakya'yı savunma için savaşmaya ve bu anlaşmada öngörülen görevleri yerine getirmeye hazır olduğunu, bütün dünya önünde gösterdi. Aynı zamanda Sovyet hükümeti, Polonya Çekoslavakya'ya saldırdığı takdirde bunun otomatik olarak Polonya ile Sovyetler Birliği arasındaki saldırmazlık anlaşmasının bozulmasına yol açacağı konusunda Polonya'ya da uyarıda bulundu.

Bütün dünya, Sovyetler Birliği'nin Japon derebeyleri tarafından Hassan Gölü yakınlarında Sovyet topraklarına yapılan saldırıya nasıl karşılık verdiğini bilmektedir. Sosyalist ülkenin ordusu, Japon kışkırtıcılarına yıldırım hızı ile yıkıcı bir darbe indirmekle, barış *davasının elde silahla nasıl korunması gerektiğini* gösterdi.

Sovyetler Birliği genel barışın gerçekten korunması çıkarrıa, bütün ülkeler emekçi halkının çıkarı uğrunda bir politika yürütmektedir. Onun barışçı siyaseti bütün halkların emellerine uygundur. Sovyetler Birliği yağma savaşlarına karşı mücadelenin güçlü bir dayanağı, küçük halkları ve zayıf ülkeleri faşist saldırıdan ve emperyalist boyunduruktan koruyan güvenilir bir savunucudur. SSCB barış uğrundaki mücadelesini zafere ulaşmış sosyalizmin gücüne dayandırmaktadır. Her yeni sosyalist fabrika bütün ülkeler halkının faşizmle mücadelesinde yeni bir kaledir. Çiçek açmakta olan her kolhoz, kara gerici güçlere indirilen yeni bir darbedir. Sovyetlerin kazandığı her başarı bütün dünya emekçi halkının gücünü pekiştirmektedir. Sovyet ülkesinin kültürü ve bilimi bütün insanlığın hizmetindedir. Sosyalizm ülkesi bütün dünya emekçi halkının yürüttüğü kurtuluş mücadelesinin güvenilir bir dayanağı, uluslararası işçi sınıfı ile anti-faşist halk cephesinin güçlerini birleştiren en önemli etmenlerden biridir. *Sovyet halkının manevi ve politik birliği uluslararası emekçi halk dayanışmasının büyük hayati gücünü artırmaktadır.*

Kapitalist dünyada hüküm süren genel karışıklık kararsızlık ve yarma karşı kuşku duygularının yarattığı koşullar içinde yalnız Sovyet halkı geleceğine güvenle bakmaktadır. Sovyetler Birliği sosyalist toplumun kuruluşunu dayanıklılık ve güvenle tamamlamakta ve komünizme doğru yürümektedir. Her geçen gün kapitalist dünya emekçilerine büyük Sovyet halkının Marksizm-leninizm bayrağı altında yürüdüğü bu *bu yolun doğru olduğunu* gösteren yeni

yeni kanıtlar vermektedir. Lenin Partisinin, Sosyalizm ülkesinin sosyalist temellere göre sanayileşmesi köy ekonomisinin kolektifleştirilmesi uğrunda yaptığı bütün büyük mücadele düşman sürüsüne karşı yürütülen mücadele; uluslararası işçi sınıfının bilincinde giderek bir can davası, bir öz dava durumuna gelmektedir.

Tüm emekçi insanlık, Sovyetler Birliği'nin her bakımdan sağlamlaşması ile, Sovyetler Birliği ile kapitalist ülkelerin işçi sınıfı ve halkları arasındaki bağların kesinlikle pekiştirilmesi ile çok yakından ilgilenmektedir. Faşizmin saldırganlığına karşı evrensel barış uğrunda başarılı biçimde mücadele etmenin en önemli güvencesi de budur.

-III-

Şayet emekçi kitleler ve halklar; Çekosla-vakya'nın canavarca parçalanmasıyla barışın sağlandığını. Alman faşizminin Avrupa'daki saldırı programının tamamlandığını ve halkın, özgürlüklerini ve bağımsızlıklarım tehdit eden faşist saldırıları düşünmeden huzur içinde uyuyabileceklerini öne süren faşist yanlısı masallara inanacak olsalardı, bu onlar için kurabilecekleri en tehlikeli hayal olacaktı. Böyle bir masalı, ancak, faşist canilerin suç ortaklan, halk düşmanları veya ümitsiz politika aptalları yayabilir. Faşist saldırganların küstahlıklarının, Münih planından sonra ölçüsüz boyutlara varmış olduğunu hiçbir sağduyu sahibi inkar etmeyecektir. Zaten başka türlü de olamazdı. Zira emperyalist savaşın daha geniş bir alana yayılmasına fazlasıyla müsait stratejik ve ekonomik pozisyonları Alman faşizmine veren gerici İngiliz ve Fransız burjuvazisi değil midir?

Faşist ülkelerin Versay Anlaşmasını keyfi olarak değiştirme sınırlarını çoktan aştığını, artık gayet açık olarak bilmemiz gerekmektedir. Şimdiki tehlike, sadece var olan kolonilerin tekrar bölüşülmesi

değil, aynı zamanda dünyanın parçalanmasıdır. *Avrupa'nın bölünmesi,* birkaç *Avrupa* ülkesinin kolo-nileştirilmesi ve halklarının emperyalist boyunduruğu altına sokulması, faşistlerin kara defterlerine yazılmış bulunmaktadır.

Faşist soyguncular, saldırgan amaçlarının sırasını dahi gizlemek gerektiğini düşünmüyorlar. Südetler'in istilasından sonra faşistler tarafından yayınlanan *harita,* Alman faşizminin planlarını açıkça göstermektedir. Bu harita üzerinde işaretlenen tarihlere göre, 1938 baharında, Avusturya'nın kaderi tayin edilecektir; 1938 sonbaharında Çekoslavakya'nınki; 1939 baharında Macaristan'a bir darbe vurulacaktır; 1939 sonbaharında Polonya istilanın hedefi olacaktır; 1940 bahanda Yugoslavya'ya; 1940 sonbaharında ise Romanya ve Bulgaristan'a bir darbe hazırlanacaktır. 1941 baharında; Fransa, Belçika, Hollanda, Danimarka ve İsviçre faşist saldırının hedefleri olacaklardır; ve 1941 sonbaharında faşist Almanya SSCB'ne saldırmaya niyetlenmektedir.

Bu haritadan ayrıca. Alman faşizminin, İspanya'nın büyük bir kısmını, Fransa'nın güney kesimini, Yunanistan'ı, Türkiye'nin büyük bir kısmını, Suriye'yi, Filistin'i ve Kuzey Afrika'yı "cömertçe" faşist İtalya'ya bıraktığını öğreniyoruz.

Bütün bunların, başı boş faşist kuruntularının meyveleri olduğundan şüphe yoktur. Ne var ki, Avrupa'ya ve dünyanın diğer kesimlerine olduğu kadar, İngiltere ve Fransa'nın elinde bulundurduğu yerlerde Alman ve İtalyan faşizminin yıkıcı faaliyetlerine bir göz atmak faşistlerin bu planlarını gerçekleştirmeye başladıklarını görmek için yeterlidir. Alman faşizmi Alsas-Loren'i ajanlarıyla doldurdu; ve Fransa sının Pireneler'de, Fransa'ya darbe vuracak güçlü noktalar kurarak hızla çalışmaya başladı. Faşist ajanları, Çekoslavakya'da Slovaklar'la Ukraynalılar arasındaki bölücü hareketi körüklemekteler; Yugoslavya, Romanya ve Balkanlar'da yıkıcı faaliyetlere giriş-mekteler. Letonya ve diğer Baltık devletlerine karşı,

bundan sonraki darbeyi hazırlamaktalar. Alman faşizminin Skandinav ve diğer ülkelerdeki entrikaları, Latin Amerikan ülkelerindeki hükümet darbeleri, ABD'deki yaygın jurnal faaliyetleri; bunların her biri faşist saldın zincirinin halkalarıdır. Mazlum Çekoslavakya'ya çakallar gibi saldıran ve Letonya'ya karşı dişlerini bilemekte olan Polonya faşistleri de, kendi saldırgan politikalarıyla, ülkelerinin bağımsızlığını, nefret edilen Alman faşizminin hücumuna terk etmektedirler.

Fakat, faşist istilacılar halkları hesaba katmıyorlar. Halklar kesin sözlerini henüz söylemediler. Ev sahibiyle, silahlarını kuşanmış olarak karşılaşmadıkları sürece faşistler, güpe gündüz yaptıkları soygunlarım, ortaçağ haydutları gibi keyfi hareketlerini sürdürebilirler. Bu ev sahibi, *halklar ve işçi sınıfıdır.* Halk ve işçi sınıfı, güçlerini harekete geçirip de haydutlara darbeyi indirdiğinde burjuva demokrasisi ülkelerindeki ürkek iş adamlarım tehdit eden bu "cesur askerlerinin" kibirlerinin ve övünmelerinin boşluğunu bütün dünya görecektir.

Emperyalist dünya savaşının bitiminden bu yana, savaş-tahrikçilerine karşı duyulan nefret hiçbir zaman bugünkü kadar derin ve şiddetli olmamıştır. Faşist cinayetlere karşı duyulan genel öfke dalgası bütün ülkelere yayılmaktadır. Faşist saldırganlara karşı direnme hareketi, Münih hilekarlarının medeni demokratik Çekoslavakya Cumhuriyeti'ni parçalara ayırıp, faşizme kurban etmesiyle en güçlü ifadesini buldu. Büyük ülkelerde milyonlarca insan, Çekos-lavakya'nın savunulması için harekete geçti. İngiltere'de, Çekoslavakya'nın savunulması için günlerce büyük mitingler yapıldı. Büyük sendikalardan birkaçı, aydın temsilcileri, kamu örgütleri, toplumun en önde gelen şahsiyetleri harekete geçip, faşist gangsterlere karşı kolektif direnme talebinde bulundular. Çekoslavakya'ya yardım edilmesi için İngiltere'nin Fransa'nın ve Sovyetler Birliği'nin güçlerini birleştirmelerini istediler. En etkili İngiliz gazeteleri,

İngiltere burjuvazisinin Çekoslavakya'ya karşı ihanetini protesto eden yüzlerce okuyucu mektubu yayınladı. Gazetelerin yazı bürolarına, bu tür protesto mektuplarından binlercesi geldi. Kooperatif Partisi Milli Komitesi, beş milyon üyesi adına Çekosla-vakya'yı savunacağını ilan etmesi için İngiltere Hükümeti'nden Parlamentoyu toplamasını istedi. İngiliz Sendikaları konseyi delegasyonununun Fransız sendikalarının liderliğinde, Paris'te toplanan konferanstan dönmesinden sonra, Alman faşizmine karşı yatıştırma ve taviz politikasını protesto amacıyla, İngiltere'nin her yerinde binlerce kitle mitingi yapıldı. Protesto hareketleri her geçen gün biraz daha büyüdü.

Tecrit politikasını savunan faşist taraftarı çevrelerin karşı eylemlerine rağmen, Amerika Birleşik Devletlerinde, Çekoslavakya'ya yardım hareketi özellikle genişledi. Yirmibir tane milli örgüt (Çekler, Slovaklar, Sırplar, Romenler, vb.), Amerika Başkanı'na, Çekoslavakya'nın korunmasında Kellogg Paktı'nın" uygulanmasını ve kolektif güvenlik sisteminin etkili bir hale getirilmesini isteyen bir mesaj gönderdiler. Dünya bilimi ve kültüründe isim yapmış şahsiyetlerden de buna benzer sesler yükseldi. Birkaç şehirde, Çekoslovakya'yı Kurtarma Komiteleri kuruldu. Faşist Almanya'nın bu yeni saldırısına karşı düzenlenen protesto mitingleri, peşinden büyük kitleler sürükledi. Ülke'nin en önemli merkezlerinde (Şikago) yüzlerce ve binlerce kişinin katıldığı etkili gösteriler yapıldı.

Münih Paktına karşı, miting, toplantı ve gösteri

(*) **Kellogg Paktı,** Başta ABD, Fransa, Büyük Britanya, Almanya, İtalya, Japonya olmak üzere 14 devletin temsilcileri tarafından 27 Ağustos 1929 tarihinde Paris'te imzalanan uluslararası anlaşma. Bu paktın temeli "savaşın ulusal politikaya alet olarak kullanılmasının" yasak edilmesiydi. İki gün sonra, yani 29 Ağustos'ta bu Pakta SSCB de katıldı. Sovyet hükümetinin bu vesileyle verdiği notada formel izlenimler ileri sürülmeden, formüllerin çok genel yapıda ve yetersiz olmaları nedeniyle, barışı güvence altına alamayacaklarına temas edilmekteydi. Bundan başka paktın işlerliğinin sağlanması için somut tedbirler alınması gerektiği belirtilmekteydi.

dalgalan Fransa'nın her tarafına yayıldı. Sadece sendikalar ve kamu örgütleri değil, önemli askeri çevreler de Çekoslavakya'nın yardımına koşulmasında ısrar ettiler.

Yugoslavya, Bulgaristan ve Polonya gibi karşı devrimci, faşist rejimlerin iktidarda olduğu ülkelerde dahi, kitleler, Çekoslovakya'ya olan sempatilerini belirtecek, Alman saldırısına karşı olduklarını ilan edecek yollar bulabildiler. Sendika temsilcileri, ta Avusturalya'dan, Almanya ile savaş halinde Çekos-lavak halkını destekleyeceklerine söz verdiler.

Dünyanın çeşitli ülkelerindeki Çekoslavak elçilerine bir yığın sempati mektupları gönderildi. *Binlerce insan, Çekoslavak ordusuna gönüllü olarak katılmak istediklerini belirttiler.*

Özet olarak dünyada, Münih hilekarlarına karşı toplumun ilerici kesiminin haklı öfkesini belirtmediği tek bir köy kalmadı.

Halk hareketleri, Münih Paktı'ndan sonra had safhaya vardı. Hakim kliklerin faşizme taviz vermeyi amaçlayan politikalarının gerçek anlamını, kitleler gittikçe daha iyi farketmektedirler. Hakim çevrelerdeki faşist taraftarların, Amsterdam ve İkinci Enternasyonal liderlerinden birkaçının suç ortaklığı ile kitleleri Münih Paktıyla bansın korunduğuna ikna edebilmek için çıkardıkları *duman perdesi* hızla dağılmaktadır.

Önde gelen ülkelerdeki işçi sınıfı birleşip, Münih Pakti haydutlarının karşısına azimle çıkacak olursa, bu hareketlerden ne kadar korkunç bir güç doğacağını tahmin etmek, bugün, kimse için zor değildir.

Bu güç, Münih Paktını önleyebilir, Çekoslavak-ya'ya karşı hainee işlenen bu cürmü artık işlemez hale getirebilir ve küstah faşist haydutları ta gerilere fırlatıp atabilirdi

-IV-

Münih Paktı'ndan sonraki hadiseleri derinden ve dikkatlice inceleyecek olursak uluslararası politika-

da iki temel eğilim görebiliriz.

Birincisi: Alman veİtalyan faşizmi ile İngiltere ve Fransa'nın emperyalist kliklerinin *anlaşma politikaları* olan Münih Paktı *politikasının* sürdürülmesi. Bu, öyle *bir anlaşma* ki, kendi halklarının hayati çıkarlarına, savunma güçleri zayıf millet ve ülkelere, enternasyonal işçi hareketlerine, demokrasi ve barışa ve de sosyalizmin büyük ülkesine karşı yönelmiştir.

İkincisi: Haydutların bu anlaşmalanna ve faşist saldırıya karşı evrensel barışı sağlamak üzere, işçi sınıfının ve halkların Birleşik Cephe hareketlerinin gelişmesidir.

Birinci eğilim; İspanya ve Çin'in parçalanmasına ve esaretine, diğer halkların esaretine, koloniyel bağların sıklaştırılmasına, emperyalist savaşın daha da genişlemesine yol açar.

İkinci eğilim; faşist istilacılara karşı, İspanyol ve Çin halklarının zaferine, küçük uluslann kurtuluş ve bağımsızlık hareketlerinin güçlenmesine, faşist saldırganların yenilmesine ve evrensel barışın sağlanmasına yol açar.

Hiç şüphe yoktur ki, bütün ülkelerdeki işçi sınıfının ve halkın çıkartan ile bu *ikinci eğilim* kesin olarak uyuşmaktadır. Ancak, bu eğilimin zafere ulaşabilmesi için, burjuva demokrasilerinin hakim olduğu ülkelerdeki mahalli gericilik hareketlerinin önlenmesi, kapitülasyon politikasının bir kenara bırakılması, dış faşist düşmana karşı savaşmaya hazır ve kitlelerin çıkar ve arzularını dikkate alarak onların politikasına uyacak hükümetlerin kurulması gerekmektedir.

Fakat, İngiltere ve Fransa'daki hakim çevreler her türlü yola başvurarak bunu engelleyeceklerdir. Bu hakim çevreler, *faşizmle yapılmış olan anlaşmanın sürdürülmesiyle mahalli gerici hareketleri güçlendirmenin, aynı madalyonun değişik yüzleri olduğunu kesinlikle bilmektedirler.*

İngiltere ve Fransa'daki hakim çevrelerin.

faşizmle birlikte, Münih Paktı politikasını uygulayabilmeleri için, kendi ülkelerindeki işçi sınıfının elini, ayağını bağlamaları gerekmektedir ki, bunu da zaten demokratik özgürlüklere, işçi sınıfına ve onun örgütlerine karşı giriştikleri hareketlerle başlatmış bulunuyorlar.

Fransız işbirlikçilerinin, demokrasiye,barışa, proletaryaya ve bütün emekçi halka karşı, Münih'te tertiplenen saldırıyı uygulamaya nasıl hazırlandıklarını Radikal Parti Kongresi apaçık ortaya koymuştur. Halk Cephesi'nin emekçi halka sağladığı sosyal menfaatlere karşı girişilen hareketler, emekçi kitlelerin omuzlarına yükletilen ağır mali kararlar. Halk Cephesi'ne karşı saldırılar, İspanyol Cumhuri-yeti'ni boğması için Franko'nun tanınması, faşist İtalya ile yapılan anlaşma, faşist takımının Doriot[79] ve De la Rogue[80] de giriştikleri keyfi hareketlerin teşvik edilmesi, anti-Komünist hareketlerin gelişmesi; ki bütün bunlar zincirin halkalarıdır. Lanetlenmiş Alman faşizminin bir darbe indirmeye hazırlandığı sıralarda, Fransız halkının milli çıkarlarını, Fransız burjuvazisinin hakim çevreleri, en hayasız şekilde ayaklar altına almaktadır.

Alman faşizminin İngiltere'deki işbirlikçileri, demokratik güçlerin yoğunlaşmasını engelleyebilmek ve işçi hareketlerinin şahlanışını boşa çıkarabilmek için, karşı basının ve eleştirilerin sesini kesmenin yollarını aramaktadır. "Milli Savunma" çalışması adı altında, işçi sınıfının sömürülmesini daha da artırmaktadırlar. Müdahalecilerin İspanya'ya yeniden asker ve malzeme soktuğu şu sırada İtalyan faşizminin Habeşistan'ı istila etmesini onaylayan işbirlikçiler, gerçek apaçık ortada olduğu halde, İtalyan faşizminin, "gönüllü askerlerini" İspanya'dan çekmekte olduğunu ispata çalışmaktadırlar. Onlar faşist müdahalecilerin İngiliz gemilerini batırma-

(79) **Doriot.** Fransa'nın işgali sırasında Hitler ile İşbirliği yapan bir Fransız döneği.

(80) **De La Rogue.** Croix de Fev örgütü ile Fransız solcularını ezmeye çalışan bir Fransız faşisti.

larına sessizce göz yummaktadırlar. Hitler ve Mussolini ile yeniden haydutça bir pakt yapan işbirlikçiler, İspanyol halkının esaretini tezgahlamaktadırlar. Diğer ülkelerdeki gerici güçleri, mümkün olan her yolla kışkırtarak bir faşist saldırısına karşı bu ülke halklarının kendilerini savunma imkanlarını kasten zayıflatmaktadırlar.

Son olaylardan çıkarılacak en önemli ders şudur: Bası *boş faşist haydutları önlemek, halkın özgürlük ve bağımsızlığını korumak ve evrensel barışı savunmada başarılı bir mücadele vermek, karşı devrimci emperyalist klik ve Münih takımı kendi sınırları içine sokulmadıkça imkansızdır.*

Lafazan pasifist bildirilerle ne evrensel barışın savunusu yapılabilir ne de halk faşist bir saldırıdan korunabilir. *Etkin bir mücadele gerekmektedir; kararlı bir direnme gerekmektedir.*

İşçi sınıfı ve onun Komünist öncüleri, barışın en kararlı, en tutarlı taraftarı ve savunucusudur. Fakat bu hiçbir zaman, işçi sınıfının barış için, ne pahasına olursa olsun savaşacağı, halkı ve onun ülkesini "barış uğruna" faşist canavarlara feda edeceği anlamına gelmez. Ancak, gerçek ve sürekli bir barıştan yana olanlar, faşist istilacılara ve esaretçilere karşı var güçleriyle savaşmalıdırlar. Faşist saldırganların "atıştırma" politikasına karşı azimle mücadele etmeli ve sahte pasifist nasihatlerle halkı aldatan yüreksizleri reddetmelidirler.

Münih Paktı sonrası uluslararası durum bütün ülkelerin işçi sınıfı ve emekçi halkına çok önemli görevler yüklemektedir.

Bu görevler kısaca şöyle özetlenebilir: Faşist saldırganlar ile İngiltere ve Fransız emperyalist klikleri arasındaki eşkiyalık anlaşmasını etkisiz kılmak;

Burjuva demokratik ülkelerde, emekçi halkın sosyal menfaatlerine, demokratik özgürlüklerine, işçi hareketlerini ezmeye çalışan gericiliğe karşı kararlı bir direnişte bulunmak;

Faşist haydutlara karşı, İspanyol ve Çin halkının zafere ulaşmasını sağlamak;

Çekoslovak halkını ve diğer ufak ulusların halklarını yabancı esaretine karşı savunmak;

Faşist gangsterlere ve savaş tahrikçilerine karşı mücadelelerinde, faşist ülkelerdeki işçi sınıfına en iyi şekilde yardımcı olmak.

Bütün bu görevler, ayrılmaz biçimde birbirlerine bağlıdırlar. Ancak, bunlar arasında, İspanya'nın durumu özel bir *önem* kazanmıştır. *İkinci bir Münih'e* hiçbir şekilde müsaade edilmemelidir. Caniyane Münih metodunun İspanyol halkına uygulanmasına göz yumulmamalıdır.

Bu görevlerin yerine getirilebilmesi için gerekli bütün güçler eldedir. Yapılması gereken tek şey, bu güçlerin eyleme sokulmasıdır.

Savaş sonrası siyasi tarihinde, işçi sınıfının, köylülerin, küçük burjuvazinin, aydınların, ufak ulusların, bağımlı ve koloni ülkelerin kültür ve bilimin, barış ve demokrasinin çıkarlarının, insanlığın en sefih düşmanı faşizm karşısında şimdiki kadar çakıştığı ve birleştiği bir an daha bulmak çok zordur. *Bu durum; işçi sınıfının ve bütün halkların faşist barbarlığa ve emperyalist savaş kışkırtıcılarına karşı bir Birleşik Cephe kurmalarında pratik bir temeldir.*

-V-

Faşist saldırılar ve onların soygunlarına karşı güçlü bir Birleşik Cephe kurma görevi *uluslararası proletaryaya* düşmektedir. Tarihi gelişim göstermiştir ki, işçi sınıfı bu cephenin başlatıcısı, örgütleyicisi ve lideridir.

İşçi sınıfı, modern toplumun en ileri sınıfı ve en büyük gücüdür. İşçi sınıfının öncülüğünde. Çarlığın meşum güçlerine ve kapitalizme karşı, dünyanın altıda biri üzerinde zafere ulaşılmış, yani sosyalist bir toplum kurulmuştur. Kapitalist sömürü ve esaret

zincirlerinin bütün dünyada nihai olarak koparılmasında uluslararası işçi sınıfının hayati çıkarı vardır. İşçi sınıfı, faşizmin ve gerici güçlerin en uzlaşmaz düşmanı, halk üzerindeki her türlü baskı ve esarete her çeşit saldırıya karşı en kararlı ve tutarlı savaşçıdır.

İşçi sınıfı, milletin belkemiğini meydana getirir. Ülkenin üretim hayatında oynadığı role, sayıca güçlülüğüne, yoğunluğuna ve örgütüne güvenmek gerekir. Bir milletin özgürlüğünün ve bağımsızlığının en emin dayanak noktası işçi sınıfıdır.

Modern toplumda faşizme ve savaşa karşı, faşist barbarlığa ve kapitalist esarete karşı mücadele yoluna ışık tutan en ilerici bilimle, Marksizm-Leni-nizmle, Marx-Engels, Lenin'in öğütleriyle donatılmış tek sınıf, işçi sınıfıdır.

Bütün bunlar, işçi sınıfı üzerine tarihi bir sorumluluk yükler. Dünyadaki bütün anti-faşist güçlerin ortak cephesinin başlatıcısı, örgütleyicisi ve lideri olma durumunu gerçekleştirebilmesi için işçi sınıfının, kendi gücünün farkına varması ve *kitleleri harekete geçirmede bu büyük gücü nasıl kullanacağını bilmesi gerekir.* Bu bakımdan, Lenin'in de dediği gibi işçi sınıfının, burjuvazi önderliği olmadan, kaderlerini burjuvazinin ellerine terk etmeden başarıya ulaşamayacağı önyargısını bir kenara itmesi ve bunu yapabilmek için de, herşeyden önce işçi sınıfının *kendi gücüne inanması gerekir. İşçi* sınıfı, *faşizme karşı halk hareketinde* öncülüğün kendisine düştüğünü *kesin olarak bilmek* zorundadır.

Çekoslavakya'ya karşı yapılan ihanet ve Münih planı *milletlerin dış politika ve savunma sorunlarının,* denetimden uzak burjuva hükümetlerinin önderliğindeki emperyalist kliklerin ve büyük iş sahiplerinin insafına bırakılmayacağını bir kere daha ispatlamıştır. Tarih, bu meselelerin işçi sınıfı tarafından ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Savaş ve barış meseleleri, kitleler tarafından ve herşeyden öte, işçi sınıfı tarafından çözümlenmelidir. Kapitalist

ülkelerde kitlelere, sadece hakim sınıfların bir aracı gözüyle bakılmıştır. Kitleler, emperyalist burjuvazinin çıkarları uğruna, savaşın içine itilmişlerdir. Burjuva ülke yöneticileri kitleleri şimdi, bir kere daha çıkarlarına en uygun biçimde kullanmak istemektedirler. Ancak, kendi kaderlerini, ulusun kaderini hakim sınıfların ellerine bırakmamakta işçi sınıfının hayati çıkarı vardır. Geniş proletarya ve halk kitlelerinin; *çağdaş kapitalist toplumlarda, yabancı faşist istilasına karşı en güvenilir, en sağlam, en tutarlı savaşçı rolünü üzerine alabilecek tek gücün işçi sınıfı olduğunu anlamaları zamanı gelmiştir.*

Emperyalist klikler tarafından yönetilen hakim sınıflar şimdiye kadar daima kendi sınıflarının çıkarlarına göre hareket etmişlerdir. Tarih, bu sınıfların hakim durumlarını ve mülkiyet haklarını sürdürebilmek uğruna kendi halklarını ve ülkelerini yabancı istilacılara nasıl sattıklarının örnekleriyle doludur. Münih Paktı bu açıdan, bunun yeni ve canlı bir örneğidir.

Faşist saldırısına karşı mücadelesinde, işçi sınıfının, ulusunun çıkarlarından ayrı çıkarları yoktur ve olamaz. Bu, işçi sınıfının, burjuvazinin hakim olduğu ülkelerdeki pozisyonundan ileri gelmektedir. Faşist haydutlar tarafından bir ülkeye, onun halkına yöneltilen her darbe, herşeyden önce kitlelere, işçi sınıfına yöneltilmiş bir darbedir. Çekoslavakya örneği bunun en açık delilidir. Ülkelerinin Alman faşizminin iyi niyetine terk edilmesinde oldukça önemli bir rol oynayan Çekoslavak burjuvazisinin istilacıların aleti olan kesimi, çok geçmeden ülkelerinin bu yırtıcı düşmanıyla ortak bir dil kul-lanmaya başlamışlardır. Faşizmin indirdiği darbeler bütün ağırlığı ile kitlelerin, emekçi halkın ve işçi sınıfının üzerine inmektedir.

Bütün bunlardan çıkartılması gereken sonuçlar, zamanında çıkartılmalıdır. Komünistler ülkelerinin faşist saldırısına karşı savunulmasında kitlelere ve herşeyden önce, işçi sınıfına üzerlerine düşen

görevleri anlatmaktan yılmayacakladır.

Ancak, işçi sınıfının, faşizme karşı yürütülecek bu halk hareketini toparlayabilmesi ve güçlendire-bilmesi için herşeyden önce, *kendi safları arasında birliği sağlaması* gerekmektedir. Kim ve hangi maske altında gizleniyor olursa olsun, işçi sınıfının bütünlüğüne düşman olanlar - anti-faşist halk cephesi düşmanları- gözlerinin yaşma bakılmadan, mahalli gericiliğin ve faşist saldırganların uşağı olarak ilan ve saf dışı edilmelidir.

Bu en kritik anda, işçi sınıfı bütünlüğü üzerine söylenmiş laflarla yetinmemeliyiz. *İşçi sınıfı bütünlüğü, bütün engeller devrilerek derhal somut olarak gerçekleştirilmelidir. İşçi hareketi safların-daki muhaliflerle, proletarya arasındaki burjuva temsilcileriyle, Troçkist'lerle ve çeşitli faşist ajanlarla mücadele etmeden, işçi sınıfı bütünlüğünün gerçekleşebileceğini düşünerek, kendimizi kandırmama-lıyız.*

Sosyalist parti ve sendika safları arasında, işçi sınıfı bütünlüğünden yana, faşist saldırganlar önünde çekilme politikasını suçlayan ve bu politikaya karşı savaşmaya hazır olan bir hayli insan var ki; emekçi halk çıkarlarının, özgürlükleri ve bağımsızlıkları faşizm tehdidi altında olan ülkelerin çıkarlarının savunulabilmesi için bu gereklidir. Ve bu tür insanların sayıları gittikçe çoğalmaktadır. Fakat bu militanlar sanmaktadırlar ki; Birleşik Cephe'nin oluşturulmasında ve faşist saldırganlara ve onların işbirlikçilerine karşı mücadele yolunda ilerleyebilmek için bu yolun Citrines Spaaks[81] ve buna benzer, bütünlüğüne ve faşist saldırısıyla mücadele politikasına inatla karşı çıkan liderler tarafından da desteklenmesi gereklidir. İkaz ve ikna yoluyla bu liderlerin politikalarını değiştirebileceklerine inanmaktadırlar. Bu, hem tehlikeli hem de zararlı bir hayaldir. Bu gerici liderler, emperyalist burjuvazinin savaş arabalarına öylesine sıkıca bağlanmışlardır ki, on-

(81) Spaak, Paul Henri (1899-1964), Belçikalı politikacı, sağ kanat sosyalisti, sürekli Bakan ya da Başbakan.

ların, tenezzül edip de faşizme karşı işçi eylem birliğinin kurulmasına rıza göstermelerini beklemek, *çok kıymetli zamanın kaybedilmesi,* işçi sınıfı çıkarlarının, demokrasi ve barışın feda edilmesi demek olur. *Düşman beklemez.* Düşman uluslararası işçi sınıfı birliğinin *yokluğundan* her fırsatta istifade eder.

Uluslararası durum işçi sınıfını kaçınılmaz olarak en kısa zamanda faşist saldırganları ve faşist taraftarlarını önleyecek ve barışı sağlayacak mücadelede, kendi safları arasındaki ideolojik ve çeşitli parti ve politik farklılıklara rağmen, *ortak bir lisan kullanmaya ve ortak bir uluslararası politika gütmeye* zorlamaktadır.

Bütün ülkelerin işçi örgütü temsilcilerinin katılacağı *uluslararası bir işçi konferansı* toplamak ve bu yolda atılacak müstesna bir adım olacaktır ki, bu fikir, işçi hareketi safları arasında, zaten gelişmektedir. İspanya ve Çin'in savunulabilmesi, işçi sınıfının sosyal ve demokratik haklarının korunabilmesi ve caniyane Münih politikasına karşı bütün uluslararası proletarya güçlerinin birleşebilmesi için böyle bir konferansın toplanması gerekmektedir. Bu konferans, İspanyol ve Çin halkına yardım edilmesi taraftarı önerilerin iyi niyetli temenniler olarak kalmayıp, uygulanmalarını sağlayacak gerekli somut tedbirleri de tespit edecektir. Geniş proleter kitlelerin temsilcileri bir araya gelip, İspanya'da faşist katillerin gönderdiği mallara bir ambargo konmasının ve faşist saldırganlar tarafından üretilen malların boykot edilmesinin; İspanyol halkı için gerekli ihtiyaç maddelerini sağlamanın; İspanyol halkına ait olup Fransa Bankasınca muhafaza edilen altınların geri alınmasının; çeşitli ülkelerce dondurulan İspanyol kredilerinin tekrar verilmesinin; kendi varlığı için gerekli olan bütün şeyleri satın alabilme hakkının ve imkanının İspanya Cumhuriyetine sağlanmasının İspanyol halkının kasabı Franko'nun diğer ülkeler tarafından tanınmamasının; İspanya'ya müdahale

edilmesine bir son verilmesinin; faşist Alman ve İtalyan çapulcu askerlerin İspanya'dan çekilmesinin *pratikte* nasıl gerçekleştirileceği yollarını, yöntemlerini tartışacaklardır. Böyle bir konferans, işçi sınıfının ve enternasyonal kamu oyunun bütün güçlerini ve araçlarını harekete geçirmeyi başaracak ve böylece İspanyol halkının, kısa bir zamanda zafere ulaşmasını sağlayacaktır. Son olarak, bu konferans, işçi sınıfı tarafından bu kadar ihtiyaç duyulan eylem birliğinin kurulmasına, ortak *ve doğru* bir enternasyonal politikanın şekillendirilmesine yardımcı olacak ve faşizme, ikinci emperyalist savaşırı yayılmasına karşı enternasyonal proleter ve halk Birleşik Cephesinin gelişmesine güçlü bir hız verecektir.

Böyle bir uluslararası konferansı toplamının imkansız olduğunu bırakın söylesinler. Faşist ajanları, faşist taraftarları, anti-Komünist unsurlar, işçi sınıfı birliği düşmanları tabii ki, böyle bir konferansı baltalamak için ellerinden geleni yapacaklardır. Fakat işçi sınıfının eylem bütünlüğüne ve bütün anti-faşist güçlerin birleştirilmesi gerekliliğine inanmış, kendi öz sınıfına ve halkına sadık milyonlarca örgütlü işçi ve işçi sınıfı militanı, aralarındaki örgüt ve parti ayrılıklarına rağmen, böyle bir konferansın toplanmasına taraftar olacaklardır.

Faşist diktatörler ve emperyalist kliklerin temsilcileri, işçi sınıfının, halkın ve dünya barışının çıkarları aleyhine ortak planlar yapmaktadırlar. Fakat işçi sınıfının parti ve örgüt temsilcileri, işçi sınıfının yararına, halkın ve dünya barışının yararına bir anlaşmaya neden varamasınlar? Bütün ülkelerin işçi hareketleri, bütün emekçi halkın, bütün insan ırkının ortak düşmanı faşizme karşı güçlerini neden birleştirmesinler? İngiltere'deki, Fransa'daki, İspanya'daki, Çin'deki, Amerika'daki, Skandinav-ya'daki ve diğer ülkelerdeki örgütlü işçi temsilcileri neden Sovyetler Birliği işçileri ile birleşip bir enternasyonal konferans toplayamasınlar? Ve neden

büyük uluslararası proleter dayanışmasına *etkili bir güç* veremesinler?

Şimdi, Münih Paktından sonra her işçi örgütü, her işçi, her işçi hareketi militanı bu soruların hepsi ile karşı karşıyadır. Ve bu sorular onları düşünmeye zorlamaktadır. *Bütün bu soruların bir tek doğru cevabı vardır: Eylem birliği kırıcılarının çürümüş bütün iddialarını bir kenara itmek, faşizme karşı uluslararası proletarya ve halk dünya cephesini kurmakta somut adımlar atmak.*

-VI-

Bu inançtan hareketle ve bütün dünyadaki milyonlarca ilerici işçiyi birleştirme isteğine dayanarak Komünizm Enternasyonal, işçi sınıfı eylem birliğini sağlayabilmek için, en ufak imkanlar dahil, her çeşit fırsattan yararlanmaya çalışmıştır. Şimdi, Komünist Enternasyonalin bu yolda attığı belli başlı somut adımlara bir göz atmamızda yarar vardır.

Şubat 1933'te, faşistler Almanya'da iktidara geldiğinde, Komünist Enternasyonal, İkinci Enternasyo-nal'e faşizme karşı ortak eylem önerisinde bulundu. 1934 yılında İspanyol proletaryası monarşist Faşist gericiliğe karşı silahlı bir mücadeleye giriştiğinde, Komünist Enternasyonal, Ekim 1934'te gene İkinci Enternasyonal'e İspanyol proletaryasına yardım etmek üzere, ortak bir kampanyaya girişilmesini önerdi.

1935 yılının Nisan ayında, Komünist Enternasyonal, faşizme ve savaşa karşı ortaklaşa "1 Mayıs" gösterisi düzenleme önerisinde bulundu. Bu öneride, yeni bir emperyalist savaşın dünyayı tehdit ettiğinden, uluslararası proletarya güçlerinin Alman ve Japon saldırganlara karşı birleştirilmesi gerektiğinden söz ediliyordu.

"Komünist Enternasyonal bugüne dek, bütün kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı düşmanlarına karşı, Komünist ve Sosyalist partilerin anlaşarak ortak bir mücadeleye girmelerini teklif ve teşvik etmiştir. Ve şimdi, son gelişmeler, ulusal

sınırları aşarak işçi sınıfının uluslararası bir ortak cephe kurmasını kaçınılmaz olarak zorunlu kılmaktadır. Bu gelişmeler şunlardır: Nazi hükümetinin askerlik hizmetlerini zorunlu yapması, Letonya ve diğer Baltık devletlerini (Avusturya ve özellikle Sovyetler Birliği'ni) askeri yönden tehdit etmesi; yeni bir emperyalist dünya savaşının başlıca körükleyicileri Nazi Almanyası ve onun müttefikleri, faşist Japonya ve faşist Polonya tarafından savaş tehlikesinin ciddi olarak tahrik edilmesi."

Faşist İtalya'nın Habeşistan'a saldırma tehlikesi belirince, 25 Eylül 1935'te, Komünist Enternasyonal, bu saldırıya karşı ortak eylem çağrısında bulundu.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin bu konuda İkinci Enternasyonal'e yazdığı yazıda şunları görmekteyiz.

"Komünist Enternasyonal'in Yedinci Kongresi Komüntern'in Yürütme Komitesi'ni Sosyalist İşçi enternasyonali liderliğine proleter eylem birliğinin uluslararası ölçüde kurulması teklifini götürmekle görevlendirilmişti. Ancak Yürütme Kurulunuzun, eylem birliği konusunda bir söz söylemeden önce Komünist Enternasyonal'in Yedinci Kongresi kararlarını dikkatle incelemeye karar verdiğini bilmekteyiz. Size bu olanağı sağlayabilmek için, bu mesele üzerindeki somut önerilerimizi tartışmaya başlamadan, şimdilik vazgeçmeye hazırız. *Fakat uluslararası durum o kadar gergin ve yeni bir emperyalist savaş tehlikesi öylesine tehdit edici ve yakındır ki, zaman kaybetmeyi göze alamayız."*

Komünist Enternasyonal, Habeşistan'a karşı savaş patlak verdiğinde, savaşa karşı uluslararası proletarya eylem birliğini örgütlenmesini İkinci Enternasyonal'e tekrar önermişti.

Komünist Enternasyonal, İspanya'daki faşist isyana ilişkin olarak, İspanya halkı lehine ortak bir mücadele için gerekli tedbirlerin derhal alınmasını önerdi. Komünist Enternasyonal'in Yürütme Komitesi, Almeria'nın bir Alman uçak filosu tarafından canice bombalanmasından sonra ve Alman İtalyan faşist müdahalelerinin had safhaya varmasıyla, uluslararası işçi sınıfı Birleşik Cephesi kurulması yolunda sürekli ilişki ve ortak çabanın sağlanması yolunda İkinci Enternasyonal Başkanı Brouckere ile temasa

geçmeleri için Fransız temsilcilerinden Cachin ve Thorez'e birçok kez görev vermiştir. Komünist Enternasyonal, 3 Haziran 1937'de, İspanyol Sosyalist Par-tisi'nin, sendikaların ve Komünist Partinin isteği üzerine, İkinci ve Amsterdam Enternasyonal'lerine faşist saldırısına karşı uluslararası proletarya örgütlerinin eylem birliğini organize etmelerini tekrar önerdi. Bilbao'nun düşmesinden sonra, 26 Haziran 1937'de, Komünist Enternasyonal bu önerilerini tekrarladı.

Komünist Enternasyonal, 1 Mayıs 1938'de faşizme karşı mücadelede işçi sınıfı eylem birliğini kurması için İkinci Enternasyonale tekrar teklifte bulundu.

Komünist Enternasyonal temsilcileri, Münih Paktı'ndan birkaç ay önce ve hatta Münih planının hemen arifesinde, İkinci Enternasyonal Başkanı Brouckere'e, Çekoslavakya'yı ve evrensel barışı kendisine hedef alan faşist darbeyi bertaraf etmek üzere, uluslararası işçi sınıfı örgüt liderleri arasında sürekli ilişkiler kurulmasını ve derhal ortak tedbirler alınmasını önerdiler.

Fakat bütün bu öneriler geri çevrildi. Gerici, karşı anti-Komünist Birleşik Cephe düşmanlarının baskısı altında, İkinci Enternasyonal liderliği, işte böyle hareket etmiştir.

Bu politika, faşist saldırganlar tarafından sevinçle alkışlandı ve hâlâ da alkışlanmaktadır. Çünkü bu politika, faşist saldırganların diğer halklara ve uluslara saldırmasına olduğu kadar kendi ülkesindeki emekçi halkı da köle etmesine yardımcı olmaktadır. Halbuki, uluslararası hayatta meydana gelen gelişimler, her geçen gün bu tür politikanın işçi hareketleri arasında çatlaklara yol açması bakımından ne kadar zararlı olduğunun yeni bir ispatını getirmektedir. Buna rağmen, İkinci Enternasyonal ve Enternasyonal Sendikalar Birliği'nin birçok lideri, bu politikanın izlenmesinde hâlâ inat etmektedirler.

İkinci ve Amsterdam Enternasyonal'lerinin faşist saldırıyla mücadele ve İspanya Cumhuriyeti'ne

yardım sorunlarıyla resmen uğraşmadığını ileri sürmek hatalı olur. Enternasyonaller, bu konuda bir hayli kararlar almışlar ve liderleri güzel konuşmalar yapmışlardır. Ancak, *söylenen sözlerle yapılan işler arasında büyük bir uçurum* vardır.

Örneğin, Sosyalist Enternasyonal ile Enternasyonal Sendikalar Birliği'nin 24 Haziran 1937'deki ortak konferansında aşağıdaki kararlar alınmıştır:

İspanyol hükümetinin politik ve bölgesel bağımsızlığını tekrar kazanması için yardım sağlamak üzere, Milletler Cemiyeti üyesi devletlerin hükümetlerine *mümkün olan her yoldan* baskı yapmak.

İspanyol hükümetinin serbestçe silah satın alabilmesi için serbest ticaretin iadesini istemek;

Her iki örgüte bağlı bütün üyelerin ve bütün örgütlerin Cumhuriyetçi İspanya ile dayanışma mükellefiyetinin kapsamını genişletmek (istatistikler bana aittir - G.D.)."

İkinci ve Sendika Enternasyonal'leri Yürütme komiteleri'nin 1938 Mart'ındaki ortak toplantılarında bundan daha da güçlü kararlar alınmıştır. Bu kararlara göre enternasyonaller:

"Bütün örgütlerinden, Cumhuriyetçi İspanya'ya ve onun, faşist saldırısına karşı verdiği kahramanca mücadelesine derhal ve etkili bir şekilde yardımcı olmak üzere çalışmalarını istemektedir. Bu örgütler, Fransız ve İngiliz hükümetlerinin, Alman ve İtalyan saldırısına bir son vermekte gerekli görülecek her türlü *manevi politik, mali, ekonomik ve askeri* nitelikteki girişimlerini desteklemeye hazır olmalıdırlar (italikler bana aittir - G.D.)."

İkinci ve Amsterdam Enternasyonallerinde söylenen *sözler* bunlardır. Fakat İspanyol oyunu harekete getirecek mitingler, gösteriler ve diğer tedbirler üzerine toplantıda alman kararlar *gerçekleştiril-medi.* İkinci Enternasyonale bağlı partiler ve Enternasyonal Sendikalar Birliği örgütleri, alman kararlan uygulamak üzere harekete geçirilmediler.

Sosyalist Partilerin bütün üyeleri ve örgütleri bu kararları uygulamak zorundadırlar. Ancak, İkinci Enternasyonalin Sosyalistleri ve üyeleri tarafından yönetilen ve içinde sosyalist bakanların da bulunduğu ülkelerin hükümetleri bu kararların tam aksine ha-

reket etmektedirler. İkinci ve Amsterdam Enternasyonallerinde ekonomik, politik ve askeri nitelikte yasakların uygulanması gerektiğine dair kararlar-alındığı halde, *Sosyalist Bakanlar,* hükümetleri adına, Milletler Cemiyetinde, Milletler Cemiyeti Tüzüğünün 16. Maddesinin kaldırılması için oy kullanmışlardır ki, o madde, bu tür yasakların uygulanmasına imkan vermektedir. Belçika Başbakanı Sosyalist Spaak, mevcut en gerici kanunlardan faydalanarak enternasyonal birliklerin gönüllülerinin katledilmesi, Almanya'daki ve Avusturya'daki faşizm vebasından kaçan *göçmenlerin Belçika'dan atılması* için çalışmaktadır. İspanyol halkına yapılan bütün yardımları sistematik olarak sabote etmekte, faşist Burgos hükümetinin Belçika faşist cellatlarım her bakımdan memnun edebilmek için çalışmaktadır.

İskandinav ülkeleri hükümetlerindeki Sosyalist Bakanlar kendi Enternasyonallerinin aldığı kararları uygulamakla görevlendirilmişlerdi. Hiçbir şey onları, İtalyan ve Alman bombardımanından korunmak, kadın ve çocukları öldürücü faşist bombalarından korumak için İspanyol halkının ihtiyacı olan bütün şeyleri İspanya'ya satmaktan alakoya-mazdı. Ancak, gerçekte. Sosyalistler tarafından yönetilen hükümetler sadece bunları yapmamakla kalmadılar, aynı zamanda, milyonlarca İspanyol kadın ve çocuğunu açlıktan kurtaracak İspanya Cumhuriyeti kredilerini de dondurdular.

İngiltere'de, kendi örgütlerinin politikasında söz sahibi bazı sendika ve İşçi Partisi liderleri, İngiliz işçilerinin İspanyol halkı için gittikçe artan sempati ve desteklerine rağmen, hükümetlerinin "müdahale etmemek" kararı maskesi altında, Cumhuriyetçi İspanya'yı boğmasına imkan vermektedirler. Berch-tesgaden ve Münih'e gittiğinde Chamberlain'e övgü şarkıları düzen bu işçi liderleri, uluslararası işçi sınıfının birleşip İspanyol ve Çin halklarının savunulmasında ortak eyleme girişmelerine karşı çıkmaya devam etmektedirler.

Geçmişte, özellikle üyelerinin Fransız hükümetini yönettiği dönemde İkinci Enternasyonal'in en etkili partilerinden biri olan Fransız Sosyalist Partisinin elinde Enternasyonal kararlarını yaşayan gerçeklik haline dönüştürecek bir yığın imkan vardı. Fakat parti yönetimi bu imkanları kullanmadı.

İkinci ve Amsterdam Enternasyonallerinin sorumlu temsilcilerinin söyledikleri sözlerle, yaptıkları şeyler arasındaki gözle görülür çelişkilere daha bir yığın örnek verilebilir. Ancak, buraya kadar verilenler yeterlidir.

Öte yandan, olgular göstermektedir ki, işçi sınıfının büyük bir kesimi, *eylem olarak,* faşizme karşı kesin bir mücadele vermek ve İspanya ve Çin'e gerçekten yardım etmek istemektedir. Kaldı ki bu işçi sınıfı kendi örgüt liderlerine, faşizme karşı nasıl mücadele edileceğini ve bu mücadele için güçlerin nasıl birleştirileceğini dahi göstermekteydi.

Anti-faşist mücadele ve işçi sınıfı birliği için mücadele tarihine altın sayfalarla geçecek canlı bir örnek de İspanya'daki *uluslararası birliklerdir.* Almanya, Fransa, İngiltere, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri, İtalya, Polonya, Balkanlar ve diğer ülkelerden gelip, faşizme karşı savaşlarda unutulmaz zaferler kazanan bu gönüllü birlikler Komünistler, Sosyalistler ve diğer anti-faşistlerden meydana gelmişti. Değişik partilere olan bağlılıkları, onları silahlarına sarılıp, bilinçli bir ilerici, insanlığın savunulması uğruna savaşmaktan alakoyamamıştı. *Faşizmle savaşmayı gerçekten istiyorlardı.* Birlik ve başarılarının sırlan da burada yatmaktadır. Ve artık herkes bilmektedir ki, faşizmle savaşmayı gerçekten isteyen kişiler, işçi sınıfının eylem birliğini engelleyecek sonu gelmez şartlar ileri sürmezler.

Milyonlarca işçi, İspanya Cumhuriyeti'nin aktif olarak desteklenmesi fikrinden yanadır. Bunlar, "müdahale etmeme" politikasına karşı çıkmakta ve bu politikanın bir kenara bırakılmasını faşist müdahalecilerin İspanya'dan çekilmelerini iste-

mekte, İspanyol hükümetine silah satın alma hakkının verilmesi için mücadele etmekte ve bir lok-malık ekmeklerinden artırarak İspanyol kadın ve çocuklarına yardım etmektedirler. Birçok ülkede İspanyol halkına yardım olarak toplanmış ve halen de toplanmakta olan paralar, işçi sınıfının kardeşçe dayanışmasını bütün sözlerden çok daha iyi dile getirmektedir.

Üç İsveç gemisi denizcilerinin asilere silah taşımayı reddetmesi, çeşitli limanlardaki liman işçilerinin faşistler için askeri teçhizat ve malzeme yüklemeyi reddetmesi gibi olaylar, *nasıl hareket edilmesi gerektiğine* dair sendika liderlerime ve Sosyal Demokrat partilere örnek teşkil etmektedir. Hiç şüphesiz ki, bu denizciler arasında değişik partilere mensup olanlar vardı ve birçok konuda görüş birliğine varmış değillerdi. Ancak, *gerçekten* savaşmak istiyorlardı ve İspanya topraklarına ölüm saçan faşist asilere ve müdahalecilere karşı ortak bir eylem üzerinde birleşmişlerdi.

Bu örneklerden daha bir sürü verilebilir. Ve şayet, bu tür hareketler işçi örgütleri tarafından yönetilmiş ve örgütlenmiş olsaydılar, bu örneklerin sayısı çok daha kabarık olurdu. Her gün faşist saldırganlara ve özgür halkların boğulmasına yardım eden kendi hükümetlerinin politikasına son vermek için işçi sınıfının hazırlığının büyüdüğüne dair daha fazla kanıt getirmektedir.

Sovyetler'de 1918-20 senelerinde, karşı devrimci mücadeleye karşı verilen savaş milyonlara işçinin zihinlerinde hâlâ taptazedir. İşçi sınıfı o zamanlar, burjuva hükümetini çekilmeye zorlamış, o da, karşı-devrimci Beyaz Ordu'ya ve askeri teçhizat göndermekten ve açık olarak desteklemekten vazgeçmek zorunda kalmıştı. Kapitalist ülkelerin proletaryası ise aynı işi kararlı eylemleriyle yapmayı başarmıştı. Askeri bölüklere nakliyat yapmayı ve askeri teçhizat göndermeyi reddetmeleri, fabrika işçilerinin grevleri, miting ve gösteriler, askerlerin Sovyetler'e karşı

savaşmayı reddetmeleri, gemi ve taarruz birliklerinde çıkan isyanlar, Sovyetler Birliği'ndeki işçi ve köylülerin müdahelecilere karşı kesin bir zafer kazanmasına yardımcı olmuştur.

Bu tarihi deney, işçi sınıfının ne büyük bir güce sahip olduğunu ve kendi özgürlükleri ve bağımsızlıkları için çarpışan halklara yöneltilmiş her müdahaleyi nasıl önleyebileceğini göstermektedir.

Komünistler, İkinci Enternasyonal ve Sendika Enternasyonali içindeki bütün Birleşik Cephe taraftarları ile birlikte ulusal ve uluslararası çaptaki proleter saflarının savaşçı birlikleri uğrunda bir anti-faşist halk cephesi kurulması için proletaryanın verdiği mücadele deneylerinden ve kendilerini bekleyen büyük görevlerden hareketle *her zamankinden daha ısrarlı ve enerjik bir şekilde mücadele edeceklerdir. Bu birliğin kurulmasını sabote edenlerin inatçı direnişleri, Komünistleri ve bütün diğer Birleşik Cephe taraftarlarını bu* tarihi görevi yerine getirmelerinden alakoyamayacaktır. Çünkü kapitalist ülkelerin içinden veya dışından gelebilecek faşist hareketlere karşı başarılı bir mücadele verebilmenin şartı burada yatmaktadır.

Enternasyonal işçi hareketi için böylesine gerekli olan eylem birliğine varmakta aşılamayacak hiçbir engel olamaz. Böyle bir birliğin gerekliliğini açıkça farketmiş olmak ve bütün engellere rağmen, buna varmakta sağlam ve sarsılmaz bir iradeye sahip olmak işçi sınıfı için yeterlidir. *Bütün mesele şudur: Bu birliği bir an önce kurmak ve sağlam bir temele oturtmak.* Ancak bundan sonradır ki, savaş körükleyicisi faşistler ve diğer ülkelerdeki gerici klikler gerekli direnişle karşılaşacaklar ve kaçınılmaz bir yenilgiye mahkum olacaklar.

***

Faşist saldırganlar "Münih Zaferi"nin sarhoşluğu içinde, hırsla yeni caniyane planlar ve cinayetler hazırlamaktadırlar. İşçi sınıfının ve sosyalizmin

burjuva demokratik ülkelerindeki hain düşmanları, faşistlere bu planlarında cesaret vermektedirler. İnançsızlar, yenilgiyi kabullenmiş olanlar ve korkaklar faşist çizmelerini yalamaya hazırdırlar.

Fakat faşistlerin sevinmeleri için vakit daha çok erkendir. Faşistlerin kazandıkları zafer maliyeti çok yüksek olan bir zaferdir. Öyle bir zafer ki, yenilgisini kendi içinde taşımakta... Avusturya'yı yuttular, fakat milyonlarca Avusturyalı onlardan nefret etmekte. Südetler bölgesini işgal ettile, fakat Çekoslavak halkının nefreti had safhada. Çekoslavakya'yı ezdiler, fakat bütün küçük ulusları kendilerine düşman ettiler. İspanyol halkının kanını akıttılar, fakat 20 milyon İspanyol, Alman müdahalecilerinin adını nefretle anmaktadır. Faşistler artık herşeyleriyle bütün dünyayı kendilerine düşman yapmaktadırlar. Korsanlıklarıyla, Orta Çağ'ın korkunç gericiliğini ve Engizisyon mahkemelerini geri getirmeleriyle, Çarlık Rusyası'nın Kara-100'lerini bile aratacak Yahudi katliamları ile bütün insan ırkında büyük bir nefret uyandırmaktalar. Yaptıkları yağmalarla kendi bindikleri dalı kesmekteler. Er veya geç bu yaptıklarının hesabını verecekleri gün gelecektir. Birleşmiş işçi sınıfı, gerçekten demokratik emekçi kuleleriyle birlikte, faşist saldırganlara ve savaş taraftarlarına hesap sorma durumundadır ve bu ülkelerin halklarıyla birlikte faşizmi ezecektir.

Tarihi gelişimin gidişini tersine döndürecek yeryüzünde hiçbir güç yoktur ve olamaz da. Yarınlar çökmekte olan ve can çekişen kapitalizmin ve onun pis kenef i faşizmin değil, bütün emekçi halkın, bütün ilerici insanlığın gözlerini diktiği yüce sosyalizmindir.

Georgi Dimitrov

7 Ekim 1938

BÖLÜM: XXVII

VATAN CEPHESİ PROGRAMI[82]
(17 Temmuz 1942de Hristo Botev Radyosu[83-84] tarafından yayınlanmıştır)

Çar Boris Hükümetinin halka karşı tutumu, ulusal bir felaket durumundadır. Bugün Bulgaristan, Hitler'e kulluk eden bir ülke, Bulgar halkı ise Alman emperyalistlerinin köleleri niteliğine dönüştürülmektedir.

Hitler'in dünyaya egemen olma konusundaki man yakça tasarısının kaçınılmaz kaderi olarak çökeceği göz önünde tutulursa, bu hain politikanın biraz daha sürdürülmesi demek, Bulgar halkını bile bile uçuruma itmek ve ulusal bağımsızlıklarını yok etmek demek tir.

(82) **Vatan Cephesi,** Bulgaristan'daki kitlesel siyasi örgüttür. Şimdi de demokratik halk egemenliğinin temeli durumun dadır. Vatan Cephesi, 1942'den 8 Eylül 1944'e kadar bir yeraltı örgütü olarak çalıştı. 1943'te Ulusal Komite adı verilen ve Bul gar Komünist Partisi, Bulgar Tarım Birliği, Zveno siyasi çevresi, Bulgar Sosyal Demokrat Partisi temsilcilerinden ve partisizlerden oluşan bir Merkez Kurulu örgütlendi. Vatan Cep hesinin belkemiği, işçi ve köylülerin ittifakı, Bulgar Komünist Partisi ile Bulgar Tarım Birliğinin eylem ortaklığıdır. Vatan Cephesinin 1963'teki Beşinci Kongresinde yaklaşık 3,5 milyon üyesi vardı (bu sayı seçmen toplamının % 63'üydü ve bu sayının % 48'i kadınlardan oluşuyordu.

(83) **Hristo Botev Radyo İstasyonu** Nazi işgaline ve monarko-faşist diktatörlüğe karşı silahlı mücadele döneminde Parti üyelerine ve halka bilgi ve talimatı vermek üzere, başında G. Dimitrov'un bulunduğu Bulgar Komünist Partisi Mülteciler Bürosu tarafından kuruldu. Radyonun ilk yayını 23 Temmuz 1941'de, son yayını 22 Eylül 1944 te yapıldı.

(84) **Hristo Botev** (1848-1876) Osmanlılara karşı ulusal kurtuluş hareketinin lideri ve kuramcısı olan bir ozan. Türklerle çarpışırken ölmüştür.

içinde bulunduğumuz tarihi anda Bulgar halkına, ordusuna ve vatansever aydınlarına düşen en büyük görev, Bulgaristan'ın kurtuluşu için saflarını güçlü bir Vatan Cephesi içinde bütünleştirmek ve sıklaştırmaktır.

Vatan Cephesi, aşağıdaki acil görevleri ortaya koymaktadır.

1) Bulgaristan'ın, Bulgar halkının felaketi demek olacak caniyane nazi savaşma sürüklenmesi engel lenmelidir.

2) Alman ve İtalyan boyunduruğundan kurtulmak için savaşan kardeş Sırp halkına karşı gönderilmiş Bulgar askerleri derhal geri çekilmelidir.

3) Bulgaristan'ın nazi Almanyası ve öteki Mihver devletlerle ittifakı bozulmalı; Bulgar toprakları, faşist Alman ordularından ve Gestapo haydut larından temizlenmelidir.

4) Almanya ve öteki Mihver ülkelere yiyecek ve hammmadde ihracı durdurulmalı; Bulgar halkının ve ordusunun ihtiyaçları sağlanmalı ve halkın temel ih tiyaç maddeleri elverişli fiyatlarla halka ulaştırıl malıdır.

5) Atlantik Beratı[85] uyarınca, öteki Balkan ülkeleriyle anlaşmalar yaparak, Sovyetler Birliği, Büyük Britanya, Birleşik Amerika ve öteki barışsever uluslarla yakın ilişkiler ve işbirliği kurarak Bulgar halkının ulusal çıkarları güven altına alınmalıdır.

6) Faşizme ve nazi Almanya'sına karşı mücadeleye katıldıkları için tutuklanmış bütün sivil ve askerle rin serbest bırakılması sağlanmalıdır.

7) Halkın siyasi haklan ve özellikle basın, toplantı ve dernek kurma özgürlükleri geri getirilmeli, anaya saya aykırı, halka karşı bütün faşist kanunlar kaldırılmalıdır.

8} Ordu, monarko-faşist kliğin elinden kurtarılmalı ve ordunun halka karşı amaçlar için kul-

(85) **Atlantik İmtiyaz Beratı,** 14 Ağustos 1941'de İngiliz ve Amerikan hükümetleri tarafından imzalandı ve ulusların egemenlik hakkı ile faşizme karşı savaş yükümlülüklerini tanıdı. 14 Eylül 1941'de Sovyetler Birliği de Beratı imzaladı.

lanılmasını önleyecek tedbirler alınmalıdır. Subaylara, astsubaylara ve erlere, ergin vatandaş hakları verilmelidir.

9) Brannik,[86] Ratnik Birliği ve Lejyon[87] gibi faşist örgütler dağıtılmalıdır.

Faşist katiller ve suçlular zararsız duruma getirilmeli ve bunlara gereken ceza verilmelidir.

10) Ulusal servet ve halkın emeği yabancı sal dırısından korunmalı, Bulgaristan'ın özgür ve bağım sız bir ülke olarak ekonomik yönden kalkınması için gerekli koşullar yaratılmalıdır.

11) Kent ve kır nüfusuna geçim yolu, gelir, iş ve in sanca bir yaşam sağlanmalıdır.

12) Faşist yobazlık, ırkçılık ve halkımızın ulusal onurunun aşağılanması tutumu kökünden kazınma lıdır.

Halkımız için hayati önem taşıyan bu görevlerin yerine getirilebilmesi, Vatan Cephesi programını gerçekleştirebilecek gerçekten ulusal bir hükümetin en kısa zamanda kurulmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle Vatan Cephesi, mücadelenin ilk hedefi olarak, bugünkü hain ve halk düşmanı faşist hükümeti devirmeyi ve yerine gerçekten ulusal bir Bulgar hükümeti kurmayı tasarlamıştır.

Bu hükümet, bütün Bulgar halkının irade ve desteğine dayanarak, Bulgaristan'ın gelecekteki yönetim biçimini belirleyecek ve ülkemizin özgürlüğü, bağımsızlığı ve refahı için gerekli yasal ve maddi güvenceleri sağlayacak olan büyük Ulusal Meclisin kurulması yolunu da hazırlayacaktır.

12 Temmuz 1942

(86) **Brannik** - 1940'da kurulan, 9 Eylül 1944'te kapatılan Bulgar faşist gençlik örgütü.

(87) **Lejyon,** ya da Bulgar Ulusal Lejyonlar Birliği, 1930'da kurulan, 9 Eylül 1944 te kapatılan faşist örgüt.

BÖLÜM: XXVIII

VATAN CEPHESİ, GELİŞİMİ VE GÖREVLERİ (2 Şubat 1948'te II. Vatan Cephesi Kongresine Sunulan Rapor)

Vatan Cephesi 1942 Temmuzunda programı ve organlarıyla birlikte anti-faşist bir halk hareketi olarak kuruldu. Vatan Cephesinin kuruluşunda ve gelişiminde insiyatifi ele alabilecek tek güç, monarko faşist diktatörlüğe karşı mücadelesinde çelikleşmiş olan ve Komünist Partisi tarafından yol gösterilen işçi sınıfıydı. İşçi sınıfı bütün demokratik ve ilerici güçlerimizin bir araya toplanma merkezi oldu.

Ancak, Vatan Cephesinin de ulusumuzun tarihinde derin kökleri vardır. Vatan Cephesinin kurulması fikri rastlantısal değildir. Bu kuruluş tepeden inme veya durduk yerde ortaya çıkma bir oluşum değildir. Bu fikir ulusun yüreğinden fışkırmış, emekçi kitlelerinin hain Coburg[88] monarşisine, kapitalist burjuvaziye ve monarşist onun anti ulusal kliklerine karşı verdiği mücadelenin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Vatan Cephesinin tarihi kökeni, Bolşevik devriminin etkisinde kalan ve Komünist Partisinin öncülük ettiği şehir ve köy, emekçi halkının, I. Dünya Savaşından sonra ülkemizde başgösteren kapitalist

(88) **Coburg Hanedanı** - Bulgaristan'da 1887'den 1944'e kadar hüküm süren kral hanedanıdır. Kökeni ufak bir Alman dükalığı olan Saxe-Coburg-Gotha'ya dayanır.

gericiliğe karşı ve genç Sovyetler Birliğine yeni bir saldın tasarlayan emperyalistlerin bir araya getirdiği Wrangel'in beyaz muhafızlar çetesine karşı verdikleri mücadeleye dayanır.

Vatan Cephesinin tarihsel kökeni, son yirmi yılda ve özellikle Hitler'in Balkanları işgal yıllarında en yüce demokratik kurumlarımıza büyük ders olan anti-faşist mücadelede halkımızın geçirdiği acı deneylerle sıkı sıkıya bağlantılıdır.

Halkımız sık sık kendisine şu soruları sormaktadır:

Güçlü bir Komünist Partisi bulunan, köylüler arasında büyük ölçüde etkenlik kazanmış, büyük halk lideri Alexander Stamboliiski'nin yönettiği bir Tarım hükümeti olan bir ülkede, iki ulusal felaket sırasında[89] burjuva partilerinin itibar kaydettiği bir ülke faşist bir diktatörlük, hem de daha önceki bir dönemde Bulgaristan'ı Alman emperyalizmi kampına sürüklemiş ve gelecekte de aynı kampa sürükleyebilecek olan Coburg hanedanının yönetiminde bir diktatörlük nasıl zafer kazanabilir?

1923 Eylülündeki anti-faşist ayaklanma neden başarısızlıkla sonuçlandı, neden faşist gericiliğe karşı halkın zaferiyle ve demokratik bir halk cumhuriyetinin kurulmasıyla sonuçlanmadı?

Komünistler tarafından aydınlatılan ve acı deneylerden ders alan halkımız bu soruların doğru cevabını buldu. Halk, olayların bu yolda gelişmesinin, işçilerle köylüler arasında militan bir beraberlik kurulmayışı ve buna bağlı olarak da bütün demokratik güçleri bir tek anti-faşist cephede toplama olanaksızlığı yüzünden olduğunu kavradı. Halkımız, düşmanın demokratik güçlerin bölünmüşlüğünden yararlanarak diktatörlüğünü kurduğunu anladı.

Halkımız, 1923 Eylülünde ve daha sonra karanlık faşist dikta yıllarında çekilen büyük acılar ve fedakarlıklar pahasına, bütün anti-faşist ilerici güçlerin birleşmesi zorunluluğunu iyice öğrendi.

(89) Bulgaristan 1913 ve 1918'de iki ulusal felaket geçirdi.

Eylül 1923 ayaklanmasının Bulgar demokrasisinin gelişimi açısından taşıdığı tarihi önem, birliğin temellerini atmış olmasıdır. 1923 Eylül ayaklanması, bu birliğin temeli olarak işçilerle köylülerin ittifakını pekiştirdi. İşte bu nedenle ayaklanmanın bastırılması, ülkemizde faşizmin güçlenmesiyle sonuçlanmadı. Gerçi ayaklanma bastırıldı, ama halk kitleleri faşizmi hiçbir zaman benimsemedi. Ayaklanma, halk ile faşizm arasında, emekçi halk ile kapitalist burjuvazi arasında hiçbir biçimde kapatılamayacak bir uçurum, 9 Eylül 1944'teki anti-faşist ayaklanmanın zaferine ulaşan gelişmeyi belirleyici bir uçurum yarattı.

Vatan Cephesinin kökeni, işçi, köylü, zenaatkar ve aydınların istekleriyle bağlantılı olarak militan komiteler kurulduğu sırada işçiler ve köylüler arasında bir Birleşik Cephe oluşturma çabalarına kadar uzanır. Vatan Cephesinin kökleri, savaş tehlikesine karşı halkın verdiği mücadeleye, Sovyetler Birliği[90] ve öteki demokratik uluslarla dostluk ve işbirliği kurulması girişimine, Bulgaristan'ın giderek Alman emperyalizmine bağımlı duruma gelmesine karşı ve başımızdaki monarşi ile faşistlerin bütün yanlış iç ve dış politikalarına karşı verilen mücadeleye kadar uzanır. Bu kökler, işçi-köylü birleşik cephesini nazi saldırısı tehlikesi karşısında bulunan Bulgaristan'ın özgürlüğünü ve ulusal bağımsızlığını savunacak bir anti-faşist halk cephesine dönüştürme çabalarına dayanır.

Komünist Partisi, geçmişteki deneylerimizden kendi adına ve bütün ulusumuz adına büyük ders çıkarmıştır. Öteki demokratik grup ve örgütler de bu deneylerden birşeyler öğrendiler ve giderek suçlu burjuva politikasının etkilerinden sıyrılmaya, işçi sınıfına ve onun siyasi temsilcisi Komünist Partisine yakınlaşmaya başladılar. Bu süreç özellikle Bulgar

(90) Sovyetler Birliği ile dostluk ve işbirliği ilişkilerine girme hareketi, 1940 sonunda Sovyet hükümeti tarafından önerilen Bulgaristan-SSCB dostluk anlaşması önergesine imza atan yüzbinlerce emekçinin oluşturduğu bir harekettir.

Tarım Birliğinde hızla yol aldı. Tarım Birliği üyeleri, bağımsız köylü hükümeti aldatmacasının yaptığı zararları yavaş yavaş anlamaya ve işçilerle köylü arasında militan bir ittifak görüşünü benimsemeye başladılar. Buna benzer bir gelişim de, monarşizmin ve kapitalist burjuvazinin Bulgaristan'ı sürüklemiş olduğu çıkmazdan kurtuluş yolu arayan belirli aydın çevreleri ve özellikle askerler arasında görüldü. Ulusal rönesansın işçi sınıfı ve işçilerle köylülerin ittifakı olmaksızın, hatta onlara karşı olunarak da gerçekleştirilebileceği görüşünde olan aydın kesimi ise, bu hayalin bedelini epey pahalıya ödedi. Bu aldatmacalardan vazgeçmek, ortak bir demokratik anti-faşist birlik görüşünü benimsemek zorunda kaldı. Sosyal Demokrat ve Radikal Partilerde de buna benzer gelişmeler oldu.

Tarihimizin 1918'deki Vladaya ayaklanmasında, 1919 sonları ve 1920 başlarındaki taşıt işçileri grevi ile genel siyasi grevde, 9 Haziran 1923'teki faşist darbede, şanlı 1923 Eylül ayaklanmasında, işçilerin monarşizme ve faşizme karşı verdikleri yiğitlik ve fedakarlıklarla dolu çetin ve uzun mücadelelerde öğrettiği acı dersler, halkımızın militan bir birlik kurmasına yol açtı.

Ve Hitler çeteleri, başımızdaki monarko-faşist ajanların yardımlarıyla, 19141 ilkbaharında Balkanları ve ülkemizi işgal ettikleri, Yugoslavya ve Yunanistan'a arkadan saldırdıkları zaman ve özellikle nazi Almanyasının Sovyetler Birliği'ne sinsice saldırısından sonra. Vatan Cephesinin kurulması için gereken bütün ön koşullar hazırlanmış oldu. Sovyet ordusunun ve Sovyet halklarının barbar işgal-cilere karşı verdikleri kahramanca savaş, Bulgar anti-faşistlerine de esin kaynağı oldu, direniş hareketine ve bütün anti-faşist güçlerin tek bir Vatan Cephesinde birleşmesine yol açtı. Vatan Cephesini işçi, köylü, aydın, ordu içindeki vatanseverler ve öteki demokratik tabakalardan oluşan bir savaşçı bütüne dönüştürmekte, monarka-faşist diktatörlüğe ve Alman iş-

gal kuvvetlerine karşı silahlı bir ulusal ayaklanma da dahil olmak üzere silahlı partizan savaşını örgütlemekte ve yönetmekte, Bulgar İşçi Partisinin (Komünist Partisi) gösterdiği insyatif, verimli bir toprakta gelişti ve mücadele şu ya da bu biçimde halkımızın büyük çoğunluğu tarafından üstlenilerek sürdürüldü.

İşte bu nedenlerle, Vatan Cephesi varlığı, halkımızın kendi tarihi deneyinden aldığı dersin sonucudur. Halk Cephesi, ülkemizde ulusal kaderinin tek gerçek lideri olarak ortaya çıktı. Vatan Cephesi, yeni bir politik, ekonomik, toplumsal ve kültürel içerikle, büyük ulusal devrimcilerimiz Vassil Levski ve Hristo Botev'in davalarının mirasçısı olarak bugünkü tarihi ortamda ortaya çıktı.

Kapitalist burjuvazi, Botev'in ve Levski'nin davalarını üstlenmek ve sürdürmek şöyle dursun, o davaya ihanet etti. Uluslararası emperyalizmin aleti oldu. Ülkemizin ekonomik geri kalmışlığının sorumluluğu kapitalist burjuvazinin omuzlarındadır. Kapitalist burjuvazi, yıllarca halkı, kendi kendilerine hiçbirşey beceremeyeceklerine inandırmaya çalıştı. Başında bize yabancı Coburg hanedanmmın bulunduğu bu burjuvazi, ülkemizi Alman işgalcilerine teslim ederek onu Slav cemaatinden kopardı ve Hitler'in Sovyetler Bir-liği'ne saldırısı için bir sıçrama tahtası durumuna soktu.

Tükenmiş, yıpranmış, güçsüz ve yetersiz olan ve halkımız tarafından istenmeyen kapitalist burjuvazi, sonunda tarih sahnesinden silindi. Bulgaristan için tarihi bir zorunluluk olarak, Vatan Cephesi işçi sınıfının liderliğinde oluştu ve gelişti. Bugün Vatan Cephesi ulusal bayrağı elinde tutmaktadır. Bulgar ulusunun, barış, demokrasi ve sosyalizm yolundaki ilerlemesi, güçlü Vatan Cephesinin liderliğinde olmaktadır ve olacaktır.

Vatan Cephesinin bir halk hareketi olarak gelişiminde, dikkatimizi çeken birkaç dönüm noktası var:

1) Alman işgalcilerine ve monarko-faşist diktatörlüğe karşı Bulgar ulusunun direnme hareketini

Vatan Cephesi örgütledi. Vatan Cephesinin 17 Temmuz 1942'de Hristo Botev radyosunda yayınlanan, öz programında[*] belirlenen temel görev, Bulgaristan'ın Alman egemenliğinden ve monarko-faşist diktadan kurtarılması, anti-faşist koalisyona katılması ve demokratik bir halk hükümetinin kurulmasını öngörüyordu.

Vatan Cephesinin liderliğinde, halkın nazi saldırısına karşı direniş hareketi yaygınlaştı. Bunun sonucu olarak monarko-faşist klik, Sovyet-Alman cephesine Bulgar güçlerini yollayamaz oldu... Şanlı Sovyet ordusunun zaferleri, Almanların bütün cephelerde peşpeşe yenilmesi, faşist İtalya'nın teslim olması, Yugoslavya'da ulusal kurtuluş hareketinin gelişmesi, Sovyet Ordusunun Tuna'ya ilerlemesi, halkın nazi Almanya'sından kopmak, ülkeyi tehdit eden felaketten kurtarmak ve Bulgaristan'da gerçek bir demokratik hükümet kurmak mücadelesini pekiştirdi. Vatan Cephesi ülkenin dört yanında komiteler kurdu, bunlar Ulusal Komite tarafından yönetiliyordu. Partizan hareketi güç kazandı ve yayılma alanı genişledi; müfrezeler büyüyerek kurmay heyetleri bulunan tugaylara dönüştü ve bu tugaylar, komünistler ile kardeş Yugoslav ulusal kurtuluş ordusunun katkısı ve güç birliğiyle nazi işgalcilerine karşı kahramanca savaşlarda çelikleştiler.

Anti-faşist silahlı genel ayaklanma için gerekli koşullar olgunlaşıyordu. Monarko-faşist kliğin, Bozhilov'un,[91] Bagrianov'un,[92] Müshanov'un,[93]

(•) Bkz. 27. Bölüm.

(91) **Dobri Bozhilov** (1887-1945) monarko-faşist Maliye Bakanı. 1938-1944 arası başbakanlık yaptı. Nazilerin Bulgar ekonomi sini çökertmelerindeki başlıca suç ortaklarından biridir. J945'te halk mahkemesi tarafından idama mahkum edildi.

(92) **İvan Bagrianov** - Zengin bir toprak ağası, saraya yakın bir po litikacı, nazi ajanı, Tanm Bakanı, 1944'te de Başbakan

(93) **Nikola Müshanov** - Demokratik Partinin Lideri. 1908-8 Eylül 1944 arasında çeşitli dönemlerde bakanlık yaptı. Başbakanlığı sırasında, Dimitrov'a 1933'teki Leipzig duruşmasından sonra vatandaşlık hakkı vermedi. 1951 Mayısındaki ölümüne kadar, demokratik halk egemenliğinin düşmanı olarak kaldı.

Bourov'un[94] Mouraviev'in[95] ve benzerlerinin, mo-narko-faşist tekneyi batmaktan kurtarmak için bütün çabaları, halkın bu kararlı direnişi karşısında etkisiz kaldı. Sovyet ordusunun Bulgaristan'ın kuzey doğu sınırına yaklaşması, çürümüş monarko-faşist diktayı yıkan ve Vatan Cephesinin liderliğinde halk hükümetini kuran 9 Eylül 1944 ayaklanmasını çabuklaştırdı ve kolaylaştırdı.

Bulgar halkının gericiliğe ve faşizme karşı uzun ve çetin savaşı, 9 Eylül 1944'te zaferle sonuçlandı. Bu zafer, işçilerin, köylülerin, zenaatkarların, ilerici aydınları, ordunun vatansever kesiminin, kısacası ülkemizin tüm zinde güçlerinin Vatan Cephesi bayrağı altında birleşerek gerçekleştirdikleri ulusal bir başarıydı. Şanlı partizanlar ile onlara kucak açmış olanlar özellikle anılmaya değer. Ulusumuz onları hiçbir zaman unutmayacak, ülkemizin özgürlüğü ve bağımsızlığı için ölen kahramanların anılarını hep yaşatacaktır.

9 eylül 1944'te, silahlı halk ayaklanmasıyla, iktidar kapitalist burjuvazinin, sömürücü monarko faşist azınlığın elinden alındı ve işçi sınıfının liderliğindeki halkın çoğunluğunun eline geçti.

9 Eylül anti-faşist halk ayaklanması, ülkemiz gelişiminde bir dönüm noktasıdır. 9 Eylül ayaklanması, tarihimizde yeni bir çağ, devrimci, politik, ekonomik, toplumsal ve kültürel reformlarla dolu bir çağ açarak, insanın insanı sömürmeyeceği yeni bir toplum düzeni için ortam hazırladı.

2) 9 eylül 1944'ün hemen ertesi günü, yeni Bulgaristan nazi Almanyasına karşı yürütülen savaşta yer aldı. Vatan Cephesinin başlıca görevi, "Cepheye gitmek ve faşizm ile nazi haydutlarına karşı zaferi çabuklaştırmak için herkesi seferber etmek" oldu.

(94) **Atanas Bourov** - (1875-1954) Tutucu Halkçı Partinin lideri, büyük kapitalist. 8 Eylül 1944'e kadar çeşitli dönemlerde ba kanlık yaptı. Halk Mahkemesince yargılandı.

(95) **Konstantin Mouraviev** - Tarım Birliğinin sağ kanat lideri, 1931-34 arasında çeşitli bakanlıklarda bulundu. 2-8 Eylül 1944 günlerinde başbakandı. 9 Eylül 1944'ten sonra kurulan halk mahkemesi onu müebbed hapse mahkum etti.

Ulusumuz, vatanseverlik savaşında Sovyet ordusu ve Mareşal Tito'nun kuvvetleriyle omuz omuza dövüşerek, Balkanların Alman boyunduruğundan kurtarılmasına ve nazi Almanyasının yıkılmasına katkıda bulundu.

O günler Bulgaristan'ın atan bir nabız gibi ardı arkası kesilmeyen hareket günleriydi. Kitleler harekete geçmişti. Vatan Cephesi ve kitlesel örgütler büyük sıçramalar yaparak gelişiyordu, ordu hızla halk ordusu niteliğini kazanıyordu. Monarko-faşist rejim kısa zamanda kaldırıldı. Nazi Almanyasıyla ittifak yapmış başlıca suç ortaklarıyla, Bulgar halkının cellatları zaman kaybetmeksizin ve amansızca cezalandırıldılar. Gericilik yıkıcı bir darbe yedi.

3) Vatan savaşının zaferle sonuçlanmasından sonra. Vatan cephesinin başlıca görevi, adil bir barış yapılması, Bulgaristan'ın toprak bütünlüğünün ve ulusal bağımsızlığının korunması, ulusal ekonominin canlandırılması, yabancıların müdahalesiyle gemi azıya almış olan sabotajcılarla gericilerin yıkıcı çalışmalarının engellenmesi için mücadele etmek oldu. Vatan Cephesi, bugün de güçlenmeye ve büyümeye devam etmekte, safları içine gizlenmiş olan ve yabancıların kışkırtmasıyla bir anti Vatan Cephesi, eski düzeni yeniden getirme çabasında bir muhalefet grubu olarak kristalize olmuş bulunan düşmanlarından kendini arındırmaktadır. Ulusal Meclis seçimleri, Vatan Cephesi için büyük bir zafer oldu, Vatan Cephesinin iç ve dıştaki itibarını yüceltti ve onu Bulgar halkının güvenini kazanmış tek siyasi güç olarak belirledi.

Vatan Cephesi Hükümeti bu arada Tarım Reformu,[969] gayri meşru yollardan elde edilmiş malları

(96) Taşınamaz Mallar Kanunu, 12 Mart 1946'da Ulusal Meclis'te kabul edildi. Bu kanun uyarınca, topraklarını aileleriyle birlikte kendileri işleyen özel çiftçiler, Güney dobruca Bölgesinde 20-30 hektardan, çiftçi olmayanlar ise 3-5 hektardan fazla toprağa sahip olamıyorlardı. Savaş suçlularıyla halk düşmanlarının topraklanna el konuldu. Özel ve tüzel kişilerin topraklanyla kilise toprakları ve sahipsiz topraklar devlete devredildi. Bu yasa uyarınca islenen toplam 211.000 hektarlık toprak 128,000 topraksız köylüye dağıtıldı. Bu kanun, köylülerin kolektif çiftliklere katılmalarını sağladı.

müsadere kanunu gibi birtakım temel reformları da gerçekleştirdi. Büyük zorluklara ve kuraklığa rağmen. Vatan Cephesi ulusal ekonomiyi canlandırmayı, halkın ve hayvanların beslenmesini sağlamayı başardı. Bir plebisit yapıldı. Bu plebisitte halk krallığa karşı oy kullandı ve Bulgaristan'ın bir Halk Cumhuriyeti olduğu ilan edildi. Büyük Ulusal Meclis seçimleri de Vatan Cephesi için yeni bir zaferle sonuçlandı. Dışardan yardım gören muhalefet, söz özgürlüğünü kötüye kullanarak, aşırı demagojiye kaçarak, birtakım kaçınılmaz sıkıntıları ve ulusun henüz çözümlenmemiş uluslararası durumunu demagoji konusu yaparak küçümsenmeyecek oranda oy toplamayı becerdi. Dışardan destek gören gericilik, çirkin kafasını kaldırmaya yeltendi. Zamanla anlaşıldı ki, gericiler tarih saatini geri çevirmek ve bir darbe hazırlamak girişimindeydiler.

Halkımız, Vatan Cephesinin liderliğinde, gericiliğe ve "Birleşik Muhalefet" denilen gericiliğin ajanlarına karşı siyasi bir saldırıya geçti. Gericilerin bütün tertiplerini bozmayı, eski düzeni kurmak heveslilerini zararsız duruma getirmeyi ve aynı zamanda Vatan Cephesi saflarındayken muhalefetin demagojisiyle yoldan çıkmış dürüst vatandaşları yeniden kendine çekmeyi halkımız bir görev bildi.

Vatan Cephesinin çabaları bir kere daha zaferle sonuçlandı. Barış Anlaşması imzalandı ve Vatan Cephesi Hükümeti Büyük Britanya ile Birleşik Amerika tarafından tanındı. Anti-ulusal faaliyeti sistematik olarak açığa çıkan ve liderleri devlete karşı tertipler içinde bulunan gerici muhalefet, yıkıcı bir darbe yiyerek zararsız duruma geldi.

Büyük Ulusal Meclisin Bulgaristan Halk Cumhuriyetinin yeni anayasasını kabul etmesiyle. 9 eylül Ayaklanmasının tarihi kazançları güven altına alındı ve ulusumuzun demokrasi, ilerleme ve genel refah yolunda yürümesini geliştirecek yeni ufuklar açıldı.

Böylece son beş yılda. Vatan Cephesi şanlı zaferler

yolunda ilerledi. Büyüdü, güçlendi, kendini açık ve gizli düşmanlardan kurtardı Vatan Cephesini oluşturan çeşitli demokratik grup ve örgütler, bu süre içinde eskisinden de büyük bir işbirliği içinde çalıştılar. Vatan Cephesinin ve halk demokrasisinin güçlenmesi için işçi sınıfının liderliğinin zorunlu olduğunu giderek anladılar. Böylece halk cumhuriyetimizin bütün iç ve dış politika sorunları konusunda Vatan Cephesinde mutlak bir beraberlik ve uyum olduğunu kesinlikle söyleyebildiğimiz bugüne geldik.

Vatan Cephesinin önderliğinde halkımızın aştığı tehlikeli ve sarp yolu düşündüğümüz zaman, en kötü günlerin geride kaldığını rahatça söyleyebiliyoruz. Gelecekte de zorluklarla karşılaşacağımız doğaldır, ne var ki bu güçlükler, ulus ve cumhuriyet olarak kalkınma ve gelişmemizin kaçınılmaz gerekleridir. Üstelik, yeni zorlukları başarıyla altetmek için gerekli bütün ön koşullar da hazırdır.

Bu nedenle şimdi bizleri bekleyen görev, düzensizlikleri, eksikleri gidermek, yanlışları düzeltmek, cehaletin, yozlaşmanın, başıboşluğun, kırtasiyeciliğin kamu gelirleri ile malların kötüye kullanılmasının ve kapitalizmden miras kalmış öteki belaların kökünü kazımak. Halk Cumhuriyetinin kuruluşunu aksatan çürük kapitalist önyargılardan ve alışkanlıklardan arınmaktır. Daha büyük coşkuyla çalışıp üretmek, üretimi geliştirmek, topluma yararlı çalışmaları erişilmez doruklara yükseltmek ve halkımız ile ülkemize en iyi nasıl hizmet edeceğimizi öğrenmek zorundayız.

Bizim halkımız gibi bir halk için, kaderlerini kendi ellerine almış, özgür yaşamaya, bağımsızlık hakkını savunmaya, halk demokrasisi yolundan daha parlak bir geleceğe ve refaha yürümeye kararlı, kendi gücüne inanan ve militan birliğini sürekli güçlendiren bir halk için hiçbir güçlük aşılamayacak kadar büyük değildir, hiçbir çaba ve fedakarlık taşınamayacak kadar ağır değildir.

Geçmişte iç ve dış sömürücüler tarafından büyük

acılar çektirilmiş olan halkımızın önünde bugün tarihimizin hiçbir döneminde görülmediği kadar parlak ufuklar açılmaktadır.

Vatan Cephesinin, yeni bir programla bir tek güçlü siyasi örgüte dönüşmesiyle Bulgar halkı bütün engellere ve zorluklara karşı, yüce davalarının son zaferine doğru eskisinden de büyük inançla yürüyebilecektir.

Halkımıza düşen görev, büyük ölçüde kolaylaşmıştır; çünkü halkımız, Bolşevik Partisinin liderliğinde, zorluklara ve anlatılamaz fedakarlıklara rağmen, yeni bir toplum kurmuş olan ve komünizme doğru ilerleyen Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğinin kardeş halklarından çok şey öğrenmiştir ve daha da öğrenmeye hazırdır.

Halkımızın düşmanları olabilir, ama halkımız yalnız değildir, pek çok dürüst ve içten, büyüklü küçüklü dostları vardır. Vatan Cephesi içinde birbirlerine sıkı sıkıya bağlanan halkımız, devlet gemisini bütün görünmez kayalardan aşırarak kurtuluş limanına ulaştıracaktır.

Yaşasın Vatan Cephesi!

Yaşasın emperyalist saldırıya ve savaş kışkırtıcılarına karşı özgürlüksever, uluslararasında bir barış ve kardeşlik kalesi olan Bulgaristan Halk Cumhuriyeti!

BÖLÜM: XXIX

BULGAR İŞÇİ (KOMÜNİST) PARTİSİ BEŞİNCİ KONGRESİNDE MERKEZ KOMİTESİNİN SUNDUĞU SİYASİ RAPOR
(Kısaltılmış olarak)
(19 aralık 1948)

Yoldaşlar ve Delegeler,

Kongrenin bugün oybirliğiyle Bulgar Komünist Partisi olarak yeniden adlandıracağına kuşku duymadığım Bulgar İşçi Partisinin kökleri geçmişin çok derinlerine uzanır. Bu parti, 1891'de Buzluca Dağında (Balkan Dağlarının en yüksek tepesi) yapılan kongrede Sosyal Demokrat Parti olarak kuruldu. Ama ancak 1903'te "serbest" sosyalistlerden uzaklaştıktan, yani sosyal reformist, oportünist kanattan arındıktan sonra, Parti Dimiter Blagoev ve silah arkadaşları Georgi Kirkov ile Gavril Georgiev'in liderliğinde Marksist işçi partisi niteliğine kavuştu.

Partimiz gelişimi boyunca, küçük burjuva burjuva etkilerine karşı mücadele etti, kendine özgü ideolojisi ve örgütü olan bağımsız bir işçi sınıfının oluşması için çaba gösterdi. Yüzyılın başlarında, parti işçilere sınıf bilinci aşılamaya, onları örgütlemeye, hayati çıkarlarını savunmaya çalışan, kısacası sosyalizmi yayma çabasında olan ufak, ama giderek gelişen bir çeşit propaganda örgütüydü. Partimiz, bu durumunu geliştirdi ve özellikle I. Dünya Savaşından sonra işçi sınıfının siyasi kitle partisi niteliğine dönüştü.

Bulgar emekçi halkının coşkuyla karşıladıkları ve yüce ilkeleri partimiz tarafından benimsenen Rus

Devriminin etkisi altında, parti 1919 yılında Bulgar Komünist Partisi olduğunu açıkladı ve Bolşevik Partisini izleyerek Komünist Enternasyonalin kuruluşundan kendi kendini feshettiği 1943'e kadar faal üyesi oldu.

Otuz yılda, özellikle 1923 Eylül ayaklanmasından sonra. Partimiz kendini Bolşevik olmayan, ortodoks "dar görüşlü" sosyalistlerden arındırdı, çeşitli sağ ve sol sapmalarla mücadele etti, Bolşevik partisinden çok şeyler öğrendi, deney kazandı, gelişti, aşama yaptı ve kendini ideolojik açıdan Marksist-Leninist ruhla donattı. Gerçek bir Marksist-Leninis parti olarak işçi sınıfının örgütlü ve bilinçli öncüsü oldu; işçi sınıfını bir ölüm kalım savaşında seferber edebilecek ve yönetebilecek güçte, işçi sınıfı ile şehirli ve köylü öteki emekçi halk arasında militan bir ittifak kuracak, zalim faşist diktatörlüğü yıkacak, ülkemizin kaderini kendi ellerine alacak yetenekte ve ülkeyi sosyalizmin zaferine ulaştırmaya kesin kararlı bir parti oldu.

Parti gelişim süresinde çetin, zikzaklarla ve dikenlerle dolu bir yolu, bir kahramanlık ve işçi sınıfı ile emekçilere sarsılmaz güven yolunu seçti. Partimiz uzun süreli yeraltı çalışmaları boyunca ciddi engellerle karşılaşmasına ve büyük fedakarlıklarda bulunmasına rağmen mücadeleden bir an bile yılmadı.

Parti işçi sınıfını kurtarma görevine hep bağlı kaldı. Kurtuluşundan beri yapılan birtakım yanlışlara, güçsüzlüklere ve bocalamalara rağmen, hep kitlelerin arasında bulunmaya, onlarla birlikte ilerlemeye, onlara tavizsiz sınıf mücadelesini ve proleter enternasyonalizmini öğretmeye, onların çıkarlarını dürüstçe ve bencillikten uzak olarak savunmaya ve kitleleri düşmanlarıyla yiğitçe savaşa yöneltmeye çalıştı. Monarko-faşist diktatörlüğün ve Alman işgalinin en zor yıllarında, parti faşizme ve yabancı istilacılara karşı savaş bayrağını korkusuzca açtı. Partizan hareketini örgütledi ve yönetti. Vatan Cephesini kurdu ve doğru, bencil olmayan

yöneticiliğiyle ulusu 9 Eylül zaferine ulaştırmayı, geniş halk kitlelerinin güven ve sevgisini kazanmayı başardı.

Sosyal Demokrat Partinin, Marksizm-Leninizmin temeline ve partimiz disiplini ile kurallarına bağlı olarak Vatan Cephesine katılması, bugün bir tek siyasi partide bütünleşen işçi sınıfı içindeki bölünmüşlüğün son unsurlarını da ortadan kaldırdı.

Partimizin devlet yönetiminde ve ülkemizin tüm kamusal yaşamında yönetici güç olarak tanınması doğal ve mantıkidir.

Partimizin büyük prestiji, kongremizin uyandırdığı geniş ilgi ve halkımızın partiye bağladığı umutlar kesinlikle göstermektedir ki, sosyalist toplumun, yani insanın insanı sömürmediği bir toplumun temelini atarak ülkemizin ilerlemesini sağlamak görevi partimize verilmiştir.

İşçi sınıfının başında olan, emekçi halkın güven ve desteğini kazanan ve Marksist-Leninist doktrine hep bağlı kalan Bulgar Komünistlerinin Partisinin tarihi görevini başarıyla yerine getireceği kuşkusuzdur. Bu kongremizin alacağı kararlar bunun yeni bir güvencesi olacaktır.

PARTİNİN GELİŞİMİNDEKİ BAŞLICA DÖNEMLER

Partimizin bugünkü durumunu ve acil görevlerini incelemeden önce, kuruluşundan bugüne kadar olan gelişimine göz atmakta yarar vardır. Bu inceleme halkımız ve ülkemiz açısından olduğu kadar Parti açısından da tarihi ve siyasi önem taşımaktadır. Partinin geçmişiyle ilgili birtakım sorunları aydınlığa çıkarmak gereklidir.

Partimizin tarihçesi başlıca şu bölümlere ayrılabilir:

1) 1891'de kuruluşundan 1903'te oportünist Sosya listlerden kopmasına kadar olan dönem,

2) 1903'te işçi sınıfının Marksist Partisi niteliğini alışından Rus Devrimine ve 1919'da Komünist Parti-

sine dönüşerek Komünist Enternasyonalin kuruluşuna katıldığı zamana kadar geçen dönem,

3) 1919'dan Eylül 1923 Ayaklanmasına kadar olan dönem,

4) Eylül 1923 ayaklanmasından 1940'ta II. Dünya savaşma kadar geçen dönem,

5) II. Dünya Savaşından 9 Eylül 1944 Ayaklan masına kadar süren dönem,

6) 9 Eylül'den bugüne kadar gelen dönem.

Parti tarihindeki bu başlıca dönemlerin doğal olarak kendilerine özgü gelişme evreleri vardır.

Partimizin gelişimindeki bu dönemlerin özelliklerine kısaca göz atalım.

SINIRLI SOSYALİST DÖNEM

Sınırlı sosyalist dönemin çözümüne geçmeden önce. Partimizin 1891'den 1903'e kadar olan birinci dönemindeki belirgin özelliğin, sosyalist görüşlerin giderek gelişen dirençli propagandası ve o zamanki gelişmemiş toplum koşullarında sosyalist eylemin mümkün olduğunu kabul etmeyen burjuva ve küçük burjuva ideologlarına karşı sürekli mücadele olduğunu belirtmek isterim. Kapitalizm yoluna yeni yeni giren Bulgaristan'da, oluşmaktaki işçi sınıfıyla belirlenecek sosyalizmin mümkün olduğu, geleceğin işçi sınıfının elinde bulunduğu ve bu sınıfın kendi siyasi partisinin kurulması zorunluluğu kanıtlan-malıydı. Parti içinde Dimiter Blagoev'in yürüttüğü devrimci Marksist akımla Yanko Sakuzov'un refor-mist-oportünist grubu arasında bu konular üzerinde giderek büyüyen bir mücadele ortaya çıktı. Bu uzun ideolojik çatışma küçük burjuva reformist sosyalistlere karşı devrimci Marksizmin zaferiyle sonuçlandı.

Sınırlı sosyalist dönemde partinin olumlu tutumu, Marksizme, proleter sosyalizmine ve enternasyonalizme derin bağlılığı, burjuvaziye ve onun reformist temsilcilerine karşı tavizsiz bir sınıfsal tavır, işçi sınıfının güçlerine ve geleceğine duyulan sarsılmaz

inanç ve bilinçli, demir disiplin oldu. Sınırlı sosyalistler. Parti üyelerinin kişisel yaşamlarının, özel çıkarlarının ve bireysel isteklerinin, proleter partisinin çıkar ve isteklerine bağlı olması gerektiğine kesinlikle inanıyorlardı. Partimiz bu nitelikleri sayesinde I. Dünya Savaşı öncesindeki ve hemen sonrasındaki dönemde büyük başarılar elde etti. Bu nitelikler Partinin işçi sınıfı mücadelesinde örgütçü ve lider duruma gelmesini, emek hareketinde refor-mizmi kilit noktalardan söküp atmasını sağladı. Yine bu nitelikler, partinin I. Dünya Savaşı sırasında tutarlı bir enternasyonalist tavır almasına, bolşevik-lere daha da yaklaşmasına, Rus Devriminden ve Komünist Enternasyonalin kurulmasından sonra da partinin kendini bolşevikleştirme yolunda ilerlemesine yol açtı.

Sınırlı sosyalist dönemde. Partimiz, saflarındaki reformistleri temizledi; işçi sınıfının ayrı bir sınıf olarak bağımsız gelişimini sağladı ve egemen burjuvaziye karşı amansız mücadeleye girdi. O dönemde partinin sloganı "sınıfa karşı sınıftı. Parti, işçi ve emekçilerin sekiz saatlik iş günü, sosyal güvenlik kanunu, yaşama ve çalışma koşullarının düzeltilmesi mücadelesinin başına geçti. Burjuvazinin gerici iç ve dış politikasına karşı bayrak açtı. Parti, 1906'da Per-nik'teki büyük madenciler grevini ve o yıllardaki işçi sınıfının öteki kesimleri tarafından yürütülen grevleri yönetti. Partinin liderliğinde ya da en azından Partinin etkisinde olmayan tek bir grev yoktu.

Parti, **emekçi** halka proleter enternasyonalizmi **ruhunu aşıladı. Sosyalist** Partiler Balkan Federasyonunun **kurulmasında** insiyatifi ele aldı ve faal rol **oynadı; Bulgar emekçi** halkı ile öteki Balkan **ülkelerinin ve bütün** dünyanın emekçi halkı arasındaki dayanışmayı pekiştirmek için elinden **geleni yaptı.**

Sınırlı sosyalistlerin reformizme ve çeşitli reformist **hiziplere karşı esnek** olmayan tutumları, emek **hareketinde burjuva** ajanlarıyla yan yana bulunmayı

reddedişleri, işçi sınıfının çıkarlarını ve haklarını savunmaktaki militan mücadeleleri, onları uluslararası emek hareketinde ve İkinci Enternasyonalde bütün sol sosyal demokrat akımlar içinde Bolşevikliğe en yakın devrimci Marksist eğilim olarak belirledi.

Ancak bu durum, sınırlı sosyalizmin temel sorunlarda Bolşeviklikten ayrılmaması demek değildi. Sınırlı sosyalizmin Bolşevikliğin Bulgaristan'a özgü bir tarzı olduğu ve yapılacak tek işin yeni uluslararası duruma ayak uydurmak olacağı yolundaki yanlış yorum. Partiye çetin ve tehlikeli günler geçirtti.

Altı çizilerek vurgulanması gerekir ki. Partiyi 19. yüzyıl Marksizmi çerçevesinde tutan ve Marksizmi emperyalist çağa -yani kapitalizmin son aşaması dönemine- uygulayan Lenin'in değerli katkılarından yararlanmayı engelleyen işte Partinin ve özellikle Di-miter Blagoev'den başlayarak bütün liderlerin bu yanlış yorumu oldu. Bu yanlış kavram. Partimizin bolşevikleşmesini geciktirdi, liderlerin Vladaya olaylarındaki ve özellikle 9 Haziran 1923 askeri faşist darbesindeki yanlış tutumlarını doğurdu.

Sınırlı sosyalizmin, özellikle taviz vermeyen sınıfsal tutumu, Bulgar Menşevizmine karşı mücadelesi ve demir disiplini ile Bolşevikliğe yakın olduğu bir gerçektir. Ne var ki, birtakım ilke ve taktik sorunlarında Bolşeviklik ve Leninizmden ayrıldığı da bir gerçektir.

Sınırlı sosyalizm ile Bolşeviklik arasındaki temel ayrılıklar nelerdir? Sınırlı sosyalizm, proleter diktatörlüğünü proleter devriminin temel niteliği olarak kabul etmiyordu. Bu sorun Parti programında yer almamıştı. Kapitalizmin yeni evresinin, yani son evresinin başladığını, proleter devriminin eşiğine gelindiğini kavrayamayan sınırlı sosyalizm, burjuva sınıfının devrilmesi için silahlı ayaklanma ve iktidarı ele geçirme sorununu somut olarak ortaya getirmiyordu.

Parti kuruluşu, örgütlenmesi ve disiplini açısından

Leninist parti doktrinine yaklaşmasına rağmen, partinin devrimde ve iktidar mücadelesindeki işçi sınıfının militan öncüsü olması konusunda sınırlı sosyalizm Leninist bir tavır almıyordu. Partimiz, kendini, emekçi halkın bütün öteki örgütlerini yönetecek, kitlelerle en yakın ilişkiyi kuracak ve böylece başarılı bir devrimci eylemi sağlayacak güçte bir Bulgar işçi sınıfı üst örgütü olarak görmüyordu.

Sınırlı sosyalizm, emek hareketinin kendiliğinden oluşması görüşünden henüz sıyrılamamıştı. Nesnel toplum kanunlarının kendiliğinden işleyeceğini savunan sosyal demokrat görüşün etkisin-deydi. Parti, başlıca görevinin uyarma ve propaganda olduğunu, nesnel işlevi olan toplumsal gelişme kanunlarını açıklamaktan, işçilere ve bütün emekçi halka sosyalizm ruhunu aşılamaktan, işçilere sınıf bilinci vermekten ve işçilerin güncel mücadelelerine yol göstermekten ibaret olduğunu kabul ediyor, kaçınılmaz sosyalist devrimin nesnel koşulların ol-gunlaşmasıyla kendiliğinden gerçekleşeceği görüşünü sürdürüyordu. Parti, görevinin sadece emekçi halkı örgütlemek, eğitmek ve günlük mücadelelerini yönetmek, olayları açıklamak olmayıp, aynı zamanda devrimci eylemin yaratılması ve yönlendirilmesine katkıda bulunmak, proleter devriminin hazırlanmasında, örgütlenmesinde ve gelişiminde egemen unsur olmak zorunluluğunu, kendisinin etkin bir güç olduğunu anlamıyordu. Bu nedenle de, sert sınıf çatışmalarının yapıldığı dönemde Parti bir hareketsizliğe girdi ve ayaklanmış olan kitle bağnaz bir tutumla uzak kaldı.

Sınırlı sosyalizmin Marksist görüşleri birer doğma niteliğine sokması sonucu, Parti sekterliğe kaydı ve geniş halk kitleleriyle ilişki kurması zorlaştı. Örneğin, burjuvaziye karşı bir sınıf olarak tavizsiz politika izleyen, burjuva partileriyle çeşitli seçim koalisyonlarına ve burjuva parlamentosunun "kurucu" yasama görevine haklı olarak karşı çıkan Parti, bağımsız eylemi doğmaya çevirdi, genel olarak

ve çeşitli özel koşullarda öteki toplumsal ve siyasi gruplarla ortak anlayışa varma imkanını reddetti ve böylelikle de kendini tecrit etmiş oldu. Devrimci partilerin başarılı mücadele vermek ve atılım yapmak için kabul etmek zorunda oldukları devrimci tavizler konusundaki Leninist doktrin Partimiz için bilinmeyen bir görüştü.

Kapitalizme karşı mücadelede köylülerin işçi sınıfının müttefiki olma rolünü kavrayamayan parti, köylü sorunu konusunda Leninist olmayan Plekha-novist bir tutum takındı. Köylüleri ancak proleter durumuna geldikleri sürece bayrağı altına almayı kabul etti. Oysa bilindiği gibi. Lenin, proletarya ile köylülerin ittifakına ilişkin Marksist görüşü geliştirmiş ve buna katkıda bulunmuştur. Çarlığa ve burjuvaziye karşı mücadelede işçilerle köylüler arasında militan bir ittifak kurulması görüşünü ortaya atmış, geliştirmiş ve köylülerin tek tek ufak üretici nitelikleri içinde sosyalizmi benimseyecek duruma gelmeden önce, işçi sınıfı tarafından birer müttefik olarak kazanılabileceklerini ileri sürmüştür. Lenin, sosyalist devrimde olduğu kadar burjuva demokratik devriminde de köylü kitlelerinin devrimci potansiyelini kullanmak olanağı bulduğunu ortaya koymuştur.

Oysa sınırlı sosyalizm, köylü üreticiyi, sadece tutucu bir toplum unsuru olarak doğmatik bir tanımla niteliyordu. Tröstler egemenliğinin, köylü kitlelerinin daha da çok sömürülmesine ve yoksul-laştırılmasına yol açtığını, köylüler arasındaki hoşnutsuzluğu daha da büyüttüğünü ve devrimci eğilimleri geliştirdiğini kavramıyordu. Köylülerdeki devrimci potansiyelin devrimde işçi sınıfının müttefiki olacağı görüşünü kavrayamamak, sınırlı sosyalizmle Leninizm arasındaki en belirgin ayrılıklardan biridir. 1900'deki köylü ayaklanmaları sırasında kapitalizme karşı mücadelede, ancak işçi sınıfının ve onun militan öncüsünün liderliğinde gelişebilecek olan köylülerdeki devrimci potansiyelin parti tarafından değerlendirilmemesi rastlantısal

değildir. Partimizin o sıralarda devrimci bir tarım programının olmayışı da rastlantısal değildir. Emperyalist çağdaki uygulamalar için Lenin'in geliştirip Marksizm hazinesine kattığı görüşlerin hiçbirinde sınırlı sosyalizmin Leninist bir tutum göstermediğini kesinlikle belirtmek gerekir. Bu nedenle de, 1905'teki birinci Rus Devriminden ders alınamadı, o devrimin değerlendirilmesinde Kautsky çizgisinin ötesine aşılamadı. Burjuva demokratik devriminde işçi sınıfının liderlik rolünü, burjuva demokratik devriminin sosyalist devrime dönüşmesini ve silahlı ayaklanma sorunlarını içeren Lenin'in "İki Taktik" adlı yapıtında geliştirilen ve proleter devrimiyle ilgili Marksist kuramın yeni yönlerini ortaya getiren temel görüşlere Partimiz tamamen yabancıydı. İşte bu nedenle Partimiz, işçi sınıfının tek kurtuluş yolu olarak sosyalist devrim görüşünün propagandasını yaptığı halde, temel sorunlar konusunda belirli görüşlere sahip değildi. Devrimin Bulgaristan'da gerçekleşmesi için gerekli özgün yol ve yöntemleri, devrimin temel itici güçleri sorununu, devrimin yapısı, özellikleri ve işçi sınıfı ile partinin rolü sorunlarına bir çözüm getiremiyordu. Parti, işçi sınıfının müttefikleri sorununa da hiç eğilmiyordu.

I. Dünya Savaşından önce, başlıca görevin işçi sınıfı güçlerini örgütlemek ve bunlara sınıf bilinci aşılamak olduğu günlerde, sınırlı sosyalizmin eksikleri ve güçsüz yanları henüz duyulmuyordu. Ama I. Dünya Savaşı patlayıp da, kapitalizmin devrilmesi pratik bir sorun haline gelince, bu eksiklikler gün ışığına çıkıverdi.

I. Dünya Savaşı sırasında ve özellikle Rus Devriminden sonra. Parti, askerler arasında onları "Rus kardeşlerinin örneğini izlemeye", yani devrime hazırlamak amacıyla yoğun bir eğitim ve propaganda kampanyasına girişti. Ama en gerekli ve kritik anda, cephedeki askerler süngülerini savaş suçlularına çevirdikleri ve kitle halinde ayaklanıp Sofya'ya yürüdükleri (yani Rus kardeşlerinin örneğini izledikleri)

sırada Parti görevini yerine getirmedi. Ayaklanmayı örgütlemeyi ve başarıyla yönetmeyi, işçileri ve köylüleri de katarak ayaklanmaya ülke çapında bir kapsam sağlamayı ve bunu (Alman emperyalizminin başlıca ajanı olan) monarşiye ve talancı amaçları için savaşı kullanan egemen kapitalist kliğe karşı bir halk ayaklanmasına dönüştürmeyi başaramadı. O tarihte Parti, barış ve demokratik halk cumhuriyeti sloganını ortaya atarak köylü ve şehirli kitlelerini kuşkusuz birleştirebilirdi. Partimiz ile Tarım Birliği arasında kurulacak güç birliği ayaklanmanın başarıya ulaşmasını sağlayabilirdi. 1918'de halk cumhuriyeti için elde edilecek böyle bir halk ayaklanması zaferi, ülkenin ve Balkanların gelişimini halkın yararına büyük ölçüde değiştirebilirdi.

Partimizin 1918 sonbaharında ayaklanan asker kitlelerinin yönetimini ele alamayışındaki başlıca neden, doktriner eğilimleri, Bolşeviklikten uzak görüşleri, yöntemleri ve sınırlı sosyalizm kavramları oldu.

Değişik ülkelerde devrimci sürecin kendine özgü yolda ilerleyeceği, demokrasi mücadelesi ile sosyalizm mücadelesi arasında ilişki ve organik bağlantı olduğu yolundaki Leninist görüşten yoksun bulunan Partimiz, yaklaşan sosyalist devrim çağında halk cumhuriyeti sloganının özgün bir sosyalist slogan olmaması nedeniyle Marksist bir parti tarafından ortaya atılamayacağı görüşünü savundu.

İşçi ve köylülerin militan ittifakı yolundaki Leninist kavramdan yoksun olan Partimiz, genellikle köylülerden oluşan asker kitleleri Sovyet iktidarı adına savaşmaya hazır olmadıkları, bu yüzden de gerçek bir devrimci mücadele vermek gücünde bulunmadıkları için böyle düşünüyordu. Parti Marksizmi böy-leşine doğmatik yorumladığı için, asker ayaklanmasının liderliğini üstlenmedi ve bunu genel bir ayaklanmaya dönüştürmek için hiçbir çaba göstermedi. Bu davranışın sonucu olarak, gerektiği gibi yönetilmeyen ayaklanma kitlelerden kopuk kaldı ve

bastırıldı.

Sınırlı sosyalizm, devrimci Marksist bir akımdı, ama Bolşevikliğin Bulgaristan'a özgü türü değildi. Partiyi yeni bir niteliğe sokmak, bugün Kongrenin karşısına gururla çıkmasına yol açan Marksist-Leninist oluşumu gerçekleştirmek amacıyla Partiyi bolşevikleştirmek için uzun mücadele verilmesi gerekliydi.

KOMİNTERNDE PARTİMİZİN YERİ VE BOLŞEVİKLEŞMENİN BAŞLANGICI

Partimiz, Rus Devrimini coşkuyla karşıladı, onun sloganlarını benimsedi ve emekçi halkımızı genç Sovyet Sosyalist Cumhuriyetinin savunusu için seferber etti.

İç savaş, emperyalist müdahale ve Volga bölgesindeki kıtlık sırasında, Partimiz etkili bir siyasi kampanya ile yardım kampanyası yürüttü. Emekçi köylülerimizin az rastlanır bir coşku ve fedakarlıkla Sovyet kardeşleri için yiyecek topladıkları. Partinin komutasındaki işçi sınıfının 20,000 kişilik Wrangel ordusunu Bulgaristan'da bozguna uğrattı, Churchill ile hempalarının bu orduyu Sovyetler Birliği'ne karşı askeri müdahale için kullanmalarını engellediği o tarihi ayları kim unutabilir?

Partimiz, 1919'daki Kongresinde Komünist Partisi adını aldı. Öteki ülkelerin çoğundaki partilerin tersine, Partimiz bir bütün olarak Komünist Enternasyonale katıldı. Dahası, Bolşevik Partinin ve ölümsüz Lenin'in liderliğinde, Komünist Enternasyonalin kurulmasında faal rol oynadı. Yeni bir program hazırladı. Proleter devrimini uzun vadeli bir hedef olarak görmekten vazgeçip, nesnel koşulların olgunlaşmış bulunduğu ve gerçekleşmesinin öznel devrim unsurlarına, yani Partimizin devrimi örgütleme ve yönetme yeteneğine bağlı olduğu acil bir görev olarak benimsedi. Partimiz, 1921'deki Kongresinde, Sovyet biçimi proleter diktatörlüğünün proleter devriminin

temel unsuru olduğunu açıkladı ve köylü sorunu konusundaki kararında işçi sınıfının liderliğinde varılacak bir işçi köylü ittifakının, devrimin zaferi için vazgeçilmez bir zorunluluk olduğunu kabul etti. Lenin'in temel eserlerinin Bulgarca'ya çevrilmesiyle yaygınlaşan bu program maddelerinin kabulü yanı sıra, Parti Komünist Enternasyonalin çalışmalarına da faal olarak katıldı.

Parti aynı zamanda, illegal mücadele yöntemlerini de prensip olarak kabul etti, mücadelede ve devrimci propaganda da legal olanakların yanı sıra bu yöntemlerin de parlamento, belediye ve il meclisleri gibi alanlarda kullanılması görüşünü benimsedi.

. Parti, kendi militan örgütünü kurmaya girişti, askerler arasında etkin propaganda ve örgütleme hareketini başlattı ve kitleleri silahlandırmaya koyuldu. Felaketlerle dolu savaşın başlangıcında emekçi halkın çetin mücadelesini, af kampanyalarını, pahalılığa, Bulgaristan'ın SSCB'ni istila için kullanılacak bir üsse dönüştürülmesine karşı ve Sovyetler Birliği'nin tanınması adına yürütülen kampanyaları yönetti.

Parti aynı zamanda, belediyeleri birer baskı, sömürü ve yağma aracı olmaktan çıkarıp, emekçi halkın çıkarına hizmet eden örgütler durumuna getirmek için kitlesel mücadeleye girdi. Birtakım önemli kasaba ve köy meclisleri Komünist Partisinin eline geçti. 1920'de 22 kasaba ve 65 köyde Komünist belediye örgütü kuruldu. Bu belediyelerin işçi sınıfı ve öteki emekçilerin çıkarlarını gözeten ekonomik ve kültürel politikaları, burjuvazinin ve merkez yetkililerinin doğal karşıtlığını üzerine çekti. O zamanlar komün olarak adlandırılan örgütlerin kurulması ve güçlenmesi için verilen uzun ve çetin mücadeleler, ülkemiz tarihinde hiç unutulmayan anılar olarak kalacaktır.

Partinin liderliğindeki proletarya bütün alanlarda iktidarı tamamen eline almadığı takdirde, bu komünler kısa ömürlü olmaya mahkumdu; nitekim

burjuvazi bunları teker teker yok etti.

Ancak, Partimiz liderliğinde emekçi halkın belediyeleri ele geçirmek için verdiği mücadele, sömürücülere karşı mücadelede kitlelerin birleşmesine büyük katkıda bulundu ve Partinin prestijini büyük ölçüde artırdı.

Partimiz emekçi halkın acil ihtiyaçları için verdiği mücadele ile devrimin zaferi adına yapılacak çatışmanın hazırlığını birleştirdi. Emekçi halkın siyasi hak ve özgürlükleriyle ilgili önemli çıkarları tehlikeye düştüğünde, Parti genel bir siyasi greve gitmekten çekinmedi ve 1919-20'deki ulaşım işçileri grevi böyle oluştu. Bunun yanı sıra kitle eylemlerine girişildi, hatta 1922'de gericiliğe ve faşizme karşı Tarım Birliği Hükümetiyle işbirliği bile yapıldı. Böylelikle Parti şehir ve köylerden yeni kitleleri çevresinde topladı.

Parti, Kominterne katılmasına ve I. Dünya Savaşı sonrasındaki devrim ortamında emekçi halkın sınıfsal mücadelesinde lider olarak başarıyla ortaya çıkmasına rağmen, sınırlı sosyalizmle Bolşeviklik arasındaki temel ayrılığı henüz kavramamış, liderleri bu ayrılığa parmak basmamış ve sınırlı sosyalizmin aksaklıklarını yenmek, Partiyi Marksizm-Leninizmle donatmak mücadelesi henüz başlamamıştı.

Gerçi Parti kendi devrimci birikimini yapıyordu, ama parti içinde legalist, propagandist alışkanlıklar sürüyor, Marksizmi devrimci eylemin rehberi olmak yerine bir dogma biçiminde yorumlamak eğilimi ağır basıyordu.

Bu durum, sınırlı sosyalist dogmatik eğilim iyice ağırlık kazandığı sırada 9 Haziran 1923'te parti liderlerinin aldığı tavırla iyice belirginleşti. Parti liderlerinin ilan ettiği tarafsızlık politikası, gerçeğe ve devrimci Marksizme tamamen aykırı, cansız dogmatik görüşlerle desteklendi. Parti liderleri bu politikayı sürdürdüler; çünkü Tarım Birliği hükümeti yanlış yönetimi yüzünden itibarını kaybetmişti. Kitleler

faşist darbeye karşı bu hükümeti savunmadılar, köylüler ise bir işçi köylü hükümetine henüz hazır olmadıklarmdan Komünist Partisinin faşizme karşı ayaklanma çağrısına uymadılar. Parti liderleri, Komünist Partisinin yaptığı mücadelelerle kitleler arasında elde ettiği yetkinliği yeterince değerlendiremedi. Liderler, saray temsilcileri ile burjuva mo-narşist kliklerin halkta uyandırdığı ve Komünist partisinin de körüklediği faşizme ve banker-militarist oligarşiye karşı duyulan nefreti de yeterince değerlendiremedi. 1917 Eylülünde Kornilov'un darbe girişimi karşısında Bolşevik Partisinin verdiği örnek izlenmiş olsaydı, Parti Tarım Birliği içindeki zinde güçlerle birleşseydi ve faşist tertipçilere karşı açıkça tavır alsaydı, faşist darbe hiç kuşkusuz bastırılırdı.

Parti liderlerinin Bolşeviklikten uzak, dar görüşlü devrim anlayışı, 9 Haziran'da ve sonraki günlerde moral ve siyasi bir çöküntüye yol açtı. Darbenin başlangıcında monarko-faşist güçleri altetmek, kapitalizme karşı sosyalizmin mücadelesinde önemli mevziler kazanmak fırsatı böylece kaçırılmış oldu.

Kapitalizmin savaş sonrası krizi ve iktidar mücadelesi ile ortaya çıkan yeni koşullarda, sınırlı sosyalizm ideolojik ve politik bir silah olarak tarihi sınavını veremedi. Bu silahın ülkemizde proletarya zaferini sağlamakta yetersiz olacağı ortaya çıktı.

Partimiz bunu kavramak, sınırlı sosyalizmle Bolşeviklik arasındaki ayrımı kendi devrimci deneyinin ışığında görmek, bütün siyasi ve örgütsel çalışmalarını Marksist-Leninist niteliğine sokmak, olumsuz Sosyal Demokrat görüşlerden, alışkanlıklardan ve yöntemlerden kesinlikle arınmak zorundaydı. Sınırlı sosyalizmin olumlu Marksist gelenekleri, nitelikleri ve deneyleri Bolşevik potasında eritilmeliydi.

Partimiz bu yolda ilerlemeye başlamıştı. Ne var ki, geçmişin olumsuz kalıntılarından arınma ve bolşevikleşme süreci artık illegal koşullarda ve Eylül Ayaklanmasının bastırılışını izleyen beyaz terör or-

tamında düşmanın amansız ateşi altında sürmek zorundaydı.

PARTİNİN BOLŞEVİKLEŞMESİNDEKİ DÖNÜM NOKTASI 1923 EYLÜL AYAKLANMASI

Bulgar Komünist Partisi tarafından düzenlenen ve yönetilen 1923 Eylül anti-faşist halk ayaklanması, partinin sınırlı sosyalizmden Bolşevikliğe gelişiminde dönüm noktasını belirler.

Parti, faşist darbenin yol açtığı kriz sırasında yapmayı başaramadığı şeyi, daha sonra faşist hükümet ülkeyi silahlı eylül ayaklanmasına neden olan krize sürüklediği zaman yapmaya girişti. 1923 Ağustosunda, zinde Marksist çekirdek, Kominternin yardımıyla Parti liderliği içinde ağırlığı ele geçirdi ve partinin stratejisinde, taktiklerinde köklü bir değişim yaptı. Parti, o zamana kadar sürdürdüğü kitlelerden kopuk tutumunu bıraktı, bütün anti-faşist güçleri, köy ve şehir emekçi halkından oluşan geniş bir cephede birleştirmeye ve kitleleri bir işçi-köylü hükümeti sloganıyla, silahlı ayaklanma da dahil olmak üzere monarko-faşist diktatörlüğe karşı genel mücadeleyi hazırlamaya girişti.

Parti izlediği bu yeni yolda. Tarım Birliğiyle ortak eylem için ittifak yaptı, Makedonya'daki IMRO örgütünün liderleriyle anlaşmaya vardı ve liderleri tarafından (faşist ideolog) Tsankov'un arabasına koşulmuş Sosyal Demokrat Partiye ortak eylem için elini uzattı. Parti, Tarım Birliğiyle güç birliği yaparak, 1923 Eylül Ayaklanmasında liderliği üstlendi.

Bu ayaklanmanın yapıldığı sıradaki koşullar, Haziran'daki kadar elverişli olmaktan doğal olarak çıkmıştı. İnsiyatif düşmanın eline geçmişti. Ama Eylülde bile ayaklanmanın zafere ulaşması nesnel açıdan olanaklıydı. Herşey Komünist Partisi ile ayaklanan kitlelerin enerjisine, yiğitliğine ve beraberliğine bağlıydı. Daha önce de belirttiğim gibi. Parti saflarındakilerin ve liderlerin 9 Haziran taktikleri-

nin yanlışlığım ve zararını, ayrıca Partinin yeterince Bolşevikleşmemesini kavrayamayışları, Partinin Eylül 1923 ayaklanmasını düzenlemesini, yönetmesini ve başarıya ulaştırmasını engelledi.

Eylül olayları gösterdi ki, pek çok yöresel ve merkez şube başkanları ya faşizme karşı tavizsiz mücadele yolunu benimsememişler, ya da savaş inancı ve isteği olmadan Partiyi böyle bir mücadeleye hazırlamak istemeden sadece kuru sözlerle bu yolu benimsemiş görünmüşlerdi. Bu tutumun sonucu olarak Partinin birçok şubesi gafil avlandı. Ayaklanma sırasında yerel liderlerden çoğu faşist yöneticilere karşı eyleme giremedi veya girmeye yanaşmadı. Ayaklanmanın başarısızlık nedeni işte budur.

Ne var ki, işçi sınıfının kurtuluşu davasının gelecekte zafere ulaşmasına yardımcı olan yenilgiler de vardır. Eylül 1923 ayaklanmasındaki yenilgi de bunlardan biriydi.

Partinin ayaklanmasının liderliğini üstlenmesi, 9 Hazirandaki bozguncu tutuma son vermesi ve faşist diktatörlüğe karşı kararlı mücadele yolunu seçmesi. Partinin kendi geleceği ve Bulgar devrimci hareketinin geleceği açısından çok önemliydi.

Eylül ayaklanması, kitleler bir faşist burjuvazi arasında kanlı ve kapanmaz bir uçurum açtı. Bunun sonucu olarak, ayaklanmayı izleyen yıllarda faşizm istikrar sağlayamadı ve geniş bir toplumsal taban elde edemedi. Birleşik bir anti-faşist cephe kurulması için Partinin verdiği bencillikten uzak, dirençli ve yılmaz mücadele, Partiyi kitlelere daha yakınlaş-tırdı, bağlarını güçlendirdi ve demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde köylü, şehirli emekçi halkın gerçek lideri olarak Partinin benimsenmesi için gerekli koşulları yarattı.

Bunlar, Partimizin devrimci oluşumuna kök salan büyük başarılardı.

Eylül ayaklanmasından alınan kanlı ders. Partinin bolşevikleşme sürecini pekiştirdi. Part lideri Di-miter Blagoev'in 9 Haziran'daki yanlış tutumu açıkça

kabullenmesi ve Eylül ayaklanmasını onaylaması, bolşevikleşme sürecini kolaylaştırdı ve hızlandırdı.

Ancak bu arada. Partinin ve kitlelerin uğradığı yenilgi ve ağır kayıplar, Parti içindeki tasfiyeci sağ ve sol akımları ayakta tuttu. Her iki akım da Eylül ayaklanmasını suçlayarak, Partinin Eylül ayaklanmasına lider oluşu karşı mücadelede ilkesiz bir blok oluşturarak birleştiler. Bu blokun amacı pratikte Komünist Partisini tasfiye etmekti.

Nikola Sakarov ve İvan Klinçharov'un başında bulunduğu bir grup eski Komünist militan. Partiyi "tasfiye edilmiş" olarak ilan ettiler ve Bağımsız Emek Partisi adında oportünist bir ölü doğmuş örgüt kurdular. İşçiler bu hain "partiyi hoş karşılamadılar, Merkez komitesi de tasfiyecileri partiden ihraç etti. Bu gelişim, Eylül ayaklanmasındaki yenilgiden sonra Partinin karşısına çıkan ve kararlı biçimde mücadele edilmesi gereken tehlikeyi ortaya koydu.

Eylül yenilgisinden ve faşist hükümetin partiyi kapatmasından sonra Partinin gelişimindeki önemli olay, 1924 Nisanında bölgelerin çoğunluğundan gelen delegelerin katılmasıyla yapılan illegal Vitosha Konferansı oldu.

Vitosha Konferansı, söz konusu dönemde Partinin taktikleri ve olaylar konusunda Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesinin yaptığı değerlendirmeleri kabul etti. Konferans, 9 Haziran olaylarında Partinin Birleşik Cephe taktiklerini gerektiğince uygulamadığını ve 9 Haziran'da hayati bir yanlışa düştüğünü kabul etti.

Konferans, "Partinin Ağustos başından itibaren silahlı ayaklanmaya yönelmesini" onayladı, ama "Eylül öncesi ve sonrasında Parti Konseyi ve Merkez Komitesinin çoğunluğu tarafından sürdürülen '9 Haziran taktiklerini' kınadı ve Merkez Komitesinin bu yanlış tutumu desteklemesinin, Partinin silahlı ayaklanmaya bilinçli bir tarzda yönelmesini engellemediğini" vurguladı.

Konferans, Partinin halk kitleleri başlattığı

"ayaklanmanın yönetimini üstlenmesini, amacını bir işçi-köylü hükümeti olarak saptamasını" ve "olağanüstü zor koşullarda" ayaklanmayı "örgütlemek, birleştirmek ve yaymak" için çaba göstermesini doğru karşıladı' Parti böylelikle "devrimci propaganda ve uyarıdan devrimci eyleme geçebilecek yetenekte bulunduğunu" ortaya koymuş, kendisine düşen görevi, yani emekçi halkı yeni bir silahlı ayaklanmaya ve işçi-köylü hükümetini kurmaya hazırlamak ve yönetmek görevini gereğince yerine getirebilecek "gerçek Komünist Partisi" olduğunu kanıtlamıştı.

Vitosha Konferansının önemi, Partinin çok hayati bir anında zinde güçleri Merkez Komitesinin Eylül çekirdeği çevresinde toplaması. Partinin Komintern tarafından onanan Eylül politikası çevresinde birleştirmesidir. Ancak, Konferans kitleleri doğru Parti politikası için seferber ederken ve sağ sapmayla savaşırken, aynı biçimde savaşılması gereken sol sapma tehlikesi konusunda yeterince uyarıda bulunmadı.

Eylül ayaklanmasını. Komünist Partisinin ve sınıfsal işçi örgütlerinin kapatılmasını izleyen dönemdeki durumun özellikleri şunlardı:

1) Ülke, faşist hükümetin devrilmesi ve bir işçi-köylü hükümetinin kurulması için yapılacak yeni mücadelelerle karşı karşıyaydı. Kominternin görüşüyle çakışan Partinin bu düşüncesi, 1923 Kasımındaki parlamento seçimlerinin sonucuyla kanıtlandı. Seçim sonuçları, faşist hükümetin karşısındaki Komünist Partisinden ve Tarım Bir liğinden oluşan muhalefetin güçlü olduğunu ortaya koydu. Bu durum, kitlelerin öfkesinin büyük olduğunu ve kitlelerin faşist hükümeti devirmek mücadelesinde kararlı bulunduğunu gösteriyordu.

2) Komünistlerin ve Tarımcıların seçimlere ortak listeyle katılmaları, onların geçmişten ders aldıklarını ve Birleşik Cephe taktiklerini benimse diklerini gösteriyordu. Komünist Partisi ile Tarım Birliğinin ortak mücadelesi, seçimlerdeki zaferi

sağlayan bir önem taşıyordu.

3) Faşist diktatörlük partinin legal kitle çalışmalarını engelledi. Bu arada yeni bir silahlı savaş ihtimali. Partiyi kitlelerin silahlı eğitimine eğilmek zorunda bıraktı.

Bu ortamda, parti içinde ve özellikle hükümetin terörüne karşı kendi gruplarını oluşturan ve şiddet eylemlerine girişen militan örgüt içinde, faşist hükümetin beyaz terörüyle harekete geçen bir aşırı sol sapma tehlikesi belirdi.

Bu arada, 1924 sonları ve 1925 başlan genel durumda bir değişime sahne oldu. Kapitalizmin Avrupa'da geçici ve yer yer olmak üzere istikrar sağlaması sonucunda, faşizmin ülke içindeki ve dışındaki durumu güçlendi. Yeni bir silahlı ayaklanma ihtimali kalmadı. 1925 Martında Partinin dış ülkelerdeki temsilcileri, ülkenin ulusal ve uluslararası durumunu yeniden değerlendirdiler ve silahlı ayaklanma politikasını rafa kaldırmayı önerdiler. Ayaklanma yerine, kitle örgütleri kurmak ve günlük ihtiyaçların karşılanması için işçi ve köylülerin kitlesel mücadelesini yoğunlaştırmak yoluna gidilmesini öğütlediler. Bu yeni politika. Parti ve devrimci hareket için ölümcül olabilecek aşırı sol sapma tehlikesini engellemek amacını güdüyordu. Oysa ülke içindeki Parti Yöneticisi, aşırı sol sapmayla başa çıkabilecek, silahlı ayaklanma politikasından vazgeçip, değişen koşullara uygun olarak Parti çalışmalarını reorga-nize edebilecek yetenekte değildi.

Parti silahlı örgütlerinin başındaki liderlerin yanlış davranışlarını fırsat bilen faşist hükümet, terör politikasını giderek yoğunlaştırdı ve Sofya Katedrali olayında bu terörü doruk noktaya çıkardı. Faal Komünistlere, işçi ve köylü militanlara karşı kitlesel bir imha hareketine girişti.

16 Nisan 1925'te Sofya Katedralindeki girişimi izleyen terör, bilindiği gibi Partiye çok ciddi bir darbe indirdi. Partinin lider kadrosu parçalandı. Eylül ayaklanmasından sağ çıkmış olan Parti üyelerinin

çoğu öldürüldü, hapsedildi veya başka ülkelere iltica etmek zorunda bırakıldı. Yeraltı çalışmalarını sürdürmek olağanüstü zorlaştı. Parti, işte bu koşullar altındayken emekçi halkın mücadelesine liderlik etmek ve faşizme karşı savaşı sürdürmek zorundaydı. Parti bunun yanı sıra, 1923 ve 1925 yenilgilerinden ders almak, bu yenilgilerin temel nedenlerini bulup çıkarmak ve Parti üyelerini Bolşevik bir temel üzerinde bir araya getirmek durumundaydı. Ağır yenilgilere uğrayan, büyük ölçüde güç kaybeden ve en iyi liderlerinden yoksun kalan Parti, gelişiminin en çetin dönemini geçiriyordu.

Partinin geçmişi ve bolşevikleşmesi sorunu, ilk olarak 1925'teki Moskova Konferansında tartışıldı. Bu Konferans, Partinin yurt dışıdaki liderleri tarafından ve Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesinin onayı ile toplandı ve Konferansa 1923-25 olaylarından sonra dış ülkelere iltica etmiş bulunan Parti militanları ile Merkez Komitesinden sağ kalanlar katıldılar. Bu Konferansta ileri sürülen ve Partinin "kapitalizmin organik gelişme döneminden çöküş dönemine ağır ağır, zahmetsizce, büyük iç krizlere düşmeden geçtiğini, devrim çağının özelliklerini kavrayıp, kendini bunlara uydurduğunu" belirleyen görüş, abartmalı bir görüştü ve gerçeğe tamamen uymuyordu. Deneyler göstermiştir ki. Partinin "kapitalizmin organik gelişme döneminden çöküş dönemine geçişi" zorluklar, bocalamalar içinde olmuş, 1918 Vla-daya ayaklanması, 9 Haziran yanlış tutumu, 16 Nisan 1925'teki silahlı örgütler liderlerinin aşırı sol sapmaları yüzünden yapılan yanlışlar gibi ciddi aksaklıklarla oluşmuştu.

Devrim çağının özelliklerini kavramak, genelde zor ve ciddi bir işti ve özellikle Partimizin çalışma alanı olan Balkanlara özgü durumu kavrayabilmek daha da zordu. Konferans doğru bir görüşle, kendi devrim deneyimiz ile Rus devrimini inceleyerek Mark-sizm-Leninizmi eylemde yol gösterici olarak iyice öğrenmek zorunluluğu üzerinde durdu. Parti, özeleşti-

ri yaparak "her tarihi durumda gereken yolu bulabilecek, somut koşulları hesaba katabilecek biçimde kendini yeniden eğitmeli, kitlelerin savaşını dünya devrimine yöneltmeliydi."

1926'da Merkez Komitesinin Viyana'da yaptığı toplantı. Partinin bolşevikleşmesi sorununda Moskova Konferansından daha ileri bir noktaya ulaşmadı. Bu toplantıda "Parti kitlelerini Leninizm temeli üzerinde Parti bayrağı ve Komintern çevresinde toplamak zorunluluğu" vurgulandı. Moskova Konferansı ile Merkez Komitesinin Viyana'daki genel kurul toplantısı, Partinin Leninizm ışığı altında kendi deneyini inceleyerek bolşevikleşmesinin önemini" belirtmesi yönünden de doğru bir politika izliyordu. Ne var ki, her iki toplantıda da yapılan yanlış, bolşevikleşmeyi, sınırlı sosyalist dönemin bolşevik olmayan geleneklerini ortadan kaldırma mücadelesi yerine "organik bir gelişme süreci" olarak yorumlamak oldu.

Komünist Partisini Eylül Ayaklanması çevresinde bir araya getiren Vitosha Konferansından sonra 1927 Aralık ayının sonları ile 1928 yılı başlarında Berlin'de toplanan İkinci Parti Konferansı, Partinin 1923 sonrası çalışmalarını, taktiklerini, başarılarını, yanlışlarını ve yenilgilerini özenle incelemeye girişti. İkinci Konferans sırasında, sağ ve sol sapmalara karşı da çetin bir mücadele verilmesi gerekti.

Daha Moskova Konferansında, Partinin yaptığı yanlışların değerlendirilmesi konusunda ciddi karşıtlıklar ortaya çıkmıştı. 9 Haziran'daki bozguncu tutumu savunanlar ve Nisan 1925 olaylarındaki aşırı sol sapmayı destekleyenler. Partinin Eylül ayaklanmasının liderliğini üstlenmesine karşı mücadelede birleştiler. Eylül politikasının temsilcileri iki cephede birden savaş vermek zorunda kaldılar. Bütün sorunların ayrıntılarıyla tartışılmasından sonra, sağ ve sol kanattan olanlar açtıkları bayrakları indirdiler ve Parti liderliğinin önerdiği kararları onayladılar.

Ne var ki, konferanstan sonra karşıtlıklar daha da

alevlendi. Sağ oportünistlerle sol sekterler, Eylüldeki Parti liderliğine karşı ilkesiz bir blok oluşturdular. Bu blok, Vitosha Parti Konferansında kesinlikle gün ışığına çıktı.

Partinin örgütsel durumundaki karışıklıklar sonucu, Konferansa örgüt temsilcilerinin pek azı katıldı, onların katılması da büyük ölçüde rastlantısaldı. Üstelik Parti içinde gizliden gizliye, bir avuç küçük burjuva aydınından oluşan aşın sol sek-ter bir hizip kurulmuştu. Bu hizip, kendi sekter görüşlerini benimsetmek ve Parti liderliğini ele geçirmek için el altından yaptığı kışkırtmalarla, yapay bir çoğunluk kazanmıştı.

Uzun ve fırtınalı tartışmalar sonunda, 9 Haziran oportünizmi ile sağ kanat bozguncuları kesinlikle açığa çıkarıldılar ve silahsız bırakıldılar. Öteki Komünist Partilerinin bazıları içindeki Troçkist ve solcu unsurlar tarafından desteklenen aşın sol sekter hizip ise, Eylül liderliğinin kararları lehine oy vermesine rağmen mücadeleyi bırakmadı ve konferanstan hemen sonra hizipçi eylemlerine yeniden, üstelik daha da yoğun biçimde başladı.

Konferans, Partinin geçmişi konusunda bir inceleme ve genel değerlendirme yapmak için gerçekten çaba gösterdi. Sınırlı sosyalizmi Bolşevikliğe yakınlaştıran unsurları belirtti ve Partinin Bolşevikliğe yönelmesine yardımcı oldu. Konferans, aynı zamanda sınırlı sosyalizmin Bolşeviklerden ayrıldığı ve Partinin Bolşevikleşmesini engelleyen noktalan da belirtti. Ne var ki, İkinci Parti Kongresi, büyük bir adım atmasına rağmen fazla ileri gidemedi, başlıca devrim sorunlarında Leninizm ile sınırlı sosyalizm arasındaki temel ayrımı açık seçik ortaya koyamadı. Bu konferans da, Partinin Bolşevikleşmesini, Parti içindeki Sosyal Demokrat unsurları ortadan kaldırmak ve Partinin Bolşevik (Marksist-Leninist) düzende yeniden silahlanması olarak değil, devrimci sınırlı sosyalizmin yeni koşullara uydurulması olarak yorumluyordu. Savaş sonrası dönemde Partinin

"genelde Bulgar proletaryasının devrimci partisi olarak geliştiğini ve işlev yaptığını" vurgulayan İkinci Parti Konferansı, Partinin giderek "kitlesel devrimci eylem yöntemlerini uygulamaya başladığını, devrimci çağın gereklerine ayak uydurduğunu, savaş öncesi dönemin uyarı, propaganda ve ekonomik mücadele yöntemlerini yeni koşullara uyguladığını" belirtti. Gerçi Konferans, bu gelişimin "düz bir çizgi izlemediğini, zikzaklar ve bocalamalar içinde yürüdüğünü, Partideki bolşevikleşmenin Partiyi ileri iten Bolşevik eğilimlerle geriye çeken Sosyal Demokrat unsurlar arasındaki çatışma içinde oluştuğunu" belirtti. Ancak, aynı zamanda herhangi bir eleştiri getirmeksizin "devrimci sınırlı sosyalizm ile Eylül akımının, iki temel ve sarsılmaz kök halinde kaynaştığını ve bu köklerin Bulgar proletaryasının Bolşevik Partisinin temelini oluşturduğunu" da belirtti.

İkinci Parti Kongresi, Eylül Ayaklanmasını "9 Haziran taktiklerinin kesinlikle inkar edilmesi" biçiminde ve Partinin bolşevikleşme yolunda belirleyici bir adım olan "Sosyal Demokrat ve 9 Haziran unsurlarıyla kesin kopmayı sağlayan" önemli bir dönüm noktası olarak niteledi.

İkinci Parti Kongresi, sınırlı sosyalist dönemi değerlendirirken, sınırlı sosyalizmi bolşeviklik ile özdeş kılmamakla birlikte, ikisi arasındaki benzerlikleri vurguladı ve ayrımlar üzerinde durmadı.

O dönemi özetlerken, bu kürsüden bir kez daha belirtmek isterim ki, Dimiter Blagoev'in en yakın çalışma arkadaşları olan bizler, onun ölümünden sonra, ne yazık ki Partinin devrimci geçmişini ve Bulgar proletaryasının durumunu Marksist-Leninist açıdan yeniden değerlendiremedik; sınırlı sosyalist dönemin Bolşevik olmayan unsurlarını tamamen ortadan kaldırabilmek için, devrimci eylemin büyük birikimini gereğince kavrayamadık.

Partinin illegal niteliği yanı sıra, bu durum da lider kadrosuna sızan, hatta geçici olarak liderliği ele

geçiren bir takım aşın sol unsurlar tarafından kötüye kullanıldı.

PARTİ İÇİNDEKİ SOL SEKTERLİKLE MÜCADELE VE BUNUN TASFİYESİ

Komünist Enternasyonalin verdiği yetkiyi kötüye kullanan, ülke içinde Enternasyonal kararlarının gerçek yorumcusu olarak kendini tanıtan, illegal durumun zor 00 fırsat bilen sol sekterlerden İskrov, Georgi Lambrev ve İliya Vassilev (Boiko), örgütlü hizip çalışmalarıyla 1929 yazında Merkez Komitesi genel kurulunu toplamayı ve Parti liderliğini ele geçirmeyi başardılar. Sol sekterler, Partiyi Bolşevikleştirmek kisvesi altında, anti-Bolşevik bir yol tutturdular. "Sınırlı sosyalizmin kökünü kazımak" sloganını ortaya attılar, uzun yıllar boyunca Partiye bağlılıkları sınanmış üyelere ve Partinin devrimci geçmişine karşı mücadeleye giriştiler. Partiyi kitlelerden koparan yola ittiler. Onların bu tutumu, ülke içinde bulunan ve o sırada Parti çalışmalarından çekilmiş olan birtakım eski ve ünlü Parti militanının pasif kalmasıyla daha da kolaylaştı.

Sol sekter hizip. Partinin bolşevikleşmesindeki başlıca engel durumuna geldi. Faşist diktatörlüğün Partimizi gözlediği ve onu içten yıkmak, lider kadrosunu dağıtıp ezmek için fırsat aradığı sırada, en yakın müttefiklerini sol sekter hizibin başlıca liderleri arasında buldu.

Ancak, sol sekter hizibin geçici başarısına rağmen, emek hareketinin yeni bir ayaklanmada emekçi halkın mücadelesini yerel çerçevede yönetebilecek yeterli güçler Parti içinde bulunuyordu.

1923-25 yenilgilerinden sonra bütün emekçi ve ilerici hareketi saran durağanlık giderek kayboluyordu. 1927'de İşçi Partisi, işçi sınıfının legal partisi olarak kuruldu, sendikalar yeniden oluştu. İllegal Komünist Partisinin öncülüğünde hareket eden İşçi

Partisi, kısa zamanda kitleler içinde önemli bir yer kazandı. Kitlelerin yeni bir devrimci ayaklanmaya girişme belirtileri ortaya çıktı. Büyük grevler yapıldı; önemli seçim zaferleri kazanıldı ve legal olanaklar yaygın biçimde kullanılmaya başlandı. Parti büyüyor ve ilerliyordu. Sol sekter hizibin zararlı etkileri olmasaydı. Partinin başarılan çok daha büyük olurdu. Örneğin İkinci Genel Kurul toplantısında, "sol" sekterler, çalışmalarını Partinin yeni kitlesel militan ayaklanmaların liderliğini üstlenmesi sorunu üzerinde yoğunlaştıracaklan yerde. Partinin geçmişiyle ilgili skolastik sekter tartışmalara daldılar ve hiçbir işçinin baştan sona okuyamayacağı sayfalar dolusu kararlar aldılar. Yine bu hizibin yanlışları yüzünden, gerek 1931 yazında, gerekse 19 Mayıs 1934 darbesi sırasında Partimiz faşist dikta cephesini yar-ma işini başarılı sonuca ulaştıramadı.

Sol sekter politikanın Komintern çizgisiyle hiçbir ortak yanı yoktu ve bu çizgiye tamamen karşıydı.

1) Eylemdeki güçlerin somut Marksist çözümü temeline dayanılarak durumun sağlıklı biçimde değerlendirilmesi ve yerine, Leninist strateji ve tak tiklerin genel formülleri saptırılıyor ve öteki Komünist Partilerinin formülleri kendi somut koşullarımız göz önünde tutulmaksızın mekanik ola rak uygulanıyordu. Sol sekterler kendi liderliklerine rağmen Partinin elde ettiği başarılardan yarar lanıyorlar ve güncel görevin Bulgaristan'da bir prole tarya diktatörlüğü kurmak olduğunu belirtiyorlardı.

2) Parti sloganlarının yayılması, mücadele hazırlığı ve kitlelerin seferberliği için işçi ve köylüler arasında ciddi ve tutarlı uyarı yapılması yerine, "devrimci" lafazanlık yapılıyor ve "devrimci" eylem lerde bulunmak için abartmalı ve anlamsız çağrılarda bulunuluyordu. Sol sekterlerin tipik slo ganları "Genel ve Açık Saldırı", "Sokakları Ele Geçirelim", "Toprakları İşgal Edelim" ve benzeri türden "devrimci" safsatalardan oluşuyordu. Siyasi grev sloganı sol sekterler tarafından öylesine

aşağılanıyordu ki, Sendikalar Enternasyonali bu sloganın Bulgaristan'da kullanılmasını özellikle önlemek zorunda kaldı.

3) Parti üyelerinin ve kitle örgütlerinin, Parti kararlarını ve talimatlarını bilinçli olarak uygulamaları demek olan gerçek liderlik, yerini mekanik ve kaba bir kumandaya bıraktı. Sol sekter liderlerin, Partimiz tarafından kurulan legal İşçi Partisine karşı tutumları yanlış ve alabildiğine zararlıydı. İşçi Partisinin üyeleri arasında kitlesel çalışmalarda deneyi olan pek çok işçi bulunmasına ve bu Parti, Komünist Partisinin etkisini kitlelere taşıyan bir aktarıcı olarak görev yapmasına rağmen, bu partinin kadrolarına ikinci sınıf vatandaş davranışı gösteriliyordu. 19 Mayıs 1934 darbesinden sonra İşçi Partisi ve öteki kitle örgütleri kapatıldığı zaman, sol sekter liderler buna karşı koymadılar ve alelacele İşçi Partisinin "kendi kendini feshettiğini" ilan ettiler.

4) Sözde "bolşevikleşme" kisvesi altında. Partinin bütün sınırlı sosyalist dönemi "Menşevik" ve "anti-Bolşevik" olmakla damgalandı. Eylül Ayaklanmasını savunmak kisvesi altında ise, bu ayaklanmanın Troçkist "eleştirisi" yapıldı ve Partinin Eylül kadroları sürgün edildi. Sol sekter liderler, Leipzig duruşması için yürütülen uluslararası anti-faşist kampanyayı bile sabote edecek kadar işi ileriye vardırdılar.

5) Partinin iç liderliğini geçici olarak ele geçiren sol sekterler, parti içinde gizli bir hizip oluşturdular. Leninizm maskesi altında ve Kominternin verdiği yetkiyi iki yanlı kullanarak, Partinin temellerini sarsmaya ve devrimci hareketi gözden düşürmeye giriştiler.

Partinin sol sekterlere ve özellikle zararlı kararları Komintern Yürütme Komitesi tarafından reddedilen Merkez Komitesi İkinci Genel Kuruluna karşı verdiği mücadelede Kominternden ve Bolşevik Partisinden gördüğü yardım ve şükranla anılmaya değer.

Komintern Yürütme Komitesi siyasi sekreter-

liginin 1930 Ağustosunda aldığı karar, Partimiz açısından son derece önemli rol oynadı. Bu karar, Bulgaristan'daki Komünist hareketin temel sorunlarını ele alıyor ve Parti içindeki zinde güçleri gerçek Marksist-Leninist politika üzerinde birleştirecek güçlü bir temel görevi yapıyordu.

Bu kararı, Partinin reddetmemesi, tam tersine "öncülük ederek geliştirmesi" gereken sınırlı sosyalist dönem içindeki devrimci Marksist unsurları belirtiyordu.

Aynı zamanda, proleter devrimin temel sorunları üzerinde sınırlı sosyalizmle Leninizm arasındaki ayrılıkları da ortaya koyuyordu. Bu karar, Eylül ayaklanmasını. Partinin bolşevikleşmesinde kesin bir dönüm noktası olarak, parti liderliğinin Bolşevikliğe aykırı geleneklere ve sol çocukluk hastalığına karşı yetersiz ideolojik mücadelesiyle ortaya çıkan eski ve yeni kadrolar arasındaki Bolşevik kristalleşmenin başlangıcı olarak yorumluyordu.

Bu kararla Partiye bir çağrıda bulunuluyor, tamamen uyarıcı ve propagandacı bir örgüt olmaktan iktidar mücadelesinde kitlelerin lideri ve örgütleyicisi olmaya, baş düşmana, yani sol sekterlik ve oportünizm, kısıtlayıcılık ve pasiflik ile mücadelede ortak bir platform çevresinde birleşmeye geçiş dönemini aksatan sınırlı sosyalist dönem unsurlarının tamamen ortadan kaldırılması öneriliyordu.

Komintern Yürütme Komitesi Siyasi Sekreterliği, Partiye hizipçilikle ve Partinin hiziplere bölünme tehlikesiyle mücadele etmesini bildirdi.

Partiyi Komünist Enternasyonal temeli üzerinde birleştirme süreci, kararı sözde kabul eden, ama bunu benimsemediklerini Partiden ve Kominternden giz leyen ve kararı sol sekter havada değiştirmek isteyen sol sekterler tarafından aksatıldı.

Partinin varlığı ve gelişimi, yeniden tehlikeye düştü. Partiyi kurtarmak için sol sekterleri tasfiye edip, Parti liderliğini onların elinden alarak ve devrimci lafazanlıktan gerçek Bolşevik kitle çalış-

masına ve mücadelesine kesinlikle dönüş yapacak bütün güçlerin seferber edilmesi gerekti. Ancak bütün çalışma alanlarında sekter sapmaların hızla ortadan kaldırılmasıyla, partinin kitlelerle yeniden ilişki kurması ve askeri faşist diktatörlüğü devirmek için birleşik bir anti-faşist halk cephesi kurması olanağı vardı.

İllegal durumun ve faşist terörün yarattığı ciddi zorluklara rağmen. Partimiz komünist Enternasyonalin yardımıyla bu önemli işin üstesinden gelmeyi başardı.

PARTİNİN YENİ BOLŞEVİK CİZGİSİ

Komintern'in Yedinci Kongresi, işçi sınıfı ve emekçilerin, barışın ve halkların özgürlüğünün en büyük tehlikesi olarak faşizme karşı mücadeleyi temel ve güncel görev olarak belirlemekle Komünist Partilerin politikalarım değiştirdi. İşçi sınıfını bir araya getirmek ve bu temel üzerinde Faşist saldırıyı durdurmak, faşizmi ezmek için güçlü bir anti-faşist halk cephesi kurmak gerekliydi. Birleşik Cephenin uygulamaya geçilmesi, Komünistlerin kendi içlerinde kök salmış bir bela durumundaki sekterliği yok etmelerini zorunlu kıldı. Sekterler, kitlelerin devrim-cileşme oranını olduğundan çok abartarak, emekçi halkın günlük çıkar ve haklarının savunması mücadelesini ise gerektiğinden az önemseyerek, faşist saldırı karşısında pasif tutuma yol açtılar. Kitle politikası olarak soyut propaganda ve doktrinerciliği benimseyen, bütün ülkelerin sloganlarım ve taktiklerini aynen kopya eden, her ülkenin kendine özgü koşullarını hesaba katmayan sektercilik, Komünist Partilerin gelişmesini geciktirdi, gerçek, bir kitle mücadelesini aksattı ve geniş emekçi kitlelerinin Komünist Partilere yaklaşmasını engelledi. Komünist Partilerin, Birleşik Cephe uygulamasıyla gelişme olanağı bulacak, sürecin kendiliğinden gelişmesini, otomatizmi savunacak. Partinin rolünü

azaltacak ve en kritik anda bocalamalara yol açacak sağ tehlikeye karşı da uyanık bulunmaları gerekiyordu.

Komintern'in Yedinci Kongresinin temel savı buydu. Kongrenin aldığı kararlar, Partimizin kesin dönüş yapmasına ve Bolşevik bir yapı kazanmasına yardımcı oldu. Kominternin 19 Mayıs 1934 olaylarıyla bağlantılı olarak sol sekter liderlik için aldığı karar, partinin kesin dönüş yapmasını sağlamaya yetersiz olan bu "nevi şahsına münhasır" liderliği değiştirme sorununu kesinlikle ortaya koymuş bulunuyordu. Bu değişiklik 1935 başlarında gerçekleştirildi.

Yeni Parti liderliği, 1 Ekim 1935 tarihli Açık Mektubunda, 1934 Komintern kararlarına dayanarak, "birtakım küçük burjuva unsurların -doktrinerlerin, sekterlerin ve hizipçilerin- Parti liderliğini geçici olarak ele geçirdikleri ve kendi sol oportünist sekter politikalarım kabul ettirmeye çalıştıkları" yıllardaki sol oportünist sekter politikanın özünü açıkça ortaya koydu. Yedinci Komintern Kongresi kararlarına dayanan Açık Mektup, Partinin temel görevlerini şöyle belirledi: a) birleşik bir anti-faşist cephe kurmak, b) Partinin genelde güçlenmesiyle işçi sınıfını örgütlemek, 1936 Şubatında yapılan Parti Altıncı Genel Kurul Toplantısı, Yedinci Komintern Kongresi kararları ışığında Partinin yeni Bolşevik çizgisinin doğru ve tutarlı olarak belirlenmesini gerçekleştirdi. Bu çizgi şöyle belirlendi:

1) Genel Kurul, temel güncel görev olarak, aşağıdaki istekler için verilecek mücadelede faşist olmayan bütün örgütlerden oluşacak anti-faşist bir halk cephesi kurulmasını öngördü. Bu istekler şunlardı: Turnovo Anayasasının yeniden yürürlüğe konulması. Eski seçim yasasına göre Ulusal Meclis seçimlerinin yapılması; anti-komünist kararnamelerin yürürlükten kaldırılması; bütün faşist örgütlerin dağıtılması, bütün zinde halk güçleri bu istekler için birleşeceklerdi. Bu arada. Parti temel ihtiyaçlarının karşılanması

için bütün emekçi halk örgütlerinin ortak mücadelede birleşmelerini önerdi. Parti, kitlelerin durumunu köklü biçimde düzeltmenin, halkın özgürlüğünü en geniş planda savunmanın, barışı ve ulusal bağımsızlığı korumanın ancak Bulgaristan'da Sovyet Hükümeti kurulmasıyla olanak kazanacağı görüşünde olmasına rağmen, yukarıdaki görevleri yerine getirecek bir anti-faşist halk cephesi hükümetini desteklemeye de hazır olduğunu belirtti.

2) Genel Kurul, sol sekter liderliğin dağıtılmasını ve Parti liderliğinin yeni Bolşevik yolu destekleyen lere verilmesini kabul etti. Aynı zamanda, sol sekter politikanın anti-Leninist ve Troçkist politikasını herkesin gözleri önüne sermek için sertçe eleştiril mesi gereğini, yeni Parti çizgisinde -sözde kalmayıp, uygulama alanına geçecek biçimde- bilinçli birikimi sağlayacak ayrıntılı ve sistematik eğitim zorunlu luğunu belirtti.

3) Genel Kurul, Partinin Marksist-Leninist bir te melde ve Merkez Komitesi çevresinde içtenlikli ve bi linçli olarak bütünleşmesi için, yaşlı-genç bütün par ti kadrolarının pratik çalışmaya katılmalarını öngören ayrıntılı bir yönetmelik hazırladı.

Yeni Bolşevik politika sayesinde Parti, kitlelerle yeniden ilişki kurmayı başardı ve ulusun siyasi yaşamındaki rolü hızla büyüdü.

Her ne kadar zorluklar olduysa da, anti-faşist halk cephesi öteki faşist olmayan partilerin sağcı liderleri tarafından yapılan sabotajlara ve direnişe rağmen gelişti. Halk cephesi ve özellikle Parti, parlamento ve belediye seçimlerinde büyük bir siyasi güç olarak ortaya çıktı.

Anti-faşist halk cephesinin mücadele ettiği başlıca iç düşmanlar, faşizme ön ayak olanlar, yani Çar Bo-ris hükümeti ile Tsankov'un sözüm ona Sosyal Hareketiydi. Barışı ve Bulgaristan'ın bağımsızlığını tehdit eden başlıca dış düşman ise Nazi Almanyası ile faşist italya idi. Anti-faşist halk cephesi bu ikili belaya karşı barış için savaş kışkırtıcılarıyla ve on-

ların Bulgaristan'daki işbirlikçileriyle savaşmak, Bulgaristan'ın ulusal bağımsızlığını korumak, bütün komşu ülkelerle dostluk ilişkileri kurmak, savaşa ve faşizme karşı barış ve demokrasi politikası izleyen büyüklü küçüklü bütün demokratik ülkelerin toplumsal güvenliğini ve ortak savunusunu sağlamak üzere kitleleri seferber etti.

Nazi Almanyasının yeni bir dünya savaşı için hazırlanması, Hitler'in Avusturya ve Çekoslavak-ya'daki saldırganlığa ve Bulgar monarko-faşizminin yardımıyla Alman emperyalistlerinin Bulgaristan'a egemen olmak ve Bulgaristan'ı kendi "Lebensraum"la-rrıa katmak girişimleri, Almanya'nın Polonya'ya saldırısı üzerine II. Dünya Savaşının patlaması, Bulgaristan'ı ve Balkanları da savaşa katmak tehlikesini yarattı. Parti doğru bir seziyle Balkanlarda barışın korunması ve Balkan halklarının bağımsızlığı için tek güvencenin SSCB olduğunu kavradı.

Parti bu nedenle Bulgaristan dış politikasının ilk görevi olarak, Sovyetler Birliği ile bir dostluk ve yardımlaşma anlaşması yapılmasını öngördü. Bulgaristan, kendisini savaşa sokmak isteyecek taraflardan birinin saldırısına ve istilasına uğrayacak olursa, Bulgar halkı Sovyetler Birliği'nin desteğiyle özgürlüklerini ve bağımsızlıklarını korumak için var güçleriyle savaşacaktı.

Bu koşullar altında, parti çabalarını, bütün demokratik güçlerin barış ve ulusal bağımsızlığı savunmak, kitlelerin özgürlüklerini ve temel ihtiyaçlarını korumak için savaşa, gericiliğe ve kapitalist talana karşı birleşmesi sorununda yoğunlaştırdı.

1940 Aralık ayında elçi Sobolev aracılığıyla yaptığı, Bulgaristan'la bir dostluk ve yardımlaşma paktı imzalamak önerisi, Partinin Sovyet yanlısı tutumunun doğru olduğunu kanıtladı ve Partinin durumunu halk arasında güçlendirdi. SSCB ile yapılacak dostluk paktı için girişilen güçlü halk hareketinin merkezi Parti oldu. Bu halk hareketinin dışında kalanlar -Alman ve İngiliz yanlıları olmak üzere- her

iki kampta yer alan ve SSCB ile Bolşevikliğe karşı duydukları nefrette birleşen kapitalist ve gerici unsurlar oldu.

Ocak 1941'deki Parti Yedinci Genel Kurul Toplantısı, Bulgaristan'ın zorla savaşa sokulmasına karşı mücadele bayrağı altında yapıldı. Parti, Çar Boris'in faşist hükümetinin Sovyet önerisini reddetmekle Bulgaristan'ı Nazi Almanyasının arabasına koştuğunu kavradı. Bu durum, Bulgaristan'ın savaşa itilme tehlikesini artırmaktan başka bir anlam taşımıyordu. Bunun üzerine Parti, SSCB ile anlaşma yapılması ve savaşa katılmaya karşı mücadele edilmesi için kitleler arasında daha güçlü propagandaya girişti.

Bunun sonucu olarak, pek çok yerde cepheye sürülmüş Bulgar askerleri arasında olaylar patlak verdi, askerler subayların komutlarına uymayı reddettiler. Askerlerin evlerine dönmesi ve Bulgaristan'ın Nazi Almanyası yanında savaşmaması için sloganlar ortaya atıldı. Nazi işgal kuvvetleri ve onlarla işbirliği yapan hainler, Bulgaristan'ın güvenilir bir geri cephe olmayacağım ve caniyane politikalarının Bulgar halkı tarafından desteklenmeyeceğini anladılar.

22 Haziran 1941'de Hitler'in SSCB'ne saldırısı, uluslararası durumu değiştirdi. İki emperyalist kamp arasında başlayan II. Dünya Savaşı, Nazi saldırısına karşı, başta Sovyetler Birliği'nin bulunduğu özgürlük sever halkların savaşı niteliğine büründü. Savaşın başlangıcından itibaren, partimiz Nazi-faşist bloka ve onun Bulgar işbirlikçilerine karşı kesin tavır aldı. Daha 22 Haziran 1941'de Parti Merkez komitesi, Bulgar halkına yayınladığı bir bildiride tutumunu açıkça ortaya koyuyordu.

Bildiride şöyle deniyordu:

'Tarihin hiçbir döneminde, faşizmin SSCB'ne karşı açtığı savaştan daha haydutça, daha karşı devrimci ve daha emperyalist bir savaş olmamıştır. Bu nedenle, Sovyet halkının faşist istilacıya karşı sürdürdüğü ve bütün ülkelerin kaderinin bağlı bulunduğu savaştan daha haklı ve daha ilerici bir

savaş olamaz. Böylesine haklı bir savaş, dünyadaki her dürüst ve ilerici insanın yakınlık desteğini kazanır... Büyük çoğunluğu ile kardeş Sovyet halkına derin sevgi besleyen ve daha iyi bir gelecek umutlarını Sovyet halkına bağlayan Bulgar halkı, topraklarının ve ordusunun Alman faşizminin haydutça amaçlan için kullanılmasını önlemek ödevi ile karşı karşıyadır...

Uyanık davranın ve Hükümetin bizi savaşa sokmak veya ülkemizi faşist haydutlarının hizmetine vermek için her türlü girişimine kesinlikle karşı koyun! Alman faşistlerine ve talancılarına Bulgar buğdayının tek bir tanesi, Bulgar ekmeğinin tek bir somunu verilmeyecektir! Hiçbir Bulgar, onların hizmetine girmeyecektir!"

Merkez Komitesi aynı bildiride SSCB'ne karşı girişilen Nazi saldırısını "Hitler'in boynunu koparacak pervasız bir serüven" olarak niteledi.

24 Haziran 1941'de Parti Politbürosu, Nazi işgal güçlerine ve onların işbirlikçisi yerli hainlere karşı Bulgar halkını silahlı mücadeleye hazırlamaya girişti. Bu hazırlığı yürütmek için özel bir askeri komisyon kuruldu. Alman ulaşım yollarını kesmek, Nazilere hizmet eden fabrika ve depoları yıkmak, üretimi sabote etmek için işçileri örgütlemek (bunun sonucu olarak birkaç fabrikanın üretimi % 40-50 düştü), köylüleri tarım ürünlerini saklamaya yöneltmek amacıyla bölücü ve sabotaj eylemleri yapacak silahlı askeri birlikler oluşturuldu. Alman birliklerine ve üslerine saldırmak, ülkede Almanlar ve yerli hainler için güvensiz bir ortam yaratmak, onların savaşçı çabalarını bozmak sloganı ileri sürüldü. Aynı zamanda Parti, "Doğu Cephesine Tek Asker vermeyiz" sloganı ile ordu içindeki çalışmalarına hız verdi. Yugoslavya'daki işgal kuvvetlerinde bulunan askerler arasında ise, Yugoslav partizanlarıyla kardeşlik kurmak ve onların yanma geçmek sloganı yayıldı. Daha 1941'de, Razlog, Batak, Karlovo, Doğu Sredna Gora, Sevlievo, Gabrovo ve daha başka bölgelerde ilk partizan birlikleri ortaya çıktı.

Bu kahramanca mücadele, pek çok fedakarlığı ve çileyi gerektirdi: Düzinelerle savaşçı darağaçlarında

sallandı ya da kurşuna dizildi, partizanların gövdelerinden ayrılan kafaları kasaba ve köylerde dolaştırıldı, hapishaneler ve toplama kampları tıklım tıklım doldu. Ama bu hayvanca teröre rağmen, mücadele giderek hız kazandı. Doğu Cephesinde Sovyet zaferlerinin sonucu olarak Alman yenilgileri arttıkça, Nazi Almanyasının kesin yenilgiye uğrayacağı açıkça belli olmaya başladıktan sonra bütün vatansever güçleri 1942 ortalarında Partinin insiyatifiyle kurulan ve programı yayınlanan Vatan Cephesinde toplamak daha büyük olanak kazanmaya başladı.

Vatan Cephesi programı, Hitler'in dünya egemenliği planının Nazi Almanyasının yıkılmasıyla son bulmaya mahkum olduğunu ve Bulgaristan'ı Hitler'in kölesi durumuna sokan Çar Boris hükümeti politikasının halka karşı olduğunu ve ülkeyi felakete sürükleyeceğini açıkça belirtiyordu. Programda, bu nedenle Bulgar halkının, ordusunun ve vatansever aydınların en büyük ödevinin Bulgaristan'ı kurtarmak için bütün Vatan Cephesinde birleşmeleri olduğu da bildiriliyordu.

Program, Bulgaristan'ın Nazi Almanyası ile olan haydutça ittifakının derhal bozulmasını, Alman işgalcilerinin Bulgaristan topraklarından çıkarılmasını, ulusal servet ve emeğin yabancı saldırısından korunmasını, faşist örgütlerin dağıtılarak zararsız duruma sokulmasını, emekçi halkın siyasi haklarının yeniden tanınmasını, bu hakların genişletilmesini ve güçlendirilmesini, ordunun monarko-faşist kliğin elinden kurtarılarak bir halk ordusuna dönüştürülmesini ve böylelikle Alman emperyalistlerinin kesin yenilgisini sağlamak için halkımızın maddi, manevi bütün güçlerinin SSCB'nin liderliğindeki öteki halkların gücüne katılmasını öngörüyordu. Program, bütün anti-faşist güçlerin Vatan Cephesinde birleşmelerini istiyor, öteki özgürlüksever ülkeler ve özellikle Sovyetler Birliğiyle yakın ilişkiler içinde özgür ve bağımsız bir ulus ola-

rak politik ve ekonomik kalkınmamızı sağlayacak bir Vatan Cephesi hükümetinin kurulması için çağrıda bulunuyordu.

Parti, iç faşizmin yıkılması için verilecek mücadelenin, emekçi halkın ve bütün ulusal yaşamını ve geleceğini ilgilendiren bütün temel sorunları içerdiği görüşündeydi. Faşist rejim ortadan kalkmadan ülke faşist kampın elinden kurtarılamaz, felaket, yokluk ve gerilemekten sıyrılamazdı. Nazi Almanyasının kaçınılmaz sonu ne oranda belirginleştiyse, Bulgar halkı da, kaderini Hitler'in köleci politikasıyla özdeş kılan Bulgar faşist rejiminin derhal ortadan kaldırılması gereken tehlike olduğunu o oranda kavradı. Bulgaristan'ın faşizmin zincirlerinden kurtarılması, iç ve dış durumun yarattığı bir zorunluluk olarak ortaya çıktı ve işçi sınıfının, şehir ve köydeki emekçilerin, bütün gerçek demokratik ve vatansever güçlerin başlıca ödevi oldu.

Ülkemizi faşizmden ve Alman işgalinden kurtarma savaşı sırasında Partimizin demokratik ve ulusal platformu bu durumdaydı. Partinin çağrısı büyük coşkuyla karşılandı, halkın çoğunluğu Vatan Cephesi bayrağı altında toplandı ve ülkenin kurtarılması gerçek bir ulusal dava niteliği kazandı.

Parti, bu programın uygulanmasını, ülkenin köklü siyasi, ekonomik ve toplumsal değişimler yolunda ilerlemesi için kaçınılmaz ve belirleyici bir evre olarak görüyordu.

Bu militan programla silahlanan Parti, bütün gücünü, Vatan Cephesini gerçek bir ulusal hareket durumuna getirmek, direniş hareketini genişletmek ve buna kitlesel bir hareket niteliği vermek çabasında yoğunlaştırdı.

1942'nin ikinci yarısında, kitlelerin Nazi işgal kuvvetlerine ve onların Bulgar maşalarına karşı mücadelesi büyük hız kazandı. Çeşitli yerlerde sayıca az partizan birlikleri örgütlendiler ve halkın desteğini gördüler. 1942-43 kışında Sredna Gora'daki (1941-44 arasında partizan faaliyetlerinin önemli ke-

simlerinden biri olan Orta Bulgaristan'daki sıra dağlar) birlikler, 20,000 kadar jandarma ve askere karşı unutulmaz ve destansı savaşlar verdiler. 1943 Mart-nisan aylarında Merkez Komitesinin kararıyla, ülke birleşik askeri liderlik altında 12 gerilla savaş bölgesine ayrıldı. Köy ve kasabalarda Almanlara ve hain otoritelere karşı partizan birliklerinin saldırıları, genellikle halk içinde yürütülen yaygın siyasi eylemle birlikte gidiyordu. Nazi haydutlarının Doğu Cephesinde, özellikle Stalingrad bozgunundan sonra uğradıkları yenilgilerin sayısı arttıkça, partizan mücadelesi de büyüyor, ülkenin dört bucağından halk partizanlara katılıyordu.

1943 sonları ve 1944 başlarında, faşistlerin kumanda ettiği asker ve jandarmalardan oluşan 100,000 kişilik ordu, partizan harekete karşı mücadeleyle görevlendirildi. Hitler'in ve Çar Boris'in Doğu Cephesine tek bir Bulgar askeri gönderemeyişlerinin başlıca nedeni, Bulgar ordusunun belli başlı güçlerinin Bulgaristan ve Yugoslavya'da partizanlara karşı savaşmakta olmasıydı.

Bu, gerçekten destansı dönem, aynı zamanda Partimiz ve Bulgar halkı için gerçek bir sınav oldu. Güvenle söyleyebiliriz ki, çoğunlukla Komünist gençlik tarafından desteklenen Partimiz, uğradığı büyük kayıplara, hayvanca teröre ve birtakım Parti üyelerinin bocalamalarına rağmen bu sınavı onurla geçti. Bu dönem. Partinin Alman işgal kuvvetlerine ve Bulgar faşistlerine karşı örgütlediği ve yönettiği kadınlı erkekli kahraman Partizanlanyla gurur duyacak, Partimizin ve halkımızın anılarına altın yaldızla kazındı.

Sovyet ordusunun ilerlemesi ve faşistlerin buna karşı koyamayışıyla kolaylaşan Partizan hareketin yayılması, halkı coşturdu, onların son zafere inancını pekiştirdi ve Vatan Cephesindeki müttefiklerimizi harekete geçirdi.

Kitlelerin temel ihtiyaçlarının karşılanması ve Bulgaristan'ın Alman faşist emperyalistleri ta-

rafından köle edilmesinin önlenmesi için verilen mücadele boyunca Vatan Cephesi büyüdü. Vatan Cephesi kıvılcımını tutuşturan Partimiz oldu, ama öteki faşist olmayan partiler ile örgütler de Vatan Cephesinin çalışmalarına katıldılar.

1944'te Alman haydutlarının bütün cephelerde uğradığı onarılmaz yenilgiler, Sovyet ordularının Almanya'ya karşı giriştiği yıldırım hareketi, faşist İtalya'nın teslim olması, Üçüncü Ukrayna ordusunun Bulgar sınırlarına yaklaşması, Nazi Almanyasımn çöküşünü hızlandırdı. Paniğe kapılan işbirlikçi hainlerimiz ile monarko-faşist klik dağılmaya başladı. Bunların Partizan hareketini kanla boğmak girişimi ile Vatan Cephesini bölme çabaları da boşa gitti. Mo-narko-faşistler, yaklaşan halk ayaklanmasını önce Bağrıyanov, sonra Muraviev-Giçev hükümetleriyle engellemek istediler ve kayıtsız şartsız teslim olmak önerisiyle Anglo-Amerikan kurmay heyetine yaklaştılar. Bir Anglo-Amerikan işgali olursa, cezalanmaktan kurtulacaklarını ve monarko-kapitalist rejimin sarsak temellerini koruyabileceklerini umuyorlardı.

Ne var ki, Sovyet ordularının hızla ilerlemesi ve Partimizin uyanık tutumu yüzünden bu plan suya düştü.

26 Ağustos 1944'te, Partimiz Merkez Komitesi, bütün örgütlerine, yöneticilerine ve üyelerine, tarihi 4 numaralı genelgeyi yayınlayarak, silahlı ayaklanma yoluyla faşist krallığı ve Bağrıyanov hükümetini devirmek, yerine Vatan Cephesi hükümetini kurmak çağrısında bulundu. Bu genelgede, daha başka sorunların yanı sıra şunlar belirtiliyordu:

"Bulgaristan için saat 12'yi vurmuştur.

Bugün Bulgaristan'ın kaderi sadece halkına ve vatansever ordusuna bağlıdır. Kendini zorla kabul ettiren krallık ve Alman yanlısı Bağrıyanov hükümeti derhal devrilmez ve Almanya ile olan ittifak bozulmazsa, ülkemiz, ölüme mahkumdur.

Partiyi, Vatan Cephesini, bütün Bulgar halkını ve ordusunu bekleyen görev, kararlılık içinde ve yiğitçe bir genel si-

lahlı ayaklanmaya girişmektir.

Ülkeyi, zaman kaybetmeksizin, yiğitçe ve kararlı eylemle kurtarabilecek tek siyasi güç Vatan Cephesidir."

Aynı gün Partizan Ordusu Genel Kurmayı şu emri verdi:

"Genel saldırıya geçin ve Vatan Cephesi yetkililerini yerel bir merkeze yerleştirin. Saldırının ana darbelerini büyük merkezlere, özellikle belirli ordu birliklerinin desteğinin sağlanabileceği yerlere yöneltin."

Proletaryanın başında ve görevinin bilincinde olan Parti, geçmişteki militan deneylerinden, zafer ve yenilgilerden aldığı derslerden yararlanarak bütün güçlerini harekete geçirdi. Sovyet ordusuaun yardımlarına güvenerek Bulgar halkının Vatan Cephesi içinde seferber edilmesi ve Bulgaristan'daki kapitalizm ile gericiliğin en tehlikeli ve şeytani kalesi olan monarko-faşist diktatörlüğün devrilmesi için emir verdi.

8 Eylül'de Sovyet orduları Bulgaristan toprak larına ayak bastıklarında, silahlı ayaklanma çoktan başlamıştı. Plovdiv, Gabrovo ve Pernik madenlerinde grevler başlatıldı. Sofya'da tramvay işçileri greve git tiler, halk gösteri yaptı. Pleven, Varna ve Sliven zin danlarının basılması, Partizan birliklerinin pek çok kasaba ve köyü işgaliyle aynı zamana denk getirildi. Sovyet ordularının demir baskısı altında, Alman haydutları Bulgaristan'dan alelacele çekildiler. Bul gar askerleri subaylarının emrine uymayarak Parti zanlara katıldılar.

Ayaklanmanın zafere ulaşması kesindi. 9 Eylülde, Partizan birlikleri ile devrimci görüşlü asker ve subayların yardımıyla birleşmiş yığınların indirdiği darbelerin altında lanetlenmiş monarko-faşist diktatörlük yıkıldı ve Bulgaristan'da ilk halk hükümeti -Vatan Cephesi hükümeti- kuruldu.

9 Eylül zaferinde ve ülkemizin Alman faşist bo yunduruğundan kurtulmasında en büyük katkı payı kardeş Sovyet ordusunundur. Parti, işçi sınıfı ve bü tün emekçi halkımız, bunu her zaman şükranla ana caklardır.

9 EYLÜL AYAKLANMASI BULGARİSTAN'DA SOSYALİZMİN KURULUŞ YOLUNU AÇTI
9 EYLÜL 1944TEN BÜYÜK ULUSAL MECLİS SECİMLERİNE

9 Eylül silahlı halk ayaklanması, tarihimizde bir dönüm noktasıydı.

9 Eylül 1944'te, ülkemizdeki siyasi iktidar kapitalist burjuvazinin ve monarko-faşist sömürücü azınlığın elinden alınarak, işçi sınıfı ve onun öncüsü Komünist Partisinin liderliğindeki şehirli köylü emekçilerden oluşan halkın çoğunluğuna devredildi. Sovyet ordusunun yardımlarıyla zafere ulaşan 9 Eylül ayaklanması, ülkemizde sosyalizmin kurulması yolunu açtı.

9 Eylül 1944 anti-faşist halk ayaklanması ile Sovyet ordusunun Balkanlar'da ilerlemesinin birleşmesi, sadece ayaklanmanın zaferini sağlamakla kalmadı, buna büyük bir kapsam ve hız da getirdi. Yirmi yıllık sürede faşizme karşı birikmiş nefret ve emekçi halkın bunu yıkmaktaki kararlılıkları, baskı altına alınamaz biçimde patladı ve faşist-rejimi bir darbede yıktı. Emekçi halka baskı yapan burjuva-faşist polis örgütü dağıldı ve faşist unsurların direnişini ezmek, halk ayaklanmasını savunmak için bir halk milis örgütü kuruldu. İktidar, monarşinin çevresinde toplanmış olan ve Alman emperyalizmiyle yakın ittifak içinde bulunan kapitalist sınıfın elinden alındı ve Partimizin liderliğindeki Vatan Cephesinde birleşen işçiler, köylüler, zenaatkarlar ve aydınlardan oluşan militan kesimin eline geçti. Devlet gücünün yapısı tamamen değişti; kitlelerin karşısında kapitalistlerin çıkarı için bir baskı ve sömürü mekanizması olmaktan çıktı, kapitalizmin ortadan kaldırılması, emekçi halkın giderek her türlü sömürüden kurtarılması için bir halk hükümeti kuruldu.

Eski burjuva devlet mekanizması 9 Eylül'de tamamen yıkılamadı. Komünistler yeni kurulan hükümette azınlıktaydılar. Kilit noktalardan çoğu, sonra-

dan halk rejimine ayak uyduramadıkları, hatta düşman oldukları anlaşılan birtakım kişilerin elindeydi. Ne var ki, yerel yönetim merkezlerinin çoğunda, iktidar Vatan Cephesi komitelerinin elindeydi. İçişleri Bakanlığı ile yeni kurulan ordu Kumandan Yardımcılıkları Partimizin elindeydi. Bu durum halkın çıkarınaydı, çünkü devrilen monarko-faşist kliğin direnişini bastırmayı, iç düzeni sağlamayı ve yeniden örgütlenen ordunun anti-nazi savaşma katılmasını ancak Partimiz başarabilirdi. Partinin Vatan Cephesi komitelerinde olduğu kadar halk arasındaki gücü ve etkisi, onun hükümette önemli rol oynamasını, faşist gerici unsurlarla ve onların Vatan Cephesi saflarındaki yardakçılarıyla baş etmesini sağladı. İşçi sınıfının ve halkın içinden gelen yeni insanlar ön plana çıktılar. Uzun yıllar faşist diktatörlüğün çizmeleri altında ezilmiş geniş halk tabakaları, etkin siyasi yaşama girdiler ve Partimizin liderliğinde, çeşitli yönetim kadrolarında yer aldılar. Demokratik halk türünde yeni bir tip hükümet kuruldu ve geliştirildi.

Güncel görevi demokratik yapıda olmasına rağmen, 9 Eylül ayaklanması doğal olarak ülkemizdeki kapitalist sistemin temelini sarstı ve böylelikle burjuva demokrasi sınırlarını zorladı.

İşte 9 Eylül ayaklanmasının belirgin özelliği buydu.

Kapitalist yönetime meydan okumadan faşizmi ortadan kaldıramazsınız, emekçi kitlelerine demokratik haklarını veremezsiniz, bu hakları güven altına alıp geliştiremezsiniz; çünkü faşizm, büyük iş çevrelerinin gaddar, terörist diktatörlüğünden başka birşey değildir. Büyük iş çevreleri politik ve ekonomik güce sahip oldukları sürece, emekçi halka demokratik haklar verilemez. Nazizmin kesin yenilgisi için halkımızın savaşa katılması gibi bir büyük ulusal sorunun yanı sıra demokratik nitelikteki sorunları da ele alan 9 Eylül ayaklanması, işte bu nedenle büyük iş çevrelerinin egemenliğine karşı koymadan.

ona ciddi darbeler indirmeden ve büyük iş çevrelerinin, bütün kapitalist sistemin ortadan kaldırılması, sosyalizme geçişin hazırlanması için gerekli ortamı yaratmadan yapılamazdı.

Ne var ki, Partimiz bu olasılıkları gerçeğe dönüştürmek için çetin mücadele vermek zorunda kaldı.

En önemli iş, 9 Eylül zaferini korumak ve pekiştirmekti. Ayaklanmanın hangi koşullar altında yapıldığı, hangi zorunlu tedbirlerin alınacağı ve ilk anda hangi işlerin yapılacağı konusunda Parti açık davranmalıydı.

9 Eylül ayaklanması, Nazi Almanyasına karşı savaş henüz sürdürülmekteyken yapıldı. Kuşkusuz, yapılacak görevlerin en önünde savaşın zaferle sonuçlandırılması geliyordu ve zaferi geciktirecek hiçbir işe girişilemezdi. Bu önemli gerçeği görmezden gelmemeliyiz. Ülke gelişiminin bu döneminde -yani 9 Eylülden savaşın sonuna ve barış anlaşmasının imzalanmasına kadar olan dönemde- Partimizin faaliyetini değerlendirirken, Bulgaristan'ın Nazi Almanyasının eski bir uydusu olması nedeniyle, İngiliz ve Amerikan temsilde halkçılarının yer aldığı bir Müttefik Denetim Komisyonununun gözetimi altında bulunduğunu ve bu temsilcilerin halk rejimine karşı olduğunu da unutmamak gerekir. Öte yandan, Bulgaristan ulusal varlığının çıkarı ve özgürlüğünü korumak açısından da Sovyetler Birliğinin yanında ve kumandasında Nazi Almanyasına karşı savaşa katılmak zorundaydı.

Bu koşullar altında, ulusal ve uluslararası durumun sağlıklı bir değerlendirmesini yapmak gerekiyordu. Şehirli ve köylü emekçiler ile işçi sınıfının kapitalizme karşı mücadelesindeki gelişim evrelerini kaçırmamak için ancak en acil ve olgunlaşmış sorunlara çözüm aranabilirdi. Partimiz bu yönden işçi sınıfının ve bütün emekçi halkın önünde tarihi sorumluluğunun bilincindeydi.

9 eylül'de ve onu izleyen günlerde. Partimiz monar-kofaşist kliğin amansızca ve kesinlikle ortadan

kaldırılması, bütün özgürlük sever halkların, Sovyetler Birliği kumandasındaki ortak savaşma katılmak üzere ülkenin maddi, manevi güçlerinin seferber edilmesi için ulusun bütün demokratik ve vatansever güçlerini bir araya toplamaya girişti. Partimiz bu temel görevi başarıyla yerine getirdi. Bulgaristan, Balkanların nazi işgalcilerinden kurtarılması ve na-zilerin kesinlikle yenilmesi için bütün imkanlarıyla katkıda bulundu. "Herkes cepheye. Vatan Savaşının Zaferi için Herşey Cepheye". Bu dönemde bu sözler Partinin, Vatan Cephesinin ve bütün ulusun baş sloganıydı. Bütün öteki sorunlar bundan sonra geliyordu. Parti, bu slogandan her türlü uzaklaşmaya karşı mücadele ediyordu. Kendi saflarındaki sol sapmalarla, derhal sosyalist değişimlere gidilmesini isteyen sabırsız yoldaşlarla mücadele ediyordu.

Faşist kliğin ortadan kaldırılması, anti-nazi savaşma zaferle katılınması ulusal bağımsızlığımızın, toprak bütünlüğümüzün ve devlet egemenliğimizin korunması ve savunulması için tek doğru politika, bütün anti-faşist, demokratik ve vatansever güçleri sıkı sıkıya kenetlemek ve bunların içine burjuvazi çevresindeki Alman karşıtı unsurları katmaktı. Bunun gerçekleşmesi, 9 Eylül ayaklanmasındaki tarihi başarıların korunması ve daha da geliştirilmesi için bir ön koşul ve güvenceydi. Bu, Partinin kitlelerle yakınlaşmasını, durumunu güçlendirmesini, ayaklanmanın ve halkın düşmanlarını tecrit etmesini sağlıyordu. Partimiz Merkez Komitesi bu politikayı dirençle sürdürdü.

O dönemde faşist unsurlara ezici darbe indirildi. Alman emperyalizmiyle ittifakımızdan ve ulusun üçüncü bir ulusal felaketin eşiğine getirilmesinden sorumlu Alman ajanlarına ve faşizmin baş temsilcilerine çok sert cezalar uygulandı. Faşist örgütler dağıtıldı. Emekçilerin politik, ekonomik ve kültürel örgütleri büyük sıçramalarla ilerledi. Demokratik reformların çoğu yapıldı. Kadınlara mutlak eşitlik sağlandı ve kamu yaşamında etken bir biçimde yer al-

maları imkanı verildi. Gençlik için geniş ufuklar açıldı. Azınlıklara da eşitlik tanındı ve okullarına devlet yardımı sağlandı. Toprak mülkiyetini 20 hektarla sınırlayan (sadece Dobruca'da, 30 hektarlık mülkiyet hakkı tanındı) toprak Yasası kabul edildi. Bir başka yasa ile gayrımeşru servetlere el konulması gerçekleştirildi. Orduyu bir halk ordusu yapısına sokmak için tedbirler alındı. Sınanmış halk çocuklarından ve faşizme karşı savaşlardan oluşan Kumandan yardımcılıkları kuruldu.

Bütün devlet mekanizması değiştirildi ve yeni, halka dönük bir temele oturtuldu. Geniş halk kitlelerinin demokratik hak ve özgürlükleri güven altına alındı. Bunlar ve benzeri değişiklikler, anlatımlarını ve kanıtlarını, monarşinin kaldırılmasında ve yerine Halk Cumhuriyetinin ilanında buldular.

Ekonomik alanda bütün çabalar, Almanlar tarafından amansızca talan edilen, sonra da peşpeşe iki yıl çekilen kıtlıkla büsbütün zarar gören, savaşın olumsuz etkileriyle çöken ulusal ekonominin yeniden canlandırılması noktasında yoğunlaştırıldı. O sırada, büyük ekonomik değişiklikler sorunu henüz gündemde değildi ve olamazdı. Savaş daha sürüyordu, Bulgaristan'ın istikrarsız iç durumu ve Sofya'daki Müttefik Denetim Komisyonununun varlığı, kapitalist reaksiyonunun ekonomik temeline köklü bir yaklaşımı engelliyordu. Büyük endüstri, bankacılık ve ticaret kuruluşları, kapitalistlerin özel girişimleri elinde kalmış durumdaydı.

Kapitalistlerin, girişimlerine ve sermayelerine eskisi gibi sahip olamadıkları doğruydu. Halk denetimi kurulmuştu. Sendikaların rolü büyümüştü. Ancak, kapitalistlerin gücü her ne kadar sınırlandıysa da, işlerinin sahibi olarak kaldılar ve bu durumu, üretimin gelişmesini ve hükümet tedbirlerini engellemek için kötüye kullandılar. Ekonomik bir temele oturdukları için halk rejimi üzerinde belirli baskı kurabiliyorlardı. Kapitalist unsurları, siyasi ve ekonomik yerlerinden çekip atmak için bir mücadele daha

verilmesi gerekiyordu.

Faşist kliğin temsil ettiği halk düşmanlarına indirilen 9 Eylül darbesi, öylesine güçlüydü ki, kapitalist burjuvazi bir süre su yüzüne çıkamadı. Ancak, bu kapitalist burjuvazinin, tarih saatini geri çevirme niyetinden vazgeçmesi demek değildi.

Ekonomik temeline dayanan ve gerici İngiliz ve Amerikan çevrelerince desteklenen kapitalist burjuvazimiz, kısa zaman içinde bu niyet ve umutlarını gerçekleştirmeye girişti. Vatan Cephesi içinde, cepheyi oluşturan taraflarda kendilerini gizlemiş, sağcı-gerici unsurlardan burjuvazi ajanları vardı. Kapitalist burjuvazi, halk rejimine açıkça meydan okumaya henüz hazır olmadığı için, 9 Eylül'den sonra Komünist Partisine karşı savaş açan, Parti'nin egemen rolüne karşı koyan, bir yandan da ekonomimizi çökertmeye, hükümet tedbirlerinin uygulanmasını engellemeye. Partiyi gözden düşürmeye. Vatan Cephesini zayıflatmaya ve eski düzeni getirmek için ortam yaratmaya çalışan bu gerici unsurlardan yararlandı.

9 Eylül'de kazanılanları yok etmek amacıyla iç ve dış gerici çevrelerin giriştiği çabalara karşı Partimiz emekçilerin direnişini örgütlemek zorundaydı. Partimiz bu çetin mücadelede zafere ulaşmak için son derece uyanık bulunmak, büyük manevralar uygulamak, kararlılık göstermek durumundaydı. Merkez Komitesinin yönetiminde Partimiz bu görevi başarıyla gerçekleştirdi. Bu dönemde Parti Vatan Cephesinin, emekçi halkın ve bütün ulusun lideri olarak sivrildi.

Vatan Cephesi hükümeti içindeki gerici unsurların, ordu içinde gizlenen kasaplarını halkın gazabından kurtarmak ve bunları tasarladıkları tertiplerde kullanmak amacıyla çıkarttıkları Damyan Velçev'in Dört Numaralı Kararnamesine karşı Partinin halkı nasıl bir enerji ve kararlılıkla sokağa çağırdığını Bulgar emekçi halkı hatırlarlar. Anglo-Amerikan çevrelerinin halk rejimimize karşı mücadelelerinde üstüne oynadıkları liderliğin kendinden menkul Tarım Birliği lideri ve ünlü yabancı

ajanı Gemeto'nun (G.M. Dimitrov) maskesini Partimiz sıyırdı. Gemeto, Vatan Cephesi içindeki ve savaş zararları yüzünden uğranılan ekonomi, donanım ve öteki konulardaki sıkıntılar, muhalefet liderlerinin Vatan Cephesine, halk iktidarına ve Partimize karşı yıkıcı ve bölücü faaliyete geçmeleri için elverişli bir ortam yarattı.

Böyle olduğu halde, halka karşı muhalefet fiyaskoya uğradı. 26. Olağan Ulusal Meclis seçimlerinin boykotu başarısızlıkla sonuçlandı. Bunu izleyen Büyük Ulusal Meclis seçimlerinde, muhalefetin kampanya boyunca yaptığı şantajlara, yabancı müdahalesi tehditlerine, demagojiye, anti-Komünist iftiralara, Vatan Cephesi programının yanlış tanıtılmasına rağmen. Vatan Cephesi oyların yüzde yetmişten çoğunu alarak büyük zafer kazandı. Sadece Partimiz oyların yüzde ellisinden çoğunu ve Büyük Ulusal Meclis'te açık farkla çoğunluğu aldı.

Bu seçim sonuçlan gösterdi ki, emekçi halk ülkenin yönetiminde ve sosyalist kuruluşta egemen güç olarak Partimize mutlak güven duymaktadır. Gizli oyla eşit ve genel seçim kanununa dayanılarak yapılan normal ve özgür bir seçimde Partimiz Vatan Cephesindeki ve ülkedeki liderlik rolü parlamenter yoldan da kanıtlanmış oldu. Artık Parti 9 Eylül Halk Ayaklanmasının açtığı yolda daha sağlam ve güveni adımlarla ilerleyebilirdi.

Muhalefetin etkin direnişine rağmen barış anlaşması imzalandı ve ABD ile İngiltere'yle diplomatik ilişkiler yeniden kuruldu. Partinin ve Vatan Cephesinin, muhalefet tarafından geçici olarak yanlış yöne sürüklenen köylü ve şehirliler arasında yürüttüğü yaygın eğitsel çalışmalar, muhalefeti kitlelerden kesinlikle kopardı. Halkın reddettiği muhalefet liderleri, yabancı müdahalesi yardımıyla halk egemenliğini yıkmak için tertiplere giriştiler. Bu tutum, daha sonra Nikola Petkov'un uydurma Tarım Birliği'nin yıkılmasına yol açtı.

Birtakım gerici tertipler, Partimiz liderliğinde

açığa çıkarıldı ve tasfiye edildi. Damyan Velçev grubunun tertibi de aynı akıbete uğradı. Ordu gerici subaylardan temizlendi.

Partimiz, bütün zinde demokratik ve vatansever güçlerin Vatan Cephesi bayrağı altında en geniş biçimde birleşmesi için çalışarak gerici muhalefete karşı mücadelesini son aşamaya getirdi. Birer yabancı ajanı olan muhalefet liderlerinin vatana ihanetini ortaya çıkardı. Bu sert bir sınıf çatışmasıydı. İşçi sınıfının düşmanları aynı zamanda ulusumuzun da düşmanlarıydı. Bu arada Parti işçi sınıfının durumunu güçlendirmek, işçilerle köylüler arasıdaki ittifakı pekiştirmek ve Vatan Cephesi saflarını sıklaştırmak için elinden geleni yaptı. Partimiz bütün çalışmalarını, bundan böyle Vatan Cephesinin giderek büyüyen demokratik siyasi ordusunu, bütün kesimlerinden ve unsurlarından en geniş oranda yararlanarak, ülkenin demokratik gelişiminde yönetmesi gerektiği görüşüne dayandırdı. Parti, üstlenilecek görevlerin yapısı nedeniyle belirli grupların ve unsurların, Vatan Cephesi içindeki kararsızların bu ordudan kopup ayrılacaklarını anladı. Bu ordu içindeki faşizmin ve kapitalist gericiliğin ajanlarına karşı da çetin mücadele vermek gerektiğini kavradı. Ancak Parti, aynı zamanda Komünist Partinin liderliğinde yürütülecek ortak çalışma ve mücadelede Vatan Cephesinin daha da güçleneceğini, Cephe içinde Partimizin rolünün ve yetkinliğinin büyüyeceğini de biliyordu.

Partimiz, bütün demokratik ve vatansever güçleri Vatan Cephesi bayrağı altında toplamak politikası,işçi sınıfının durumunu hiç kuşkusuz güçlendirdirdi, halkımızın gericiliğe karşı kesin zaferine yol açtı ve Vatan Cephesi programının uygulanmasını sağladı.

Büyük Ulusal Meclis seçimlerinden sonra kurulan yeni Vatan Cephesi hükümetinin oluşumunda, işçi sınıfının ağır bastığı açıkça ortadaydı. Kilit noktalarına Komünistler ile güvenilir Vatan Cephesi lider-

leri geldiler.

Vatan Cephesi de güçlendi. Vatan Cephesindeki (Damyan Velçev, Yurukov ve benzerleri gibi) sağcı unsurlar ayıklandılar. Baş müttefikimiz olan ve Vatan Cephesinden sınanmış liderlerin yönetiminde bulunan Tarım Birliği de kendi saflarındaki iki yüzlü ve iki yanlı oynayan unsurları temizledi; işçi sınıfı liderliğinde köylülerle işçilerin militan ittifakından sosyalist kuruluştan, kooperatif çiftlikler esasına dayanan tarım sosyalizasyonundan ve köylerdeki sömürücü ağaları kısıtlama ve tasfiye politikasından yana olduğunu açıkça ortaya koydu. Vatan Cephesi partileri arasındaki karşılıklı güven ve anlayış arttı.

İç ve dış gericiliğin saldırısı böylelikle bozguna uğratıldı. Mücadele işçi sınıfının ve halkın zaferiyle sonuçlandı. 9 Eylül Ayaklanmasında elde edilenlerin savunusu için Partimizin ve Vatan Cephesinin verdiği çetin mücadelenin son derece önemli bir dönemi sona erdi.

Bu noktada önemle belirtilmesi gerekir ki, o dönemde iç ve dış gericiliğin saldırısı silahlı eyleme dönüşmemişse, bunun nedenleri halk hükümetinin aldığı kesin tedbirler, Partimizin uyanıklığı ve enerjisi ve en az onlar kadar önemli olarak da gericiliği tam anlamıyla felce uğratan Sovyet kurtuluş birliklerinin topraklarımızda bulunuşuydu.

SOSYALİZMİN TEMELLERİNİ ATMA DÖNEMİ

Kapitalist gericiliğin tarih saatini geriye döndürme girişimine karşı. Partimizin liderliğinde halkın kazandığı zafer, ülkemizin siyasi ve ekonomik gelişimini hızlandırmak, temel değişimleri uygulamak ve halk rejimimizin kuruluş görevlerini yerine getirmek için gerekli koşulları yarattı.

Büyük Ulusal Meclis seçimlerinin ve Partimiz liderliğinde bir hükümet kurulmasının oluşturduğu koşullar altında, kapitalist sınıfın ekonomik temeline radikal bir atak yapılmadan üretici güçlerin ulu-

sal ekonominin ve emekçilerin refah düzeyinin daha gelişmesi olanaksızdı. Bulgaristan'ın deneyi, çürü-mekte olan kapitalist düzende, burjuva demokrasisinin bu düzenin doğal sonucu olarak içine düşeceği çözümsüz bunalım faşizme yol açtığında kapitalizmin temellerini yıkmadan, sosyalizme yönelmeden hiçbir ciddi ve uzun ömürlü demokratik değişim yapılamaz, hiçbir gelişme olamaz, yolundaki Le-nin'in savını kanıtladı. Bunun gerçekleştirilmesinde ülkemizin işi güçlü bir sosyalist devletin -SSCB-kardeşçe yardımlarıyla büyük ölçüde kolaylaştı.

Artık, kapitalist unsurlara karşı tavizsiz bir sınıf savaşı vermeden yapılamayacak olan halk hükümetinin kurucu görevleri, ulusal ekonomimizin devrimci değişimi, kapitalizmin ekonomik temelinin ortadan kaldırılması gibi işlerin yürütülmesi için meydan boşalmıştı.

Bu durumda. Parti, kendi kadrolarım. Vatan Cephesini ve emekçi halkı kesin bir görüşle aydınlatmak ve donatmak için yeni görevlerini belirlemek zorundaydı. Ne var ki, ortada belirli bir gecikme, bir geride kalma durumu vardı. Bir önceki dönemin başlıca işleri çözümlendikten sonra Parti yine eski sloganlarının ışığı altında ilerlemeyi sürdürmekteydi. Gerici muhalefetin ortadan kaldırılması işinde gecikilmesine göz yumduk. Ortamın ulusal ekonomideki büyük iş çevreleri egemenliğini ortadan kaldırmak için köklü tedbirler almaya uygun olduğu ve ülkemizde sosyalizmin temellerini atmamız için olanak sağlayan etmenlerin ortaya çıktığı bir sırada, biz henüz iş adamlarının özel çıkarları ile devletin genel çıkarlarını bağdaştırma olasılığından söz ediyorduk.

Sosyalizme yönelik gelişimimiz doğrultusundaki genel bakış açımızdan asla ayrılmadık. Faşizmin yıkılmasının ve 17 Temmuz 1942 tarihli Vatan Cephesi programında yer alan reformların gerçekleştirilmesinin, sonuçtaki amacımızla, yani sosyalizm ve komünizmle sıkı sıkıya bağlantılı olduğunun her zaman bilincindeydik. İşçi sınıfının öncüsü ola-

rak Partimiz açısından. Vatan Cephesi programının tamamen gerçekleştirilmesinin halkımızın sosyalizme geçişi için gerekli koşullarının yaratılması demek olduğunu sık sık tekrarladık. Bir yandan bu programın uygulanması, öte yandan sosyalizm mücadelesi adına Vatan Cephesi politikamız ile bütün demokratik ve ilerici güçleri Vatan Cephesinde bütünleme mücadelemiz arasında hiçbir çelişki olmadığını vurguladık. Ne var ki, o sıralarda sosyalizme geçiş bize henüz izafi uzaklığı olan bir sorun gibi geliyor ve iç ve dış durum böylesi köklü girişimler için henüz uygun görünmüyordu.

Bu arada, 1942'de açıklanan ve 9 Eylül 1944'te birinci Vatan Cephesi hükümetinin açıklanmasından sonra kesinlikle belirlenen Vatan Cephesi programının başlıca maddeleri uygulanmış bulunuyordu. Dahası, Halk Cumhuriyetinin ilanı ve İki Yıllık Planın yapılması üzerine birinci Vatan Cephesi programından da ileriye gitmiştik. 9 Eylül'de başlayan devrimci ilerlemenin gelişimi, büyük kapitalist özel mülkiyetin ortadan kaldırılması, kırsal kesimdeki ağaların susturulmasına yönelik bir tutum izlenmesi, devlet cihazının baştan sona köklü bir değişime sokulması, sosyalizme yönelik tutumu belirleyen yeni bir Vatan Cephesi programının hazırlanması. Vatan Cephesinin bu bakış açısına uygun olarak yeniden biçimlenmesi ve Partinin egemen rolünün pekiştirilmesi konularında kesin tedbirler alınılmasım zorunlu kılıyordu.

Ülkemizin ekonomik ve siyasi kalkınma hızındaki bu gerilik, Partimizin geçici bir süre kendisinin ve işçi sınıfı ile emekçi halkın gücünü olduğundan az, gericileri ise olduğundan güçlü sandığını gösterir. Merkez Komitesinin Onaltıncı Genel Kurul toplantısında belirtildiği gibi. Partimiz "sosyalizme doğru ilerlememizdeki hız ve görüş konusunda gerekli açıklıktan ve kesinlikten yoksundu." Partimiz, 9 Eylül dönüm noktasının ve bunun getirdiği olanakların tutarlı bir Marksist-Leninist

çözümünü yapmamış ve gelişimimizin değişik evrelerini zamanında kavrayamamış durumdaydı. Yine de Parti, belirli bir gecikme ve yetersiz kuramsal açıklama ile de olsa, ilerlemeyi ve değişen koşullarından doğan yeni görevlerin çözümünü sağlamayı başardı.

Marksizm-Leninizm ilkelerini öğrenmenin, bu ilkeleri toplumsal gelişimin her evresinde doğru ve zamanında uygulamaktan daha kolay olduğu gerçeği, bizim deneyimizde bir kez daha kanıtlandı. Partinin geriye düşüp, gerekli müdahelelerde geç kalmaması ve gereğinden fazla da acele etmemesini sağlayabilmek için, büyüklü küçüklü bütün parti liderlerinin bu sanatı öğrenmek üzere yılmadan çalışmaları gerekir.

Geçen bir buçuk yıl içinde, halk demokrasisini güçlendiren ve Bulgaristan'da sosyalizmin ekonomik temellerini atacak ortamı hazırlayan bir dizi temel tedbir Partimizin liderliğinde alındı.

9 Eylül ayaklanmasında elde edilenleri ve demokratik halk hükümeti biçimini yasallaştıran, ülkenin daha ilerlemesi için ufuklar açan yeni Cumhuriyet Anayasası kabul edildi.

Partimizin insiyatifi ve yönetimiyle, endüstri, özel bankalar, dış ticaret, toptancı iş ticaret, kırsal kesimdeki büyük taşınmaz mallar ve ormanlar sosyalize edildi, tarım makineleri çiftçilerden satın alındı. Böylelikle üretim ve mübadele araçlarının tümü kamu mülkiyetine geçti.

Endüstrinin ulusallaştırılması, ekonomimizdeki en önemli devrimci atılım oldu. Bu atılım, sosyalizm yolundaki planlı ilerlememizi sağladı. Endüstri, kredi ve ulaşım dallarında kamu sektörü hemen hemen tekelci bir görünüm kazanmış durumdadır, dış ticaret ve toptancı iç ticaret konularında da durum aynıdır. Perakendeci iç ticaretimizde de, kamu sektörü daha şimdiden özel sektöre ağır basmaktadır. Tarımda ve el sanatları endüstrisinde, kamu sektörü, 70 makine-traktör istasyonununun, 300.000 hektarlık işlenebilir toprağı bulunan 1,000'i aşkın kooperatif çitfliğin, 100,000 hektara yakın toprağı olan devlet çiftlikleri-

nin, yeni el sanatları kooperatiflerinin kurulması ve şehirde, köyde kooperatifçiliğin gelişimiyle giderek güçlenen sağlam kökler salmış durumdadır.

Bu köklü değişimlerle elele ve Anayasamıza uygun olarak, devlet cihazı baştan sona değiştirildi ve birtakım eksikliklere rağmen Halk Demokrasisinin devlet mekanizması olarak gelişmesini sürdürdü.

Bildiğiniz gibi. Vatan Cephesinin reorganizasyo-nunda Partimiz insiyatifi ele aldı ve kendi önderliğinde Vatan Cephesinin, sosyalizm yolunda ilerleme açısından ülkede yapılacak değişimlerle ilgili yeni görevleri belirleyen özgün kuralları ve yeni bir programı olan bütünleşmiş bir siyasi örgüt durumuna gelmesine çalıştı. Böylelikle, Partinin uzun ve dirençli çabalarının sonucu olarak. Vatan Cephesindeki koalisyon unsurları tamamen saf dışı bırakıldı. Bugün Vatan Cephesi, başında Partimizin bulunduğu işçi sınıfının benimsenmiş liderliğindeki bir militan şehirli köylü, emekçiler ittifakı örgütü olmuş bulunmaktadır. Vatan cephesini oluşturan bütün partiler ve kamu örgütleri, bugün sosyalizmi kurmak gerekliliğini kabul etmektedirler.

Vatan Cephesinin İkinci Kongresi, gelişiminde çok önemli bir evreyi belirledi. Vatan Cephesini bölmek ve içten yıkmak amacıyla Cephe saflarına sızmış olan düşman, bocalayan ve tutarsız unsurlar ya kendiliklerinden ayıklandılar ya da ihraç edildiler. Vatan Cephesi bu durumdan kazançlı çıkmaktan başka bir sonuçla karşılaşmadı. Vatan Cephesinden bu kopanların yerine, İkinci Kongreden sonra emekçi halkın saflarından ve onların kitle örgütlerinden yeni güçler geldi. Proletaryanın liderliğinde şehirli, köylü emekçilerin militan ittifakının örgütü olarak Vatan Cephesi, bugün her zamankinden daha güçlü ve dayanıklıdır. Vatan Cephesi Partileri arasında daha yakın bir işbirliğini sağlayacak elverişli koşullar vardır. Vatan Cephesi partilerinin her biri kendi çalışma çevrelerinin özelliklerine bağlı olarak değişik inandırma, uyarma ve propaganda yöntemleri

uygulayarak, ortak amaç, yani Halk Demokrasisi yoluyla sosyalizmin temellerini kurmak amacı adına olabildiğince çok kişinin bir araya gelmesine katkıda bulundular.

Kapitalist unsurlara karşı savaşı başarılı bir sonuca ulaştırmak ve sosyalizmin temellerini atmak için temel koşul olan, ülkemiz emekçilerinin giderek gelişen siyasi ve ruhi bütünlüğünü bugün Vatan Cephesi somutlamaktadır.

Vatan Cephesinin, sosyalist özü olan bir ortak programı, sıkı disiplini bulunan ve Komünist Partisinin liderliğini kabul eden bütünleşmiş bir siyasi örgüt niteliğine dönüşmesi, hiç kuşkusuz büyük bir başarıdır. İşte bu nedenle, Vatan Cephesinin öneminin ve rolünün küçümsenmesine karşıyız. Vatan Cephesi, ülkemiz için hayati bir gereklilik olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Vatan Cephesini küçümseyen tavırlarıyla, onu gözden düşürmeye çalışan sınıfsal düşmanlarımızın ekmeğine yağ süren Komünistleri ancak kınarız.

Vatan Cephesini oluşturan partilerin, zamanı geldiğine ve yararlı olduğuna inandıklarında birbirleriyle birleşmelerinin ya da bağımsız birer örgüt olarak varlıklarını sürdürmelerinin kendi istemlerine bağlı olduğunu, ayrıca belirtmek gerekmez. Bu onların kendi sorunudur.

Bu köklü değişimler, ülkemizdeki sınıfsal ve siyasi güçlerin ilişkilerindeki değişiklikler Sovyetler Birliğinin de yardımlarıyla birlikte, sosyalizmin temellerini atmak işini acil, hayati ve güncel görev durumuna getirdi. Bugün Partimizin genel politikası budur. Partimiz, işçi sınıfının başında, şehirli ve köylü emekçilerle yakın bağlantılı olarak bu doğru genel Politikayı, yılmadan, bütün iç ve özellikle dış zorluklara ve engellere rağmen zafere sarsılmaz inançla uygulayacaktır.

HALK DEMOKRASİSİNİN YAPISI-ROLÜ VE PERSPEKTİFLERİ

Seçtiğimiz doğru yolda, yani sosyalizm yolunda güvenle ilerleyebilmek için demokratik halk rejiminin ve Halk Demokrasisinin yapısını, rolünü ve perspektiflerini aydınlığa kavuşturmak gerekir. Bu bakımdan, birtakım kavramlarımızı ayrıntılarıyla belirtmemiz, ötekileri düzeltmemiz, bildiğiniz üzere öteki Halk Demokrasilerini olduğu gibi ülkemizi de etkileyen bu yeni karmaşık sorunla ilgili en yeni ayrıntıları, bilgileri toparlamamız gerekir.

Bu sorunun temeli nedir?

Bildiğiniz gibi, halk demokrasisi, II. Dünya Savaşında Alman faşist güçlerinin kesin yenilgisi, Sovyetler Birliğinin tarihi zaferi ve işçi sınıfının öncülüğündeki halkların ulusal özgürlük ve bağımsızlık mücadelesinin bir sonucu olarak başarıya ulaştı. Bu durum, birtakım Doğu ve Güneydoğu Avrupa ülkelerinin emperyalist sistemden kopmasına yol açtı. Halk Demokrasisinin yapısı dört temel etmenle belirlenir:

1) Halk Demokrasisi, işçi sınıfının liderliğindeki emekçilerin, halkın ezici çoğunluğunun iktidarını simgeler. Bu birinci planda, kapitalistlerin ve toprak ağalarının egemenliğinin yıkıldığı ve işçi sınıfı lider liğindeki şehirli, köylü emekçiler egemenliğinin ku rulduğu, çağdaş toplumun en ileri sınıfı olarak işçi sınıfının devlet ve halk yaşamında başlıca rolü oy nadığı anlamına gelir. İkinci planda ise, bu durum, sömürücülere, kapitalist düzeni ve burjuva egemen liğini yeniden kurma yolundaki bütün çaba ve eğilimlere karşı emekçi halkın yürüttüğü mücadelede devletin bir araç olduğu anlamını taşır.

2) Halk Demokrasisi, devletin sosyalizm yolunda gelişimi sağlayacak bir geçiş dönemi devletidir.Bu de mektir ki.kapitalistler ile toprak ağalarının egemen liği yıkıldığı ve mülkleri halka devredildiği halde, ka pitalizmin ekonomik temelinin kökü henüz kuru-

tutmamıştır, kapitalist unsurlar henüz vardır ve egemenliklerini yeniden kurmak için çaba içindedir. Bu nedenle, sosyalizm yolunda ilerlemek, ancak kapitalist unsurların tasfiye edilmesine dönük amansız bir sınıf mücadelesiyle mümkün olur.

Halk Demokrasisi, ancak sosyalizm yolunda şaşmadan ilerleyerek istikrara kavuşur, güçlenir ve tarihi görevini yerine getirebilir. Halk Demokrasisi sömürücü sınıflara karşı savaşmayı, sınıfsal unsurları ortadan kaldırmayı bıraktığı takdirde, sömürücüler yeniden üstünlüğü elde ederler ve sadece Halk Demokrasisinin temelini sarsmakla kalmaz, onu yok olmaya mahkum ederler.

3) Halk Demokrasisi, sosyalizm ülkesi Sovyetler Birliği ile dostluk ve işbirliği içinde kurulur. Ülkemizin emperyalizm zincirlerinden kurtuluşu ve Halk Demokrasisinin kuruluşu, faşist Almanya ve uydularına karşı savaşta nasıl Sovyetler Birliğinin yardımı ve kurtarıcılık ödevi kanalıyla gerçekleş mişse, halk demokrasimizin daha da gelişmesi, dev letimizle Sovyet devleti arasında yine aynı biçimde yakın ilişkileri, içten işbirliğinin, karşılıklı yardım ve dostluğun sürdürülmesi ve geliştirilmesiyle gerçekleşecektir. SSCB ile bu işbirliğini yıpratma yönünde herhangi bir eğilim, ülkemizdeki halk de mokrasisinin varlığına yöneltilmiş bir hareket de mektir.

4) Halk Demokrasisi, demokratik anti-emperyalist kampa bağlıdır.

A) Halk Demokrasileri, ancak güçlü Sovyet devleti nin başında bulunduğu bütünleşmiş, demokratik anti-emperyalist kampa katılmakla bağımsızlıkla rını, egemenliklerini ve güvenliklerini emperyalist güçlerin saldırısına karşı güven altına alabilirler.

B) Faşist saldırgan devletlerin askeri çöküşü, genel kapitalist bunalımın birden doruğa varması, Sovyet ler Birliği'nin büyük ölçüde güçlenmesi ve SSCB ile Halk Demokrasileri arasındaki yakın işbirliği sonu cunda, ülkemiz ve öteki Halk demokrasileri, bir Sov-

yet düzeni kurmaksızmın, istikrarlı ve gelişmiş olmak koşuluyla bir halk rejiminden geçerek ve SSCB ile öteki Halk Demokrasilerinin desteğine dayanarak kapitalizmden sosyalizme geçişi gerçekleştirebil-diler.

C) İşçi sınıfının liderliğinde emekçi halkın ege menliği demek olan Halk demokrasisi, deneylerle kanıtlandığı gibi, bu ortamda kapitalist unsurların tasfiyesi ve sosyalist ekonominin örgütlenmesi için proletarya diktatörlüğünün işlevlerini başarıyla ye rine getirebilir ve getirmelidir. Halk Demokrasisi, devrilen kapitalistlerin ve toprak ağalarının dire nişini ezebilir, onların sermaye egemenliğini yeniden kurma girişimlerini bozguna uğratabilir ve ekono miyi kamu mülkiyeti ile planlı ekonomi temeline dayanarak kurabilir. Halk Demokrasisi rejimi, kırsal küçük burjuvazi ile orta tabakadan köylülerin bocalamalarını yok etmeyi, kırsal kesimdeki kapita list unsurları nötralize etmeyi ve sosyalizm yolunda ilerlemek için emekçileri işçi sınıfının çevresinde birleştirmeyi başaracaktır.

Halk demokrasisi rejimi, kapitalist unsurların ulusal ekonomiden tasfiyesini amaçlayan bu politikanın uygulanmasında yapısını değiştirmeyecektir. Halk yaşamının bütün alanlarında işçi sınıfının kilit noktalardaki yeri sürekli olarak güçlendirilmeli, ağalara ve onların çanak yalayıcılarına karşı verilecek çetin mücadele döneminde işçilerin müttefiki olabilecek bütün kırsal unsurlar bir araya getirilmelidir. Sınıfsal düşmanların davranışlarını kısıtlamak ve tasfiye edebilmek için, demokratik halk rejimi güçlendirilmeli ve geliştirilmelidir.

D) Bulgaristan'ın da içinde bulunduğu Halk demok rasileri, bütün iç ve özellikle dış düşmanlara karşı yılmadan mücadele ederek sosyalizm yolunda ilerle mektedirler. Halk demokrasileri, bugün sosyalizmin kurulması için gerekli koşulları, gelecekteki sosyalist toplumun ekonomik ve kültürel temelini oluşturmak tadır.

Bugün Halk demokrasilerini ve buna bağlı olarak işçi sınıfı ile öncüsü Komünist Partisini bekleyen ana görev budur.

Bu genel görev, ülkemizde büyük önem taşıyan aşağıdaki işleri içermektedir:

a) Politik, ekonomik ve kültürel yaşamın bütün alanlarında, Komünist Partisinin başında bulunduğu işçi sınıfının kilit noktadaki yerlerini güçlendirmek.

b) İşçi sınıfının liderliğinde, işçi sınıfı ile köylü emekçiler arasındaki ittifakı pekiştirmek.

c) Ulusal ekonominin ve özellikle ağır endüstrinin kamu sektörünün gelişimini hızlandırmak.

d) Kırsal kesimdeki kapitalist unsurların, tecrit edilerek ortadan kaldırılması yoluyla tasfiye için ge rekli koşulları yaratmak.

e) Köylüler arasında kooperatif çitflikleri yaymak; makine-traktör istasyonları kurarak, tarım makine leri, tohum kredileri vb.sağlayarak yoksul ve orta sınıf köylülere devlet yardımını gerçekleştirmek; on ların işçi sınıfıyla ittifak yapmaya yanaşmalarını sağlamak, kooperatif çiftlik sisteminin yararlarını örnekler ile benimsetmek ve onları kapitalist unsur lara karşı tavizsiz bir tutumda eğitmek.

Toprağın kamulaştırılmasına gelince, bizim ko-şullarımızda ve kooperatif çiftliklerinin geliştirilmesiyle, bunun pratik bir önem taşımayacağı görüşündeyiz, yani tarımımızm kalkınması ve makineleşmesi için toprağın kamulaştırılmasmı bir ön koşul olarak görmüyoruz.

E) Halk Demokrasisi enternasyonalizmden yanadır. Milliyetçilik Halk Demokrasisi ile bağdaşamaz, çünkü milliyetçilik sermayenin, kapitalist gericiliğin bir silahıdır. Partimiz, enternasyonalizmde yani uluslararası işbirliği ve dayanışmada, ülkemizin bağımsızlığının, refahının ve sosyalizm yolunda ilerlemesinin güvencesini görmektedir. Ne kisve altında olursa olun, milliyetçiliğin komünizmin düşmanı olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle, milliyetçilikle mücadele etmek Komünistlerin temel ödevidir.

Milliyetçiliğin her türlü belirtisiyle mücadele ederken, emekçi halkı proleter enternasyonalizmi ve vatanlarına bağlılık ruhu içinde yeniden eğitmeliyiz.

Proleter enternasyonalizmi ve vatana bağlılık ruhu içinde eğitim demek, herşeyden önce, halka uluslararası gericilerin ve emperyalizmin saldırgan güçleri karşısındaki savaşta Halk demokrasileri ile SSCB'nin Birleşik Cephesindeki önemin bilincini aktarmak demektir. Halkımızın bütün geleceği, bir yandan yakın ilgi duyduğumuz Sovyetler Birliğinin gücüne, öte yandan da kapitalist bir saldırı olduğu takdirde, Sovyetler Birliği'nin ortak savaşta kendine düşeni yerine getirmeye ne derecede hazır olduğuna bağlılıdır.

Proleter enternasyonalizmi ruhu içinde eğitim demek. Komünist partilerin çalışmalarıdaki koordinasyonun ve Bolşevik partisinin rolünün önemini halka kavratmak demektir. Çünkü Komünist Partileri için eylemde yol gösterici olarak sadece bir tek kuram -Marksizm-Leninizm kuramı- vardır. Politikalarında birlik egemendir ve uluslararası emek hareketinin lideri olarak da Lenin'in yüce Partisi benimsenir.

Partiyi, işçi sınıfını, emekçi köylüleri, aydınları ve bütün halkı bu ruhta yılmadan eğitmek, başarılarımız için gerekli ön koşuldur.

EKONOMİK VE KÜLTÜREL GÖRÜNÜM VE GÖREVLER

Halk Hükümetini ekonomik alanda bekleyen güncel görev, savaşın ve Alman talanının yol açtığı zararları onarmak, ülkemizin sosyalizme doğru hızla kalkınması için meydanı temizlemektir.

Endüstride yeniden kuruluş işlemi İki Yıllık Plan uygulamasıyla başarılı bir çözüme ulaştırıldı. 1948'de endüstri üretimi, savaş öncesi üretimi % 75 oranında aştı. Bu gelişimin başlıca nedeni, sosyalist kuruluşa, endüstriyel girişimlerin birleşmesine ve üretim dal-

larının birleştirilip en üretici birimlerde yoğunlaştırılarak merkezleştirilmesine yol açan kamulaştırma olayı oldu. Tarım alanında özellikle savaş sonrasındaki peşpeşe üç yıllık kuraklık nedeniyle rehabilitasyon süreci henüz tamamlanamadı. Belirli hayvancılık ve tahıl dalları amaçlanan hedefe ulaşamamış durumdadır. Ancak bu alanda da, bütün üretim dallarında savaş öncesi düzeye erişmek ve geçmek için gösterilen çabayla birlikte büyük çapta kooperatif ve devlet çiftliklerinin kurulmasıyla sosyalist kuruluş dönemi başladı. Kooperatif çiftlikler, makine-traktör istasyonlarının yardımıyla köylülerin refah düzeyini artırmakta, tarımı makineleştirmekte ve modernleştirmekte ve tarımı sosyalizme yöneltmekte tek başına etkin bir yeni tarım biçimi niteliği aldı.

Son zamanlarda orta sınıf köylülerin kooperatif çiftliklere karşı tutumu olumlu bir değişim geçirdi ve şimdi bu çiftliklerin sayısı sürekli çoğalmaya başladı. Şimdi yapılacak iş, zorlamadan gönüllü olarak benimsetmek ilkesini göz önünde tutarak bu çiftlikleri güçlendirmek, geliştirmek, çoğaltmak ve bunları kooperatif tarımın yaygınlaşması için birer örnek durumuna getirmektir.

1948 ulusal geliri, endüstrinin başarılı biçimde kamulaştırılması sayesinde savaş öncesi dönemi % 10 oranında aştı. Üstelik, endüstri kuruluşlarının, bankaların ve toptancı ticaretin burjuvazinin elinden alınması, hak edilmemiş kazançlar sağlayan büyük toprak mülkiyeti ile kırsal kesimdeki taşınamaz mallar mülkiyetinin kaldırılması sonucu olarak, bugün ulusal gelir çok daha adil biçimde dağıtılmaktadır.

Ne var ki, görevimiz sadece ekonomimizi yeniden kurmak değil, ülkemizin ekonomik geri kalmışlığını hızla ortadan kaldırmak ve onu gelişmiş bir endüstri-tarım devletine dönüştürmek için ülkemizin üretici güçlerini geliştirmektir .Tekrar ediyorum. Bugün bize düşen görev, endüstrileşme, elektrifikasyon ve

tarımın makineleşmesi kanalıyla, öteki ülkelerin başka koşullar altında bir yüzyılda yapabildiklerini 15-20 yılda başarmaktır. Bu amaçla, ülkenin su ve yakıt kaynaklarını işleterek güçlü bir elektrik santralı kurmak, madenciliği hızla geliştirmek, kendi metalürji endüstrimizi, yeterince gelişmiş makine ve öteki ağır endüstrileri kurmak ve bunun yanı sıra hafif endüstirimizi geliştirmek modernleştirmek, birleştirmek gerekir. Başta traktör olmak üzere büyük tarım makinelerinden yeterince sağlayarak tarımımızı güçlendirmek ve tarım tekniğini geliştirerek, sulama, elektrifikasyon ve suni gübre kullanımı yollarıyla ürünü artırmak da gereklidir.

Endüstri politikamız şu olmalıdır: Maliyetin sistematik olarak düşürülmesi, üretimin ucuzlatılması ve endüstri mallarının fabrika fiyatlarının sistematik olarak indirilmesi. Endüstrimizin gelişip güçlenmesi, tarımı kendi doğrultusunda yönlendirmesi ve sosyalist ekonomimizin temellerinin atılmasını hızlandırması için endüstirinin ilerlemesi gereken geniş yol budur.

Sosyalist üretim yasalarına uygun olarak, yani her yıl üretimini artırarak ve yeni kuruluşlar oluşturarak gelişen kamulaştırılmış endüstri, besin ve tarımsal hammadde talebini artıracaktır. Endüstrinin, şehir nüfusunun ve ordunun giderek çoğalan gereksinimleri, üretim düzeyi düşük özel ve küçük çaplı çiftçilikle karşılanamaz. Bu da, endüstrinin sosyalist kuruluşu ve gelişimiyle birlikte tarımın sosyalist kuruluşu sorununu ortaya getirmektedir. Demokratik halk yönetimini ve sosyalist kuruluşu, bir yanda büyük çaplı, birleştirilmiş endüstri, öte yanda dağınık, geri kalmış ufak mal üreten tarım olmak üzere iki değişik tabana oturtamazsınız. Tarım yavaş yavaş, sistematik ve sürekli olarak yeni bir temele dayanmalı, özel çiftliklerin makineleşmiş, büyük kooperatif çitlikler halinde birleştirilmesiyle büyük çaplı üretime geçilmelidir .Beş yıllık Plan, işte bu nedenle çiftçilerin %60 oranında kolektifleştirilmesini

öngörmektedir. Kooperatif çiftliklerin son zamanlardaki gelişimi göz önünde tutulursa, bu iş kolaylıkla gerçekleşir.

Halkımız sosyalizmi kurarken öncelikle kendi gücüne, ülkemizin öz kaynaklarına, kendi emek ve tasarruflarına, olanaklarının ekonomik ve verimli biçimde kullanılmasına dayanmalıdırlar. Halk Cum-huriyetimizdeki her devlet ve ekonomi liderinin.her işçi ve köylünün ve hepsinden öte her Komünistin hergünkü ve sürekli sloganı "tutumlu ekonomi" ol-malıdır. Halkımız, bizi büyük emek ve çabalardan kurtaracak ve kalkınmamızı hızlandıracak olan büyük sosyalizm ülkesi Sovyetler Birliği'nin çıkar gözetmeyen yardımlarından ve öteki Halk Demokrasileriyle planlı işbirliğine girmekten de mutluluk duymaktadır.

Düşünceli çiftçilerin yaptığı gibi, ürettiğimizin hepsini tüketmeyecek, ulusal gelirimizin bir bölümünü ulusal ekonomimizin daha da kalkınması.yeni fabrikaların, makine-traktör istasyonlarının kurulması, endüstri ve tarım alanındaki üretici güçlerin yeni atılımları için biriktireceğiz. Böylelikle şehir ve köy halkının giderek artan ihtiyaçlarını karşılayabilecek, yaşam standardını sürekli yükseltecek ve emekçi halkımızla çocuklarımızın gelecekteki refahının güvencesi olan hızla kalkınmayı sağlayacağız.

Henüz tamamen üstesinden gelinmemiş olan yiyecek toplama konusundaki güçlüklere rağmen, vesikalı yiyecek miktarının artmasıyla halkımızın gelecek mahsule kadar besin ihtiyacını güven altına almış olmaktan dolayı mutluluk duyuyoruz. Bütün emekçi köylüler, devlete ve halka olan yükümlülüklerini dürüstlükle ve isteyerek yerine getirdiler. Sadece ağalar arasından ve Vatan Cephesine sızmış eski gerici muhalefet unsurlarından bir kısmı, halkın ekmeğiyle oynamaya, onu sabote etmeye ve bu konuda spekülasyona kalkıştılar. Ama onların bu karşı koyma hareketi kırılacaktır.

Hükümetimizin benimsediği ve deneylerimize da-

yanarak geliştirilecek olan, tarım ürünlerinde tüketim fazlasının serbest satış yoluyla zorunlu olarak devlete aktarılması sistemi, yükümlülükleri köylü üreticiler arasında topraklarının büyüklüğüne ve olanaklarına bağlı olarak daha adil biçimde dağıtmakta ve onların topraklarını daha coşkuyla işleyerek daha fazla ürün almaya yöneltmektedir. Köylüler ürünlerinin bir kısmını değişmez fiyatlarla devlete satarak, gereksindikleri endüstri mallarım yine değişmez fiyatlarla alabilmektedirler.

Devletin fiyat politikası, değişik malların fiyatları arasında istikrarlı ve adil bir orantıyı kurmayı amaçlamaktadır. Böylelikle her üretici, ürettiğinin karşılığında bugün, yarın ve sonraki gün neler alabileceğini bilecektir. I. Dünya Savaşı sonrasında tarımsal üretimin büyük ölçüde arttığı, bunun üzerine fiyatların korkunç bir oranda düşerek pek çok çiftçiyi iflasa sürüklediği durumun tekrarını önlemeliyiz. Endüstri ve tarımda emek üreticiliğinin sistematik artışı, endüstri ve tarım ürünleri fiyatlarını yavaş yavaş düşürecek, bunun sonucu olarak da hayat pahalılığı azalacak ve leva istikrar kazanacaktır.

Temel ihtiyaç maddelerinin sağlanmasında son aylarda ileri adımlar atıldı. Ne var ki henüz bütün ihtiyaçları karşılayabilecek durumda değiliz. Peşpeşe iki ya da üç iyi mahsul, emekçi halkın artan ihtiyaçlarını ve gelişen tüketim kapasitesini karşılamamızı ve yiyecek vesikası sistemini kaldırmamızı sağlayacaktır. Bu nedenle, tohum ekme planının uygulanması, ürünün en üst düzeye çıkarılması için elimizden geleni yapmalıyız. Vesika sistemi kaldırılıncaya kadar, dağıtım mutlak eşitlik ilkesine göre değil, yapılan işin niceliğine ve önemine göre yapılacaktır. Asalaklar, aylaklar ve sömürücülerin hepsi, değişmez fiyatlarla mal alma olanağından yoksun bırakılmalıdır. Ekonomik plan uygulamalarının yükünü omuz-layan kilit noktadaki işçilere düzenli ve yeterli ihtiyaç maddesi sağlanması güven altına alınmalıdır. "Herkese yaptığı işe göre" bu-hem ekonomik yönden

elverişli hem de adil bir dağıtım sloganıdır. Herkese daha çok ve daha iyi çalışmak, böylelikle daha çok kazanmak fırsatı sağlanmaktadır.

Temel ekonomik görevin -Beş Yıllık Plan uygulamasının- başarıyla çözümü için, bütün emekçi halkın çabası ve heyecanı gereklidir. Bu konuda sendikalara son derece önemli bir görev düşmektedir. Sendikaların liderliğinde, hızlı ve verimli çalışma, sosyalist rekabet, işçileri, köylüleri, kadın, erkek, yaşlı, genç herkesi içine alacak bir genel çalışma yöntemi durumuna gelmelidir. Bulgaristan'da, çalışmak bir onur, vekar ve kahramanlık sorunu niteliğini kazanmalıdır. Ülkemizin ekonomik ve kültürel gücünü artıran, ulusal serveti çoğaltan emek kahramanlarını, yeni buluşlar getirenleri, kafa ve kol işçiliğinde yetenekli ustaları ülke tanımalı, onları en iyi, en değerli evlatları olarak onurlandırmalıdır. *Yeni Bulgaristan'da herkesin yeri adı veya soyu ile değil, kendisi için söyledikleri veya düşündükleri ile değil, sadece yaptıklarıyla, ülkesinin ekonomik, kültürel ve politik gelişimine bulunduğu katkıyla belirlenecektir.*

Bu konuda başka hiçbir kıstas olamaz.

Ekonomimizin bütün dallarındaki yaygın kurucu faaliyet, yapı işçileri, mühendisler ve teknisyenlerden oluşan bir ordunun kurulmasını ve bunların modern araç ve gereçlerle donanımını gerektirmektedir. Çalışma birliklerimizin ve gençlerimizin yaptıklarım bütün ulus hayranlıkla izlemektedir. Temel projelerden çoğu, gurur ve onur verici "gençlik yapımı" adını taşıyacaktır. Çalışma birliklerinin ve zorunlu emek hizmeti yapanların çalışmalarından da modern yapım tekniğinin buluşlarıyla donatılmış, işlerini seven ve usta yapım işçilerinden bir sürekli ordu kurmalıyız. Yapım işi, Bulgaristan'da en onurlu mesleklerden biri olmalıdır.

Ekonomimizin bütün dallarındaki yaygın kuruluşlarda iş bulamayan köylülerden ve çalışma kapasiteleri evde boşuna harcanan ev kadınlarından yeni

emekçi kadroları oluşturacağız. *Ulusal iş gücünün büyük bir bölümü üretici olmadan harcandığı veya yılın önemli bir kesiminde yetersiz ölçüde kullanıldığı sürece zengin bir ulus olamayız ve yaşam standardımızı geliştiremeyiz.* Aralıklı çalışan şehirli ve köylü işçilerin çoğu, yeni yapılarda ve endüstri kuruluşlarında iş bulacaklardır. Daha çok sayıda çocuk yuvası ve ana okulunun kurulması, kamu kantinleri ve çamaşırlıklarının açılması, ev işlerinin yükünü azaltacak ve ev kadınlarına emeklerini ve yeteneklerini daha akılcı ve toplum yönünden yararlı alanlara kaydırmak olanağı sağlayacaktır. Ücretsiz kurslar ve okullar açarak, yedek emekçileri eğitmeye, yani işçi ve köylü gençlik arasından kalifiye endüstri ve yapı işçileri yetiştirmeye başlamış bulunuyoruz. Bu daha da büyük bir enerjiyle sürdürülmelidir.

Ülkemiz sosyalist kalkınma yoluna koyuldu. Halk Demokrasisinin yönetiminde demokratik halk hükümeti, proletaryanın liderliğinde proleter-köylü ittifakı, büyük çaplı endüstri üretimi, başta kooperatif ve el sanatları kooperatifleri olmak üzere yeni kuruluşlar ve işbirliği ile üretici güçlerin hızla gelişmesi, en az bunlar kadar önemli olan SSCB'nin kardeşçe desteği ve sosyalist gelişimimizi güvence altına alan, hızlandıran Halk Demokrasileriyle ekonomik işbirliği gibi sosyalist kuruluşumuz için gerekli temel etmenlerin hepsi bulunmaktadır.

Birinci Beş yıllık Plan döneminde, görevimiz endüstri ve tarımda sosyalizmin temellerini atmak olacaktır. Plan özellikle bu görevin yerine getirilmesini amaçlamaktadır. Gelecek iki ya da üç Beş Yıllık Plan dönemleri bu temeller üzerinde sosyalizmin ve sosyalist toplumun kurulduğuna tanık olacaktır.

Sosyalizmin ekonomik ve kültürel temellerini atmak için yapmamız gerekenleri şöyle sıralayabiliriz:

1) Beş Yıllık Planın başarıyla uygulanması için bütün güç ve kaynakların seferber edilmesi.

2) Üretim ve Mübadele araçlarının tamamen sosyalize edilmesi, yani bunların emekçi halkın

mülkiyetine geçmesi, her türlü hak edilmemiş kazancın "Çalışmayan yemeyecek" ilkesi uyarınca ortadan kaldırılması.

3) Ulusun bütün ekonomik faaliyetinin bir genel ekonomik planda birleştirilmesi, malzeme, araç, yi yecek ve öteki kaynaklarda tutum ekonomisi uygu lanması.

4) Ulusal servetimizin artırılması, petrol aran ması, kendi ferro metalürjimizin ve metalürjimizin kurulması.

5) Büyük enerji istasyonları kurarak, mevcut ocak lardan daha fazla kömür çıkartarak ve yeni yataklar arayarak elektrik enerji üretimi ile endüstri ve tarım alanlarındaki elektrik ihtiyacı arasındaki dengesiz liğin ortadan kaldırılması, düşük dereceli kömürün elektrik enerjisine çevrilmesi.

6) Hafif endüstrimizde ikili ve üçlü vardiya sistemi uygulayarak, endüstriyi rasyonalize edip, yeniden ku rarak ve halkın ihtiyaçlarım tamamen karşılamak için birbirine bağlı iş dalları arasındaki dengesizliği ortadan kaldırarak, tam kapasiteyle çalışmanın sağlanması.

7) Elektrik gücünü, kömür ve demir üretimini, ma kine yapımını, kimya, lastik ve öteki endüstri dal larını geliştirerek, hafif ve ağır endüstriler arasın daki orantıyı ağır endüstri lehine değiştirip, halkın refahının artırılması ve ekonomimizin ithalata daha az bağımlı kılınması.

8) Endüstriyel ürünlerin ekim alanını genişleterek endüstrimiz için gerekli hammadde üretiminin en üst noktaya çıkarılması, hayvancılığın geliştirilmesi ve toprak altı servetlerinin daha yoğun işletilmesi.

9) Halkın, endüstrinin ve ihracatın artan ih tiyaçlarını karşılamak için, çok verimli ve yüksek kaliteli üretim yapan kooperatifler ve devlet çiftlik leri esasına dayanarak tarımın radikal biçimde ye niden kurulması.

10) Yine aynı esasa dayanarak ekmek sorunumu zun kökten çözümlenmesi, toprağı modern makine-

lerle işleyerek suni gübre kullanarak, orman koruma kuşakları ve sulama tesisleri kurarak mahsulün verimli olmasının sağlanması.

11) Başta domuz ve kümes hayvanları olmak üzere üretken hayvancılığın geliştirilmesi, yemlik için ekim alanlarının genişletilmesi, ot nadası yapılması.

12) İklim koşullarını düzeltmek ve yapım için gide rek artan kereste ihtiyacını karşılamak üzere planlı ormancılığın geliştirilmesi, selden korunma tedbir lerinin alınması, ormanlardan gerektiği biçimde ya rarlanılması, ormanların yıllık çoğalmasından ya rarlanılması, (keten, patates, vb.) dağlık tarım yapılması ve yayla otlaklarında hayvancılığın geliştirilmesi.

13) Deniz ve Tuna balıkçılığının geliştirilmesi, suni balık gölleri kurulması ve nehirlerimizde balık yetiştirilmesi.

14) Demiryolları şebekemizin genişletilmesi ve elektrifikasyonu, bakımlı karayolları yapımı, oto mobil ve uçak seferlerinin geliştirilmesi ile rahat ve hızlı ulaşım sisteminin kurulması.

15) İşçi, emekçi köylü ve aydınların maddi ve kültürel standartlarının yükseltilmesi, temel ihtiyaç maddelerinin daha fazla sağlanması.

16) Devlet ve kooperatif ticaretinin yayılması ve güçlendirilmesi, tarımda tüketim fazlası ürünlerin satın alınması ve şehir ile köy arasındaki ticaretin geliştirilmesi için güvenilir bir mekanizmanın kurul ması.

17) Kitleleri eğiterek yeni *sosyalist iş disiplininin* kurulması, hızlı ve verimli çalışmayı, sosyalist reka beti geliştirecek biçimde yeni işçi ve emekçilerin çalıştırılması.

Ekonomik görevlerin yerine getirilmesi, Bulgar halkının kültürel ve ideolojik düzeyinin yükseltilmesiyle sıkı sıkıya bağlantılıdır. Bu nedenle, şehir ve köylü emekçilerin ve aydınların sosyalist ruh içinde kültürel ve politik eğitimine özen gösterilmelidir.

Kapitalizmin çürümüş kalıntısını kökünden temizlemek, bürokrasiyi, israfı ve asalaklığı ortadan kaldırmak, emek üreticiliğini artırmak. Beş Yıllık Planı uygulamak ve genelde ulusumuzun sosyalizm yolunda ilerlemesini sağlamak için kültürel ve ideolojik cephede vereceğimiz savaşın birinci derecede önem taşıdığını hiç unutmamak gerekir.

Bu gelişimin sonucu olarak, Bulgaristan, birkaç Beş Yıllık Plan dönemi içinde geri kalmış bir tarım ülkesi halinden gelişmiş bir endüstri-tarım ülkesine dönüşecektir. Bu, tarım ürünlerimizin verimini en üst derecede artırarak endüstriyel gelişimimize hız vereceğimiz, buna bağlı olarak da ulusal servet ve refahımızın büyük ölçüde artacağı, ulusumuzun emperyalizme karşı ekonomik bağımsızlığının ve savunma kapasitesinin güven altına alınacağı anlamına gelir.

Bu kalkınma, *sosyalist çizgide olacaktır.* Şehirlerdeki sömürücü sınıfların -şehir burjuvazisinin-son kalıntıları da ekonomik yönden tasfiye edilecektir. Zenaatkarlar el sanatları kooperatiflerinde birleşeceklerdir. Köy burjuvazisi - ağalar- giderek zorlanacak ve emekçi köylüleri sömüren ekonomik egemenliklerinden uzaklaştırılacaktır. Bu arada kooperatif çiftliklerin gelişmesi, ağaların tamamen ortadan kalkmasına yol açacaktır. Birbirine düşman sınıflar olmayacak; toplum, çıkarları çatışmayan ve birleşik çabalarıyla ülkemizi sosyalizme, sonra da komünizme yöneltecek işçi, köylü-emekçi ve aydınlardan oluşacaktır.

Henüz yetersiz olmakla birlikte, edindiğimiz deney kesinlikle göstermektedir ki, Bulgar işçi sınıfı, Bulgar Komünist Partisinin liderliğinde Sovyet kardeşlerinin örneğini izlemeye sadece istekli değil, aynı zamanda kararlı ve yeteneklidir.

Ülkemizin sosyalist kalkınması, nüfus sorunumuzun çözümü için bir ön gerekliliktir. Önümüzdeki Beş Yıllık Plan dönemlerinde Bulgaristan'ın nüfusu, doğum artışları ve çocuk ölümlerinin azalmasıyla on milyona varmalıdır. Böylelikle halkımız sağlıklı ve

verimli bir ulus olduğunu, biçimde ulusal, özde sosyalist olan kendi kültürünü yarattığını ve insanlık kültürü hazinesine katkıda bulunduğunu kanıtlayacaktır.

19 Aralık 1948

7. Baskı

ekim yayınları / sosyalizm ve kültür